

**PARLAMENT FEDERACIJE
BOSNE I HERCEGOVINE**

728

Temeljem članka IV.B.7. a)(IV) Ustava Federacije Bosne i Hercegovine, donosim

UKAZ

**O PROGLAŠENJU ZAKONA O IZMJENAMA I
DOPUNAMA ZAKONA O POREZNOJ UPRAVI
FEDERACIJE BOSNE I HERCEGOVINE**

Proglašava se Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o poreznoj upravi Federacije Bosne i Hercegovine koji je donio Parlament Federacije BiH na sjednici Zastupničkog doma od 8. lipnja 2010. godine i na sjednici Doma naroda od 29. travnja 2010. godine.

Broj 01-02-345/10
6. srpnja 2010. godine
Sarajevo

Predsjednica
Borjana Krišto, v. r.

ZAKON

**O IZMJENAMA I DOPUNAMA ZAKONA O POREZNOJ
UPRAVI FEDERACIJE BOSNE I HERCEGOVINE**

Članak 1.

U Zakonu o Poreznoj upravi Federacije Bosne i Hercegovine ("Službene novine Federacije BiH, br. 33/02, 28/04 i 57/09) u članku 1. u stavku 1. iza riječi: "poreznih zakona" stavlja se zarez i dodaju riječi: "Zakona o jedinstvenom sustavu registracije, kontrole i naplate doprinosa".

Stavak 2. mijenja se i glasi:

"Ovaj se zakon odnosi na provođenje i izvršavanje aktivnosti iz oblasti svih vrsta federalnih, kantonalnih, gradskih i općinskih poreza, doprinosa, pristojbi, posebnih naknada, članarina turističkih zajednica, članarina obrtničkih komora i novčanih kazni za porezne prekršaje."

Iza stavka 2. dodaju se st. 3., 4., 5. i 6. koji glase:

"Pod pristojbama u smislu stavka 2. ovoga članka podrazumijevaju se pristojba na istaknutu tvrtku i pristojba za držanje aparata za igre na sreću i zabavne igre."

Pod posebnim naknadama, u smislu stavka 2. ovoga članka, podrazumijevaju se opća vodna naknada, naknada za korištenje

općekorisnih funkcija šume i posebna naknada za zaštitu od prirodnih i drugih nesreća.

Pod članarinama turističkih zajednica, u smislu stavka 2. ovoga članka, podrazumijevaju se članarine što su ih dužne plaćati pravne i fizičke osobe (samostalni poduzetnici) u određenom postotku od ostvarenog ukupnog prihoda ostvarenog obavljanjem određene djelatnosti utvrđene Uredbom o članarinama u turističkim zajednicama.

Pod članarinom obrtničkih komora, u smislu stavka 2. ovoga članka, podrazumijeva se članarina koju su dužni plaćati obrtnici i osobe koje obavljaju srodne djelatnosti u određenom postotku utvrđenom Pravilnikom o visini članarine, njenoj raspodjeli između udruga obrtnika i udruga osoba koje obavljaju srodne djelatnosti, obrtničkih komora kantona i Obrtničke komore Federacije Bosne i Hercegovine."

Članak 2.

U članku 3. u stavku 1. točka (1) mijenja se i glasi:

"(1) Porezi, doprinosi, pristojbe, posebne naknade, članarine i novčane kazne

- Porez je novčani iznos koji je porezni obveznik dužan plaćati proračunu sukladno poreznim zakonima;
- Doprinos je novčani iznos koji je porezni obveznik dužan plaćati izvanproračunskim fondovima sukladno propisima koji reguliraju te obveze,
- Pristojbe su novčane obveze koje je porezni obveznik dužan plaćati sukladno zakonima kojima se reguliraju pristojbe na istaknutu tvrtku i pristojbe na aparate za igre na sreću i zabavne igre;
- Posebne naknade su novčani iznosi koje su dužni plaćati porezni obveznici sukladno čl. 169. i 170. Zakona o vodama, članku 60. stavak 1. točka a) Zakona o šumama i sukladno članku 180. Zakona o zaštiti i spašavanju ljudi i materijalnih dobara od prirodnih i drugih nesreća;
- Članarine turističkih zajednica su novčane obveze koje su dužni plaćati porezni obveznici sukladno Uredbi o članarinama u turističkim zajednicama;
- Članarine obrtničkih komora su novčane obveze koje su dužni plaćati članovi obrtničke komore sukladno Zakonu o obrtu i srodnim djelatnostima;
- Novčane kazne su novčani iznosi koji su evidentirani u registru novčanih kazni po poreznim prekršajima i koje se naplaćuju u postupku prisilne naplate."

U stavku 1. točka (4) mijenja se i glasi:

"(4) Porezna tajna su sve informacije ili podaci o poreznom obvezniku kojima raspolažu porezni organi, izuzev:

- informacija i podataka za koje porezni obveznik u pisanome obliku izjavi da se ne smatraju poreznom tajnom,
- informacija i podataka danih u takvom obliku da se ne mogu povezati s pojedinačnim poreznim obveznikom ili ga se na drugi način ne može identificirati,
- podataka o naplati poreza koji se prema odredbama ovoga zakona javno objavljuju.

Porezne informacije i podaci koji se smatraju poreznom tajnom mogu se dati:

- organima mjerodavnim za poduzimanje mjera i aktivnosti s ciljem utvrđivanja poreznih obveza, odgovornosti za porezne prekršaje i porezna kaznena djela;
- stranim poreznim vlastima sukladno međunarodnim ugovorima i
- drugim osobama uz pisani pristanak poreznog obveznika."

U stavku 1. točka (7) iza zagrada od riječi "OOPP" umjesto zarezav stavlja se točka, a ostali tekst se briše.

U stavku 1. točka (9) riječ "radnik" zamjenjuje se riječju "uposlenik".

Članak 3.

U članku 4. stavak 2. mijenja se i glasi:

"Poreznom upravom rukovodi direktor Porezne uprave (u daljnjem tekstu: direktor). Direktor ima zamjenika. Direktora i zamjenika direktora imenuje Vlada Federacije, na prijedlog federalnog ministra financija (u daljnjem tekstu: ministar) na razdoblje od četiri godine sa mogućnošću novog imenovanja."

U stavku 3. prva rečenica se mijenja i glasi:

"Porezna uprava je organizirana na dvjema razinama i to na razini Središnjeg ureda i razini kantonalnih poreznih ureda s pripadajućim poreznim ispostavama."

Stavak 5. mijenja se i glasi:

"Direktor, uz suglasnost ministra, a po provedenoj proceduri utvrđenoj u poglavlju IV. Zakona o državnoj službi u Federaciji Bosne i Hercegovine ("Službene novine Federacije BiH", br. 29/03, 39/04, 54/04, 67/05 i 8/06), postavlja i razrješava rukovoditelje sektora unutar Središnjeg ureda, rukovoditelje kantonalnih poreznih ureda i šefove poreznih ispostava."

Stavak 6. briše se.

Članak 4.

U članku 5. u st. 3. i 4. riječi: "Na zahtjev Porezne uprave, Carinska uprava će joj" zamjenjuju se riječima: "Radi međusobne suradnje, Uprava za neizravno oporezivanje će Poreznoj upravi,".

Iza stavka 6. dodaje se novi stavak 7. koji glasi:

"Porezna uprava dužna je razmjenjivati informacije s odgovarajućim organima u Republici Srpskoj i Brčko Distriktu, radi većeg poštivanja poreznih zakona oba entiteta i Distrikta."

Dosadašnji stavak 7. koji postaje stavak 8. mijenja se i glasi:

"Porezna uprava i Uprava za neizravno oporezivanje dužne su koordinirati aktivnosti i obostrano razmjenjivati informacije s odgovarajućim organima u Republici Srpskoj i Brčko Distriktu radi većeg poštivanja poreznih zakona oba entiteta i Distrikta."

Članak 5.

U članku 7. u stavku 1. riječi: "Porezna uprava i njeni radnici" zamjenjuju se riječju: "uposlenici", a riječi: "imat će" riječju "imaju".

U stavku 1. u alineji 14. riječi: "vode postupak i izriču kazne" zamjenjuju se riječima: "izdaju prekršajne naloge".

U stavku 1. u alineji 18. riječi "šezdeset (60)" zamjenjuju se riječima: "stotinu dvadeset (120)"

Stavak 2. mijenja se i glasi:

"Uposlenicima poreznog organa nije dopušteno da budu u organima političkih stranaka, niti da budu u zakonodavnoj vlasti na bilo kojoj razini."

Članak 6.

U članku 9. u stavku 1. riječ "Radnici" zamjenjuje se riječju "Uposlenici".

Članak 7.

U članku 10. u st. 1. i 2. riječ "Radnici" zamjenjuje se riječju "Uposlenici".

U stavku 2. iza riječi: "Poreznoj upravi" stavlja se točka, a riječi: "ili poreznom obvezniku" brišu se.

Iza stavka dodaje se novi stavak 3. koji glasi:

"Porezna uprava Federacije Bosne i Hercegovine je organ od značaja za javnu sigurnost."

Članak 8.

Iza članka 12. dodaje se novi članak 12a. koji glasi:

"12a.

Na prijedlog ministra, Vlada Federacije može donijeti odluku kojom će utvrditi pravo uposlenika Porezne uprave koji rade na poslovima kod kojih postoje posebni uvjeti rada, na poseban dodatak u visini do 20% osnovne plaće.

Odlukom iz stavka 1. ovoga članka bit će utvrđeni poslovi kod kojih postoje posebni uvjeti rada i postotak posebnog dodatka za te poslove."

Članak 9.

Iza članka 15. dodaje se novi članak 15a. koji glasi:

"15a.

Identifikacijski broj dodijeljen poreznom obvezniku bit će oduzet u sljedećim slučajevima:

1. ako se utvrdi da je identifikacijski broj dodijeljen bez podnošenja propisane dokumentacije ili ako je lažna dokumentacija, odnosno lažne su informacije korištene u postupku dodjele identifikacijskog broja;
2. ako je nakon izdavanja identifikacijskog broja zakonodavac propisao druge uvjete za poreznu registraciju i identifikaciju poreznog obveznika, a porezni obveznik ne postupi sukladno izmijenjenoj zakonskoj regulativi;
3. ako mjerodavni sud utvrdi da je upis u sudski registar bio nedopustiv ili je naknadno postao nedopustiv;
4. u drugim slučajevima u kojima se utvrdi da je dodjela identifikacijskog broja bila nedopustiva ili je naknadno postala nedopustiva.

Postupak oduzimanja identifikacijskog broja provodi se na zahtjev osobe koja ima pravni interes ili po službenoj dužnosti, shodno odredbama upravnoga postupka. Postupak provodi organizacijska jedinica Porezne uprave koja je i dodijelila identifikacijski broj poreznom obvezniku."

Članak 10.

U članku 16. u stavku 3. iza riječi: "dostavlja poreznom organu rješenje o sudskoj registraciji s prilogima" dodaju se riječi: "i izvod iz sudskog registra koji ne može biti stariji od 30 dana od dana izdavanja."

Članak 11.

U članku 18. iza stavka 2. dodaje se stavak 3. koji glasi:

"Organ uprave ili drugi mjerodavni organ koji vodi evidenciju o imovini i upisuje promjene o vlasništvu nad imovinom obavještava mjerodavni Porezni ured o svim promjenama u roku od pet (5) radnih dana od dana takve upisane promjene kod subjekta nad čijom je imovinom Porezna uprava upisala zakonsku hipoteku."

Članak 12.

U članku 20. u stavku 6. u četvrtom redu riječi: "na floppy disketi" zamjenjuju se riječima: "elektronskim putem".

U stavku 7., na kraju prve rečenice, umjesto točke upisuje se zarez i dodaju sljedeće riječi: "a ukoliko se radi o prijavi podnesenoj elektronskim putem, prijava se potpisuje shodno Zakonu o elektronskom potpisu."

Članak 13.

U članku 22. iza stavka 4. dodaje se stavak 5. koji glasi:

"Porezna uprava ima ovlast izmijeniti poreznu prijavu koju je podnio porezni obveznik ukoliko utvrdi da porezna prijava nije ispravno podnesena ili ne sadrži točne podatke. Izmjenu porezne prijave Porezna uprava može izvršiti tek po isteku roka iz stavka 4. ovoga članka i po proceduri propisanoj ovim zakonom."

Članak 14.

U članku 27. stavak 1. mijenja se i glasi:

"Porezna obveza je obveza poreznog obveznika da plati porez, doprinose, pristojbe i novčane kazne, uključujući i pripadajuće kamate, sukladno poreznim zakonima i zakonima kojima se uređuju pitanja doprinosa i odnosnih pristojbi i novčanih kazni."

Članak 15.

U članku 28. u stavku 1. u drugom redu iza riječi "dužno" dodaju se riječi: "obustaviti i", u petom redu iza riječi "kada" dodaje se riječ "je", a u šestom redu iza riječi "poduzetnik" riječ "naplati" briše se, a dodaju se riječi: "bilo dužno obustaviti i naplatiti".

Članak 16.

U članku 29. u stavku 1. u alineji 1. iza riječi "direktor" dodaju se riječi: "ili osnivač"

Članak 17.

Članak 36. mijenja se i glasi:

"Izmirenje porezne obveze podrazumijeva plaćanje ukupnog iznosa poreza, doprinosa, pristojbi i novčanih kazni, uključujući i pripadajuće kamate.

Plaćanje poreza obavlja se u iznosu i rokovima sukladno poreznim zakonima.

Plaćanje doprinosa obavlja se sukladno odredbama Zakona o doprinosima.

Plaćanje pristojbe obavlja se u gotovini ili računom sukladno propisima kojima su regulirane pristojbe.

Plaćanje novčanih kazni koje su evidentirane u registru novčanih kazni i koje se naplaćuju u postupku prinudne naplate obavlja se sukladno odredbama poglavlja XI. Zakona.

Plaćanje obveza iz st. 2. do 5. ovoga članka izvršava se putem OOPP na propisane račune u zakonskom sredstvu plaćanja u Bosne i Hercegovine."

Članak 18.

Članak 40. stavak 3. mijenja se i glasi:

"Razrez se poništava ili mijenja samo ako rukovoditelj mjerodavnog poreznog ureda odredi da se razrez poništava ili mijenja ili prema presudi mjerodavnoga suda. Ova se pravila neće primijeniti ako se razrez mijenja zbog izmjene porezne prijave od poreznog obveznika."

Članak 19.

U članku 43. stavak 3. mijenja se i glasi:

"Nakon što poreznom obvezniku bude uručen nalog za plaćanje sukladno članku 3. stavak 1. točka (12) Zakona i ako porezna obveza ostane neplaćena, rukovoditelj mjerodavnog poreznog ureda donosi rješenje o pokretanju postupka prisilne naplate, a to se rješenje dostavlja poreznom obvezniku prije poduzimanja konkretnih mjera prisilne naplate."

U stavku 5. alineja 4 iznos "250,00 KM" zamjenjuje se iznosom "300,00 KM".

Članak 20.

U članku 45. stavak 1. alineja 1. iza riječi "trošak" dodaje se riječ "prisilne".

Članak 21.

U članku 46. stavak 2. iza riječi "obvezniku" umjesto točke stavlja se zarez i dodaju riječi: sukladno članku 3. točka (12) Zakona".

Članak 22.

U članku 47. u stavku 1. u alineji 5. točka 2. mijenja se i glasi:

"2. ne postoji obračun ili postoje greške u obračunu kamate na zakašnjelo plaćanje, ili".

U stavku 2. riječ "dostavljeno" zamjenjuje se riječju "uručeno" i iza riječi "obvezniku" dodaju se riječi: "sukladno članku 3. točka (12) Zakona".

Članak 23.

U članku 48. iza stavka 1. dodaje se novi stavak 2. koji glasi:

"Ukoliko je rješenje o obustavi doneseno jer je isteklo razdoblje u kojem je porezna obveza naplativa (članak 47. stavak 1. alineja 1.), u istom rješenju će se odrediti da se poništavaju poduzete radnje u postupku naplate i da se poništava izvršeni razrez tih poreznih obveza."

Dosadašnji stavak 2. postaje stavak 3.

Članak 24.

U članku 50. u stavku 1. u četvrtom redu riječ "svu" briše se, a u petom redu iza riječi "obveznika" dodaju se riječi: "u visini dvostrukog iznosa duga,".

Iza stavka 1. dodaje se novi stavak 2. koji glasi:

"Konkretnu imovinu i imovinska prava na kojima se upisuju zakonska hipoteka u visini dvostrukog iznosa duga određuje Porezna uprava nakon pribavljanja podataka o imovini i imovinskim pravima poreznog obveznika i nakon što ovlašteni sudski vještak procijeni vrijednost konkretne imovine i imovinskih prava, a što osigurava porezni obveznik. Ako porezni obveznik nema imovine i imovinskih prava u vrijednosti koja je jednaka dvostrukom iznosu duga, zakonska hipoteka se upisuje na svu imovinu i imovinska prava poreznog obveznika."

St. 2., 3. i 4. postaju st. 3., 4. i 5.

Dosadašnji stavak 2., koji postaje stavak 3., mijenja se i glasi:

"Zakonska hipoteka iz stavka 1. ovoga članka traje do izmirenja porezne obveze ili poništenja razreza poreza".

U stavku 4., koji postaje stavak 5., riječ "svu" briše se.

Iza stavka 4., koji postaje stavak 5., dodaje se novi stavak 6. koji glasi:

"Poreznom obvezniku, čija je sva imovina i imovinska prava ili njihov dio, postala predmetom zakonske hipoteke zbog poreznog duga koji, radi izmirenja tog duga, hoće da proda svoju cjelokupnu imovinu i imovinska prava ili njihov dio, Porezna uprava će dozvoliti njihovu prodaju ukoliko kupac te imovine i imovinskih prava izvrši uplatu cijene te imovine i imovinskih prava, dogovorene između poreznog obveznika - dužnika i kupca, na odgovarajuće račune javnih prihoda. Cijena koju dogovore prodavac-dužnik i kupac mora biti utemeljena na procjeni vrijednosti predmetne imovine i imovinskih prava koju sačini sudski vještak odgovarajuće struke."

Dosadašnji stavak 5. postaje stavak 7.

Stavak 5., koji postaje stavak 7., mijenja se i glasi:

"Mjerodavni je porezni ured dužan u roku od dva (2) radna dana nakon izmirenja odgovarajuće porezne obveze odnosno nakon uplate sredstava ostvarenih prodajom dužnikove imovine i imovinskih prava na račune javnih prihoda, bilo da je tu uplatu izvršio sam porezni obveznik - dužnik ili kupac sve ili dijela imovine i imovinskih prava dužnika, te sukladno utvrđenim procedurama izvršiti brisanje hipoteke u istom uredu (uredima) u kojem su bila i evidentirana."

Članak 25.

U članku 51. u stavku 6. riječ "dostave" zamjenjuje se riječju "uručenja".

Članak 26.

U članku 54. u stavku 11. riječi: "poreznu obvezu i troškove" zamjenjuju se riječima: "troškove postupka prinudne naplate, kamate i poreznu obvezu."

Članak 27.

U članku 55. iza stavka 1. dodaje se novi stavak 2. koji glasi:

"Način i postupak davanja i preuzimanja zaplijenjene imovine iz stavka 1. ovoga članka propisat će Vlada Federacije podzakonskim aktom u roku od šezdeset (60) dana od dana stupanja na snagu ovog zakona."

Dosadašnji stavak 2. postaje stavak 3.

Članak 28.

U članku 57. u stavku 1. iza riječi "obveze" dodaju se riječi: "u postupku prisilne naplate".

Članak 29.

U članku 58. u stavku 4. riječ "direktor" zamjenjuje se riječima: "Federalno ministarstvo financija".

Članak 30.

U članku 63. u stavku 3. u alineji 3. riječi: "posebne pristojbe" zamjenjuju se riječju "kamate".

Članak 31.

U članku 64. u stavku 1. riječi: "drugih radnika" zamjenjuju se riječju "uposlenika", a umjesto točke na kraju teksta stavlja se zarez i dodaju riječi: "sukladno zakonu".

Članak 32.

U članku 66. u stavku 5. riječi: "drugacije ne odluči direktor ili, u slučaju odsustva direktora, njegov zamjenik" zamjenjuju se riječima: "postoji osnova za obnovu postupka".

Stavak 7. mijenja se i glasi:

"Ako prilikom kontrole uposlenik Porezne uprave otkrije da porezni obveznik posluje nezakonito, tada će ovo predstavljati osnovu za privremeno obustavljanje poslovnih aktivnosti poreznog obveznika pečaćenjem njegovih poslovnih prostorija. Nezakonito poslovanje u smislu ovog zakona uključuje poslovanje bez dozvole, neprijavlivanje uposlenika, poslovanje s robom kojoj se ne zna podrijetlo, neevidentiranje prometa sukladno poreznim zakonima i onemogućavanje ovlaštenim uposlenicima da sukladno ovom zakonu izvrše inspeksijski nadzor ili neku drugu zakonom propisanu radnju."

Članak 33.

U članku 67. u stavku 1. riječi: "kao dokaze" brišu se. Stavak 2. briše se.

Članak 34.

U članku 71. u stavku 1. na kraju teksta umjesto točke stavlja se zarez i dodaju riječi: "vodeći računa o pripadnosti prihoda".

Članak 35.

U nazivu poglavlja XV. riječ "ZASTARE" zamjenjuje se riječima: "I ZASTARA".

Članak 36.

U članku 73. u stavku 1. alineja 1. mijenja se i glasi:

" - za porez i kaznu koja se odnosi na taj porez u roku od pet (5) godina nakon što je porezna prijava za taj porez podnesena ili nakon isteka zakonskog roka za podnošenje porezne prijave, računajući od dana koji je kasnije nastupio;"

U stavku 2. alineja 1. mijenja se i glasi:

"- za porez ili kaznu koja se odnosi na taj porez, ako je porezna prijava za taj porez lažna ili ako porezna prijava za taj porez nije podnesena."

Članak 37.

U članku 74. u stavku 1. alineja 1. mijenja se i glasi:

" - u roku od pet (5) godina nakon što je prijavu za taj porez podnio porezni obveznik, ili"

U stavku 1. iza alineje 1. dodaje se nova alineja 2. koja glasi:

" - u roku od pet (5) godina od dana izvršnosti porezne obveze koju je utvrdila Porezna uprava podnošenjem prijave u ime poreznog obveznika ili rješenjem o dodatno utvrđenim poreznim obvezama."

Dosadašnja alineja 2. postaje alineja 3.

Članak 38.

Iza članka 74. dodaje se novi članak 74a. koji glasi:

"Članak 74a.

Zastarijevanje prava na razrez i prava na naplatu poreza, kamata, troškova prisilne naplate i novčanih kazni prekida se svakom službenom radnjom mjerodavnog poreznog organa koja je poduzeta u cilju razreza i naplate poreza.

Poslije svakog prekida zastarijevanje počinje teći iznova, a vrijeme koje je proteklo prije prekida ne računa se u zakonom određeni rok za zastarjelost."

Članak 39.

U članku 76. st. 2. i 3. se mijenjaju i glase:

"Žalba se izravno predaje ili šalje poštom organu koji je donio prvostupanjsko rješenje u roku od osam (8) dana od dana prijema prvostupanjskog rješenja.

Kad prvostupanjski organ nađe da je podnesena žalba dopuštena, pravodobna i izjavljena od ovlaštene osobe, a pobijano rješenje nije sukladno zakonu zamijenio novim rješenjem, dužan je bez odgađanja, a najkasnije u roku od osam (8) dana od dana prijema žalbe, poslati žalbu Ministarstvu na rješavanje.

Iza stavka 3. dodaje se novi stavak 4. koji glasi:

"Ministarstvo, kao drugostupanjski organ, rješava po žalbi u roku od trideset (30) dana od dana prijema žalbe od strane prvostupanjskog organa."

Dosadašnji stavak 4. postaje stavak 5.

Članak 40.

Članak 77. briše se.

Članak 41.

U članku 78. u st. 1., 2. i 3. riječi: "Vrhovnom sudu Federacije" zamjenjuju se riječima: "mjerodavnom sudu u Federaciji."

Članak 42.

Članak 81. mijenja se i glasi:

"Pravna osoba koja prekrši bilo koju proceduru registriranja kod Porezne uprave prema Poglavlju VI. Zakona ili koja se ne registrira na vrijeme bit će kažnjena novčanom kaznom u iznosu od 1.000,00 KM do 10.000,00 KM.

Fizička osoba koja prekrši bilo koju proceduru registriranja kod Porezne uprave prema Poglavlju VI. Zakona ili koja se ne registrira na vrijeme bit će kažnjena novčanom kaznom u iznosu od 200,00 KM do 2.000,00 KM."

Članak 43.

Članak 84. mijenja se i glasi:

"Pravna osoba koja ne podnese poreznu prijavu Poreznoj upravi na način propisan ovim ili bilo kojim poreznim zakonom Federacije bit će kažnjena novčanom kaznom u iznosu od 2.000,00 KM do 20.000,00 KM.

Fizička osoba koja ne podnese poreznu prijavu Poreznoj upravi na način propisan ovim ili bilo kojim poreznim zakonom Federacije bit će kažnjena novčanom kaznom u iznosu od 300,00 KM do 3.000,00 KM.

Za svaku prijavu koju mora sačiniti Porezna uprava u ime poreznog obveznika propisuje se novčana kazna u iznosu od 500,00 KM do 50.000,00 KM."

Članak 44.

Članak 88. mijenja se i glasi:

"Pravna osoba koja se ne pridržava procedura za vođenje knjiga i evidencija koje je dužna voditi sukladno poreznim zakonima i koja ne dostavi Poreznoj upravi porezne isprave u rokovima propisanim poreznim zakonima, bit će kažnjena novčanom kaznom u iznosu od 2.000,00 KM do 20.000,00 KM.

Fizička osoba koja se ne pridržava procedura za vođenje knjiga i evidencija koje je dužna voditi sukladno poreznim zakonima i koja ne dostavi Poreznoj upravi porezne isprave u rokovima propisanim poreznim zakonima, bit će kažnjena novčanom kaznom u iznosu od 200,00 KM do 2.000,00 KM."

Članak 45.

Iza članka 94. dodaju se čl. 94a. i 94b. koji glase:

"Članak 94a.

Pravna osoba koja u danom roku ne otkloni nedostatke koje joj je rješenjem naložio porezni inspektor bit će kažnjena novčanom kaznom u iznosu od 2.000,00 KM do 20.000,00 KM.

Fizička osoba koja u danom roku ne otkloni nedostatke koje joj je rješenjem naložio porezni inspektor bit će kažnjena novčanom kaznom u iznosu od 500,00 KM do 5.000,00 KM.

Članak 94b.

Pravna osoba kod koje se utvrde nezakonitosti iz članka 66. Zakona bit će kažnjena novčanom kaznom u iznosu od 3.000,00 KM do 30.000,00 KM.

Fizička osoba kod koje se utvrde nezakonitosti iz članka 66. Zakona bit će kažnjena novčanom kaznom u iznosu od 500,00 KM do 5.000,00 KM."

Članak 46.

Članak 96. mijenja se i glasi:

"Porezna uprava je dužna, na zahtjev poreznih obveznika, davati mišljenja i odgovore na pitanja glede primjene propisa kojim se reguliraju porezi, doprinosi i pristojbe, a za čiju naplatu i kontrolu je mjerodavna.

Način i postupak davanja mišljenja iz prethodnog stavka propisat će ministar podzakonskim aktom u roku od šezdeset (60) dana od dana stupanja na snagu ovog zakona."

Članak 47.

Zakonodavno-pravna povjerenstva oba doma Parlamenta Federacije Bosne i Hercegovine utvrdit će pročišćeni tekst Zakona o Poreznoj upravi Federacije Bosne i Hercegovine.

Članak 48.

Ovaj zakon stupa na snagu osmoga dana od dana objavljivanja u "Službenim novinama Federacije BiH".

Predsjedatelj Doma naroda Parlamenta Federacije BiH Stjepan Krešić, v. r.	Predsjedatelj Zastupničkog doma Parlamenta Federacije BiH Safet Softić, v. r.
---	---

На основу члана IV.Б.7. а)(IV) Устава Федерације Босне и Херцеговине, доносим

УКАЗ

О ПРОГЛАШЕЊУ ЗАКОНА О ИЗМЈЕНАМА И ДОПУНАМА ЗАКОНА О ПОРЕСКОЈ УПРАВИ ФЕДЕРАЦИЈЕ БОСНЕ И ХЕРЦЕГОВИНЕ

Проглашава се Закон о измјенама и допунама Закона о пореској управи Федерације Босне и Херцеговине који је донио Парламент Федерације БиХ на сједници Представничког дома од 8. јуна 2010. године и на сједници Дома народа од 29. априла 2010. године.

Број 01-02-345/10
6. јула 2010. године
Сарајево

Предсједница
Борјана Кришто, с. р.

ЗАКОН

О ИЗМЈЕНАМА И ДОПУНАМА ЗАКОНА О ПОРЕСКОЈ УПРАВИ ФЕДЕРАЦИЈЕ БОСНЕ И ХЕРЦЕГОВИНЕ

Члан 1.

У Закону о Пореској управи Федерације Босне и Херцеговине ("Службене новине Федерације БиХ, бр. 33/02, 28/04 и 57/09), у члану 1. у ставу 1., иза ријечи: "пореских закона" ставља се запета и додају ријечи: "Закон о јединственом систему регистрације, контроле и наплате доприноса".

Став 2. мијења се и гласи:

"Овај закон се односи на спровођење и извршавање активности из области свих врста федералних, кантоналних, градских и општинских пореза, доприноса, такси, посебних накнада, чланарина туристичких заједница, чланарина обртничких комора и новчаних и казни за Пореске прекршаје."

Иза става 2. додају се ст. 3., 4., 5. и 6. који гласе:

"Под таксама у смислу става 2. овог члана подразумијевају се такса на истакнуту фирму и такса за држање апарата за игре на срећу и забавне игре."

Под посебним накнадама у смислу става 2. овог члана подразумијевају се општа водна накнада, накнада за коришћење опште корисних функција шуме и посебна накнада за заштиту од природних и других несрећа.

Под чланаринама туристичких заједница, у смислу става 2. овог члана, подразумијевају се чланарине које су дужни плаћати правна и физичка лица и физичка лица (самостални предузетници) у одређеном проценту од оствареног укупног прихода оствареног обављањем одређене дјелатности утврђене Уредбом о чланаринама туристичким заједницама.

Под чланарином обртничких комора, у смислу става 2. овог члана подразумијева се чланарина коју су дужни плаћати обртници и лица која обављају сродне дјелатности у одређеном проценту утврђеном Правилником о висини чланарине, њеној расподјели између удружења обртника и удружења лица која обављају сродне дјелатности, обртничких комора кантона и Обртничке коморе Федерације Босне и Херцеговине."

Члан 2.

Члан 3. у ставу 1. тачка (1) мијења се и гласи:

"(1) Порези, доприноси, таксе, посебне накнаде, чланарине и новчане казне

- Порез је новчани износ који је порески обвезник дужан плаћати буџету у складу са пореским законима,
- Допринос је новчани износ који је порески обвезник дужан плаћати ванбуџетским фондовима у складу са прописима који регулишу те обавезе,
- Таксе су новчане обавезе које је порески обвезник дужан плаћати у складу са законима којима се регулишу таксе на истакнуту фирму и таксе на апарате за игре на срећу и забавне игре,
- Посебне накнаде су новчани износи које су дужни плаћати порески обвезници у складу са чл. 169. и 170. Закона о водама, чланом 60. став 1. тачка а) Закона о шумама и у складу са чланом 180. Закона о заштити и спашавању људи и материјалних добара од природних других несрећа,
- Чланарине туристичких заједница су новчане обавезе које су дужни плаћати порески обвезници у складу са Уредбом о чланаринама у туристичким заједницама,
- Чланарине обртничких комора су новчане обавезе које су дужни плаћати чланови обртничке коморе у складу са Законом о обрту и сродним дјелатностима,
- Новчане казне су новчани износи који су евидентирани у регистру новчаних казни по пореским прекршајима и које се наплаћују у поступку принудне наплате."

У ставу 1. тачка (4) мијења се и гласи:

"(4) Пореска тајна су све информације или подаци о пореском обвезнику којима располажу порески органи, изузев:

- информација и података за које порески обвезник у писаном облику изјави да се не сматрају пореском тајном;
- информација и података датих у таквом облику да се не могу повезати са појединачним пореским обвезником или га се на други начин не може идентификовати;
- података о наплати пореза који се, према одредбама овог закона, јавно објављују.

Пореске информације и подаци који се сматрају пореском тајном могу се дати:

- органима надлежним за предузимање мјера и активности са циљем утврђивања пореских обавеза, одговорности за Пореске прекршаје и пореска кривична дјела;
- страним пореским властима у складу са међународним уговорима и другим лицима уз писани пристанак пореског обвезника."

У ставу 1. тачка (7), иза заграде од ријечи "ООПП" умјесто запете ставља се тачка, а остали текст се брише.

У ставу 1. тачка (9), ријеч "радник", замјењује се ријечју "запосленик".

Члан 3.

У члану 4. став 2. мијења се и гласи:

"Пореском управом руководи директор Пореске управе (у даљњем тексту: директор). Директор има замјеника. Директора и замјеника директора именује Влада Федерације, на приједлог федералног министра финансија (у даљњем тексту: министар) на период од четири године са могућношћу новог именовања."

У ставу 3., прва реченица се мијења и гласи:

"Пореска управа је организована на два нивоа и то на нивоу Средишњег уреда и нивоу кантоналних пореских уреда са припадајућим пореским испоставама".

Став 5. мијења се и гласи:

"Директор, уз сагласност министра, а по спроведеној процедури утврђеној у поглављу IV Закона о државној служби у Федерацији Босне и Херцеговине ("Службене новине Федерације БиХ, бр. 29/03, 39/04, 54/04, 67/05 и 8/06), поставља и разрешава руководиоце сектора унутар Средишњег уреда, руководиоце кантоналних пореских уреда и шефове пореских испостава".

Став 6. брише се.

Члан 4.

У члану 5. у ст. 3. и 4. ријечи: "На захтјев Пореске управе, Царинска управа ће јој замјењују се ријечима: "У циљу међусобне сарадње, Управа за индиректно опорезивање ће Пореској управи,".

Иза става 6. додаје се нови став 7. који гласи:

"Пореска управа дужна је размјењивати информације са одговарајућим органима у Републици Српској и Брчко Дистрикту, у циљу већег поштивања пореских закона оба ентитета и Дистрикта".

Досадашњи став 7. који постаје став 8., мијења се и гласи:

"Пореска управа и Управа за индиректно опорезивање дужне су координисати активности и обострано размјењивати информације са одговарајућим органима у Републици Српској и Брчко Дистрикту у циљу већег поштивања пореских закона оба ентитета и Дистрикта".

Члан 5.

У члану 7. у ставу 1., ријечи: "Пореска управа и њени радници" замјењују се ријечју "запосленици", а ријечи: "имаће", ријечју "имају".

У ставу 1. у алинеји 14. ријечи: "воде поступак и изричу казне" замјењују се ријечима: "издају прекршajне налоге".

У ставу 1., у алинеји 18. ријечи: "шездесет (60)" замјењују се ријечима: "стотинудвадесет (120)".

Став 2. мијења се и гласи:

"Запосленицима пореског органа није дозвољено да буду у органима политичких странака, нити да буду у законодавној власти на било којем нивоу".

Члан 6.

У члану 9., у ставу 1. ријеч "Радници" замјењује се ријечју "Запосленици".

Члан 7.

У члану 10. у ст. 1. и 2. ријеч "Радници" замјењује се ријечју "Запосленици".

У ставу 2., иза ријечи: "Пореској управи" ставља се тачка, а ријечи: "или пореском обвезнику", бришу се.

Иза става 2. додаје се став 3. који гласи:

"Пореска управа Федерације Босне и Херцеговине је орган од значаја за јавну безбједност".

Члан 8.

Иза члана 12. додаје се нови члан 12а., који гласи:

" 12а.

На приједлог министра, Влада Федерације може донијети одлуку којом ће утврдити право запосленика Пореске управе

који раде на пословима код којих постоје посебни услови рада, на посебан додаток у висини до 20% од основне плате.

Одлуком из става 1. овог члана, утврдиће се послови код којих постоје посебни услови рада и проценат посебног додатка за те послове."

Члан 9.

Иза члана 15. додаје се нови члан 15а., који гласи:

"15а.

Идентификациони број додијељен пореском обвезнику одузеће се у сљедећим случајевима:

1. ако се утврди да је идентификациони број додијељен без подношења прописане документације или ако је лажна документација, односно лажне информације коришћене у поступку додијеле идентификационог броја,
2. ако је након издавања идентификационог броја законодавац прописао друге услове за пореску регистрацију и идентификацију пореског обвезника, а порески обвезник не поступи у складу са измјењеном законском регулативом,
3. ако надлежни суд утврди да је упис у судски регистар био недопустив или је накнадно постао недопустив,
4. у другим случајевима у којима се утврди да је додјела идентификационог броја била недопустива или је накнадно постала недопустива.

Поступак одузимања идентификационог броја спроводи се на захтјев лица које има правни интерес или по службеној дужности, у складу са одредбама управног поступка. Поступак спроводи организациона јединица Пореске управе која је и додијелила идентификациони број пореском обвезнику."

Члан 10.

У члану 16., у ставу 3, иза ријечи: "доставља пореском органу рјешење о судској регистрацији са прилозима" додаје се ријечи: "и извод из судског регистра који не може бити старији од тридесет (30) дана од дана издавања."

Члан 11.

У члану 18., иза става 2. додаје се став 3., који гласи:

"Орган управе или други надлежни орган који води евиденцију о имовини и уписује промјене о власништву над имовином обавјештава надлежни Порески уред о свим промјенама у року од пет радних дана од дана такве уписане промјене код субјекта над чијом имовином је Пореска управа уписала законску хипотеку."

Члан 12.

У члану 20., у ставу 6. у четвртном реду ријечи: "на флопи дискети" замјењују се ријечима: "електронским путем".

У ставу 7., на крају прве реченице, умјесто тачке уписује се запета и додају сљедеће ријечи: "а уколико се ради о пријави поднесеној електронским путем, пријава се потписује у складу са Законом о електронском потпису."

Члан 13.

У члану 22. иза става 4. додаје се став 5., који гласи:

"Пореска управа има овлашћење измијенити пореску пријаву поднесу од пореског обвезника уколико утврди да пореска пријава није исправно поднесена или не садржи тачне податке. Измјену Пореске пријаве Пореска управа може извршити тек по истеку рока из става 4. овог члана и по процедури прописаној овим законом."

Члан 14.

У члану 27., став 1. мијења се и гласи:

"Пореска обавеза је обавеза пореског обвезника да плати порез, допринос, таксе и новчане казне, укључујући и припадајуће камате, у складу са пореским законима и законима којима се уређују питања доприноса и односних такси и новчаних казни."

Члан 15.

У члану 28. став 1., у другом реду иза ријечи "дужно" додаје се ријечи: "обуставити и", а у петом реду иза ријечи "када"

додаје се ријеч "је", а у шестом реду иза ријечи "предузетник" ријеч "наплати", брише се, а додају се ријечи: "било дужно обуставити и наплатити".

Члан 16.

У члану 29. ставу 1., алинеји 1., иза ријечи "директор" додају се ријечи: "или оснивач".

Члан 17.

Члан 36. мијења се и гласи:

"Измурење Пореске обавезе подразумијева плаћање укупног износа пореза, доприноса, такси и новчаних казни, укључујући и припадајуће камате.

Плаћање пореза обавља се у износу и роковима у складу са прописаним законима.

Плаћање доприноса обавља се у складу са одредбама Закона о доприносима.

Плаћање таксе обавља се у готову или рачуном у складу са прописима којима су регулисане таксе.

Плаћање новчаних казни које су евидентирани у регистру новчаних казни и које се наплаћују у поступку принудне наплате обавља се у складу са одредбама поглавља XI Закона.

Плаћање обавеза из ст. 2. до 5. овог члана извршава се путем ООПП на прописане рачуне у законском средству плаћања у Босни и Херцеговини."

Члан 18.

У члану 40. став 3. мијења се и гласи:

"Разрез се поништава или мијења само ако руководилац надлежног пореског уреда одреди да се разрез поништава или мијења или према пресуди надлежног суда. Ова правила се неће примјенити ако се разрез мијења због измјене Пореске пријаве од пореског обвезника."

Члан 19.

У члану 43. став 3. мијења се и гласи:

"Након што пореском обвезнику буде уручен налог за плаћање у складу са чланом 3. став 1. тачка (12) Закона, и ако пореска обавеза остане неплаћена, руководилац надлежног пореског уреда доноси рјешење о покретању поступка принудне наплате, а то рјешење се доставља пореском обвезнику прије предузимања конкретних мјера принудне наплате."

У ставу 5. у алинеји 4. износ "250,00 КМ" замјењује се износом "300,00 КМ".

Члан 20.

У члану 45. ставу 1., у алинеји 1., иза ријечи "трошак" додаје се ријеч "принудне".

Члан 21.

У члану 46. у ставу 2. иза ријечи "обвезнику" умјесто тачке ставља се запета и додају ријечи: "у складу са чланом 3. тачка (12) Закона".

Члан 22.

У члану 47. у ставу 1. у алинеји 5. тачка 2., мијења се и гласи:

"2. не постоји обрачун или постоје грешке у обрачуну камате на закашњело плаћање, или".

У ставу 2. ријеч "достављено" замјењује се ријечју "уручено" и иза ријечи "обвезнику" додају се ријечи: "у складу са чланом 3. тачка (12) Закона".

Члан 23.

У члану 48., иза става 1. додаје се нови став 2. који гласи:

"Уколико је рјешење о обустави донесено из разлога што је истекао период у којем је пореска обавеза наплатива (члан 47., став 1., алинеја 1.), у истом рјешењу ће се одредити да се поништавају предузете радње у поступку наплате и да се поништава извршени разрез тих пореских обавеза."

Досадашњи став 2. постаје став 3.

Члан 24.

У члану 50. у ставу 1. у четвртном реду ријеч "сву" брише се, а у петом реду иза ријечи "обвезника" додају се ријечи: "у висини двоструког износа дуга,".

Иза става 1. додаје се нови став 2. који гласи:

"Конкретну имовину и имовинска права на којима се уписује законска хипотека у висини двоструког износа дуга одређује Пореска управа након прибављања података о имовини и имовинским правима пореског обвезника и након процјене вриједности конкретне имовине и имовинских права од овлашћеног судског вјештака, а коју обезбјеђује порески обвезник. Ако порески обвезник нема имовине и имовинских права у вриједности која је једнака двоструком износу дуга, законска хипотека се уписује на сву имовину и имовинска права пореског обвезника."

Ст. 2., 3. и 4. постају ст. 3., 4. и 5.

Досадашњи став 2., који постаје став 3., мијења се и гласи:

"Законска хипотека из става 1. овог члана, траје до измирења Пореске обавезе или поништења разреза пореза".

У ставу 4. који постаје став 5. ријеч "сву", брише се.

Иза става 4., који постаје став 5., додаје се нови став 6. који гласи:

"Пореском обвезнику, чија је сва имовина и имовинска права или њихов дио, постала предметом законске хипотеке због пореског дуга, који, у циљу измирења тог дуга, хоће да прода своју cjелокупну имовину и имовинска права или њихов дио, Пореска управа ће дозволити продају истих, уколико купац те имовине и имовинских права изврши уплату цијене те имовине и имовинских права, договорене између пореског обвезника - дужника и купца, на одговарајуће рачуне јавних прихода. Цијена коју договоре продавац - дужник и купац мора бити заснована на процјени вриједности предметне имовине и имовинских права сачињеној од судског вјештака одговарајуће струке."

Досадашњи став 5. постаје став 7.

Став 5. који постаје став 7., мијења се и гласи:

"Надлежни порески уред је дужан у року од два радна дана након измирења одговарајуће Пореске обавезе, односно након уплате средстава остварених продајом дужникове имовине и имовинских права на рачуне јавних прихода било да је ту уплату извршио сам порески обвезник - дужник или купац све или дијела имовине и имовинских права дужника, те у складу са утврђеним процедурама, извршити брисање хипотеке у истом уреду (уредима) у којем су била и евидентирана."

Члан 25.

У члану 51., у ставу 6., ријеч "доставе" замјењује се ријечју "уручења".

Члан 26.

У члану 54., у ставу 11. ријечи: "пореску обавезу и трошкове" замјењују се ријечима: "трошкове поступка принудне наплате, камате и пореску обавезу."

Члан 27.

У члану 55., иза става 1. додаје се нови став 2. који гласи:

"Начин и поступак давања и преузимања заплијењене имовине из става 1. овог члана прописаће Влада Федерације подзаконским актом у року од шездесет (60) дана од дана ступања на снагу овог закона."

Досадашњи став 2. постаје став 3.

Члан 28.

У члану 57., у ставу 1., иза ријечи "обавезе" додају се ријечи: "у поступку принудне наплате".

Члан 29.

У члану 58., у ставу 4., ријеч "директор" замјењује се ријечима: "Федерално министарство финансија".

Члан 30.

У члану 63., у ставу 3., у алинеји 3., ријечи: "посебне таксе" замјењују се ријечју "камате".

Члан 31.

У члану 64., у ставу 1., ријечи: "других радника" замјењују се ријечју "запосленика", а умјесто тачке на крају текста ставља се запета и додају ријечи: "у складу са законом".

Члан 32.

У члану 66. став 5. ријечи: "другачије не одлучи директор или, у случају одсуства директора, његов замјеник" замјењују се ријечима: "постоји основ за обнову поступка".

Став 7. мијења се и гласи:

"Ако приликом контроле запосленик Пореске управе открије да порески обвезник послује незаконито, тада ће ово представљати основ за привремено обустављање пословних активности пореског обвезника печењем његових пословних просторија. Незаконито пословање у смислу овог закона укључује пословање без дозволе, непријављивање запосленика, пословање са робом којој се не зна поријекло, неевидентирање промета у складу са пореским законима и онемогућавање овлашћеним запосленицима да у складу са овим законом изврше инспекцијски надзор или неку другу законом прописану радњу."

Члан 33.

У члану 67., у ставу 1., ријечи: "као доказе", брише се.

Став 2. брише се.

Члан 34.

У члану 71., у ставу 1., на крају текста умјесто тачке ставља се запета и додају ријечи: "водећи рачуна о припадности прихода".

Члан 35.

У називу поглавља XV, ријеч "ЗАСТАРЕ" замјењује се ријечима: "И ЗАСТАРА".

Члан 36.

У члану 73., у ставу 1., алинеја 1., мијења се и гласи:

" - за порез и казну која се односи на тај порез у року од пет година након што је пореска пријава за тај порез поднесена или након истека законског рока за подношење Пореске пријаве, рачунајући од дана који је касније наступио".

У ставу 2., алинеја 1., мијења се и гласи:

" - за порез или казну која се односи на тај порез, ако је пореска пријава за тај порез лажна или ако пореска пријава за тај порез није поднесена".

Члан 37.

У члану 74. у ставу 1., алинеја 1. мијења се и гласи:

" - у року од пет (5) година након што је пријава за тај порез поднесена од пореског обвезника, или "

У ставу 1., иза алинеје 1. додаје се нова алинеја 2. која гласи:

" - у року од пет (5) година од дана извршности Пореске обавезе коју је утврдила Пореска управа подношењем пријаве у име пореског обвезника или рјешењем о додатно утврђеним пореским обавезама."

Досадашња алинеја 2. постаје алинеја 3.

Члан 38.

Иза члана 74. додаје се нови члан 74а., који гласи:

" Члан 74а.

Застаријевање права на разрез и права на наплату пореза, камата, трошкова принудне наплате и новчаних казни прекида се сваком службеном радњом надлежног пореског органа која је предузета у циљу разреза и наплате пореза.

Послије сваког прекида застаријевање почиње тећи изнова, а вријеме које је истекло прије прекида не рачуна се у законом одређени рок за застарјелост."

Члан 39.

У члану 76. ст. 2. и 3. се мијењају и гласе:

"Жалба се непосредно предаје или шаље поштом органу који је донио првостепено рјешење у року од осам (8) дана од дана пријема првостепеног рјешења.

Кад првостепени орган нађе да је поднесена жалба допуштена, правремена и изјављена од овлашћеног лица, а побијано рјешење није, у складу са законом, замјенио новим рјешењем, дужан је без одгађања, а најкасније у року од осам (8) дана од дана пријема жалбе, послати жалбу Министарству на рјешавање."

Иза става 3. додаје се нови став 4. који гласи:

"Министарство, као другостепени орган, рјешава по жалби у року од тридесет (30) дана од дана пријема жалбе од првостепеног органа."

Досадашњи став 4. постаје став 5.

Члан 40.

Члан 77., брише се.

Члан 41.

У члану 78. у ст. 1., 2. и 3. ријечи: "Врховном суду Федерације" замјењују се ријечима: "надлежном суду у Федерацији."

Члан 42.

Члан 81. мијења се и гласи:

"Правно лице које прекрши било коју процедуру регистрација код Пореске управе према Поглављу VI Закона или које се не региструје на вријеме биће кажњено новчаном казном у износу од 1.000,00 КМ до 10.000,00 КМ.

Физичко лице које прекрши било коју процедуру регистрације код Пореске управе према Поглављу VI Закона или које се не региструје на вријеме биће кажњено новчаном казном у износу од 200,00 КМ до 2.000,00 КМ."

Члан 43.

Члан 84. мијења се и гласи:

"Правно лице које не поднесе пореску пријаву Пореској управи на начин прописан овим или било којим пореским законом Федерације, биће кажњено новчаном казном у износу од 2.000,00 КМ до 20.000,00 КМ.

Физичко лице које не поднесе пореску пријаву Пореској управи на начин прописан овим или било којим пореским законом Федерације, биће кажњено новчаном казном у износу од 300,00 КМ до 3.000,00 КМ.

За сваку пријаву коју мора сачинити Пореска управа у име пореског обвезника, прописује се новчана казна у износу од 500,00 КМ до 50.000,00 КМ."

Члан 44.

Члан 88. мијења се и гласи:

"Правно лице које се не придржава процедура за вођење књига и евиденција које је дужно водити у складу са пореским законима и које не достави Пореској управи Пореске исправе у роковима прописаним пореским законима, биће кажњено новчаном казном у износу од 2.000,00 КМ до 20.000,00 КМ.

Физичко лице које се не придржава процедура за вођење књига и евиденција које је дужно водити у складу са пореским законима и које не достави Пореској управи Пореске исправе у роковима прописаним пореским законима, биће кажњено новчаном казном у износу од 200,00 КМ до 2.000,00 КМ."

Члан 45.

Иза члана 94. додају се чл. 94а. и 94б., који гласе:

" Члан 94 а.

Правно лице, које у датом року не отклони недостатке које му је рјешењем наложио порески инспектор, биће кажњено новчаном казном у износу од 2.000,00 КМ до 20.000,00 КМ.

Физичко лице, које у датом року не отклони недостатке које му је рјешењем наложио порески инспектор, биће кажњено новчаном казном у износу од 500,00 КМ до 5.000,00 КМ.

Члан 94 б.

Правно лице код којег се утврде незаконитости из члана 66. Закона биће кажњено новчаном казном у износу од 3.000,00 КМ до 30.000,00 КМ.

Физичко лице код којег се утврде незаконитости из члана 66. Закона биће кажњено новчаном казном у износу од 500,00 КМ до 5.000,00 КМ."

Члан 46.

Члан 96. мијења се и гласи:

"Пореска управа је дужна, на захтјев пореских обвезника, давати мишљења и одговоре на питања у вези са примјеном прописа којим се регулишу порези, доприноси и таксе, а за чију наплату и контролу је надлежна.

Начин и поступак давања мишљења из претходног става прописале министар подзаконским актом у року од шездесет (60) дана од дана ступања на снагу овог закона."

Члан 47.

Законодавно - правне комисије оба дома Парламента Федерације Босне и Херцеговине утврдиће пречишћени текст Закона о Пореској управи Федерације Босне и Херцеговине.

Члан 48.

Овај закон ступа на снагу осмог дана од дана објављивања у "Службеним новинама Федерације БиХ",

Председавајући Дома народа Парламента Федерације БиХ Стјепан Крешћ, с. р.	Председавајући Представничког дома Парламента Федерације БиХ Сафет Софтић, с. р.
---	--

На основу члана IV.В.7. а)(IV) Устава Федерације Босне и Херцеговине, donosim

UKAZ

**O PROGLAŠENJU ZAKONA O IZMJENAMA I
DOPUNAMA ZAKONA O POREZNOJ UPRAVI
FEDERACIJE BOSNE I HERCEGOVINE**

Proglašava se Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o poreznoj upravi Federacije Bosne i Hercegovine koji je donio Parlament Federacije BiH na sjednici Predstavničkog doma od 8. juna 2010. godine i na sjednici Doma naroda od 29. aprila 2010. godine.

Broj 01-02-345/10
6. jula 2010. godine
Sarajevo

Predsjednica
Borjana Krišto, s. r.

ZAKON

**O IZMJENAMA I DOPUNAMA ZAKONA O POREZNOJ
UPRAVI FEDERACIJE BOSNE I HERCEGOVINE**

Члан 1.

У Закону о Пореској управи Федерације Босне и Херцеговине ("Службене новине Федерације БиХ, бр.: 33/02, 28/04 и 57/09) у члану 1. у ставу 1. иза ријечи: "порезних закона" пише се зarez и додају ријечи: "Законa о јединственом систему регистрације, контроле и наплате доприноса".

Став 2. мијенја се и гласи:

"Овај закон се односи на провођење и извршавање активности из области свих врста федералних, кантонaлних, градских и опћинских пореза, доприноса, такси, посебних накнада, чланарина туристичких заједница, чланарина обртничких комора и новчаних казни за порезне прекршaje."

Иза става 2. додају се ст. 3., 4., 5. и 6. који гласе:

"Под таксама, у смислу става 2. овог члана, подразумевају се такса на истакнуту фирму и такса за држање апарата за игре на срећу и забавне игре.

Под посебним накнадама, у смислу става 2. овог члана, подразумевају се опћа водна накнада, накнада за кориштење

опће корисних функција шуме и посебна накнада за заштиту од природних и других несрећа.

Под чланаринама туристичких заједница, у смислу става 2. овог члана, подразумевају се чланарине које су дужни плаћати правна и физичка лица (самостални предузетници) у одређеном проценту од оствареног укупног прихода оствареног обављањем одређене дјелатности утврђене Уредбом о чланаринама у туристичким заједницама.

Под чланарином обртничких комора, у смислу става 2. овог члана, подразумева се чланарина коју су дужни плаћати обртници и лица која обављају сродне дјелатности у одређеном проценту утврђеном Правилником о висини чланарине, њеној расподјели између удружења обртника и удружења лица која обављају сродне дјелатности, обртничких комора кантона и Обртничке коморе Федерације Босне и Херцеговине."

Члан 2.

У члану 3. у ставу 1. тачка (1) мијенја се и гласи:

"(1) Пореzi, доприноси, таксе, посебне накнаде, чланарине и новчане казне:

- Порез је новчани износ који је порезни обвезник дужан плаћати буџету у складу са порезним законима,
- Допринос је новчани износ који је порезни обвезник дужан плаћати ванбуџетским фондovima у складу са прописима који регулирају те обавезе,
- Таксе су новчане обавезе које је порезни обвезник дужан плаћати у складу са законима којима се регулирају таксе на истакнуту фирму и таксе на апарате за игре на срећу и забавне игре,
- Посебне накнаде су новчани износи које су дужни плаћати порезни обвезници у складу са чл. 169. и 170. Закона о водима, чланом 60. став 1. тачка а) Закона о шумама и у складу са чланом 180. Закона о заштити и спашавању људи и материјалних добара од природних и других несрећа,
- Чланарине туристичких заједница су новчане обавезе које су дужни плаћати порезни обвезници у складу са Уредбом о чланаринама у туристичким заједницама,
- Чланарине обртничких комора су новчане обавезе које су дужни плаћати чланови обртничке коморе у складу са Законом о обрту и сродним дјелатностима,
- Новчане казне су новчани износи евидентирани у регистру новчаних казни према порезним прекршajима и које се наплаћују у поступку принудне наплате."

У ставу 1. тачка (4) мијенја се и гласи:

"(4) Порезна тajна су све информације или подаци о порезном обвезнику којима располажу порезни органи, изузев:

- информација и података за које порезни обвезник у писаном облику изјави да се не сматрају порезном тajном;
- информација и података датих у таквом облику да се не могу повезати са појединачним порезним обвезником или га се на други начин не може идентификовати;
- података о наплати пореза који се, према одредбама овог закона, јавно објављују.

Порезне информације и подаци који се сматрају порезном тajном могу се дати :

- органима надлежним за подuzимање мјера и активности са циљем утврђивања порезних обавеза, одговорности за порезне прекршaje и порезна кривична дјела ;
- страним порезним властима у складу са међународним уговорима и
- другим лицима уз писани пристанак порезног обвезника."

У ставу 1. у тачки (7) иза заграда од ријечи "OOPP" умјесто зарежа ставља се тачка, а остали текст се брише.

У ставу у 1. тачки (9) ријеч "радник" замјенjuje се ријечју "зaposленик".

Члан 3.

У члану 4. став 2. мијенја се и гласи:

"Порезном управом руководи директор Порезне управе (у даљњем тексту: директор). Директор има замјеника. Директора и замјеника директора именује Влада Федерације, на приједлог

federalnog ministra finansija (u daljnjem tekstu: ministar) na period od četiri godine sa mogućnošću novog imenovanja."

U stavu 3. prva rečenica se mijenja i glasi:

"Porezna uprava je organizirana na dva nivoa i to na nivou Središnjeg ureda i nivou kantonalnih poreznih ureda sa pripadajućim poreznim ispostavama".

Stav 5. mijenja se i glasi:

"Direktor, uz saglasnost ministra a prema provedenoj proceduri utvrđenoj u Poglavlju IV. Zakona o državnoj službi u Federaciji Bosne i Hercegovine ("Službene novine Federacije BiH", br. 29/03, 39/04, 54/04, 67/05 i 8/06), postavlja i razrješava rukovodioce sektora unutar Središnjeg ureda, rukovodioce kantonalnih poreznih ureda i šefove poreznih ispostava."

Stav 6. briše se.

Član 4.

U članu 5. u st. 3. i 4. riječi: "Na zahtjev Porezne uprave, Carinska uprava će joj" zamjenjuju se riječima: "U cilju međusobne saradnje, Uprava za indirektno oporezivanje će Poreznoj upravi".

Iza stava 6. dodaje se novi stav 7. koji glasi:

"Porezna uprava dužna je razmjenjivati informacije sa odgovarajućim organima u Republici Srpskoj i Brčko Distriktu u cilju većeg poštivanja poreznih zakona oba entiteta i Distrikta."

Dosadašnji stav 7. postaje stav 8. mijenja se i glasi:

"Porezna uprava i Uprava za indirektno oporezivanje dužne su koordinirati aktivnosti i obostrano razmjenjivati informacije sa odgovarajućim organima u Republici Srpskoj i Brčko Distriktu u cilju većeg poštivanja poreznih zakona oba entiteta i Distrikta."

Član 5.

U članu 7. u stavu 1. riječi: "Porezna uprava i njeni radnici" zamjenjuju se riječju "zaposlenici", a riječi: "imat će" riječju "imaju".

U stavu 1. u alineji 14. riječi: "vode postupak i izriču kazne" zamjenjuju se riječima: "izdaju prekršajne naloge".

U stavu 1. u alineji 18. riječ "šezdeset (60)" zamjenjuje se riječju "stotinudvadeset (120)".

Stav 2. mijenja se i glasi:

"Zaposlenicima poreznog organa nije dozvoljeno da budu u organima političkih stranaka, niti u zakonodavnoj vlasti na bilo kojem nivou."

Član 6.

U članu 9. u stavu 1. riječ "Radnici" zamjenjuje se riječju "Zaposlenici".

Član 7.

U članu 10. u st. 1. i 2. riječ "Radnici" zamjenjuje se riječju "Zaposlenici".

U stavu 2. iza riječi: "Poreznoj upravi" piše se tačka, a riječi: "ili poreznom obvezniku" brišu se.

Iza stava 2. dodaje se novi stav 3. koji glasi:

"Porezna uprava Federacije Bosne i Hercegovine je organ od značaja za javnu sigurnost."

Član 8.

Iza člana 12. dodaje se novi član 12a. koji glasi:

" 12a.

Na prijedlog ministra Vlada Federacije može donijeti odluku kojom će utvrditi pravo zaposlenika Porezne uprave koji rade na poslovima kod kojih postoje posebni uvjeti rada, na poseban dodatak u visini do 20% od osnovne plaće.

Odlukom iz stava 1. ovog člana utvrdit će se poslovi kod kojih postoje posebni uvjeti rada i procent posebnog dodatka za te poslove."

Član 9.

Iza člana 15. dodaje se novi član 15a. koji glasi:

"15a.

Identifikacioni broj dodijeljen poreznom obvezniku oduzet će se u sljedećim slučajevima:

1. ako se utvrdi da je identifikacioni broj dodijeljen bez podnošenja propisane dokumentacije ili ako je lažna dokumentacija, odnosno lažne informacije korištene u postupku dodijele identifikacionog broja;
2. ako je nakon izdavanja identifikacionog broja zakonodavac propisao druge uvjete za poreznu registraciju i identifikaciju poreznog obveznika, a porezni obveznik ne postupi u skladu sa izmjenjenom zakonskom regulativom;
3. ako nadležni sud utvrdi da je upis u sudski registar bio nedopustiv ili je naknadno postao nedopustiv,
4. u drugim slučajevima u kojima se utvrdi da je dodjela identifikacionog broja bila nedopustiva ili je naknadno postala nedopustiva.

Postupak oduzimanja identifikacionog broja provodi se na zahtjev lica koje ima pravni interes ili po službenoj dužnosti, u skladu sa odredbama upravnog postupka. Postupak provodi organizaciona jedinica Porezne uprave koja je i dodijelila identifikacioni broj poreznom obvezniku."

Član 10.

U članu 16. u stavu 3. iza riječi: "dostavlja poreznom organu rješenje o sudskoj registraciji sa priložima" dodaju se riječi: "i izvod iz sudskog registra koji ne može biti stariji od trideset (30) dana od dana izdavanja".

Član 11.

U članu 18. iza stava 2. dodaje se stav 3. koji glasi:

"Organ uprave ili drugi nadležni organ koji vodi evidenciju o imovini i upisuje promjene o vlasništvu nad imovinom obavještava nadležni Porezni ured o svim promjenama u roku od pet (5) radnih dana od dana takve upisane promjene kod subjekta nad čijom imovinom je Porezna uprava upisala zakonsku hipoteku."

Član 12.

U članu 20. u stavu 6. u četvrtom redu riječi: "na floppy disketi" zamjenjuju se riječima: "elektronskim putem".

U stavu 7. na kraju prve rečenice umjesto tačke piše se zarez i dodaje sljedeće riječi: "a ukoliko se radi o prijavi podnesenoj elektronskim putem, prijava se potpisuje u skladu sa Zakonom o elektronskom potpisu".

Član 13.

U članu 22. iza stava 4. dodaje se stav 5. koji glasi:

"Porezna uprava ima ovlaštenje izmijeniti poreznu prijavu podnesenu od poreznog obveznika ukoliko utvrdi da porezna prijava nije ispravno podnesena ili ne sadrži tačne podatke. Izmjenu porezne prijave Porezna uprava može izvršiti tek po isteku roka iz stava 4. ovog člana i po proceduri propisanoj ovim zakonom."

Član 14.

U članu 27. stav 1. mijenja se i glasi:

"Porezna obaveza je obaveza poreznog obveznika da plati porez, doprinose, takse i novčane kazne uključujući i pripadajuće kamate u skladu sa poreznim zakonima i zakonima kojima se uređuju pitanja doprinosa i odnosnih taksi i novčanih kazni."

Član 15.

U članu 28. u stavu 1., u drugom redu iza riječi "dužno" dodaju se riječi: "obustaviti i", a u petom redu iza riječi "kada" dodaje se riječ "je", u šestom redu iza riječi "poduzetnik" riječ "naplati" se briše, a dodaju se riječi: "bilo dužno obustaviti i naplatiti".

Član 16.

U članu 29. u stavu 1. u alineji 1., iza riječi "direktor" dodaju se riječi: "ili osnivač".

Član 17.

Član 36. mijenja se i glasi:

"Izmirenje porezne obaveze podrazumijeva plaćanje ukupnog iznosa poreza, doprinosa, taksi i novčanih kazni uključujući i pripadajuće kamate.

Plaćanje poreza obavlja se u iznosu i rokovima u skladu sa poreznim zakonima.

Plaćanje doprinosa obavlja se u skladu sa odredbama Zakona o doprinosima.

Plaćanje takse obavlja se u gotovini ili putem računa u skladu sa propisima kojima su regulirane takse.

Plaćanje novčanih kazni evidentiranih u registru novčanih kazni koje se naplaćuju u postupku prinudne naplate obavlja se u skladu sa odredbama Poglavlja XI. Zakona.

Plaćanje obaveza iz st. od 2. do 5. ovog člana izvršava se putem OOPP na propisane račune u zakonskom sredstvu plaćanja u Bosni i Hercegovini."

Član 18.

U članu 40. stav 3. mijenja se i glasi:

"Razrez se poništava ili mijenja samo ako rukovodilac nadležnog poreznog ureda odredi da se razrez poništava ili mijenja, ili prema presudi nadležnog suda. Ova pravila se neće primijeniti ako se razrez mijenja zbog izmjene porezne prijave od poreznog obveznika."

Član 19.

U članu 43. stav 3. mijenja se i glasi:

"Nakon što poreznom obvezniku bude uručen nalog za plaćanje u skladu sa članom 3. stav 1. tačka (12) Zakona i ako porezna obaveza ostane neplaćena, rukovodilac nadležnog poreznog ureda donosi rješenje o pokretanju postupka prinudne naplate, a to rješenje dostavlja se poreznom obvezniku prije poduzimanja konkretnih mjera prinudne naplate."

U stavu 5. u alineji 4. iznos "250,00 KM" zamjenjuje se iznosom "300,00 KM".

Član 20.

U članu 45. u stavu 1. u alineji 1., iza riječi "trošak" dodaje se riječ "prinudne".

Član 21.

U članu 46. u stavu 2. iza riječi "obvezniku" umjesto tačke piše se zarez i dodaju riječi: "u skladu sa članom 3. tačka (12) Zakona".

Član 22.

U članu 47. u stavu 1. u alineji 5. tačka 2. mijenja se i glasi:

"2. ne postoji obračun ili postoje greške u obračunu kamate na zakašnjelo plaćanje, ili".

U stavu 2. riječ "dostavljeno" zamjenjuje se riječju "uručeno" i iza riječi "obvezniku" dodaju se riječi: "u skladu sa članom 3. tačka (12) Zakona".

Član 23.

U članu 48. iza stava 1. dodaje se novi stav 2. koji glasi:

"Ukoliko je rješenje o obustavi doneseno iz razloga što je istekao period u kojem je porezna obaveza naplativa (član 47. stav 1. alineja 1.) u istom rješenju odredit će se da se poništavaju poduzete radnje u postupku naplate i da se poništava izvršeni razrez tih poreznih obaveza."

Dosadašnji stav 2. postaje stav 3.

Član 24.

U članu 50. u stavu 1. u četvrtom redu riječ "svu" se briše, a u petom redu iza riječi "obveznika" dodaju se riječi: "u visini dvostrukog iznosa duga".

Iza stava 1. dodaje se novi stav 2. koji glasi:

"Konkretnu imovinu i imovinska prava na kojima se upisuje zakonska hipoteka u visini dvostrukog iznosa duga određuje Porezna uprava nakon pribavljanja podataka o imovini i imovinskim pravima poreznog obveznika i nakon procjene vrijednosti konkretne imovine i imovinskih prava od ovlaštenog

sudskog vještaka koju osigurava porezni obveznik. Ako porezni obveznik nema imovine i imovinskih prava u vrijednosti koja je jednaka dvostrukom iznosu duga, zakonska hipoteka se upisuje na svu imovinu i imovinska prava poreznog obveznika."

St. 2., 3. i 4. postaju st. 3., 4. i 5.

Dosadašnji stav 2. koji postaje stav 3. mijenja se i glasi:

"Zakonska hipoteka iz stava 1. ovog člana traje do izmirenja porezne obaveze ili poništenja razreza poreza."

U stavu 4. koji postaje stav 5. riječ "svu" se briše.

Iza stava 4., koji postaje stav 5., dodaje se novi stav 6. koji glasi:

"Poreznom obvezniku čija je sva imovina i imovinska prava ili njihov dio postala predmetom zakonske hipoteke zbog poreznog duga, koji u cilju izmirenja tog duga hoće da proda svoju cjelokupnu imovinu i imovinska prava ili njihov dio, Porezna uprava dozvolit će njihovu prodaju, ukoliko kupac te imovine i imovinskih prava izvrši uplatu cijene te imovine i imovinskih prava dogovorene između poreznog obveznika - dužnika i kupca na odgovarajuće račune javnih prihoda. Cijena koju dogovore prodavac-dužnik i kupac mora biti zasnovana na procjeni vrijednosti predmetne imovine i imovinskih prava sačinjenoj od sudskog vještaka odgovarajuće struke."

Dosadašnji stav 5. postaje stav 7.

Stav 5. koji postaje stav 7. mijenja se i glasi:

"Nadležni porezni ured dužan je u roku od dva (2) radna dana nakon izmirenja odgovarajuće porezne obaveze, odnosno nakon uplate sredstava ostvarenih prodajom dužnikove imovine i imovinskih prava na račune javnih prihoda - bilo da je tu uplatu izvršio sam porezni obveznik - dužnik ili kupac sve ili dijela imovine i imovinskih prava dužnika u skladu sa utvrđenim procedurama, izvršiti brisanje hipoteke u istom uredu (uredima) u kojem su bila i evidentirana."

Član 25.

U članu 51. u stavu 6. riječ "dostave" zamjenjuje se riječju "uručnja".

Član 26.

U članu 54. u stavu 11. riječi: "poreznu obavezu i troškove" zamjenjuju se riječima: "troškove postupka prinudne naplate, kamate i poreznu obavezu".

Član 27.

U članu 55. iza stava 1. dodaje se novi stav 2. koji glasi:

"Način i postupak davanja i preuzimanja zaplijenjene imovine iz stava 1. ovog člana propisat će Vlada Federacije podzakonskim aktom u roku od šezdeset (60) dana od dana stupanja na snagu ovog zakona."

Dosadašnji stav 2. postaje stav 3.

Član 28.

U članu 57. u stavu 1. iza riječi "obaveze" dodaju se riječi: "u postupku prinudne naplate".

Član 29.

U članu 58. u stavu 4. riječ "direktor" zamjenjuje se riječima: "Federalno ministarstvo finansija".

Član 30.

U članu 63. u stavu 3. u alineji 3., riječi: "posebne takse" zamjenjuju se riječju "kamate".

Član 31.

U članu 64. u stavu 1. riječi: "drugih radnika" zamjenjuju se riječju "zaposlenika", a umjesto tačke na kraju teksta stavlja se zarez i dodaju riječi: "u skladu sa zakonom".

Član 32.

U članu 66. u stavu 5. riječi: "drugacije ne odluči direktor ili, u slučaju odsustva direktora, njegov zamjenik" zamjenjuju se riječima: "postoji osnov za obnovu postupka".

Stav 7. mijenja se i glasi:

"Ako prilikom kontrole zaposlenik Porezne uprave otkrije da porezni obveznik posluje nezakonito, tada će ovo predstavljati

osnov za privremeno obustavljanje poslovnih aktivnosti poreznog obveznika pečaćenjem njegovih poslovnih prostorija. Nezakonito poslovanje u smislu ovog zakona uključuje poslovanje bez dozvole, neprijavlivanje zaposlenika, poslovanje sa robom kojoj se ne zna porijeklo, neevidentiranje prometa u skladu sa poreznim zakonima i onemogućavanje ovlaštenim zaposlenicima da u skladu sa ovim zakonom izvrše inspeksijski nadzor ili neku drugu zakonom propisanu radnju."

Član 33.

U članu 67. u stavu 1. riječi: "kao dokaze" brišu se. Stav 2. briše se.

Član 34.

U članu 71. u stavu 1. na kraju teksta umjesto tačke stavlja se zarez i dodaju riječi: "vodeći računa o pripadnosti prihoda".

Član 35.

U nazivu Poglavlja XV. riječ "ZASTARE" zamjenjuje se riječima: "I ZASTARA".

Član 36.

U članu 73. u stavu 1. alineja 1. mijenja se i glasi:

"- za porez i kaznu koja se odnosi na taj porez u roku od pet (5) godina nakon što je porezna prijava za taj porez podnesena ili nakon isteka zakonskog roka za podnošenje porezne prijave, računajući od dana koji je kasnije nastupio".

U stavu 2. alineja 1. mijenja se i glasi:

"- za porez ili kaznu koja se odnosi na taj porez, ako je porezna prijava za taj porez lažna ili ako porezna prijava za taj porez nije podnesena".

Član 37.

U članu 74. u stavu 1. alineja 1. mijenja se i glasi:

"- u roku od pet (5) godina nakon što je prijava za taj porez podnesena od poreznog obveznika, ili".

U stavu 1. iza alineje 1. dodaje se nova alineja 2. koja glasi:

"- u roku od pet (5) godina od dana izvršenosti porezne obaveze koju je utvrdila Porezna uprava podnošenjem prijave u ime poreznog obveznika ili rješenjem o dodatno utvrđenim poreznim obavezama".

Dosadašnja alineja 2. postaje alineja 3.

Član 38.

Iza člana 74. dodaje se novi član 74 a., koji glasi:

"Član 74a.

Zastarjevanje prava na razrez i prava na naplatu poreza, kamata, troškova prinudne naplate i novčanih kazni prekida se svakom službenom radnjom nadležnog poreznog organa poduzetom u cilju razreza i naplate poreza.

Poslije svakog prekida zastarjevanje počinje teći iznova, a vrijeme koje je prošlo prije prekida ne računa se u zakonom određeni rok za zastarjelost."

Član 39.

U članu 76. st. 2. i 3. mijenjaju se i glase:

"Žalba se neposredno predaje ili šalje poštom organu koji je donio prvostepeno rješenje u roku od osam (8) dana od dana prijema prvostepenog rješenja.

Kad prvostepeni organ nađe da je podnesena žalba dopuštena, pravovremena i izjavljena od ovlaštenog lica, a pobijano rješenje nije zamijenio novim rješenjem, u skladu sa zakonom, dužan je bez odgađanja, a najkasnije u roku od osam (8) dana od dana prijema žalbe poslati žalbu Ministarstvu na rješavanje."

Iza stava 3. dodaje se novi stav 4. koji glasi:

"Ministarstvo kao drugostepeni organ rješava po žalbi u roku od trideset (30) dana od dana prijema žalbe od prvostepenog organa."

Dosadašnji stav 4. postaje stav 5.

Član 40.

Član 77. briše se.

Član 41.

U članu 78. u st. 1., 2. i 3. riječi: "Vrhovnom sudu Federacije" zamjenjuju se riječima: " nadležnom sudu u Federaciji".

Član 42.

Član 81. mijenja se i glasi:

"Pravno lice koje prekrši bilo koju proceduru registriranja kod Porezne uprave prema Poglavlju VI. Zakona ili koje se ne registruje na vrijeme bit će kažnjeno novčanom kaznom u iznosu od 1.000,00 KM do 10.000,00 KM.

Fizičko lice koje prekrši bilo koju proceduru registriranja kod Porezne uprave prema Poglavlju VI. Zakona ili koje se ne registruje na vrijeme bit će kažnjeno novčanom kaznom u iznosu od 200,00 KM do 2.000,00 KM."

Član 43.

Član 84. mijenja se i glasi:

"Pravno lice koje ne podnese poreznu prijavu Poreznoj upravi na način propisan ovim ili bilo kojim poreznim zakonom Federacije, bit će kažnjeno novčanom kaznom u iznosu od 2.000,00 KM do 20.000,00 KM.

Fizičko lice koje ne podnese poreznu prijavu Poreznoj upravi na način propisan ovim ili bilo kojim poreznim zakonom Federacije, bit će kažnjeno novčanom kaznom u iznosu od 300,00 KM do 3.000,00 KM.

Za svaku prijavu koju mora sačiniti Porezna uprava u ime poreznog obveznika propisuje se novčana kazna u iznosu od 500,00 KM do 50.000,00 KM."

Član 44.

Član 88. mijenja se i glasi:

"Pravno lice koje se ne pridržava procedura za vođenje knjiga i evidencija koje je dužno voditi u skladu sa poreznim zakonima i koje ne dostavi Poreznoj upravi porezne isprave u rokovima propisanim poreznim zakonima, bit će kažnjeno novčanom kaznom u iznosu od 2.000,00 KM do 20.000,00 KM.

Fizičko lice koje se ne pridržava procedura za vođenje knjiga i evidencija koje je dužno voditi u skladu sa poreznim zakonima i koje ne dostavi Poreznoj upravi porezne isprave u rokovima propisanim poreznim zakonima, bit će kažnjeno novčanom kaznom u iznosu od 200,00 KM do 2.000,00 KM."

Član 45.

Iza člana 94. dodaju se čl. 94a. i 94b. koji glase:

"Član 94a.

Pravno lice koje u datom roku ne otkloni nedostatke koje mu je rješenjem naložio porezni inspektor, bit će kažnjeno novčanom kaznom u iznosu od 2.000,00 KM do 20.000,00 KM.

Fizičko lice koje u datom roku ne otkloni nedostatke koje mu je rješenjem naložio porezni inspektor, bit će kažnjeno novčanom kaznom u iznosu od 500,00 KM do 5.000,00 KM.

Član 94b.

Pravno lice kod kojeg se utvrde nezakonitosti iz člana 66. Zakona, bit će kažnjeno novčanom kaznom u iznosu od 3.000,00 KM do 30.000,00 KM.

Fizičko lice kod kojeg se utvrde nezakonitosti iz člana 66. Zakona, bit će kažnjeno novčanom kaznom u iznosu od 500,00 KM do 5.000,00 KM."

Član 46.

Član 96. mijenja se i glasi:

"Porezna uprava dužna je, na zahtjev poreznih obveznika, davati mišljenja i odgovore na pitanja u vezi sa primjenom propisa kojima se reguliraju porezi, doprinosi i takse, a za čiju naplatu i kontrolu je nadležna.

Način i postupak davanja mišljenja iz prethodnog stava propisat će ministar podzakonskim aktom u roku od šezdeset (60) dana od dana stupanja na snagu ovog zakona."

- 5) Zabranjena je konzumacija hrane i pića u prodavaonici iz stavka 4) ovoga članka.
- 6) U prodavaonici su dopuštene besplatne degustacije pojedinih vrsta robe na kojima je istaknuta oznaka za tu namjenu.
- 7) Ministar će donijeti pravilnik o klasifikaciji prodavaonice i drugih oblika trgovine na malo.

Članak 8.

- 1) Trgovina na malo izvan prodavaonice je oblik trgovine na malo kada se prodaja robe i/ili usluga obavlja na neki od sljedećih načina:
 - a) na štandovima, stolovima i boksovima na tržnicama na malo,
 - b) na štandovima i stolovima izvan tržnica na malo,
 - c) putem kioska,
 - d) pokretnom prodajom,
 - e) prodajom na daljinu (prodaja putem kataloga, TV prodaja, prodaja putem interneta, prodaja putem telefona),
 - f) izravnom prodajom putem posrednika,
 - g) prodaja putem automata,
 - h) prigodnom prodajom (sajmovi, izložbe i sl.).
- 2) Prodaja robe ne može se vršiti na način propisan stavkom 1) ovoga članka ako je takav način prodaje zabranjen posebnim propisima.
- 3) Prodaju robe na štandovima i stolovima izvan tržnica na malo, prodaju putem kioska, prodaju putem automata i prigodnu prodaju na javnim površinama i površinama koje imaju pristup s javne prometne površine, mogu obavljati registrirani trgovci samo na mjestima koja svojom odlukom odredi mjerodavno tijelo kantona, grada ili općine i za koja mjerodavno tijelo da odobrenje.
- 4) Mjerodavno tijelo može propisati vanjski izgled prodajnog objekta iz stavka 3) ovoga članka vodeći računa o lokalnom ambijentu.

Članak 9.

Iznimno od odredbe članka 8. stavak 3), registrirani trgovci mogu sudjelovati na organiziranim prigodnim prodajama bez posebnog odobrenja mjerodavnoga tijela kantona, grada ili općine, sukladno uvjetima koje propisuje registrirani organizator tih prodaja, ukoliko organizator tih prodaja posjeduje odgovarajuće odobrenje.

Članak 10.

- 1) U trgovini na malo zabranjuje se trgovcu da prodaje alkoholna pića i druga pića koja sadrže alkohol, duhan i duhanske proizvode osobama mlađim od 18 godina.
- 2) Na svim prodajnim mjestima, na kojima se prodaju alkoholna pića i pića koja sadrže alkohol, duhan i duhanski proizvodi, mora biti istaknuta oznaka o zabrani njihove prodaje osobama mlađim od 18 godina.
- 3) Trgovac je dužan uskratiti prodaju robe iz stavka 1) ovoga članka kupcu ako procijeni da je mlađi od 18 godina, a kupac dragovoljno ne dokaže da je stariji od 18 godina davanjem na uvid trgovcu svoj identifikacijski dokument sa slikom.

III. UVJETI ZA OBAVLJANJE TRGOVINE

Članak 11.

- 1) Trgovinu na veliko i trgovinu na malo može obavljati trgovac sa svojstvom pravne osobe koji se bavi trgovinom na temelju registracije i koji ispunjava uvjete utvrđene ovim zakonom i drugim propisima.
- 2) Trgovinu na malo može obavljati i trgovac sa svojstvom fizičke osobe, ali samo u jednom prodajnom objektu odnosno na jednom prodajnom mjestu (u daljnjem tekstu: trgovinska radnja) pod uvjetima propisanim ovim zakonom i drugim propisima.

- 3) Uposlenici u pravnoj osobi iz stavka 1) ovoga članka i uposlenici u trgovinskoj radnji iz stavka 2) ovoga članka, moraju imati najmanje III. stupanj stručne spreme.
- 4) Trgovac može bez upisa u registar obavljati i druge poslove u manjem opsegu koji služe uspješnom obavljanju trgovine, a uobičajeno se obavljaju uz ovu djelatnost, kao što su poslovi utovara, prijevoza i istovara robe, poslovi dostavljanja robe kupcu i slično, a obavljanje tih poslova ne predstavlja redovitu djelatnost trgovca.
- 5) Trgovac je dužan na svakom prodajnom objektu, kao i pri prodaji robe izvan prodavaonice istaknuti tvrtku pod kojom je upisan u registar kod mjerodavnoga registarskog suda, odnosno mjerodavnoga tijela.
- 6) Trgovac je dužan utvrditi pisana pravila o uvjetima prodaje (cijena, način plaćanja i isporuke, bonifikacije i sl.) i na prikladan način učiniti kupcu dostupnim i pridržavati se tih uvjeta.
- 7) Trgovac je dužan formirati i istaknuti cijenu robe, koju stavlja u promet, u domaćoj valuti u apoenima novčanica koje su u opticaju u Bosni i Hercegovini i izdati račun za prodanu robu.

Članak 12.

- 1) Za obavljanje trgovine na veliko i trgovine na malo, trgovac je dužan osigurati prodajni objekt ili drugo prodajno mjesto koje ispunjava uvjete propisane ovim zakonom i drugim propisima.
- 2) Prodajni objekt je prostor u kojem se obavlja trgovina i mora biti izgrađen sukladno važećim urbanističko-građevinskim propisima kao poslovni prostor za obavljanje odgovarajuće trgovinske djelatnosti, a što utvrđuje mjerodavno tijelo rješenjem o uporabnoj dozvoli. Postojanje rješenja nije minimalno tehnički uvjet za početak rada prodajnog objekta i u njemu se može obavljati poslovanje, ali se ova činjenica provjerava zajedno s provjerom postojanja uvjeta iz st. 3) i 4) ovoga članka.
- 3) Uvjete u pogledu minimalne tehničke opremljenosti poslovnih prostora, uređaja i opreme i stočnih pijaca u kojima se obavlja trgovina na veliko i trgovina na malo, kao i uvjete obavljanja trgovine izvan poslovnog prostora i utvrđivanje roba iz skupina i podskupina roba koje se mogu prodavati u tim poslovnim prostorijama propisat će ministar podzakonskim aktom.
- 4) Uvjete o sanitarno-zdravstvenoj zaštiti, zaštiti na radu, zaštiti čovjekovog okoliša, te druge uvjete koji su potrebni za obavljanje trgovinske djelatnosti propisat će mjerodavna federalna ministarstva, svako u okviru svoje mjerodavnosti.
- 5) Trgovac pravna osoba nije dužan dokazivati ispunjavanje uvjeta iz st. 2), 3) i 4) ovoga članka u trenutku početka rada prodajnog objekta, odnosno fizička osoba u trenutku podnošenja zahtjeva za otvaranje trgovinske radnje, ali su ove osobe dužne dostaviti ovjerenu pisanu izjavu mjerodavnom tijelu kojom potvrđuju da prodajni objekt ispunjava zakonom propisane uvjete.
- 6) Oblik i sadržaj izjave iz stavka 5) ovoga članka propisat će ministar podzakonskim aktom.

Članak 13.

- 1) Trgovci koji obavljaju djelatnost u trgovačkim objektima (lancima) namijenjenim za trgovinu različitih robnih skupina prehrambenih i neprehrambenih proizvoda, površine od 1.000 i više četvornih metara, prije otpočinjanja rada dužni su pribaviti suglasnost Ministarstva kojom se utvrđuje ispunjavanje uvjeta glede zastupljenosti domaćih prehrambenih proizvoda u objektu.
- 2) Uz zahtjev za dobijanje suglasnosti stranka je dužna da kao dokaz o obveznoj zastupljenosti domaćih prehrambenih proizvoda u visini od najmanje 50% u asortimanu robe podnese odgovarajuću pismenu izjavu.

- 3) Rješenje kojim se odlučuje o zahtjevu za davanje suglasnosti iz stavka 1) ovoga članka konačno je u upravnom postupku.

Članak 14.

- 1) Pravna osoba registrirana za obavljanje trgovinske djelatnosti može otpočeti s radom u prodajnom objektu nakon što mjerodavnom tijelu podnese dokaz o registraciji, izjavu iz članka 12. stavak 5) ovoga zakona i obavijest o datumu početka rada za svaki prodajni objekt, a za objekte iz članka 13. stavak 1) ovoga zakona i suglasnost Ministarstva, najkasnije u roku od pet dana prije početka rada.
- 2) Pravna osoba ima neograničenu odgovornost, a vlasnik odnosno suvlasnici i sve osobe ovlaštene za zastupanje koje su upisane u sudski registar na dan davanja izjave iz stavka 1) ovoga članka imaju neograničenu solidarnu odgovornost za štetu prouzrokovanu trećim osobama koja je izazvana davanjem netočne izjave o ispunjavanju uvjeta iz članka 12. ovoga zakona.
- 3) Ispunjenost uvjeta iz članka 12. ovoga zakona provjerava mjerodavna inspekcija, svaka u okviru svoje mjerodavnosti, u roku od 30 dana od dana prijema obavijesti i izjave iz stavka 1) ovoga članka.
- 4) Iznimno od stavka 1) ovoga članka trgovac koji obavlja trgovinu na veliko i poslove uvoza naftnih derivata može otpočeti s radom na temelju rješenja ministra o ispunjavanju uvjeta propisanih podzakonskim aktom.

IV. OSNIVANJE TRGOVINSKE RADNJE

Članak 15.

- 1) Trgovinska radnja osniva se donošenjem rješenja kojim se trgovcu sa svojstvom fizičke osobe odobrava obavljanje trgovinske djelatnosti.
- 2) Rješenje iz stavka 1) ovoga članka donosi mjerodavno tijelo.

Članak 16.

- 1) Mjerodavno će tijelo izdati odobrenje za osnivanje trgovinske radnje osobi koja ispunjava sljedeće uvjete:
 - a) da je državljanin Bosne i Hercegovine,
 - b) da je poslovno sposoban,
 - c) da posjeduje najmanje III. stupanj stručne spreme,
 - d) da je zdravstveno sposoban, ako je za obavljanje trgovine na malo određenim robama iz predmeta poslovanja trgovinske radnje zdravstvena sposobnost propisana kao poseban uvjet,
 - e) da ima u vlasništvu, posjedu ili zakupu poslovni prostor koji ispunjava opće i posebne uvjete utvrđene člankom 12. Zakona,
 - f) da nema zasnovan radni odnos ili da nije ostvario prava po osnovi radnoga odnosa,
 - g) da nema već osnovanu trgovinsku radnju,
 - h) da mu pravomoćnom odlukom nije izrečena mjera zabrane obavljanja ove djelatnosti,
 - i) da ispunjava i druge uvjete propisane zakonom ili drugim propisom.
- 2) Odobrenje za osnivanje trgovinske radnje može se izdati i osobi koja ne ispunjava uvjet iz stavka 1) točka c) ovoga članka, ako uz zahtjev podnese dokaz da osoba koju će uposliti ispunjava taj uvjet.
- 3) Osoba koja je dala netočnu izjavu o ispunjavanju uvjeta iz stavka 1) točka e) ovoga članka ima neograničenu odgovornost za štetu prouzrokovanu trećim osobama izazvanu davanjem netočne izjave.
- 4) Ispunjenost uvjeta iz stavka 1) točka e) ovoga članka provjerava mjerodavna inspekcija, svaka u okviru svoje mjerodavnosti, u roku od 30 dana od dana dostavljanja konačnog rješenja kojim se odobrava obavljanje trgovinske djelatnosti.
- 5) Iznimno od stavka 1) točka a) ovoga članka trgovinsku radnju može osnovati i strani državljanin, uz primjenu načela

uzajamnosti, ako ispunjava ostale uvjete propisane ovim člankom i ima radnu dozvolu.

- 6) Iznimno od stavka 1) točke e) ovoga članka, odobrenje za osnivanje trgovačke radnje može se izdati osobi koja posjeduje poslovni prostor koji ispunjava opće i posebne uvjete utvrđene člankom 12. Zakona, ukoliko pruži dokaze da se kod mjerodavnoga tijela vodi postupak reguliranja imovinsko-pravnih odnosa radi upisa prava vlasništva u zemljišne knjige (legalizacija).

Članak 17.

- 1) Mjerodavno će tijelo u roku od 15 dana od dana podnošenja urednog zahtjeva izdati rješenje o odobrenju za osnivanje trgovinske radnje, ako su ispunjeni uvjeti iz članka 16. ovoga zakona, u suprotnom rješenjem će odbiti zahtjev.
- 2) Protiv rješenja iz stavka 1) ovoga članka može se izjaviti žalba Federalnom ministarstvu trgovine.
- 3) Ako mjerodavno tijelo ne donese rješenje u roku iz stavka 1) ovoga članka, rad u prodajnom objektu može otpočeti. O datumu početka rada trgovac je dužan, najkasnije u roku od pet dana prije otpočinjanja rada, pisanim putem obavijestiti mjerodavno tijelo.

Članak 18.

- 1) Rješenje kojim se odobrava osnivanje trgovinske radnje, po konačnosti, upisuje se u Registar trgovinskih radnji (u daljnjem tekstu: Registar).
- 2) Trgovcu počinju teći prava i obveze od dana upisa u Registar, sukladno ovom i drugim zakonskim propisima.
- 3) Trgovinska radnja je dužna otpočeti s radom najkasnije u roku od tri mjeseca od dana izdavanja rješenja.
- 4) Rješenje o odobrenju za osnivanje trgovinske radnje ne može se prenijeti na drugu osobu.

Članak 19.

Rješenje o odobrenju za osnivanje trgovinske radnje obvezatno sadrži:

- a) osobno ime i prezime, jedinstveni matični broj i adresu prebivališta podnositelja zahtjeva prema CIPS evidenciji,
- b) vrstu trgovinske radnje, odnosno maloprodajnog objekta,
- c) šifru djelatnosti trgovinske radnje,
- d) poslovno sjedište i
- e) naziv trgovinske radnje.

Članak 20.

- 1) Mjerodavno tijelo koje je donijelo rješenje o odobrenju za osnivanje trgovinske radnje vodi Registar.
- 2) Ministar propisuje sadržaj i način vođenja Registra.

Članak 21.

- 1) Trgovinska radnja može otpočeti s radom danom upisa u Registar.
- 2) O upisu u Registar tijelo koje vodi Registar obavijestit će mjerodavnu poreznu upravu, mjerodavno tijelo tržišne inspekcije, kantonalno tijelo mjerodavno za oblast trgovine i druga tijela koja vrše nadzor u ovoj oblasti dostavljanjem konačnog rješenja kojim se odobrava osnivanje trgovinske radnje.
- 3) Iznimno, trgovinska radnja može otpočeti s radom bez upisa u Registar sukladno odredbi članka 17. stavak 3) ovoga zakona.

V. PRESTANAK RADA TRGOVINSKE RADNJE

Članak 22.

- 1) Rješenje o odobrenju za osnivanje trgovinske radnje prestaje važiti odjavom, po sili zakona i u drugim slučajevima određenim zakonom.
- 2) Trgovac je dužan odjaviti trgovinsku radnju pisanim putem mjerodavnom tijelu prije prestanka rada.

- 3) Prestanak obavljanja trgovinske radnje utvrđuje se danom navedenim u zahtjevu za odjavu, s tim da se obavljanje trgovinske djelatnosti ne može odjaviti unazad.
- 4) Ako u odjavi nije naznačen datum prestanka rada trgovinske radnje, prestanak se utvrđuje danom podnošenja zahtjeva za odjavu.
- 5) Rješenje o odobrenju za osnivanje trgovinske radnje prestaje važiti po sili zakona danom utvrđivanja sljedećih razloga:
 - a) smrću imaoa radnje,
 - b) ako trgovac ne počne obavljati trgovinu na malo u roku od tri mjeseca od dana izdavanja rješenja o odobrenju za obavljanje trgovinske djelatnosti,
 - c) ako prestane ispunjavati bilo koji od uvjeta navedenih u čl. 12. i 16. ovoga zakona,
 - d) ako je inspekcijskim nadzorom utvrđeno da nisu ispunjeni uvjeti propisani čl. 12. i 16. ovoga zakona, propisima donesenim na temelju ovoga zakona i drugim propisima, a utvrđeni nedostaci nisu otklonjeni u zadanome roku,
 - e) ako se naknadno utvrdi da je rješenje o odobrenju za obavljanje djelatnosti utemeljeno na neistinitim podacima ili krivotvorenim dokazima.

Članak 23.

- 1) O prestanku važenja rješenja u smislu članka 22. ovoga zakona mjerodavno tijelo donosi rješenje.
- 2) Po konačnosti rješenja trgovinska radnja se briše iz Registra.
- 3) O brisanju iz Registra mjerodavno će tijelo obavijestiti mjerodavnu poreznu upravu, mjerodavno tijelo tržišne inspekcije, kantonalno tijelo mjerodavno za oblast trgovine i druga tijela koja vrše nadzor u ovoj oblasti dostavljanjem konačnog rješenja.

VI. OSTALE OBVEZE U OBAVLJANJU TRGOVINE

Članak 24.

- 1) Radno vrijeme i raspored dnevnog i tjednog radnog vremena prodajnih objekata, radno vrijeme u dane državnih blagdana i neradnih dana u kojima je trgovac dužan poslovati, te radno vrijeme za tržnice, sajmove, izložbe i druge povremene načine obavljanja trgovine, utvrđuje mjerodavno tijelo.
- 2) Trgovac je dužan utvrditi radno vrijeme prodajnog objekta i drugog oblika trgovine sukladno ovom zakonu vodeći računa o broju uposlenih djelatnika i poštivanju njihovih prava uređenih Zakonom o radu, drugim radnopravnim propisima, kolektivnim ugovorom i ugovorom o radu.
- 3) Trgovac je dužan na vidnom mjestu istaknuti radno vrijeme, te raspored dnevnog i tjednog radnog vremena, radno vrijeme u dane državnih blagdana i neradnih dana, radno vrijeme povremenog načina obavljanja trgovine, te se pridržavati tog radnog vremena.

Članak 25.

- 1) Trgovac je dužan voditi evidencije utvrđene zakonom i drugim propisima.
- 2) Robu u prometu mora pratiti vjerodostojna dokumentacija iz koje se nedvosmisleno može utvrditi podrijetlo i vlasništvo nad robom. Robu u prijevozu mora pratiti prijevoznica, faktura dobavljača ili otpremnica, otkupni blok koji treba sadržati podatke o isporučitelju i mjestu utovara, naziv primatelja i mjesto istovara, a za uvezenu robu pod carinskim nadzorom jedinstvenu carinsku ispravu sa ino fakturam koja se na zahtjev inspektora mora predložiti odmah ili najdalje u roku od 24 sata od momenta kada je nedostatak utvrđen.
- 3) Trgovac na veliko dužan je u svakom skladištu, odnosno u poslovnom prostoru držati i ažurno voditi trgovinsku knjigu na veliko. Iznimno, trgovac nije obavezan posebice voditi trgovinsku knjigu na veliko ukoliko u svome računovodstvu vodi ažurno sve podatke glede nabavke i prodaje robe i obvezne elemente kalkulacije cijene propisane podzakonskim aktom.

- 4) Trgovac na malo dužan je u svakom prodajnom objektu ili u svakom odjelu prodajnog objekta držati i ažurno voditi trgovinsku knjigu na malo koja sadrži podatke o nabavci i prodaji robe koja je predmet trgovine i osigurati uvid u dokumentaciju na temelju koje se vodi evidencija.
- 5) Trgovac je dužan u svakom objektu u kojem se obavljaju trgovinske usluge držati i ažurno voditi trgovinsku knjigu za trgovinske usluge.
- 6) Evidencija o nabavci robe vodi se kronološki na temelju računa, otpremnice, prijemnice i drugih dokumenata izdanih u propisanome obliku.
- 7) Evidencija o prodaji robe vodi se na temelju računa o vrsti, količini i cijeni prodanih proizvoda, odnosno obavljenih usluga, a promet naplaćen u gotovinskim sredstvima plaćanja evidentira se preko trake registar kase koja osigurava podatke o prodanoj robi.
- 8) Trgovac je dužan uz oznaku cijene robe za prodaju ili pripremljene za prodaju označiti redni broj iz trgovinske knjige i godinu zaduženja na temelju koje se može istaknuta cijena povezati s prijemnim listom odnosno zapisnikom (evidencijski broj).
- 9) Evidencija o trgovinskim uslugama vodi se na temelju dokumenata o obavljenoj trgovinskoj usluzi.
- 10) Ministar podzakonskim aktom propisuje oblik, sadržaj i način vođenja trgovinske knjige na veliko, trgovinske knjige na malo i trgovinske knjige za trgovinske usluge.

VII. OBAVLJANJE I UVJETI ZA OBAVLJANJE TRGOVINSKIH USLUGA

Članak 26.

- 1) Trgovinske su usluge djelatnosti kojima se uz naknadu potiče obavljanje razmjene robe od proizvođača do krajnjeg potrošača.
- 2) Trgovinske usluge su: posredničke, zastupničke, komisione, burzanske, franšizing, uskladištenje, otpremanje i dopremanje robe (otpremištvo), kontrola kakvoće i kvantiteta robe, marketing, tržnica na veliko, tržnica na malo, trgovinski centar, stočna pijaca, vašar, sajam (usluge priređivanja sajмова i gospodarskih izložbi) i druge usluge uobičajene u trgovini.
- 3) Trgovac sa svojstvom pravne osobe može pružati sve trgovinske usluge iz stavka 2) ovoga članka.
- 4) Trgovac sa svojstvom fizičke osobe može pružati samo komisione i posredničke usluge.

Članak 27.

Za pružanje pojedinih trgovinskih usluga trgovac je dužan osigurati minimalne tehničke uvjete u pogledu opremljenosti poslovnih prostora, uređaja i opreme, koje propisuje ministar podzakonskim aktom.

Članak 28.

Posredničke usluge u trgovini su poslovi posredovanja koje pruža posrednik u nakani da nalogodavcu osigura vezu s trećom osobom koja bi s nalogodavcem pregovarala o zaključivanju određenog ugovora, uz naknadu ako taj ugovor bude zaključen.

Članak 29.

Zastupničke usluge u trgovini su usluge zastupanja koje pruža zastupnik između nalogodavca i trećih osoba uz naknadu, ali u ime i za račun nalogodavca.

Članak 30.

Komisione usluge su usluge koje pruža komisionar u svoje ime i za račun komitenta kada vrši jedan ili više poslova nabave ili prodaje, koje mu povjeri komitent, uz naknadu.

Članak 31.

- 1) Pod burzanskim se uslugama podrazumijeva organiziranje sastanaka između gospodarskih subjekata (prodavača i

kupaca) radi zaključivanja ugovora o kupovini i prodaji robe.

- 2) Na burzi se objavljuju podaci o količini, rokovima isporuke, kakvoći i asortimanu roba i stanju na tržištu.

Članak 32.

Franšizing je poslovni odnos gdje jedna strana (davatelj franšize) ustupa drugoj strani (primatelju franšize) pravo da u svome poslovanju koristi ime, proizvode i usluge, te proizvodno i poslovno iskustvo davatelja franšize. Davatelj franšize obvezuje se da će primatelju franšize pružiti potrebnu stručnu pomoć.

Članak 33.

Usluge skladištenja robe su usluge koje pruža skladištar u pogledu smještaja i čuvanja određene robe, te poduzimanja potrebne ili ugovorene radnje radi njezina čuvanja i održavanja u uvjetima propisanim za tu vrstu robe, te da je preda na zahtjev ostavodavca ili druge ovlaštene osobe, uz naknadu.

Članak 34.

Usluge otpremanja i dopremanja robe su usluge koje pruža otpremnik u svoje ime a za račun nalogodavca, zaključuje ugovor o utovaru, istovaru i prijevozu robe i druge ugovore potrebne za izvršenje otpreme i dopreme robe, kao i da obavi ostale uobičajene poslove i radnje, uz naknadu.

Članak 35.

Usluge kontrole kakvoće i kvantiteta robe i usluga su usluge koje pruža pravna osoba koja je obvezna stručno i nepristrano obaviti laboratorijsko ispitivanje kakvoće robe, kao kontrolu kakvoće i kvantiteta robe i usluga i izdati certifikat o tome naručitelju kontrole, uz naknadu.

Članak 36.

Marketing uslugama smatraju se usluge iz oblasti istraživanja tržišta i tržišnog komuniciranja (ekonomska propaganda, reklama, izložba i sl.), kao i druge marketing usluge koje se pružaju u ime i za račun komitenta.

Članak 37.

- 1) Tržnica na veliko je posebno organizirano i uređeno mjesto na kojem se pružaju usluge prodaje i kupnje na veliko poljoprivredno-prehrambenih i drugih proizvoda iz registrirane djelatnosti, radi daljnje prodaje i prerade.
- 2) Za obavljanje usluga tržnice na veliko, trgovac utvrđuje tržišni red kojim se bliže uređuju tržišna pravila za izlaganje robe, način prodaje i druga pravila za obavljanje trgovine.
- 3) Na tržišni red iz stavka 2) ovoga članka suglasnost daje mjerodavno tijelo.
- 4) Trgovac i korisnici usluga tržnice na veliko dužni su se pridržavati utvrđenog tržišnog reda iz stavka 2) ovoga članka.

Članak 38.

Uslugama tržnice na veliko smatraju se:

- a) stavljanje na raspolaganje prostora za izlaganje i prodaju poljoprivredno-prehrambenih i drugih proizvoda,
- b) uskladištenje poljoprivredno-prehrambenih i drugih proizvoda i korištenje sredstva za manipuliranje tim proizvodima,
- c) obavljanje prijevoza, otpreme i dopreme, kao i poslovi održavanja kakvoće i kvantiteta uskladištenih proizvoda.

Članak 39.

- 1) Tržnica na malo (pijaca) je organizirano i uređeno mjesto na kojem se na uobičajen način obavlja trgovina na malo poljoprivredno-prehrambenih proizvoda.
- 2) Ostala roba ne može se prodavati na tržnici na malo ukoliko nisu ispunjeni uvjeti propisani odgovarajućim podzakonskim aktom.
- 3) Za pružanje usluga tržnice na malo (pijaca), trgovac utvrđuje tržišni red kojim se bliže uređuju tržišna pravila za prodaju robe, vrstu robe, način izlaganja robe, te prodaju, održavanje

prostorija i opreme, uvjete za obavljanje trgovine u tržnici na malo i slično.

- 4) Na tržišni red iz prethodnog stavka suglasnost daje mjerodavno tijelo.
- 5) Trgovac koji pruža usluge tržnice na malo (pijace) i korisnik usluga dužni su se pridržavati utvrđenog tržišnog reda iz stavka 3) ovoga članka.

Članak 40.

- 1) Tržnica na malo rabljenom tehničkom i ostalom rabljenom robom i rabljenim automobilima je uređeno i organizirano mjesto na kojem se obavlja trgovina na malo navedenim robama.
- 2) Za pružanje usluga tržnice na malo rabljenom tehničkom i ostalom rabljenom robom i rabljenim automobilima trgovac utvrđuje tržišni red kojim se bliže uređuju tržišna pravila za asortiman robe i uvjete za obavljanje trgovine.
- 3) Na tržišni red iz prethodnog stavka suglasnost daje mjerodavno tijelo.
- 4) Trgovac koji se bavi organiziranjem tržnice na malo robama iz stavka 1) ovoga članka odgovoran je za provođenje tržišnog reda iz stavka 2) ovoga članka.

Članak 41.

- 1) Trgovinski centar je posebno izgrađena ili u postojećem objektu uređena prostorna cjelina koja se sastoji od više pojedinačno opremljenih poslovnih prostora u kojima se obavlja trgovina na malo i pružaju trgovinske i druge usluge.
- 2) Za pružanje usluga trgovinskog centra trgovac utvrđuje tržišni red kojim se bliže uređuje poslovanje trgovinskog centra.
- 3) Na tržišni red iz stavka 2) ovoga članka suglasnost daje mjerodavno tijelo.
- 4) Trgovac koji pruža usluge trgovinskog centra i korisnik usluga dužni su pridržavati se utvrđenog tržišnog reda iz stavka 2) ovoga članka.

Članak 42.

- 1) Stočna pijaca je posebno organizirano, uređeno i tehnički opremljeno mjesto na kojem se vrši trgovina obilježenoj stoku sukladno važećim, odnosno posebnim propisima o načinu obilježavanja stoke.
- 2) Trgovina na stočnoj pijaci odvija se po pijačnom redu koji donosi trgovac.
- 3) Na pijačni red iz stavka 2) ovoga članka suglasnost daje mjerodavno tijelo.
- 4) Trgovac koji pruža usluge stočne pijace i korisnici usluga dužni su pridržavati se utvrđenog pijačnog reda iz stavka 2) ovoga članka.

Članak 43.

- 1) Vašar je posebno jednokratno organiziran oblik usluge na kojem se na uobičajen način vrši prigodna prodaja poljoprivrednih i drugih proizvoda.
- 2) Trgovina na vašaru odvija se po vašarskom redu i pod uvjetima i u terminima koje propiše mjerodavno tijelo.

Članak 44.

- 1) Sajam je mjesto gdje izlagači i posjetitelji izravnim kontaktima međusobno razmjenjuju informacije o prednostima i unapređenjima proizvoda i usluga u cilju prodaje.
- 2) Sajam priređuje trgovac, pravna osoba koja je registrirana za obavljanje tih poslova.
- 3) Trgovac koji se bavi priređivanjem sajmovi dužan je da se pridržava rokova predviđenih u kalendaru sajmovi, a koji se utvrđuju u dogovoru s Gospodarskom komorom Federacije BiH.

VIII. POSEBNI OBLICI OBAVLJANJA TRGOVINE

1. Dražba

Članak 45.

- 1) Dražba, kao poseban oblik prodaje robe, organizirana je prodaja robe najboljem kupcu na temelju javnog nadmetanja na određenom mjestu i u određeno vrijeme.
- 2) Dražba može biti stalna i povremena.
- 3) Vlada Federacije uredbom će na prijedlog ministra za određenu robu propisati uvjete za organiziranje dražbe, način poslovanja te postupak prodaje robe putem dražbe.

2. Prodaja od vrata do vrata

Članak 46.

- 1) Prodaja roba od vrata do vrata je izravna prodaja na malo izvan poslovnih prostorija trgovca putem posrednika na temelju ugovora, po prethodnom pozivu ili pristanku kupca u njegovom stanu, na radnom ili drugom mjestu, uz objašnjenja i prikazivanje uporabe proizvoda, te osobina, namjene i uporabljivosti robe, kao i drugih uvjeta koji važe za tu prodaju roba, sukladno podzakonskom aktu i drugim propisima.
- 2) Trgovac pravna osoba koja prodaje robu posredstvom fizičkih osoba (akvizitera) na temelju ugovora o prodaji od vrata do vrata mora biti registrirana za takvu djelatnost i pribaviti odobrenje mjerodavnoga tijela na čijem se području obavlja takav vid trgovine.
- 3) Trgovci iz stavka 2) ovoga članka izdaju identifikacijsku karticu akviziterima u svrhu nastupa kod potrošača.

3. Prodaja na daljinu

Članak 47.

- 1) Prodaja na daljinu je oblik prodaje na malo kojim se ponuda roba ili pružanje usluga nudi potencijalnim potrošačima putem kataloga, TV prodaje, interneta, telefona ili drugih sredstava.
- 2) Ugovor o prodaji na daljinu sklapa se između trgovca i potrošača putem sredstava za komunikaciju na daljinu. Ugovor o prodaji na daljinu obvezatno sadrži i cijenu i druge uvjete prodaje.
- 3) Prodaju na daljinu može organizirati samo trgovac koji je registriran za tu vrstu trgovine.
- 4) Uvjete o prodaji na daljinu na temelju ugovora putem nekog od sredstava na daljinu propisat će ministar podzakonskim aktom sukladno posebnom propisu.

4. Otkupne postaje ili otkupna mjesta i obiteljska poljoprivredna gazdinstva

Članak 48.

- 1) Otkup poljoprivrednih proizvoda, ljekovitog bilja, šumskih plodova i stoke može se obavljati slobodno pod uvjetima propisanim ovim zakonom i podzakonskim aktom.
- 2) Otkup poljoprivrednih proizvoda može se vršiti kupnjom od poljoprivrednika u otkupnim postajama, na otkupnim mjestima i na obiteljskim poljoprivrednim gazdinstvima.
- 3) Poljoprivrednikom u smislu ovoga članka smatra se fizička osoba od koje trgovac kupuje poljoprivredne proizvode proizvedene na njegovom poljoprivrednom gazdinstvu.
- 4) Otkupne postaje i otkupna mjesta posebice su uređena i organizirana mjesta koja moraju ispunjavati minimalno tehničke i ostale uvjete koje će propisati ministar podzakonskim aktom.
- 5) Trgovac je dužan prilikom otkupa poljoprivrednih proizvoda izdati otkupni blok (potvrdu) koji sadrži poslovno ime i sjedište, odnosno ime i prebivalište trgovca, ime i adresu prodavatelja, naziv, količinu i kakvoću poljoprivrednih proizvoda, cijenu, rok plaćanja, datum kupnje, kao i potpis ovlaštene osobe i pečat trgovca te voditi knjigu izdanih blokova i istu čuvati sukladno propisima u računovodstvu.

- 6) Za obavljanje usluga otkupnih postaja i otkupnih mjesta trgovac utvrđuje tržišni red kojim se bliže uređuju tržišna pravila za obavljanje trgovine i dužni su pridržavati se njih.

IX. ZAŠTITA POTROŠAČA I NEDOPUŠTENI TRGOVANJE

Članak 49.

Na sva pitanja u svezi sa zaštitom potrošača i obvezama i odgovornostima trgovaca u oblasti trgovine na veliko, trgovine na malo i pružanju trgovinskih usluga, koja nisu regulirana ovim zakonom, bit će primjenjivane odgovarajuće odredbe Zakona o zaštiti potrošača u BiH.

Članak 50.

- 1) Pod nedopuštenim trgovanjem podrazumijevaju se radnje kojima se radi tržišnog nadmetanja povređuju trgovinski običaji i praksa.
- 2) Nedopušteno trgovanje je zabranjeno.

Članak 51.

- 1) Nedopuštenim trgovanjem u smislu ovoga zakona smatra se naročito:
 - a) reklamiranje, oglašavanje ili ponuda robe ili usluga navođenjem podataka ili uporabom izraza kojima se iskorištava ugled drugog trgovca, njegovih proizvoda ili usluga, odnosno proizvoda drugog trgovca,
 - b) davanje podataka o drugom trgovcu, ako ti podaci štete ili mogu nanijeti štetu ugledu i poslovanju drugog trgovca,
 - c) prodaja robe s oznakama ili podacima ili izgledom koji stvaraju ili bi mogli stvoriti zabunu u pogledu izvora, načina proizvodnje, količine, kakvoće ili drugih osobina robe,
 - d) radnje trgovaca usmjerene na prekid poslovnih odnosa, između drugih trgovaca ili koje sprječavaju ili otežavaju poslovne odnose drugih trgovaca,
 - e) neopravdano neispunjavanje ili raskidanje ugovora s pojedinim trgovcem kako bi se sklopio isti ili povoljniji ugovor s drugim trgovcima,
 - f) neovlaštena uporaba imena, tvrtke, pečata, marke, industrijskog dizajna ili koje druge oznake drugog trgovca,
 - g) davanje ili obećanje darova, imovinske ili druge koristi drugom trgovcu, njegovom djelatniku ili osobi koja radi za drugog trgovca, kako bi se davatelju omogućila pogodnost na štetu drugog trgovca ili potrošača,
 - h) neovlaštena uporaba usluga trgovinskog putnika, trgovinskog predstavnika ili zastupnika drugog trgovca,
 - i) protupravno pribavljanje poslovne tajne drugog trgovca ili bespravno iskorištavanje povjerene poslovne tajne drugog trgovca.

Članak 52.

- 1) Naknada štete nastala zabranjenim radnjama nedopuštenog trgovanja ostvaruje se u sudskom postupku.
- 2) Tužbu iz stavka 1) ovoga članka mogu podnijeti trgovac i druge pravne i fizičke osobe koje imaju pravni interes.
- 3) Pravo na tužbu iz stavka 1) ovoga članka zastarijeva protekom roka od jedne godine od dana kada tužitelj sazna za djelo izvršitelja, a najkasnije tri godine od dana izvršenja djela.

X. OGRANIČENJA OBAVLJANJA TRGOVINE

Članak 53.

- 1) Vlada Federacije može posebnim propisom privremeno ograničiti obavljanje trgovine u slučajevima:
 - a) prirodnih i drugih nepogoda u Federaciji BiH, kada nastane ili bi mogao nastati osjetni poremećaj u trgovini, poremećaj u opskrbi stanovništva, ili poremećaj na drugim područjima koja ugrožavaju siguran i zdrav život građana,

- b) značajnih poremećaja na domaćem tržištu zbog pomanjkanja robe nužno potrebne za proizvodnju, preradu i za život građana,
 - c) ratnog stanja i izravne ugroženosti Federacije BiH,
 - d) potrebe osiguranja proizvoda, sirovina i reprodukcijiskog materijala od posebnog strateškog značaja za obranu Federacije BiH.
- 2) Vlada Federacije će propisati ograničenja obavljanja trgovine u slučajevima iz stavka 1) ovoga članka samo ako poremećaj nije moguće otkloniti drugim mjerama ili ako potrebe nije moguće podmiriti iz robnih pričuva, uvozom ili drugim mjerama gospodarske politike.

Članak 54.

- 1) U slučajevima iz članka 53. stavak 1) ovoga zakona, Vlada Federacije može propisati:
- a) ograničenje trgovine pojedinom robom ili posebne uvjete za trgovinu pojedinom robom,
 - b) zabranu trgovcu da obavlja trgovinu određenom vrstom robe,
 - c) obvezu trgovcu pribavljanja i prodaje određene vrste i količine robe, te prodaju robe određenim utvrđenim potrošačima po propisanom redoslijedu,
 - d) obveze pojedinim trgovcima čuvanja određene količine i vrste robe.
- 2) U slučaju poremećaja na tržištu naftnih derivata Vlada Federacije može propisati način određivanja najviše cijene pojedinih derivata nafte na prijedlog Ministarstva, a po prethodno pribavljenom mišljenju Federalnoga ministarstva energije, rudarstva i industrije. Način određivanja najviše cijene temelji se na mjerljivim tržišnim elementima, a uključuje: cijenu derivata nafte na tržištu, devizni tečaj, uvozu carinu, troškove primarnog skladištenja i distribucije, maržu, posebne poreze i ostale utvrđene prihode proračuna.

XI. NADZOR

Članak 55.

- 1) Upravni nadzor nad provođenjem ovoga zakona i propisa donesenih na temelju ovoga zakona vrši Federalno ministarstvo trgovine.
- 2) Inspekcijски nadzor vrši mjerodavna tržišna inspekcija i druga inspekcijсka tijela, svako u okviru svoje mjerodavnosti.

Članak 56.

- 1) Mjerodavni tržišni inspektor trgovcu će rješenjem zabraniti obavljanje trgovine do otklanjanja nepravilnosti utvrđenih nalazom inspektora ako prilikom nadzora utvrdi:
- a) da se djelatnost trgovine obavlja bez registracije ili bez odobrenja za obavljanje trgovinske djelatnosti izdanog od mjerodavnoga tijela,
 - b) da u poslovnom prostoru odnosno drugom prodajnom mjestu ne ispunjava zakonom propisane tehničke i druge uvjete za obavljanje te djelatnosti.
- 2) Žalba protiv rješenja ne odlaže izvršenje rješenja.
- 3) Nakon što je rješenje o zabrani postalo izvršno, inspektor će utvrditi je li rješenje izvršeno te, ako nije izvršeno, bez odgađanja će pokrenuti postupak za njegovo izvršenje i donijeti zaključak o dozvoli izvršenja po službenoj dužnosti, te izvršiti pečaćenje objekta u kojem je zabranjen rad.
- 4) Kada pravne i fizičke osobe obavijeste inspektora da su otklonjeni nedostaci koji su bili razlog pečaćenja, inspektor koji je rješenjem odredio zabranu rada odmah će izdati nalog, odnosno osobno izvršiti skidanje pečata.
- 5) Tržišni inspektor može privremeno do okončanja prekršajnog postupka oduzeti robu osobama iz stavka 1) ovoga članka.

Članak 57.

- 1) Ako se prilikom nadzora utvrdi: da se djelatnost trgovine obavlja mimo registracije ili mimo odobrenja za obavljanje trgovinske djelatnosti izdanog od mjerodavnoga tijela i da su poslovni prostori, uređaji i oprema namijenjeni za obavljanje trgovine i vršenje usluga prestali ispunjavati propisane minimalne tehničke uvjete, kao i uvjete tehničke opremljenosti, tržišni inspektor će rješenjem odrediti rok do kojeg nedostaci moraju biti otklonjeni.
- 2) Ako nedostaci iz stavka 1) ovoga članka ne budu otklonjeni u određenom roku, tržišni inspektor donijet će rješenje o zabrani obavljanja djelatnosti, o zatvaranju prostora, odnosno o zabrani uporabe uređaja i opreme.
- 3) U slučaju teže povrede higijensko-sanitarnih, zdravstvenih i tehničkih uvjeta zbog kojih mogu nastati teže posljedice po zdravlje i život ljudi i stoke, mjerodavni inspektor će donijeti rješenje kojim će odmah zabraniti obavljanje te djelatnosti dok se utvrđeni nedostaci ne otklone.
- 4) Žalba protiv rješenja iz stavka 3) ovoga članka ne odlaže izvršenje rješenja.

Članak 58.

- 1) Kada tržišni inspektor u nadzoru nad kakvoćom proizvoda u prometu utvrdi da proizvod ne ispunjava propisane uvjete kakvoće, rješenjem će:
- a) privremeno staviti izvan prometa proizvod za koji utvrdi da se u prometu nalazi nepropisno deklariran, odnosno da je s nedostacima u deklaraciji, da stvarno stanje proizvoda ne odgovara deklariranom i naložiti otklanjanje nedostataka,
 - b) privremeno staviti izvan prometa proizvod za koji je laboratorijskim ispitivanjem kakvoće utvrđeno da po svom sastavu ne ispunjava propisane uvjete kakvoće, ali se može staviti u promet za daljnju uporabu pod uvjetom da se u deklaraciji otklone nedostaci i navedu podaci koji odgovaraju uvjetima kakvoće propisanim za tu vrstu proizvoda,
 - c) staviti izvan prometa proizvod i naložiti njegovo uništenje u slučajevima kada je laboratorijskim ispitivanjem kakvoće utvrđeno da proizvod po svom sastavu ne ispunjava propisane uvjete kakvoće i da nije za daljnju uporabu.
- 2) Žalba na rješenje ne odlaže izvršenje rješenja.

Članak 59.

- 1) Ako trgovac ne postupa sukladno članku 25. st. 1), 3), 4) i 5) ovoga zakona, tržišni će inspektor rješenjem privremeno zabraniti obavljanje trgovine dok se ne otklone utvrđeni nedostaci.
- 2) Ako tržišni inspektor u kontroli izvršenja rješenja utvrdi da nedostaci iz stavka 1) ovoga članka nisu otklonjeni nakon što je rješenje o zabrani postalo izvršno, donijet će zaključak o dozvoli izvršenja rješenja po službenoj dužnosti, te izvršiti pečaćenje objekta u kojem je zabranjen rad.

Članak 60.

- 1) Ako trgovac ne postupa sukladno članku 25. stavak 8) ovoga zakona, tržišni inspektor će rješenjem naložiti otklanjanje utvrđenih nedostataka u danom roku.
- 2) Ako tržišni inspektor u kontroli izvršenja rješenja utvrdi da nedostaci nisu otklonjeni, donijet će rješenje o privremenoj zabrani obavljanja djelatnosti dok se ne otklone utvrđeni nedostaci.

Članak 61.

Ako trgovac ili fizička osoba-građanin ne postupa sukladno članku 25. stavak 2) ovoga zakona, tržišni inspektor će privremeno oduzeti robu do okončanja sudskog postupka o čemu sačinjava zapisnik i izdaje potvrdu o privremeno oduzetoj robi.

Članak 62.

Ako tržišni inspektor u obavljanju inspeksijskog nadzora utvrdi da trgovac čini neku radnju koja se u smislu članka 51. ovoga zakona smatra nedopuštenim trgovanjem, donijet će rješenje o njezinoj zabrani.

XII. KAZNENE ODREDBE

Članak 63.

- 1) Novčanom kaznom u iznosu od 3.000,00 KM do 15.000,00 KM bit će kažnjen za prekršaj trgovac pravna osoba ako:
 - a) prodaje alkoholna pića i druga pića koja sadrže alkohol, duhan i duhanske preradevine osobama mladim od 18 godina (članak 10. stavak 1) ovoga zakona),
 - b) postupi protivno odredbi članka 11. stavak 7) ovoga zakona,
 - c) podnese netočnu pismenu izjavu da prodajni objekt ispunjava propisane uvjete (članak 12. stavak 5) i članak 48. stavak 4) ovoga zakona),
 - d) otpočne s radom u prodajnom objektu, a mjerodavnom tijelu prethodno ne podnese obavijest o datumu početka rada, dostavi izjavu iz članka 12. stavak 5) i članka 14. stavak 1) ovoga zakona,
 - e) obavlja trgovinu bez registracije ili bez odobrenja mjerodavnoga tijela ili ne ispunjava minimalno tehničke uvjete (čl. 12., 16., članak 46. stavak 2) i članak 47. stavak 3) ovoga zakona),
 - f) za robu u prometu ne posjeduje vjerodostojnu dokumentaciju i koju na zahtjev inspektora ne predoči (članak 25. stavak 2) ovoga zakona),
 - g) ne drži i ne vodi ažurno trgovinsku knjigu (članak 25. st. 3), 4) i 5) ovoga zakona),
 - h) poduzme neku od radnji koja predstavlja nedopušteno trgovanje (članak 51. ovoga zakona),
 - i) ne pridržava se privremenih mjera donesenih radi otklanjanja poremećaja na tržištu Federacije Bosne i Hercegovine (članak 54. stavak 1) toč. c) i d) i stavak 2) ovoga zakona),
 - j) prodaje robu koja ne ispunjava propisane uvjete kakvoće (članak 58. ovoga zakona).
- 2) Za radnje iz stavka 1) ovoga članka bit će kažnjena za prekršaj i odgovorna osoba u pravnoj osobi, novčanom kaznom u iznosu od 400,00 KM do 2.000,00 KM.
- 3) Za radnje iz stavka 1) ovoga članka bit će kažnjen trgovac fizička osoba, novčanom kaznom u iznosu od 500,00 KM do 1.500,00 KM.
- 4) Novčanom kaznom u iznosu od 300,00 KM do 1.500,00 KM bit će kažnjena fizička osoba - građanin ako:
 - a) obavlja trgovinu bez odobrenja mjerodavnoga tijela (čl. 15. i 16. ovoga zakona),
 - b) za robu u prometu ne posjeduje vjerodostojnu dokumentaciju i na zahtjev inspektora ju ne predoči (članak 25. stavak 2) ovoga zakona).
- 5) Uz novčanu kaznu za prekršaje iz stavka 1) ovoga članka može se izreći zaštitna mjera oduzimanja robe koja se nalazi u prodaji, odnosno robe kojom je počinjen prekršaj, a u slučaju ponovnog počinjenja prekršaja iste vrste, bit će izrečena zaštitna mjera oduzimanja robe koja se nalazi u prodaji, odnosno robe kojom je počinjen prekršaj.
- 6) Uz novčanu kaznu za prekršaje iz stavka 4) točka b) ovoga članka bit će izrečena zaštitna mjera oduzimanja robe koja je zatečena u prometu.
- 7) Uz novčanu kaznu za prekršaje iz stavka 1) ovoga članka može se izreći zaštitna mjera zabrane obavljanja trgovinske djelatnosti u razdoblju do šest mjeseci.

Članak 64.

- 1) Novčanom kaznom od 2.000,00 KM do 10.000,00 KM bit će kažnjen trgovac pravna osoba ako:

- a) obavlja trgovinu na veliko bez izdavanja fakture (članak 6. stavak 1) ovoga zakona),
 - b) vrši prodaju suprotno članku 8. st. 2) i 3) ovoga zakona,
 - c) na svim prodajnim mjestima ne istakne oznaku o zabrani prodaje alkoholnih pića i drugih pića koja sadrže alkohol, duhan i duhanske preradevine osobama mladim od 18 godina (članak 10. stavak 2) ovoga zakona),
 - d) obavlja djelatnost protivno odredbama članka 13. ovoga zakona,
 - e) obavlja trgovinsku djelatnost bez ispunjavanja uvjeta u pogledu stručne spreme (članak 11. stavak 3) i članak 16. stavak 2) ovoga zakona),
 - f) ne utvrdi pisana pravila o uvjetima prodaje i na prikladan način ih ne učini kupcu dostupnim ili se ne pridržava tih uvjeta (članak 11. stavak 6) i članak 47. stavak 2) ovoga zakona),
 - g) na prodajnom objektu ne istakne i ne pridržava se utvrđenog radnog vremena (članak 24. st. 2) i 3) ovoga zakona),
 - h) ako uz cijenu označenu na robi za prodaju ne istakne i evidencijski broj (članak 25. stavak 8) ovoga zakona),
 - i) na tržišnici na malo prodaje ostalu robu protivno članku 39. stavak 2) ovoga zakona.
- 2) Za radnje iz stavka 1) ovoga članka bit će kažnjena za prekršaj i odgovorna osoba u pravnoj osobi novčanom kaznom u iznosu od 300,00 KM do 1.500,00 KM.
 - 3) Za radnje iz stavka 1) ovoga članka bit će kažnjen trgovac fizička osoba novčanom kaznom u iznosu od 400,00 KM do 1.200,00 KM.
 - 4) Uz novčanu kaznu za prekršaj iz stavka 1) toč. b) i h) ovoga članka može se izreći i zaštitna mjera oduzimanja robe koja je uporabljena ili namijenjena za izvršenje prekršaja ili je nastala izvršenjem prekršaja.

Članak 65.

- 1) Novčanom kaznom u iznosu od 1.000,00 KM do 8.000,00 KM bit će kažnjen za prekršaj trgovac pravna osoba ako:
 - a) u prodavaonici namijenjenoj trgovinskoj djelatnosti nije fizički odvojio dio za obavljanje neke druge djelatnosti (članak 7. stavak 3) ovoga zakona),
 - b) u prodavaonici, gdje dodatno obrađuje hranu, omogućiti potrošačima konzumaciju hrane ili pića (članak 7. stavak 5) ovoga zakona),
 - c) ako postupi suprotno članku 7. stavak 6. ovoga zakona,
 - d) na svakom prodajnom objektu, kao i pri prodaji robe izvan prodavaonice ne istakne tvrtku, pod kojom je upisan u Registar kod mjerodavnoga tijela (članak 2. stavak 3) točka e) ovoga zakona),
 - e) ne ustanovi tržišni, pijačni ili vašarski red i ne pridržava se tog reda odnosno sajamskih rokova (čl. 37. stavak 4), čl. 39. stavak 3), čl. 40. stavak 4), čl. 41. stavak 4), čl. 42. stavak 4), čl. 43. stavak 2), čl. 44. stavak 3) i čl. 48. stavak 6) ovoga zakona),
 - f) trgovinu na veliko u tranzitu obavlja robama čiji promet u tranzitu nije dozvoljen (članak 6. stavak 5) ovoga zakona).
- 2) Za radnje iz stavka 1) ovoga članka bit će kažnjena za prekršaj i odgovorna osoba u pravnoj osobi novčanom kaznom u iznosu od 200,00 KM do 1.000,00 KM.
- 3) Za radnje iz stavka 1) ovoga članka bit će kažnjen trgovac fizička osoba novčanom kaznom u iznosu od 300,00 KM do 900,00 KM.

XIII. PRIJELAZNE I ZAVRŠNE ODREDBE

Članak 66.

- 1) Federalni ministar trgovine donijet će propise na temelju ovlasti iz ovoga zakona u roku od šest mjeseci od dana stupanja na snagu ovoga zakona.

- 2) Trgovci su dužni uskladiti rad i poslovanje sukladno ovom zakonu u roku od šest mjeseci od dana stupanja na snagu propisa iz stavka 1) ovoga članka.

Članak 67.

- 1) Do donošenja propisa na temelju ovlasti iz ovoga zakona bit će primjenjivani važeći propisi.
- 2) Trgovci koji obavljaju trgovinsku djelatnost dužni su za objekte iz članka 13. stavak 1) ovoga zakona pribaviti suglasnost Ministarstva u roku od šest mjeseci od dana stupanja na snagu ovoga zakona.

Članak 68.

Svi slučajevi, odnosno postupci koji do dana stupanja na snagu ovoga zakona nisu pravomoćno okončani bit će završeni po odredbama zakona koji je bio na snazi u vrijeme donošenja.

Članak 69.

Danom stupanja na snagu ovoga zakona prestaje važiti Zakon o trgovini ("Službene novine Federacije BiH", br. 64/04 i 12/05).

Članak 70.

Ovaj zakon stupa na snagu osmoga dana od dana objavljivanja u "Službenim novinama Federacije BiH".

Predsjedatelj Doma naroda Parlamenta Federacije BiH Stjepan Krešić, v. r.	Predsjedatelj Zastupničkoga doma Parlamenta Federacije BiH Safet Softić, v. r.
---	--

На основу члана IV.Б.7. а)(IV) Устава Федерације Босне и Херцеговине, доносим

УКАЗ

О ПРОГЛАШЕЊУ ЗАКОНА О УНУТРАШЊОЈ ТРГОВИНИ

Проглашава се Закон о унутрашњој трговини који је донио Парламент Федерације БиХ на сједници Представничког дома од 9. марта 2010. године и на сједници Дома народа од 27. маја 2010. године.

Број 01-02-347/10
6. јула 2010. године
Сарајево

Предсједница
Борјана Кришто, с. р.

ЗАКОН

О УНУТРАШЊОЈ ТРГОВИНИ

I. ОПШТЕ ОДРЕДБЕ

Члан 1.

Овим законом уређује се: обављање и услови за обављање трговине на велико, трговине на мало и трговачких услуга, оснивање и престанак рада трговачке радње, посебни облици обављања трговине, начин образовања цијена, заштита потрошача и недопуштено трговање, ограничење обављања трговине, надзор над примјеном овог закона, као и друга питања од значаја за обављање трговине на територији Федерације Босне и Херцеговине (у даљњем тексту: Федерација БиХ).

Члан 2.

- 1) Под трговином у смислу овог закона сматрају се куповина и продаја робе и пружање трговачких услуга.
- 2) Правна и физичка лица која се баве трговином на основу регистрације, односно рјешења којим се одобрава обављање трговине и трговачких услуга сматрају се трговцем у складу са условима прописаним овим законом.
- 3) Одредбе овог закона, којима се уређују права, обавезе и санкције за трговца, одговарајуће се примјењују и на:
 - а) правна и физичка лица која се баве трговином мимо регистрације, односно одобрења за обављање трговине,

- б) правна и физичка лица регистрована за обављање дјелатности производње и пружања услуга, када своје производе и услуге продају на тржишту,
- ц) физичка лица која се баве пољопривредном производњом, када своје пољопривредне производе продају на тржници на мало,
- д) физичка лица која на основу уговора са трговцем, обављају за трговца трговину на мало изван продавнице,
- е) физичка лица-грађани који се баве трговином без одобрења за обављање трговине органа града, односно општине надлежног за област трговине (у даљњем тексту: надлежни орган).

Члан 3.

- 1) Трговина се обавља слободно под једнаким условима на тржишту, за све трговце у складу са законом, добрим пословним обичајима, начелима лојалне конкуренције и трговачким правилима, односно узансама.
- 2) Роба која се ставља у промет мора бити у складу са стандардима, техничким нормативима и квалитативним нормама прописаним или признатим као услов за њихово стављање у промет и/или употребу на тржишту Босне и Херцеговине.
- 3) Цијена робе која се ставља у промет формира се и исказује у домаћој валути у апоенима новчаница које су у оптицају у Босни и Херцеговини.

Члан 4.

- 1) Актима органа Федерације, кантона, града и општине не може се ограничавати наступање на тржишту, нарушавати конкуренција, нити се могу поједини трговци или потрошачи стављати у неравноправан положај на тржишту.
- 2) Изузетно од одредбе из става 1) овог члана, уколико настану или могу настати значајнији поремећаји на тржишту услед елементарне непогоде, несташнице добара неопходних за потребе одбране, односно за потребе привреде и снабдијевања становништва, Влада Федерације Босне и Херцеговине (у даљњем тексту: Влада Федерације) може прописати привремене мјере ограничавања тржишта у складу са овим законом.

II. ОБАВЉАЊЕ ТРГОВИНЕ

Члан 5.

Трговина се обавља као трговина на велико и трговина на мало.

1. Трговина на велико

Члан 6.

- 1) Трговина на велико је куповина робе ради даље продаје професионалним корисницима, другим правним и физичким лицима која обављају регистровану дјелатност или дјелатност одобрену у складу са законом, уз обавезно издавање фактуре односно рачуна.
- 2) Трговина на велико обавља се у посебним продајним просторијама, складиштима или другим мјестима која испуњавају услове прописане овим законом и другим прописима.
- 3) Трговина на велико може се обављати и као трговина на велико у транзиту када се куповина и продаја робе обавља без претходног складиштења у складишту трговца на велико.
- 4) За обављање трговине на велико у транзиту, није потребан продајни простор (складиште).
- 5) За одређену врсту робе може се утврдити да се трговина на велико не може обављати у транзиту.
- 6) Влада Федерације на приједлог федералног министра трговине (у даљњем тексту: министар) утврђује врсту робе којом се не може обављати трговина на велико у транзиту.

2. Трговина на мало

Члан 7.

- 1) Трговина на мало је продаја робе крајњим потрошачима ради задовољавања њихових личних и породичних потреба или потреба домаћинства.

- 2) Трговина на мало обавља се у продавницама или изван продавница ако су за такав начин продаје испуњени услови прописани овим законом и другим прописима.
- 3) Ако трговац испуњава услове по посебном пропису да у продавници поред трговачке обавља и неку другу дјелатност, простор намијењен тој дјелатности мора бити физички одвојен од дијела продавнице намијењеног трговачкој дјелатности.
- 4) Трговац може у својој продавници додатно обрађивати храну, уз испуњавање услова прописаних посебним прописом, тако да буде примјерена за употребу.
- 5) Забрањена је конзумација хране и пића у продавници из става 4) овог члана.
- 6) У продавници су допуштене бесплатне дегустације појединих врста робе на којима је истакнута ознака за ту сврху.
- 7) Министар ће донијети Правилник о класификацији продавница и других облика трговине на мало.

Члан 8.

- 1) Трговина на мало изван продавнице је облик трговине на мало када се продаја робе и/или услуга обавља на неки од следећих начина:
 - а) на штандовима, столовима и боксовима на тржницама на мало;
 - б) на штандовима и столовима изван тржница на мало;
 - ц) путем киоска;
 - д) покретном продајом;
 - е) продајом на даљину (продаја путем каталога, ТВ продаја, продаја путем интернета, продаја путем телефона);
 - ф) директном продајом путем посредника;
 - г) продаја путем аутомата;
 - х) пригодном продајом (сајмови, изложбе и сл.).
- 2) Продаја робе не може се вршити на начин прописан ставом 1) овог члана ако је такав начин продаје забрањен посебним прописима.
- 3) Продају робе на штандовима и столовима изван тржница на мало, продају путем киоска, продају путем аутомата и пригодну продају на јавним површинама и површинама које имају приступ са јавно прометне површине, могу обављати регистровани трговци само на мјестима које својом одлуком одреди надлежни орган кантона, града или општине и за које надлежни орган да одобрење.
- 4) Надлежни орган може прописати вањски изглед продајног објекта из става 3) овог члана водећи рачуна о локалном амбијенту.

Члан 9.

Изузетно од одредбе члана 8. став 3), регистровани трговци могу учествовати на организованим пригодним продајама без посебног одобрења надлежног органа кантона, града или општине, у складу са условима које прописује регистровани организатор тих продаја, уколико организатор тих продаја посједује одговарајуће одобрење.

Члан 10.

- 1) У трговини на мало забрањује се трговцу да продаје алкохолна пића и друга пића која садрже алкохол, дуван и дуванске производе лицима млађим од 18 година.
- 2) На свим продајним мјестима, на којима се продају алкохолна пића и пића која садрже алкохол, дуван и дувански производи, мора бити истакнута ознака о забрани њихове продаје лицима млађим од 18 година.
- 3) Трговац је дужан ускратити продају робе из става 1) овог члана купцу ако процијени да је млађи од 18 година, а купац добровољно не докаже да је старији од 18 година давањем на увид трговцу свој идентификацијски документ са сликом.

III. УСЛОВИ ЗА ОБАВЉАЊЕ ТРГОВИНЕ

Члан 11.

- 1) Трговину на велико и трговину на мало може обављати трговац са својством правног лица који се бави трговином на основу регистрације и који испуњава услове утврђене овим законом и другим прописима.

- 2) Трговину на мало може обављати и трговац са својством физичког лица, али само у једном продајном објекту, односно на једном продајном мјесту (у даљем тексту: трговачка радња) под условима прописаним овим законом и другим прописима.
- 3) Запослени у правном лицу из става 1) овог члана и запослени у трговачкој радњи из става 2) овог члана, морају имати најмање III степен стручне спреме.
- 4) Трговац може без уписа у регистар обављати и друге послове у мањем обиму који служе успјешном обављању трговине, а уобичајено се обављају уз ову дјелатност, као што су послови утовара, превоза и истовара робе, послови достављања робе купцу и слично, а обављање тих послова не представља редовну дјелатност трговца.
- 5) Трговац је дужан на сваком продајном објекту, као и при продаји робе изван продавнице истакнути фирму под којом је уписан у регистар код надлежног регистарског суда, односно надлежног органа.
- 6) Трговац је дужан утврдити писана правила о условима продаје (цијена, начин плаћања и испоруке, бонификације и сл.) и на прикладан начин учинити купцу доступним и придржавати се тих услова.
- 7) Трговац је дужан формирати и истаћи цијену робе, коју ставља у промет, у домаћој валути у апоенима новчаница које су у оптицају у Босни и Херцеговини и издати рачун за продату робу.

Члан 12.

- 1) За обављање трговине на велико и трговине на мало, трговац је дужан обезбиједити продајни објекат или друго продајно мјесто које испуњава услове прописане овим законом и другим прописима.
- 2) Продајни објекат је простор у којем се обавља трговина и мора бити изграђен у складу са важећим урбанистичко-грађевинским прописима као пословни простор за обављање одговарајуће трговачке дјелатности, а што утврђује надлежни орган рјешењем о употребној дозволи. Постојање рјешења није минимално технички услов за почетак рада продајног објекта и у њему се може обављати пословање, али се ова чињеница провјерава заједно са провјером постојања услова из ст. 3) и 4) овог члана.
- 3) Услове у погледу минималне техничке опремљености пословних простора, уређаја и опреме и сточних пијаца у којима се обавља трговина на велико и трговина на мало, као и услове обављања трговине изван пословног простора и утврђивање роба из група и подгрупа роба које се могу продавати у тим пословним просторијама прописале министар подзаконским актом.
- 4) Услове о санитарно-здравственој заштити, заштити на раду, заштити човјекове околине, те друге услове који су потребни за обављање трговачке дјелатности прописале надлежна федерална министарства, свако у оквиру своје надлежности.
- 5) Трговац правно лице није дужан доказивати испуњавање услова из ст. 2), 3) и 4) овог члана у тренутку почетка рада продајног објекта, односно физичко лице у тренутку подношења захтјева за отварање трговачке радње, али су ова лица дужна доставити овјерену писану изјаву надлежном органу којом потврђују да продајни објекат испуњава законом прописане услове.
- 6) Форму и садржај изјаве из става 5) овог члана прописале министар подзаконским актом.

Члан 13.

- 1) Трговци који обављају дјелатност у трговачким објектима (ланцима) намијењеним за трговину различитих робних група прехранбених и непрехранбених производа, површине од 1.000 и више квадратних метара, прије отпочињања рада дужни су прибавити сагласност Министарства којом се утврђује испуњавање услова у вези са заступљеношћу домаћих прехранбених производа у објекту.
- 2) Уз захтјев за добијање сагласности странка је дужна да као доказ о обавезној заступљеношћу домаћих прехранбених

- производа у висини од најмање 50% у асортиману робе поднесе одговарајућу писану изјаву.
- 3) Рјешење којим се одлучује о захтјеву за давање сагласности из става 1) овог члана је коначно у управном поступку.

Члан 14.

- 1) Правно лице регистровано за обављање трговачке дјелатности може почети радити у продајном објекту, након што надлежном органу поднесе доказ о регистрацији, изјаву из члана 12. став 5) овог закона и обавијест о датуму почетка рада за сваки продајни објекат, а за објекте из члана 13. став 1) овог закона и сагласност Министарства, најкасније у року од пет дана прије почетка рада.
- 2) Правно лице има неограничену одговорност, а власник односно сувласници и сва лица овлашћена за заступање која су уписана у судски регистар на дан давања изјаве из става 1) овог члана имају неограничену солидарну одговорност за штету проузроковану трећим лицима која је изазвана давањем нетачне изјаве о испуњавању услова из члана 12. овог закона.
- 3) Испуњеност услова из члана 12. овог закона провјерава надлежна инспекција, свака у оквиру своје надлежности, у року од 30 дана од дана пријема обавијести и изјаве из става 1) овог члана.
- 4) Изузетно од става 1) овог члана, трговац који обавља трговину на велико и послове увоза нафтних деривата може почети радити на основу рјешења Министра о испуњавању услова прописаних подзаконским актом.

IV. ОСНИВАЊЕ ТРГОВАЧКЕ РАДЊЕ

Члан 15.

- 1) Трговачка радња оснива се доношењем рјешења којим се трговцу са својством физичког лица одобрава обављање трговачке дјелатности.
- 2) Рјешење из става 1) овог члана доноси надлежни орган.

Члан 16.

- 1) Надлежни орган издаће одобрење за оснивање трговачке радње лицу које испуњава сљедеће услове:
- да је држављанин Босне и Херцеговине;
 - да је пословно способан;
 - да посједује најмање III степен стручне спреме;
 - да је здравствено способан, ако је за обављање трговине на мало одређеним робама из предмета пословања трговачке радње здравствена способност прописана као посебан услов;
 - да има у власништву, посједу или закупу пословни простор који испуњава опште и посебне услове утврђене чланом 12. Закона;
 - да нема заснован радни однос или да није остварио права по основу радног односа;
 - да нема већ основану трговачку радњу;
 - да му правоснажном одлуком није изречена мјера забране обављања ове дјелатности;
 - да испуњава и друге услове прописане законом или другим прописом.
- 2) Одобрење за оснивање трговачке радње може се издати и лицу које не испуњава услов из става 1) тачка ц) овог члана, ако уз захтјев поднесе доказ да лице које ће запослити испуњава тај услов.
- 3) Лице које је дало нетачну изјаву о испуњавању услова из става 1) тачка е) овог члана има неограничену одговорност за штету проузроковану трећим лицима изазвану давањем нетачне изјаве.
- 4) Испуњеност услова из става 1) тачка е) овог члана провјерава надлежна инспекција, свака у оквиру своје надлежности, у року од 30 дана од дана достављања коначног рјешења којим се одобрава обављање трговачке дјелатности.
- 5) Изузетно од става 1) тачка а) овог члана, трговачку радњу може основати и страни држављанин, уз примјену начела узајамности, ако испуњава остале услове прописане овим чланом и има радну дозволу.

- 6) Изузетно од става 1) тачка е) овог члана, одобрење за оснивање трговачке радње може се издати лицу које посједује пословни простор који испуњава опште и посебне услове утврђене чланом 12. Закона, уколико пружи доказе да се код надлежног органа води поступак регулисања имовинско-правних односа ради уписа права власништва у земљишне књиге (легализација).

Члан 17.

- 1) Надлежни орган у року од 15 дана од дана подношења уредног захтјева, издаће рјешење о одобрењу за оснивање трговачке радње, ако су испуњени услови из члана 16. овог закона, у супротном рјешењем ће одбити захтјев.
- 2) Против рјешења из става 1) овог члана може се изјавити жалба Федералном министарству трговине.
- 3) Ако надлежни орган не донесе рјешење у року из става 1) овог члана, рад у продајном објекту може отпочети. О датуму почетка рада трговац је дужан, најкасније у року од пет дана прије отпочињања рада, писаним путем обавијестити надлежни орган.

Члан 18.

- 1) Рјешење којим се одобрава оснивање трговачке радње, по коначности уписује се у Регистар трговачких радњи (у даљњем тексту: Регистар).
- 2) Трговцу почињу тећи права и обавезе од дана уписа у Регистар, у складу са овим и другим законским прописима.
- 3) Трговачка радња је дужна почети радити најкасније у року од три мјесеца од дана издавања рјешења.
- 4) Рјешење о одобрењу за оснивање трговачке радње не може се пренијети на друго лице.

Члан 19.

Рјешење о одобрењу за оснивање трговачке радње обавезно садржи:

- лично име и презиме, јединствени матични број и адресу пребивалишта подносиоца захтјева према ЦИПС евиденцији;
- врсту трговачке радње, односно малопродајног објекта;
- шифру дјелатности трговачке радње;
- пословно сједиште и
- назив трговачке радње.

Члан 20.

- 1) Надлежни орган који је донио рјешење о одобрењу за оснивање трговачке радње води Регистар.
- 2) Министар прописује садржај и начин вођења Регистра.

Члан 21.

- 1) Трговачка радња може почети радити даном уписа у Регистар.
- 2) О упису у Регистар орган који води Регистар обавијестиће надлежну пореску управу, надлежни орган тржишне инспекције, кантонални орган надлежан за област трговине и друге органе који врше надзор у овој области достављањем коначног рјешења којим се одобрава оснивање трговачке радње.
- 3) Изузетно, трговачка радња може почети радити без уписа у Регистар у складу са одредбом члана 17. став 3) овог закона.

V. ПРЕСТАНАК РАДА ТРГОВАЧКЕ РАДЊЕ

Члан 22.

- 1) Рјешење о одобрењу за оснивање трговачке радње престаје важити одјавом, по сили закона и у другим случајевима одређеним законом.
- 2) Трговац је дужан одјавити трговачку радњу писаним путем надлежном органу прије престанка рада.
- 3) Престанак обављања трговачке радње утврђује се даном наведеном у захтјеву за одјаву, с тим да се обављање трговачке дјелатности не може одјавити уназад.
- 4) Ако у одјави није назначен датум престанка рада трговачке радње, престанак се утврђује даном подношења захтјева за одјаву.
- 5) Рјешење о одобрењу за оснивање трговачке радње престаје важити по сили закона даном утврђења сљедећих разлога:

- a) смрћу имаоца радње;
- b) ако трговац не почне обављати трговину на мало у року од три мјесеца од дана издавања рјешења о одобрењу за обављање трговачке дјелатности;
- ц) ако престане испуњавати било који од услова наведених у чл. 12. и 16. овог закона;
- д) ако је инспекцијским надзором утврђено да нису испуњени услови прописани чл. 12. и 16. овог закона, прописима донесеним на основу овог закона и другим прописима, а утврђени недостаци нису отклоњени у задатом року;
- е) ако се накнадно утврди да је рјешење о одобрењу за обављање дјелатности засновано на неистинитим подацима или кривотвореним доказима.

Члан 23.

- 1) О престанку важења рјешења у смислу члана 22. овог закона надлежни орган доноси рјешење.
- 2) По коначности рјешења трговачка радња се брише из Регистра.
- 3) О брисању из Регистра надлежни орган ће обавијестити надлежну пореску управу, надлежни орган тржишне инспекције, кантонални орган надлежан за област трговине и друге органе који врше надзор у овој области достављањем коначног рјешења.

VI. ОСТАЛЕ ОБАВЕЗЕ У ОБАВЉАЊУ ТРГОВИНЕ

Члан 24.

- 1) Радно вријеме и распоред дневног и седмичног радног времена продајних објеката, радно вријеме у дане државних празника и нерадних дана у којима је трговац дужан пословати, те радно вријеме за тржнице, сајмове, изложбе и друге повремене начине обављања трговине, утврђује надлежни орган.
- 2) Трговац је дужан утврдити радно вријеме продајног објекта и другог облика трговине у складу са овим законом водећи рачуна о броју запослених радника и поштивању њихових права уређених Законом о раду, другим радно-правним прописима, колективним уговором и уговором о раду.
- 3) Трговац је дужан на видном мјесту истаћи радно вријеме, те распоред дневног и седмичног радног времена, радно вријеме у дане државних празника и нерадних дана, радно вријеме повременог начина обављања трговине, те се придржавати тог радног времена.

Члан 25.

- 1) Трговац је дужан да води евиденције утврђене законом и другим прописима.
- 2) Робу у промету мора пратити вјеродостојна документација из које се недвосмислено може утврдити поријекло и власништво над робом. Робу у превозу мора пратити превозница, фактура добављача или отпремница, откупни блок који треба да садржи податке о испоручиоцу и мјесту уговара, назив примаоца и мјесто истовара, а за увезену робу под царинским надзором јединствену царинску исправу са ино фактуром која се на захтјев инспектора мора предочити одмах или најдаље у року од 24 часа од момента када је недостатак утврђен.
- 3) Трговац на велико дужан је у сваком складишту, односно у пословном простору држати и ажурно водити трговачку књигу на велико. Изузетно, трговац није обавезан посебно водити трговачку књигу на велико уколико у свом рачуноводству води ажурно све податке везане за набавку и продају робе и обавезне елементе калкулације цијене прописане подзаконским актом.
- 4) Трговац на мало дужан је у сваком продајном објекту или у сваком одјелу продајног објекта држати и ажурно водити трговачку књигу на мало која садржи податке о набавци и продаји робе која је предмет трговине и да обезбједи увид у документацију на основу које се води евиденција.
- 5) Трговац је дужан у сваком објекту у којем се пружају трговачке услуге држати и ажурно водити трговачку књигу за трговачке услуге.

- 6) Евиденција о набавци робе води се хронолошки на основу рачуна, отпремнице, пријемнице и других докумената издатих у прописаној форми.
- 7) Евиденција о продаји робе води се на основу рачуна о врсти, количини и цијени продатих производа, односно пружених услуга, а промет наплаћен у готовинским средствима плаћања евидентира се преко траке регистар касе која обезбјеђује податке о продајој роби.
- 8) Трговац је дужан уз ознаку цијене робе за продају или припремљене за продају означити редни број из трговачке књиге и годину задужења на основу које се може истакнута цијена повезати са пријемним листом, односно записником (евиденциони број).
- 9) Евиденција о трговачким услугама води се на основу докумената о пруженој трговачкој услузи.
- 10) Министар подзаконским актом прописује облик, садржај и начин вођења трговачке књиге на велико, трговачке књиге на мало и трговачке књиге за трговачке услуге.

VII. ПРУЖАЊЕ И УСЛОВИ ЗА ПРУЖАЊЕ ТРГОВАЧКИХ УСЛУГА

Члан 26.

- 1) Трговачке услуге су дјелатности којима се уз накнаду подстиче обављање размјене робе од произвођача до крајњег потрошача.
- 2) Трговачке услуге су: посредничке, заступничке, комисионе, берзанске, франшизинг, ускладиштење, отпремање и допремање робе (шпедиција), контрола квалитета и квантитета робе, маркетинг, тржница на велико, тржница на мало, трговачки центар, сточна пијаца, вашар, сајам (услуге приређивања сајмова и привредних изложби) и друге услуге уобичајене у трговини.
- 3) Трговац са својством правног лица може пружати све трговачке услуге из става 2) овог члана.
- 4) Трговац са својством физичког лица може пружати само комисионе и посредничке услуге.

Члан 27.

За пружање појединих трговачких услуга, трговац је дужан обезбједити минималне техничке услове у погледу опремљености пословних простора, уређаја и опреме, које прописује министар подзаконским актом.

Члан 28.

Посредничке услуге у трговини су послова посредовања које пружа посредник у намјери да налогодавцу обезбједити везу са трећим лицем које би са налогодавцем преговарало о закључивању одређеног уговора, уз накнаду ако тај уговор буде закључен.

Члан 29.

Заступничке услуге у трговини су услуге заступања које пружа заступник између налогодавца и трећих лица уз накнаду, али у име и за рачун налогодавца.

Члан 30.

Комисионе услуге су услуге које пружа комисионар у своје име и за рачун комитента када врши један или више послова набавке или продаје, које му повјери комитент, уз накнаду.

Члан 31.

- 1) Под берзанским услугама се подразумијева организовање састанака између привредних субјеката (продавача и купаца) ради закључивања уговора о куповини и продаји робе.
- 2) На берзи се објављују подаци о количини, роковима испоруке, квалитету и асортману роба и стању на тржишту.

Члан 32.

Франшизинг је пословни однос гдје једна страна (давалац франшизе) уступа другој страни (примаоцу франшизе) право да у свом пословању користи име, производе и услуге, те производно и пословно искуство даваоца франшизе. Давалац

франшизе обавезује се да ће примаоцу франшизе пружити потребну стручну помоћ.

Члан 33.

Услуге складиштења робе су услуге које пружа складиштар у погледу смјештаја и чувања одређене робе, те предузимања потребне или уговорене радње ради њеног чувања и одржавања у условима прописаним за ту врсту робе, те да је преда на захтјев оставодавца или другог овлашћеног лица, уз накнаду.

Члан 34.

Услуге отпремања и допремања робе су услуге које пружа отпремник у своје име, а за рачун налогодавца, закључује уговор о утовару, истовару и превозу робе, и друге уговоре потребне за извршење отпреме и допреме робе, као и да обави остале уобичајене послове и радње, уз накнаду.

Члан 35.

Услуге контроле квалитета и квантитета робе и услуга су услуге које пружа правно лице које је обавезно да стручно и непристрано обави лабораторијско испитивање квалитета робе, као контролу квалитета и квантитета робе и услуга и изда сертификат о томе наручиоцу контроле, уз накнаду.

Члан 36.

Маркетинг услугама сматрају се услуге из области истраживања тржишта и тржишног комуницирања (економска пропаганда, реклама, изложба и сл.), као и друге маркетинг услуге које се пружају у име и за рачун комитента.

Члан 37.

- 1) Тржница на велико је посебно организовано и уређено мјесто на којем се пружају услуге продаје и куповине на велико пољопривредно-прехрамбених и других производа из регистроване дјелатности, ради даље продаје и прераде.
- 2) За пружање услуга тржнице на велико, трговац утврђује тржни ред којим се ближе уређују тржна правила за излагање робе, начин продаје и друга правила за обављање трговине.
- 3) На тржни ред из става 2) овог члана сагласност даје надлежни орган.
- 4) Трговац и корисници услуга тржнице на велико, дужни су се придржавати утврђеног тржног реда из става 2) овог члана.

Члан 38.

Услугама тржнице на велико сматрају се:

- а) стављање на располагање простора за излагање и продају пољопривредно-прехрамбених и других производа;
- б) ускладиштење пољопривредно-прехрамбених и других производа и коришћење средства за манипулацију тим производима;
- ц) обављање превоза, отпреме и допреме, као и послови одржавања квалитета и квантитета ускладиштених производа.

Члан 39.

- 1) Тржница на мало (пијаца) је организовано и уређено мјесто на којем се на уобичајен начин обавља трговина на мало пољопривредно-прехрамбених производа.
- 2) Остала роба не може се продавати на тржници на мало уколико нису испуњени услови прописани одговарајућим подзаконским актом.
- 3) За пружање услуга тржнице на мало (пијаца), трговац утврђује тржни ред којим се ближе уређују тржна правила за продају робе, врсту робе, начин излагања робе, те продају, одржавање просторија и опреме, услове за обављање трговине у тржници на мало и слично.
- 4) На тржни ред из претходног става сагласност даје надлежни орган.
- 5) Трговац који пружа услуге тржнице на мало (пијаца) и корисник услуга, дужни су да се придржавају утврђеног тржног реда из става 3) овог члана.

Члан 40.

- 1) Тржница на мало рабљеном техничком и осталом рабљеном робом и рабљеним аутомобилима је уређено и организовано мјесто на којем се обавља трговина на мало наведеним робама.
- 2) За пружање услуга тржнице на мало рабљеном техничком и осталом рабљеном робом и рабљеним аутомобилима, трговац утврђује тржни ред којим се ближе уређују тржна правила за асортиман робе и услове за обављање трговине.
- 3) На тржни ред из претходног става сагласност даје надлежни орган.
- 4) Трговац који се бави организацијом тржнице на мало робама из става 1) овог члана одговоран је за спровођење тржног реда из става 2) овог члана.

Члан 41.

- 1) Трговачки центар је посебно изграђена или у постојећем објекту уређена просторна цјелина која се састоји од више појединачно опремљених пословних простора у којима се обавља трговина на мало и пружају трговачке и друге услуге.
- 2) За пружање услуга трговачког центра, трговац утврђује тржни ред којим се ближе уређује пословање трговачког центра.
- 3) На тржни ред из става 2) овог члана сагласност даје надлежни орган.
- 4) Трговац који пружа услуге трговачког центра и корисник услуга, дужни су да се придржавају утврђеног тржног реда из става 2) овог члана.

Члан 42.

- 1) Сточна пијаца је посебно организовано, уређено и технички опремљено мјесто на којем се врши трговина обиљеженом стоком у складу са важећим, односно посебним прописима о начину обиљежавања стоке.
- 2) Трговина на сточној пијаци одвија се по пијачном реду који доноси трговац.
- 3) На пијачни ред из става 2) овог члана сагласност даје надлежни орган.
- 4) Трговац који пружа услуге сточне пијаце и корисници услуга дужни су да се придржавају утврђеног пијачног реда из става 2) овог члана.

Члан 43.

- 1) Вашар је посебно једнократно организован облик услуге на којем се на уобичајен начин врши пригодна продаја пољопривредних и других производа.
- 2) Трговина на вашару одвија се по вашарском реду и под условима и у терминима које пропише надлежни орган.

Члан 44.

- 1) Сајам је мјесто гдје излагачи и посјетиоци непосредним контактима међусобно размјењују информације о предностима и унапређењима производа и услуга у циљу продаје.
- 2) Сајам приређује трговац, правно лице које је регистровано за обављање тих послова.
- 3) Трговац који се бави приређивањем сајмова дужан је да се придржава рокова предвиђених у календару сајмова, а који се утврђују у договору са Привредном комором Федерације БиХ.

VIII. ПОСЕБНИ ОБЛИЦИ ОБАВЉАЊА ТРГОВИНЕ

1. Држба

Члан 45.

- 1) Држба, као посебан облик продаје робе, је организована продаја робе најбољем купцу на основу јавног надметања на одређеном мјесту и у одређено вријеме.
- 2) Држба може бити стална и повремена.
- 3) Влада Федерације уредбом ће на приједлог Министра за одређену робу прописати услове за организовање држбе, начин пословања те поступак продаје робе путем држбе.

2. Продаја од врата до врата

Члан 46.

- 1) Продаја роба од врата до врата је директна продаја на мало изван пословних просторија трговца путем посредника на основу уговора, по претходном позиву или пристанку купца у његовом стану, на радном или другом мјесту, уз објашњења и приказивање употребе производа, те особина, намјене и употребљивости робе, као и других услова који важе за ту продају роба, у складу са подзаконским актом и другим прописима.
- 2) Трговац правно лице који продаје робу посредством физичких лица (аквизитера) на основу уговора о продаји од врата до врата, мора бити регистрован за такву дјелатност и прибавити одобрење надлежног органа на чијем се подручју обавља такав вид трговине.
- 3) Трговци из става 2) овог члана издају идентификацијску картицу аквизитерима у сврху наступа код потрошача.

3. Продаја на даљину

Члан 47.

- 1) Продаја на даљину је облик продаје на мало којим се понуда роба или пружање услуга нуди потенцијалним потрошачима путем каталога, ТВ продаје, интернета, телефона или других средстава.
- 2) Уговор о продаји на даљину склапа се између трговца и потрошача путем средстава за даљинску комуникацију. Уговор о продаји на даљину обавезно садржи цијену и друге услове продаје.
- 3) Продају на даљину може да организује само трговац који је регистрован за ту врсту трговине.
- 4) Услов о продаји на даљину на основу уговора путем неког од средстава на даљину прописује министар подзаконским актом у складу са посебним прописом.

4. Откупне станице или откупна мјеста и породична пољопривредна газдинства

Члан 48.

- 1) Откуп пољопривредних производа, љековитог биља, шумских плодова и стоке може се обављати слободно под условима прописаним овим законом и подзаконским актом.
- 2) Откуп пољопривредних производа може се вршити куповином од пољопривредника у откупним станицама, на откупним мјестима и на породичним пољопривредним газдинствима.
- 3) Пољопривредником у смислу овог члана сматра се физичко лице од којег трговац купује пољопривредне производе произведене на његовом пољопривредном газдинству.
- 4) Откупне станице и откупна мјеста су посебно уређена и организована мјеста која морају испуњавати минимално техничке и остале услове које ће прописати министар подзаконским актом.
- 5) Трговац је дужан да приликом откупа пољопривредних производа изда откупни блок (потврду) који садржи пословно име и сједиште, односно име и пребивалиште трговца, име и адресу продавца, назив, количину и квалитет пољопривредних производа, цијену, рок плаћања, датум куповине, као и потпис овлашћеног лица и печат трговца, те да води књигу издатих блокова и чува је у складу са прописима о рачуноводству.
- 6) За пружање услуга откупних станица и откупних мјеста трговац утврђује тржни ред којим се ближе уређују тржна правила за обављање трговине и дужни су га се придржавати.

IX. ЗАШТИТА ПОТРОШАЧА И НЕДОПУШТЕНО ТРГОВАЊЕ

Члан 49.

На сва питања у вези са заштитом потрошача и обавезама и одговорностима трговца у области трговине на велико, трговине на мало и пружању трговачких услуга, која нису

регулисана овим законом, примјењиваће се одговарајуће одредбе Закона о заштити потрошача у БиХ.

Члан 50.

- 1) Под недопуштеним трговањем подразумевају се радње којима се ради тржишног надметања повређују трговачки обичаји и пракса.
- 2) Недопуштено трговање је забрањено.

Члан 51.

- 1) Недопуштеним трговањем у смислу овог закона сматра се нарочито:
 - а) рекламирање, оглашавање или понуда робе или услуга навођењем података или употребом израза са којима се искоришћава углед другог трговца, његових производа или услуга, односно производа другог трговца;
 - б) давање података о другом трговцу, ако ти подаци штете или могу нанијети штету угледу и пословању другог трговца;
 - ц) продаја робе с ознакама или подацима или изгледом који стварају или би могли створити забуну у погледу извора, начина производње, количине, квалитете или других особина робе;
 - д) радње трговаца усмјерене на прекид пословних односа, између других трговаца или које спречавају или отежавају пословне односе других трговаца;
 - е) неоправдано неиспуњавање или раскидање уговора са појединим трговцем како би се склопио исти или повољнији уговор са другим трговцима;
 - ф) неовлашћена употреба имена, фирме, печата, марке, индустријског дизајна или које друге ознаке другог трговца;
 - г) давање или обећање дарова, имовинске или друге користи другом трговцу, његовом раднику или лицу које ради за другог трговца, како би се даваоцу омогућила погодност на штету другог трговца или потрошача;
 - х) неовлашћена употреба услуга трговачког путника, трговачког представника или заступника другог трговца;
 - и) противправно прибављање пословне тајне другог трговца или бесправно искоришћавање повјерене пословне тајне другог трговца.

Члан 52.

- 1) Накнада штете настала забрањеним радњама недопуштеног трговања остварује се у судском поступку.
- 2) Тужбу из става 1) овог члана могу поднијети трговац и друга правна и физичка лица која имају правни интерес.
- 3) Право на тужбу из става 1) овог члана застаријева истеком рока од једне године од дана када тужилац сазна за дјело и извршиоца, а најкасније три године од дана извршења дјела.

X. ОГРАНИЧЕЊА ОБАВЉАЊА ТРГОВИНЕ

Члан 53.

- 1) Влада Федерације може посебним прописом привремено ограничити обављање трговине у случају:
 - а) природних и других непогода у Федерацији БиХ, када настане или би могао настати оштрни поремећај у трговини, поремећај у снабдијевању становништва, или поремећај на другим подручјима која угрожавају безбједан и здрав живот грађана;
 - б) значајних поремећаја на домаћем тржишту ради мањакња робе нужно потребне за производњу, прераду и за живот грађана;
 - ц) ратног стања и непосредне угрожености Федерације БиХ;
 - д) потребе обезбјеђења производа, сировина и репродукционог материјала од посебног стратешког значаја за одбрану Федерације БиХ.
- 2) Влада Федерације ће прописати ограничења обављања трговине у случајевима из става 1) овог члана, само ако поремећај није могуће отклонити другим мјерама или ако потребе није могуће подмирити из робних резерви, увозом или другим мјерама привредне политике.

Члан 54.

- 1) У случајевима из члана 53. став 1) овог закона, Влада Федерације може прописати:
 - а) ограничење трговине поједином робом или посебне услове за трговину поједином робом;
 - б) забрану трговцу да обавља трговину одређеном врстом робе;
 - ц) обавезу трговцу прибављања и продаје одређене врсте и количине робе, те продају робе одређеним утврђеним потрошачима по прописаном редослиједу;
 - д) обавезу појединим трговцима чувања одређене количине и врсте робе.
- 2) У случају поремећаја на тржишту нафтних деривата Влада Федерације може прописати начин одређивања највише цијене појединих деривата нафте на приједлог Министарства, а по претходно прибављеном мишљењу Федералног министарства енергије, рударства и индустрије. Начин одређивања највише цијене заснива се на мјерљивим тржишним елементима, а укључује: цијену деривата нафте на тржишту, девизни курс, увозну царину, трошкове примарног складиштења и дистрибуције, маржу, посебне порезе и остале утврђене приходе буџета.

XI. НАДЗОР

Члан 55.

- 1) Управни надзор над спровођењем овог закона и прописа донесених на основу овог закона врши Федерално министарство трговине.
- 2) Инспекцијски надзор врши надлежна тржишна инспекција и други инспекцијски органи сваки у оквиру своје надлежности.

Члан 56.

- 1) Надлежни тржишни инспектор ће трговцу рјешењем забранити обављање трговине до отклањања неправилности утврђених налазом инспектора ако приликом надзора утврди:
 - а) да се дјелатност трговине обавља без регистрације или без одобрења за обављање трговачке дјелатности издатог од надлежног органа;
 - б) да у пословном простору, односно другом продајном мјесту не испуњава законом прописане техничке и друге услове за обављање те дјелатности.
- 2) Жалба против рјешења не одлаже извршење рјешења.
- 3) Након што је рјешење о забрани постало извршено, инспектор ће утврдити да ли је рјешење извршено те, ако није извршено, без одгађања ће покренути поступак за његово извршење и донијети закључак о дозволи извршења по службеној дужности, те извршити печатење објекта у којем је забрањен рад.
- 4) Када правна и физичка лица обавијесте инспектора да су откљонени недостаци који су били разлог печатења, инспектор који је рјешењем одредио забрану рада ће одмах издати налог, односно лично извршити скидање печата.
- 5) Тржишни инспектор може привремено до окончања прекршајног поступка одузети робу лицима из става 1) овог члана.

Члан 57.

- 1) Ако се приликом надзора утврди да се дјелатност трговине обавља мимо регистрације или мимо одобрења за обављање трговачке дјелатности издатог од надлежног органа и да су пословни простори, уређаји и опрема намијењени за обављање трговине и пружање услуга престали испуњавати прописане минималне техничке услове, као и услове техничке опремљености, тржишни инспектор ће рјешењем одредити рок до којег се недостаци морају отклонити.
- 2) Ако се недостаци из става 1) овог члана не отклоне у одређеном року, тржишни инспектор донијеће рјешење о забрани обављања дјелатности, о затварању простора, односно о забрани употребе уређаја и опреме.
- 3) У случају теже повреде хигијенско-санитарних, здравствених и техничких услова због којих могу настати теже посљедице по здравље и живот људи и стоке,

надлежни инспектор ће донијети рјешење којим ће одмах забранити обављање те дјелатности док се утврђени недостаци не отклоне.

- 4) Жалба против рјешења из става 3) овог члана не одлаже извршење рјешења.

Члан 58.

- 1) Када тржишни инспектор у надзору над квалитетом производа у промету утврди да производ не испуњава прописане услове квалитете, рјешењем ће:
 - а) привремено ставити ван промета производ за који утврди да се у промету налази непрописно декларисан, односно да је са недостацима у декларацији, да стварно стање производа не одговара декларисаном и наложити отклањање недостатака;
 - б) привремено ставити ван промета производ за који је лабораторијским испитивањем квалитета утврђено да по свом саставу не испуњава прописане услове квалитета, али се може ставити у промет за даљу употребу под условом да се у декларацији отклоне недостаци и наведу подаци који одговарају условима квалитета прописаним за ту врсту производа;
 - ц) ставити ван промета производ и наложити његово уништење у случајевима када је лабораторијским испитивањем квалитета утврђено да производ по свом саставу не испуњава прописане услове квалитета и да није за даљу употребу.
- 2) Жалба на рјешење не одлаже извршење рјешења.

Члан 59.

- 1) Ако трговац не поступа у складу са чланом 25. ст. 1), 3), 4) и 5) овог закона, тржишни инспектор ће рјешењем привремено забранити обављање трговине док се не отклоне утврђени недостаци.
- 2) Ако тржишни инспектор у контроли извршења рјешења утврди да се недостаци из става 1) овог члана нису откљонили након што је рјешење о забрани постало извршено, донијеће закључак о дозволи извршења рјешења по службеној дужности, те извршити печатење објекта у којем је забрањен рад.

Члан 60.

- 1) Ако трговац не поступа у складу са чланом 25. став 8) овог закона, тржишни инспектор ће рјешењем наложити отклањање утврђених недостатака у датом року.
- 2) Ако тржишни инспектор у контроли извршења рјешења утврди да недостаци нису откљонени, донијеће рјешење о привременој забрани обављања дјелатности док се не отклоне утврђени недостаци.

Члан 61.

Ако трговац или физичко лице-грађанин не поступа у складу са чланом 25. став 2) овог закона, тржишни инспектор ће привремено одузети робу до окончања судског поступка о чему сачињава записник и издаје потврду о привремено одузетој роби.

Члан 62.

Ако тржишни инспектор у обављању инспекцијског надзора утврди да трговац чини неку радњу која се у смислу члана 51. овог закона сматра недопуштеним трговањем донијеће рјешење о њеној забрани.

XII. КАЗНЕНЕ ОДРЕДБЕ

Члан 63.

- 1) Новчаном казном у износу од 3.000,00 КМ до 15.000,00 КМ биће кажњен за прекршај трговац правно лице ако:
 - а) продаје алкохолна пића и друга пића која садрже алкохол, дуван и дуванске прерађевине лицима млађим од 18 година (члан 10. став 1) овог закона);
 - б) поступи супротно одредби члана 11. став 7) овог закона,
 - ц) поднесе нетачну писмену изјаву да продајни објект испуњава прописане услове (члан 12. став 5) и члан 48. став 4) овог закона),

- д) почне радити у продајном објекту, а надлежном органу претходно не поднесе обавијест о датуму почетка рада, достави изјаву из члана 12. став 5) и члана 14. став 1) овог закона,
- е) обавља трговину без регистрације или без одобрења надлежног органа или не испуњава минимално техничке услове (чл. 12., 16. и 46. став 2) и члан 47. став 3) овог закона);
- ф) за робу у промету не посједује вјеродостојну документацију и коју на захтјев инспектора не предочи (члан 25. став 2) овог закона);
- г) не држи и не води ажурно трговачку књигу (члан 25. ст. 3), 4) и 5) овог закона);
- х) предузме неку од радњи која представља недопуштено трговање (члан 51. овог закона),
- и) се не придржава привремених мјера донесених ради отклањања поремећаја на тржишту Федерације Босне и Херцеговине (члан 54. став 1) тачка ц) и д) и став 2) овог закона),
- ј) продаје робу која не испуњавају прописане услове квалитета (члан 58. овог закона).
- 2) За радње из става 1) овог члана биће кажњено за прекршај и одговорно лице у правном лицу новчаном казном у износу од 400,00 КМ до 2.000,00 КМ.
- 3) За радње из става 1) овог члана биће кажњен трговац физичко лице новчаном казном у износу од 500,00 КМ до 1.500,00 КМ.
- 4) Новчаном казном у износу од 300,00 КМ до 1.500,00 КМ биће кажњено физичко лице - грађанин ако:
- а) обавља трговину без одобрења надлежног органа (чл. 15. и 16. овог закона),
- б) за робу у промету не посједује вјеродостојну документацију и на захтјев инспектора је не предочи (члан 25. став 2) овог закона).
- 5) Уз новчану казну за прекршаје из става 1) овог члана може се изрећи заштитна мјера одузимања робе која се налази у продаји, односно робе којом је почињен прекршај, а у случају поновног почињења прекршаја исте врсте, изрећи ће се заштитна мјера одузимања робе која се налази у продаји, односно робе којом је почињен прекршај.
- 6) Уз новчану казну за прекршај из става 4) тачка б) овог члана изрећи ће се заштитна мјера одузимања робе која је затечена у промету.
- 7) Уз новчану казну за прекршаје из става 1) овог члана може се изрећи заштитна мјера забране обављања трговачке дјелатности у периоду од шест мјесеци.

Члан 64.

- 1) Новчаном казном у износу од 2.000,00 КМ до 10.000,00 КМ биће кажњен трговац правно лице ако:
- а) обавља трговину на велико без издавања фактуре (члан 6. став 1) овог закона);
- б) врши продају супротно члану 8. ст. 2) и 3) овог закона;
- ц) на свим продајним мјестима не истакне ознаку о забрани продаје алкохолних пића и других пића која садрже алкохол, дуван и дуванске прерађевине лицима млађим од 18 година (члан 10. став 2) овог закона);
- д) обавља дјелатност супротно одредбама члана 13. овог закона,
- е) обавља трговачку дјелатност без испуњавања услова у погледу стручне спреме (члан 11. став 3) и члан 16. став 2) овог закона);
- ф) не утврди писана правила о условима продаје и на прикладан начин их не учини купцу доступним или се не придржава тих услова (члан 11. став 6) и члан 47. став 2), овог закона);
- г) на продајном објекту не истакне и не придржава се утврђеног радног времена (члан 24. ст. 2) и 3) овог закона);
- х) ако уз цијену означену на роби за продају не истакне и евиденциони број (члан 25. став 8) овог закона);
- и) на тржници на мало продаје осталу робу супротно члану 39. став 2) овог закона.

- 2) За радње из става 1) овог члана биће кажњено за прекршај и одговорно лице у правном лицу новчаном казном у износу од 300,00 КМ до 1.500,00 КМ.
- 3) За радње из става 1) овог члана биће кажњен трговац физичко лице новчаном казном у износу од 400,00 КМ до 1.200,00 КМ.
- 4) Уз новчану казну за прекршај из става 1) тач. б) и х) овог члана може се изрећи и заштитна мјера одузимања робе која је употребљена или намијењена за извршење прекршаја или је настала извршењем прекршаја.

Члан 65.

- 1) Новчаном казном у износу од 1.000,00 КМ до 8.000,00 КМ биће кажњен за прекршај трговац правно лице ако:
- а) у продавници намијењеној трговачкој дјелатности није физички одвојио дио за обављање неке друге дјелатности (члан 7. став 3) овог закона),
- б) у продавници, гдје додатно обрађује храну, омогући потрошачима конзумацију хране или пића (члан 7. став 5) овог закона),
- ц) ако поступи супротно члану 7. став 6. овог закона,
- д) на сваком продајном објекту, као и при продаји робе ван продавнице не истакне фирму, под којом је уписан у Регистар код надлежног органа (члан 2. став 3) тачка е) овог закона),
- е) не установи тржни, пијачни или вашарски ред и не придржава се тог реда односно сајамских рокова (чл. 37. став 4), чл. 39. став 3), чл. 40. став 4), чл. 41. став 4), чл. 42. став 4), чл. 43. став 2), чл. 44. став 3) и чл. 48. став 6) овог закона),
- ф) трговину на велико у транзиту обавља робама чији промет у транзиту није дозвољен (члан 6. став 5) овог закона).
- 2) За радње из става 1) овог члана биће кажњено за прекршај и одговорно лице у правном лицу новчаном казном у износу од 200,00 КМ до 1.000,00 КМ.
- 3) За радње из става 1) овог члана биће кажњен трговац физичко лице новчаном казном у износу од 300,00 КМ до 900,00 КМ.

XIII. ПРЕЛАЗНЕ И ЗАВРШНЕ ОДРЕДБЕ

Члан 66.

- 1) Федерални министар трговине донијеће прописе на основу овлашћења из овог закона у року од шест мјесеци од дана ступања на снагу овог закона.
- 2) Трговци су дужни ускладити рад и пословање у складу са овим законом у року од шест мјесеци од дана ступања на снагу прописа из става 1) овог члана.

Члан 67.

- 1) До доношења прописа на основу овлашћења из овог закона примјењиваће се важећи прописи.
- 2) Трговци који обављају трговачку дјелатност дужни су за објекте из члана 13. став 1) овог закона прибавити сагласност Министарства у року од шест мјесеци од дана ступања на снагу овог закона.

Члан 68.

Сви случајеви, односно поступци који до дана ступања на снагу овог закона нису правоснажно окончани завршиће се према одредбама закона који је био на снази у вријеме доношења.

Члан 69.

Даном ступања на снагу овог закона престаје да важи Закон о трговини ("Службене новине Федерације БиХ", бр. 64/04 и 12/05).

Члан 70.

Овај закон ступа на снагу осмог дана од дана објављивања у "Службеним новинама Федерације БиХ".

Председавајући Дома народа Парламента Федерације БиХ Стјепан Крешин , с. р.	Председавајући Представничког дома Парламента Федерације БиХ Сафет Софтић , с. р.
---	---

На основу члана IV.B.7. а)(IV) Устава Федерације Босне и Херцеговине, donosim

UKAZ**O PROGLAŠENJU ZAKONA O UNUTRAŠNJOJ TRGOVINI**

Proglašava se Zakon o unutrašnjoj trgovini koji je donio Parlament Federacije BiH na sjednici Predstavničkog doma od 9. marta 2010. godine i na sjednici Doma naroda od 27. maja 2010. godine.

Broj 01-02-347/10
6. jula 2010. godine
Sarajevo

Predsjednica
Borjana Krišto, s. r.

ZAKON**O UNUTRAŠNJOJ TRGOVINI****I. OPĆE ODREDBE**

Члан 1.

Ovim zakonom uređuje se: obavljanje i uvjeti za obavljanje trgovine na veliko, trgovine na malo i trgovačkih usluga, osnivanje i prestanak rada trgovačke radnje, posebni oblici obavljanja trgovine, način formiranja cijena, zaštita potrošača i nedopušteno trgovanje, ograničenje obavljanja trgovine, nadzor nad primjenom ovog zakona, kao i druga pitanja od značaja za obavljanje trgovine na teritoriji Federacije Bosne i Hercegovine (u daljnjem tekstu: Federacija BiH).

Члан 2.

- 1) Pod trgovinom u smislu ovog zakona smatraju se kupovina i prodaja robe i obavljanje trgovačkih usluga.
- 2) Pravna i fizička lica koja se bave trgovinom na osnovu registracije, odnosno rješenja kojim se odobrava obavljanje trgovine i trgovačkih usluga smatraju se trgovcem u skladu sa uvjetima propisanim ovim zakonom.
- 3) Odredbe ovog zakona, kojima se uređuju prava, obaveze i sankcije za trgovca, odgovarajuće se primjenjuju i na:
 - a) pravna i fizička lica koja se bave trgovinom mimo registracije, odnosno odobrenja za obavljanje trgovine,
 - b) pravna i fizička lica registrirana za obavljanje djelatnosti proizvodnje i pružanja usluga kada svoje proizvode i usluge prodaju na tržištu,
 - c) fizička lica koja se bave poljoprivrednom proizvodnjom kada svoje poljoprivredne proizvode prodaju na tržištu na malo,
 - d) fizička lica koja na osnovu ugovora sa trgovcem obavljaju za trgovca trgovinu na malo izvan prodavnice,
 - e) fizička lica - građani koji se bave trgovinom bez odobrenja za obavljanje trgovine organa grada, odnosno općine nadležnog za oblast trgovine (u daljnjem tekstu: nadležni organ).

Члан 3.

- 1) Trgovina se obavlja slobodno pod jednakim uvjetima na tržištu za sve trgovce u skladu sa zakonom, dobrim poslovnim običajima, principima lojalne konkurencije i trgovačkim pravilima, odnosno uzansama.
- 2) Roba koja se stavlja u promet mora biti u skladu sa standardima, tehničkim normativima i kvalitativnim normama

propisanim ili priznatim kao uvjet za njihovo stavljanje u promet i/ili upotrebu na tržištu Bosne i Hercegovine.

- 3) Cijena robe koja se stavlja u promet formira se i iskazuje u domaćoj valuti u apoenima novčanica koje su u opticaju u Bosni i Hercegovini.

Члан 4.

- 1) Aktima organa Federacije, kantona, grada i općine ne može se ograničavati nastupanje na tržištu, narušavati konkurencija, niti se mogu pojedini trgovci ili potrošači stavlјati u neravnopravan položaj na tržištu.
- 2) Izuzetno od odredbe iz stava 1) ovog člana, ukoliko nastanu ili mogu nastati značajniji poremećaji na tržištu uslijed elementarne nepogode, nestašice dobara neophodnih za potrebe odbrane, odnosno za potrebe privrede i snabdijevanja stanovništva, Vlada Federacije Bosne i Hercegovine (u daljnjem tekstu: Vlada Federacije) može propisati privremene mjere ograničavanja tržišta u skladu sa ovim zakonom.

II. OBAVLJANJE TRGOVINE

Члан 5.

Trgovina se obavlja kao trgovina na veliko i trgovina na malo.

1. Trgovina na veliko

Члан 6.

- 1) Trgovina na veliko je kupovina robe radi daljnje prodaje profesionalnim korisnicima, drugim pravnim i fizičkim licima koja obavljaju registriranu djelatnost ili djelatnost odobrenu u skladu sa zakonom, uz obavezno izdavanje fakture, odnosno računa.
- 2) Trgovina na veliko obavlja se u posebnim prodajnim prostorijama, skladištima ili drugim mjestima koja ispunjavaju uvjete propisane ovim zakonom i drugim propisima.
- 3) Trgovina na veliko može se obavljati i kao trgovina na veliko u tranzitu kada se kupovina i prodaja robe obavlja bez prethodnog skladištenja u skladištu trgovca na veliko.
- 4) Za obavljanje trgovine na veliko u tranzitu nije potreban prodajni prostor (skladište).
- 5) Za određenu vrstu robe može se utvrditi da se trgovina na veliko ne može obavljati u tranzitu.
- 6) Vlada Federacije na prijedlog federalnog ministra trgovine (u daljnjem tekstu: ministar) utvrđuje vrstu robe kojom se ne može obavljati trgovina na veliko u tranzitu.

2. Trgovina na malo

Члан 7.

- 1) Trgovina na malo je prodaja robe krajnjim potrošačima radi zadovoljavanja njihovih ličnih i porodičnih potreba ili potreba domaćinstva.
- 2) Trgovina na malo obavlja se u prodavnicama ili izvan prodavnica, ako su za takav način prodaje ispunjeni uvjeti propisani ovim zakonom i drugim propisima.
- 3) Ako trgovac ispunjava uvjete po posebnom propisu da u prodavnici pored trgovačke obavlja i neku drugu djelatnost, prostor namijenjen toj djelatnosti mora biti fizički odvojen od dijela prodavnice namijenjenog trgovačkoj djelatnosti.
- 4) Trgovac može u svojoj prodavnici dodatno obrađivati hranu, uz ispunjavanje uvjeta propisanih posebnim propisom tako da bude primjerena za upotrebu.
- 5) Zabranjena je konzumacija hrane i pića u prodavnici iz stava 4) ovog člana.
- 6) U prodavnici su dopuštene besplatne degustacije pojedinih vrsta robe na kojima je istaknuta oznaka za tu svrhu.
- 7) Ministar će donijeti pravilnik o klasifikaciji prodavnica i drugih oblika trgovine na malo.

Član 8.

- 1) Trgovina na malo izvan prodavnice je oblik trgovine na malo kada se prodaja robe i/ili usluga obavlja na neki od sljedećih načina:
 - a) na štandovima, stolovima i u boksovima na tržnicama na malo,
 - b) na štandovima i stolovima izvan tržnica na malo,
 - c) putem kioska,
 - d) pokretnom prodajom,
 - e) prodajom na daljinu (prodaja putem kataloga, TV prodaja, prodaja putem interneta, prodaja putem telefona),
 - f) direktnom prodajom putem posrednika,
 - g) prodaja putem automata,
 - h) prigodnom prodajom (sajmovi, izložbe i sl.).
- 2) Prodaja robe ne može se vršiti na način propisan stavom 1) ovog člana, ako je takav način prodaje zabranjen posebnim propisima.
- 3) Prodaju robe na štandovima i stolovima izvan tržnica na malo, prodaju putem kioska, prodaju putem automata i prigodnu prodaju na javnim površinama i površinama koje imaju pristup sa javno prometne površine, mogu obavljati registrirani trgovci samo na mjestima koja svojom odlukom odredi nadležni organ kantona, grada ili općine i za koje nadležni organ da odobrenje.
- 4) Nadležni organ može propisati vanjski izgled prodajnog objekta iz stava 3) ovog člana vodeći računa o lokalnom ambijentu.

Član 9.

Izuzetno od odredbe člana 8. stav 3), registrirani trgovci mogu učestvovati na organiziranim prigodnim prodajama bez posebnog odobrenja nadležnog organa kantona, grada ili općine, u skladu sa uvjetima koje propisuje registrirani organizator tih prodaja, ukoliko organizator tih prodaja posjeduje odgovarajuće odobrenje.

Član 10.

- 1) U trgovini na malo trgovcu se zabranjuje prodaja alkoholnih pića i drugih pića koja sadrže alkohol, duhan i duhanske proizvode licima mlađim od 18 godina.
- 2) Na svim prodajnim mjestima na kojima se prodaju alkoholna pića i pića koja sadrže alkohol, duhan i duhanski proizvodi mora biti istaknuta oznaka o zabrani njihove prodaje licima mlađim od 18 godina.
- 3) Trgovac je dužan uskratiti prodaju robe iz stava 1) ovog člana kupcu ako procjeni da je mlađi od 18 godina, a kupac dobrovoljno ne dokaže da je stariji od 18 godina davanjem trgovcu na uvid svoj identifikacioni dokument sa slikom.

III. UVJETI ZA OBAVLJANJE TRGOVINE

Član 11.

- 1) Trgovinu na veliko i trgovinu na malo može obavljati trgovac u svojstvu pravnog lica koji se bavi trgovinom na osnovu registracije i ispunjava uvjete utvrđene ovim zakonom i drugim propisima.
- 2) Trgovinu na malo može obavljati i trgovac u svojstvu fizičkog lica, ali samo u jednom prodajnom objektu, odnosno na jednom prodajnom mjestu (u daljnjem tekstu: trgovačka radnja) pod uvjetima propisanim ovim zakonom i drugim propisima.
- 3) Uposleni u pravnom licu iz stava 1) ovog člana i uposleni u trgovačkoj radnji iz stava 2) ovog člana moraju imati najmanje III stepen stručne spreme.
- 4) Trgovac može bez upisa u registar obavljati i druge poslove u manjem obimu koji služe uspješnom obavljanju trgovine, a uobičajeno se obavljaju uz ovu djelatnost kao što su poslovi utovara, prijevoza i istovara robe, poslovi dostavljanja robe

kupcu i slično, a obavljanje tih poslova ne predstavlja redovnu djelatnost trgovca.

- 5) Trgovac je dužan na svakom prodajnom objektu kao i pri prodaji robe izvan prodavnice istaknuti firmu pod kojom je upisan u registar kod nadležnog registarskog suda, odnosno nadležnog organa.
- 6) Trgovac je dužan utvrditi pisana pravila o uvjetima prodaje (cijena, način plaćanja i isporuka, bonifikacija i sl.) i na prikladan način učiniti ih kupcu dostupnim i pridržavati se tih uvjeta.
- 7) Trgovac je dužan formirati i istaći cijenu robe koju stavlja u promet u domaćoj valuti u apoenima novčanica koje su u opticaju u Bosni i Hercegovini i izdati račun za prodatu robu.

Član 12.

- 1) Za obavljanje trgovine na veliko i trgovine na malo trgovac je dužan osigurati prodajni objekt ili drugo prodajno mjesto koje ispunjava uvjete propisane ovim zakonom i drugim propisima.
- 2) Prodajni objekt je prostor u kojem se obavlja trgovina i mora biti izgrađen u skladu sa važećim urbanističko-građevinskim propisima kao poslovni prostor za obavljanje odgovarajuće trgovačke djelatnosti, što utvrđuje nadležni organ rješenjem o upotrebnoj dozvoli. Postojanje rješenja nije minimalno tehnički uvjet za početak rada prodajnog objekta i u njemu se može poslovati, ali se ova činjenica provjerava zajedno sa provjerom postojanja uvjeta iz st. 3) i 4) ovog člana.
- 3) Uvjete u pogledu minimalne tehničke opremljenosti poslovnih prostora, uređaja i opreme i stočnih pijaca na kojima se obavlja trgovina na veliko i trgovina na malo, kao i uvjete obavljanja trgovine izvan poslovnog prostora i utvrđivanje roba iz grupa i podgrupa roba koji se mogu prodavati u tim poslovnim prostorijama propisat će ministar podzakonskim aktom.
- 4) Uvjete o sanitarno-zdravstvenoj zaštiti, zaštiti na radu, zaštiti čovjekove okoline, te druge uvjete potrebne za obavljanje trgovačke djelatnosti propisat će nadležna federalna ministarstva svaka u okviru svoje nadležnosti.
- 5) Trgovac pravno lice nije dužan dokazivati ispunjavanje uvjeta iz st. 2), 3) i 4) ovog člana u trenutku početka rada prodajnog objekta, odnosno fizičko lice u trenutku podnošenja zahtjeva za otvaranje trgovačke radnje, ali su ova lica dužna dostaviti ovjerenu pisanu izjavu nadležnom organu kojom potvrđuju da prodajni objekt ispunjava zakonom propisane uvjete.
- 6) Formu i sadržaj izjave iz stava 5) ovog člana propisat će ministar podzakonskim aktom.

Član 13.

- 1) Trgovci koji obavljaju djelatnost u trgovačkim objektima (lancima) namijenjenim za trgovinu različitih robnih grupa prehrambenih i neprehrambenih proizvoda, površine od 1.000 i više kvadratnih metara, prije otpočinjanja rada dužni su pribaviti suglasnost Ministarstva kojom se utvrđuje ispunjavanje uvjeta vezano uz zastupljenost domaćih prehrambenih proizvoda u objektu.
- 2) Uz zahtjev za dobijanje suglasnosti stranka je dužna kao dokaz o obaveznoj zastupljenosti domaćih prehrambenih proizvoda u visini od najmanje 50% u asortimanu robe podnijeti odgovarajuću pisanu izjavu.
- 3) Rješenje kojim se odlučuje o zahtjevu za davanje suglasnosti iz stava 1) ovog člana konačno je u upravnom postupku.

Član 14.

- 1) Pravno lice registrirano za obavljanje trgovačke djelatnosti može početi raditi u prodajnom objektu nakon što nadležnom organu podnese dokaz o registraciji, izjavu iz člana 12. stav 5) ovog zakona i obavijest o datumu početka rada za svaki prodajni objekat, a za objekte iz člana 13. stav

- 1) ovog zakona i saglasnost Ministarstva, najkasnije u roku od pet dana prije početka rada.
- 2) Pravno lice ima neograničenu odgovornost, a vlasnik odnosno suvlasnici i sva lica ovlaštena za zastupanje koja su upisana u sudski registar na dan davanja izjave iz stava 1) ovog člana imaju neograničenu solidarnu odgovornost za štetu prouzrokovanu trećim licima izazvanu davanjem netačne izjave o ispunjavanju uvjeta iz člana 12. ovog zakona.
- 3) Ispunjenost uvjeta iz člana 12. ovog zakona provjerava nadležna inspekcija svaka u okviru svoje nadležnosti u roku od 30 dana od dana prijema obavijesti i izjave iz stava 1) ovog člana.
- 4) Izuzetno od stava 1) ovog člana, trgovac koji obavlja trgovinu na veliko i poslove uvoza naftnih derivata može početi raditi na osnovu rješenja ministra o ispunjavanju uvjeta propisanih podzakonskim aktom.

IV. OSNIVANJE TRGOVAČKE RADNJE

Član 15.

- 1) Trgovačka radnja osniva se donošenjem rješenja kojim se trgovcu u svojstvu fizičkog lica odobrava obavljanje trgovačke djelatnosti.
- 2) Rješenje iz stava 1) ovog člana donosi nadležni organ.

Član 16.

- 1) Nadležni organ izdat će odobrenje za osnivanje trgovačke radnje licu koje ispunjava sljedeće uvjete:
 - a) državljanin je Bosne i Hercegovine,
 - b) poslovno je sposoban,
 - c) posjeduje najmanje III stepen stručne spreme,
 - d) zdravstveno je sposoban ako je za obavljanje trgovine na malo određenim robama iz predmeta poslovanja trgovačke radnje zdravstvena sposobnost propisana kao poseban uvjet,
 - e) u vlasništvu, posjedu ili zakupu ima poslovni prostor koji ispunjava opće i posebne uvjete utvrđene članom 12. Zakona,
 - f) da nema zasnovan radni odnos ili da nije ostvario prava po osnovu radnog odnosa,
 - g) nema već osnovanu trgovačku radnju,
 - h) pravomoćnom odlukom nije mu izrečena mjera zabrane obavljanja ove djelatnosti,
 - i) ispunjava i druge uvjete propisane zakonom ili drugim propisom.
- 2) Odobrenje za osnivanje trgovačke radnje može se izdati i licu koje ne ispunjava uvjet iz stava 1) tačka c) ovog člana, ako uz zahtjev podnese dokaz da lice koje će uposliti ispunjava taj uvjet.
- 3) Lice koje je dalo netačnu izjavu o ispunjavanju uvjeta iz stava 1) tačka e) ovog člana ima neograničenu odgovornost za štetu prouzrokovanu trećim licima izazvanu davanjem netačne izjave.
- 4) Ispunjenost uvjeta iz stava 1) tačka e) ovog člana provjerava nadležna inspekcija, svaka u okviru svoje nadležnosti, u roku od 30 dana od dana dostavljanja konačnog rješenja kojim se odobrava obavljanje trgovačke djelatnosti.
- 5) Izuzetno od stava 1) tačka a) ovog člana trgovačku radnju može osnovati i strani državljanin, uz primjenu načela uzajamnosti, ako ispunjava ostale uslove propisane ovim članom i ima radnu dozvolu.
- 6) Izuzetno od stava 1) tačka e) ovog člana, odobrenje za osnivanje trgovačke radnje može se izdati licu koje posjeduje poslovni prostor koji ispunjava opće i posebne uvjete utvrđene članom 12. Zakona, ukoliko pruži dokaze da se kod nadležnog organa vodi postupak reguliranja imovinsko-pravnih odnosa radi upisa prava vlasništva u zemljišne knjige (legalizacija).

Član 17.

- 1) Nadležni organ u roku od 15 dana od dana podnošenja urednog zahtjeva izdat će rješenje o odobrenju za osnivanje trgovačke radnje, ako su ispunjeni uvjeti iz člana 16. ovog zakona, u suprotnom rješenjem će odbiti zahtjev.
- 2) Protiv rješenja iz stava 1) ovog člana može se izjaviti žalba Federalnom ministarstvu trgovine.
- 3) Ako nadležni organ ne donese rješenje u roku iz stava 1) ovog člana, rad u prodajnom objektu može otpočeti. O datumu početka rada trgovac je dužan najkasnije u roku od pet dana prije otpočinjanja rada pisanim putem obavijestiti nadležni organ.

Član 18.

- 1) Rješenje kojim se odobrava osnivanje trgovačke radnje po konačnosti upisuje se u Registar trgovačkih radnji (u daljnjem tekstu: Registar).
- 2) Trgovcu počinju teći prava i obaveze od dana upisa u Registar, u skladu sa ovim i drugim zakonskim propisima.
- 3) Trgovačka radnja dužna je početi raditi najkasnije u roku od tri mjeseca od dana izdavanja rješenja.
- 4) Rješenje o odobrenju za osnivanje trgovačke radnje ne može se prenijeti na drugo lice.

Član 19.

Rješenje o odobrenju za osnivanje trgovačke radnje obavezno sadrži:

- a) lično ime i prezime, jedinstveni matični broj i adresu prebivališta podnosioca zahtjeva prema CIPS-ovoj evidenciji,
- b) vrstu trgovačke radnje, odnosno maloprodajnog objekta,
- c) šifru djelatnosti trgovačke radnje,
- d) poslovno sjedište i
- e) naziv trgovačke radnje.

Član 20.

- 1) Nadležni organ koji je donio rješenje o odobrenju za osnivanje trgovačke radnje vodi Registar.
- 2) Ministar propisuje sadržaj i način vođenja Registra.

Član 21.

- 1) Trgovačka radnja može početi raditi danom upisa u Registar.
- 2) O upisu u Registar organ koji vodi Registar obavijestit će nadležnu poreznu upravu, nadležni organ tržišne inspekcije, kantonalni organ nadležan za oblast trgovine i druge organe koji vrše nadzor u ovoj oblasti dostavljanjem konačnog rješenja kojim se odobrava osnivanje trgovačke radnje.
- 3) Izuzetno, trgovačka radnja može početi raditi bez upisa u Registar u skladu sa odredbom člana 17. stav 3) ovog zakona.

V. PRESTANAK RADA TRGOVAČKE RADNJE

Član 22.

- 1) Rješenje o odobrenju za osnivanje trgovačke radnje prestaje važiti odjavom, po sili zakona i u drugim slučajevima određenim zakonom.
- 2) Trgovac je dužan odjaviti trgovačku radnju pisanim putem nadležnom organu prije prestanka rada.
- 3) Prestanak obavljanja trgovačke radnje utvrđuje se danom navedenim u zahtjevu za odjavu, s tim da se obavljanje trgovačke djelatnosti ne može odjaviti unazad.
- 4) Ako u odjavi nije naznačen datum prestanka rada trgovačke radnje, prestanak se utvrđuje danom podnošenja zahtjeva za odjavu.
- 5) Rješenje o odobrenju za osnivanje trgovačke radnje prestaje važiti po sili zakona danom utvrđivanja sljedećih razloga:
 - a) smrću imaooca radnje,

- b) ako trgovac ne počne obavljati trgovinu na malo u roku od tri mjeseca od dana izdavanja rješenja o odobrenju za obavljanje trgovačke djelatnosti,
- c) ako prestane ispunjavati bilo koji od uvjeta navedenih u čl. 12. i 16. ovog zakona,
- d) ako je inspeksijskim nadzorom utvrđeno da nisu ispunjeni uvjeti propisani čl. 12. i 16. ovog zakona, propisima donesenim na osnovu ovog zakona i drugim propisima, a utvrđeni nedostaci nisu otklonjeni u zadanom roku,
- e) ako se naknadno utvrdi da je rješenje o odobrenju za obavljanje djelatnosti zasnovano na neistinitim podacima ili krivotvorenim dokazima.

Član 23.

- 1) O prestanku važenja rješenja u smislu člana 22. ovog zakona nadležni organ donosi rješenje.
- 2) Po konačnosti rješenja trgovačka radnja se briše iz Registra.
- 3) O brisanju iz Registra nadležni organ obavijestit će nadležnu poresku upravu, nadležni organ tržišne inspekcije, kantonalni organ nadležan za oblast trgovine i druge organe koji vrše nadzor u ovoj oblasti dostavljanjem konačnog rješenja.

VI. OSTALE OBAVEZE U OBAVLJANJU TRGOVINE

Član 24.

- 1) Radno vrijeme i raspored dnevnog i sedmičnog radnog vremena prodajnih objekata, radno vrijeme u dane državnih praznika i neradnih dana u kojima je trgovac dužan poslovati, te radno vrijeme za tržnice, sajmove, izložbe i druge povremene načine obavljanja trgovine utvrđuje nadležni organ.
- 2) Trgovac je dužan utvrditi radno vrijeme prodajnog objekta i drugog oblika trgovine u skladu sa ovim zakonom vodeći računa o broju zaposlenih radnika i poštivanju njihovih prava uređenih Zakonom o radu, drugim radno-pravnim propisima, kolektivnim ugovorom i ugovorom o radu.
- 3) Trgovac je dužan na vidnom mjestu istaći radno vrijeme, raspored dnevnog i sedmičnog radnog vremena, radno vrijeme u dane državnih praznika i neradnih dana, radno vrijeme povremenog načina obavljanja trgovine i pridržavati se tog radnog vremena.

Član 25.

- 1) Trgovac je dužan voditi evidencije utvrđene zakonom i drugim propisima.
- 2) Robu u prometu mora pratiti vjerodostojna dokumentacija iz koje se nedvosmisleno može utvrditi porijeklo i vlasništvo nad robom. Robu u prijevozu mora pratiti prijevoznica, faktura dobavljača ili otpremnica, otkupni blok sa podacima o isporučiocu i mjestu utovara, naziv primaoca i mjesto istovara, a za uvezenu robu pod carinskim nadzorom jedinstvenu carinsku ispravu sa ino-fakturom koja se na zahtjev inspektora mora predočiti odmah ili najdalje u roku od 24 sata od momenta kada je nedostatak utvrđen.
- 3) Trgovac na veliko dužan je u svakom skladištu, odnosno u poslovnom prostoru držati i ažurno voditi trgovačku knjigu na veliko. Izuzetno, trgovac nije obavezan posebno voditi trgovačku knjigu na veliko ukoliko u svom računovodstvu vodi ažurno sve podatke vezane uz nabavku i prodaju robe i obavezne elemente kalkulacije cijene propisane podzakonskim aktom.
- 4) Trgovac na malo dužan je u svakom prodajnom objektu ili u svakom odjelu prodajnog objekta držati i ažurno voditi trgovačku knjigu na malo sa podacima o nabavci i prodaji robe koja je predmet trgovine i osigurati uvid u dokumentaciju na osnovu koje se vodi evidencija.
- 5) Trgovac je dužan u svakom objektu u kojem se obavljaju trgovačke usluge držati i ažurno voditi trgovačku knjigu za trgovačke usluge.

- 6) Evidencija o nabavci robe vodi se hronološki na osnovu računa, otpremnice, prijemnice i drugih dokumenata izdatih u propisanoj formi.
- 7) Evidencija o prodaji robe vodi se na osnovu računa o vrsti, količini i cijeni prodatih proizvoda, odnosno obavljenih usluga, a promet naplaćen u gotovinskim sredstvima plaćanja evidentira se putem trake registar-kase koja osigurava podatke o prodatoj robi.
- 8) Trgovac je dužan uz oznaku cijene robe za prodaju ili pripremljene za prodaju označiti redni broj iz trgovačke knjige i godinu zaduženja na osnovu koje se može istaknuta cijena povezati sa prijemnim listom odnosno zapisnikom (evidencioni broj).
- 9) Evidencija o trgovačkim uslugama vodi se na osnovu dokumenata o obavljenoj trgovačkoj usluzi.
- 10) Ministar podzakonskim aktom propisuje oblik, sadržaj i način vođenja trgovačke knjige na veliko, trgovačke knjige na malo i trgovačke knjige za trgovačke usluge.

VII. OBAVLJANJE I UVJETI ZA OBAVLJANJE TRGOVAČKIH USLUGA

Član 26.

- 1) Trgovačke usluge su djelatnosti kojima se uz naknadu podstiče obavljanje razmjene robe od proizvođača do krajnjeg potrošača.
- 2) Trgovačke usluge su: posredničke, zastupničke, komisione, berzanske, franšizing, uskladištenje, otpremanje i dopremanje robe (špedicija), kontrola kvaliteta i kvantiteta robe, marketing, tržnica na veliko, tržnica na malo, trgovački centar, stočna pijaca, vašar, sajam (usluge priređivanja sajмова i privrednih izložbi) i druge usluge uobičajene u trgovini.
- 3) Trgovac u svojstvu pravnog lica može pružati sve trgovačke usluge iz stava 2) ovog člana.
- 4) Trgovac u svojstvu fizičkog lica može pružati samo komisione i posredničke usluge.

Član 27.

Za pružanje pojedinih trgovačkih usluga, trgovac je dužan osigurati minimalne tehničke uvjete u pogledu opremljenosti poslovnih prostora, uređaja i opreme koje propisuje ministar podzakonskim aktom.

Član 28.

Posredničke usluge u trgovini su poslovi posredovanja koje pruža posrednik u namjeri da nalogodavcu osigura vezu sa trećim licem koje bi sa nalogodavcem pregovaralo o zaključivanju određenog ugovora uz naknadu, ako taj ugovor bude zaključen.

Član 29.

Zastupničke usluge u trgovini su usluge zastupanja koje pruža zastupnik između nalogodavca i trećih lica uz naknadu, ali u ime i za račun nalogodavca.

Član 30.

Komisione usluge su usluge koje pruža komisionar u svoje ime i za račun komitenta kada vrši jedan ili više poslova nabavke ili prodaje koje mu povjeri komitent, uz naknadu.

Član 31.

- 1) Pod berzanskim uslugama podrazumijeva se organiziranje sastanaka između privrednih subjekata (prodavača i kupaca) radi zaključivanja ugovora o kupovini i prodaji robe.
- 2) Na berzi se objavljuju podaci o količini, rokovima isporuke, kvalitetu i asortimanu roba i stanju na tržištu.

Član 32.

Franšizing je poslovni odnos gdje jedna strana (davalac franšize) ustupa drugoj strani (primaocu franšize) pravo da u svom poslovanju koristi ime, proizvode i usluge, te proizvodno i

poslovno iskustvo davaoca franšize. Davalac franšize obavezuje se da će primaocu franšize pružiti potrebnu stručnu pomoć.

Član 33.

Usluge skladištenja robe su usluge koje pruža skladištar u pogledu smještaja i čuvanja određene robe, te poduzimanja potrebne ili ugovorene radnje radi njenog čuvanja i održavanja u uvjetima propisanim za tu vrstu robe, te da je preda na zahtjev ostavodavca ili drugog ovlaštenog lica uz naknadu.

Član 34.

Usluge otpremanja i dopremanja robe su usluge koje pruža otpremnik u svoje ime, a za račun nalogodavca zaključuje ugovor o utovaru, istovaru i prijevozu robe i druge ugovore potrebne za izvršenje otpreme i dopreme robe, te obavlja i ostale uobičajene poslove i radnje uz naknadu.

Član 35.

Usluge kontrole kvaliteta i kvantiteta robe i usluga su usluge koje pruža pravno lice koje je obavezno da stručno i nepristrasno obavi laboratorijsko ispitivanje kvaliteta robe, kao kontrolu kvaliteta i kvantiteta robe i usluga i u vezi s tim izda certifikat naručiocu kontrole uz naknadu.

Član 36.

Marketing uslugama smatraju se usluge iz oblasti istraživanja tržišta i tržišnog komuniciranja (ekonomska propaganda, reklama, izložba i sl.), kao i druge marketing usluge koje se pružaju u ime i za račun komitenta.

Član 37.

- 1) Tržnica na veliko je posebno organizirano i uređeno mjesto na kojem se pružaju usluge prodaje i kupovine na veliko poljoprivredno-prehrambenih i drugih proizvoda iz registrirane djelatnosti, radi daljnje prodaje i prerade.
- 2) Za obavljanje usluga tržnice na veliko trgovac utvrđuje tržišni red kojim se bliže uređuju tržišna pravila za izlaganje robe, način prodaje i druga pravila za obavljanje trgovine.
- 3) Na tržišni red iz stava 2) ovog člana suglasnost daje nadležni organ.
- 4) Trgovac i korisnici usluga tržnice na veliko dužni su se pridržavati utvrđenog tržišnog reda iz stava 2) ovog člana.

Član 38.

Pod uslugama tržnice na veliko podrazumijevaju se:

- a) stavljanje na raspolaganje prostora za izlaganje i prodaju poljoprivredno-prehrambenih i drugih proizvoda,
- b) uskladištenje poljoprivredno-prehrambenih i drugih proizvoda i korištenje sredstva za manipulaciju tim proizvodima,
- c) obavljanje prijevoza, otpreme i dopreme, kao i poslovi održavanja kvaliteta i kvantiteta uskladištenih proizvoda.

Član 39.

- 1) Tržnica na malo (pijaca) je organizirano i uređeno mjesto na kojem se na uobičajen način obavlja trgovina na malo poljoprivredno-prehrambenih proizvoda.
- 2) Ostala roba ne može se prodavati na tržnici na malo ukoliko nisu ispunjeni uvjeti propisani odgovarajućim podzakonskim aktom.
- 3) Za pružanje usluga tržnice na malo (pijaca) trgovac utvrđuje tržišni red kojim se bliže uređuju tržišna pravila za prodaju robe, vrstu robe, način izlaganja robe, te prodaju, održavanje prostorija i opreme, uvjete za obavljanje trgovine u tržnici na malo i slično.
- 4) Na tržišni red iz prethodnog stava suglasnost daje nadležni organ.
- 5) Trgovac koji pruža usluge tržnice na malo (pijaca) i korisnik usluga dužni su se pridržavati utvrđenog tržišnog reda iz stava 3) ovog člana.

Član 40.

- 1) Tržnica na malo rabljenom tehničkom i ostalom rabljenom robom i rabljenim automobilima je uređeno i organizirano mjesto gdje se obavlja trgovina na malo navedenim robama.
- 2) Za pružanje usluga tržnice na malo rabljenom tehničkom i ostalom rabljenom robom i rabljenim automobilima trgovac utvrđuje tržišni red kojim se bliže uređuju tržišna pravila za asortiman robe i uvjete za obavljanje trgovine.
- 3) Na tržišni red iz prethodnog stava suglasnost daje nadležni organ.
- 4) Trgovac koji se bavi organizacijom tržnice na malo robama iz stava 1) ovog člana odgovoran je za provođenje tržišnog reda iz stava 2) ovog člana.

Član 41.

- 1) Trgovački centar je posebno izgrađen ili u postojećem objektu uređen prostorna cjelina a sastoji se od više pojedinačno opremljenih poslovnih prostora u kojima se obavlja trgovina na malo i pružaju trgovačke i druge usluge.
- 2) Za pružanje usluga trgovačkog centra trgovac utvrđuje tržišni red kojim se bliže uređuje poslovanje trgovačkog centra.
- 3) Na tržišni red iz stava 2) ovog člana suglasnost daje nadležni organ.
- 4) Trgovac koji pruža usluge trgovačkog centra i korisnik usluga dužni su pridržavati se utvrđenog tržišnog reda iz stava 2) ovog člana.

Član 42.

- 1) Stočna pijaca je posebno organizirano, uređeno i tehnički opremljeno mjesto na kojem se obavlja trgovina obilježenoj stokom u skladu sa važećim, odnosno posebnim propisima o načinu obilježavanja stoke.
- 2) Trgovina na stočnoj pijaci odvija se po pijačnom redu koji donosi trgovac.
- 3) Na pijačni red iz stava 2) ovog člana suglasnost daje nadležni organ.
- 4) Trgovac koji pruža usluge stočne pijace i korisnici usluga dužni su pridržavati se utvrđenog pijačnog reda iz stava 2) ovog člana.

Član 43.

- 1) Vašar je prostor na kojem se posebnim jednokratnim organiziranim oblikom usluge na uobičajen način vrši prigodna prodaja poljoprivrednih i drugih proizvoda.
- 2) Trgovina na vašaru odvija se po vašarskom redu i pod uvjetima i u terminima koje propiše nadležni organ.

Član 44.

- 1) Sajam je prostor na kojem izlagači i posjetioci neposrednim kontaktima međusobno razmjenjuju informacije o prednostima i unapređenjima proizvoda i usluga u cilju prodaje.
- 2) Sajam priređuje trgovac, pravno lice registrirano za obavljanje tih poslova.
- 3) Trgovac koji se bavi priređivanjem sajmova dužan je pridržavati se rokova predviđenih u kalendaru sajmova, a koji se utvrđuju u dogovoru sa Privrednom komorom Federacije BiH.

VIII. POSEBNI OBLICI OBAVLJANJA TRGOVINE

1. Drazba

Član 45.

- 1) Drazba kao poseban oblik prodaje robe jeste organizirana prodaja robe najboljem kupcu na osnovu javnog nadmetanja na određenom mjestu i u određeno vrijeme.
- 2) Drazba može biti stalna i povremena.
- 3) Vlada Federacije će na prijedlog ministra za određenu robu uredbom propisati uvjete za organiziranje dražbe, način poslovanja te postupak prodaje robe putem dražbe.

2. Prodaja od vrata do vrata

Član 46.

- 1) Prodaja roba od vrata do vrata je direktna prodaja na malo izvan poslovnih prostorija trgovca putem posrednika na osnovu ugovora, po prethodnom pozivu ili pristanku kupca u njegovom stanu, na radnom ili drugom mjestu, uz objašnjenja i prikazivanje upotrebe proizvoda, te osobina, namjene i upotrebljivosti robe, kao i drugih uvjeta koji važe za prodaju roba u skladu sa podzakonskim aktom i drugim propisima.
- 2) Trgovac pravno lice koji prodaje robu posredstvom fizičkih lica (akvizitera) na osnovu ugovora o prodaji od vrata do vrata, mora biti registriran za takvu djelatnost i pribaviti odobrenje nadležnog organa na čijem se području obavlja takav vid trgovine.
- 3) Trgovci iz stava 2) ovog člana izdaju identifikacionu karticu akviziterima u cilju nastupa kod potrošača.

3. Prodaja na daljinu

Član 47.

- 1) Prodaja na daljinu je oblik prodaje na malo kojim se ponuda roba ili pružanje usluga nudi potencijalnim potrošačima putem kataloga, TV prodaje, interneta, telefona ili putem drugih sredstava.
- 2) Ugovor o prodaji na daljinu sklapa se između trgovca i potrošača putem sredstava za daljinsku komunikaciju. Ugovor o prodaji na daljinu obavezno sadrži cijenu i druge uvjete prodaje.
- 3) Prodaju na daljinu može organizirati samo trgovac registriran za tu vrstu trgovine.
- 4) Uvjete o prodaji na daljinu na osnovu ugovora putem nekog od sredstava na daljinu propisat će ministar podzakonskim aktom u skladu sa posebnim propisom.

4. Otkupne stanice ili otkupna mjesta i porodična poljoprivredna gazdinstva

Član 48.

- 1) Otkup poljoprivrednih proizvoda, ljekovitog bilja, šumskih plodova i stoke može se obavljati slobodno pod uvjetima propisanim ovim zakonom i podzakonskim aktom.
- 2) Otkup poljoprivrednih proizvoda može se vršiti kupovinom od poljoprivrednika u otkupnim stanicama, na otkupnim mjestima i na porodičnim poljoprivrednim gazdinstvima.
- 3) Poljoprivrednikom u smislu ovog člana smatra se fizičko lice od kojeg trgovac kupuje poljoprivredne proizvode proizvedene na njegovom poljoprivrednom gazdinstvu.
- 4) Otkupne stanice i otkupna mjesta su posebno uređena i organizirana mjesta koja moraju ispunjavati minimalno tehničke i ostale uvjete koje će propisati ministar podzakonskim aktom.
- 5) Trgovac je dužan prilikom otkupa poljoprivrednih proizvoda izdati otkupni blok (potvrdu) koji sadrži: poslovno ime i sjedište, odnosno ime i prebivalište trgovca, ime i adresu prodavca, naziv, količinu i kvalitet poljoprivrednih proizvoda, cijenu, rok plaćanja, datum kupovine i potpis ovlaštenog lica i pečat trgovca, te voditi knjigu izdatih blokova i čuvati je u skladu sa propisima o računovodstvu.
- 6) Za pružanje usluga otkupnih stanica i otkupnih mjesta trgovac utvrđuje tržišni red kojim se bliže uređuju tržišna pravila za obavljanje trgovine kojih su dužni da se pridržavaju.

IX. ZAŠTITA POTROŠAČA I NEDOPUŠTENO TRGOVANJE

Član 49.

Na sva pitanja u vezi sa zaštitom potrošača i obavezama, odgovornostima trgovaca u oblasti trgovine na veliko, trgovine na malo i pružanju trgovačkih usluga koja nisu regulirana ovim

zakonom, primjenjivat će se odgovarajuće odredbe Zakona o zaštiti potrošača u BiH.

Član 50.

- 1) Pod nedopuštenim trgovanjem podrazumijevaju se radnje kojima se radi tržišnog nadmetanja povređuju trgovački običaji i praksa.
- 2) Nedopušteno trgovanje je zabranjeno.

Član 51.

- 1) Nedopuštenim trgovanjem, u smislu ovog zakona, smatra se naročito:
 - a) reklamiranje, oglašavanje ili ponuda robe ili usluga navođenjem podataka ili upotrebom izraza sa kojima se iskorištava ugled drugog trgovca, njegovih proizvoda ili usluga, odnosno proizvoda drugog trgovca,
 - b) davanje podataka o drugom trgovcu, ako ti podaci štete ili mogu nanijeti štetu ugledu i poslovanju drugog trgovca,
 - c) prodaja robe sa oznakama ili podacima ili izgledom koji stvaraju ili bi mogli stvoriti zabunu u pogledu izvora, načina proizvodnje, količine, kvaliteta ili drugih osobina robe,
 - d) radnje trgovaca usmjerene na prekid poslovnih odnosa, između drugih trgovaca ili koje sprečavaju ili otežavaju poslovne odnose drugih trgovaca,
 - e) neopravdano neispunjavanje ili raskidanje ugovora sa pojedinim trgovcem kako bi se sklopio isti ili povoljniji ugovor sa drugim trgovcima,
 - f) neovlaštena upotreba imena, firme, pečata, marke, industrijskog dizajna ili neke druge oznake drugog trgovca,
 - g) davanje ili obećanje darova, imovinske ili druge koristi drugom trgovcu, njegovom radniku ili licu koje radi za drugog trgovca kako bi se davaocu omogućila pogodnost na štetu drugog trgovca ili potrošača,
 - h) neovlaštena upotreba usluga trgovačkog putnika, trgovačkog predstavnika ili zastupnika drugog trgovca,
 - i) protivpravno pribavljanje poslovne tajne drugog trgovca ili bespravno iskorištavanje povjerene poslovne tajne drugog trgovca.

Član 52.

- 1) Naknada štete nastala zabranjenim radnjama nedopuštenog trgovanja ostvaruje se u sudskom postupku.
- 2) Tužbu iz stava 1) ovog člana mogu podnijeti trgovac i druga pravna i fizička lica koja imaju pravni interes.
- 3) Pravo na tužbu iz stava 1) ovog člana zastarijeva istekom roka od jedne godine od dana kada tužilac sazna za djelo i izvršioca, a najkasnije tri godine od dana izvršenja djela.

X. OGRANIČENJA OBAVLJANJA TRGOVINE

Član 53.

- 1) Vlada Federacije može posebnim propisom privremeno ograničiti obavljanje trgovine u slučaju:
 - a) prirodnih i drugih nepogoda u Federaciji BiH, kada nastane ili bi mogao nastati osjetni poremećaj u trgovini, poremećaj u snabdijevanju stanovništva, ili poremećaj na drugim područjima koja ugrožavaju siguran i zdrav život građana,
 - b) značajnih poremećaja na domaćem tržištu zbog pomanjkanja robe nužno potrebne za proizvodnju, preradu i za život građana,
 - c) ratnog stanja i neposredne ugroženosti Federacije BiH,
 - d) potrebe osiguranja proizvoda, sirovina i reprodukcijonog materijala od posebnog strateškog značaja za odbranu Federacije BiH.
- 2) Vlada Federacije propisat će ograničenja kod obavljanja trgovine u slučajevima iz stava 1) ovog člana, samo ako poremećaj nije moguće otkloniti drugim mjerama ili ako

potrebe nije moguće podmiriti iz robnih rezervi, uvozom ili drugim mjerama privredne politike.

Član 54.

- 1) U slučajevima iz člana 53. stav 1) ovog zakona Vlada Federacije može propisati:
 - a) ograničenje trgovine pojedinom robom ili posebne uvjete za trgovinu pojedinom robom,
 - b) zabranu trgovcu da obavlja trgovinu određenom vrstom robe,
 - c) obavezu trgovcu pribavljanja i prodaje određene vrste i količine robe, te prodaju robe određenim utvrđenim potrošačima po propisanom redoslijedu,
 - d) obavezu pojedinim trgovcima čuvanja određene količine i vrste robe.
- 2) U slučaju poremećaja na tržištu naftnih derivata Vlada Federacije može propisati način određivanja najviše cijene pojedinih derivata nafte na prijedlog Ministarstva, a po prethodno pribavljenom mišljenju Federalnog ministarstva energije, rudarstva i industrije. Način određivanja najviše cijene zasniva se na mjerljivim tržišnim elementima, a uključuje: cijenu derivata nafte na tržištu, devizni kurs, uveznu carinu, troškove primarnog skladištenja i distribucije, maržu, posebne poreze i ostale utvrđene prihode budžeta.

XI. NADZOR

Član 55.

- 1) Upravni nadzor nad provođenjem ovog zakona i propisa donesenih na osnovu ovog zakona vrši Federalno ministarstvo trgovine.
- 2) Inspeksijski nadzor vrši nadležna tržišna inspekcija i drugi inspeksijski organi svako u okviru svoje nadležnosti.

Član 56.

- 1) Nadležni tržišni inspektor će trgovcu rješenjem zabraniti obavljanje trgovine do otklanjanja nepravilnosti utvrđenih nalazom inspektora, ako prilikom nadzora utvrdi:
 - a) djelatnost trgovine obavlja se bez registracije ili bez odobrenja za obavljanje trgovačke djelatnosti izdatog od nadležnog organa,
 - b) u poslovnom prostoru, odnosno drugom prodajnom mjestu ne ispunjavaju se zakonom propisani tehnički i drugi uvjeti za obavljanje te djelatnosti.
- 2) Žalba protiv rješenja ne odlaže izvršenje rješenja.
- 3) Nakon što je rješenje o zabrani postalo izvršno, inspektor će utvrditi je li rješenje izvršeno te, ako nije izvršeno, bez odgađanja će pokrenuti postupak za njegovo izvršenje i donijeti zaključak o dozvoli izvršenja po službenoj dužnosti, te izvršiti pečaćenje objekta u kojem je zabranjen rad.
- 4) Kada pravna i fizička lica obavijeste inspektora da su otklonjeni nedostaci koji su bili razlog pečaćenja, inspektor koji je rješenjem odredio zabranu rada odmah će izdati nalog, odnosno lično izvršiti skidanje pečata.
- 5) Tržišni inspektor može privremeno do okončanja prekršajnog postupka oduzeti robu licima iz stava 1) ovog člana.

Član 57.

- 1) Ako se prilikom nadzora utvrdi da se djelatnost trgovine obavlja mimo registracije ili mimo odobrenja za obavljanje trgovačke djelatnosti izdatog od nadležnog organa i da su poslovni prostori, uređaji i oprema namijenjeni za obavljanje trgovine i pružanje usluga prestali ispunjavati propisane minimalne tehničke uvjete, kao i uvjete tehničke opremljenosti, tržišni inspektor će rješenjem odrediti rok do kojeg se nedostaci moraju otkloniti.
- 2) Ako se nedostaci iz stava 1) ovog člana ne otklone u određenom roku, tržišni inspektor donijet će rješenje o zabrani obavljanja djelatnosti, o zatvaranju prostora, odnosno o zabrani upotrebe uređaja i opreme.

- 3) U slučaju teže povrede higijensko-sanitarnih, zdravstvenih i tehničkih uvjeta zbog kojih mogu nastati teže posljedice po zdravlje i život ljudi i stoke, nadležni inspektor će donijeti rješenje kojim će odmah zabraniti obavljanje te djelatnosti dok se utvrđeni nedostaci ne otklone.

- 4) Žalba protiv rješenja iz stava 3) ovog člana ne odlaže izvršenje rješenja.

Član 58.

- 1) Kada tržišni inspektor u nadzoru nad kvalitetom proizvoda u prometu utvrdi da proizvod ne ispunjava propisane uvjete kvaliteta, rješenjem će:
 - a) privremeno staviti van prometa proizvod za koji utvrdi da se u prometu nalazi nepropisno deklarisan, odnosno da je sa nedostacima u deklaraciji, da stvarno stanje proizvoda ne odgovara deklarisanom i naložiti otklanjanje nedostataka,
 - b) privremeno staviti van prometa proizvod za koji je laboratorijskim ispitivanjem kvaliteta utvrđeno da po svom sastavu ne ispunjava propisane uvjete kvaliteta, ali se može staviti u promet za daljnju upotrebu pod uvjetom da se u deklaraciji otklone nedostaci i navedu podaci koji odgovaraju uvjetima kvaliteta propisanim za tu vrstu proizvoda,
 - c) staviti van prometa proizvod i naložiti njegovo uništenje u slučajevima kada je laboratorijskim ispitivanjem kvaliteta utvrđeno da proizvod po svom sastavu ne ispunjava propisane uvjete kvaliteta i da nije za daljnju upotrebu.
- 2) Žalba na rješenje ne odlaže izvršenje rješenja.

Član 59.

- 1) Ako trgovac ne postupa u skladu sa članom 25. st. 1), 3), 4) i 5) ovog zakona, tržišni inspektor će rješenjem privremeno zabraniti obavljanje trgovine dok se ne otklone utvrđeni nedostaci.
- 2) Ako tržišni inspektor u kontroli izvršenja rješenja utvrdi da se nedostaci iz stava 1) ovog člana nisu otklonili nakon što je rješenje o zabrani postalo izvršno, donijet će zaključak o dozvoli izvršenja rješenja po službenoj dužnosti, te izvršiti pečaćenje objekta u kojem je zabranjen rad.

Član 60.

- 1) Ako trgovac ne postupa u skladu sa članom 25. stav 8) ovog zakona, tržišni inspektor će rješenjem naložiti otklanjanje utvrđenih nedostataka u datom roku.
- 2) Ako tržišni inspektor u kontroli izvršenja rješenja utvrdi da nedostaci nisu otklonjeni, donijet će rješenje o privremenoj zabrani obavljanja djelatnosti dok se ne otklone utvrđeni nedostaci.

Član 61.

Ako trgovac ili fizičko lice-građanin ne postupa u skladu sa članom 25. stav 2) ovog zakona, tržišni inspektor će privremeno oduzeti robu do okončanja sudskog postupka o čemu sačinjava zapisnik i izdaje potvrdu o privremeno oduzetoj robi.

Član 62.

Ako tržišni inspektor u vršenju inspeksijskog nadzora utvrdi da trgovac čini neku radnju koja se, u smislu člana 51. ovog zakona, smatra nedopuštenim trgovanjem, donijet će rješenje o njenoj zabrani.

XII. KAZNENE ODREDBE

Član 63.

- 1) Novčanom kaznom u iznosu od 3.000,00 KM do 15.000,00 KM bit će kažnjen za prekršaj trgovac pravno lice, ako:
 - a) prodaje alkoholna pića i druga pića koja sadrže alkohol, duhan i duhanske preradevine licima mladim od 18 godina (član 10. stav 1) ovog zakona),
 - b) postupi suprotno odredbi člana 11. stav 7) ovog zakona,

- c) podnese netačnu pisanu izjavu da prodajni objekt ispunjava propisane uvjete (član 12. stav 5) i član 48. stav 4) ovog zakona),
- d) otpočne raditi u prodajnom objektu, a nadležnom organu prethodno ne podnese obavijest o datumu početka rada, dostavi izjavu iz člana 12. stav 5) i člana 14. stav 1) ovog zakona,
- e) obavlja trgovinu bez registracije ili bez odobrenja nadležnog organa ili ne ispunjava minimalne tehničke uvjete (čl. 12., 16. i član 46. stav 2) i član 47. stav 3) ovog zakona),
- f) za robu u prometu ne posjeduje vjerodostojnu dokumentaciju i ne predoči je na zahtjev inspektora (član 25. stav 2) ovog zakona),
- g) ne drži i ne vodi ažurno trgovačku knjigu (član 25. st. 3), 4) i 5) ovog zakona),
- h) poduzme neku od radnji koja predstavlja nedopušteno trgovanje (član 51. ovog zakona),
- i) ne pridržava se privremenih mjera donesenih radi otklanjanja poremećaja na tržištu Federacije BiH (član 54. stav 1) tač. c) i d) i stav 2) ovog zakona),
- j) prodaje robu koja ne ispunjava propisane uvjete kvaliteta (član 58. ovog zakona).
- 2) Za radnje iz stava 1) ovog člana bit će kažnjeno za prekršaj i odgovorno lice u pravnom licu novčanom kaznom u iznosu od 400,00 KM do 2.000,00 KM.
- 3) Za radnje iz stava 1) ovog člana bit će kažnjen trgovac fizičko lice novčanom kaznom u iznosu od 500,00 KM do 1.500,00 KM.
- 4) Novčanom kaznom u iznosu od 300,00 KM do 1.500,00 KM bit će kažnjeno fizičko lice - građanin, ako:
- obavlja trgovinu bez odobrenja nadležnog organa (čl. 15. i 16. ovog zakona),
 - za robu u prometu ne posjeduje vjerodostojnu dokumentaciju i ne predoči je na zahtjev inspektora (član 25. stav 2) ovog zakona).
- 5) Uz novčanu kaznu za prekršaje iz stava 1) ovog člana može se izreći zaštitna mjera oduzimanja robe koja se nalazi u prodaji, odnosno robe kojom je počinjen prekršaj, a u slučaju ponovnog počinjenja prekršaja iste vrste, izreći će se zaštitna mjera oduzimanja robe koja se nalazi u prodaji, odnosno robe kojom je počinjen prekršaj.
- 6) Uz novčanu kaznu za prekršaj iz stava 4. tačka b) ovog člana izreći će se zaštitna mjera oduzimanja robe koja je zatečena u prometu.
- 7) Uz novčanu kaznu za prekršaje iz stava 1) ovog člana može se izreći zaštitna mjera zabrane obavljanja trgovačke djelatnosti u periodu do šest mjeseci.
- Član 64.
- 1) Novčanom kaznom u iznosu od 2.000,00 KM do 10.000,00 KM bit će kažnjen trgovac pravno lice, ako:
- obavlja trgovinu na veliko bez izdavanja fakture (član 6. stav 1) ovog zakona),
 - vrši prodaju suprotno članu 8. st. 2) i 3) ovog zakona,
 - na svim prodajnim mjestima ne istakne oznaku o zabrani prodaje alkoholnih pića i drugih pića koja sadrže alkohol, duhan i duhanske preradevine licima mlađim od 18 godina (član 10. stav 2) ovog zakona),
 - obavlja djelatnost suprotno odredbama člana 13. ovog zakona,
 - obavlja trgovačku djelatnost bez ispunjavanja uvjeta u pogledu stručne spreme (član 11. stav 3) i član 16. stav 2) ovog zakona),
 - ne utvrdi pisana pravila o uvjetima prodaje i na prikladan način ih ne učini dostupnim kupcu ili se ne pridržava tih uvjeta (član 11. stav 6) i član 47. stav 2) ovog zakona),
 - na prodajnom objektu ne istakne i ne pridržava se utvrđenog radnog vremena (član 24. st. 2) i 3) ovog zakona),
 - uz cijenu označenu na robi za prodaju ne istakne i evidencioni broj (član 25. stav 8) ovog zakona),
 - na tržišnici na malo prodaje ostalu robu suprotno članu 39. stav 2) ovog zakona.
- 2) Za radnje iz stava 1) ovog člana bit će kažnjeno za prekršaj i odgovorno lice u pravnom licu novčanom kaznom u iznosu od 300,00 KM do 1.500,00 KM.
- 3) Za radnje iz stava 1) ovog člana bit će kažnjen trgovac fizičko lice novčanom kaznom u iznosu od 400,00 KM do 1.200,00 KM.
- 4) Uz novčanu kaznu za prekršaj iz stava 1) tač. b) i h) ovog člana može se izreći i zaštitna mjera oduzimanja robe upotrijebljene ili namijenjene za izvršenje prekršaja ili je nastala izvršenjem prekršaja.
- Član 65.
- 1) Novčanom kaznom u iznosu od 1.000,00 KM do 8.000,00 KM bit će kažnjen za prekršaj trgovac pravno lice, ako:
- u prodavnici namijenjenoj trgovačkoj djelatnosti nije fizički odvojio dio za obavljanje neke druge djelatnosti (član 7. stav 3) ovog zakona),
 - u prodavnici gdje dodatno obrađuje hranu omogućiti potrošačima konzumaciju hrane ili pića (član 7. stav 5) ovog zakona),
 - postupi suprotno članu 7. stav 6) ovog zakona,
 - na svakom prodajnom objektu, kao i pri prodaji robe van prodavnice ne istakne firmu pod kojom je upisan u Registar kod nadležnog organa (član 2. stav 3) tačka e) ovog zakona),
 - ne ustanovi tržišni, pijačni ili vašarski red i ne pridržava se tog reda, odnosno sajamskih rokova (čl. 37. stav 4), čl. 39. stav 3), čl. 40. stav 4), čl. 41. stav 4), čl. 42. stav 4), čl. 43. stav 2), čl. 44. stav 3) i čl. 48. stav 6) ovog zakona),
 - trgovinu na veliko u tranzitu obavlja robama čiji promet u tranzitu nije dozvoljen (član 6. stav 5) ovog zakona).
- 2) Za radnje iz stava 1) ovog člana bit će kažnjeno za prekršaj i odgovorno lice u pravnom licu novčanom kaznom u iznosu od 200,00 KM do 1.000,00 KM.
- 3) Za radnje iz stava 1) ovog člana bit će kažnjen trgovac fizičko lice novčanom kaznom u iznosu od 300,00 KM do 900,00 KM.
- ### XIII. PRIJELAZNE I ZAVRŠNE ODREDBE
- Član 66.
- 1) Federalni ministar trgovine donijet će propise na osnovu ovlaštenja iz ovog zakona u roku od šest mjeseci od dana stupanja na snagu ovog zakona.
- 2) Trgovci su dužni uskladiti rad i poslovanje u skladu sa ovim zakonom u roku od šest mjeseci od dana stupanja na snagu propisa iz stava 1) ovog člana.
- Član 67.
- 1) Do donošenja propisa na osnovu ovlaštenja iz ovog zakona primjenjivat će se važeći propisi.
- 2) Trgovci koji obavljaju trgovačku djelatnost dužni su za objekte iz člana 13. stav 1) ovog zakona pribaviti saglasnost Ministarstva u roku od šest mjeseci od dana stupanja na snagu ovog zakona.
- Član 68.
- Svi slučajevi, odnosno postupci koji do dana stupanja na snagu ovog zakona nisu pravomoćno okončani, završit će se prema odredbama zakona koji je bio na snazi u vrijeme donošenja.

Pravo na informacije**Članak 8.**

Svaki pacijent ima pravo na sve vrste informacija o svom zdravlju, svojim pravima i obvezama i načinu kako ih koristi.

Svaki pacijent ima pravo i na informacije o zdravstvenim uslugama koje mu se mogu osigurati u zdravstvenoj ustanovi odnosno privatnoj praksi.

Članak 9.

Informacije iz članka 8. ovog zakona mogu biti saopćene pacijentu usmeno ili pisano, na razumljivom jeziku za pacijenta, a ako je u pitanju strani državljani, u pravilu, na njegovom maternjem jeziku ili uz nazočnost ovlaštenog prevoditelja, odnosno tumača znakovnog jezika, ako je u pitanju pacijent sa onesposobljenjem.

Ako su informacije iz stavka 1. ovog članka saopćene pacijentu pisano, iste moraju biti čitko i jasno napisane.

Razumljivi rječnik iz stavka 1. ovog članka podrazumijeva davanje informacija koje su prilagođene obrazovnoj razini, fizičkom, psihičkom i emocionalnom stanju osobe kojoj se daje savjet odnosno informacija (u daljnjem tekstu: razumljiv rječnik).

Informacije iz stavka 1. ovog članka, koje su zdravstvene ustanove i zdravstveni djelatnici dužni osigurati pacijentima obuhvataju:

a) opće informacije koje se odnose na zdravstvenu ustanovu, i to:

- vodič za pacijente o zdravstvenoj ustanovi i kućnom redu sa svim kontakt telefonima,
- zakonskim pravima i obvezama pacijenata,
- te druge informacije utvrđene općim aktom zdravstvene ustanove.

b) posebne informacije koje se odnose na:

- ostvarivanje prava na prigovor pacijenta u svezi postupanja zdravstvenih djelatnika i zdravstvenih suradnika u odnosu na sigurnost i kvalitetu zdravstvene usluge, kao i postupku i rokovima za izražavanje ovog prigovora,
- informacije o anketiranju pacijenata u svezi s njihovim zadovoljstvom zdravstvenim uslugama i o drugim mjerama u okviru sustava poboljšanja kvalitete u zdravstvenoj ustanovi,
- informacije o provođenju nastave i medicinskih istraživanja i opcijama da se prihvati ili odbije sudjelovanje u nastavi i medicinskim istraživanjima.

c) pojedinačne osobne informacije koje se odnose na:

- informacije o imenu i prezimenu, stručnom nazivu, znanstvenom nazivu, ako ga posjeduju, zdravstvenih djelatnika i zdravstvenih suradnika koji sudjeluju u liječenju pacijenta i koje moraju biti vidno istaknute u ordinaciji, ambulanti ili na drugom mjestu, gdje se pruža zdravstvena zaštita, kao i na vidnom mjestu na radnoj odjedi zdravstvenog djelatnika i zdravstvenog suradnika, te pravo da mu se isti osobno predstave prije otpočinjanja postupka liječenja,
- informacije o organizacijskim aspektima njegovog liječenja, načinu zakazivanja pregleda, dijagnostičkih i terapijskih procedura i jasno objašnjenje u slučaju odgađanja ili odustajanja od medicinske mjere,
- informacije o razlozima za zamjenu zdravstvenog djelatnika i/ili zdravstvenog suradnika u postupku liječenja,
- informacije o razlozima za premještaj pacijenta u drugu organizacijsku jedinicu ustanove ili u drugu zdravstvenu ustanovu,
- informacije o listi čekanja za određene vrste zdravstvenih usluga, načinu formiranja liste čekanja, vremenu čekanja, te pravo pacijenta na obavještenost da je stavljen na listu čekanja,
- informacije o promociji zdravlja i prevenciji bolesti,
- pravima iz zdravstvenog osiguranja i postupcima za ostvarivanje tih prava.

U informacije iz stavka 4. točka c) ovog članka uključuje se i sadržaj obavještenja iz članka 11. ovog zakona.

Pravo na obavještenje i na sudjelovanje u postupku liječenja**Članak 10.**

Radi osiguranja prava na samostalno odlučivanje o liječenju i prava na sudjelovanje u postupku liječenja, pacijent ima pravo da od liječnika koji je odgovoran za njegovo liječenje (u daljnjem tekstu: mjerodavni zdravstveni djelatnik) blagovremeno dobije obavještenja koja su mu potrebna kako bi donio informiranu odluku da pristane ili ne pristane na predloženu medicinsku mjeru.

Obavještanje pacijenta treba da je dovoljno obuhvatno, točno i pravovremeno.

Obuhvatnost obavještanja cijeni se u svakom posebnom slučaju prema mogućnosti da pacijent mjerodavnom zdravstvenom djelatniku može postavljati pitanja nakon ili tijekom obavještanja i na njih dobivati njemu razumljive odgovore.

Točnost obavještanja zasniva se na spoznatim medicinskim i drugim činjenicama tijekom pregleda i liječenja pacijenta.

Pravovremenost obavještenja definira se kao obavještanje pacijenta o kliničkim nalazima i predloženim medicinskim mjerama, ostavljajući pacijentu najmanje 24 sata od davanja obavještenja, da može razmisliti o svojoj odluci, izuzev u hitnim slučajevima.

Članak 11.

Obavještenje iz članka 10. ovog zakona treba da obuhvati:

- 1) dijagnozu i prognozu bolesti;
- 2) kratak opis, cilj i korist od predložene medicinske mjere, njezin termin izvođenja;
- 3) vrstu i vjerovatnoću mogućih rizika, bolne i druge sporedne ili trajne posljedice;
- 4) za operativne i druge medicinske zahvate povezane sa većim rizikom ili većim opterećenjem, pacijentu se daju usmena i pisana objašnjenja na razumljiv način, i to liječnik koji će obaviti zahvat, a ako to nije moguće drugi liječnik koji je osposobljen za taj zahvat;
- 5) moguće promjene pacijentovog stanja poslije poduzimanja predložene medicinske mjere, kao i moguće nužne promjene u načinu života pacijenta;
- 6) alternativne metode liječenja sa opisom koristi i rizika svake od alternativnih metoda, uključujući i efekat neliječenja;
- 7) dejstvo lijekova i moguće nuspojave tog dejstva;
- 8) daljni tijek pružanja zdravstvene zaštite koji uključuje druge medicinske mjere i ostalim uslugama koje su na raspolaganju pacijentu, a ne pripadaju isključivo medicinskim mjerama;
- 9) pravo na odlučivanje o preporučenoj medicinskoj mjeri;
- 10) informacije pri otpustu iz bolnice ili druge stacionarne zdravstvene ustanove što uključuje otpusno pismo sa dijagnozom, opisom načina liječenja i zdravstvene njege, te uputama za daljnje liječenje i rehabilitaciju.

Članak 12.

Obavještenje iz članka 11. ovog zakona, pacijentu daje mjerodavni zdravstveni djelatnik na razumljivom rječniku za pacijenta.

Ako je pacijent poslovno nesposobna osoba odnosno osoba sa duševnim smetnjama u smislu propisa o zaštiti osoba sa duševnim smetnjama, obavještenje iz članka 11. ovog zakona daje se sukladno njegovoj dobi, odnosno fizičkom, mentalnom i psihičkom stanju.

Ako pacijent ne poznaje jezik koji je u službenoj uporabi na području zdravstvene ustanove odnosno privatne prakse, u pravilu, se osigurava prevoditelj sukladno propisima o službenoj uporabi jezika i pisma, a ako se radi o pacijentu sa

onesposobljenjem, kojem se ne može dati usmena informacija na uobičajeni način, u pravilu, se osigurava tumač znakovnog jezika ili ako je neophodna pisana informacija daje se na pismu razumljivom za tu osobu.

Pacijent sa invaliditetom ima pravo dobiti obavijesti u njemu pristupačnom obliku, prilagođene njegovoj obrazovnoj razini, fizičkom, kao i emocionalnom stanju.

Odbijanje prijama obavještenja

Članak 13.

Obavještenje iz čl. 11. i 12. ovog zakona, mjerodavni zdravstveni djelatnik dužan je dati i bez pacijentovog traženja, nakon upoznavanja pacijenta s njegovim pravom na odbijanje primanja obavještenja u smislu članka 14. ovog zakona.

Ako je pacijent dao pristanak, mjerodavni zdravstveni djelatnik može obavijesti o njegovom zdravstvenom stanju dati i punoljetnom članu uže obitelji pacijenta kojeg odredi pacijent odnosno njegovom zakonskom zastupniku ili staratelju.

Iznimno od stavka 1. ovog članka, pacijentu se mogu prešutjeti podaci o njegovom zdravstvenom stanju, ako mjerodavni zdravstveni djelatnik ocijeni da bi s obzirom na okolnosti takva obavijest prouzrokovala ozbiljnu štetu po zdravlje pacijenta.

U medicinsku dokumentaciju mjerodavni zdravstveni djelatnik unosi podatak da je pacijentu, odnosno članu obitelji dao obavještenje o podacima iz st. 1. i 2. ovog članka ili razloge za prešućivanje obavijesti iz stavka 3. ovog članka.

Članak 14.

Pacijent koji je sposoban za rasuđivanje, ima pravo pisanom i potpisanom izjavom odbiti prijam obavještenja o prirodi svoga zdravstvenoga stanja i očekivanom ishodu predloženih i/ili poduzetih medicinskih postupaka i mjera.

Izjava iz stavka 1. ovog članka ostaje pohranjena u medicinskoj dokumentaciji pacijenta.

Članak 15.

Pacijent koji je sposoban za rasuđivanje ne može se odreći prava na obavještenost u slučajevima u kojima mora biti svjestan prirode svoje bolesti, ukoliko bi njegova neobavještenost ugrozila život i zdravlje drugih ljudi.

Pacijent iz stavka 1. ovog članka ima pravo u pisanom obliku ili na bilo koji drugi vjerodostojan način odrediti osobu koja će umjesto njega biti obavještena.

U slučaju kada pacijent nije odredio osobu iz stavka 2. ovog članka, mjerodavni zdravstveni djelatnik može obavijestiti o zdravstvenom stanju pacijenta, punoljetnog člana uže obitelji koji živi sa pacijentom u zajedničkom domaćinstvu, ako je saopćavanje podataka o zdravstvenom stanju pacijenta članu obitelji, neophodno radi izbjegavanja njihovog zdravstvenog rizika.

Pacijent odnosno osoba koju pacijent odredi ili član uže obitelji pacijenta, ima pravo biti obavješten na način predviđen u st. 1., 2. i 3. ovog članka, čak i u slučajevima kad pacijentov pristanak nije uvjet započinjanja terapije (u hitnim slučajevima).

Pravo na slobodan izbor

Članak 16.

Svaki pacijent ima pravo na slobodan izbor doktora medicine, odnosno doktora stomatologije sukladno teritorijalnoj organizaciji zdravstvene zaštite.

Iznimno od stavka 1. ovog članka, doktor medicine, odnosno doktor stomatologije kojeg pacijent izabere, može pod uvjetom da nije u pitanju hitna medicinska pomoć, pacijentov izbor odbiti, i to samo u posebnim slučajevima kada:

- bi liječenje imalo manje uspjeha ili bi bilo nemoguće,
- izbor nije sukladan zakonu,
- dođe do gubljenja povjerenja između doktora medicine, odnosno doktora stomatologije i pacijenta.

U slučajevima iz stavka 2. ovog članka, doktor medicine odnosno doktor stomatologije dužan je obrazložiti razlog ovog odbijanja i o istom informirati i ravnatelja zdravstvene ustanove

odnosno nositelja odobrenja za privatnu praksu kod kojeg je uposlen.

Svaki pacijent ima pravo na slobodan izbor predloženih medicinskih postupaka i mjera, sukladno zakonu, na temelju odgovarajućih obavijesti o mogućim rizicima i posljedicama po zdravlje pacijenta.

Pravo na samoodlučivanje i pristanak

Članak 17.

Pacijent ima pravo da slobodno odlučuje o svemu što se tiče njegovog života i zdravlja, osim u slučajevima kada to izravno ugrožava život i zdravlje drugih.

Pravo iz stavka 1. ovog članka ne podrazumijeva eutanaziju.

Bez pristanka pacijenta ne smije se, po pravilu, nad njim poduzeti nikakva medicinska mjera.

Medicinska mjera protivno volji pacijenta, odnosno roditelja, staratelja ili zakonskog zastupnika poslovno nesposobnog pacijenta, može se poduzeti samo u izuzetnim slučajevima koji su utvrđeni zakonom i koji su sukladni liječničkoj etici.

Medicinska mjera protivno volji pacijenta, odnosno roditelja, staratelja ili zakonskog zastupnika poslovno nesposobnog pacijenta, može se poduzeti i u provođenju tjelesnog pregleda i drugih radnji za potrebe kaznenog postupka, odnosno obveznog psihijatrijskog vještačenja u slučaju sumnje da je isključena odnosno smanjena ubrojivost osumnjičenog odnosno optuženog za kazneno djelo, suglasno propisima o kaznenom postupku Federacije Bosne i Hercegovine.

Članak 18.

Pacijent daje pristanak na predloženu određenu medicinsku mjeru izričito, usmenim ili pisanim putem.

Pismeni pristanak pacijenta obavezan je za invazivne dijagnostičke zahvate i operativne zahvate.

Iznimno od stavka 1. ovog članka, pristanak može biti dat i za više medicinskih usluga, ako predstavljaju funkcionalnu cjelinu u okviru postupka liječenja.

Pristanak kome nije prethodilo potrebno obavještenje sukladno čl. 10., 11. i 12. ovog zakona ne obvezuje, a mjerodavni zdravstveni djelatnik koji poduzme medicinsku mjeru u tom slučaju snosi rizik za štetne posljedice.

Pristanak na predloženu medicinsku mjeru pacijent može usmeno opozvati sve dok ne započne njeno izvođenje.

Pacijent ima pravo da odredi osobu koja će u njegovo ime dati pristanak, odnosno koja će biti obavještena umjesto pacijenta o poduzimanju medicinskih mjera, u slučaju da pacijent postane nesposoban da donese odluku o pristanku.

Članak 19.

Pacijent ima pravo da predloženu medicinsku mjeru odbije, izuzev u slučaju kada se njome spašava ili održava njegov život ili bi se nepoduzimanjem iste ugrozio život ili zdravlje drugih ljudi.

Mjerodavni zdravstveni djelatnik dužan je da pacijentu ukaže na posljedice njegove odluke o odbijanju predložene medicinske mjere i da o tome od pacijenta zatraži pisanu izjavu koja se čuva u medicinskoj dokumentaciji o liječenju, a ako pacijent odbije davanje pisane izjave, o tome će se sačiniti službena zabilješka.

U medicinsku dokumentaciju mjerodavni zdravstveni djelatnik upisuje podatak o pristanku pacijenta na predloženu medicinsku mjeru, kao i o odbijanju te mjere.

Pacijent u svako doba može povući svoju izjavu o odbijanju medicinske mjere, ne trpeći pritom ograničenja svojih prava.

Obrazac suglasnosti odnosno pristanka pacijenta na predloženu medicinsku mjeru, te obrazac izjave o odbijanju pojedine medicinske mjere pravilnikom propisuje federalni ministar zdravstva (u daljnjem tekstu: federalni ministar).

Članak 20.

Nad pacijentom koji je bez svijesti ili iz drugih razloga nije u stanju da saopći svoj pristanak, hitna medicinska mjera može se

poduzeti i bez njegove suglasnosti odnosno suglasnosti staratelja ili zakonskog zastupnika, ukoliko bi nepoduzimanje takve mjere dodatno ugrozilo ili oštetilo zdravlje pacijenta odnosno ugrozilo njegov život.

Ako je pacijent bez svijesti ili iz drugih razloga nije u stanju da saopći svoj pristanak, a roditelj, zakonski zastupnik ili staratelj nije dostupan, hitna medicinska mjera nad njim u zdravstvenoj ustanovi može se poduzeti na temelju konzilijarnog nalaza.

Postupak i način rada liječničkog konzilija utvrđuje se pravilnikom federalnog ministra.

Članak 21.

Ako se tijekom invanzivnog operativnog zahvata pojavi potreba za proširenjem operativnog zahvata koji se nije mogao pretpostaviti, u nedostatku pacijentovog pristanka odnosno pristanka roditelja, zakonskog zastupnika ili staratelja na obavljanje tog proširenog operativnog zahvata, prošireni operativni zahvat se može obaviti ako:

- to zahtjeva hitnost stanja pacijenta,
- bi njegovo neobavljanje dovelo do trajnog oštećenja zdravlja odnosno značilo akutnu prijetnju životu pacijenta,
- bi njegovo neobavljanje na pacijentu imalo daljnje moguće zdravstvene probleme kojima bi se pacijent mogao izvrnuti, u slučaju nepoduzimanja neke za njega, u tom trenutku korisne medicinske procedure.

U slučajevima iz stavka 1. ovog članka ima se smatrati da je pribavljen pretpostavljeni pristanak na proširenje operativnog zahvata od pacijenta ili pretpostavljeni pristanak njegovog roditelja, zakonskog zastupnika ili staratelja.

Zaštita pacijenta koji nije sposoban dati pristanak

Članak 22.

Ako je pacijent maloljetan ili je pacijent osoba lišena poslovne sposobnosti, medicinska mjera nad njim može se poduzeti uz obavještenje i pristanak njegovog roditelja, zakonskog zastupnika ili staratelja.

Maloljetni pacijent odnosno pacijent koji je lišen poslovne sposobnosti, treba i sam da bude uključen u donošenje odluke o pristanku na predloženu medicinsku mjeru, sukladno njegovoj zrelosti i sposobnosti za rasuđivanje.

Na zaštitu prava pacijenta sa duševnim smetnjama shodno se primjenjuju propisi o zaštiti osoba sa duševnim smetnjama.

Pacijent sa invaliditetom prihvaća medicinsku mjeru iskazivanjem pristanka u njemu pristupačnom obliku, prilagođen njegovoj obrazovnoj razini, fizičkom i psihičkom, kao i emocionalnom stanju.

Dijete koje je navršilo 15. godinu života i koje je sposobno za rasuđivanje može samo dati pristanak na predloženu medicinsku mjeru, izuzev ako se radi o invanzivnim dijagnostičkim i terapijskim procedurama, operativnom zahvatu i prekidu trudnoće.

Ukoliko se radi o operativnim zahvatima ili prekidu trudnoće dijete koje je navršilo 15. godinu života, mora biti konzultirano i zatraženo njegovo mišljenje sukladno njegovoj sposobnosti i zrelosti rasuđivanja.

Ako su interesi pacijenta iz st. 1. i 2. ovoga članka i njegovog roditelja, zakonskog zastupnika odnosno staratelja suprotstavljeni, mjerodavni zdravstveni djelatnik je dužan odmah o tome obavijestiti mjerodavni centar za socijalni rad.

Članak 23.

Pristanak pacijenta u pisanom obliku obavezan je za uporabu bilo kojih njegovih, za života odstranjenih ćelija, tkiva, organa ili dijelova tijela u svrhu zahvata koji nije povezan sa pružanjem zdravstvene zaštite njemu samome.

Pacijentov pristanak neće biti tražen za uništavanje ovih materijala na uobičajeni način.

Na postupanje sa organima i tkivima pacijenta kao živog davatelja, a u svrhu liječenja drugog pacijenta, shodno se

primjenjuju propisi o transplantaciji organa i tkiva u svrhu liječenja.

Članak 24.

Pacijent ima pravo da ne dozvoli bilo koji postupak s njegovim mrtvim tijelom koji se odnosi na obdukciju, a suglasno propisima o zdravstvenoj zaštiti, izuzev u slučajevima kada je obdukcija obavezna, kao i u slučajevima predviđenim propisima o kaznenom postupku Federacije Bosne i Hercegovine.

Pacijent ima pravo da ne dozvoli bilo koji postupak s njegovim mrtvim tijelom u svrhu istraživanja i edukacije, a suglasno propisima o zdravstvenoj zaštiti.

Na postupanje sa organima i tkivima pacijenta nakon njegove smrti, a u svrhu liječenja drugog pacijenta, shodno se primjenjuju propisi o transplantaciji organa i tkiva u svrhu liječenja.

Pravo na povjerljivost informacija i privatnost

Članak 25.

Svaki pacijent ima pravo na povjerljivost svih osobnih informacija koje je saopćio mjerodavnom zdravstvenom djelatniku, uključujući i one koje se odnose na njegovo stanje zdravlja i potencijalne dijagnostičke i terapijske procedure, pa i nakon pacijentove smrti.

Zabranjeno je da mjerodavni zdravstveni djelatnik saopći drugim osobama osobne podatke o pacijentu iz stavka 1. ovog članka, izuzev u slučajevima predviđenim u članku 36. ovog zakona.

Članak 26.

Pacijent ima pravo na zaštitu svoje privatnosti tijekom provođenja dijagnostičkih ispitivanja, posjeta doktoru medicine odnosno doktoru stomatologije ili specijalisti i medicinsko-kirurškom liječenju u cjelini.

Pregledu pacijenta i poduzimanju medicinskih mjera nad njim smiju nazočiti samo zdravstveni djelatnici i zdravstveni suradnici koji su uključeni u njegov tretman.

Iznimno od stavka 1. ovog članka, pacijent ima pravo zatražiti da pregledu i izvođenju medicinskih postupaka nazoče članovi njegove obitelji ili osobe koje on odredi, dok pri pregledu djece do 15. godina života odnosno osoba lišenih poslovne sposobnosti, obvezno nazoči jedan od roditelja, a ako ih dijete nema obvezno nazoči zakonski zastupnik ili staratelj.

Zdravstvene ustanove odnosno zdravstveni djelatnici trebaju osigurati zvučnu i vizualnu privatnost pacijenata prilikom pregleda i izvođenja medicinskih postupaka, osim u hitnim slučajevima.

Pravo na tajnost podataka

Članak 27.

Podaci iz medicinske dokumentacije spadaju u osobne podatke o pacijentu i predstavljaju službenu tajnu.

U osobne podatke iz stavka 1. ovog članka, spadaju svi identifikacijski i identificirajući podaci o njegovom zdravstvenom i medicinskom stanju, dijagnozi, prognozi i liječenju, te podaci o ljudskim supstancama na temelju kojih se može utvrditi identitet osobe, kao i doznake za bolovanje koje se uručuju poslodavcu u zatvorenoj koverti.

Članak 28.

S ciljem zaštite tajnosti podataka iz članka 27. ovog zakona, zdravstveni djelatnici i zdravstveni suradnici, kao i druge osobe zaposlene u zdravstvenim ustanovama, privatnoj praksi, odnosno zavodu zdravstvenog osiguranja kod kojeg je pacijent zdravstveno osiguran, a kojima su ti podaci dostupni i potrebni radi ostvarivanja zakonom utvrđenih mjerodavnosti, kao i ovlaštene ocjenjivači vanjske provjere kvalitete u zdravstvenoj ustanovi ili privatnoj praksi, koji obavljaju provjeru kvalitete u postupku akreditacije suglasno propisima o sustavu poboljšanja kvalitete, sigurnosti i o akreditaciji u zdravstvu, obvezuju se da osobne podatke o pacijentu i njegovom zdravstvenom stanju čuvaju kao službenu tajnu.

Dužnost čuvanja tajnosti podataka iz članka 27. ovog zakona, obveza je i osoba koje sudjeluju u izradi i objavljivanju stručnih i znanstvenih radova, u marketinškim materijalima zdravstvenih ustanova, kao i osoba koje sudjeluju u nastavnom procesu u zdravstvenim ustanovama i tom prilikom dođu u posjed osobnih podataka o pacijentu i njegovom zdravstvenom stanju.

Prilikom obrade osobnih podataka i posebnih kategorija podataka, zdravstvene ustanove, privatne prakse, pravne i fizičke osobe iz st. 1. i 2. ovog članka dužne su primjenjivati propis o zaštiti osobnih podataka.

Dužnosti čuvanja tajnosti podataka, fizičke osobe iz st. 1. i 2. ovog članka, mogu biti oslobođene samo na temelju pisanog ili drugog jasno i nedvosmisleno izrečenog pristanka pacijenta ili u slučajevima predviđenim propisima o kaznenom postupku Federacije Bosne i Hercegovine, kao i propisima o parničnom postupku.

Članak 29.

Pravo na tajnost osobnih podataka pacijenta proširuje se i na njegovo pravo da nakon svoje smrti ograniči korištenje takvih informacija samo na osobe koje pacijent zaživotno odredi, u smislu članka 36. ovog zakona.

Ako pacijent svojom voljom to nije odredio, pravo na uvid u osobne podatke umrlog pacijenta imaju samo pacijentovi nasljednici u smislu propisa o nasljeđivanju.

Pacijentovi nasljednici iz stavka 2. ovog članka ostvaruju pravo na uvid u osobne podatke umrlog pacijenta prema slijedećem isključivom redoslijedu:

- bračni partner, izvanbračni partner,
- punoljetna djeca,
- roditelji ili usvojitelji.

Pravo na osobno dostojanstvo

Članak 30.

U svim okolnostima pružanja i korištenja zdravstvene zaštite, svaki pacijent ima pravo na zaštitu svog dostojanstva, te fizičkog i psihičkog integriteta, uz poštivanje svoje osobnosti, intimnosti, svjetonazora, moralnih i vjerskih uvjerenja.

Zdravstveni djelatnici trebaju tretirati pacijente s ljubaznošću, poštujući njihovo osobno dostojanstvo.

Pravo na sprječavanje i olakšavanje patnji i boli

Članak 31.

Svaki pacijent ima pravo na najvišu razinu olakšavanja svoje patnje i boli suglasno općeprihvaćenim stručnim standardima i etičkim načelima, što podrazumijeva terapiju bola i humanu palijativnu zaštitu u posljednjem stadiju bolesti.

Pravo iz stavka 1. ovog članka ne podrazumijeva eutanaziju.

Pravo na poštovanje pacijentovog vremena

Članak 32.

Pacijenta se može staviti na liste čekanja za određene vrste zdravstvenih usluga samo iz razumnih razloga i na razumno vrijeme.

Liste čekanja iz stavka 1. ovog članka utvrđuju se za određene vrste zdravstvenih usluga koje nisu hitne, u ovisnosti od medicinskih indikacija i zdravstvenog stanja pacijenta, kao i nadnevka javljanja zdravstvenoj ustanovi, s tim da vrijeme čekanja ne može biti takvo da ugrozi zdravlje ili život pacijenta.

Zdravstvena ustanova odnosno mjerodavni zavod zdravstvenog osiguranja obvezni su pisano obavijestiti pacijenta da je stavljen na listu čekanja, na kojoj je rednoj poziciji na toj listi na dan prijama obavještenja i na koji način će o tome biti obavješten.

Pravo na uvid u medicinsku dokumentaciju

Članak 33.

Pacijent ima pravo uvida u svoju medicinsku dokumentaciju, te u pojedinačne i ukupne troškove svog liječenja.

U slučaju kada je pacijent dijete ili je pacijent osoba lišena poslovne sposobnosti, pravo uvida u medicinsku dokumentaciju imaju roditelji, zakonski zastupnik odnosno staratelj.

Članovi uže obitelji pacijenta koji žive u zajedničkom domaćinstvu, imaju pravo uvida u medicinsku dokumentaciju svog člana obitelji, ako su ti podaci od značaja za njihovo liječenje.

Pravo iz st. 1. i 2. ovog članka uključuje i pravo pacijenta na određene ispravke ili brisanje teksta koji ga pogrešno ili subjektivno opisuju kao ličnost ili dio teksta koji materijalno nije točan ili nije bitan za njegu i liječenje.

Iznimno, od stavka 4. ovog članka, pogrešni podaci o pruženoj zdravstvenoj zaštiti ne smiju se brisati nego ih se ispravlja tako da je uvijek moguće rekonstruirati podatke koji su prvobitno bili uneseni.

Članak 34.

Mjerodavni zdravstveni djelatnik dužan je da točno, uredno i pravovremeno vodi medicinsku dokumentaciju, sukladno zakonu i da evidentira sve medicinske mjere koje su poduzete nad pacijentom, a posebno anamnezu, dijagnozu, dijagnostičke mjere, terapiju i rezultat terapije, kao i savjete date pacijentu.

Medicinskom dokumentacijom raspolaže zdravstvena ustanova odnosno privatna praksa, a pacijent ima pravo uvida u podatke koji se u njoj nalaze, te pravo dobiti prijepis medicinske dokumentacije ukoliko je to zahtijevano u pisanoj formi.

Medicinska dokumentacija i podaci iz nje se ne smiju koristiti u pacijentu nepoznate svrhe i/ili bez njegove suglasnosti, osim za provođenje i izvršenje statističkih istraživanja u oblasti zdravstva suglasno posebnim propisima o evidencijama u oblasti zdravstva.

Iznimno, od stavka 3. ovog članka, mjerodavni zdravstveni djelatnik zadužen za daljnje liječenje i njegu pacijenta obavezan je zatražiti i biti obaviješten o podacima iz pacijentove medicinske dokumentacije, da nepoznavanje tih podataka ne bi dovelo do pogoršanja zdravstvenog stanja pacijenta.

Članak 35.

Podaci iz medicinske dokumentacije pacijenta, odnosno iz zdravstvene evidencije, mogu se dostavljati i bez pacijentove suglasnosti, na uvid, u obliku zapisa, odnosno izvoda iz medicinske dokumentacije, a na zahtjev suda, drugog organa kada je to propisano zakonom, kada to zahtijeva zaštita života drugih ljudi, te fizička sigurnost i zdravlje drugih ljudi, kao i u drugim slučajevima predviđenim propisima o zaštiti osobnih podataka koji reguliraju izuzetke obrade osobnih podataka odnosno posebne kategorije osobnih podataka, bez suglasnosti pacijenta.

Podaci iz stavka 1. ovog članka dostavljaju se kao službena tajna.

Članak 36.

U slučaju smrti pacijenta, pacijentovo pravo na uvid u medicinsku dokumentaciju ostvaruju pacijentovi nasljednici, koji imaju pravo biti upoznati s podacima iz medicinske dokumentacije koji jesu ili mogu biti u svezi s uzrokom smrti i sa medicinskim postupcima prije nastupanja smrti.

Uvid u medicinsku dokumentaciju pacijentovog nasljednika iz stavka 1. ovog članka, uključuje pored prava na pristup medicinskoj dokumentaciji i pravo na dobivanje njezine kopije.

Pacijentovi nasljednici iz stavka 1. ovog članka ostvaruju pravo na uvid u medicinsku dokumentaciju prema redoslijedu utvrđenom u članku 29. stavak 3. ovog zakona.

Pravo pacijenta na samovoljno napuštanje zdravstvene ustanove

Članak 37.

Pacijent ima pravo samovoljno napustiti stacionarnu zdravstvenu ustanovu, osim u slučajevima propisanim posebnim zakonima i u slučaju kada bi to moglo štetiti zdravlju i sigurnosti drugih osoba.

O namjeri napuštanja ustanove iz stavka 1. ovog članka pacijent mora dati pisanu izjavu ili usmenu izjavu pred dva, istovremeno nazočna svjedoka, koji potpisuju izjavu o namjeri pacijenta da napusti ustanovu, uprkos opomeni mjerodavnog zdravstvenog djelatnika da time može ugroziti svoje zdravlje.

Pisane izjave iz stavka 2. ovog članka prilažu se u medicinsku dokumentaciju pacijenta.

Podatak o samovoljnom napuštanju zdravstvene ustanove, bez najave, mjerodavni zdravstveni djelatnik dužan je odmah upisati u medicinsku dokumentaciju pacijenta.

Ako to nalaže zdravstveno stanje pacijenta, mjerodavni zdravstveni djelatnik dužan je obavijestiti osobu iz članka 13. stavak 2. ovog zakona o napuštanju zdravstvene ustanove bez najave, a mjerodavne organe, u slučajevima određenim posebnim propisima.

Ako je pacijent nesposoban za rasuđivanje, odnosno maloljetan, mjerodavni zdravstveni djelatnik dužan je obavijestiti o njegovom samovoljnom napuštanju zdravstvene ustanove, njegovog roditelja, staratelja odnosno zakonskog zastupnika.

Pravo pacijenta nad kojim se vrši medicinsko istraživanje

Članak 38.

Za medicinsko i znanstveno istraživanje nad pacijentom, kliničko ispitivanje lijekova i medicinskih sredstava na pacijentu, kao i njegovo uključivanje u medicinsku nastavu, nužan je izričit pristanak obavještenog pacijenta.

Pristanak iz stavka 1. ovog članka daje se u pisanom obliku, na pismu razumljivom pacijentu, nakon što se pacijent suglasi da je dovoljno iscrpno, točno i pravovremeno obavješten o smislu, cilju, postupcima, očekivanim rezultatima, mogućim rizicima, kao i o neželjenim posljedicama medicinskog i znanstvenog istraživanja, kliničkog ispitivanja lijekova i medicinskih sredstava, kao i medicinske nastave.

Za maloljetnog pacijenta odnosno poslovno nesposobnog pacijenta pristanak iz stavka 1. ovog članka daje njegov roditelj, zakonski zastupnik ili staratelj, pri čemu se mora uzeti u obzir i mišljenje maloljetnog odnosno poslovno nesposobnog pacijenta.

Pacijent odnosno njegov roditelj, zakonski zastupnik ili staratelj, mora biti posebno upozoren da je slobodan da istraživanje odnosno sudjelovanje u nastavi iz stavka 1. ovog članka, odbije i da dati pristanak opozove u svako vrijeme.

Na prava pacijenta sa duševnim smetnjama nad kojim se vrši istraživanje iz stavka 1. ovog članka, shodno se primjenjuju propisi o zaštiti osoba sa duševnim smetnjama.

Na prava pacijenta koji sudjeluje u kliničkim ispitivanjima lijekova i medicinskih sredstava shodno se primjenjuju propisi o lijekovima i medicinskim sredstvima.

U slučaju anketiranja o rizičnim ponašanjima koje može biti praćeno manjom medicinskom mjerom (uzimanje manje količine krvi na uzorkovanje) dijete koje je navršilo 15. godinu života i koje je sposobno za rasuđivanje može samo dati pristanak na predloženo anketiranje i uzimanje krvi za uzorkovanje.

Članak 39.

Pacijent koji zbog medicinskog i znanstvenog istraživanja, odnosno kliničkog ispitivanja lijekova i medicinskih sredstava, kao i zbog sudjelovanja u medicinskoj nastavi, pretrpi štetu na svom tijelu ili zdravlju ima pravo na naknadu štete od zdravstvene ustanove ili naručitelja ovih istraživanja, ako je nastala šteta posljedica tog istraživanja odnosno ispitivanja, kao i sudjelovanja u nastavi sukladno zakonu.

U slučaju smrti pacijenta iz stavka 1. ovog članka, pravo na naknadu štete ostvaruju pacijentovi nasljednici.

Pacijentovi nasljednici iz stavka 2. ovog članka ostvaruju pravo na naknadu štete prema redosljedu utvrđenom u članku 29. stavak 3. ovog zakona.

Pacijent ima pravo na naknadu koja mu pripada kao dobrovoljnom sudioniku istraživanja i nastave iz stavka 1. članka 38. ovog zakona.

Pravo na preventivne mjere i informiranje o očuvanju zdravlja

Članak 40.

Pacijent ima pravo na preventivne mjere i informacije koje su potrebne za očuvanje zdravlja i stjecanje zdravih životnih navika, kao i informacije o rizičnim ponašanjima i štetnim faktorima životne i radne okoline, koji mogu imati negativne posljedice po zdravlje.

Preventivne mjere i informacije iz stavka 1. ovog članka ostvaruju se na primarnoj, sekundarnoj i tercijarnoj razini zdravstvene zaštite, suglasno propisima o zdravstvenoj zaštiti.

Pacijent ima pravo da bude obaviješten o zaštiti svog zdravlja za slučaj izbivanja epidemija i prirodnih i drugih nesreća, kada se proglasi stanje prirodne i druge nesreće od strane mjerodavnog organa.

Informacije iz st. 1., 2. i 3. ovog članka dužni su pružiti pacijentu zdravstveni djelatnici, zdravstvene ustanove, mjerodavni organi vlasti svih razina vlasti odgovorni za zdravstvo i postupanje u slučaju prirodnih i drugih nesreća, kada se proglasi stanje prirodne i druge nesreće od strane mjerodavnog organa.

Davanje informacija iz st. 1., 2. i 3. ovog članka, nije uvjetovano prethodnim zahtjevom pacijenta za ovim informacijama.

Pacijent koji je žrtva nasilja u obitelji ili je pacijent dijete koje je žrtva nasilja, suglasno propisima o zaštiti od nasilja u obitelji, ostvaruje pravo na preventivne mjere i informacije s ciljem očuvanja fizičkog i psihičkog zdravlja, suglasno posebnim propisima iz ove oblasti.

Pravo na prigovor

Članak 41.

Pacijent kome je uskraćeno pravo na zdravstvenu zaštitu, odnosno pacijent koji nije zadovoljan pruženom zdravstvenom uslugom, odnosno postupkom zdravstvenog ili drugog djelatnika zdravstvene ustanove, može podnijeti prigovor ravnatelju zdravstvene ustanove odnosno nositelju odobrenja za privatnu praksu.

Prigovor se podnosi neposredno ili pisanim putem.

O podnijetom prigovoru pacijenta ravnatelj bez odlaganja pribavlja izjašnjenje povjerenstva za prigovore pacijenta zdravstvene ustanove iz članka 62. ovog zakona, koje utvrđuje sve bitne okolnosti i činjenice iznijete u prigovoru, i to najkasnije u roku od tri dana od dana podnijetog prigovora.

Izjašnjenje iz stavka 3. ovog članka dostavlja se bez odlaganja ravnatelju zdravstvene ustanove.

Ravnatelj zdravstvene ustanove, odnosno nositelj odobrenja za privatnu praksu, najkasnije u roku sedam dana od dana podnošenja prigovora, donosi odluku.

Članak 42.

Pacijent koji nije zadovoljan odlukom ravnatelja zdravstvene ustanove, odnosno nositelja odobrenja za privatnu praksu, ima pravo zaštitu svojih prava zatražiti kod mjerodavnog ministra zdravstva, u roku od 15 dana od dana prijama odluke.

Ukoliko se prigovor iz stavka 1. ovog članka ulaže na odluku ravnatelja zdravstvene ustanove čiji je osnivač odnosno suosnivač Federacija, rješavanje prigovora je u mjerodavnosti federalnog ministra, a ukoliko se prigovor ulaže protiv odluke ravnatelja zdravstvene ustanove čiji je osnivač kanton odnosno općina, ili ravnatelja zdravstvene ustanove u privatnom odnosno mješovitom vlasništvu, kao nositelja odobrenja za privatnu praksu, rješavanje prigovora je u mjerodavnosti kantonalnog ministra zdravstva (u daljnjem tekstu: kantonalni ministar).

Članak 43.

Protiv konačnog rješenja mjerodavnog ministra zdravstva iz članka 42. stavak 2. ovog zakona, pacijent može tražiti zaštitu svojih prava kod mjerodavnog suda sukladno zakonu.

Prije otpočinjanja sudskog postupka, odnosno tijekom sudskog postupka iz stavka 1. ovog članka, pacijent zaštitu svojih

prava može ostvariti i u postupku medijacije, suglasno propisima o postupku medijacije.

Pravo na naknadu štete

Članak 44.

Pacijent koji zbog stručne greške zdravstvenog djelatnika, odnosno zdravstvenog suradnika, u ostvarivanju zdravstvene zaštite pretrpi štetu na svom tijelu ili se stručnom greškom prouzroči pogoršanje njegovog zdravstvenog stanja, ima pravo na naknadu štete sukladno zakonu.

U slučaju smrti pacijenta zbog dokazane stručne greške zdravstvenog djelatnika odnosno zdravstvenog suradnika, pravo naknade štete ostvaruju pacijentovi nasljednici.

Pacijentovi nasljednici iz stavka 2. ovog članka ostvaruju pravo na naknadu štete prema redosljedu utvrđenom u članku 29. stavak 3. ovog zakona.

Pravo na naknadu štete ne može se unaprijed isključiti ili ograničiti.

Pravo na prehranu sukladno svom svjetonazoru

Članak 45.

Pacijent za vrijeme boravka u stacionarnoj zdravstvenoj ustanovi ima pravo na prehranu sukladno svom svjetonazoru.

Pravo na održavanje osobnih kontakata

Članak 46.

Tijekom boravka u stacionarnoj zdravstvenoj ustanovi pacijent ima pravo primanja posjetitelja suglasno kućnom redu zdravstvene ustanove, te pravo zabraniti posjete određenoj osobi ili osobama.

Pravo na obavljanje vjerskih obreda

Članak 47.

Pacijent za vrijeme boravka u stacionarnoj zdravstvenoj ustanovi, u pravilu, može ostvariti pravo na obavljanje vjerskih obreda, u za to predviđenom prostoru, uključujući i pravo opremanja u mrtvačnici u slučaju smrti, uz primjenu vjerskih obreda - odvojeno po konfesijama, suglasno prostornim mogućnostima zdravstvene ustanove.

IV. OBVEZE I ODGOVORNOSTI PACIJENATA

Članak 48.

Obveze i odgovornosti pacijenta, u kontekstu odredbi ovog zakona, odnose se na:

- osobno zdravlje,
- druge korisnike zdravstvenih usluga,
- zdravstvene djelatnike i zdravstvene suradnike koji osiguravaju i omogućuju zdravstvene usluge,
- širu društvenu zajednicu.

Na obveze i odgovornosti pacijenta iz stavka 1. ovog članka shodno se primjenjuju propisi o obligacijama.

Odgovornost pacijenata za osobno zdravlje

Članak 49.

Pacijent je obavezan odgovorno se odnositi prema svom zdravlju, te aktivno sudjelovati pri zaštiti, očuvanju i unapređenju svoga zdravlja.

Pacijent je obavezan pri ostvarivanju zdravstvene zaštite pridržavati se uputstava i poduzetih mjera propisane terapije od strane mjerodavnog zdravstvenog djelatnika.

U obveze pacijenta iz st. 1. i 2. ovog članka uključuje se i podvrgavanje posebnim mjerama za sprječavanje i suzbijanje zaraznih bolesti u smislu propisa o zaštiti pučanstva od zaraznih bolesti.

Članak 50.

U slučaju da pacijent zahtijeva prekid liječenja i pored upozorenja mjerodavnog zdravstvenog djelatnika na moguće posljedice zbog ovakve odluke, o tome daje pisanu izjavu i treba biti svjestan svih posljedica svoje odluke.

Ako odbije davanje pisane izjave, o tome će mjerodavni zdravstveni djelatnik sačiniti službenu zabilješku koja se upisuje i čuva u medicinskoj dokumentaciji pacijenta.

Odgovornost pacijenata prema drugim korisnicima zdravstvenih usluga

Članak 51.

Svaki pacijent je obavezan poštivati ljudska prava, te prava pacijenata određena ovim zakonom, na način da drugim pacijentima namjerno ne onemogućava korištenja istih prava.

Članak 52.

Zabranjeno je ometanje zdravstvenih djelatnika odnosno zdravstvenih suradnika prilikom pružanja zdravstvene zaštite drugom pacijentu.

U slučaju iz stavka 1. ovog članka, osoblje zdravstvene ustanove upozorit će pacijenta koji ometa zdravstvenog djelatnika odnosno zdravstvenog suradnika da u protivnom podliježe odgovornosti sukladno ovom zakonu.

Članak 53.

U slučaju kršenja odredbi čl. 51. i 52. ovog zakona, zdravstvena ustanova odnosno privatna praksa nema pravo uskratiti daljnje liječenje pacijenta koji ugrožava prava drugih pacijenata odnosno ometa zdravstvenog djelatnika odnosno zdravstvenog suradnika prilikom pružanja zdravstvene zaštite drugom pacijentu.

Zdravstvena ustanova i privatna praksa imaju pravo pokrenuti postupak kod mjerodavnog suda radi utvrđivanja prekršajne odgovornosti pacijenta, u slučaju opravdane sumnje, da postoji kršenje odredbi iz čl. 51. i 52. ovog zakona.

Odgovornost pacijenata prema zdravstvenim djelatnicima i drugim osobama koje osiguravaju i omogućuju zdravstvene usluge

Članak 54.

Pacijent je obavezan u potpunosti informirati mjerodavnog zdravstvenog djelatnika i dati istinite podatke o svom zdravstvenom stanju, promjeni adrese i telefonskog broja.

Članak 55.

Pacijent je obavezan informirati mjerodavnu zdravstvenu ustanovu odnosno privatnu praksu o otkazivanju termina za naručene preglede i medicinske postupke.

Članak 56.

Pacijent je obavezan poštivati kućni red zdravstvene ustanove reguliran općim aktima zdravstvene ustanove o uvjetima boravka i ponašanja u njoj.

Članak 57.

Pacijent je dužan uvažavati obveze zdravstvenog osoblja prema drugim pacijentima, tako da ne ometa njihov rad, izbjegavajući na taj način da ih dovodi u situacije da počine profesionalnu grešku za koju mogu odgovarati suglasno posebnom zakonu.

Članak 58.

Pacijent je obavezan pri ostvarivanju zdravstvene zaštite u zdravstvenoj ustanovi, odnosno privatnoj praksi, prihvatiti predloženi oblik medicinskog tretmana koji osigurava zaštitu zdravlja osoblja koje mu taj tretman pruža.

Odgovornost pacijenata prema široj društvenoj zajednici

Članak 59.

Ukoliko pacijent boluje od bolesti koja može utjecati na zdravlje i život drugih ljudi ne smije niti jednim svojim postupkom izazvati opasnost po zdravlje i život drugih ljudi u široj društvenoj zajednici.

U slučaju da se radi o maloljetnom pacijentu ili poslovno nesposobnom pacijentu, za ponašanje pacijenta sukladno savjetima i preporukama mjerodavnog zdravstvenog djelatnika, odgovoran je roditelj, staratelj odnosno zakonski zastupnik.

Članak 60.

Ako se pacijent ne pridržava obveza iz čl. 49., 51., 52., 54., 55., 56., 57. i 58. ovog zakona, mjerodavni zdravstveni djelatnik može otkazati pružanje daljnje zdravstvene zaštite pacijentu,

izuzev hitne medicinske pomoći, s tim da je dužan u medicinsku dokumentaciju pacijenta unijeti razloge za odbijanje pružanja zdravstvene zaštite, te o tome obavijestiti ravnatelja zdravstvene ustanove, odnosno nositelja odobrenja privatne prakse.

Mjerodavni zdravstveni djelatnik ne može otkazati zdravstvenu zaštitu pacijentu u slučaju pojave zarazne ili psihičke bolesti kod pacijenta, čije bi neliječenje moglo ugroziti zdravlje i život drugih ljudi, kao i širu društvenu zajednicu.

Ako se pacijent ne pridržava obveza iz članka 59. ovog zakona, ravnatelj zdravstvene ustanove, odnosno nositelj odobrenja privatne prakse dužan je o tome obavijestiti ministarstvo unutarnjih poslova, mjerodavno prema mjestu stanovanja pacijenta, suglasno posebnom zakonu.

V. OSIGURANJE ZAŠTITE PRAVA PACIJENATA U ZDRAVSTVENIM USTANOVAMA ODNOSNO PRIVATNIM PRAKSAMA

Članak 61.

Radi osiguranja primjene i praćenja poštivanja prava pacijenata, zdravstvene ustanove dužne su formirati povjerenstvo za prigovore pacijenata (u daljnjem tekstu: Povjerenstvo).

Prilikom formiranja Povjerenstva iz stavka 1. ovog članka poštovat će se načelo odražavanja ravnopravne zastupljenosti oba spola.

Mandat, način izbora, kao i način financiranja Povjerenstva iz stavka 1. ovog članka uređuje se statutom zdravstvene ustanove.

Dvije ili više zdravstvenih ustanova mogu imenovati zajedničko Povjerenstvo iz stavka 1. ovog članka.

Odredbе ovog članka shodno se primjenjuju i na privatnu praksu, tako da je ista obvezna osigurati u svom radu obavljanje poslova i zadataka Povjerenstva iz stavka 1. ovog članka.

Članak 62.

Povjerenstvo imenuje ravnatelj zdravstvene ustanove.

Djelokrug rada Povjerenstva je:

- pravovremeno razmatra prigovore pacijenata i sačinjava izvješćenja na izjavljene prigovore za ravnatelja zdravstvene ustanove,
- vodi evidencije o vrstama i učestalosti prigovora po organizacionim jedinicama i na razini cijele zdravstvene ustanove,
- analizira statistiku prigovora i izvlači pouke za praksu,
- prati aktivnosti na unapređenju zaštite i poštivanja prava pacijenata na razini zdravstvene ustanove kao rezultat prigovora,
- analizira pohvale i sugestije pacijenata, s ciljem da se postojeća dobra praksa još više afirmira i razmjenjuje između organizacionih jedinica zdravstvene ustanove,
- obavlja i druge poslove suglasno općem aktu zdravstvene ustanove.

Članak 63.

Povjerenstvo za kvalitetu i sigurnost zdravstvenih usluga koje je imenovano u zdravstvenoj ustanovu suglasno propisima o sustavu poboljšanja kvalitete, sigurnosti i o akreditaciji u zdravstvu može obavljati poslove i zadatke i u oblasti zaštite prava pacijenata, a suglasno općim aktima zdravstvene ustanove.

Povjerenstvo iz stavka 1. ovog članka, u kontekstu odredbi ovog zakona, obavlja sljedeće poslove:

- prati, razmatra i predlaže mjere za unapređenje zaštite prava pacijenata na temelju unutarnje provjere kvalitete i sigurnosti zdravstvenih usluga koji su propisani odgovarajućim akreditacijskim standardima i kriterijima,
- analizira i ocjenjuje primjenu predloženih mjera,
- surađuje sa Povjerenstvom za prigovore pacijenata, uvezuje podatke o prigovorima pacijenata sa podacima o incidentima (nepovoljnim događajima) i sudskim postupcima u cilju upravljanja kliničkim i nekliničkim rizicima.

Članak 64.

Zdravstvene ustanove i privatne prakse obvezne su jednom u šest mjeseci dostavljati mjerodavnom zdravstvenom savjetu jedinice lokalne samouprave, kao i mjerodavnom zdravstvenom savjetu kantonalnog ministarstva zdravstva (u daljnjem tekstu: kantonalno ministarstvo), prema sjedištu zdravstvene ustanove odnosno privatne prakse, izvješće o zaprimljenim i riješenim prigovorima pacijenata, uključujući i uvezivanje podataka o prigovorima sa podacima o incidentima (nepovoljnim događajima) i sudskim postupcima.

VI. ZDRAVSTVENI SAVJETI U JEDINICI LOKALNE SAMOUPRAVE I MINISTARSTVIMA ZDRAVSTVA

Članak 65.

U cilju ostvarivanja i unapređenja prava pacijenata osnivaju se zdravstveni savjeti jedinica lokalne samouprave, kantonalnog ministarstva i Federalnog ministarstva zdravstva (u daljnjem tekstu: Federalno ministarstvo).

Članak 66.

Na razini lokalne samouprave osniva se zdravstveni savjet koji broji najmanje osam članova iz reda zdravstvenih i nezdravstvenih struka.

Prilikom osnivanja savjeta iz stavka 1. ovog članka poštovat će se načelo odražavanja ravnopravne zastupljenosti oba spola.

Bliže određenje broja i sastava članova zdravstvenog savjeta, mandat, način izbora, kao i način financiranja zdravstvenog savjeta određuje se statutom općine.

Na temelju javnog poziva, savjet iz stavka 1. ovog članka imenuje općinski načelnik i to, u pravilu, predstavnika iz redova pacijenata, mladih, jedinice lokalne samouprave, komora iz oblasti zdravstva, stručnih udruga, udruga za zaštitu prava pacijenata, sindikata, zdravstvenih ustanova odnosno privatnih praksi, crvenog križa/krsta s područja jedinice lokalne samouprave.

Članak 67.

Zdravstveni savjet obavlja sljedeće poslove:

- predlaže i evaluira provođenje zdravstvene zaštite na području jedinice lokalne samouprave,
- daje mišljenje na planove i programe zdravstvene zaštite za područje lokalne samouprave, te predlaže mjere za poboljšanje dostupnosti i kvalitete zdravstvene zaštite na svom području,
- prati primjenu propisa na području jedinice lokalne samouprave koji se odnose na zaštitu prava i interesa pacijenata,
- organizira obrazovne tečajeve za građanstvo iz poznavanja materije o pravima pacijenata i postojeće legislative,
- daje preporuke za organizaciju tečajeva u zdravstvenim ustanovama radi upoznavanja rukovodstva i zdravstvenih djelatnika s konceptom prava pacijenata, legislativom i odgovarajućim nužnim promjenama u zdravstvenim ustanovama,
- prati povrede pojedinačnih prava pacijenata na području jedinice lokalne samouprave,
- predlaže poduzimanje mjera za zaštitu i unapređenje prava pacijenata na području jedinice lokalne samouprave,
- bez odgađanja obavještava zdravstveni savjet u kantonalnom ministarstvu o slučajevima težih povreda prava pacijenata koje mogu ugroziti život ili zdravlje pacijenata,
- podnosi skupštini jedinice lokalne samouprave i kantonalnom ministarstvu godišnje izvješće o svom radu,
- obavještava javnost o povredama prava pacijenata,
- obavlja druge poslove određene ovim zakonom.

Zdravstveni savjet donosi poslovnik o svome radu kojim se pobliže uređuje organizacija i način rada.

Članak 68.

Članovi zdravstvenog savjeta u svome radu obvezni su postupati tako da ne ugroze obvezu čuvanja službene tajne.

Članak 69.

U obavljanju poslova iz svoga djelokruga rada, zdravstveni savjet je ovlašten upozoravati, predlagati i davati preporuke.

Zdravstveni savjet je ovlašten mjerodavnim organima državne uprave, organima lokalne samouprave, mjerodavnim ministarstvima zdravstva, zavodima zdravstvenog osiguranja, zdravstvenim ustanovama, privatnim praksama, komorama iz oblasti zdravstva predlagati poduzimanje mjera za sprječavanje štetnih djelovanja koja ugrožavaju prava i interese pacijenata i zahtijevati izvješće o poduzetim mjerama.

Članak 70.

U ostvarivanju društvene brige za zaštitu prava pacijenata, u okviru prava i obveza na području kantona, kantonalni ministar osniva i imenuje zdravstveni savjet kantonalnog ministarstva.

Savjet iz stavka 1. ovoga članka ima najmanje osam članova i to, u pravilu, predstavnike iz redova: pacijenata, mladih, kantonalnog ministarstva, komora iz oblasti zdravstva, stručnih udruga, udruga za zaštitu prava pacijenata, sindikata zdravstvenih ustanova odnosno privatnih praksi, crvenog križa/krsta s područja kantona.

Prilikom osnivanja savjeta iz stavka 1. ovog članka poštovat će se načelo odražavanja ravnopravne zastupljenosti oba spola.

Bliže određenje broja i sastava članova zdravstvenog savjeta iz stavka 1. ovog članka, mandat, način izbora, kao i način financiranja zdravstvenog savjeta određuje se propisom kantonalnog ministra.

Članak 71.

Zdravstveni savjet kantonalnog ministarstva obavlja sljedeće poslove:

- prati provedbu ostvarivanja prava pacijenata suglasno ovome zakonu,
- prati provedbu obrazovnih aktivnosti u vezi sa pravima pacijenata,
- raspravlja o izvješćima zdravstvenih savjeta jedinica područne lokalne samouprave,
- daje mišljenja, preporuke i prijedloge mjerodavnim organima o utvrđenom stanju na području djelokruga rada zdravstvenih savjeta jedinica lokalne samouprave,
- predlaže poduzimanje mjera za izgradnju cjelovitog sustava zaštite i unapređenja prava pacijenata u kantonu odnosno Federaciji,
- daje inicijative za donošenje propisa kojima se unapređuju prava pacijenta, te mišljenje na propise iz ove oblasti koje pripremaju mjerodavni organi vlasti na svim razinama,
- surađuje sa organima i organizacijama iz oblasti zaštite i unapređenja prava pacijenata u Federaciji,
- podnosi kantonalnom ministru zdravstva godišnje izvješće o svom radu,
- obavještava javnost o povredama prava pacijenata,
- obavlja i druge poslove koje mu dodijeli kantonalni ministar sukladno ovom zakonu i propisima donijetim na temelju ovog zakona.

Zdravstveni savjet iz stavka 1. ovoga članka donosi poslovnik o svome radu kojim se pobliže uređuje organizacija i način rada.

Članak 72.

Članovi zdravstvenog savjeta kantonalnog ministarstva u svome radu obvezni su postupati tako da ne ugroze dužnost čuvanja službene tajne.

Članak 73.

U ostvarivanju društvene brige za zaštitu prava pacijenata, u okviru prava i obveza na teritoriju Federacije, federalni ministar osniva i imenuje zdravstveni savjet Federalnog ministarstva.

Savjet iz stavka 1. ovoga članka ima najmanje osam članova i to, u pravilu, predstavnike iz redova: pacijenata, mladih,

Federalnog ministarstva, komora iz oblasti zdravstva, stručnih udruga, udruga za zaštitu prava pacijenata, sindikata zdravstvenih ustanova odnosno privatnih praksi, crvenog križa/krsta sa teritorija Federacije.

Prilikom osnivanja savjeta iz stavka 1. ovog članka poštovat će se načelo odražavanja ravnopravne zastupljenosti oba spola.

Bliže određenje broja i sastava članova zdravstvenog savjeta iz stavka 1. ovog članka, mandat, način izbora, kao i način financiranja zdravstvenog savjeta određuje se propisom federalnog ministra.

Članak 74.

Zdravstveni savjet Federalnog ministarstva obavlja sljedeće poslove i zadatke:

- prati provedbu ostvarivanja prava pacijenata suglasno ovome zakonu,
- koordinira sve aktivnosti u oblasti provedbe obrazovnih programa iz zaštite prava pacijenata za građanstvo i zdravstvene ustanove,
- raspravlja o izvješćima zdravstvenih savjeta kantonalnih ministarstava,
- daje mišljenja, preporuke i prijedloge mjerodavnim organima o utvrđenom stanju na području djelokruga rada zdravstvenih savjeta kantonalnih ministarstava,
- predlaže poduzimanje mjera za izgradnju cjelovitog sustava zaštite i unapređenja prava pacijenata u Federaciji odnosno Bosni i Hercegovini,
- daje inicijative za donošenje propisa kojima se unapređuju prava pacijenta, te mišljenje na propise iz ove oblasti koje pripremaju mjerodavni organi vlasti na svim razinama,
- surađuje sa organima vlasti u Bosni i Hercegovini i domaćim i međunarodnim organizacijama iz oblasti zaštite i unapređenja prava pacijenata u Federaciji, Bosni i Hercegovini odnosno inozemstvu,
- podnosi federalnom ministru godišnje izvješće o svom radu,
- obavještava javnost o povredama prava pacijenata,
- obavlja i druge poslove koje mu dodijeli federalni ministar sukladno ovom zakonu i propisima donijetim na temelju ovog zakona.

Članak 75.

Osiguranja primjene i praćenja poštivanja prava pacijenata prati i mjerodavna zdravstvena inspekcija, zavodi zdravstvenog osiguranja, kao i institucija ombudsmana, te predlažu mjere za unapređenja stanja u ovoj oblasti, kao i otklanjanje uočenih nedostataka, u smislu svojih mjerodavnosti utvrđenih posebnim zakonima.

VII. KAZNENE ODREDBE

Članak 76.

Novčanom kaznom u iznosu od 10.000,00 do 15.000,00 KM kaznit će se za prekršaj zdravstvena ustanova ako:

- 1) uskraćuje pravo pacijentu na dostupnost zdravstvene zaštite (članak 7. ovog zakona);
- 2) ne pruži sve vrste informacija iz čl. 8. i 9. ovog zakona;
- 3) uskrati pravo pacijentu na obavještenje iz čl. 10., 11. i 12. ovog zakona;
- 4) prilikom odbijanja prijama obavještenja od strane pacijenta postupi suprotno odredbi čl. 13., 14. i 15. ovog zakona;
- 5) uskrati pravo pacijentu na slobodan izbor doktora medicine odnosno doktora stomatologije, kao i slobodan izbor predloženih medicinskih postupaka i mjera (članak 16. ovog zakona);
- 6) uskrati pravo pacijentu na samoodlučivanje i pristanak (čl.17. do 22. ovog zakona);
- 7) postupi suprotno volji pacijenta iz čl. 23. i 24. ovog zakona;

- 8) povrijedi pravo pacijenta na povjerljivost informacija i privatnost iz čl. 25. i 26. ovog zakona odnosno pravo na tajnost iz članka 27. ovog zakona;
- 9) povrijedi osobno dostojanstvo pacijenta iz članka 30. ovog zakona;
- 10) povrijedi pravo pacijenta na sprječavanje i olakšavanje patnji (članak 31. ovog zakona);
- 11) stavi pacijenta na listu čekanja određenih zdravstvenih usluga suprotno članku 32. ovog zakona ili mu uskrati prethodno pisano obavještenje o stavljanju na listu čekanja, kao i informaciju o svojoj rednoj poziciji na toj listi (članak 32. ovog zakona);
- 12) ne omogući uvid u medicinsku dokumentaciju odnosno ispravke ili brisanje teksta koji pacijenta pogrešno ili subjektivno opisuju kao ličnost ili dio teksta koji je materijalno netočan odnosno ne omogući uvid u medicinsku dokumentaciju nakon smrti pacijenta njegovim nasljednicima (čl. 33. i 36. ovog zakona);
- 13) ne vodi uredno medicinsku dokumentaciju, ne omogući pacijentu pravo uvida u medicinsku dokumentaciju, ili raspolaže sa medicinskom dokumentacijom suprotno odredbi članka 34. ovog zakona;
- 14) obavlja medicinska, znanstvena i druga istraživanja nad pacijentom, kao i sudjelovanje u medicinskoj nastavi pacijenta suprotno odredbama čl. 38. i 39. ovog zakona;
- 15) pacijenta ne informira o preventivnim mjerama i očuvanju zdravlja iz članka 40. ovog zakona;
- 16) ne riješi po prigovoru pacijenta na način i u rokovima utvrđenim člankom 41. ovog zakona;
- 17) pacijentu ne omogući prehranu u stacionarnoj zdravstvenoj ustanovi sukladno njegovom svjetonazoru, kao i održavanje osobnih kontakata (čl. 45. i 46. ovog zakona);
- 18) ne izvješćuje mjerodavni zdravstveni savjet jedinice lokalne samouprave, kao i mjerodavni zdravstveni savjet kantonalnog ministarstva zdravstva o podnijetim i riješenim prigovorima pacijenata (članak 64. ovog zakona).

Za prekršaj iz stavka 1. ovog članka kaznit će se novčanom kaznom u iznosu od 500,00 do 3.000,00 KM i odgovorna osoba u zdravstvenoj ustanovi.

Za prekršaj iz stavka 1. toč. 2), 3), 4), 5), 6), 7), 8), 10), 11), 12), 13), 15), 16) i 18) ovoga članka kaznit će se novčanom kaznom u iznosu od 300,00 do 1.500,00 KM i nositelj odobrenja za privatnu praksu.

Pored novčane kazne, počinitelju prekršaja iz stavka 1. ovog članka može se izreći zabrana vršenja djelatnosti u razdoblju do šest mjeseci, a s ciljem sprječavanja budućeg činjena prekršaja.

Članak 77.

Novčanom kaznom u iznosu od 250,00 do 1.500,00 KM kaznit će za prekršaj zdravstveni djelatnik ako:

- 1) na zahtjev pacijenta uskrati informacije odnosno obavještenje (čl. 8., 9., 10., 11. i 12. ovog zakona),
- 2) prilikom odbijanja prijama obavještenja od strane pacijenta postupi suprotno odredbi čl. 13., 14. i 15. ovog zakona;
- 3) poduzme medicinsku mjeru nad pacijentom bez njegovog pristanka, osim u slučajevima kada bi nepoduzimanje medicinske mjere ugrozilo život i zdravlje pacijenta (čl. 17. i 18. ovog zakona);
- 4) postupi suprotno odredbama čl. 20. do 24. ovoga zakona;
- 5) povrijedi pravo pacijenta na povjerljivost informacija i privatnost iz čl. 25. i 26. ovog zakona, odnosno tajnost podataka iz čl. 27., 28. i 29. ovog zakona, kao i pravo na osobno dostojanstvo i privatnost iz članka 30. ovog zakona;
- 6) ne vodi uredno, točno i pravovremeno medicinsku dokumentaciju (članak 34. stavak 1. ovog zakona);

- 7) u slučaju samovoljnog napuštanja zdravstvene ustanove od strane pacijenta postupi suprotno članku 37. ovog zakona;
- 8) ne informira pacijenta o preventivnim mjerama i očuvanju njegova zdravlja (članak 40. ovog zakona);
- 9) obavlja i druge radnje suprotno odredbama ovog zakona, kao i propisima donijetim na temelju ovog zakona.

Članak 78.

Novčanom kaznom u iznosu od 50,00 do 500,00 KM kaznit će za prekršaj pacijent ako ne ispunjava svoje obveze i odgovornosti utvrđene čl. 51., 52., 57., 58. i 59. ovog zakona.

VIII. PRIJELAZNE I ZAVRŠNE ODREDBE

Članak 79.

Općinski načelnik, kantonalni ministri i federalni ministar će u roku od šest mjeseci od dana stupanja na snagu ovoga zakona imenovati zdravstvene savjete.

Članak 80.

Podzakonski akti iz članka 19. stavak 5., članka 20. stavak 3., članka 70. stavak 4. i članka 73. stavak 4. ovog zakona donijet će se u roku od tri mjeseca od dana stupanja na snagu ovoga zakona.

Članak 81.

Zdravstvene ustanove dužne su u roku od devet mjeseci od dana stupanja na snagu ovog zakona uskladiti svoje opće akte i poslovanje sa odredbama ovog zakona i propisa donijetih na temelju ovog zakona, te imenovati Povjerenstvo iz članka 61. ovog zakona.

Članak 82.

Danom stupanja na snagu ovog zakona prestaje primjena odredbi članka 26., članak 28. stavak 5. i čl. 29. do 34. Zakona o zdravstvenoj zaštiti ("Službene novine Federacije BiH", broj 29/97).

Članak 83.

Ovaj zakon stupa na snagu osmoga dana od dana objavljivanja u "Službenim novinama Federacije BiH".

Predsjedatelj Doma naroda Parlamenta Federacije BiH Stjepan Krešić , v. r.	Predsjedatelj Zastupničkog doma Parlamenta Federacije BiH Safet Softić , v. r.
--	--

На основу члана IV.Б.7. а)(IV) Устава Федерације Босне и Херцеговине, доносим

УКАЗ

О ПРОГЛАШЕЊУ ЗАКОНА О ПРАВИМА, ОБАВЕЗАМА И ОДГОВОРНОСТИМА ПАЦИЈЕНАТА

Проглашава се Закон о правима, обавезама и одговорностима пацијената који је донио Парламент Федерације БиХ на сједници Представничког дома од 25. маја 2010. године и на сједници Дома народа од 22. јуна 2010. године.

Број 01-02-360/10
8. јула 2010. године
Сарајево

Предсједница
Борјана Кришто, с. р.

ЗАКОН

О ПРАВИМА, ОБАВЕЗАМА И ОДГОВОРНОСТИМА ПАЦИЈЕНАТА

I. ОСНОВНЕ ОДРЕДБЕ

Члан 1.

Овим се законом одређују права, обавезе и одговорности пацијената приликом кориштења здравствене заштите, начин кориштења тих права, начин заштите и унапређења тих права,

као и друга питања у вези са правима, обавезама и одговорностима пацијената.

На права, обавезе и одговорности из става 1. овог члана сходно се примјењују прописи о здравственој заштити и здравственом осигурању, ако овим законом није другачије одређено.

Пацијентом, у смислу овога закона, сматра се свако лице, болесно или здраво, осигурано или неосигурано лице, које затражи или којем се пружа одређена мјера или услуга у циљу очувања и унапређења здравља, спречавања болести, лијечења или здравствене његе и рехабилитације.

Члан 2.

Сврха овог закона је да се пацијентима у Федерацији Босне и Херцеговине (у даљем тексту: Федерација) омогући једнака, примјерена, континуирана, квалитетна и безбједна здравствена заштита која се заснива на партнерском односу пацијената, као примаоца здравствених услуга и здравствене установе, приватне праксе односно здравственог радника или здравственог сарадника, као даваоца здравствених услуга.

Партнерски однос из става 1. овог члана заснива се на узајамном повјерењу и поштивању између пацијента и здравствене установе, приватне праксе односно здравственог радника или здравственог сарадника, на свим нивоима здравствене заштите, те правима, обавезама и одговорностима партнера у овом односу.

Члан 3.

Забрањује се сваки вид дискриминације на основу расе, боје коже, пола, полне оријентације, генетског наслеђа, језика, религије или вјеровања, политичких и других увјерења, националног и социјалног поријекла, приликом обављања радњи на основу овог закона и прописа донијетих на основу овог закона.

Члан 4.

Овај закон и на основу њега донијети прописи подразумијевају једнак и равноправан однос оба пола, без обзира на граматички род у ком су у овом закону наведена лица која могу бити оба пола.

II. ПРИНЦИПИ

Члан 5.

Кориштење здравствене заштите, у складу са овим законом, базира се на сљедећим принципима:

- праву пацијента на највеће објективно могуће очување и заштиту његовог здравља, лијечењем и мјерама превенције болести,
- поштивању људског достојанства пацијента,
- поштовању права на физички и ментални интегритет пацијента и личну безбједност,
- поштовању заштите личности пацијента укључујући поштивање његове приватности, свјетоназора, те моралних и вјерских увјерења.

III. ПРАВА ПАЦИЈЕНАТА

Члан 6.

Овим законом и прописима донијетим на основу овог закона, сваком пацијенту гарантују се права:

- на доступност здравствене заштите, укључујући и право на хитну медицинску помоћ,
- на информације,
- на обавијештеност и учествовање у поступку лијечења,
- на слободан избор,
- на самоодлучивање и пристанак, укључујући и заштиту права пацијента који није способан дати пристанак,
- на повјерљивост информација и приватност,
- на тајност података,
- на лично достојанство,
- на спречавање и олакшавање патњи и бола,

- на поштовање пацијентовог времена,
- на увид у медицинску документацију,
- на самовољно напуштање здравствене установе,
- пацијента над којим се врши медицинско истраживање
- на превентивне мјере и информисање о очувању здравља,
- на приговор,
- на накнаду штете,
- на прехрану у складу са свјетоназором,
- на одржавање личних контаката,
- на обављање вјерских обреда.

Права из става 1. овог члана пацијент остварује на основу савремене медицинске доктрине, стручних стандарда и норми, те у складу са могућностима здравственог система у Федерацији и уз услов да претходно испуњава своје обавезе и одговорности утврђене овим законом.

Право на доступност здравствене заштите

Члан 7.

Сваки пацијент има право на доступну здравствену заштиту у складу са здравственим стањем и личним потребима, законом и у границама материјалних могућности система здравствене заштите.

Право из става 1. овог члана обухвата и право пацијента на хитну медицинску помоћ коју није могуће условљавати статусом здравственог осигурања.

У поступку остваривања здравствене заштите пацијент има право на једнак приступ здравственој заштити без дискриминација наведених у члану 3. овог закона и без дискриминација у односу на врсту обољења.

Пацијент који је жртва насиља у породици или је пацијент дијете које је жртва насиља, сагласно прописима о заштити од насиља у породици, остварује право на здравствену заштиту у смислу става 1. овог члана која укључује и збрињавање и лијечење посљедица насиља на физичко, ментално и репродуктивно здравље.

Право на информације

Члан 8.

Сваки пацијент има право на све врсте информација о свом здрављу, својим правима и обавезама и начину како их користи.

Сваки пацијент има право и на информације о здравственим услугама које му се могу обезбиједити у здравственој установи односно приватној пракси.

Члан 9.

Информације из члана 8. овог закона могу бити саопштене пацијенту усмено или писано, на разумљивом језику за пацијента, а ако је у питању страни држављанин, у правилу, на његовом матерњем језику или уз присуство овлаштеног преводиоца, односно тумача знаковоног језика, ако је у питању пацијент са онеспособљењем.

Ако су информације из става 1. овог члана саопштене пацијенту писано, исте морају бити читко и јасно написане.

Разумљиви рјечник из става 1. овог члана подразумијева давање информација које су прилагођене образовном нивоу, физичком, психичком и емоционалном стању лица којем се даје савјет односно информација (у даљем тексту : разумљив рјечник).

Информације из става 1. овог члана, које су здравствене установе и здравствени радници дужни обезбиједити пацијентима обухватају:

а) опште информације које се односе на здравствену установу, и то:

- водич за пацијенте о здравственој установи и кућном реду са свим контакт телефонима,
- законским правима и обавезама пацијената,
- те друге информације утврђене општим актом здравствене установе.

б) посебне информације које се односе на:

- остваривање права на приговор пацијента у вези поступања здравствених радника и здравствених сарадника у односу на безбједност и квалитет здравствене услуге, као и поступку и роковима за изражавање овог приговора,
- информације о анкетирању пацијената у вези с њиховим задовољством здравственим услугама и о другим мјерама у оквиру система побољшања квалитета у здравственој установи,
- информације о провођењу наставе и медицинских истраживања и опцијама да се прихвати или одбије учешће у настави и медицинским истраживањима.

ц) појединачне личне информације које се односе на:

- информације о имену и презимену, стручном називу, научном називу, ако га посједују, здравствених радника и здравствених сарадника који учествују у лијечењу пацијента и које морају бити видно истакнуте у ординацији, амбуланци или на другом мјесту, гдје се пружа здравствена заштита, као и на видном мјесту на радној одјећи здравственог радника и здравственог сарадника, те право да му се исти лично представе прије отпочивања поступка лијечења,
- информације о организацијским аспектима његовог лијечења, начину заказивања прегледа, дијагностичких и терапијских процедура и јасно објашњење у случају одгађања или одустајања од медицинске мјере,
- информације о разлозима за замјену здравственог радника и/ или здравственог сарадника поступку лијечења,
- информације о разлозима за премјештај пацијента у другу организацијску јединицу установе или у другу здравствену установу,
- информације о листи чекања за одређене врсте здравствених услуга, начину формирања листи чекања, времену чекања, те право пацијента на обавијештеност да је стављен на листу чекања,
- информације о промоцији здравља и превенцији болести,
- правима из здравственог осигурања и поступцима за остваривање тих права.

У информације из става 4. тачка ц) овог члана укључује се и садржај обавјештења из члана 11. овог закона.

Право на обавјештење и на учествовање у поступку лијечења**Члан 10.**

Ради обезбјеђења права на самостално одлучивање о лијечењу и права на учествовање у поступку лијечења, пацијент има право да од лијечника који је одговоран за његово лијечење (у даљњем тексту: надлежни здравствени радник) благовремено добије обавјештења која су му потребна како би донио информирану одлуку да пристане или не пристане на предложу медицинску мјеру.

Обавјештавање пацијента треба да је довољно обухватно, тачно и благовремено.

Обухватност обавјештавања цијени се у сваком посебном случају према могућности да пацијент надлежном здравственом раднику може постављати питања након или у току обавјештавања и на њих добивати њему разумљиве одговоре.

Тачност обавјештавања заснива се на спознатим медицинским и другим чињеницама током прегледа и лијечења пацијента.

Благовременост обавјештења дефинише се као обавјештавање пацијента о клиничким налазима и предложеним медицинским мјерама, остављајући пацијенту најмање 24 часа од давања обавјештења, да може размислити о својој одлуци, изузев у хитним случајевима.

Члан 11.

Обавјештење из члана 10. овог закона треба да обухвати:

- 1) дијагнозу и прогнозу болести;

- 2) кратак опис, циљ и корист од предложене медицинске мјере, њезин термин извођења;
- 3) врсту и вјероватноћу могућих ризика, болне и друге споредне или трајне последице;
- 4) за оперативне и друге медицинске захвате повезане са већим ризиком или већим оптерећењем, пацијенту се дају усмена и писана објашњења на разумљив начин, и то лијечник који ће обавити захват, а ако то није могуће други лијечник који је оспособљен за тај захват;
- 5) могуће промјене пацијентовог стања после предузимања предложене медицинске мјере, као и могуће нужне промјене у начину живота пацијента;
- 6) алтернативне методе лијечења са описом користи и ризика сваке од алтернативних метода, укључујући и ефект нелијечења;
- 7) дејство лијекова и могуће нуспојаве тог дејства;
- 8) даљи ток пружања здравствене заштите који укључује друге медицинске мјере и осталим услугама које су на располагању пацијенту, а не припадају искључиво медицинским мјерама;
- 9) право на одлучивање о препорученој медицинској мјери;
- 10) информације при отпусту из болнице или друге стационарне здравствене установе што укључује отпусно писмо са дијагнозом, описом начина лијечења и здравствене његе, те путама за даље лијечење и рехабилитацију.

Члан 12.

Обавјештење из члана 11. овог закона, пацијенту даје надлежни здравствени радник, на разумљивом рјечнику за пацијента.

Ако је пацијент пословно неспособно лице односно лице са душевним сметњама у смислу прописа о заштити лица са душевним сметњама, обавјештење из члана 11. овог закона даје се у складу са његовом доби, односно физичким, менталним и психичким стањем.

Ако пацијент не познаје језик који је у службеној употреби на подручју здравствене установе односно приватне праксе, у правилу, се обезбјеђује преводилац у складу са прописима о службеној употреби језика и писма, а ако се ради о пацијенту са онеспособљењем, којем се не може дати усмена информација на уобичајени начин, у правилу, се обезбјеђује тумач знаковног језика или ако је неопходна писана информација даје се на писму разумљивом за то лице.

Пацијент са инвалидитетом има право добити обавијести у њему приступачном облику, прилагођене његовом образовном нивоу, физичком, као и емоционалном стању.

Одбијање пријема обавјештења**Члан 13.**

Обавјештење из чл. 11. и 12. овог закона, надлежни здравствени радник дужан је дати и без пацијентовог тражења, након упознавања пацијента с његовим правом на одбијање примања обавјештења у смислу члана 14. овог закона.

Ако је пацијент дао пристанак, надлежни здравствени радник може обавијести о његовом здравственом стању дати и пунољетном члану уже породице пацијента којег одреди пацијент односно његовом законском заступнику или старатељу.

Изузетно од става 1. овог члана, пацијенту се могу прешутјети подаци о његовом здравственом стању, ако надлежни здравствени радник оцијени да би с обзиром на околности таква обавијест проузроковала озбиљну штету по здравље пацијента.

У медицинску документацију надлежни здравствени радник уноси податак да је пацијенту, односно члану породице дао обавјештење о подацима из ст. 1. и 2. овог члана или разлоге за прешућивање обавијести из става 3. овог члана.

Члан 14.

Пацијент који је способан за расуђивање, има право писаном и потписаном изјавом одбити пријем обавјештења о

природи свога здравственога стања и очекиваном исходу предложених и/или предузетих медицинских поступака и мјера.

Изјава из става 1. овог члана остаје похрањена у медицинској документацији пацијента.

Члан 15.

Пацијент који је способан за расуђивање не може се одрећи права на обавијештеност у случајевима у којима мора бити свјестан природе своје болести, уколико би његова необавијештеност угрозила живот и здравље других људи.

Пацијент из става 1. овог члана има право у писаном облику или на било који други вјеродостојан начин одредити лице које ће умјесто њега бити обавијештено.

У случају када пацијент није одредио лице из става 2. овог члана, надлежни здравствени радник може обавијестити о здравственом стању пацијента, пунољетног члана уже породице који живи са пацијентом у заједничком домаћинству, ако је саопштавање података о здравственом стању пацијента члану породице, неопходно ради избегавања њиховог здравственог ризика.

Пацијент односно лице које пацијент одреди или члан уже породице пацијента, има право бити обавијештен на начин предвиђен у ст. 1., 2. и 3. овог члана, чак и у случајевима кад пацијентов пристанак није услов започињања терапије (у хитним случајевима).

Право на слободан избор

Члан 16.

Сваки пацијент има право на слободан избор доктора медицине, односно доктора стоматологије у складу са територијалном организацијом здравствене заштите.

Изузетно од става 1. овог члана, доктор медицине, односно доктор стоматологије којег пацијент изабере, може под условом да није у питању хитна медицинска помоћ, пацијентов избор одбити, и то само у посебним случајевима када:

- би лијечење имало мање успјеха или би било немогуће,
- избор није у складу са законом,
- дође до губљења повјерења између доктора медицине, односно доктора стоматологије и пацијента.

У случајевима из става 2. овог члана, доктор медицине односно доктор стоматологије дужан је образложити разлог овог одбијања и о истом информисати и директора здравствене установе односно носиоца одобрења за приватну праксу код којег је упуслен.

Сваки пацијент има право на слободан избор предложених медицинских поступака и мјера, у складу са законом, на основу одговарајућих обавијести о могућим ризицима и посљедицама по здравље пацијента.

Право на самоодлучивање и пристанак

Члан 17.

Пацијент има право да слободно одлучује о свему што се тиче његовог живота и здравља, осим у случајевима када то директно угрожава живот и здравље других.

Право из става 1. овог члана не подразумијева еутаназују.

Без пристанка пацијента не смије се, по правилу, над њим предузети никаква медицинска мјера.

Медицинска мјера противно вољи пацијента, односно родитеља, старатеља или законског заступника пословно неспособног пацијента, може се предузети само у изузетним случајевима који су утврђени законом и који су у складу са лијечничком етиком.

Медицинска мјера противно вољи пацијента, односно родитеља, старатеља или законског заступника пословно неспособног пацијента, може се предузети и у спровођењу тјелесног прегледа и других радњи за потребе кривичног поступка, односно обавезног психијатријског вјештачења у случају сумње да је искључена односно смањена урачуњљивост осумњиченог односно оптуженог за кривично дјело, сагласно прописима о кривичном поступку Федерације Босне и Херцеговине.

Члан 18.

Пацијент даје пристанак на предложену одређену медицинску мјеру изричито, усменим или писаним путем.

Писани пристанак пацијента обавезан је за инвазивне дијагностичке захвате и оперативне захвате.

Изузетно од става 1. овог члана, пристанак може бити дат и за више медицинских услуга, ако представљају функционалну цјелину у оквиру поступка лијечења.

Пристанак коме није претходило потребно обавјештење у складу са чл. 10., 11. и 12. овог закона не обавезује, а надлежни здравствени радник који предузме медицинску мјеру у том случају сноси ризик за штетне посљедице.

Пристанак на предложену медицинску мјеру пацијент може усмено опозвати све док не започне њено извођење.

Пацијент има право да одреди лице које ће у његово име дати пристанак, односно које ће бити обавијештено умјесто пацијента о предузимању медицинских мјера, у случају да пацијент постане неспособан да донесе одлуку о пристанку.

Члан 19.

Пацијент има право да предложену медицинску мјеру одбије, изузев у случају када се њоме спашава или одржава његов живот или би се непредузимањем исте угрозио живот или здравље других људи.

Надлежни здравствени радник дужан је да пацијенту укаже на посљедице његове одлуке о одбијању предложене медицинске мјере и да о томе од пацијента затражи писану изјаву која се чува у медицинској документацији о лијечењу, а ако пацијент одбије давање писане изјаве, о томе ће се сачинити службена забиљешка.

У медицинску документацију надлежни здравствени радник уписује податак о пристанку пацијента на предложену медицинску мјеру, као и о одбијању те мјере.

Пацијент у свако доба може повући своју изјаву о одбијању медицинске мјере, не трпећи притом ограничења својих права.

Образац сагласности односно пристанка пацијента на предложену медицинску мјеру, те образац изјаве о одбијању поједине медицинске мјере правилником прописује федерални министар здравства (у даљњем тексту: федерални министар).

Члан 20.

Над пацијентом који је без свијести или из других разлога није у стању да саопшти свој пристанак, хитна медицинска мјера може се предузети и без његове сагласности односно сагласности старатеља или законског заступника, уколико би непредузимање такве мјере додатно угрозило или оштетило здравље пацијента односно угрозило његов живот.

Ако је пацијент без свијести или из других разлога није у стању да саопшти свој пристанак, а родитељ, законски заступник или старатељ није доступан, хитна медицинска мјера над њим у здравственој установи може се предузети на основу конзилијарног налаза.

Поступак и начин рада лијечничког конзилија утврђује се правилником федералног министра.

Члан 21.

Ако се током инвазивног оперативног захвата појави потреба за проширењем оперативног захвата који се није могао претпоставити, у недостатку пацијентовог пристанка односно пристанка родитеља, законског заступника или старатеља на обављање тог проширеног оперативног захвата, проширени оперативни захват се може обавити ако:

- то захтјева хитност стања пацијента,
- би његово необављање довело до трајног оштећења здравља односно значило акутну пријетњу животу пацијента,
- би његово необављање на пацијенту имало даље могуће здравствене проблеме којима би се пацијент могао извргнути, у случају непредузимања неке за њега, у том тренутку корисне медицинске процедуре.

У случајевима из става 1. овог члана има се сматрати да је прибављен претпостављени пристанак на проширење оперативног захвата од пацијента или претпостављени пристанак његовог родитеља, законског заступника или старатеља.

Заштита пацијента који није способан дати пристанак

Члан 22.

Ако је пацијент малољетан или је пацијент лице лишено пословне способности, треба и сам да буде укључен у доношење предузети уз обавјештење и пристанак његовог родитеља, законског заступника или старатеља.

Малољетни пацијент односно пацијент који је лишен пословне способности, треба и сам да буде укључен у доношење одлуке о престанку на предложено медицинску мјеру, у складу са његовом зрелашћу и способношћу за расуђивање.

На заштиту права пацијента са душевним сметњама сходно се примјењују прописи о заштити лица са душевним сметњама.

Пацијент са инвалидитетом прихваћа медицинску мјеру исказивањем престанка у њему приступачном облику, прилагођен његовом образовном нивоу, физичком и психичком, као и емоционалном стању.

Дијете које је навршило 15. годину живота и које је способно за расуђивање може само дати пристанак на предложено медицинску мјеру, изузев ако се ради о инвазивним дијагностичким и терапеутским процедурама, оперативном захвату и прекиду трудноће.

Уколико се ради о оперативним захватима или прекиду трудноће дијете које је навршило 15. годину живота, мора бити консултирано и затражено његово мишљење у складу са његовом способношћу и зрелашћу расуђивања.

Ако су интереси пацијента из ст. 1. и 2. овога члана и његовог родитеља, законског заступника односно старатеља супротстављени, надлежни здравствени радник је дужан одмах о томе обавијестити надлежни центар за социјални рад.

Члан 23.

Престанак пацијента у писаном облику обавезан је за употребу било којих његових, за живота одстрањених ћелија, ткива, органа или дијелова тијела у сврху захвата који није повезан са пружањем здравствене заштите њему самоме.

Пацијентов престанак неће бити тражен за уништавање ових материјала на уобичајени начин.

На поступање са органима и ткивима пацијента као живог даваоца, а у сврху лијечења другог пацијента, сходно се примјењују прописи о трансплантацији органа и ткива у сврху лијечења.

Члан 24.

Пацијент има право да не дозволи било који поступак с његовим мртвим тијелом који се односи на обдукцију, а сагласно прописима о здравственој заштити, изузев у случајевима када је обдукција обавезна, као и у случајевима предвиђеним прописима о кривичном поступку Федерације Босне и Херцеговине.

Пацијент има право да не дозволи било који поступак с његовим мртвим тијелом у сврху истраживања и едукације, а сагласно прописима о здравственој заштити.

На поступање са органима и ткивима пацијента након његове смрти, а у сврху лијечења другог пацијента, сходно се примјењују прописи о трансплантацији органа и ткива у сврху лијечења.

Право на повјерљивост информација и приватност

Члан 25.

Сваки пацијент има право на повјерљивост свих личних информација које је саопштио надлежном здравственом раднику, укључујући и оне које се односе на његово стање здравља и потенцијалне дијагностичке и терапијске процедуре, па и након пацијентове смрти.

Забрањено је да надлежни здравствени радник саопшти другим лицима личне податке о пацијенту из става 1. овог члана, изузев у случајевима предвиђеним у члану 36. овог закона.

Члан 26.

Пацијент има право на заштиту своје приватности током провођења дијагностичких испитивања, посјета доктору медицине односно доктору стоматологије или специјалисти и медицинско-хируршком лијечењу у цијелини.

Прегледу пацијента и предузимању медицинских мјера над њим смију присуствовати само здравствени радници и здравствени сарадници који су укључени у његов третман.

Изузетно од става 1. овог члана, пацијент има право затражити да прегледу и извођењу медицинских поступака присуствују чланови његове породице или лица која он одреди, док при прегледу дјете до 15. године живота односно лица лишених пословне способности, обавезно присуствује један од родитеља, а ако их дијете нема обавезно присуствује законски заступник или старатељ.

Здравствене установе односно здравствени радници требају обезбједити звучну и визуелну приватност пацијената приликом прегледа и извођења медицинских поступака, осим у хитним случајевима.

Право на тајност података

Члан 27.

Подаци из медицинске документације спадају у личне податке о пацијенту и представљају службену тајну.

У личне податке из става 1. овог члана, спадају сви идентификацијски и идентифицирајући подаци о његовом здравственом и медицинском стању, дијагнози, прогнози и лијечењу, те подаци о људским супстанцама на основу којих се може утврдити идентитет лица, као и дознаке за боловање које се уручују послодавцу у затвореној коверти.

Члан 28.

С циљем заштите тајности података из члана 27. овог закона, здравствени радници и здравствени сарадници, као и друга лица запослена у здравственим установама, приватној пракси, односно заводу здравственог осигурања код којег је пацијент здравствено осигуран, а којима су ти подаци доступни и потребни ради остваривања законом утврђених надлежности, као и овлаштени оцјењивачи вањске провјере квалитета у здравственој установи или приватној пракси, који обављају провјеру квалитета у поступку акредитације сагласно прописима о систему побољшања квалитета, безбједности и о акредитацији у здравству, обавезују се да личне податке о пацијенту и његовом здравственом стању чувају као службену тајну.

Дужност чувања тајности података из члана 27. овог закона, обавеза је и лица која учествују у изради и објављивању стручних и научних радова, у маркетиншким материјалима здравствених установа, као и лица која учествују у наставном процесу у здравственим установама и том приликом дођу у посјед личних података о пацијенту и његовом здравственом стању.

Приликом обраде личних података и посебних категорија података, здравствене установе, приватне праксе, правна и физичка лица из ст. 1. и 2. овог члана дужна су примјењивати пропис о заштити личних података.

Дужности чувања тајности података, физичка лица из ст. 1. и 2. овог члана, могу бити ослобођени само на основу писаног или другог јасно и недвосмислено изреченог престанка пацијента или у случајевима предвиђеним прописима о кривичном поступку Федерације Босне и Херцеговине, као и прописима о парничном поступку.

Члан 29.

Право на тајност личних података пацијента проширује се и на његово право да након своје смрти ограничи кориштење таквих информација само на лица која пацијент за живота одреди, у смислу члана 36. овог закона.

Ako pacijent svojom voljom to nije odredio, право na увид у личне податке умрлог пацијента имају само пацијентови наследици у смислу прописа о наслеђивању.

Пацијентови наследици из става 2. овог члана остварују право на увид у личне податке умрлог пацијента према слиједећем искључивом редослиједу:

- брачни партнер, ванбрачни партнер,
- пунољетна дјеца,
- родитељи или усвојитељи.

Право на лично достојанство

Члан 30.

У свим околностима пружања и кориштења здравствене заштите, сваки пацијент има право на заштиту свог достојанства, те физичког и психичког интегритета, уз поштивање своје личности, интимности, свјетоназора, моралних и вјерских увјерења.

Здравствени радници требају третирати пацијенте с љубазношћу, поштујући њихово лично достојанство.

Право на спречавање и олакшавање патњи и боли

Члан 31.

Сваки пацијент има право на највиши ниво олакшавања своје патње и боли сагласно општеприхваћеним стручним стандардима и етичким принципима, што подразумијева терапију бола и хуману палијативну заштиту у посљедњем стадијуму болести.

Право из става 1. овог члана не подразумијева еутаназiju.

Право на поштовање пацијентовог времена

Члан 32.

Пацијента се може ставити на листе чекања за одређене врсте здравствених услуга само из разумних разлога и на разумно вријеме.

Листе чекања из става 1. овог члана утврђују се за одређене врсте здравствених услуга које нису хитне, у зависности од медицинских индикација и здравственог стања пацијента, као и датума јављања здравственој установи, с тим да вријеме чекања не може бити такво да угрози здравље или живот пацијента.

Здравствена установа односно надлежни завод здравственог осигурања обавезни су писано обавијестити пацијента да је стављен на листу чекања, на којој је редној позицији на тој листи на дан пријема обавијештења и на који начин ће о томе бити обавијештен.

Право на увид у медицинску документацију

Члан 33.

Пацијент има право увида у своју медицинску документацију, те у појединачне и укупне трошкове свог лијечења.

У случају када је пацијент дијете или је пацијент лице лишено пословне способности, право увида у медицинску документацију имају родитељи, законски заступник односно старатељ.

Чланови уже породице пацијента који живе у заједничком домаћинству, имају право увида у медицинску документацију свог члана породице, ако су ти подаци од значаја за њихово лијечење.

Право из ст. 1. и 2. овог члана укључује и право пацијента на одређене исправке или брисање текста који га погрешно или субјективно описују као личност или дио текста који материјално није тачан или није битан за њега и лијечење.

Изузетно, од става 4. овог члана, погрешни подаци о друженој здравственој заштити не смију се брисати него их се исправља тако да је увијек могуће реконструисати податке који су првобитно били унесени.

Члан 34.

Надлежни здравствени радник дужан је да тачно, уредно и благовремено води медицинску документацију, у складу са законом и да евидентира све медицинске мјере које су предузете над пацијентом, а посебно анамнезу, дијагнозу, дијагностичке

мјере, терапију и резултат терапије, као и савјете дате пацијенту.

Медицинском документацијом располаже здравствена установа односно приватна пракса, а пацијент има право увида у податке који се у њој налазе, те право добити препис медицинске документације уколико је то захтијevano у писаној форми.

Медицинска документација и подаци из ње се не смију користити у пацијенту непознате сврхе и/или без његове сагласности, осим за спровођење и извршење статистичких истраживања у области здравства сагласно посебним прописима о евиденцијама у области здравства.

Изузетно, од става 3. овог члана, надлежни здравствени радник задужен за даље лијечење и његу пацијента обавезан је затражити и бити обавијештен о подацима из пацијентове медицинске документације, да непознавање тих података не би довело до погоршања здравственог стања пацијента.

Члан 35.

Подаци из медицинске документације пацијента, односно из здравствене евиденције, могу се достављати и без пацијентове сагласности, на увид, у облику записа, односно извода из медицинске документације, а на захтјев суда, другог органа када је то прописано законом, када то захтијева заштита живота других људи, те физичка безбједност и здравље других људи, као и у другим случајевима предвиђеним прописима о заштити личних података који регулишу изузетке обраде личних података односно посебне категорије личних података, без сагласности пацијента.

Подаци из става 1. овог члана достављају се као службена тајна.

Члан 36.

У случају смрти пацијента, пацијентово право на увид у медицинску документацију остварују пацијентови наследици, који имају право бити упознати с подацима из медицинске документације који јесу или могу бити у вези с узроком смрти и са медицинским поступцима прије наступања смрти.

Увид у медицинску документацију пацијентовог наследника из става 1. овог члана, укључује поред права на приступ медицинској документацији и право на добивање њезине копије.

Пацијентови наследици из става 1. овог члана остварују право на увид у медицинску документацију према редослиједу утврђеном у члану 29. став 3. овог закона.

Право пацијента на самовољно напуштање здравствене установе

Члан 37.

Пацијент има право самовољно напустити стационарну здравствену установу, осим у случајевима прописаним посебним законима и у случају када би то могло штетити здрављу и безбједности других лица.

О намјери напуштања установе из става 1. овог члана пацијент мора дати писану изјаву или усмену изјаву пред два, истовремено присутна свједока, који потписују изјаву о намјери пацијента да напусти установу, упркос опомени надлежног здравственог радника да тиме може угрозити своје здравље.

Писане изјаве из става 2. овог члана прилажу се у медицинску документацију пацијента.

Податак о самовољном напуштању здравствене установе, без најаве, надлежни здравствени радник дужан је одмах уписати у медицинску документацију пацијента.

Ако то налаже здравствено стање пацијента, надлежни здравствени радник дужан је обавијестити лице из члана 13. став 2. овог закона о напуштању здравствене установе без најаве, а надлежне органе, у случајевима одређеним посебним прописима.

Ако је пацијент неспособан за расуђивање, односно малолетан, надлежни здравствени радник дужан је обавијестити о његовом самовољном напуштању здравствене

установе, његовог родитеља, старатеља односно законског заступника.

Право пацијента над којим се врши медицинско истраживање

Члан 38.

За медицинско и научно истраживање над пацијентом, клиничко испитивање лијекова и медицинских средстава на пацијенту, као и његово укључивање у медицинску наставу, нужан је изричит пристанак обавијештеног пацијента.

Пристанак из става 1. овог члана даје се у писаном облику, на писму разумљивом пацијенту, након што се пацијент сагласи да је довољно исцрпно, тачно и благовремено обавијештен о смислу, циљу, поступцима, очекиваним резултатима, могућим ризицима, као и о нежељеним посљедицама медицинског и научног истраживања, клиничког испитивања лијекова и медицинских средстава, као и медицинске наставе.

За малољетног пацијента односно пословно неспособног пацијента пристанак из става 1. овог члана даје његов родитељ, законски заступник или старатељ, при чему се мора узети у обзир и мишљење малољетног односно пословно неспособног пацијента.

Пацијент односно његов родитељ, законски заступник или старатељ, мора бити посебно упозорен да је слободан да истраживање односно учествовање у настави из става 1. овог члана, одбије и да дати пристанак опозове у свако вријеме.

На права пацијента са душевним сметњама над којим се врши истраживање из става 1. овог члана, сходно се примјењују прописи о заштити лица са душевним сметњама.

На права пацијента који учествује у клиничким испитивањима лијекова и медицинских средстава сходно се примјењују прописи о лијековима и медицинским средствима.

У случају анкетирања о ризичним понашањима које може бити праћено мањом медицинском мјером (узимање мање количине крви на узорковање) дијете које је навршило 15. годину живота и које је способно за расуђивање може само дати пристанак на предложено анкетирање и узимање крви за узорковање.

Члан 39.

Пацијент који због медицинског и научног истраживања, односно клиничког испитивања лијекова и медицинских средстава, као и због учествовања у медицинској настави, претрпи штету на свом тијелу или здрављу има право на накнаду штете од здравствене установе или наручиоца ових истраживања, ако је настала штета посљедица тог истраживања односно испитивања, као и учествовања у настави у складу са законом.

У случају смрти пацијента из става 1. овог члана, право на накнаду штете остварују пацијентови наследици.

Пацијентови наследици из става 2. овог члана остварују право на накнаду штете према редослиједу утврђеном у члану 29. став 3. овог закона.

Пацијент има право на накнаду која му припада као добровољном учеснику истраживања и наставе из става 1. члана 38. овог закона.

Право на превентивне мјере и информисање о очувању здравља

Члан 40.

Пацијент има право на превентивне мјере и информације које су потребне за очување здравља и стицање здравих животних навика, као и информације о ризичним понашањима и штетним факторима животне и радне околине, који могу имати негативне посљедице по здравље.

Превентивне мјере и информације из става 1. овог члана остварују се на примарном, секундарном и терцијарном нивоу здравствене заштите, сагласно прописима о здравственој заштити.

Пацијент има право да буде обавијештен о заштити свог здравља за случај избијања епидемија и природних и других

несрећа, када се прогласи стање природне и друге несреће од стране надлежног органа.

Информације из ст. 1., 2. и 3. овог члана дужни су пружити пацијенту здравствени радници, здравствене установе, надлежни органи власти свих нивоа власти одговорни за здравство и поступање у случају природних и других несрећа, када се прогласи стање природне и друге несреће од стране надлежног органа.

Давање информација из ст. 1., 2. и 3. овог члана, није условљено претходним захтјевом пацијента за овим информацијама.

Пацијент који је жртва насиља у породици или је пацијент дијете које је жртва насиља, сагласно прописима о заштити од насиља у породици, остварује право на превентивне мјере и информације с циљем очувања физичког и психичког здравља, сагласно посебним прописима из ове области.

Право на приговор

Члан 41.

Пацијент коме је ускраћено право на здравствену заштиту, односно пацијент који није задовољан пруженом здравственом услугом, односно поступком здравственог или другог радника здравствене установе, може поднијети приговор директору здравствене установе односно носиоцу одобрења за приватну праксу.

Приговор се подноси непосредно или писаним путем.

О поднијетом приговору пацијента директор без одлагања прибавља изјашњење комисије за приговоре пацијента здравствене установе из члана 62. овог закона, која утврђује све битне околности и чињенице изнијете у приговору, и то најкасније у року од три дана од дана поднијетог приговора.

Изјашњење из става 3. овог члана доставља се без одлагања директору здравствене установе.

Директор здравствене установе, односно носиоца одобрења за приватну праксу, најкасније у року седам дана од дана подношења приговора, доноси одлуку.

Члан 42.

Пацијент који није задовољан одлуком директора здравствене установе, односно носиоца одобрења за приватну праксу, има право заштиту својих права затражити код надлежног министра здравства, у року од 15 дана од дана пријема одлуке.

Уколико се приговор из става 1. овог члана улаже на одлуку директора здравствене установе чији је оснивач односно суоснивач Федерација, рјешавање приговора је у надлежности федералног министра, а уколико се приговор улаже против одлуке директора здравствене установе чији је оснивач кантон односно општина, или директора здравствене установе у приватном односно мјешовитом власништву, као носиоца одобрења за приватну праксу, рјешавање приговора је у надлежности кантоналног министра здравства (у даљем тексту: кантонални министар).

Члан 43.

Против коначног рјешења надлежног министра здравства из члана 42. став 2. овог закона, пацијент може тражити заштиту својих права код надлежног суда у складу са законом.

Прије отпочињања судског поступка, односно у току судског поступка из става 1. овог члана, пацијент заштиту својих права може остварити и у поступку медијације, сагласно прописима о поступку медијације.

Право на накнаду штете

Члан 44.

Пацијент који због стручне грешке здравственог радника, односно здравственог сарадника, у остваривању здравствене заштите претрпи штету на свом тијелу или се стручном грешком проузрокује погоршање његовог здравственог стања, има право на накнаду штете у складу са законом.

У случају смрти пацијента због доказане стручне грешке здравственог радника односно здравственог сарадника, право накнаде штете остварују пацијентови наследници.

Пацијентови наследници из става 2. овог члана остварују право на накнаду штете према редослиједу утврђеном у члану 29. став 3. овог закона.

Право на накнаду штете не може се унапријед искључити или ограничити.

Право на прехрану у складу са својим свјетоназором

Члан 45.

Пацијент за вријеме боравка у стационарној здравственој установи има право на прехрану у складу са својим свјетоназором.

Право на одржавање личних контаката

Члан 46.

Током боравка у стационарној здравственој установи пацијент има право примања посјетиоца сагласно кућном реду здравствене установе, те право забранити посјете одређеном лицу или лицима.

Право на обављање вјерских обреда

Члан 47.

Пацијент за вријеме боравка у стационарној здравственој установи, у правилу, може остварити право на обављање вјерских обреда, у за то предвиђеном простору, укључујући и право опремања у мртвачници у случају смрти, уз примјену вјерских обреда - одвојено по конфесијама, сагласно просторним могућностима здравствене установе.

IV. ОБАВЕЗЕ И ОДГОВОРНОСТИ ПАЦИЈЕНАТА

Члан 48.

Обавезе и одговорности пацијента, у контексту одредби овог закона, односе се на:

- лично здравље,
- друге кориснике здравствених услуга,
- здравствене раднике и здравствене сараднике који обезбјеђују и омогућују здравствене услуге,
- ширу друштвену заједницу.

На обавезе и одговорности пацијента из става 1. овог члана сходно се примјењују прописи о облигацијама.

Одговорност пацијената за лично здравље

Члан 49.

Пацијент је обавезан одговорно се односити према свом здрављу, те активно учествовати при заштити, очувању и унапређењу свога здравља.

Пацијент је обавезан при остваривању здравствене заштите придржавати се упутстава и предузетих мјера прописане терапије од стране надлежног здравственог радника.

У обавезе пацијента из ст. 1. и 2. овог члана укључује се и подвргавање посебним мјерама за спречавање и сузбијање заразних болести у смислу прописа о заштити становништва од заразних болести.

Члан 50.

У случају да пацијент захтијева прекид лијечења и поред упозорења надлежног здравственог радника на могуће последице због овакве одлуке, о томе даје писану изјаву и треба бити свјестан свих последица своје одлуке.

Ако одбије давање писане изјаве, о томе ће надлежни здравствени радник сачинити службену забиљешку која се уписује и чува у медицинској документацији пацијента.

Одговорност пацијената према другим корисницима здравствених услуга

Члан 51.

Сваки пацијент је обавезан поштовати људска права, те права пацијената одређена овим законом, на начин да другим пацијентима намјерно не онемогућава кориштења истих права.

Члан 52.

Забрањено је ометање здравствених радника односно здравствених сарадника приликом пружања здравствене заштите другом пацијенту.

У случају из става 1. овог члана, особље здравствене установе упозорит ће пацијента који омета здравственог радника односно здравственог сарадника да у противном подлијеже одговорности у складу са овим законом

Члан 53.

У случају кршења одредби чл. 51. и 52. овог закона, здравствена установа односно приватна пракса нема право ускратити даље лијечење пацијента који угрожава права других пацијената односно омета здравственог радника односно здравственог сарадника приликом пружања здравствене заштите другом пацијенту.

Здравствена установа и приватна пракса имају право покренути поступак код надлежног суда ради утврђивања прекршајне одговорности пацијента, у случају оправдане сумње, да постоји кршење одредби из чл. 51. и 52. овог закона.

Одговорност пацијената према здравственим радницима и другим лицима која обезбјеђују и омогућују здравствене услуге

Члан 54.

Пацијент је обавезан у потпуности информисати надлежног здравственог радника и дати истините податке о свом здравственом стању, промјени адресе и телефонског броја.

Члан 55.

Пацијент је обавезан информисати надлежну здравствену установу односно приватну праксу о отказивању термина за наручене прегледе и медицинске поступке.

Члан 56.

Пацијент је обавезан поштовати кућни ред здравствене установе регулисан општим актима здравствене установе о условима боравка и понашања у њој.

Члан 57.

Пацијент је дужан уважавати обавезе здравственог особља према другим пацијентима, тако да не омета њихов рад, избјегавајући на тај начин да их доводи у ситуације да почине професионалну грешку за коју могу одговарати сагласно посебном закону.

Члан 58.

Пацијент је обавезан при остваривању здравствене заштите у здравственој установи, односно приватној пракси, прихватити предложени облик медицинског третмана који обезбјеђује заштиту здравља особља које му тај третман пружа.

Одговорност пацијената према широј друштвеној заједници

Члан 59.

Уколико пацијент болује од болести која може утицати на здравље и живот других људи не смије нити једним својим поступком изазвати опасност по здравље и живот других људи у широј друштвеној заједници.

У случају да се ради о малолетном пацијенту или пословно неспособном пацијенту, за понашање пацијента у складу са савјетима и препорукама надлежног здравственог радника, одговоран је родитељ, старатељ односно законски заступник.

Члан 60.

Ако се пацијент не придржава обавеза из чл. 49., 51., 52., 54., 55., 56., 57., и 58. овог закона, надлежни здравствени радник може отказати пружање даље здравствене заштите пацијенту, изузев хитне медицинске помоћи, с тим да је дужан у медицинску документацију пацијента унијети разлоге за одбијање пружања здравствене заштите, те о томе обавијестити директора здравствене установе, односно носиоца одобрења приватне праксе.

Надлежни здравствени радник не може отказати здравствену заштиту пацијенту у случају појаве заразне или

психичке болести код пацијента, чије би нелијечење могло угрозити здравље и живот других људи, као и ширу друштвену заједницу.

Ако се пацијент не придржава обавеза из члана 59. овог закона, директор здравствене установе, односно носилац одобрења приватне праксе дужан је о томе обавијестити министарство унутрашњих послова, надлежно према мјесту становања пацијента, сагласно посебном закону.

V. ОБЕЗБЈЕЂЕЊЕ ЗАШТИТЕ ПРАВА ПАЦИЈЕНАТА У ЗДРАВСТВЕНИМ УСТАНОВАМА ОДНОСНО ПРИВАТНИМ ПРАКСАМА

Члан 61.

Ради обезбјеђења примјене и праћења поштивања права пацијената, здравствене установе дужне су формирати комисију за приговоре пацијената (у даљњем тексту: Комисија).

Приликом формирања Комисије из става 1. овог члана поштоваће се принцип одражавања равноправне заступљености оба пола.

Мандат, начин избора, као и начин финансирања Комисије из става 1. овог члана уређује се статутом здравствене установе.

Двије или више здравствених установа могу именовати заједничку Комисију из става 1. овог члана.

Одредбе овог члана сходно се примјењују и на приватну праксу, тако да је иста обавезна обезбједити у свом раду обављање послова и задатака Комисије из става 1. овог члана.

Члан 62.

Комисију именује директор здравствене установе.

Дјелокруг рада Комисије је:

- благовремено разматра приговоре пацијената и сачињава изјашњења на изјављене приговоре за директора здравствене установе,
- води евиденције о врстама и учесталости приговора по организационим јединицама и на нивоу цијеле здравствене установе,
- анализира статистику приговора и извучи поуке за праксу,
- прати активности на унапређењу заштите и поштивања права пацијената на нивоу здравствене установе као резултат приговора,
- анализира похвале и сугестије пацијената, с циљем да се постојећа добра пракса још више афирмише и размјењује између организационих јединица здравствене установе,
- обавља и друге послове сагласно општем акту здравствене установе.

Члан 63.

Комисија за квалитет и безбједност здравствених услуга која је именована у здравственој установу сагласно прописима о систему побољшања квалитета, безбједности и о акредитацији у здравству може обављати послове и задатке и у области заштите права пацијената, а сагласно општим актима здравствене установе.

Комисија из става 1. овог члана, у контексту одредби овог закона, обавља следеће послове:

- прати, разматра и предлаже мјере за унапређење заштите права пацијената на основу унутрашње провјере квалитета и безбједности здравствених услуга који су прописани одговарајућим акредитацијским стандардима и критеријима,
- анализира и оцјењује примјену предложених мјера,
- сарађује са Комисијом за приговоре пацијената, увезује податке о приговорима пацијената са подацима о инцидентима (неповољним догађајима) и судским поступцима у циљу управљања клиничким и неклиничким ризицима.

Члан 64.

Здравствене установе и приватне праксе обавезне су једном у шест мјесеци достављати надлежном здравственом савјету јединице локалне самоуправе, као и надлежном здравственом савјету кантоналног министарства здравства (у даљњем тексту: кантонално министарство), према сједишту здравствене установе односно приватне праксе, извјештај о заprimљеним и ријешеним приговорима пацијената, укључујући и увезивање података о приговорима са подацима о инцидентима (неповољним догађајима) и судским поступцима.

VI. ЗДРАВСТВЕНИ САВЈЕТИ У ЈЕДИНИЦИ ЛОКАЛНЕ САМОУПРАВЕ И МИНИСТАРСТВИМА ЗДРАВСТВА

Члан 65.

У циљу остваривања и унапређења права пацијената оснивају се здравствени савјети јединица локалне самоуправе, кантоналног министарства и Федералног министарства здравства (у даљњем тексту: Федерално министарство).

Члан 66.

На нивоу локалне самоуправе оснива се здравствени савјет који броји најмање осам чланова из реда здравствених и нездравствених струка.

Приликом оснивања савјета из става 1. овог члана поштоваће се принцип одражавања равноправне заступљености оба пола.

Ближе одређење броја и састава чланова здравственог савјета, мандат, начин избора, као и начин финансирања здравственог савјета одређује се статутом општине.

На основу јавног позива, савјет из става 1. овог члана именује општински начелник и то, у правилу, представника из редова пацијената, младих, јединице локалне самоуправе, комора из области здравства, стручних удружења, удружења за заштиту права пацијената, синдиката здравствених установа односно приватних пракси, црвеног крста/крижа с подручја јединице локалне самоуправе.

Члан 67.

Здравствени савјет обавља следеће послове:

- предлаже и евалуира спровођење здравствене заштите на подручју јединице локалне самоуправе,
- даје мишљење на планове и програме здравствене заштите за подручје локалне самоуправе, те предлаже мјере за побољшање доступности и квалитета здравствене заштите на свом подручју,
- прати примјену прописа на подручју јединице локалне самоуправе који се односе на заштиту права и интереса пацијената,
- организује образовне курсеве за грађанство из познавања материје о правима пацијената и постојеће легислативе,
- даје препоруке за организацију курсева у здравственим установама ради упознавања руководства и здравствених радника с концептом права пацијената, легислативом и одговарајућим нужним промјенама у здравственим установама,
- прати повреде појединачних права пацијената на подручју јединице локалне самоуправе,
- предлаже предузимање мјера за заштиту и унапређење права пацијената на подручју јединице локалне самоуправе,
- без одгађања обавјештава здравствени савјет у кантоналном министарству о случајевима тежих повреда права пацијената које могу угрозити живот или здравље пацијената,
- подноси скупштини јединице локалне самоуправе и кантоналном министарству годишњи извјештај о свом раду,
- обавјештава јавност о повредама права пацијената,
- обавља друге послове одређене овим законом.

Здравствени савјет доноси пословник о своме раду којим се поближе уређује организација и начин рада.

Члан 68.

Чланови здравственог савјета у своме раду обавезни су поступати тако да не угрозе обавезу чувања службене тајне.

Члан 69.

У обављању послова из свога дјелокруга рада, здравствени савјет је овлаштен упозоравати, предлагати и давати препоруке.

Здравствени савјет је овлаштен надлежним органима државне управе, органима локалне самоуправе, надлежним министарствима здравства, заводима здравственог осигурања, здравственим установама, приватним праксама, коморама из области здравства предлагати предузимање мјера за спречавање штетних дјеловања која угрожавају права и интересе пацијената и захтијевати извјештај о предузетим мјерама.

Члан 70.

У остваривању друштвене бриге за заштиту права пацијената, у оквиру права и обавеза на подручју кантона, кантонални министар оснива и именује здравствени савјет кантоналног министарства.

Савјет из става 1. овога члана има најмање осам чланова и то, у правилу, представнике из редова: пацијената, младих, кантоналног министарства, комора из области здравства, стручних удружења, удружења за заштиту права пацијената, синдиката здравствених установа односно приватних пракси, црвеног крста/крижа с подручја кантона.

Приликом оснивања савјета из става 1. овог члана поштоваће се принцип одражавања равноправне заступљености оба пола.

Ближе одређење броја и састава чланова здравственог савјета из става 1. овог члана, мандат, начин избора, као и начин финансирања здравственог савјета одређује се прописом кантоналног министра.

Члан 71.

Здравствени савјет кантоналног министарства обавља сљедеће послове:

- прати спровођење остваривања права пацијената сагласно овоме закону,
- прати спровођење образовних активности у вези са правима пацијената,
- расправља о извјештајима здравствених савјета јединица подручне локалне самоуправе,
- даје мишљења, препоруке и приједлоге надлежним органима о утврђеном стању на подручју дјелокруга рада здравствених савјета јединица локалне самоуправе,
- предлаже предузимање мјера за изградњу cjеловитог система заштите и унапређења права пацијената у кантону односно Федерацији,
- даје иницијативе за доношење прописа којима се унапређују права пацијента, те мишљење на прописе из ове области које припремају надлежни органи власти на свим нивоима,
- сарађује са органима и организацијама из области заштите и унапређења права пацијената у Федерацији,
- подноси кантоналном министру здравства годишњи извјештај о свом раду,
- обавјештава јавност о повредама права пацијената,
- обавља и друге послове које му додијели кантонални министар у складу са овим законом и прописима донијетим на основу овог закона.

Здравствени савјет из става 1. овога члана доноси пословник о своме раду којим се поближе уређује организација и начин рада.

Члан 72.

Чланови здравственог савјета кантоналног министарства у своме раду обавезни су поступати тако да не угрозе дужност чувања службене тајне.

Члан 73.

У остваривању друштвене бриге за заштиту права пацијената, у оквиру права и обавеза на територији Федерације, федерални министар оснива и именује здравствени савјет Федералног министарства.

Савјет из става 1. овога члана има најмање осам чланова и то, у правилу, представнике из редова: пацијената, младих, Федералног министарства, комора из области здравства, стручних удружења, удружења за заштиту права пацијената, синдиката здравствених установа односно приватних пракси, црвеног крста/крижа са територије Федерације.

Приликом оснивања савјета из става 1. овог члана поштоваће се принцип одражавања равноправне заступљености оба пола.

Ближе одређење броја и састава чланова здравственог савјета из става 1. овог члана, мандат, начин избора, као и начин финансирања здравственог савјета одређује се прописом федералног министра.

Члан 74.

Здравствени савјет Федералног министарства обавља сљедеће послове и задатке:

- прати спровођење остваривања права пацијената сагласно овоме закону,
- координира све активности у области спровођења образовних програма из заштите права пацијената за грађанство и здравствене установе,
- расправља о извјештајима здравствених савјета кантоналних министарстава,
- даје мишљења, препоруке и приједлоге надлежним органима о утврђеном стању на подручју дјелокруга рада здравствених савјета кантоналних министарстава,
- предлаже предузимање мјера за изградњу cjеловитог система заштите и унапређења права пацијената у Федерацији односно Босни и Херцеговини,
- даје иницијативе за доношење прописа којима се унапређују права пацијента, те мишљење на прописе из ове области које припремају надлежни органи власти на свим нивоима,
- сарађује са органима власти у Босни и Херцеговини и домаћим и међународним организацијама из области заштите и унапређења права пацијената у Федерацији, Босни и Херцеговини односно иностранству,
- подноси федералном министру годишњи извјештај о свом раду,
- обавјештава јавност о повредама права пацијената,
- обавља и друге послове које му додијели федерални министар у складу са овим законом и прописима донијетим на основу овог закона.

Члан 75.

Обезбјеђење примјене и праћења поштивања права пацијената прати и надлежна здравствена инспекција, завод здравственог осигурања, као и институција омбудсмана, те предлажу мјере за унапређења стања у овој области, као и отклањање уочених недостатака, у смислу својих надлежности утврђених посебним законима.

VII. КАЗНЕ ОДРЕДБЕ

Члан 76.

Новчаном казном у износу од 10.000,00 до 15.000,00 КМ казниће се за прекршај здравствена установа ако:

- 1) ускраћује право пацијенту на доступност здравствене заштите (члан 7. овог закона);
- 2) не пружи све врсте информација из чл. 8. и 9. овог закона;
- 3) ускрати право пацијенту на обавјештење из чл. 10., 11. и 12. овог закона;

- 4) приликом одбијања пријема обавјештења од стране пацијента поступи супротно одредби чл. 13., 14. и 15. овог закона;
- 5) ускрати право пацијенту на слободан избор доктора медицине односно доктора стоматологије, као и слободан избор предложених медицинских поступака и мјера (члан 16. овог закона);
- 6) ускрати право пацијенту на самоодлучивање и пристанак (чл.17. до 22. овог закона);
- 7) поступи супротно вољи пацијента из чл. 23. и 24. овог закона;
- 8) повриједи право пацијента на повјерљивост информација и приватност из чл. 25. и 26. овог закона односно право на тајност из члана 27. овог закона;
- 9) повриједи лично достојанство пацијента из члана 30. овог закона;
- 10) повриједи право пацијента на спречавање и олакшавање патњи (члан 31. овог закона);
- 11) стави пацијента на листу чекања одређених здравствених услуга супротно члану 32. овог закона или му ускрати претходно писмено обавјештење о стављању на листу чекања, као и информацију о својој редној позицији на тој листи (члан 32. овог закона);
- 12) не омогући увид у медицинску документацију односно исправке или брисање текста који пацијента погрешно или субјективно описују као личност или дио текста који је материјално нетачан односно не омогући увид у медицинску документацију након смрти пацијента његовим насљедницима (чл. 33. и 36. овог закона);
- 13) не води уредно медицинску документацију, не омогући пацијенту право увида у медицинску документацију, или располаже са медицинском документацијом супротно одредби члана 34. овог закона;
- 14) обавља медицинска, научна и друга истраживања над пацијентом, као и учествовање у медицинској настави пацијента супротно одредбама чл. 38. и 39. овог закона;
- 15) пацијента не информише о превентивним мјерама и очувању здравља из члана 40. овог закона;
- 16) не ријеша по приговору пацијента на начин и у роковима утврђеним чланом 41. овог закона;
- 17) пацијенту не омогући прехрану у стационарној здравственој установи у складу са његовим свјетоназором, као и одржавање личних контаката (чл. 45. и 46. овог закона).
- 18) не извјештава надлежни здравствени савјет јединице локалне самоуправе, као и надлежни здравствени савјет кантоналног министарства здравства о поднијетим и ријешеним приговорима пацијената (члан 64. овог закона).

За прекршај из става 1. овог члана казниће се новчаном казном у износу од 500,00 до 3.000,00 КМ и одговорно лице у здравственој установи.

За прекршај из става 1. тач. 2), 3), 4), 5), 6), 7), 8), 10), 11), 12), 13), 15), 16), и 18) овога члана казниће се новчаном казном у износу од 300,00 до 1.500,00 КМ и носилац одобрења за приватну праксу.

Поред новчане казне, починиоцу прекршаја из става 1. овог члана може се изрећи забрана обављања дјелатности у периоду до шест мјесеци, а с циљем спречавања будућег чињења прекршаја.

Члан 77.

Новчаном казном у износу од 250,00 до 1.500,00 КМ казниће се за прекршај здравствени радник ако:

- 1) на захтјев пацијента ускрати информације односно обавјештење (чл. 8., 9., 10., 11. и 12. овог закона),
- 2) приликом одбијања пријема обавјештења од стране пацијента поступи супротно одредби чл. 13., 14. и 15. овог закона;
- 3) предузме медицинску мјеру над пацијентом без његовог пристанка, осим у случајевима када би непредузимање медицинске мјере угрозило живот и здравље пацијента (чл.17. и 18. овог закона);

- 4) поступи супротно одредбама чл. 20. до 24. овога закона;
- 5) повриједи право пацијента на повјерљивост информација и приватност из чл. 25. и 26. овог закона, односно тајност података из чл. 27, 28. и 29. овог закона, као и право на лично достојанство и приватност из члана 30. овог закона;
- 6) не води уредно, тачно и благовремено медицинску документацију (члан 34. став 1. овог закона);
- 7) у случају самовољног напуштања здравствене установе од стране пацијента поступи супротно члану 37. овог закона;
- 8) не информише пацијента о превентивним мјерама и очувању његова здравља (члан 40. овог закона);
- 9) обавља и друге радње супротно одредбама овог закона, као и прописима донијетим на основу овог закона.

Члан 78.

Новчаном казном у износу од 50,00 до 500,00 КМ казниће се за прекршај пацијент ако не испуњава своје обавезе и одговорности утврђене чл. 51., 52., 57., 58. и 59. овог закона.

VIII. ПРЕЛАЗНЕ И ЗАВРШНЕ ОДРЕДБЕ

Члан 79.

Општински начелник, кантонални министри и федерални министар ће у року од шест мјесеци од дана ступања на снагу овога закона именовати здравствене савјете.

Члан 80.

Подзаконски акти из члана 19. став 5, члана 20. став 3, члана 70. став 4. и члана 73. став 4. овог закона донијеће се у року од три мјесеца од дана ступања на снагу овога закона.

Члан 81.

Здравствене установе дужне су у року од девет мјесеци од дана ступања на снагу овог закона ускладити своје опште акте и пословање са одредбама овог закона и прописа донијетих на основу овог закона, те именовати комисију из члана 61. овог закона.

Члан 82.

Даном ступања на снагу овог закона престаје примјена одредби члана 26., члана 28. став 5. и чл. 29. до 34. Закона о здравственој заштити ("Службене новине Федерације БиХ", број 29/97).

Члан 83.

Овај закон ступа на снагу осмога дана од дана објављивања у "Службеним новинама Федерације БиХ".

Председавајући Дома народа Парламента Федерације БиХ Стјепан Крешаћ , с. р.	Председавајући Представничког дома Парламента Федерације БиХ Сафет Софтић , с. р.
---	---

Na osnovu člana IV.B.7. a)(IV) Ustava Federacije Bosne i Hercegovine, donosim

UKAZ

O PROGLAŠENJU ZAKONA O PRAVIMA, OBAVEZAMA I ODGOVORNOSTIMA PACIJENATA

Proglašava se Zakon o pravima, obavezama i odgovornostima pacijenata koji je donio Parlament Federacije BiH na sjednici Predstavničkog doma od 25. maja 2010. godine i na sjednici Doma naroda od 22. juna 2010. godine.

Broj 01-02-360/10
8. jula 2010. godine
Sarajevo

Predsjednica
Borjana Krišto, s. r.

ZAKON O PRAVIMA, OBAVEZAMA I ODGOVORNOSTIMA PACIJENATA

I. OSNOVNE ODREDBE

Član 1.

Ovim se zakonom određuju prava, obaveze i odgovornosti pacijenata prilikom korištenja zdravstvene zaštite, način korištenja tih prava, način zaštite i unapređenja tih prava, kao i druga pitanja u vezi sa pravima, obavezama i odgovornostima pacijenata.

Na prava, obaveze i odgovornosti iz stava 1. ovog člana shodno se primjenjuju propisi o zdravstvenoj zaštiti i zdravstvenom osiguranju, ako ovim zakonom nije drugačije određeno.

Pacijentom, u smislu ovoga zakona, smatra se svako lice, bolesno ili zdravo, osigurano ili neosigurano lice, koje zatraži ili kojem se pruža određena mjera ili usluga u cilju očuvanja i unapređenja zdravlja, sprječavanja bolesti, liječenja ili zdravstvene njege i rehabilitacije.

Član 2.

Svrha ovog zakona je da se pacijentima u Federaciji Bosne i Hercegovine (u daljnjem tekstu: Federacija) omogući jednaka, primjerena, kontinuirana, kvalitetna i bezbjedna zdravstvena zaštita koja se zasniva na partnerskom odnosu pacijenata, kao primaoca zdravstvenih usluga i zdravstvene ustanove, privatne prakse odnosno zdravstvenog radnika ili zdravstvenog saradnika, kao davaoca zdravstvenih usluga.

Partnerski odnos iz stava 1. ovog člana zasniva se na uzajamnom povjerenju i poštivanju između pacijenta i zdravstvene ustanove, privatne prakse odnosno zdravstvenog radnika ili zdravstvenog saradnika, na svim nivoima zdravstvene zaštite, te pravima, obavezama i odgovornostima partnera u ovom odnosu.

Član 3.

Zabranjuje se svaki vid diskriminacije na osnovu rase, boje kože, spola, spolne orijentacije, genetskog nasljeđa, jezika, religije ili vjerovanja, političkih i drugih uvjerenja, nacionalnog i socijalnog porijekla, prilikom obavljanja radnji na osnovu ovog zakona i propisa donijetih na osnovu ovog zakona.

Član 4.

Ovaj zakon i na osnovu njega donijeti propisi podrazumijevaju jednak i ravnopravan odnos oba spola, bez obzira na gramatički rod u kom su u ovom zakonu navedena lica koja mogu biti oba spola.

II. NAČELA

Član 5.

Korištenje zdravstvene zaštite, u skladu sa ovim zakonom, bazira se na sljedećim načelima:

- pravu pacijenta na najveće objektivno moguće očuvanje i zaštitu njegovog zdravlja, liječenjem i mjerama prevencije bolesti,
- poštivanju ljudskog dostojanstva pacijenta,
- poštovanju prava na fizički i mentalni integritet pacijenta i ličnu bezbjednost,
- poštovanju zaštite ličnosti pacijenta uključujući poštovanje njegove privatnosti, svjetonazora, te moralnih i vjerskih uvjerenja.

III. PRAVA PACIJENATA

Član 6.

Ovim zakonom i propisima donijetim na osnovu ovog zakona, svakom pacijentu garantuju se prava:

- na dostupnost zdravstvene zaštite, uključujući i pravo na hitnu medicinsku pomoć,
- na informacije,
- na obavještenost i učestvovanje u postupku liječenja,
- na slobodan izbor,

- na samoodlučivanje i pristanak, uključujući i zaštitu prava pacijenta koji nije sposoban dati pristanak,
- na povjerljivost informacija i privatnost,
- na tajnost podataka,
- na lično dostojanstvo,
- na sprječavanje i olakšavanje patnji i bola,
- na poštovanje pacijentovog vremena,
- na uvid u medicinsku dokumentaciju,
- na samovoljno napuštanje zdravstvene ustanove, pacijenta nad kojim se vrši medicinsko istraživanje,
- na preventivne mjere i informisanje o očuvanju zdravlja,
- na prigovor,
- na naknadu štete,
- na prehranu u skladu sa svjetonazorom,
- na održavanje ličnih kontakata,
- na obavljanje vjerskih obreda.

Prava iz stava 1. ovog člana pacijent ostvaruje na osnovu savremene medicinske doktrine, stručnih standarda i normi, te u skladu sa mogućnostima zdravstvenog sistema u Federaciji i uz uslov da prethodno ispunjava svoje obaveze i odgovornosti utvrđene ovim zakonom.

Pravo na dostupnost zdravstvene zaštite

Član 7.

Svaki pacijent ima pravo na dostupnu zdravstvenu zaštitu u skladu sa zdravstvenim stanjem i ličnim potrebama, zakonom i u granicama materijalnih mogućnosti sistema zdravstvene zaštite.

Pravo iz stava 1. ovog člana obuhvata i pravo pacijenta na hitnu medicinsku pomoć koju nije moguće uslovljavati statusom zdravstvenog osiguranja.

U postupku ostvarivanja zdravstvene zaštite pacijent ima pravo na jednak pristup zdravstvenoj zaštiti bez diskriminacija navedenih u članu 3. ovog zakona i bez diskriminacija u odnosu na vrstu oboljenja.

Pacijent koji je žrtva nasilja u porodici ili je pacijent djeteta koje je žrtva nasilja, saglasno propisima o zaštiti od nasilja u porodici, ostvaruje pravo na zdravstvenu zaštitu u smislu stava 1. ovog člana koja uključuje i zbrinjavanje i liječenje posljedica nasilja na fizičko, mentalno i reproduktivno zdravlje.

Pravo na informacije

Član 8.

Svaki pacijent ima pravo na sve vrste informacija o svom zdravlju, svojim pravima i obavezama i načinu kako ih koristi.

Svaki pacijent ima pravo i na informacije o zdravstvenim uslugama koje mu se mogu osigurati u zdravstvenoj ustanovi odnosno privatnoj praksi.

Član 9.

Informacije iz člana 8. ovog zakona mogu biti saopštene pacijentu usmeno ili pisano, na razumljivom jeziku za pacijenta, a ako je u pitanju strani državljanin, u pravilu, na njegovom maternjem jeziku ili uz prisustvo ovlaštenog prevodioca, odnosno tumača znakovnog jezika, ako je u pitanju pacijent sa onesposobljenjem.

Ako su informacije iz stava 1. ovog člana saopštene pacijentu pisano, iste moraju biti čitko i jasno napisane.

Razumljivi rječnik iz stava 1. ovog člana podrazumijeva davanje informacija koje su prilagođene obrazovnom nivou, fizičkom, psihičkom i emocionalnom stanju lica kojem se daje savjet odnosno informacija (u daljnjem tekstu: razumljiv rječnik).

Informacije iz stava 1. ovog člana, koje su zdravstvene ustanove i zdravstveni radnici dužni osigurati pacijentima obuhvataju:

- a) **opšte informacije koje se odnose na zdravstvenu ustanovu, i to:**
 - vodič za pacijente o zdravstvenoj ustanovi i kućnom redu sa svim kontakt telefonima,
 - zakonskim pravima i obavezama pacijenata,
 - te druge informacije utvrđene opštim aktom zdravstvene ustanove.

b) posebne informacije koje se odnose na:

- ostvarivanje prava na prigovor pacijenta u vezi postupanja zdravstvenih radnika i zdravstvenih saradnika u odnosu na bezbjednost i kvalitet zdravstvene usluge, kao i postupku i rokovima za izražavanje ovog prigovora,
- informacije o anketiranju pacijenata u vezi s njihovim zadovoljstvom zdravstvenim uslugama i o drugim mjerama u okviru sistema poboljšanja kvaliteta u zdravstvenoj ustanovi,
- informacije o provođenju nastave i medicinskih istraživanja i opcijama da se prihvati ili odbije učešće u nastavi i medicinskim istraživanjima.

c) pojedinačne lične informacije koje se odnose na:

- informacije o imenu i prezimenu, stručnom nazivu, naučnom nazivu, ako ga posjeduju, zdravstvenih radnika i zdravstvenih saradnika koji učestvuju u liječenju pacijenta i koje moraju biti vidno istaknute u ordinaciji, ambulanti ili na drugom mjestu, gdje se pruža zdravstvena zaštita, kao i na vidnom mjestu na radnoj odjeći zdravstvenog radnika i zdravstvenog saradnika, te pravo da mu se isti lično predstave prije otpočinjanja postupka liječenja,
- informacije o organizacijskim aspektima njegovog liječenja, načinu zakazivanja pregleda, dijagnostičkih i terapijskih procedura i jasno objašnjenje u slučaju odgađanja ili odustajanja od medicinske mjere,
- informacije o razlozima za zamjenu zdravstvenog radnika i/ili zdravstvenog saradnika u postupku liječenja,
- informacije o razlozima za premještanje pacijenta u drugu organizacijsku jedinicu ustanove ili u drugu zdravstvenu ustanovu,
- informacije o listi čekanja za određene vrste zdravstvenih usluga, načinu formiranja liste čekanja, vremenu čekanja, te pravo pacijenta na obavještenost da je stavljen na listu čekanja,
- informacije o promociji zdravlja i prevenciji bolesti,
- pravima iz zdravstvenog osiguranja i postupcima za ostvarivanje tih prava.

U informacije iz stava 4. tačka c) ovog člana uključuje se i sadržaj obavještenja iz člana 11. ovog zakona.

Pravo na obavještenje i na učestvovanje u postupku liječenja**Član 10.**

Radi osiguranja prava na samostalno odlučivanje o liječenju i prava na učestvovanje u postupku liječenja, pacijent ima pravo da od liječnika koji je odgovoran za njegovo liječenje (u daljnjem tekstu: nadležni zdravstveni radnik) blagovremeno dobije obavještenja koja su mu potrebna kako bi donio informiranu odluku da pristane ili ne pristane na predloženu medicinsku mjeru.

Obavještanje pacijenta treba da je dovoljno obuhvatno, tačno i blagovremeno.

Obuhvatnost obavještanja cijeni se u svakom posebnom slučaju prema mogućnosti da pacijent nadležnom zdravstvenom radniku može postavljati pitanja nakon ili u toku obavještanja i na njih dobivati njemu razumljive odgovore.

Tačnost obavještanja zasniava se na spoznatim medicinskim i drugim činjenicama tokom pregleda i liječenja pacijenta.

Blagovremenost obavještanja definiše se kao obavještanje pacijenta o kliničkim nalazima i predloženim medicinskim mjerama, ostavljajući pacijentu najmanje 24 sata od davanja obavještanja, da može razmisliti o svojoj odluci, izuzev u hitnim slučajevima.

Član 11.

Obavještenje iz člana 10. ovog zakona treba da obuhvati:

- 1) dijagnozu i prognozu bolesti;
- 2) kratak opis, cilj i korist od predložene medicinske mjere, njezin termin izvođenja;

- 3) vrstu i vjerovatnoću mogućih rizika, bolne i druge sporedne ili trajne posljedice;
- 4) za operativne i druge medicinske zahvate povezane sa većim rizikom ili većim opterećenjem, pacijentu se daju usmena i pisana objašnjenja na razumljiv način, i to liječnik koji će obaviti zahvat, a ako to nije moguće drugi liječnik koji je osposobljen za taj zahvat;
- 5) moguće promjene pacijentovog stanja poslije preduzimanja predložene medicinske mjere, kao i moguće nužne promjene u načinu života pacijenta;
- 6) alternativne metode liječenja sa opisom koristi i rizika svake od alternativnih metoda, uključujući i efekt neliječenja;
- 7) dejstvo lijekova i moguće nuspojave tog dejstva;
- 8) daljnji tok pružanja zdravstvene zaštite koji uključuje druge medicinske mjere i ostalim uslugama koje su na raspolaganju pacijentu, a ne pripadaju isključivo medicinskim mjerama;
- 9) pravo na odlučivanje o preporučenoj medicinskoj mjeri;
- 10) informacije pri otpustu iz bolnice ili druge stacionarne zdravstvene ustanove što uključuje otpusno pismo sa dijagnozom, opisom načina liječenja i zdravstvene njege, te uputama za daljnje liječenje i rehabilitaciju.

Član 12.

Obavještenje iz člana 11. ovog zakona, pacijentu daje nadležni zdravstveni radnik na razumljivom rječniku za pacijenta.

Ako je pacijent poslovno nesposobno lice odnosno lice sa duševnim smetnjama u smislu propisa o zaštiti lica sa duševnim smetnjama, obavještenje iz člana 11. ovog zakona daje se u skladu sa njegovom dobi, odnosno fizičkim, mentalnim i psihičkim stanjem.

Ako pacijent ne poznaje jezik koji je u službenoj upotrebi na području zdravstvene ustanove odnosno privatne prakse, u pravilu, se osigurava prevodilac u skladu sa propisima o službenoj upotrebi jezika i pisma, a ako se radi o pacijentu sa onesposobljenjem, kojem se ne može dati usmena informacija na uobičajeni način, u pravilu, se osigurava tumač znakovnog jezika ili ako je neophodna pisana informacija daje se na pismu razumljivom za to lice.

Pacijent sa invaliditetom ima pravo dobiti obavijesti u njemu pristupačnom obliku, prilagođene njegovom obrazovnom nivou, fizičkom, kao i emocionalnom stanju.

Odbijanje prijema obavještenja**Član 13.**

Obavještenje iz čl. 11. i 12. ovog zakona, nadležni zdravstveni radnik dužan je dati i bez pacijentovog traženja, nakon upoznavanja pacijenta s njegovim pravom na odbijanje primanja obavještenja u smislu člana 14. ovog zakona.

Ako je pacijent dao pristanak, nadležni zdravstveni radnik može obavijesti o njegovom zdravstvenom stanju dati i punoljetnom članu uže porodice pacijenta kojeg odredi pacijent odnosno njegovom zakonskom zastupniku ili staratelju.

Izuzetno od stava 1. ovog člana, pacijentu se mogu prešutjeti podaci o njegovom zdravstvenom stanju, ako nadležni zdravstveni radnik ocijeni da bi s obzirom na okolnosti takva obavijest prouzrokovala ozbiljnu štetu po zdravlje pacijenta.

U medicinsku dokumentaciju nadležni zdravstveni radnik unosi podatak da je pacijentu, odnosno članu porodice dao obavještenje o podacima iz st. 1. i 2. ovog člana ili razloge za prešućivanje obavijesti iz stava 3. ovog člana.

Član 14.

Pacijent koji je sposoban za rasuđivanje, ima pravo pisanom i potpisanom izjavom odbiti prijem obavještenja o prirodni svoga zdravstvenoga stanja i očekivanom ishodu predloženih i/ili preduzetih medicinskih postupaka i mjera.

Izjava iz stava 1. ovog člana ostaje pohranjena u medicinskoj dokumentaciji pacijenta.

Član 15.

Pacijent koji je sposoban za rasuđivanje ne može se odreći prava na obaviještenost u slučajevima u kojima mora biti svjestan prirode svoje bolesti, ukoliko bi njegova neobaviještenost ugrozila život i zdravlje drugih ljudi.

Pacijent iz stava 1. ovog člana ima pravo u pisanom obliku ili na bilo koji drugi vjerodostojan način odrediti lice koje će umjesto njega biti obaviješteno.

U slučaju kada pacijent nije odredio lice iz stava 2. ovog člana, nadležni zdravstveni radnik može obavijestiti o zdravstvenom stanju pacijenta, punoljetnog člana uže porodice koji živi sa pacijentom u zajedničkom domaćinstvu, ako je saopštavanje podataka o zdravstvenom stanju pacijenta članu porodice, neophodno radi izbjegavanja njihovog zdravstvenog rizika.

Pacijent odnosno lice koje pacijent odredi ili član uže porodice pacijenta, ima pravo biti obaviješten na način predviđen u st. 1., 2. i 3. ovog člana, čak i u slučajevima kad pacijentov pristanak nije uslov započinjanja terapije (u hitnim slučajevima).

Pravo na slobodan izbor

Član 16.

Svaki pacijent ima pravo na slobodan izbor doktora medicine, odnosno doktora stomatologije u skladu sa teritorijalnom organizacijom zdravstvene zaštite.

Izuzetno od stava 1. ovog člana, doktor medicine, odnosno doktor stomatologije kojeg pacijent izabere, može pod uslovom da nije u pitanju hitna medicinska pomoć, pacijentov izbor odbiti, i to samo u posebnim slučajevima kada:

- bi liječenje imalo manje uspjeha ili bi bilo nemoguće,
- izbor nije u skladu sa zakonom,
- dođe do gubljenja povjerenja između doktora medicine, odnosno doktora stomatologije i pacijenta.

U slučajevima iz stava 2. ovog člana, doktor medicine odnosno doktor stomatologije dužan je obrazložiti razlog ovog odbijanja i o istom informisati i direktora zdravstvene ustanove odnosno nosioca odobrenja za privatnu praksu kod kojeg je upslen.

Svaki pacijent ima pravo na slobodan izbor predloženih medicinskih postupaka i mjera, u skladu sa zakonom, na osnovu odgovarajućih obavijesti o mogućim rizicima i posljedicama po zdravlje pacijenta.

Pravo na samoodlučivanje i pristanak

Član 17.

Pacijent ima pravo da slobodno odlučuje o svemu što se tiče njegovog života i zdravlja, osim u slučajevima kada to direktno ugrožava život i zdravlje drugih.

Pravo iz stava 1. ovog člana ne podrazumijeva eutanaziju.

Bez pristanka pacijenta ne smije se, po pravilu, nad njim preduzeti nikakva medicinska mjera.

Medicinska mjera protivno volje pacijenta, odnosno roditelja, staratelja ili zakonskog zastupnika poslovno nesposobnog pacijenta, može se preduzeti samo u izuzetnim slučajevima koji su utvrđeni zakonom i koji su u skladu sa liječničkom etikom.

Medicinska mjera protivno volji pacijenta, odnosno roditelja, staratelja ili zakonskog zastupnika poslovno nesposobnog pacijenta, može se preduzeti i u provođenju tjelesnog pregleda i drugih radnji za potrebe krivičnog postupka, odnosno obaveznog psihijatrijskog vještačenja u slučaju sumnje da je isključena odnosno smanjena uračunljivost osumnjičenog odnosno optuženog za krivično djelo, saglasno propisima o krivičnom postupku Federacije Bosne i Hercegovine.

Član 18.

Pacijent daje pristanak na predloženu određenu medicinsku mjeru izričito, usmenim ili pisanim putem.

Pisani pristanak pacijenta obavezan je za invazivne dijagnostičke zahvate i operativne zahvate.

Izuzetno od stava 1. ovog člana, pristanak može biti dat i za više medicinskih usluga, ako predstavljaju funkcionalnu cjelinu u okviru postupka liječenja.

Pristanak kome nije prethodilo potrebno obavještenje u skladu sa čl. 10., 11. i 12. ovog zakona ne obavezuje, a nadležni zdravstveni radnik koji preduzme medicinsku mjeru u tom slučaju snosi rizik za štetne posljedice.

Pristanak na predloženu medicinsku mjeru pacijent može usmeno opozvati sve dok ne započne njeno izvođenje.

Pacijent ima pravo da odredi lice koje će u njegovo ime dati pristanak, odnosno koje će biti obaviješteno umjesto pacijenta o preduzimanju medicinskih mjera, u slučaju da pacijent postane nesposoban da donese odluku o pristanku.

Član 19.

Pacijent ima pravo da predloženu medicinsku mjeru odbije, izuzev u slučaju kada se njome spašava ili održava njegov život ili bi se nepreduzimanjem iste ugrozio život ili zdravlje drugih ljudi.

Nadležni zdravstveni radnik dužan je da pacijentu ukaže na posljedice njegove odluke o odbijanju predložene medicinske mjere i da o tome od pacijenta zatraži pisanu izjavu koja se čuva u medicinskoj dokumentaciji o liječenju, a ako pacijent odbije davanje pisane izjave, o tome će se sačiniti službena zabilješka.

U medicinsku dokumentaciju nadležni zdravstveni radnik upisuje podatak o pristanku pacijenta na predloženu medicinsku mjeru, kao i o odbijanju te mjere.

Pacijent u svako doba može povući svoju izjavu o odbijanju medicinske mjere, ne trpeći pritom ograničenja svojih prava.

Obrazac saglasnosti odnosno pristanka pacijenta na predloženu medicinsku mjeru, te obrazac izjave o odbijanju pojedine medicinske mjere pravilnikom propisuje federalni ministar zdravstva (u daljnjem tekstu: federalni ministar).

Član 20.

Nad pacijentom koji je bez svijesti ili iz drugih razloga nije u stanju da saopšti svoj pristanak, hitna medicinska mjera može se preduzeti i bez njegove saglasnosti odnosno saglasnosti staratelja ili zakonskog zastupnika, ukoliko bi nepreduzimanje takve mjere dodatno ugrozilo ili oštetilo zdravlje pacijenta odnosno ugrozilo njegov život.

Ako je pacijent bez svijesti ili iz drugih razloga nije u stanju da saopšti svoj pristanak, a roditelj, zakonski zastupnik ili staratelj nije dostupan, hitna medicinska mjera nad njim u zdravstvenoj ustanovi može se preduzeti na osnovu konzilijarnog nalaza.

Postupak i način rada liječničkog konzilija utvrđuje se pravilnikom federalnog ministra.

Član 21.

Ako se tokom invazivnog operativnog zahvata pojavi potreba za proširenjem operativnog zahvata koji se nije mogao pretpostaviti, u nedostatku pacijentovog pristanka odnosno pristanka roditelja, zakonskog zastupnika ili staratelja na obavljanje tog proširenog operativnog zahvata, prošireni operativni zahvat se može obaviti ako:

- to zahtjeva hitnost stanja pacijenta,
- bi njegovo neobavljanje dovelo do trajnog oštećenja zdravlja odnosno značilo akutnu prijetnju životu pacijenta,
- bi njegovo neobavljanje na pacijentu imalo daljnje moguće zdravstvene probleme kojima bi se pacijent mogao izvrgnuti, u slučaju nepreduzimanja neke za njega, u tom trenutku korisne medicinske procedure.

U slučajevima iz stava 1. ovog člana ima se smatrati da je pribavljen pretpostavljeni pristanak na proširenje operativnog zahvata od pacijenta ili pretpostavljeni pristanak njegovog roditelja, zakonskog zastupnika ili staratelja.

Zaštita pacijenta koji nije sposoban dati pristanak**Član 22.**

Ako je pacijent maloljetan ili je pacijent lice lišeno poslovne sposobnosti, medicinska mjera nad njim može se preduzeti uz obavještenje i pristanak njegovog roditelja, zakonskog zastupnika ili staratelja.

Maloljetni pacijent odnosno pacijent koji je lišen poslovne sposobnosti, treba i sam da bude uključen u donošenje odluke o pristanku na predloženu medicinsku mjeru, u skladu sa njegovom zrelošću i sposobnošću za rasuđivanje.

Na zaštitu prava pacijenta sa duševnim smetnjama shodno se primjenjuju propisi o zaštiti lica sa duševnim smetnjama.

Pacijent sa invaliditetom prihvaća medicinsku mjeru iskazivanjem pristanka u njemu pristupačnom obliku, prilagođen njegovom obrazovnom nivou, fizičkom i psihičkom, kao i emocionalnom stanju.

Dijete koje je navršilo 15. godinu života i koje je sposobno za rasuđivanje može samo dati pristanak na predloženu medicinsku mjeru, izuzev ako se radi o invanzivnim dijagnostičkim i terapijskim procedurama, operativnom zahvatu i prekidu trudnoće.

Ukoliko se radi o operativnim zahvatima ili prekidu trudnoće dijete koje je navršilo 15. godinu života, mora biti konsultirano i zatraženo njegovo mišljenje u skladu sa njegovom sposobnošću i zrelošću rasuđivanja.

Ako su interesi pacijenta iz st. 1. i 2. ovoga člana i njegovog roditelja, zakonskog zastupnika odnosno staratelja suprotstavljeni, nadležni zdravstveni radnik je dužan odmah o tome obavijestiti nadležni centar za socijalni rad.

Član 23.

Pristanak pacijenta u pisanom obliku obavezan je za upotrebu bilo kojih njegovih, za života odstranjenih ćelija, tkiva, organa ili dijelova tijela u svrhu zahvata koji nije povezan sa pružanjem zdravstvene zaštite njemu samome.

Pacijentov pristanak neće biti tražen za uništavanje ovih materijala na uobičajeni način.

Na postupanje sa organima i tkivima pacijenta kao živog davaoca, a u svrhu liječenja drugog pacijenta, shodno se primjenjuju propisi o transplantaciji organa i tkiva u svrhu liječenja.

Član 24.

Pacijent ima pravo da ne dozvoli bilo koji postupak s njegovim mrtvim tijelom koji se odnosi na obdukciju, a saglasno propisima o zdravstvenoj zaštiti, izuzev u slučajevima kada je obdukcija obavezna, kao i u slučajevima predviđenim propisima o krivičnom postupku Federacije Bosne i Hercegovine.

Pacijent ima pravo da ne dozvoli bilo koji postupak s njegovim mrtvim tijelom u svrhu istraživanja i edukacije, a saglasno propisima o zdravstvenoj zaštiti.

Na postupanje sa organima i tkivima pacijenta nakon njegove smrti, a u svrhu liječenja drugog pacijenta, shodno se primjenjuju propisi o transplantaciji organa i tkiva u svrhu liječenja.

Pravo na povjerljivost informacija i privatnost**Član 25.**

Svaki pacijent ima pravo na povjerljivost svih ličnih informacija koje je saopštio nadležnom zdravstvenom radniku, uključujući i one koje se odnose na njegovo stanje zdravlja i potencijalne dijagnostičke i terapijske procedure, pa i nakon pacijentove smrti.

Zabranjeno je da nadležni zdravstveni radnik saopšti drugim licima lične podatke o pacijentu iz stava 1. ovog člana, izuzev u slučajevima predviđenim u članu 36. ovog zakona.

Član 26.

Pacijent ima pravo na zaštitu svoje privatnosti tokom provođenja dijagnostičkih ispitivanja, posjeta doktoru medicine odnosno doktoru stomatologije ili specijalisti i medicinsko-hirurškom liječenju u cjelini.

Pregledu pacijenta i preduzimanju medicinskih mjera nad njim smiju prisustvovati samo zdravstveni radnici i zdravstveni saradnici koji su uključeni u njegov tretman.

Izuzetno od stava 1. ovog člana, pacijent ima pravo zatražiti da pregledu i izvođenju medicinskih postupaka prisustvuju članovi njegove porodice ili lica koja on odredi, dok pri pregledu djece do 15. godine života odnosno lica lišenih poslovne sposobnosti, obavezno prisustvuje jedan od roditelja, a ako ih dijete nema obavezno prisustvuje zakonski zastupnik ili staratelj.

Zdravstvene ustanove odnosno zdravstveni radnici trebaju osigurati zvučnu i vizuelnu privatnost pacijenata prilikom pregleda i izvođenja medicinskih postupaka, osim u hitnim slučajevima.

Pravo na tajnost podataka**Član 27.**

Podaci iz medicinske dokumentacije spadaju u lične podatke o pacijentu i predstavljaju službenu tajnu.

U lične podatke iz stava 1. ovog člana, spadaju svi identifikacijski i identificirajući podaci o njegovom zdravstvenom i medicinskom stanju, dijagnozi, prognozi i liječenju, te podaci o ljudskim supstancama na osnovu kojih se može utvrditi identitet lica, kao i doznake za bolovanje koje se uručuju poslodavcu u zatvorenoj kovčici.

Član 28.

S ciljem zaštite tajnosti podataka iz člana 27. ovog zakona, zdravstveni radnici i zdravstveni saradnici, kao i druga lica zaposlena u zdravstvenim ustanovama, privatnoj praksi, odnosno zavodu zdravstvenog osiguranja kod kojeg je pacijent zdravstveno osiguran, a kojima su ti podaci dostupni i potrebni radi ostvarivanja zakonom utvrđenih nadležnosti, kao i ovlašteni ocjenjivači vanjske provjere kvaliteta u zdravstvenoj ustanovi ili privatnoj praksi, koji obavljaju provjeru kvaliteta u postupku akreditacije saglasno propisima o sistemu poboljšanja kvaliteta, bezbjednosti i o akreditaciji u zdravstvu, obavezuju se da lične podatke o pacijentu i njegovom zdravstvenom stanju čuvaju kao službenu tajnu.

Dužnost čuvanja tajnosti podataka iz člana 27. ovog zakona, obaveza je i lica koja učestvuju u izradi i objavljivanju stručnih i naučnih radova, u marketinškim materijalima zdravstvenih ustanova, kao i lica koja učestvuju u nastavnom procesu u zdravstvenim ustanovama i tom prilikom dođu u posjed ličnih podataka o pacijentu i njegovom zdravstvenom stanju.

Prilikom obrade ličnih podataka i posebnih kategorija podataka, zdravstvene ustanove, privatne prakse, pravna i fizička lica iz st. 1. i 2. ovog člana dužna su primjenjivati propis o zaštiti ličnih podataka.

Dužnosti čuvanja tajnosti podataka, fizička lica iz st. 1. i 2. ovog člana, mogu biti oslobođeni samo na osnovu pisanog ili drugog jasno i nedvosmisleno izrečenog pristanka pacijenta ili u slučajevima predviđenim propisima o krivičnom postupku Federacije Bosne i Hercegovine, kao i propisima o pamičnom postupku.

Član 29.

Pravo na tajnost ličnih podataka pacijenta proširuje se i na njegovo pravo da nakon svoje smrti ograniči korištenje takvih informacija samo na lica koja pacijent za života odredi, u smislu člana 36. ovog zakona.

Ako pacijent svojom voljom to nije odredio, pravo na uvid u lične podatke umrlog pacijenta imaju samo pacijentovi nasljednici u smislu propisa o nasljeđivanju.

Pacijentovi nasljednici iz stava 2. ovog člana ostvaruju pravo na uvid u lične podatke umrlog pacijenta prema slijedećem isključivom redoslijedu:

- bračni partner, vanbračni partner,
- punoljetna djeca,
- roditelji ili usvojitelji.

Pravo na lično dostojanstvo

Član 30.

U svim okolnostima pružanja i korištenja zdravstvene zaštite, svaki pacijent ima pravo na zaštitu svog dostojanstva, te fizičkog i psihičkog integriteta, uz poštivanje svoje ličnosti, intimnosti, svjetonazora, moralnih i vjerskih uvjerenja.

Zdravstveni radnici trebaju tretirati pacijente s ljubaznošću, poštujući njihovo lično dostojanstvo.

Pravo na sprječavanje i olakšavanje patnji i boli

Član 31.

Svaki pacijent ima pravo na najviši nivo olakšavanja svoje patnje i boli saglasno opšteprihvaćenim stručnim standardima i etičkim načelima, što podrazumijeva terapiju bola i humanu palijativnu zaštitu u posljednjem stadiju bolesti.

Pravo iz stava 1. ovog člana ne podrazumijeva eutanaziju.

Pravo na poštovanje pacijentovog vremena

Član 32.

Pacijenta se može staviti na liste čekanja za određene vrste zdravstvenih usluga samo iz razumnih razloga i na razumno vrijeme.

Liste čekanja iz stava 1. ovog člana utvrđuju se za određene vrste zdravstvenih usluga koje nisu hitne, u zavisnosti od medicinskih indikacija i zdravstvenog stanja pacijenta, kao i datuma javljanja zdravstvenoj ustanovi, s tim da vrijeme čekanja ne može biti takvo da ugrozi zdravlje ili život pacijenta.

Zdravstvena ustanova odnosno nadležni zavod zdravstvenog osiguranja obavezni su pisano obavijestiti pacijenta da je stavljen na listu čekanja, na kojoj je rednoj poziciji na toj listi na dan prijema obavještenja i na koji način će o tome biti obaviješten.

Pravo na uvid u medicinsku dokumentaciju

Član 33.

Pacijent ima pravo uvida u svoju medicinsku dokumentaciju, te u pojedinačne i ukupne troškove svog liječenja.

U slučaju kada je pacijent dijete ili je pacijent lice lišeno poslovne sposobnosti, pravo uvida u medicinsku dokumentaciju imaju roditelji, zakonski zastupnik odnosno staratelj.

Članovi uže porodice pacijenta koji žive u zajedničkom domaćinstvu, imaju pravo uvida u medicinsku dokumentaciju svog člana porodice, ako su ti podaci od značaja za njihovo liječenje.

Pravo iz st. 1. i 2. ovog člana uključuje i pravo pacijenta na određene ispravke ili brisanje teksta koji ga pogrešno ili subjektivno opisuju kao ličnost ili dio teksta koji materijalno nije tačan ili nije bitan za njegu i liječenje.

Izuzetno, od stava 4. ovog člana, pogrešni podaci o pruženoj zdravstvenoj zaštiti ne smiju se brisati nego ih se ispravlja tako da je uvijek moguće rekonstruisati podatke koji su prvobitno bili uneseni.

Član 34.

Nadležni zdravstveni radnik dužan je da tačno, uredno i blagovremeno vodi medicinsku dokumentaciju, u skladu sa zakonom i da evidentira sve medicinske mjere koje su preduzete nad pacijentom, a posebno anamnezu, dijagnozu, dijagnostičke mjere, terapiju i rezultat terapije, kao i savjete date pacijentu.

Medicinskom dokumentacijom raspolaže zdravstvena ustanova odnosno privatna praksa, a pacijent ima pravo uvida u podatke koji se u njoj nalaze, te pravo dobiti prepis medicinske dokumentacije ukoliko je to zahtijevano u pisanoj formi.

Medicinska dokumentacija i podaci iz nje se ne smiju koristiti u pacijentu nepoznate svrhe i/ili bez njegove saglasnosti, osim za provođenje i izvršenje statističkih istraživanja u oblasti zdravstva saglasno posebnim propisima o evidencijama u oblasti zdravstva.

Izuzetno, od stava 3. ovog člana, nadležni zdravstveni radnik zadužen za daljnje liječenje i njegu pacijenta obavezan je zatražiti i biti obaviješten o podacima iz pacijentove medicinske

dokumentacije, da nepoznavanje tih podataka ne bi dovelo do pogoršanja zdravstvenog stanja pacijenta.

Član 35.

Podaci iz medicinske dokumentacije pacijenta, odnosno iz zdravstvene evidencije, mogu se dostavljati i bez pacijentove saglasnosti, na uvid, u obliku zapisa, odnosno izvoda iz medicinske dokumentacije, a na zahtjev suda, drugog organa kada je to propisano zakonom, kada to zahtjeva zaštita života drugih ljudi, te fizička bezbjednost i zdravlje drugih ljudi, kao i u drugim slučajevima predviđenim propisima o zaštiti ličnih podataka koji regulišu izuzetke obrade ličnih podataka odnosno posebne kategorije ličnih podataka, bez saglasnosti pacijenta.

Podaci iz stava 1. ovog člana dostavljaju se kao službena tajna.

Član 36.

U slučaju smrti pacijenta, pacijentovo pravo na uvid u medicinsku dokumentaciju ostvaruju pacijentovi nasljednici, koji imaju pravo biti upoznati s podacima iz medicinske dokumentacije koji jesu ili mogu biti u vezi s uzrokom smrti i sa medicinskim postupcima prije nastupanja smrti.

Uvid u medicinsku dokumentaciju pacijentovog nasljednika iz stava 1. ovog člana, uključuje pored prava na pristup medicinskoj dokumentaciji i pravo na dobivanje njezine kopije.

Pacijentovi nasljednici iz stava 1. ovog člana ostvaruju pravo na uvid u medicinsku dokumentaciju prema redoslijedu utvrđenom u članu 29. stav 3. ovog zakona.

Pravo pacijenta na samovoljno napuštanje zdravstvene ustanove

Član 37.

Pacijent ima pravo samovoljno napustiti stacionarnu zdravstvenu ustanovu, osim u slučajevima propisanim posebnim zakonima i u slučaju kada bi to moglo štetiti zdravlju i bezbjednosti drugih lica.

O namjeri napuštanja ustanove iz stava 1. ovog člana pacijent mora dati pisanu izjavu ili usmenu izjavu pred dva, istovremeno prisutna svjedoka, koji potpisuju izjavu o namjeri pacijenta da napusti ustanovu, uprkos opomeni nadležnog zdravstvenog radnika da time može ugroziti svoje zdravlje.

Pisane izjave iz stava 2. ovog člana prilažu se u medicinsku dokumentaciju pacijenta.

Podatak o samovoljnom napuštanju zdravstvene ustanove, bez najave, nadležni zdravstveni radnik dužan je odmah upisati u medicinsku dokumentaciju pacijenta.

Ako to nalaže zdravstveno stanje pacijenta, nadležni zdravstveni radnik dužan je obavijestiti lice iz člana 13. stav 2. ovog zakona o napuštanju zdravstvene ustanove bez najave, a nadležne organe, u slučajevima određenim posebnim propisima.

Ako je pacijent nesposoban za rasuđivanje, odnosno maloljetan, nadležni zdravstveni radnik dužan je obavijestiti o njegovom samovoljnom napuštanju zdravstvene ustanove, njegovog roditelja, staratelja odnosno zakonskog zastupnika.

Pravo pacijenta nad kojim se vrši medicinsko istraživanje

Član 38.

Za medicinsko i naučno istraživanje nad pacijentom, kliničko ispitivanje lijekova i medicinskih sredstava na pacijentu, kao i njegovo uključivanje u medicinsku nastavu, nužan je izričit pristanak obaviještenog pacijenta.

Pristanak iz stava 1. ovog člana daje se u pisanom obliku, na pismu razumljivom pacijentu, nakon što se pacijent saglasi da je dovoljno iscrpno, tačno i blagovremeno obaviješten o smislu, cilju, postupcima, očekivanim rezultatima, mogućim rizicima, kao i o neželjenim posljedicama medicinskog i naučnog istraživanja, kliničkog ispitivanja lijekova i medicinskih sredstava, kao i medicinske nastave.

Za maloljetnog pacijenta odnosno poslovno nesposobnog pacijenta pristanak iz stava 1. ovog člana daje njegov roditelj, zakonski zastupnik ili staratelj, pri čemu se mora uzeti u obzir i mišljenje maloljetnog odnosno poslovno nesposobnog pacijenta.

Pacijent odnosno njegov roditelj, zakonski zastupnik ili staratelj, mora biti posebno upozoren da je slobodan da istraživanje odnosno učestvovanje u nastavi iz stava 1. ovog člana, odbije i da dati pristanak opozove u svako vrijeme.

Na prava pacijenta sa duševnim smetnjama nad kojim se vrši istraživanje iz stava 1. ovog člana, shodno se primjenjuju propisi o zaštiti lica sa duševnim smetnjama.

Na prava pacijenta koji učestvuje u kliničkim ispitivanjima lijekova i medicinskih sredstava shodno se primjenjuju propisi o lijekovima i medicinskim sredstvima.

U slučaju anketiranja o rizičnim ponašanjima koje može biti praćeno manjom medicinskom mjerom (uzimanje manje količine krvi na uzorkovanje) dijete koje je navršilo 15. godinu života i koje je sposobno za rasuđivanje može samo dati pristanak na predloženo anketiranje i uzimanje krvi za uzorkovanje.

Član 39.

Pacijent koji zbog medicinskog i naučnog istraživanja, odnosno kliničkog ispitivanja lijekova i medicinskih sredstava, kao i zbog učestvovanja u medicinskoj nastavi, pretrpi štetu na svom tijelu ili zdravlju ima pravo na naknadu štete od zdravstvene ustanove ili naručioca ovih istraživanja, ako je nastala šteta posljedica tog istraživanja odnosno ispitivanja, kao i učestvovanja u nastavi u skladu sa zakonom.

U slučaju smrti pacijenta iz stava 1. ovog člana, pravo na naknadu štete ostvaruju pacijentovi nasljednici.

Pacijentovi nasljednici iz stava 2. ovog člana ostvaruju pravo na naknadu štete prema redosljedju utvrđenom u članu 29. stav 3. ovog zakona.

Pacijent ima pravo na naknadu koja mu pripada kao dobrovoljnom učesniku istraživanja i nastave iz stava 1. člana 38. ovog zakona.

Pravo na preventivne mjere i informisanje o očuvanju zdravlja

Član 40.

Pacijent ima pravo na preventivne mjere i informacije koje su potrebne za očuvanje zdravlja i sticanje zdravih životnih navika, kao i informacije o rizičnim ponašanjima i štetnim faktorima životne i radne okoline, koji mogu imati negativne posljedice po zdravlje.

Preventivne mjere i informacije iz stava 1. ovog člana ostvaruju se na primarnom, sekundarnom i tercijarnom nivou zdravstvene zaštite, saglasno propisima o zdravstvenoj zaštiti.

Pacijent ima pravo da bude obaviješten o zaštiti svog zdravlja za slučaj izbijanja epidemija i prirodnih i drugih nesreća, kada se proglasi stanje prirodne i druge nesreće od strane nadležnog organa.

Informacije iz st. 1., 2. i 3. ovog člana dužni su pružiti pacijentu zdravstveni radnici, zdravstvene ustanove, nadležni organi vlasti svih nivoa vlasti odgovorni za zdravstvo i postupanje u slučaju prirodnih i drugih nesreća, kada se proglasi stanje prirodne i druge nesreće od strane nadležnog organa.

Davanje informacija iz st. 1., 2. i 3. ovog člana, nije uslovljeno prethodnim zahtjevom pacijenta za ovim informacijama.

Pacijent koji je žrtva nasilja u porodici ili je pacijent dijete koje je žrtva nasilja, saglasno propisima o zaštiti od nasilja u porodici, ostvaruje pravo na preventivne mjere i informacije s ciljem očuvanja fizičkog i psihičkog zdravlja, saglasno posebnim propisima iz ove oblasti.

Pravo na prigovor

Član 41.

Pacijent kome je uskraćeno pravo na zdravstvenu zaštitu, odnosno pacijent koji nije zadovoljan pruženom zdravstvenom uslugom, odnosno postupkom zdravstvenog ili drugog radnika zdravstvene ustanove, može podnijeti prigovor direktoru zdravstvene ustanove odnosno nosiocu odobrenja za privatnu praksu.

Prigovor se podnosi neposredno ili pisanim putem.

O podnijetom prigovoru pacijenta direktor bez odlaganja pribavlja izjašnjenje komisije za prigovore pacijenta zdravstvene ustanove iz člana 62. ovog zakona, koja utvrđuje sve bitne okolnosti i činjenice iznijete u prigovoru, i to najkasnije u roku od tri dana od dana podnijetog prigovora.

Izjašnjenje iz stava 3. ovog člana dostavlja se bez odlaganja direktoru zdravstvene ustanove.

Direktor zdravstvene ustanove, odnosno nosilac odobrenja za privatnu praksu, najkasnije u roku sedam dana od dana podnošenja prigovora, donosi odluku.

Član 42.

Pacijent koji nije zadovoljan odlukom direktora zdravstvene ustanove, odnosno nosioca odobrenja za privatnu praksu, ima pravo zaštitu svojih prava zatražiti kod nadležnog ministra zdravstva, u roku od 15 dana od dana prijema odluke.

Ukoliko se prigovor iz stava 1. ovog člana ulaže na odluku direktora zdravstvene ustanove čiji je osnivač odnosno suosnivač Federacija, rješavanje prigovora je u nadležnosti federalnog ministra, a ukoliko se prigovor ulaže protiv odluke direktora zdravstvene ustanove čiji je osnivač kanton odnosno općina, ili direktora zdravstvene ustanove u privatnom odnosno mješovitom vlasništvu, kao nosioca odobrenja za privatnu praksu, rješavanje prigovora je u nadležnosti kantonalnog ministra zdravstva (u daljnjem tekstu: kantonalni ministar).

Član 43.

Protiv konačnog rješenja nadležnog ministra zdravstva iz člana 42. stav 2. ovog zakona, pacijent može tražiti zaštitu svojih prava kod nadležnog suda u skladu sa zakonom.

Prije otpočinjanja sudskog postupka, odnosno u toku sudskog postupka iz stava 1. ovog člana, pacijent zaštitu svojih prava može ostvariti i u postupku medijacije, saglasno propisima o postupku medijacije.

Pravo na naknadu štete

Član 44.

Pacijent koji zbog stručne greške zdravstvenog radnika, odnosno zdravstvenog saradnika, u ostvarivanju zdravstvene zaštite pretrpi štetu na svom tijelu ili se stručnom greškom prouzrokuje pogoršanje njegovog zdravstvenog stanja, ima pravo na naknadu štete u skladu sa zakonom.

U slučaju smrti pacijenta zbog dokazane stručne greške zdravstvenog radnika odnosno zdravstvenog saradnika, pravo naknade štete ostvaruju pacijentovi nasljednici.

Pacijentovi nasljednici iz stava 2. ovog člana ostvaruju pravo na naknadu štete prema redosljedju utvrđenom u članu 29. stav 3. ovog zakona.

Pravo na naknadu štete ne može se unaprijed isključiti ili ograničiti.

Pravo na prehranu u skladu sa svojim svjetonazorom

Član 45.

Pacijent za vrijeme boravka u stacionarnoj zdravstvenoj ustanovi ima pravo na prehranu u skladu sa svojim svjetonazorom.

Pravo na održavanje ličnih kontakata

Član 46.

Tokom boravka u stacionarnoj zdravstvenoj ustanovi pacijent ima pravo primanja posjetioca saglasno kućnom redu zdravstvene ustanove, te pravo zabraniti posjete određenom licu ili licima.

Pravo na obavljanje vjerskih obreda

Član 47.

Pacijent za vrijeme boravka u stacionarnoj zdravstvenoj ustanovi, u pravilu, može ostvariti pravo na obavljanje vjerskih obreda, u za to predviđenom prostoru, uključujući i pravo opremanja u mrtvačnici u slučaju smrti, uz primjenu vjerskih obreda - odvojeno po konfesijama, saglasno prostornim mogućnostima zdravstvene ustanove.

IV. OBAVEZE I ODGOVORNOSTI PACIJENATA

Član 48.

Obaveze i odgovornosti pacijenta, u kontekstu odredbi ovog zakona, odnose se na:

- lično zdravlje,
- druge korisnike zdravstvenih usluga,
- zdravstvene radnike i zdravstvene saradnike koji osiguravaju i omogućuju zdravstvene usluge,
- širu društvenu zajednicu.

Na obaveze i odgovornosti pacijenta iz stava 1. ovog člana shodno se primjenjuju propisi o obligacijama.

Odgovornost pacijenata za lično zdravlje

Član 49.

Pacijent je obavezan odgovorno se odnositi prema svom zdravlju, te aktivno učestvovati pri zaštiti, očuvanju i unapređenju svoga zdravlja.

Pacijent je obavezan pri ostvarivanju zdravstvene zaštite pridržavati se uputstava i preduzetih mjera propisane terapije od strane nadležnog zdravstvenog radnika.

U obaveze pacijenta iz st. 1. i 2. ovog člana uključuje se i podvrgavanje posebnim mjerama za sprječavanje i suzbijanje zaraznih bolesti u smislu propisa o zaštiti stanovništva od zaraznih bolesti.

Član 50.

U slučaju da pacijent zahtijeva prekid liječenja i pored upozorenja nadležnog zdravstvenog radnika na moguće posljedice zbog ovakve odluke, o tome daje pisanu izjavu i treba biti svjestan svih posljedica svoje odluke.

Ako odbije davanje pisane izjave, o tome će nadležni zdravstveni radnik sačiniti službenu zabilješku koja se upisuje i čuva u medicinskoj dokumentaciji pacijenta.

Odgovornost pacijenata prema drugim korisnicima zdravstvenih usluga

Član 51.

Svaki pacijent je obavezan poštivati ljudska prava, te prava pacijenata određena ovim zakonom, na način da drugim pacijentima namjerno ne onemogućava korištenja istih prava.

Član 52.

Zabranjeno je ometanje zdravstvenih radnika odnosno zdravstvenih saradnika prilikom pružanja zdravstvene zaštite drugom pacijentu.

U slučaju iz stava 1. ovog člana, osoblje zdravstvene ustanove upozorit će pacijenta koji ometa zdravstvenog radnika odnosno zdravstvenog saradnika da u protivnom podliježe odgovornosti u skladu sa ovim zakonom

Član 53.

U slučaju kršenja odredbi čl. 51. i 52. ovog zakona, zdravstvena ustanova odnosno privatna praksa nema pravo uskratiti daljnje liječenje pacijenta koji ugrožava prava drugih pacijenata odnosno ometa zdravstvenog radnika odnosno zdravstvenog saradnika prilikom pružanja zdravstvene zaštite drugom pacijentu.

Zdravstvena ustanova i privatna praksa imaju pravo pokrenuti postupak kod nadležnog suda radi utvrđivanja prekršajne odgovornosti pacijenta, u slučaju opravdane sumnje, da postoji kršenje odredbi iz čl. 51. i 52. ovog zakona.

Odgovornost pacijenata prema zdravstvenim radnicima i drugim licima koja osiguravaju i omogućuju zdravstvene usluge

Član 54.

Pacijent je obavezan u potpunosti informisati nadležnog zdravstvenog radnika i dati istinite podatke o svom zdravstvenom stanju, promjeni adrese i telefonskog broja.

Član 55.

Pacijent je obavezan informisati nadležnu zdravstvenu ustanovu odnosno privatnu praksu o otkazivanju termina za naručene preglede i medicinske postupke.

Član 56.

Pacijent je obavezan poštivati kućni red zdravstvene ustanove regulisan opštim aktima zdravstvene ustanove o uslovima boravka i ponašanja u njoj.

Član 57.

Pacijent je dužan uvažavati obaveze zdravstvenog osoblja prema drugim pacijentima, tako da ne ometa njihov rad, izbjegavajući na taj način da ih dovodi u situacije da počine profesionalnu grešku za koju mogu odgovarati saglasno posebnom zakonu.

Član 58.

Pacijent je obavezan pri ostvarivanju zdravstvene zaštite u zdravstvenoj ustanovi, odnosno privatnoj praksi, prihvatiti predloženi oblik medicinskog tretmana koji osigurava zaštitu zdravlja osoblja koje mu taj tretman pruža.

Odgovornost pacijenata prema široj društvenoj zajednici

Član 59.

Ukoliko pacijent boluje od bolesti koja može uticati na zdravlje i život drugih ljudi ne smije niti jednim svojim postupkom izazvati opasnost po zdravlje i život drugih ljudi u široj društvenoj zajednici.

U slučaju da se radi o maloljetnom pacijentu ili poslovno nesposobnom pacijentu, za ponašanje pacijenta u skladu sa savjetima i preporukama nadležnog zdravstvenog radnika, odgovoran je roditelj, staratelj odnosno zakonski zastupnik.

Član 60.

Ako se pacijent ne pridržava obaveza iz čl. 49., 51., 52., 54., 55., 56., 57. i 58. ovog zakona, nadležni zdravstveni radnik može otkazati pružanje daljnje zdravstvene zaštite pacijentu, izuzev hitne medicinske pomoći, s tim da je dužan u medicinsku dokumentaciju pacijenta unijeti razloge za odbijanje pružanja zdravstvene zaštite, te o tome obavijestiti direktora zdravstvene ustanove, odnosno nosioca odobrenja privatne prakse.

Nadležni zdravstveni radnik ne može otkazati zdravstvenu zaštitu pacijentu u slučaju pojave zarazne ili psihičke bolesti kod pacijenta, čije bi neliječenje moglo ugroziti zdravlje i život drugih ljudi, kao i širu društvenu zajednicu.

Ako se pacijent ne pridržava obaveza iz člana 59. ovog zakona, direktor zdravstvene ustanove, odnosno nosilac odobrenja privatne prakse dužan je o tome obavijestiti ministarstvo unutrašnjih poslova, nadležno prema mjestu stanovanja pacijenta, saglasno posebnom zakonu.

V. OSIGURANJE ZAŠTITE PRAVA PACIJENATA U ZDRAVSTVENIM USTANOVAMA ODNOSNO PRIVATNIM PRAKSAMA

Član 61.

Radi osiguranja primjene i praćenja poštivanja prava pacijenata, zdravstvene ustanove dužne su formirati Komisiju za prigovore pacijenata (u daljnjem tekstu: Komisija).

Prilikom formiranja Komisije iz stava 1. ovog člana poštovat će se princip odražavanja ravnopravne zastupljenosti oba spola.

Mandat, način izbora, kao i način finansiranja Komisije iz stava 1. ovog člana uređuje se statutom zdravstvene ustanove.

Dvije ili više zdravstvenih ustanova mogu imenovati zajedničku Komisiju iz stava 1. ovog člana.

Odredbi ovog člana shodno se primjenjuju i na privatnu praksu, tako da je ista obavezna osigurati u svom radu obavljanje poslova i zadataka Komisije iz stava 1. ovog člana.

Član 62.

Komisiju imenuje direktor zdravstvene ustanove. Djelokrug rada Komisije je:

- blagovremeno razmatra prigovore pacijenata i sačinjava izjašnjenja na izjavljene prigovore za direktora zdravstvene ustanove,
- vodi evidencije o vrstama i učestalosti prigovora po organizacionim jedinicama i na nivou cijele zdravstvene ustanove,
- analizira statistiku prigovora i izvlači pouke za praksu,
- prati aktivnosti na unapređenju zaštite i poštivanja prava pacijenata na nivou zdravstvene ustanove kao rezultat prigovora,
- analizira pohvale i sugestije pacijenata, s ciljem da se postojeća dobra praksa još više afirmiše i razmjenjuje između organizacionih jedinica zdravstvene ustanove,
- obavlja i druge poslove saglasno opštem aktu zdravstvene ustanove.

Član 63.

Komisija za kvalitet i bezbjednost zdravstvenih usluga koja je imenovana u zdravstvenoj ustanovu saglasno propisima o sistemu poboljšanja kvaliteta, bezbjednosti i o akreditaciji u zdravstvu može obavljati poslove i zadatke i u oblasti zaštite prava pacijenata, a saglasno opštim aktima zdravstvene ustanove.

Komisija iz stava 1. ovog člana, u kontekstu odredbi ovog zakona, obavlja sljedeće poslove:

- prati, razmatra i predlaže mjere za unapređenje zaštite prava pacijenata na osnovu unutrašnje provjere kvalitete i bezbjednosti zdravstvenih usluga koji su propisani odgovarajućim akreditacijskim standardima i kriterijima,
- analizira i ocjenjuje primjenu predloženih mjera,
- saraduje sa Komisijom za prigovore pacijenata, uvezuje podatke o prigovorima pacijenata sa podacima o incidentima (nepovoljnim događajima) i sudskim postupcima u cilju upravljanja kliničkim i nekliničkim rizicima.

Član 64.

Zdravstvene ustanove i privatne prakse obavezne su jednom u šest mjeseci dostavljati nadležnom zdravstvenom savjetu jedinice lokalne samouprave, kao i nadležnom zdravstvenom savjetu kantonalnog ministarstva zdravstva (u daljnjem tekstu: kantonalno ministarstvo), prema sjedištu zdravstvene ustanove odnosno privatne prakse, izvještaj o zaprimljenim i riješenim prigovorima pacijenata, uključujući i uvezivanje podataka o prigovorima sa podacima o incidentima (nepovoljnim događajima) i sudskim postupcima.

VI. ZDRAVSTVENI SAVJETI U JEDINICI LOKALNE SAMOUPRAVE I MINISTARSTVIMA ZDRAVSTVA

Član 65.

U cilju ostvarivanja i unapređenja prava pacijenata osnivaju se zdravstveni savjeti jedinica lokalne samouprave, kantonalnog ministarstva i Federalnog ministarstva zdravstva (u daljnjem tekstu: Federalno ministarstvo).

Član 66.

Na nivou lokalne samouprave osniva se zdravstveni savjet koji broji najmanje osam članova iz reda zdravstvenih i nezdravstvenih struka.

Prilikom osnivanja savjeta iz stava 1. ovog člana poštovat će se princip odražavanja ravnopravne zastupljenosti oba spola.

Bliže određenje broja i sastava članova zdravstvenog savjeta, mandat, način izbora, kao i način finansiranja zdravstvenog savjeta određuje se statutom opštine.

Na osnovu javnog poziva, savjet iz stava 1. ovog člana imenuje opštinski načelnik i to, u pravilu, predstavnika iz redova pacijenata, mladih, jedinice lokalne samouprave, komora iz oblasti zdravstva, stručnih udruženja, udruženja za zaštitu prava pacijenata, sindikata, zdravstvenih ustanova odnosno privatnih praksi, crvenog krsta/križa s područja jedinice lokalne samouprave.

Član 67.

Zdravstveni savjet obavlja sljedeće poslove:

- predlaže i evaluira provođenje zdravstvene zaštite na području jedinice lokalne samouprave,
 - daje mišljenje na planove i programe zdravstvene zaštite za područje lokalne samouprave, te predlaže mjere za poboljšanje dostupnosti i kvaliteta zdravstvene zaštite na svom području,
 - prati primjenu propisa na području jedinice lokalne samouprave koji se odnose na zaštitu prava i interesa pacijenata,
 - organizuje obrazovne kurseve za građanstvo iz poznavanja materije o pravima pacijenata i postojeće legislativne,
 - daje preporuke za organizaciju kurseva u zdravstvenim ustanovama radi upoznavanja rukovodstva i zdravstvenih radnika s konceptom prava pacijenata, legislativom i odgovarajućim nužnim promjenama u zdravstvenim ustanovama,
 - prati povrede pojedinačnih prava pacijenata na području jedinice lokalne samouprave,
 - predlaže preduzimanje mjera za zaštitu i unapređenje prava pacijenata na području jedinice lokalne samouprave,
 - bez odgađanja obavještava zdravstveni savjet u kantonalnom ministarstvu o slučajevima težih povreda prava pacijenata koje mogu ugroziti život ili zdravlje pacijenata,
 - podnosi skupštini jedinice lokalne samouprave i kantonalnom ministarstvu godišnji izvještaj o svom radu,
 - obavještava javnost o povredama prava pacijenata,
 - obavlja druge poslove određene ovim zakonom.
- Zdravstveni savjet donosi poslovnik o svome radu kojim se pobliže uređuje organizacija i način rada.

Član 68.

Članovi zdravstvenog savjeta u svome radu obavezni su postupati tako da ne ugroze obavezu čuvanja službene tajne.

Član 69.

U obavljanju poslova iz svoga djelokruga rada, zdravstveni savjet je ovlašten upozoravati, predlagati i davati preporuke.

Zdravstveni savjet je ovlašten nadležnim organima državne uprave, organima lokalne samouprave, nadležnim ministarstvi-ma zdravstva, zavodima zdravstvenog osiguranja, zdravstvenim ustanovama, privatnim praksama, komorama iz oblasti zdravstva predlagati preduzimanje mjera za sprječavanje štetnih djelovanja koja ugrožavaju prava i interese pacijenata i zahtijevati izvještaj o preduzetim mjerama.

Član 70.

U ostvarivanju društvene brige za zaštitu prava pacijenata, u okviru prava i obaveza na području kantona, kantonalni ministar osniva i imenuje zdravstveni savjet kantonalnog ministarstva.

Savjet iz stava 1. ovoga člana ima najmanje osam članova i to, u pravilu, predstavnike iz redova: pacijenata, mladih, kantonalnog ministarstva, komora iz oblasti zdravstva, stručnih udruženja, udruženja za zaštitu prava pacijenata, sindikata zdravstvenih ustanova odnosno privatnih praksi, crvenog krsta/križa s područja kantona.

Prilikom osnivanja savjeta iz stava 1. ovog člana poštovat će se princip odražavanja ravnopravne zastupljenosti oba spola.

Bliže određenje broja i sastava članova zdravstvenog savjeta iz stava 1. ovog člana, mandat, način izbora, kao i način finansiranja zdravstvenog savjeta određuje se propisom kantonalnog ministra.

Član 71.

Zdravstveni savjet kantonalnog ministarstva obavlja sljedeće poslove:

- prati provedbu ostvarivanja prava pacijenata saglasno ovome zakonu,

- prati provedbu obrazovnih aktivnosti u vezi sa pravima pacijenata,
- raspravlja o izvještajima zdravstvenih savjeta jedinica područne lokalne samouprave,
- daje mišljenja, preporuke i prijedloge nadležnim organima o utvrđenom stanju na području djelokruga rada zdravstvenih savjeta jedinica lokalne samouprave,
- predlaže preduzimanje mjera za izgradnju cjelovitog sistema zaštite i unapređenja prava pacijenata u kantonu odnosno Federaciji,
- daje inicijative za donošenje propisa kojima se unapređuju prava pacijenta, te mišljenje na propise iz ove oblasti koje pripremaju nadležni organi vlasti na svim nivoima,
- saraduje sa organima i organizacijama iz oblasti zaštite i unapređenja prava pacijenata u Federaciji,
- podnosi kantonalnom ministru zdravstva godišnji izvještaj o svom radu,
- obavještava javnost o povredama prava pacijenata,
- obavlja i druge poslove koje mu dodjeli kantonalni ministar u skladu sa ovim zakonom i propisima donijetim na osnovu ovog zakona.

Zdravstveni savjet iz stava 1. ovoga člana donosi poslovnik o svome radu kojim se pobliže uređuje organizacija i način rada.

Član 72.

Članovi zdravstvenog savjeta kantonalnog ministarstva u svome radu obavezni su postupati tako da ne ugroze dužnost čuvanja službene tajne.

Član 73.

U ostvarivanju društvene brige za zaštitu prava pacijenata, u okviru prava i obaveza na teritoriji Federacije, federalni ministar osniva i imenuje zdravstveni savjet Federalnog ministarstva.

Savjet iz stava 1. ovoga člana ima najmanje osam članova i to, u pravilu, predstavnike iz redova: pacijenata, mladih, Federalnog ministarstva, komora iz oblasti zdravstva, stručnih udruženja, udruženja za zaštitu prava pacijenata, sindikata zdravstvenih ustanova odnosno privatnih praksi, crvenog krsta/križa sa teritorije Federacije.

Prilikom osnivanja savjeta iz stava 1. ovog člana poštovat će se princip odražavanja ravnopravne zastupljenosti oba spola.

Bliže određenje broja i sastava članova zdravstvenog savjeta iz stava 1. ovog člana, mandat, način izbora, kao i način finansiranja zdravstvenog savjeta određuje se propisom federalnog ministra.

Član 74.

Zdravstveni savjet Federalnog ministarstva obavlja sljedeće poslove i zadatke:

- prati provedbu ostvarivanja prava pacijenata saglasno ovome zakonu,
- koordinira sve aktivnosti u oblasti provedbe obrazovnih programa iz zaštite prava pacijenata za građanstvo i zdravstvene ustanove,
- raspravlja o izvještajima zdravstvenih savjeta kantonalnih ministarstava,
- daje mišljenja, preporuke i prijedloge nadležnim organima o utvrđenom stanju na području djelokruga rada zdravstvenih savjeta kantonalnih ministarstava,
- predlaže preduzimanje mjera za izgradnju cjelovitog sistema zaštite i unapređenja prava pacijenata u Federaciji odnosno Bosni i Hercegovini,
- daje inicijative za donošenje propisa kojima se unapređuju prava pacijenta, te mišljenje na propise iz ove oblasti koje pripremaju nadležni organi vlasti na svim nivoima,
- saraduje sa organima vlasti u Bosni i Hercegovini i domaćim i međunarodnim organizacijama iz oblasti zaštite i unapređenja prava pacijenata u Federaciji, Bosni i Hercegovini odnosno inostranstvu,
- podnosi federalnom ministru godišnji izvještaj o svom radu,
- obavještava javnost o povredama prava pacijenata,

- obavlja i druge poslove koje mu dodjeli federalni ministar u skladu sa ovim zakonom i propisima donijetim na osnovu ovog zakona.

Član 75.

Osiguranja primjene i praćenja poštivanja prava pacijenata prati i nadležna zdravstvena inspekcija, zavodi zdravstvenog osiguranja, kao i institucija ombudsmena, te predlažu mjere za unapređenja stanja u ovoj oblasti, kao i otklanjanje uočenih nedostataka, u smislu svojih nadležnosti utvrđenih posebnim zakonima.

VII. KAZNE ODREDBE

Član 76.

Novčanom kaznom u iznosu od 15.000,00 KM do 150.000,00 KM kaznit će se za prekršaj zdravstvena ustanova ako:

- 1) uskraćuje pravo pacijentu na dostupnost zdravstvene zaštite (član 7. ovog zakona);
- 2) ne pruži sve vrste informacija iz čl. 8. i 9. ovog zakona;
- 3) uskrati pravo pacijentu na obavještenje iz čl. 10., 11. i 12. ovog zakona;
- 4) prilikom odbijanja prijema obavještenja od strane pacijenta postupi suprotno odredbi čl. 13., 14. i 15. ovog zakona;
- 5) uskrati pravo pacijentu na slobodan izbor doktora medicine odnosno doktora stomatologije, kao i slobodan izbor predloženih medicinskih postupaka i mjera (član 16. ovog zakona);
- 6) uskrati pravo pacijentu na samoodlučivanje i pristanak (čl. 17. do 22. ovog zakona);
- 7) postupi suprotno volji pacijenta iz čl. 23. i 24. ovog zakona;
- 8) povrijedi pravo pacijenta na povjerljivost informacija i privatnost iz čl. 25. i 26. ovog zakona odnosno pravo na tajnost iz člana 27. ovog zakona;
- 9) povrijedi lično dostojanstvo pacijenta iz člana 30. ovog zakona;
- 10) povrijedi pravo pacijenta na sprječavanje i olakšavanje patnji (član 31. ovog zakona);
- 11) stavi pacijenta na listu čekanja određenih zdravstvenih usluga suprotno članu 32. ovog zakona ili mu uskrati prethodno pisano obavještenje o stavljanju na listu čekanja, kao i informaciju o svojoj rednoj poziciji na toj listi (član 32. ovog zakona);
- 12) ne omogući uvid u medicinsku dokumentaciju odnosno ispravke ili brisanje teksta koji pacijenta pogrešno ili subjektivno opisuju kao ličnost ili dio teksta koji je materijalno netačan odnosno ne omogući uvid u medicinsku dokumentaciju nakon smrti pacijenta njegovim nasljednicima (čl. 33. i 36. ovog zakona);
- 13) ne vodi uredno medicinsku dokumentaciju, ne omogući pacijentu pravo uvida u medicinsku dokumentaciju, ili raspolaže sa medicinskom dokumentacijom suprotno odredbi člana 34. ovog zakona;
- 14) obavlja medicinska, naučna i druga istraživanja nad pacijentom, kao i učestvovanje u medicinskoj nastavi pacijenta suprotno odredbama čl. 38. i 39. ovog zakona;
- 15) pacijenta ne informiše o preventivnim mjerama i očuvanju zdravlja iz člana 40. ovog zakona;
- 16) ne riješi po prigovoru pacijenta na način i u rokovima utvrđenim članom 41. ovog zakona;
- 17) pacijentu ne omogući prehranu u stacionarnoj zdravstvenoj ustanovi u skladu sa njegovim svjetonazorom, kao i održavanje ličnih kontakata (čl. 45. i 46. ovog zakona).
- 18) ne izvještava nadležni zdravstveni savjet jedinice lokalne samouprave, kao i nadležni zdravstveni savjet kantonalnog ministarstva zdravstva o podnijetim i riješenim prigovorima pacijenata (član 64. ovog zakona).

Za prekršaj iz stava 1. ovog člana kaznit će se novčanom kaznom u iznosu od 500,00 do 3.000,00 KM i odgovorno lice u zdravstvenoj ustanovi.

Za prekršaj iz stava 1. tač. 2), 3), 4), 5), 6), 7), 8), 10), 11), 12), 13), 15), 16) i 18) ovoga člana kaznit će se novčanom kaznom u iznosu od 300,00 do 1.500,00 KM i nosilac odobrenja za privatnu praksu.

Pored novčane kazne, počiniocu prekršaja iz stava 1. ovog člana može se izreći zabrana vršenja djelatnosti u periodu do šest mjeseci, a s ciljem sprječavanja budućeg činjenja prekršaja.

Član 77.

Novčanom kaznom u iznosu od 250,00 do 1.500,00 KM kaznit će za prekršaj zdravstveni radnik ako:

- 1) na zahtjev pacijenta uskrati informacije odnosno obavještenje (čl. 8., 9, 10, 11. i 12. ovog zakona);
- 2) prilikom odbijanja prijema obavještenja od strane pacijenta postupi suprotno odredbi čl. 13., 14. i 15. ovog zakona;
- 3) preduzme medicinsku mjeru nad pacijentom bez njegovog pristanka, osim u slučajevima kada bi nepreduzimanje medicinske mjere ugrozilo život i zdravlje pacijenta (čl.17. i 18. ovog zakona);
- 4) postupi suprotno odredbama čl. 20. do 24. ovoga zakona;
- 5) povrijedi pravo pacijenta na povjerljivost informacija i privatnost iz čl. 25. i 26. ovog zakona, odnosno tajnost podataka iz čl. 27., 28. i 29. ovog zakona, kao i pravo na lično dostojanstvo i privatnost iz člana 30. ovog zakona;
- 6) ne vodi uredno, tačno i blagovremeno medicinsku dokumentaciju (član 34. stav 1. ovog zakona);
- 7) u slučaju samovoljnog napuštanja zdravstvene ustanove od strane pacijenta postupi suprotno članu 37. ovog zakona;
- 8) ne informiše pacijenta o preventivnim mjerama i očuvanju njegova zdravlja (član 40. ovog zakona);
- 9) obavlja i druge radnje suprotno odredbama ovog zakona, kao i propisima donijetim na osnovu ovog zakona.

Član 78.

Novčanom kaznom u iznosu od 50,00 do 500,00 KM kaznit će za prekršaj pacijent ako ne ispunjava svoje obaveze i odgovornosti utvrđene čl. 51., 52., 57., 58. i 59. ovog zakona.

VIII. PRELAZNE I ZAVRŠNE ODREDBE

Član 79.

Opštinski načelnik, kantonalni ministri i federalni ministar će u roku od šest mjeseci od dana stupanja na snagu ovoga zakona imenovati zdravstvene savjete.

Član 80.

Podzakonski akti iz člana 19. stav 5., člana 20. stav 3., člana 70. stav 4. i člana 73. stav 4. ovog zakona donijet će se u roku od tri mjeseca od dana stupanja na snagu ovoga zakona.

Član 81.

Zdravstvene ustanove dužne su u roku od devet mjeseci od dana stupanja na snagu ovog zakona uskladiti svoje opšte akte i poslovanje sa odredbama ovog zakona i propisa donijetih na osnovu ovog zakona, te imenovati Komisiju iz člana 61. ovog zakona.

Član 82.

Danom stupanja na snagu ovog zakona prestaje primjena odredbi član 26, član 28. stav 5. i čl. 29., do 34. Zakona o zdravstvenoj zaštiti ("Službene novine Federacije BiH", broj 29/97).

Član 83.

Ovaj zakon stupa na snagu osmoga dana od dana objavljivanja u "Službenim novinama Federacije BiH".

Predsjedavajući Doma naroda Parlamenta Federacije BiH Stjepan Krešić, s. r.	Predsjedavajući Predstavničkog doma Parlamenta Federacije BiH Safet Softić, s. r.
---	---

731

Temeljem članka IV.B.7. a)(IV) Ustava Federacije Bosne i Hercegovine, donosim

UKAZ

O PROGLAŠENJU ZAKONA O LJEKARNIČKOJ DJELATNOSTI

Proglašava se Zakon o ljekarničkoj djelatnosti koji je donio Parlament Federacije BiH na sjednici Zastupničkoga doma od 25. svibnja 2010. godine i na sjednici Doma naroda od 22. lipnja 2010. godine.

Broj 01-02-361/10
8. srpnja 2010. godine
Sarajevo

Predsjednica
Borjana Krišto, v. r.

ZAKON

O LJEKARNIČKOJ DJELATNOSTI

I. TEMELJNE ODREDBE

Članak 1.

Ovim zakonom uređuje se način organiziranja i provođenja ljekarničke djelatnosti, kao dijela zdravstvene zaštite, koja se obavlja na teritoriju Federacije Bosne i Hercegovine (u daljnjem tekstu: Federacija) pod uvjetima propisanim ovim zakonom i propisima donijetim na temelju ovog zakona, Zakonom o lijekovima i medicinskim sredstvima ("Službeni glasnik BiH", broj 58/08) (u daljnjem tekstu: državni Zakon) i propisima donijetim na temelju tog zakona.

Na organiziranje i provođenje ljekarničke djelatnosti iz stavka 1. ovog članka shodno se primjenjuju i propisi o zdravstvenoj zaštiti i zdravstvenom osiguranju, ako ovim zakonom nije drugačije uređeno.

Članak 2.

Ovaj zakon i na temelju njega donijeti propisi podrazumijevaju jednak i ravnopravan odnos oba spola, bez obzira na gramatički rod u kom su u ovom zakonu navedene osobe koje mogu biti oba spola.

II. LJEKARNIČKA DJELATNOST

Članak 3.

Ljekarnička djelatnost je dio zdravstvene djelatnosti od interesa za Federaciju koja se obavlja na svim razinama zdravstvene zaštite i koja osigurava snabdijevanje pučanstva, zdravstvenih ustanova i zdravstvenih djelatnika koji obavljaju privatnu praksu lijekovima i medicinskim sredstvima.

Ljekarnička djelatnost iz stavka 1. ovog članka obavlja se u sljedećim organizacionim oblicima:

- ljekarnama zdravstvenim ustanovama, u svim oblicima vlasništva, i njihovim ograncima i depovima,
- bolničkim ljekarnama,
- ljekarnama u privatnoj praksi.

Primjena lijekova u zdravstvenim ustanovama, i to ambulantama primarne zaštite, bolničkim odjelima, kao i drugim zdravstvenim ustanovama koje koriste lijekove neophodne za tretman pacijenata sukladno sa djelatnošću zdravstvene ustanove mora biti usklađena sa odredbama ovog zakona i propisima donijetim na temelju ovog zakona.

Obavljanje ljekarničke djelatnosti zabranjeno je u samostalnim trgovačkim radnjama.

Članak 4.

Pod ljekarničkom djelatnošću iz članka 3. ovog zakona, osim snabdijevanja lijekovima i medicinskim sredstvima, podrazumijeva se:

1. snabdijevanje herbalnim lijekovima i herbalnim supstancama;
2. snabdijevanje homeopatskim lijekovima;
3. izrada i snabdijevanje magistralnim i galenskim lijekovima;
4. snabdijevanje dječjom hranom i dječjom opremom, kao i djetetskim proizvodima;
5. snabdijevanje kozmetičkim i drugim sredstvima za njegu i očuvanje zdravlja;
6. savjetovanje u svezi sa pravilnom primjenom lijekova, medicinskih sredstava, herbalnih i homeopatskih lijekova, kozmetičkih i djetetskih proizvoda;
7. pružanje dodatnih usluga u svrhu provođenja preventivnih mjera za očuvanje i zaštitu zdravlja pučanstva, a koje podrazumijevaju mjerenja određenih parametara koje pacijenti mogu i samostalno odrediti u postupku samokontrole, pri čemu ove usluge imaju savjetodavni karakter i ne pružaju se u svrhu postavljanja dijagnoze kao što su mjerenje šećera u krvi, krvnog tlaka, težine i sl.

Ljekarnička djelatnost obavlja se sukladno dobroj ljekarničkoj praksi koja predstavlja sustav smjernica za osiguranje kvalitete usluga koje se pružaju u ljekarni.

Dobru ljekarničku praksu iz stavka 2. ovog članka propisuju federalni ministar zdravstva (u daljnjem tekstu: federalni ministar), uz prethodno pribavljeno mišljenje farmaceutske komore.

Članak 5.

Za pojmove upotrijebljene u ovom zakonu shodno se primjenjuju značenja istih utvrđenih člankom 2. državnog Zakona.

Osim izraza utvrđenih člankom 2. državnog Zakona, izrazi koji se koriste u ovom zakonu imaju sljedeća značenja:

- a) **ljekarna zdravstvena ustanova** je organizacioni oblik koji ispunjava uvjete za nabavku, čuvanje i izdavanje gotovih lijekova i medicinskih sredstava, izradu i izdavanje magistralnih i galenskih lijekova i ostalih proizvoda iz članka 4. ovog zakona;
- b) **ogranak ljekarne** je organizaciona jedinica ljekarne koja ispunjava uvjete za izdavanje gotovih lijekova i medicinskih sredstava, izradu i izdavanje magistralnih i galenskih lijekova i ostalih proizvoda iz članka 4. ovog zakona;
- c) **depo** je organizaciona jedinica ljekarne, koja se osniva isključivo na demografski ugroženim područjima i u kojoj se izdaju gotovi lijekovi, izuzev lijekova koji sadrže opojne droge i izrade galenskih i magistralnih lijekova;
- d) **bolnička ljekarna** je dio zdravstvene ustanove na sekundarnoj i tercijarnoj razini zdravstvene zaštite koja vrši snabdijevanje lijekovima za potrebe zdravstvenih ustanova u kojima je osnovana, a s ciljem liječenja pacijenata i osiguranja racionalne i efikasne farmakoterapije;
- e) **galenska laboratorija** je laboratorija u kojoj se izrađuju galenski lijekovi prema važećoj farmakopeji i drugim magistralnim propisima, a koji su namijenjeni za izdavanje isključivo u ljekarni kao zdravstvenoj ustanovi u čijem se sastavu nalazi ta galenska laboratorija;
- f) **licenca** je javna isprava koju izdaje farmaceutska komora, odnosno druga mjerodavna komora, na temelju koje magistar farmacije, odnosno farmaceutski tehničar stječe pravo za samostalno obavljanje ljekarničke djelatnosti;
- g) **recept** je javna isprava propisanog oblika i sadržaja koji mogu propisati samo ovlašteni doktori medicine i doktori stomatologije odnosno obiteljski doktori u primarnoj zdravstvenoj zaštiti, te ovlašteni specijalisti doktori

medicine i doktori stomatologije u primarnoj zdravstvenoj zaštiti, kao i ovlašteni specijalisti u hitnoj medicinskoj pomoći, koji posjeduju licencu za obavljanje profesionalne djelatnosti;

- h) **interventni uvoz** je uvoz lijekova koji nemaju dozvolu za stavljanje u promet izdatu od Agencije za lijekove i medicinska sredstva Bosne i Hercegovine (u daljnjem tekstu: Agencija) i koji se uvoze, suglasno državnim Zakonu, u slučajevima: hitnog uvoza za potrebe pojedinačnog liječenja, na prijedlog zdravstvene ustanove; hitnog potrebnog uvoza ograničenih količina lijekova koji nemaju dozvolu za stavljanje u promet, a nužni su za zaštitu zdravlja pučanstva, na prijedlog zdravstvene ustanove; hitnog uvoza lijeka humanitarnog porijekla i uvoza lijekova potrebnih za znanstvenoistraživački rad;
- i) **dežurstvo** je poseban oblik rada magistra farmacije u zdravstvenoj ustanovi poslije isteka redovitog radnog vremena;
- j) **pripravnost** je poseban oblik rada, kada magistar farmacije ne mora biti u zdravstvenoj ustanovi, ali mora biti dostupan radi pružanja hitne ljekarničke usluge i
- k) **farmaceutski otpad** je otpad koji nastaje u obavljanju ljekarničke djelatnosti i koji je kategorisan prema kategorijama iz kataloga farmaceutskeg otpada.

Članak 6.

U obavljanju ljekarničke djelatnosti magistri farmacije, u suradnji s drugim zdravstvenim djelatnicima, provode ljekarničku zdravstvenu zaštitu u cilju postizanja boljih farmakoterapijskih efekata i promocije racionalne uporabe lijekova, te aktivno sudjeluju u sprječavanju bolesti i zaštiti zdravlja.

Ljekarnička zdravstvena zaštita iz stavka 1. ovog članka obuhvata:

- unapređivanje farmakoterapijskih postupaka i postizanje terapijskih ciljeva,
- unapređenje racionalnog i ekonomičnog propisivanja lijekova i pravilne uporabe,
- praćenje, poduzimanje mjera za izbjegavanje ili smanjivanje nuspojava lijekova i medicinskih sredstava,
- izbjegavanje interakcija, terapijskog dupliranja ili pojave alergija,
- poboljšanje efekta kliničkog liječenja,
- provođenje preventivnih mjera očuvanja i zaštite zdravlja iz članka 4. točka 7. ovog zakona, sukladno medicinskoj doktrini,
- ostvarivanje suradnje sa drugim zdravstvenim djelatnicima, posebno liječnicima,
- obavljanje i drugih poslova i zadataka utvrđenih propisima donijetim na temelju ovog zakona, kao i poslova i zadataka utvrđenih državnim Zakonom, te propisima o zdravstvenoj zaštiti i zdravstvenom osiguranju.

Članak 7.

Pod snabdijevanjem lijekovima podrazumijeva se promet lijekovima na malo koji obuhvata naručivanje, čuvanje pod propisanim režimom, izdavanje i distribuciju lijekova na recept i bez recepta, kao i izradu, ispitivanje i izdavanje magistralnih i galenskih lijekova.

Pod prometom lijekova na malo u smislu stavka 1. ovog članka, podrazumijeva se i primjena lijekova u zdravstvenim ustanovama, i to ambulantom primarne zdravstvene zaštite, bolničkim odjelima, kao i u drugim zdravstvenim ustanovama iz članka 3. stavak 3. ovog zakona.

Ambulante, bolnički odjeli i druge zdravstvene ustanove iz stavka 2. ovog članka snabdijevaju se lijekovima i medicinskim sredstvima preko ljekarni odnosno bolničkih ljekarni.

Nije dopušten promet lijekovima na malo izvan organizacionih oblika utvrđenih u članku 3. st. 2. i 3. ovog zakona.

Članak 8.

Lijek koji se nalazi u prometu mora imati dozvolu za stavljanje lijeka u promet izdatu od Agencije suglasno državnom Zakonu.

Lijek koji se nalazi u prometu mora biti označen na vanjskom odnosno unutarnjem pakovanju suglasno odredbama državnog Zakona.

Izuzetno, od stavka 1. ovog članka, može se prometovati i lijekom koji nema dozvolu za stavljanje lijeka u promet izdatu od Agencije, ako se predmetni lijek nabavlja u slučajevima interventnog uvoza.

Uvjeti i načini uvoza lijekova koji nemaju dozvolu za stavljanje u promet bliže se određuju pravilnikom federalnog ministra.

Članak 9.

Pod snabdijevanjem medicinskim sredstvima podrazumijeva se promet medicinskih sredstava na malo koje obuhvata naručivanje, čuvanje pod propisanim uvjetima i izdavanje medicinskih sredstava i koje se obavlja u ljekarnama, ograncima ljekarni, depoima, bolničkim ljekarnama, ljekarnama u privatnoj praksi i specijaliziranim trgovinama za promet medicinskih sredstava na malo.

Izuzetno, od stavka 1. ovog članka, u bolničkim ljekarnama vrši se nabavka, čuvanje i izdavanje medicinskih sredstava za potrebe pacijenata u zdravstvenoj ustanovi na sekundarnoj i tercijarnoj razini zdravstvene zaštite.

Članak 10.

Medicinsko sredstvo koje se nalazi u prometu na malo mora ispunjavati opće i posebne zahtjeve, imati certifikat o usklađenosti i oznaku o usklađenosti u smislu odredbi državnog Zakona.

III. OSNIVANJE I ORGANIZIRANJE LJEKARNIČKE DJELATNOSTI**Ljekarna zdravstvena ustanova****Članak 11.**

Ljekarnu zdravstvenu ustanovu može osnovati općina, kanton, domaća i strana fizička, odnosno pravna osoba u svim oblicima vlasništva.

Kantonalnim propisima može se bliže odrediti osnivanje ljekarne kao zdravstvene ustanove na primarnoj razini zdravstvene zaštite, suglasno propisima o zdravstvenoj zaštiti.

Članak 12.

Ljekarna zdravstvena ustanova može obavljati ljekarničku djelatnost, ako ispunjava uvjete propisane ovim zakonom, i to:

- 1) ako ima uposlene ljekarničke djelatnike odgovarajućeg stupnja stručne spreme, sa položenim stručnim ispitom, a za obavljanje određenih poslova i sa odgovarajućom specijalizacijom;
- 2) ako ima odgovarajući prostor i opremu za obavljanje ljekarničke djelatnosti;
- 3) ako ima odgovarajuće vrste i količine lijekova i medicinskih sredstava koje su potrebne za kontinuirano pružanje ljekarničke djelatnosti;
- 4) uspostavljen sustav sigurnosnih standarda s ciljem zaštite pacijenata;
- 5) uspostavljen sustav upravljanja farmaceutskim otpadom sukladno važećim standardima, kao i posebnim propisima koji reguliraju ovu oblast;
- 6) zadovoljene geografske i demografske kriterije.

Dvije ili više ljekarni zdravstvenih ustanova mogu organizirati zajedničke nemedicinske službe za pravne, ekonomsko-financijske, tehničke i druge poslove ili ugovoriti obavljanje ovih poslova sa pravnom ili fizičkom osobom koja ispunjava uvjete predviđene zakonom za obavljanje navedenih djelatnosti i ima odobrenje mjerodavnog organa.

Agencija za kvalitetu i akreditaciju u zdravstvu u Federaciji Bosne i Hercegovine (u daljnjem tekstu: AKAZ) je dužna

definirati sustav sigurnosnih standarda u ljekarnama kao zdravstvenim ustanovama iz točke 4) stavka 1. ovog članka, te obavljati kontinuirano praćenje i procjenu sigurnosnih standarda u ljekarnama zdravstvenim ustanovama i ljekarnama u privatnoj praksi, što uključuje i izdavanje certifikata o zadovoljenju standarda sigurnosti.

Bliže uvjete glede prostora, opreme i kadra, kao i kriterije za osnivanje i obavljanje ljekarničke djelatnosti u ljekarnama zdravstvenim ustanovama i ljekarnama u privatnoj praksi, što uključuje i izdavanje certifikata o zadovoljenju standarda sigurnosti.

Članak 13.

Na osnivanje ljekarne zdravstvene ustanove, postupak njene verifikacije, privremene zabrane rada, prestanka rada shodno se primjenjuju propisi o zdravstvenoj zaštiti i propisi o ustanovama, ako drugačije nije uređeno ovim zakonom.

Članak 14.

Ljekarna zdravstvena ustanova može u svom sastavu organizirati slijedeće organizacione jedinice: ogranak ljekarne, depo, galensku laboratoriju.

U okviru zdravstvene ustanove na sekundarnoj i tercijarnoj razini zdravstvene zaštite može se osnovati bolnička ljekarna.

Članak 15.

Ogranak ljekarne je organizaciona jedinica ljekarne zdravstvene ustanove, koji ispunjava uvjete za izdavanje gotovih lijekova i medicinskih sredstava, izradu i izdavanje magistralnih i galenskih lijekova i ostalih proizvoda iz članka 3. ovog zakona.

Depo je organizaciona jedinica ljekarne zdravstvene ustanove u kome se izdaju gotovi lijekovi, izuzev lijekova koji sadrže opojne droge i izrade galenskih i magistralnih lijekova i koji se isključivo osniva na demografski ugroženim područjima odnosno u mjestima u kojima postoji potreba za izdavanjem osnovnih lijekova, a ne postoje prostorne i kadrovske mogućnosti za osnivanje ljekarne zdravstvene ustanove ili ogranka ljekarne.

Organizacione jedinice iz st. 1. i 2. ovog članka rade pod stručnim nadzorom ljekarne zdravstvene ustanove koja ih je osnovala.

Članak 16.

Ljekarna zdravstvena ustanova može osnovati galenski laboratorij kao posebnu organizacionu jedinicu u kojem izrađuju galenske lijekove prema važećoj farmakopeji i drugim magistralnim propisima, principima dobre proizvođačke prakse, dobre laboratorijske prakse i drugim propisima neophodnim za osiguranje kvalitete, a koji su namijenjeni za izdavanje isključivo u ljekarni zdravstvenoj ustanovi i njenim organizacionim jedinicama, u čijem se sastavu nalazi ta galenska laboratorija.

Ukoliko se galenski lijekovi proizvedeni u ljekarni iz stavka 1. ovog članka, stavljaju u promet izvan ljekarne zdravstvene ustanove i njenih organizacionih jedinica moraju se ispunjavati uvjeti prostora, opreme i kadra za proizvodnju lijekova suglasno državnom Zakonu, a za svaki galenski lijek proizveden na ovaj način, mora se pribaviti dozvola za stavljanje lijeka u promet izdata od Agencije.

Ljekarna zdravstvena ustanova koja osnuje galenski laboratorij kao posebnu organizacionu jedinicu, mora imati uposlene specijaliste farmaceutске tehnologije i kontrole kvalitete u punom radnom vremenu.

Ispunjenost uvjeta za rad i osnivanje galenskog laboratorija utvrđuje stručno povjerenstvo koje imenuje kantonalni ministar zdravstva (u daljnjem tekstu: kantonalni ministar).

Troškove rada stručnog povjerenstva iz stavka 4. ovog članka snosi podnositelj zahtjeva, a visinu troškova utvrđuje rješenjem kantonalni ministar.

Kantonalni ministar rješenjem određuje ispunjenost uvjeta za osnivanje i rad galenske laboratorije.

Bliži uvjeti prostora, opreme i kadra koje moraju ispunjavati galenski laboratoriji, kao i način i postupak njihove verifikacije bliže se određuju propisom federalnog ministra.

Bolnička ljekarna**Članak 17.**

Bolnička ljekarna je organizaciona jedinica zdravstvene ustanove sekundarne i tercijarne razine zdravstvene zaštite koja vrši snabdijevanje lijekovima za potrebe zdravstvenih ustanova u kojima je osnovana s ciljem liječenja pacijenata i osiguranja racionalne i efikasne farmakoterapije.

Uvjeti koje treba ispuniti bolnička ljekarna su:

- prostorija za izdavanje lijekova i medicinskih sredstava,
- laboratorij za izradu magistralnih i galenskih lijekova,
- prostorije za smještaj i čuvanje lijekova i medicinskih sredstava sukladno deklariranim uvjetima proizvođača, te s posebnim prilazom za prijam robe,
- prostoriju za rukovoditelja ljekarne,
- praonicu posuđa,
- sanitarni čvor.

Veličina prostora i pojedinih prostorija bolničke ljekarne, te neophodna oprema i broj ljekarničkih timova utvrđuje se sukladno obimu rada i broju kreveta u bolnici.

Sukladno obimu rada bolnička ljekarna mora osigurati prostor za izradu antineoplastičnih pripravaka lijekova, genske terapije, radiofarmaka, totalne parenteralne prehrane, sterilnih pripravaka i pojedinačne raspodjele lijekova na ime pacijenta.

Bolničke ljekarne ne mogu se baviti izdavanjem lijekova pacijentima.

Bliži uvjeti prostora, opreme i kadra koje moraju ispunjavati bolničke ljekarne, kao i način i postupak njihove verifikacije bliže se određuju propisom federalnog ministra.

Ispunjenost uvjeta za rad i osnivanje bolničke ljekarne utvrđuje mjerodavno ministarstvo zdravstva u okviru verifikacije rada zdravstvene ustanove sekundarne i tercijarne razine zdravstvene zaštite, suglasno propisima o zdravstvenoj zaštiti.

Članak 18.

Ljekarna zdravstvena ustanova i organizaciona jedinica ljekarne mora imati rukovoditelja koji je odgovoran za stručni rad u jednoj ljekarni, odnosno jednoj organizacionoj jedinici ljekarne.

Rukovoditelj mora biti magistar farmacije koji ispunjava uvjete iz članka 33. ovog zakona i koji je uposlen u ljekarni zdravstvenoj ustanovi odnosno organizacionoj jedinici ljekarne u punom radnom vremenu.

Rukovoditelj bolničke ljekarne pored uvjeta iz stavka 2. ovog članka, može imati i odgovarajuću specijalizaciju.

Članak 19.

Na organe upravljanja i rukovođenja, stručna tijela u ljekarni zdravstvenoj ustanovi, te sredstvima potrebnim za osnivanje i rad ljekarne kao zdravstvene ustanove shodno se primjenjuju odredbe propisa o zdravstvenoj zaštiti i propisa o ustanovama, ako ovim zakonom nije drugačije određeno.

Ljekarna u privatnoj praksi**Članak 20.**

Privatnu praksu u ljekarničkoj djelatnosti može samostalno obavljati magistar farmacije pod slijedećim uvjetima:

- 1) da ima završen farmaceutski fakultet i položen stručni ispit;
- 2) da je državljanin Bosne i Hercegovine sa prebivalištem na teritoriju Federacije;
- 3) da je radno sposoban za obavljanje privatne prakse;
- 4) da je poslovno sposoban;
- 5) da mu pravomoćnom sudskom presudom ili odlukom drugoga mjerodavnog organa nije izrečena mjera sigurnosti ili zaštitna mjera zabrane obavljanja zdravstvene zaštite, odnosno zaštitna mjera udaljenja, dok te mjere traju;
- 6) da nije u radnom odnosu, odnosno da ne obavlja drugu samostalnu djelatnost;
- 7) da raspolaže odgovarajućim prostorom;

- 8) da raspolaže odgovarajućom opremom za obavljanje ljekarničke djelatnosti;
- 9) da pribavi pozitivno mišljenje mjerodavne komore o opravdanosti osnivanja privatne prakse.

Članak 21.

Magistri farmacije obavljaju privatnu praksu osobno, u privatnim ljekarnama i mogu imati samo jednu ljekarnu u privatnoj praksi.

Članak 22.

Postupak i način verifikacije privatne prakse magistara farmacije, privremena obustava rada i prestanak rada privatne prakse obavlja se suglasno propisima o zdravstvenoj zaštiti, ako drugačije nije uređeno ovim zakonom i propisima donijetim na temelju ovog zakona.

Na prava i obveze magistara farmacije u privatnoj praksi shodno se primjenjuju odredbe propisa o zdravstvenoj zaštiti.

Članak 23.

Kantonavno ministarstvo zdravstva (u daljnjem tekstu: kantonavno ministarstvo) vodi Registar verifikiranih ljekarni zdravstvenih ustanova i ljekarni u privatnoj praksi za područje kantona.

Sadržaj i način vođenja Registra iz stavka 1. ovog članka propisuje kantonalni ministar.

Federalno ministarstvo zdravstva (u daljnjem tekstu: Ministarstvo) vodi Registar verifikiranih ljekarni zdravstvenih ustanova i ljekarni u privatnoj praksi za teritorij Federacije.

Sadržaj i način vođenja Registra iz stavka 3. ovog članka propisuje federalni ministar.

Kantonalna ministarstva dužna su nakon okončanog upravnog postupka o ispunjavanju uvjeta za rad ljekarne zdravstvene ustanove i ljekarne u privatnoj praksi, kopiju rješenja dostaviti Ministarstvu, kao i sve izmjene i dopune važećih rješenja.

Specijalizirana trgovina za promet medicinskim sredstvima na malo**Članak 24.**

Specijalizirana trgovina za promet medicinskim sredstvima na malo mora ispunjavati uvjete prostora, opreme i kadra, i to:

- imati prostorije za smještaj i čuvanje medicinskih sredstava prema vrstama i obimu prometa suglasno deklariranim uvjetima proizvođača, prostoriju za prodaju medicinskih sredstava, kao i sanitarni čvor, garderobu i kancelariju,
- opremu za smještaj i čuvanje medicinskih sredstava prema vrstama i obimu prometa suglasno deklariranim uvjetima proizvođača,
- kadar više odnosno srednje stručne spremlje medicinskog, farmaceutskog, biokemijskog ili drugog odgovarajućeg usmjerenja, sa položenim stručnim ispitom u svom stručnom zvanju, zavisno od vrste medicinskog sredstva kojim se prometuje,
- osigurati sigurnost i kvalitetu medicinskih sredstava u prostoru u kojem prometuju suglasno uputama proizvođača, a s ciljem sprečavanja promjene kvalitete medicinskog sredstva, kao i njihove zlouporabe.

Ispunjenost uvjeta iz stavka 1. ovog članka utvrđuje stručno povjerenstvo koje imenuje kantonalni ministar.

Troškove rada stručnog povjerenstva iz stavka 2. ovog članka snosi podnositelj zahtjeva, a visinu troškova utvrđuje rješenjem kantonalni ministar.

Kantonalni ministar rješenjem određuje ispunjenost uvjeta za osnivanje specijalizirane trgovine za promet medicinskim sredstvima na malo.

Bliže uvjete prostora, opreme i kadra za specijalizirane trgovine iz stavka 1. ovog članka propisuje federalni ministar.

IV. OBVEZE U LJEKARNIČKOJ DJELATNOSTI

Članak 25.

Ljekarna zdravstvena ustanova i ljekarna u privatnoj praksi, dužne su:

- osigurati sigurnost i kvalitetu lijekova i medicinskih sredstava u prostoru u kojem prometuju suglasno uputama proizvođača, a s ciljem sprječavanja promjene kvalitete lijeka i medicinskog sredstva, kao i njihove zlouporabe,
- prometovati samo lijekovima koji imaju dozvolu za stavljanje lijeka u promet izdatu od Agencije i koji su označeni na vanjskom odnosno unutarnjem pakiranju suglasno odredbama državnog Zakona, izuzev ako se ne radi o prometovanju lijeka iz članka 8. stavak 3. ovog zakona,
- poštovati režim izdavanja lijeka utvrđen dozvolom o stavljanju lijeka u promet,
- prometovati samo ispravnim lijekovima, kao i medicinskim sredstvima koja ispunjavaju opće i posebne zahtjeve, imaju certifikat o usklađenosti i koja su označena na način predviđen državnim Zakonom, kao i propisima koji se donose na temelju tog zakona,
- prijaviti Agenciji neželjene efekte lijeka i medicinskog sredstva na način i pod uvjetima utvrđenim državnim Zakonom, kao i propisima donijetim na temelju tog zakona,
- imati stalno na raspolaganju utvrđene količine esencijalnih lijekova potrebne za redovitu jednomjesečnu zalihu,
- dozvoliti farmaceutskom inspektoratu obavljanje farmaceutsko-inspekcijskog nadzora i uzimanje uzoraka lijeka i medicinskog sredstva radi obavljanja kontrole kvalitete,
- pravovremeno zbrinuti neispravne lijekove koji se smatraju farmaceutskim otpadom, kao i medicinska sredstva koja više nisu za uporabu ili su neispravna na način i pod uvjetima predviđenim državnim Zakonom, kao i propisima donijetim na temelju tog zakona,
- u prometu lijekovima na malo poštovati utvrđenu visinu maloprodajne marže, kao i cijene lijekova suglasno državnim Zakonom, kao i propisima donijetim na temelju tog zakona,
- nabavljati lijekove samo od proizvođača odnosno veleprometnika lijekovima koji ima dozvolu za proizvodnju lijekova odnosno dozvolu za promet lijekovima na veliko izdatu sukladno državnim Zakonom, odnosno obavljati promet samo onih lijekova za koje postoji dozvola za stavljanje lijeka u promet,
- nabavljati medicinska sredstva samo od proizvođača odnosno veleprometnika medicinskih sredstava koji su upisani u registar kod Agencije,
- osigurati certifikat ovlaštenog veleprometnika o izvršenim ispitivanjima identiteta i kvalitete nabavljenih supstanci koje služe za izradu galenskih i magistralnih lijekova,
- osigurati magistra farmacije u punom radnom vremenu koji mora biti nazočan tijekom cijelog radnog vremena,
- voditi evidencije i dokumentaciju sukladno odredbama ovog zakona, Zakona o sprječavanju i suzbijanju zlouporabe opojnih droga ("Službeni glasnik BiH", broj 8/06), te podatke iz evidencija i dokumentacije dostavljati na zahtjev mjerodavnih organa,
- provoditi stručnu i javnu afirmaciju racionalne politike propisivanja i izdavanja lijekova, te obavljati promociju zdravlja,
- voditi uredno financijsko i materijalno knjigovodstvo sukladno zakonu,
- obavljati i druge poslove iz svog djelokruga, suglasno ovom zakonu i propisima donijetim na temelju ovog zakona, državnim Zakonu i propisima donijetim na temelju tog zakona, te propisima o zdravstvenoj zaštiti.

Članak 26.

Zdravstvene ustanove koje primjenjuju lijekove na pacijentima dužne su osigurati uvjete glede prostora, opreme i

kadra za čuvanje i primjenu tih lijekova suglasno propisu Ministarstva donijetog na temelju državnog Zakona.

Članak 27.

Zdravstvene ustanove koje primjenjuju lijekove i medicinska sredstva nabavljene iz humanitarne pomoći dužne su osigurati uvjete opreme, skladištenja i distribuiranja s ciljem sprječavanja promjene kvalitete lijeka i medicinskog sredstva, kao i njihove zlouporabe.

Uvjete iz stavka 1. ovog članka propisuje federalni ministar.

Članak 28.

Specijalizirana trgovina za promet medicinskim sredstvima na malo, dužna je:

- osigurati sigurnost i kvalitetu medicinskih sredstava u prostoru u kojem prometuju suglasno uputama proizvođača s ciljem sprječavanja promjene kvalitete medicinskog sredstva, kao i njihove zlouporabe,
- prometovati samo medicinskim sredstvima koja ispunjavaju opće i posebne zahtjeve, imaju certifikat o usklađenosti i koja su označena na način predviđen državnim Zakonom, kao i propisima koji se donose na temelju tog zakona,
- prijaviti Agenciji neželjene efekte medicinskog sredstva na način i pod uvjetima utvrđenim državnim Zakonom, kao i propisima donijetim na temelju tog zakona,
- dozvoliti farmaceutskom inspektoratu, obavljanje farmaceutsko-inspekcijskog nadzora i uzimanje uzoraka medicinskog sredstva radi obavljanja kontrole kvalitete,
- pravovremeno zbrinuti medicinska sredstva koja više nisu za uporabu ili su neispravna na način i pod uvjetima predviđenim državnim Zakonom, kao i propisima donijetim na temelju tog zakona,
- nabavljati medicinska sredstva samo od proizvođača odnosno veleprometnika medicinskih sredstava koji su upisani u registar kod Agencije,
- voditi evidencije i dokumentaciju sukladno odredbama ovog zakona, te podatke iz evidencija i dokumentacije dostavljati na zahtjev mjerodavnih organa,
- obavljati i druge poslove iz svog djelokruga, suglasno ovom zakonu i propisima donijetim na temelju ovog zakona, državnim Zakonu i propisima donijetim na temelju tog zakona.

Članak 29.

Pravne i fizičke osobe, stručne institucije i organi koji na bilo koji način, u sklopu svoje djelatnosti dođu u posjed lijeka (prijevoznici, pošta, carina) dužni su postupati s lijekovima suglasno uputama naručitelja usluge, a zdravstvene ustanove koje primjenjuju lijekove na pacijentima dužne su osigurati uvjete glede prostora, opreme i kadra za čuvanje i primjenu tih lijekova s ciljem sprječavanja promjene kvalitete lijeka i njegove zlouporabe.

V. LJEKARNIČKI DJELATNICI

Članak 30.

Ljekarnički djelatnici su zdravstveni djelatnici koji imaju obrazovanje farmaceutskog usmjerenja i neposredno pružaju ljekarničke usluge.

Ljekarnički djelatnici u smislu ovog zakona su:

- magistar farmacije sa licencom,
- magistar farmacije specijalista sa licencom,
- farmaceutski tehničar sa licencom.

Članak 31.

Magistar farmacije je zdravstveni djelatnik koji ima visoko farmaceutsko obrazovanje, i to:

- magistar farmacije sa položenim stručnim ispitom i licencom,
- magistar farmacije - specijalista sa položenim stručnim ispitom i licencom i
- magistar farmacije - vježbenik.

Magistar farmacije - vježbenik nalazi se na vježbeničkom stažu radi stjecanja uvjeta za obavljanje ljekarničke djelatnosti.

Magistar farmacije - vježbenik obavlja ljekarničku djelatnost pod stručnim nadzorom magistra farmacije.

Članak 32.

Farmaceutski tehničar je zdravstveni djelatnik koji ima srednje farmaceutsko obrazovanje, i to:

- a) farmaceutski tehničar sa položenim stručnim ispitom i
- b) farmaceutski tehničar - vježbenik.

Farmaceutski tehničar obavlja ljekarničku djelatnost sukladno obimu rada za farmaceutske tehničare i pod stručnim nadzorom magistra farmacije.

Farmaceutski tehničar - vježbenik se nalazi na vježbeničkom stažu radi stjecanja uvjeta za obavljanje ljekarničke djelatnosti, koji se obavlja pod stručnim nadzorom magistra farmacije.

Članak 33.

Opći uvjeti za obavljanje ljekarničke djelatnosti za magistra farmacije i farmaceutske tehničare su:

- diploma fakulteta za zvanje magistra farmacije, odnosno diploma odgovarajuće srednje škole zdravstvenog usmjerenja za zvanje farmaceutski tehničar,
- položen stručni ispit,
- državljanstvo Bosne i Hercegovine,
- poslovna sposobnost,
- da je upisan u registar mjerodavne komore i da posjeduje licencu.

Izuzetno, od stavka 1. alineje tri ovog članka, strani državljani mogu obavljati ljekarničku djelatnost u Federaciji sukladno ovom zakonu i drugim propisima koji reguliraju ovu oblast i oblast zapošljavanja stranih državljana.

Poseban uvjet za obavljanje specijalističke djelatnosti u oblasti farmacije je specijalizacija iz te oblasti.

Članak 34.

Pravo na samostalan rad ima magistar farmacije i farmaceutski tehničar koji posjeduju licencu koju izdaje mjerodavna komora.

Članak 35.

Magistar farmacije i farmaceutski tehničar ima pravo i obvezu stručno se usavršavati radi održavanja i unapređivanja kvalitete ljekarničke djelatnosti sukladno zakonu.

Članak 36.

U obavljanju ljekarničke djelatnosti ljekarnički djelatnici dužni su da poštuju Kodeks ljekarničke etike i deontologije, kao i smjernice dobre ljekarničke prakse.

Nije dozvoljeno da se na radna mjesta magistra farmacije i farmaceutskog tehničara upošljavaju osobe drugog zdravstvenog usmjerenja.

Članak 37.

Magistar farmacije ne može bez recepta izdati lijek koji ima dozvolu za stavljanje lijeka u promet na receptu sukladno državnom Zakonu.

Magistar farmacije ne može staviti u promet lijek koji nema izdatu dozvolu za stavljanje lijeka u promet i koji nije označen sukladno državnom Zakonu.

Izuzetno, od stavka 2. ovog članka, magistar farmacije može izdati lijek koji nema dozvolu za stavljanje u promet, ako se predmetni lijek nabavlja po proceduri i načinu utvrđenom za intervencijni uvoz suglasno odredbama državnog Zakona.

Magistar farmacije ne može staviti lijek u promet na malo putem interneta.

Članak 38.

Nije dopušteno da farmaceutski tehničar izdaje lijekove na recept, lijekove koji sadrže opojne droge, izrađuje magistralne lijekove koji sadrže supstance jakog ili vrlo jakog djelovanja.

Nije dopušteno da farmaceutski tehničar izdaje gotove lijekove u depou ljekarne.

Članak 39.

Tijekom pružanja ljekarničkih usluga pacijentu, magistar farmacije uskratit će:

- izdavanje lijeka ili medicinskog sredstva za koje stručno procijeni da bi mogli ugroziti zdravlje pacijenta,
- izdavanje lijeka ili medicinskog sredstva u slučaju neispravne medicinske dokumentacije.

Članak 40.

Magistar farmacije i farmaceutski tehničar sve što sazna o zdravstvenom stanju pacijenta mora čuvati kao profesionalnu tajnu i ne smije je odati.

Iznimno, radi zdravstvene zaštite pacijenta ili njegove okoline, magistar farmacije može dati informacije o zdravstvenom stanju pacijenta uz odobrenje pacijenta, roditelja ili zakonskog zastupnika za maloljetnog pacijenta odnosno staratelja za punoljetnog pacijenta lišenog poslovne sposobnosti.

Dužnost čuvanja profesionalne tajne, magistra farmacije i farmaceutskog tehničara, primjenjuje se i u slučajevima kada budu pozvani u svojstvu svjedoka u kaznenom i parničnom postupku, na način i pod uvjetima predviđenim propisima o kaznenom postupku Federacije Bosne i Hercegovine, kao i propisima o parničnom postupku.

VI. KOMORA

Članak 41.

Radi očuvanja i zaštite interesa svoje profesije, zadovoljavanja svojih stručnih i osobnih potreba, osiguravanja uvjeta za organiziran nastup prema državnim organima, udrugama, zdravstvenim ustanovama, proizvođačima i dobavljačima lijekova i medicinskih sredstava, kao i zaštiti zdravlja građana, magistri farmacije i farmaceutski tehničari obavezno se udružuju u komore, kao strukovne udruge, a suglasno propisima o zdravstvenoj zaštiti.

Članak 42.

Na organizaciju i djelokrug rada komora iz članka 41. ovog zakona, shodno se primjenjuju i propisi o zdravstvenoj zaštiti.

VII. DOSTUPNOST I KONTINUITET U SNABDIJEVANJU LIJEKOVIMA

Članak 43.

Radi omogućavanja temeljne zaštite zdravlja pučanstva u oblasti lijekova, ljekarne zdravstvene ustanove i njihovi ogranci i depoi, te ljekarne u privatnoj praksi dužni su s ciljem osiguranja dostupnosti lijekova građanima, stalno imati na raspolaganju utvrđene količine esencijalnih lijekova potrebne za redovitu jednomjesečnu zalihu.

Članak 44.

Snabdijevanje lijekovima koji se koriste na teret sredstava Fonda solidarnosti Federacije Bosne i Hercegovine obavlja se sukladno Listi lijekova Fonda solidarnosti Federacije Bosne i Hercegovine, koju na prijedlog federalnog ministra, utvrđuje Vlada Federacije Bosne i Hercegovine.

Lijekovi sa popisa lijekova u bolničkoj zdravstvenoj zaštiti u Bosni i Hercegovini koji utvrđuje Vijeće ministara Bosne i Hercegovine sukladno članku 83. državnog Zakona, čine minimum lijekova koji ulaze u sastav liste lijekova iz stavka 1. ovog članka.

Bliži kriteriji za izbor lijekova, postupak i način izrade liste lijekova iz stavka 1. ovog članka, kao i korištenje lijekova iz stavka 1. ovog članka utvrđuje se propisom federalnog ministra.

VIII. PROPISIVANJE I IZDAVANJE LIJEKOVA

Članak 45.

Lijekovi se propisuju i izdaju na recept odnosno bez recepta, u ovisnosti od režima izdavanja lijeka utvrđenog u dozvoli za stavljanje lijeka u promet izdanoj od Agencije suglasno odredbama državnog Zakona, te propisima donijetim na temelju tog zakona.

Zabranjeno je nudenje neposredne ili posredne materijalne koristi osobi koja propisuje ili izdaje lijek.

Propisom federalnog ministra bliže se utvrđuju uvjeti o propisivanju i izdavanju lijekova u prometu na malo.

Članak 46.

Lijekove na recept propisuje ovlaštenu doktor medicine, doktor stomatologije, odnosno obiteljski doktor, kao i specijalisti u primarnoj zdravstvenoj zaštiti.

Članak 47.

Lijekovi se izdaju u ljekarnama, ograncima ljekarne i depoima ljekarne.

U depoima ljekarne mogu se izdavati samo gotovi lijekovi, osim gotovih lijekova koji sadrže opojne droge i psihotropne tvari.

Lijekove u ljekarnama, ograncima ljekarne i depoima ljekarne izdaju ovlaštenu magistri farmacije.

IX. EVIDENCIJE, DOKUMENTACIJA I STRUČNA LITERATURA U LJEKARNI

Članak 48.

Evidencije u ljekarni vode se upisivanjem podataka u dokumentaciju ljekarne i druge oblike materijalnih i financijskih evidencija određenih pozitivnim propisima.

Dokumentacija ljekarne (u daljnjem tekstu: dokumentacija) mora biti ažurna, ovjerena i dostupna organima stručnog nadzora i ovlaštenim osobama.

Dokumentacija se može voditi ručno ili elektronski.

Ako se dokumentacija vodi elektronski, mora se osigurati propisano arhiviranje dokumentacije i njeno čuvanje prema propisanim rokovima.

Članak 49.

Ljekarna i njena organizaciona jedinica moraju imati sljedeću stručnu literaturu:

- farmakopeju (jednu od trenutno važećih),
- formule magistrales,
- važeći registar gotovih lijekova za teritoriju Bosne i Hercegovine izdan od mjerodavnog organa,
- priručnik dobre ljekarničke prakse,
- farmakoterapijski priručnik,
- sinonima pharmaceutica.

Osim stručne literature iz stavka 1. ovog članka, preporučuju se i sljedeće stručne knjige:

- The Extra Pharmacopea, Martindale,
- Practice of Pharmacy, Remington-s,
- Rote liste.

Članak 50.

Obvezna dokumentacija je:

- certifikati od veleprometnika o izvršenim ispitivanjima supstanci za galenske i magistralne lijekove u ljekarni,
- knjiga evidencije o prijemu i izdavanju opojnih droga,
- knjiga prometa otrova,
- protokol laboratorijskog rada,
- evidencija o magistralnim lijekovima koji se pripremaju od ljekovitih supstanci jakog i vrlo jakog djelovanja,
- evidencija o nabavama i o potrošnji lijekova.

Iznimno od stavka 1. ovog članka, u depou ljekarne se vodi samo evidencija o potrošnji lijekova.

Način praćenja potrošnje lijekova bliže se uređuje propisom federalnog ministra.

Članak 51.

Knjiga evidencije o prijemu i izdavanju opojnih droga mora sadržavati:

- a) redni broj evidencije;
- b) naziv lijeka koji sadrži opojnu drogu i naziv i sjedište proizvođača lijeka koji sadrži opojnu drogu;
- c) farmaceutski oblik i pakiranje lijeka koji sadrži opojnu drogu (za magistralne lijekove koji sadrže opojnu drogu: gram, mililitar i sl.);

- d) naziv, adresa, broj i nadnevak fakture dobavljača-veleprometnika lijeka koji sadrži opojnu drogu;
- e) količinu primljenih lijekova koji sadrže opojne droge (broj pakiranja, a za magistralne lijekove koji sadrže opojne droge: gram, mililitar i sl.);
- f) količinu izdatih lijekova koji sadrže opojne droge (broj pakiranja, a za magistralne lijekove: gram, mililitar i sl.);
- g) trenutno stanje opojne droge na lageru ljekarne (broj pakiranja, a za magistralne lijekove koji sadrže opojne droge: gram, mililitar i sl.);
- h) naziv, sjedište i adresa zdravstvene ustanove u kojoj su propisani lijekovi koji sadrže opojne droge;
- i) prezime, ime oca i ime osobe kojoj je propisan lijek koji sadrži opojnu drogu;
- j) prezime, ime oca, ime osobe i adresa osobe kojoj je izdan lijek koji sadrži opojnu drogu uz broj osobne karte;
- k) šifra dijagnoze (bolesti) iz recepta, broj protokola, nadnevak propisivanja i izdavanja lijeka koji sadrži opojnu drogu;
- l) ime i prezime zdravstvenog djelatnika koji je propisao lijek koji sadrži opojnu drogu;
- m) ime i prezime zdravstvenog djelatnika koji je izdao lijek koji sadrži opojnu drogu;
- n) ime i prezime zdravstvenog djelatnika koji je aplicirao lijek koji sadrži opojnu drogu.

Evidencije iz stavka 1. ovog članka vode se ručno.

Članak 52.

Otrovi se mogu stavljeti u promet samo u originalnom pakiranju proizvođača, u količinama prilagođenim potrebama korisnika.

Knjiga prometa otrova mora sadržavati propisane podatke i to:

- a) ime i generički naziv otrova;
- b) količinu nabavljenog otrova;
- c) datum proizvodnje i broj serije;
- d) naziv dobavljača i nadnevak nabavke i
- e) evidenciju o kupcima otrova.

Evidencija o kupcima otrova u knjizi prometa otrova mora sadržavati propisane podatke i to:

- a) naziv kupca - pravne osobe, odnosno ime i prezime kupca - fizičke osobe;
- b) ukoliko je otrov izdat fizičkoj osobi, broj njegove osobne karte;
- c) naziv i količinu izdanog otrova;
- d) svrhu za koju se otrov nabavlja;
- e) potpis osobe koja je preuzela otrov.

Evidencije iz st. 1. i 2. ovog članka vode se ručno.

Članak 53.

Protokol laboratorijskog rada mora sadržavati sljedeće podatke:

- a) nadnevak izrade;
- b) naziv i količinu pripravka;
- c) količinu upotrijebljenih supstanci;
- d) cijenu izrađenog pripravka (cijene kemikalija, ambalaže i cijena rada);
- e) stručnu literaturu po kojoj je pripravak pripremljen, ili magistralni Rp.;
- f) potpis osobe koja je pripravak izradila.

X. ZAKUP LJEKARNE

Članak 54.

Ljekarna zdravstvena ustanova može dio svojih kapaciteta (prostora i opreme) izdati u zakup, ukoliko to ne remeti obavljanje njene registrirane djelatnosti.

Na zakup ljekarne iz stavka 1. ovog članka shodno se primjenjuju odredbe propisa o zdravstvenoj zaštiti.

XI. RADNO VRIJEME

Članak 55.

Radno vrijeme organizacionih oblika ljekarne iz članka 3. ovog zakona u kojima se obavlja ljekarnička djelatnost mora biti minimalni broj sati tjedno suglasno propisima o radu.

Radno vrijeme iz stavka 1. ovog članka mora biti prilagođeno potrebama pučanstva u pogledu dostupnosti lijekova i kontinuiranog snabdijevanja.

Kantonalno ministarstvo, suglasno propisima o zdravstvenoj zaštiti, a u suradnji sa mjerodavnom komorom, propisuje za područje kantona:

- početak, završetak i raspored radnog vremena ljekarni,
- način obavještanja javnosti o dežurnoj, odnosno pripravnoj ljekarni ili njenoj organizacionoj jedinici.

Članak 56.

U sredinama koje imaju organiziranu kontinuiranu zdravstvenu zaštitu (hitna pomoć) najmanje jedna ljekarnička organizaciona jedinica mora organizirati dežurstvo u trajanju 00-24 sata radnim danima, u noćnim časovima, subotom i nedjeljom i u vrijeme blagdana.

Radno vrijeme i informacija o organizacionoj jedinici koja obavlja dežurstvo i pripravnost mora biti istaknuto na vidnom mjestu lako uočljivom za korisnika.

U ostalim sredinama, koje nemaju organiziranu kontinuiranu zdravstvenu zaštitu iz stavka 1. ovog članka, obvezno je organiziranje pripravnosti u najmanje jednoj ljekarničkoj organizacionoj jedinici.

Magistar farmacije mora biti nazočan u ljekarni tijekom cijelog radnog vremena.

XII. NADZOR

Članak 57.

Nadzor nad radom ljekarni i ljekarničkih djelatnika obuhvata:

- unutarnji nadzor,
- farmaceutsko-inspekcijski nadzor.

Pored nadzora iz stavka 1. ovog članka, u ljekarnama se može provoditi provjera kvalitete i sigurnosti ljekarničkih usluga, u postupku akreditacije, od strane vanjskog tima ovlaštenih ocjenjivača kvalitete, suglasno propisima o sustavu poboljšanja kvalitete, sigurnosti i akreditaciji u zdravstvu.

Unutarnji nadzor

Članak 58.

Ljekarna kao zdravstvena ustanova obvezno provodi unutarnji nadzor nad radom svojih organizacionih jedinica i ljekarničkih djelatnika.

Za stručni rad ljekarne iz stavka 1. ovog članka odgovoran je ravnatelj.

Na unutarnji nadzor iz stavka 1. ovog članka shodno se primjenjuju propisi o zdravstvenoj zaštiti.

Farmaceutsko-inspekcijski nadzor

Članak 59.

Farmaceutsko-inspekcijski nadzor nad provođenjem ovog zakona i propisa donesenih na temelju ovog zakona provodi kantonalna i federalna farmaceutska inspekcija.

Poslove iz stavka 1. ovog članka obavljaju kantonalni i federalni farmaceutske inspektori (u daljnjem tekstu: farmaceutske inspekcije).

Farmaceutski inspektor obavlja farmaceutsko-inspekcijski nadzor u prometu lijekova i medicinskih sredstava na malo.

Poslove federalnog i kantonalnog farmaceutske inspektora može obavljati osoba s visokom stručnom spremom farmaceutske struke, položenim stručnim ispitom, tri godine radnog iskustva u struci, te položenim posebnim stručnim ispitom za farmaceutske inspektora.

Program polaganja posebnog stručnog ispita za farmaceutske inspektore, sastav ispitnog povjerenstva i način polaganja ispita, propisuje federalni ministar.

Članak 60.

Farmaceutska inspekcija, pored poslova, utvrđenih propisom o inspekcijama u Federaciji, obavlja i sljedeće:

- prati i proučava obavljanje ljekarničke djelatnosti i poduzima mjere za njeno kvalitetno obavljanje,
- nadzire zakonitost rada ljekarni i ljekarničkih djelatnika u obavljanju ljekarničke djelatnosti,
- poduzima preventivne aktivnosti u cilju sprječavanja nastupanja štetnih posljedica zbog nedostataka i nepravilnosti u provedbi ovog zakona i propisa donijetih na temelju ovog zakona,
- razmatra podneske pravnih i fizičkih osoba koji su vezani za utvrđenu mjerodavnost ove inspekcije, te o poduzetim radnjama i mjerama pisano obavještava podnositelja.

Članak 61.

U obavljanju farmaceutske-inspekcijskih poslova u oblasti prometa lijekova na malo i medicinskih sredstava, kantonalni farmaceutske inspektor, ima pravo i obvezu predložiti pokretanje prekršajnog postupka, odnosno pravo i obvezu naložiti, odnosno poduzeti sljedeće mjere:

1. zabraniti poslovanje ljekarni zdravstvenoj ustanovi odnosno njenim ograncima ili depoima, bolničkoj ljekarni i ljekarni u privatnoj praksi, te specijaliziranoj trgovini za promet medicinskih sredstava na malo koji svoju organizaciju i rad nisu usuglasili sa odredbama ovog zakona i propisima donijetim na temelju ovog zakona, u propisanom roku, odnosno koje obavljaju djelatnost bez odobrenja kantonalnog ministarstva i koja nije upisana u Registar verificiranih ljekarni iz članka 23. ovog zakona;
2. zabraniti poslovanje ljekarni zdravstvenoj ustanovi odnosno njenim ograncima ili depoima, kao i ljekarni u privatnoj praksi, ako prilikom izdavanja lijekova ne poštuje režim izdavanja lijeka utvrđen u dozvoli o stavljanju lijeka u promet;
3. zabraniti promet galenskim i magistralnim lijekovima u ljekarni u privatnoj praksi, ako se isti stavljaju u promet u drugim ljekarnama;
4. zabraniti promet lijekova i medicinskih sredstava koji su stavljeni u promet suprotno odredbama državnog Zakona i propisima donesenim na temelju tog zakona;
5. zabraniti promet neispravnih lijekova i medicinskih sredstava koja nisu za uporabu, te narediti njihovo propisno uništavanje ili zbrinjavanje;
6. narediti privremeno povlačenje lijeka iz prometa, odnosno određene serije lijeka za koji postoji sumnja da ne odgovara propisanoj kvaliteti, dok to konačno ne utvrdi Agencija;
7. zabraniti promet lijeka ili određene serije lijeka odnosno medicinskog sredstva u slučajevima označavanja istog suprotno odredbama državnog Zakona i propisima donesenim na temelju tog zakona;
8. privremeno zabraniti promet medicinskog sredstva koje ne odgovara propisanim uvjetima ili u drugim slučajevima predviđenim državnim Zakonom;
9. izvršiti uzorkovanje lijeka odnosno medicinskog sredstva zbog obavljanja kontrole kvalitete odnosno provođenja postupka ocjene njegove usuglašenosti s propisanim zahtjevima suglasno državnim Zakonu i propisima donesenim na temelju tog zakona;
10. oduzeti lijekove i medicinska sredstva koja proizvode ili prometuju pravna osoba bez odobrenja za rad koje je izdala Agencija, odnosno fizička osoba bez odobrenja za rad nadležnog organa odnosno prevoze bez uredne popratne dokumentacije;
11. zabraniti poslovanje ljekarni zdravstvenoj ustanovi odnosno njenim ograncima ili depoima, kao i ljekarni u privatnoj praksi koja nabavlja lijekove i medicinska

- sredstva od proizvođača i veleprometnika koji nisu upisani u registar Agencije;
12. zabraniti poslovanje ljekarni zdravstvenoj ustanovi odnosno njenim ograncima ili depovima, kao i ljekarni u privatnoj praksi koja umjesto magistra farmacije ili diplomiranog farmaceuta i farmaceutske tehničara upošljava na njihovom radnom mjestu osobe drugog zdravstvenog usmjerenja;
 13. zabraniti poslovanje depou ljekarne u kojem gotove lijekove izdaje farmaceutske tehničar;
 14. narediti osiguranje uvjeta za postupanje sa lijekovima, pravnim i fizičkim osobama, stručnim institucijama i organima iz članka 29. ovog zakona, koji u sklopu svoje djelatnosti dodu u posjed lijeka odnosno osiguranje uvjeta u zdravstvenim ustanovama za primjenu lijekova suglasno članku 26. ovog zakona;
 15. zabraniti primjenu lijekova i medicinskih sredstava nabavljenih iz humanitarne pomoći ukoliko nisu ispunjeni uvjeti iz članka 27. ovog zakona;
 16. zabraniti poslovanje ljekarni zdravstvenoj ustanovi odnosno njenim ograncima ili depovima, kao i ljekarni u privatnoj praksi ukoliko na licu mjesta, u vrijeme obavljanja farmaceutske-inspekcijskog nadzora, ne zatekne magistra farmacije;
 17. zabraniti rad fizičkoj osobi koja nije ovlaštena da rukuje s lijekovima, te ljekarničkom djelatniku koji izdaje lijekove suprotno utvrđenom režimu izdavanja lijekova;
 18. narediti otklanjanje utvrđenih nepravilnosti i nedostataka u određenom roku;
 19. zabraniti provođenje radnji koje su suprotne odredbama ovog zakona i propisima donesenim na temelju ovog zakona;
 20. narediti poduzimanje i drugih mjera za koje je ovlašten ovim zakonom i propisima donesenim na temelju ovog zakona.

U slučaju kada farmaceutske inspektor utvrdi stručne propuste ljekarničkog djelatnika ili povrede načela etike i ljekarničke deontologije ustupa predmet na postupanje mjerodavnoj komori.

Farmaceutski inspektor mjere iz stavka 1. ovog članka utvrđuje rješenjem protiv kojeg se može izjaviti žalba na način i u rokovima predviđenim propisima o inspekcijama u Federaciji.

Članak 62.

Farmaceutski inspektor može prilikom obavljanja farmaceutske-inspekcijskih poslova izdati i usmeno rješenje za izvršenje određenih mjera osiguranja:

- 1) kada opasnost za zdravlje ili život ljudi zahtijeva da se određena mjera osiguranja poduzme odmah, bez odgađanja;
- 2) kada postoji opasnost od prikrivanja, zamjene ili uništenja dokaza, ako se mjera osiguranja ne poduzme odmah.

Farmaceutski inspektor može narediti izvršenje usmenog rješenja odmah.

Žalba ne odlaže izvršenje rješenja iz stavka 1. ovog članka.

Usmeno rješenje mora se unijeti u zapisnik o obavljenom farmaceutske-inspekcijskom nadzoru.

Farmaceutski inspektor je obavezan izdati pisani opravak rješenja u roku od osam dana od dana upisa izrečene mjere u zapisnik o obavljenom farmaceutske-inspekcijskom nadzoru.

Članak 63.

Federalni farmaceutske inspektor obavlja slijedeće poslove i zadatke:

- koordinira odnos između farmaceutske inspekcije Agencije i kantonalne farmaceutske inspekcije,
- obavlja farmaceutske-inspekcijski nadzor u prometu lijekova i medicinskih sredstava na malo na teritoriju cijele Federacije suglasno propisima o inspekcijama u Federaciji,

- pruža stručnu pomoć kantonalnom farmaceutske inspektoratu,
- brine o stručnom osposobljavanju farmaceutske inspekcije.

Članak 64.

Na rad farmaceutske inspekcije glede vođenja farmaceutske-inspekcijskog nadzora primjenjuju se propisi o upravnom postupku i propisi o upravi kantona odnosno Federacije, kao i propisi o inspekcijama u Federaciji Bosne i Hercegovine.

XIII. KAZNENE ODREDBE

Članak 65.

Novčanom kaznom u iznosu od 10.000 do 15.000 KM kaznit će se za prekršaj pravna osoba ako:

1. obavlja ljekarničku djelatnost odnosno promet medicinskih sredstava, a ne ispunjava uvjete propisane ovim zakonom (čl. 12. i 24.);
2. stavi u promet lijek koji nema dozvolu za promet izdanu od strane Agencije, izuzev ako se ne radi o lijeku koji se interventno uvozi, odnosno stavi u promet lijek kojem je dozvola za stavljanje lijeka u promet ukinuta (članak 8. i članak 25. alineja dva);
3. glede načina i mjesta izdavanja lijeka, izda lijek suprotno dozvoli o stavljanju lijeka u promet, odnosno režimu izdavanja lijeka (članak 25. alineja 3. i članak 45.);
4. stavi u promet neispravan lijek ili medicinsko sredstvo (članak 25. alineja četiri);
5. izrađuje i stavlja u promet magistralne i galenske lijekove protivno odredbama ovog zakona i propisima donijetim na temelju ovog zakona (članak 16. i članak 25. alineja 11.);
6. stavi u promet na malo lijek ili medicinsko sredstvo koje nije nabavljeno od proizvođača odnosno veleprometnika lijekova odnosno medicinskih sredstava sukladno državnom Zakonu (članak 25. al. 10. i 11.);
7. se prekorači visina maloprodajne marže lijeka, kao i ako se prekorače referalne cijene lijeka (članak 25. alineja devet);
8. ne osigura magistra farmacije odnosno na radnom mjestu magistra farmacije upošljava osobe drugog zdravstvenog usmjerenja (članak 25. alineja 13. i članak 36. stavak 2.);
9. ne postupi, odnosno postupi protivno rješenju farmaceutske inspekcije (čl. 61. i 62.).

Za prekršaj iz stavka 1. ovog članka kaznit će se novčanom kaznom u iznosu od 500,00 do 3.000 KM i odgovorna osoba u pravnoj osobi.

Za prekršaj iz stavka 1. ovog članka kaznit će se novčanom kaznom u iznosu od 500,00 do 1.500 KM i magistar farmacije koji obavlja privatnu praksu.

Za prekršaj iz stavka 1. toč. 1, 4, 6. i 9. ovog članka kaznit će se novčanom kaznom u iznosu od 500,00 do 1.500 KM i vlasnik specijalizirane trgovine za promet medicinskim sredstvima na malo.

Pored novčane kazne, počinitelju prekršaja iz stavka 1. ovog članka može se izreći zabrana vršenja djelatnosti u razdoblju do šest mjeseci, a s ciljem sprječavanja budućeg činjenja prekršaja.

Članak 66.

Novčanom kaznom u iznosu od 7.500 do 13.000 KM kaznit će se za prekršaj pravna osoba ako:

1. ne vodi propisane evidencije, dokumentaciju suglasno ovom zakonu i ne podnosi izvješće o tome mjerodavnom organu (članak 25. alineja 14., članak 28. alineja 7. i čl. 48. do 53.);
2. prometuje lijekovima i medicinskim sredstvima humanitarnog porijekla suprotno odredbama ovog zakona i propisima donijetim na temelju ovog zakona (članak 27.);
3. ne osigura potrebne uvjete u zdravstvenoj ustanovi prilikom primjene lijekova (članak 25.);

4. ne vrši zbrinjavanje farmaceutskog otpada, kao i medicinskih sredstava koja nisu za uporabu sukladno odredbama ovog zakona (članak 25. alineja osam i članak 28. alineja pet);
5. ne obavlja izvršenje ostalih obveza predviđenih u čl. 25. i 28. ovog zakona;
6. omogući samostalan rad ljekarničkom djelatniku koji ne ispunjava uvjete propisane ovim zakonom (članak 33.);
7. ne omogući obavljanje farmaceutsko-inspekcijskog nadzora farmaceutskom inspektoru odnosno izuzimanje potrebne količine lijekova i medicinskih sredstava za potrebe kontrole kvalitete (članak 25. alineja sedam i članak 28. alineja četiri);
8. stavi lijekove u promet na malo putem interneta (članak 37. stavak 4.).

Za prekršaj iz stavka 1. ovog članka kaznit će se novčanom kaznom u iznosu od 250,00 do 2.000 KM i odgovorna osoba u pravnoj osobi.

Za prekršaj iz stavka 1. ovog članka kaznit će se novčanom kaznom u iznosu od 250,00 do 1.200 KM i magistar farmacije koji obavlja privatnu praksu.

Za prekršaj iz stavka 1. toč. 1., 4., 5., 6. i 7. ovog članka kaznit će se novčanom kaznom u iznosu od 250,00 do 1.200 KM i vlasnik specijalizirane trgovine za promet medicinskim sredstvima na malo.

Pored novčane kazne, počinitelju prekršaja iz stavka 1. ovog članka može se izreći zabrana vršenja djelatnosti u razdoblju do šest mjeseci, a s ciljem sprječavanja budućeg činjavanja prekršaja.

Članak 67.

Novčanom kaznom u iznosu od 5.000 do 10.000 KM kaznit će se za prekršaj pravna osoba, stručna institucija i tijelo koje u okviru svoje djelatnosti, dođe u posjed lijeka te propusti rukovati lijekom sukladno uputstvu naručitelja usluge s ciljem sprječavanja promjene kvalitete lijeka, odnosno sprječavanja njegove zlouporabe (članak 29.).

Za prekršaj iz stavka 1. ovog članka kaznit će se novčanom kaznom u iznosu od 250,00 do 1.800 KM i odgovorna osoba u pravnoj osobi.

Članak 68.

Novčanom kaznom u iznosu od 250,00 do 1.500 KM kaznit će se za prekršaj ljekarnički djelatnik ako ga farmaceutski inspektor zatekne:

1. da neovlašteno rukuje lijekovima, te djelatnik koji izdaje lijekove u ljekarni suprotno utvrđenom režimu izdavanja lijekova, magistralnih i galenskih lijekova (članak 38. stavak 2., članak 45. stavak 1., članak 47. stavak 3.);
2. da radi bez položenog stručnog ispita odnosno bez licence (članak 34.);
3. stavi lijekove u promet na malo putem interneta (članak 37. stavak 4.);
4. izda lijek ili medicinsko sredstvo u slučaju neispravne medicinske dokumentacije (članak 39. alineja dva);
5. povrijedi pravila čuvanja profesionalne tajne (članak 40.);
6. ostvari neposrednu ili posrednu materijalnu korist od osobe kojoj izdaje lijek (članak 45. stavak 2.);
7. u provođenju mjera i radnji suprotnih zakonu.

Članak 69.

Novčanom kaznom u iznosu od 500,00 do 1.500 KM kaznit će se za prekršaj fizička osoba ako ga farmaceutski inspektor zatekne:

1. da bez odobrenja mjerodavnog organa prometuje lijekovima na malo i bez dokaza o njihovom porijeklu;
2. oglašava prodaju lijekova na malo u javnosti suprotno odredbama Zakona o lijekovima i medicinskim sredstvima.

XIV. PRIJELAZNE I ZAVRŠNE ODREDBE

Članak 70.

U roku od 12 mjeseci od dana stupanja na snagu ovog zakona federalni ministar donijet će provedbene propise na temelju ovog zakona kojima se regulira slijedeće:

- dobru ljekarničku praksu (članak 4. stavak 3.),
- uvjeti i načini uvoza lijekova koji nemaju dozvolu za stavljanje u promet (članak 8. stavak 4.),
- bliži uvjeti glede prostora, opreme i kadra, kao i kriterije za osnivanje i obavljanje ljekarničke djelatnosti u ljekarnama zdravstvenim ustanovama i ljekarnama u privatnoj praksi (članak 12. stavak 4.),
- bliži uvjeti prostora, opreme i kadra koje moraju ispunjavati galenske laboratorije, kao i način i postupak njihove verifikacije (članak 16. stavak 7.),
- bliži uvjeti prostora, opreme i kadra koje moraju ispunjavati bolničke ljekarne, kao i način i postupak njihove verifikacije (članak 17. stavak 6.),
- sadržaj i način vođenja registra (članak 23. stavak 4.),
- bliži uvjeti prostora, opreme i kadra za specijalizirane trgovine za promet medicinskim sredstvima na malo (članak 24. stavak 5.),
- bliži kriteriji za izbor lijekova koji se mogu koristiti na teret sredstava Fonda solidarnosti Federacije Bosne i Hercegovine, postupak i način izrade liste lijekova, kao i korištenje lijekova (članak 44. stavak 3.),
- uvjete o propisivanju i izdavanju lijekova u prometu na malo (članak 45. stavak 3.),
- način praćenja potrošnje lijekova (članak 50. stavak 3.),
- program polaganja posebnog stručnog ispita za farmaceutske inspektore, sastav ispitnog povjerenstva i način polaganja ispita (članak 59. stavak 5.).

U roku od 12 mjeseci od dana stupanja na snagu ovog zakona kantonalni ministar donijet će provedbeni propis kojim se regulira sadržaj i način vođenja registra iz članka 23. stavak 2. ovog zakona.

Propisi iz stavka 1. ovog članka sadržavat će odredbe koje garantiraju jednake mogućnosti, zabranjuju diskriminaciju na temelju spola, i osiguravaju da podaci i informacije koji se prikupljaju, evidentiraju i obrađuju budu razvrstani po spolu.

Do donošenja propisa iz stavka 1. ovog članka, osim odredbi koje su suprotne ovom zakonu, primjenjivat će se provedbeni propisi iz oblasti lijekova koji su regulirali promet na malo i primjenjivali se na teritoriju Federacije do dana stupanja na snagu ovog zakona.

Članak 71.

Postojeće ljekarne zdravstvene ustanove odnosno ljekarne u privatnoj praksi, kao i specijalizirane trgovine za promet medicinskim sredstvima na malo dužne su uskladiti svoju organizaciju i poslovanje s odredbama ovog zakona i propisima donijetim na temelju ovog zakona, u roku od 16 mjeseci od dana stupanja na snagu ovog zakona.

Članak 72.

Uvjet predviđen za obavljanje djelatnosti u ljekarnama kao zdravstvenim ustanovama iz članka 12. stavak 1. točka 4. ovog zakona primjenjivat će se nakon što AKAZ definira sustav sigurnosnih standarda u zdravstvenim ustanovama, te otpočne obavljati kontinuirano praćenje i procjenu sigurnosnih standarda u zdravstvenim ustanovama, što uključuje i izdavanje certifikata o zadovoljenju standarda sigurnosti.

AKAZ je dužan definirati sigurnosne standarde u zdravstvenim ustanovama u roku od 12 mjeseci od dana stupanja na snagu ovog zakona.

Članak 73.

Danom stupanja na snagu ovog zakona prestaju važiti odredbe Zakona o lijekovima ("Službene novine Federacije BiH", br. 51/01 i 29/05), u dijelu prometa lijekovima na malo, izuzev podzakonskih akata donijetih na temelju tog zakona i to:

1. Pravilnik o stručnom ispitu za farmaceutskog inspektora ("Službene novine Federacije BiH", broj 33/02);

2. Pravilnik o određivanju visine veleprodajne i maloprodajne marže lijekova ("Službene novine Federacije BiH", br. 40/02, 50/02, 15/06 i 9/08);
3. Pravilnik o ispunjavanju uvjeta prostora, opreme i kadra za čuvanje lijekova u zdravstvenim ustanovama ("Službene novine Federacije BiH", broj 38/03);
4. Pravilnik o načinu propisivanja i izdavanja lijekova ("Službene novine Federacije BiH", broj 29/08),
5. Pravilnik o medicinskim pomagalima ("Službene novine Federacije BiH", br. 58/06 i 24/07), u dijelu koji se odnosi na promet medicinskim pomagalima na malo.

Članak 74.

Ovaj zakon stupa na snagu osmog dana od dana objavljivanja u "Službenim novinama Federacije BiH".

Predsjedatelj Doma naroda Parlamenta Federacije BiH Stjepan Krešić, v. r.	Predsjedatelj Zastupničkog doma Parlamenta Federacije BiH Safet Softić, v. r.
---	---

На основу члана IV.Б.7. а)(IV) Устава Федерације Босне и Херцеговине, доносим

УКАЗ

О ПРОГЛАШЕЊУ ЗАКОНА О АПОТЕКАРСКОЈ ДЈЕЛАТНОСТИ

Проглашава се Закон о апотекарској дјелатности који је донио Парламент Федерације БиХ на сједници Представничког дома од 25. маја 2010. године и на сједници Дома народа од 22. јуна 2010. године.

Број 01-02-361/10
8. јула 2010. године
Сарајево

Предсједница
Борјана Кришто, с. р.

ЗАКОН

О АПОТЕКАРСКОЈ ДЈЕЛАТНОСТИ

I. ОСНОВНЕ ОДРЕДБЕ

Члан 1.

Овим законом уређује се начин организовања и спровођења апотекарске дјелатности, као дијела здравствене заштите, која се обавља на територији Федерације Босне и Херцеговине (у даљем тексту: Федерација) под условима прописаним овим законом и прописима донијетим на основу овог закона, Законом о лијековима и медицинским средствима ("Службени гласник БиХ", број 58/08) (у даљем тексту: државни Закон) и прописима донијетим на основу тог закона.

На организовање и спровођење апотекарске дјелатности из става 1. овог члана сходно се примјењују и прописи о здравственој заштити и здравственом осигурању, ако овим законом није другачије уређено.

Члан 2.

Овај закон и на основу њега донијети прописи подразумијевају једнак и равноправан однос оба пола, без обзира на граматички род у ком су у овом закону наведена лица која могу бити оба пола.

II. АПОТЕКАРСКА ДЈЕЛАТНОСТ

Члан 3.

Апотекарска дјелатност је дио здравствене дјелатности од интереса за Федерацију која се обавља на свим нивоима здравствене заштите и која обезбјеђује снабдијевање становништва, здравствених установа и здравствених радника који обављају приватну праксу лијековима и медицинским средствима.

Апотекарска дјелатност из става 1. овог члана обавља се у слиједећим организационим облицима:

- апотекама здравственим установама, у свим облицима својине, и њиховим огранцима и депоима,
- болничким апотекама,
- апотекама у приватној пракси.

Примјена лијекова у здравственим установама, и то амбулантима примарне заштите, болничким одјелима, као и другим здравственим установама које користе лијекове неопходне за третман пацијената у складу са дјелатношћу здравствене установе мора бити усклађена са одредбама овог закона и прописима донијетим на основу овог закона.

Обављање апотекарске дјелатности забрањено је у самосталним трговачким радњама.

Члан 4.

Под апотекарском дјелатношћу из члана 3. овог закона, осим снабдијевања лијековима и медицинским средствима, подразумијева се:

1. снабдијевање хербалним лијековима и хербалним супстанцама;
2. снабдијевање хомеопатским лијековима;
3. израда и снабдијевање магистралним и галенским лијековима;
4. снабдијевање дјечјом храном и дјечијом опремом, као и дијететским производима;
5. снабдијевање козметичким и другим средствима за његу и очување здравља;
6. савјетовање у вези правилне примјене лијекова, медицинских средстава, хербалних и хомеопатских лијекова, козметичких и дијететских производа;
7. пружање додатних услуга у сврху провођења превентивних мјера за очување и заштиту здравља становништва, а које подразумијевају мјерења одређених параметара које пацијенти могу и самостално одредити у поступку самоконтроле, при чему ове услуге имају савјетодавни карактер и не пружају се у сврху постављања дијагнозе као што су мјерење шећера у крви, крвног притиска, тежине и сл.

Апотекарска дјелатност обавља се у складу са добром апотекарском праксом која представља систем смјерница за осигурање квалитета услуга које се пружају у апотеци.

Добру апотекарску праксу из става 2. овог члана прописује федерални министар здравства (у даљем тексту: федерални министар), уз претходно прибављено мишљење фармацеутске коморе.

Члан 5.

За појмове употребљене у овом закону сходно се примјењују значења истих утврђених чланом 2. државног Закона.

Осим израза утврђених чланом 2. државног Закона, изрази који се користе у овом закону имају слиједећа значења:

- а) **апотека здравствена установа** је организациони облик који испуњава услове за набавку, чување и издавање готових лијекова и медицинских средстава, израду и издавање магистралних и галенских лијекова и осталих производа из члана 4. овог закона;
- б) **огранак апотеке** је организациона јединица апотеке који испуњава услове за издавање готових лијекова и медицинских средстава, израду и издавање магистралних и галенских лијекова и осталих производа из члана 4. овог закона;
- ц) **депо** је организациона јединица апотеке, који се оснива искључиво на демографски угроженим подручјима и у коме се издају готови лијекови, изузев лијекова који садрже опојне дроге и израде галенских и магистралних лијекова;
- д) **болничка аптека** је дио здравствене установе на секундарном и терцијарном нивоу здравствене заштите која врши снабдијевање лијековима за потребе здравствених установа у којима је основана, а с циљем лијечења пацијената и осигурања рационалне и ефикасне фармакотерапије;

- е) **галенска лабораторија** је лабораторија у којој се израђују галенски лијекови према важећој фармакопеји и другим магистралним прописима, а који су намијењени за издавање искључиво у апотеци као здравственој установи у чијем се саставу налази та галенска лабораторија;
- ф) **лиценца** је јавна исправа коју издаје фармацеутска комора, односно друга надлежна комора, на основу које магистар фармације, односно фармацеутски техничар стиче право за самостално обављање апотекарске дјелатности;
- г) **рецепт** је јавна исправа прописаног облика и садржаја који могу прописати само овлаштени доктори медицине и доктори стоматологије односно породични доктори у примарној здравственој заштити, те овлаштени специјалисти доктори медицине и доктори стоматологије у примарној здравственој заштити, као и овлаштени специјалисти у хитној медицинској помоћи, који посједују лиценцу за обављање професионалне дјелатности;
- х) **интервентни увоз** је увоз лијекова који немају дозволу за стављање у промет издату од Агенције за лијекове и медицинска средства Босне и Херцеговине (у даљњем тексту: Агенција) и који се увозе, сагласно државном Закону, у случајевима: хитног увоза за потребе појединачног лијечења, на приједлог здравствене установе; хитног потребног увоза ограничених количина лијекова који немају дозволу за стављање у промет, а нужни су за заштиту здравља становништва, на приједлог здравствене установе; хитног увоза лијека хуманитарног поријекла и увоза лијекова потребних за научноистраживачки рад;
- и) **дежурство** је посебан облик рада магистра фармације у здравственој установи после истека редовног радног времена;
- ј) **приправност** је посебан облик рада, када магистар фармације не мора бити у здравственој установи, али мора бити доступан ради пружања хитне апотекарске услуге и
- к) **фармацеутски отпад** је отпад који настаје у обављању апотекарске дјелатности и који је категорисан према категоријама из каталога фармацеутског отпада.

Члан 6.

У обављању апотекарске дјелатности магистри фармације, у сарадњи с другим здравственим радницима, спроводе апотекарску здравствену заштиту у циљу постизања бољих фармакотерапијских ефеката и промоције рационалне употребе лијекова, те активно учествују у спречавању болести и заштити здравља.

Апотекарска здравствена заштита из става 1. овог члана обухвата:

- унапређивање фармакотерапијских поступака и постизање терапијских циљева,
- унапређење рационалног и економичног прописивања лијекова и правилне употребе,
- праћење, предузимање мјера за избјегавање или смањивање нуспојава лијекова и медицинских средстава,
- избјегавање интеракција, терапијског дуплицирања или појаве алергија,
- побољшање ефекта клиничког лијечења,
- спровођење превентивних мјера очувања и заштите здравља из члана 4. тачка 7. овог закона, у складу са медицинском доктрином,
- остваривање сарадње са другим здравственим радницима, посебно лијечницима,
- обављање и других послова и задатака утврђених прописима донијетим на основу овог закона, као и послова и задатака утврђених државним Законом, те прописима о здравственој заштити и здравственом осигурању.

Члан 7.

Под снабдијевањем лијековима подразумијева се промет лијековима на мало који обухвата наручивање, чување под прописаним режимом, издавање и дистрибуцију лијекова на рецепт и без рецепта, као и израду, испитивање и издавање магистралних и галенских лијекова.

Под прометом лијекова на мало у смислу става 1. овог члана, подразумијева се и примјена лијекова у здравственим установама, и то амбулантима примарне здравствене заштите, болничким одјелима, као и у другим здравственим установама из члана 3. став 3. овог закона.

Амбуланте, болнички одјели и друге здравствене установе из става 2. овог члана снабдијевају се лијековима и медицинским средствима преко апотека односно болничких апотека.

Није допуштен промет лијековима на мало изван организационих облика утврђених у члану 3. ст. 2. и 3. овог закона.

Члан 8.

Лијек који се налази у промету мора имати дозволу за стављање лијека у промет издату од Агенције сагласно државном Закону.

Лијек који се налази у промету мора бити означен на вањском односно унутрашњем паковању сагласно одредбама државног Закона.

Изузетно, од става 1. овог члана, може се прометовати и лијеком који нема дозволу за стављање лијека у промет издату од Агенције, ако се предметни лијек набавља у случајевима интервентног увоза.

Услови и начини увоза лијекова који немају дозволу за стављање у промет ближе се одређују правилником федералног министра.

Члан 9.

Под снабдијевањем медицинским средствима подразумијева се промет медицинских средстава на мало које обухвата наручивање, чување под прописаним условима и издавање медицинских средстава и које се обавља у апотекама, огранцима апотека, депоима, болничким апотекама, апотекама у приватној пракси и специјализованим трговинама за промет медицинских средстава на мало.

Изузетно, од става 1. овог члана, у болничким апотекама врши се набавка, чување и издавање медицинских средстава за потребе пацијената у здравственој установи на секундарном и терцијарном нивоу здравствене заштите.

Члан 10.

Медицинско средство које се налази у промету на мало мора испуњавати опште и посебне захтјеве, имати сертификат о усклађености и ознаку о усклађености у смислу одредби државног Закона.

III. ОСНИВАЊЕ И ОРГАНИЗОВАЊЕ АПОТЕКАРСКЕ ДЈЕЛАТНОСТИ

Апотека здравствена установа

Члан 11.

Апотеку здравствену установу може основати општина, кантон, домаће и страно физичко, односно правно лице у свим облицима својине.

Кантоналним прописима може се ближе одредити оснивање апотеке као здравствене установе на примарном нивоу здравствене заштите, сагласно прописима о здравственој заштити.

Члан 12.

Апотека здравствена установа може обављати апотекарску дјелатност, ако испуњава услове прописане овим законом, и то:

- 1) ако има упослене апотекарске раднике одговарајућег степена стручне спреме, са положеним стручним испитом, а за обављање одређених послова и са одговарајућом специјализацијом;

- 2) ако има одговарајући простор и опрему за обављање апотекарске дјелатности;
- 3) ако има одговарајуће врсте и количине лијекова и медицинских средстава које су потребне за континуирано пружање апотекарске дјелатности;
- 4) успостављен систем безбједносних стандарда с циљем заштите пацијената;
- 5) успостављен систем управљања фармацеутским отпадом у складу са важећим стандардима, као и посебним прописима који регулишу ову област;
- 6) задовољене географске и демографске критерије.

Двије или више апотека здравствених установа могу организовати заједничке немедицинске службе за правне, економско-финансијске, техничке и друге послове или уговорити обављање ових послова са правним или физичким лицем које испуњава услове предвиђене законом за обављање наведених дјелатности и има одобрење надлежног органа.

Агенција за квалитет и акредитацију у здравству у Федерацији Босне и Херцеговине (у даљем тексту: АКАЗ) је дужна дефинисати систем безбједносних стандарда у апотекама као здравственим установама из тачке 4) става 1. овог члана, те обављати континуирано праћење и процјену безбједносних стандарда у апотекама здравственим установама и апотекама у приватној пракси, што укључује и издавање сертификата о задовољењу стандарда безбједности.

Ближе услове у погледу простора, опреме и кадра, као и критерије за оснивање и обављање апотекарске дјелатности у апотекама здравственим установама и апотекама у приватној пракси, из става 1. овог члана правилником утврђује федерални министар.

Члан 13.

На оснивање апотеке здравствене установе, поступак њене верификације, привремене забране рада, престанка рада сходно се примјењују прописи о здравственој заштити и прописи о установама, ако другачије није уређено овим законом.

Члан 14.

Апотека здравствена установа може у свом саставу организовати слиједеће организационе јединице: огранак апотеке, депо, галенску лабораторију.

У оквиру здравствене установе на секундарном и терцијарном нивоу здравствене заштите може се основати болничка аптека.

Члан 15.

Огранак апотеке је организациона јединица апотеке здравствене установе, који испуњава услове за издавање готових лијекова и медицинских средстава, израду и издавање магистралних и галенских лијекова и осталих производа из члана 3. овог закона.

Депо је организациона јединица апотеке здравствене установе у коме се издају готови лијекови, изузев лијекова који садрже опојне дроге и израде галенских и магистралних лијекова и који се искључиво оснива на демографски угроженим подручјима односно у мјестима у којима постоји потреба за издавањем основних лијекова, а не постоје просторне и кадровске могућности за оснивање апотеке здравствене установе или огранка апотеке.

Организационе јединице из ст. 1. и 2. овог члана раде под стручним надзором апотеке здравствене установе која их је основала.

Члан 16.

Апотека здравствена установа може основати галенски лабораториј као посебну организациону јединицу у којем израђују галенске лијекове према важећој фармакопеји и другим магистралним прописима, принципима добре произвођачке праксе, добре лабораторијске праксе и другим прописима неопходним за осигурање квалитета, а који су намијењени за издавање искључиво у апотеци здравственој установи и њеним организационим јединицама, у чијем се саставу налази та галенска лабораторија.

Уколико се галенски лијекови произведени у апотеци из става 1. овог члана, стављају у промет изван апотеке здравствене установе и њених организационих јединица морају се испуњавати услови простора, опреме и кадра за производњу лијекова сагласно државном Закону, а за сваки галенски лијек произведен на овај начин, мора се прибавити дозвола за стављање лијека у промет издата од Агенције.

Апотека здравствена установа која оснује галенски лабораториј као посебну организациону јединицу, мора имати упослене специјалисте фармацеутске технологије и контроле квалитета у пуном радном времену.

Испуњеност услова за рад и оснивање галенског лабораторија утврђује стручна комисија коју именује кантонални министар здравства (у даљем тексту: кантонални министар).

Трошкове рада стручне комисије из става 4. овог члана сноси подносилац захтјева, а висину трошкова утврђује рјешењем кантонални министар.

Кантонални министар рјешењем одређује испуњеност услова за оснивање и рад галенске лабораторије.

Ближи услови простора, опреме и кадра које морају испуњавати галенске лабораторије, као и начин и поступак њихове верификације ближе се одређује прописом федералног министра.

Болничка аптека

Члан 17.

Болничка аптека је организациона јединица здравствене установе секундарног и терцијарног нивоа здравствене заштите која врши снабдијевање лијековима за потребе здравствених установа у којима је основана с циљем лијечења пацијената и осигурања рационалне и ефикасне фармакотерапије.

Услови које треба испунити болничка аптека су:

- просторију за издавање лијекова и медицинских средстава,
- лабораториј за израду магистралних и галенских лијекова,
- просторије за смјештај и чување лијекова и медицинских средстава у складу са декларисаним условима произвођача, те с посебним прилазом за пријем робе,
- просторију за руководиоца апотеке,
- праоницу посуђа,
- санитарни чвор.

Величина простора и појединих просторија болничке апотеке, те неопходна опрема и број апотекарских тимова утврђује се у складу са обимом рада и бројем кревета у болници.

У складу са обимом рада болничка аптека мора обезбиједити простор за израду антинеопластичних припрема лијекова, генске терапије, радиофармака, тоталне парентералне прехране, стерилних припремака и појединачне расподеле лијекова на име пацијента.

Болничке апотеке не могу се бавити издавањем лијекова пацијентима.

Ближи услови простора, опреме и кадра које морају испуњавати болничке апотеке, као и начин и поступак њихове верификације ближе се одређује прописом федералног министра.

Испуњеност услова за рад и оснивање болничке апотеке утврђује надлежно министарство здравства у оквиру верификације рада здравствене установе секундарног и терцијарног нивоа здравствене заштите, сагласно прописима о здравственој заштити.

Члан 18.

Апотека здравствена установа и организациона јединица апотеке мора имати руководиоца који је одговоран за стручни рад у једној апотеци, односно једној организационој јединици апотеке.

Руководилац мора бити магистар фармације који испуњава услове из члана 33. овог закона и који је запослен у апотеци здравственој установи односно организационој јединици апотеке у пуном радном времену.

Руководилац болничке апотеке поред услова из става 2. овог члана, може имати и одговарајућу специјализацију.

Члан 19.

На органе управљања и руковођења, стручна тијела у апотеци здравственој установи, те средствима потребним за оснивање и рад апотеке као здравствене установе сходно се примјењују одредбе прописа о здравственој заштити и прописа о установама, ако овим законом није другачије одређено.

Апотека у приватној пракси

Члан 20.

Приватну праксу у апотекарској дјелатности може самостално обављати магистар фармације под слиједећим условима:

- 1) да има завршен фармацеутски факултет и положен стручни испит;
- 2) да је држављанин Босне и Херцеговине са пребивалиштем на територији Федерације;
- 3) да је радно способан за обављање приватне праксе;
- 4) да је пословно способан;
- 5) да му правоснажном судском пресудом или одлуком другог надлежног органа није изречена мјера безбједности или заштитна мјера забране обављања здравствене заштите, односно заштитна мјера удаљења, док те мјере трају;
- 6) да није у радном односу, односно да не обавља другу самосталну дјелатност;
- 7) да располаже одговарајућим простором;
- 8) да располаже одговарајућом опремом за обављање апотекарске дјелатности;
- 9) да прибави позитивно мишљење надлежне коморе о оправданости оснивања приватне праксе.

Члан 21.

Магистри фармације обављају приватну праксу лично, у приватним апотекама и могу имати само једну апотеку у приватној пракси.

Члан 22.

Поступак и начин верификације приватне праксе магистара фармације, привремена обустава рада и престанак рада приватне праксе обавља се сагласно прописима о здравственој заштити, ако другачије није уређено овим законом и прописима донијетим на основу овог закона.

На права и обавезе магистара фармације у приватној пракси сходно се примјењују одредбе прописа о здравственој заштити.

Члан 23.

Кантонално министарство здравства (у даљњем тексту: кантонално министарство) води Регистар верификованих апотека здравствених установа и апотека у приватној пракси за подручје кантона.

Садржај и начин вођења Регистра из става 1. овог члана прописује кантонални министар.

Федерално министарство здравства (у даљњем тексту: Министарство) води Регистар верификованих апотека здравствених установа и апотека у приватној пракси за територију Федерације.

Садржај и начин вођења Регистра из става 3. овог члана прописује федерални министар.

Кантонална министарства дужна су након окончаног управног поступка о испуњавању услова за рад апотеке здравствене установе и апотеке у приватној пракси, копију рјешења доставити Министарству, као и све измјене и допуне важећих рјешења.

Специјализована трговина за промет медицинским средствима на мало

Члан 24.

Специјализована трговина за промет медицинским средствима на мало мора испуњавати услове простора, опреме и кадра, и то:

- имати просторије за смјештај и чување медицинских средстава према врстама и обиму промета сагласно декларисаним условима произвођача, просторију за продају медицинских средстава, као и санитарни чвор, гардеробу и канцеларију,
- опрему за смјештај и чување медицинских средстава према врстама и обиму промета сагласно декларисаним условима произвођача,
- кадар више односно средње стручне спреме медицинског, фармацеутског, биохемијског или другог одговарајућег усмјерења, са положеним другим испитом у свом стручном звању, зависно од врсте медицинског средства којим се прометује,
- обезбиједити сигурност и квалитет медицинских средстава у простору у којем прометују сагласно упутама произвођача, а с циљем спречавања промјене квалитета медицинског средства, као и њихове злоупотребе.

Испуњеност услова из става 1. овог члана утврђује стручна комисија коју именује кантонални министар.

Трошкове рада стручне комисије из става 2. овог члана сноси подносилац захтјева, а висину трошкова утврђује рјешењем кантонални министар.

Кантонални министар рјешењем одређује испуњеност услова за оснивање специјализоване трговине за промет медицинским средствима на мало.

Ближе услове простора, опреме и кадра за специјализоване трговине из става 1. овог члана прописује федерални министар.

IV. ОБАВЕЗЕ У АПОТЕКАРСКОЈ ДЈЕЛАТНОСТИ

Члан 25.

Апотека здравствена установа и апотека у приватној пракси, дужне су:

- обезбиједити сигурност и квалитет лијекова и медицинских средстава у простору у којем прометују сагласно упутама произвођача, а с циљем спречавања промјене квалитета лијека и медицинског средства, као и њихове злоупотребе,
- прометовати само лијековима који имају дозволу за стављање лијека у промет издату од Агенције и који су означени на вањском односно унутрашњем паковању сагласно одредбама државног Закона, изузев ако се не ради о прометовању лијека из члана 8. став 3. овог закона,
- поштовати режим издавања лијека утврђен дозволом о стављању лијека у промет,
- прометовати само исправним лијековима, као и медицинским средствима која испуњавају опште и посебне захтјеве, имају сертификат о усклађености и која су означена на начин предвиђен државним Законом, као и прописима који се доносе на основу тог закона,
- пријавити Агенцији нежељене ефекте лијека и медицинског средства на начин и под условима утврђеним државним Законом, као и прописима донијетим на основу тог закона,
- имати стално на располагању утврђене количине есенцијалних лијекова потребне за редовну једномјесечну залиху,
- дозволити фармацеутском инспектору обављање фармацеутско-инспекцијског надзора и узимање узорака лијека и медицинског средства ради обављања контроле квалитета,

- благовремено збринути неисправне лијекове који се сматрају фармацеутским отпадом, као и медицинска средства која више нису за употребу или су неисправна на начин и под условима предвиђеним државним Законом, као и прописима донијетим на основу тог закона,
- у промету лијековима на мало поштовати утврђену висину малопродајне марже, као и цијене лијекова сагласно државном Закону, као и прописима донијетим на основу тог закона,
- набављати лијекове само од произвођача односно велепрометника лијековима који има дозволу за производњу лијекова односно дозволу за промет лијековима на велико издату у складу са државним Законом, односно обављати промет само оних лијекова за које постоји дозвола за стављање лијека у промет,
- набављати медицинска средства само од произвођача односно велепрометника медицинских средстава који су уписани у регистар код Агенције,
- обезбједити сертификат овлаштеног велепрометника о извршеним испитивањима идентитета и квалитета набављених супстанци које служе за израду галенских и магистралних лијекова,
- обезбједити магистра фармације у пуном радном времену који мора бити присутан током цијелог радног времена,
- водити евиденције и документацију у складу са одредбама овог закона, Закона о спречавању и сузбијању злоупотребе опојних дрога ("Службени гласник БиХ", број 8/06), те податке из евиденција и документације достављати на захтјев надлежних органа,
- спроводити стручну и јавну афирмацију рационалне политике прописивања и издавања лијекова, те обављати промоцију здравља,
- водити уредно финансијско и материјално књиговодство у складу са законом,
- обављати и друге послове из свог дјелокруга, сагласно овом закону и прописима донијетим на основу овог закона, државном Закону и прописима донијетим на основу тог закона, те прописима о здравственој заштити.

Члан 26.

Здравствене установе које примјењују лијекове на пацијентима дужне су обезбједити услове у погледу простора, опреме и кадра за чување и примјену тих лијекова сагласно пропису Министарства донијетог на основу државног Закона.

Члан 27.

Здравствене установе које примјењују лијекове и медицинска средства набављена из хуманитарне помоћи дужне су обезбједити услове опреме, складиштења и дистрибуирања с циљем спречавања промјене квалитета лијека и медицинског средства, као и њихове злоупотребе.

Услове из става 1. овог члана прописује федерални министар.

Члан 28.

Специјализована трговина за промет медицинским средствима на мало, дужна је:

- обезбједити сигурност и квалитет медицинских средстава у простору у којем прометују сагласно упутама произвођача с циљем спречавања промјене квалитета медицинског средства, као и њихове злоупотребе,
- прометовати само медицинским средствима која испуњавају опште и посебне захтјеве, имају сертификат о усклађености и која су означена на начин предвиђен државним Законом, као и прописима који се доносе на основу тог закона,
- пријавити Агенцији нежељене ефекте медицинског средства на начин и под условима утврђеним државним

Законом, као и прописима донијетим на основу тог закона,

- дозволити фармацеутском инспектору, обављање фармацеутско-инспекцијског надзора и узимање узорка медицинског средства ради обављања контроле квалитета,
- благовремено збринути медицинска средства која више нису за употребу или су неисправна на начин и под условима предвиђеним државним Законом, као и прописима донијетим на основу тог закона,
- набављати медицинска средства само од произвођача односно велепрометника медицинских средстава који су уписани у регистар код Агенције,
- водити евиденције и документацију у складу са одредбама овог закона, те податке из евиденција и документације достављати на захтјев надлежних органа,
- обављати и друге послове из свог дјелокруга, сагласно овом закону и прописима донијетим на основу овог закона, државном Закону и прописима донијетим на основу тог закона.

Члан 29.

Правна и физичка лица, стручне институције и органи који на било који начин, у склопу своје дјелатности дођу у посјед лијека (превозници, пошта, царина) дужни су поступати с лијековима сагласно упутама наручиоца услуге, а здравствене установе које примјењују лијекове на пацијентима дужне су обезбједити услове у погледу простора, опреме и кадра за чување и примјену тих лијекова с циљем спречавања промјене квалитета лијека и његове злоупотребе.

V. АПОТЕКАРСКИ РАДНИЦИ

Члан 30.

Апотекарски радници су здравствени радници који имају образовање фармацеутског усмјерења и непосредно пружају апотекарске услуге.

Апотекарски радници у смислу овог закона су:

- магистар фармације са лиценцом,
- магистар фармације специјалиста са лиценцом,
- фармацеутски техничар са лиценцом.

Члан 31.

Магистар фармације је здравствени радник који има високо фармацеутско образовање, и то:

- магистар фармације са положеним стручним испитом и лиценцом,
- магистар фармације - специјалиста са положеним стручним испитом и лиценцом и
- магистар фармације - приправник.

Магистар фармације - приправник налази се на приправничком стажу ради стицања услова за обављање апотекарске дјелатности.

Магистар фармације - приправник обавља апотекарску дјелатност под стручним надзором магистра фармације.

Члан 32.

Фармацеутски техничар је здравствени радник који има средње фармацеутско образовање, и то:

- a) фармацеутски техничар са положеним стручним испитом и
- b) фармацеутски техничар - приправник.

Фармацеутски техничар обавља апотекарску дјелатност у складу са обимом рада за фармацеутске техничаре и под стручним надзором магистра фармације.

Фармацеутски техничар - приправник се налази на приправничком стажу ради стицања услова за обављање апотекарске дјелатности, који се обавља под стручним надзором магистра фармације.

Члан 33.

Општи услови за обављање апотекарске дјелатности за магистра фармације и фармацеутске техничаре су:

- диплома факултета за звање магистра фармације, односно диплома одговарајуће средње школе здравственог усмјерења за звање фармацеутски техничар,
- положен стручни испит,
- држављанство Босне и Херцеговине,
- пословна способност,
- да је уписан у регистар надлежне коморе и да посједује лиценцу.

Изузетно, од става 1. алинеје три овог члана, страни држављани могу обављати апотекарску дјелатност у Федерацији у складу са овим законом и другим прописима који регулишу ову област и област запошљавања страних држављана.

Посебан услов за обављање специјалистичке дјелатности у области фармације је специјализација из те области.

Члан 34.

Право на самосталан рад има магистар фармације и фармацеутски техничар који посједују лиценцу коју издаје надлежна комора.

Члан 35.

Магистар фармације и фармацеутски техничар има право и обавезу стручно се савршавајући ради одржавања и унапређивања квалитета апотекарске дјелатности у складу са законом.

Члан 36.

У обављању апотекарске дјелатности апотекарски радници дужни су да поштују Кодекс апотекарске етике и деонтологије, као и смјернице добре апотекарске праксе.

Није дозвољено да се на радна мјеста магистра фармације и фармацеутског техничара упошљавају лица другог здравственог усмјерења.

Члан 37.

Магистар фармације не може без рецепта издати лијек који има дозволу за стављање лијека у промет на рецепту у складу са државним Законом.

Магистар фармације не може ставити у промет лијек који нема издату дозволу за стављање лијека у промет и који није означен у складу са државним Законом.

Изузетно, од става 2. овог члана, магистар фармације може издати лијек који нема дозволу за стављање у промет, ако се предметни лијек набавља по процедури и начину утврђеном за интервентни увоз сагласно одредбама државног Закона.

Магистар фармације не може ставити лијек у промет на мало путем Интернета.

Члан 38.

Није допуштено да фармацеутски техничар издаје лијекове на рецепт, лијекове који садрже опојне дроге, израђује магистралне лијекове који садрже супстанце јаког или врло јаког дјеловања.

Није допуштено да фармацеутски техничар издаје готове лијекове у депоу апотеке.

Члан 39.

Током пружања апотекарских услуга пацијенту, магистар фармације ускратиће:

- издавање лијека или медицинског средства за које стручно процијени да би могли угрозити здравље пацијента,
- издавање лијека или медицинског средства у случају неисправне медицинске документације.

Члан 40.

Магистар фармације и фармацеутски техничар све што сазна о здравственом стању пацијента мора чувати као професионалну тајну и не смије је одати.

Изузетно, ради здравствене заштите пацијента или његове околине, магистар фармације може дати информације о здравственом стању пацијента уз одобрење пацијента, родитеља или законског заступника за малолетног пацијента односно старатеља за пунолетног пацијента лишеног пословне способности.

Дужности чувања професионалне тајне, магистра фармације и фармацеутског техничара, примјењује се и у случајевима када буду позвани у својству свједока у кривичном и парничном поступку, на начин и под условима предвиђеним прописима о кривичном поступку Федерације Босне и Херцеговине, као и прописима о парничном поступку.

VI. КОМОРА

Члан 41.

Ради очувања и заштите интереса своје професије, задовољавања својих стручних и личних потреба, обезбјеђења услова за организован наступ према државним органима, удружењима, здравственим установама, произвођачима и добављачима лијекова и медицинских средстава, као и заштити здравља грађана, магистри фармације и фармацеутски техничари обавезно се удружују у коморе, као струковна удружења, а сагласно прописима о здравственој заштити.

Члан 42.

На организацију и дјелокруг рада комора из члана 41. овог закона, сходно се примјењују и прописи о здравственој заштити.

VII. ДОСТУПНОСТ И КОНТИНУИТЕТ У СНАБДИЈЕВАЊУ ЛИЈЕКОВИМА

Члан 43.

Ради омогућавања основне заштите здравља становништва у области лијекова, апотеке здравствене установе и њихови огранци и депои, те апотеке у приватној пракси дужни су с циљем осигурања доступности лијекова грађанима, стално имати на располагању утврђене количине есенцијалних лијекова потребне за редовну једномјесечну залиху.

Члан 44.

Снабдијевање лијековима који се користе на терет средстава Фонда солидарности Федерације Босне и Херцеговине обавља се у складу са Листом лијекова Фонда солидарности Федерације Босне и Херцеговине, коју на приједлог федералног министра, утврђује Влада Федерације Босне и Херцеговине.

Лијекови са пописа лијекова у болничкој здравственој заштити у Босни и Херцеговини који утврђује Савјет министара Босне и Херцеговине у складу са чланом 83. државног Закона, чине минимун лијекова који улазе у састав листе лијекова из става 1. овог члана.

Ближи критерији за избор лијекова, поступак и начин израде листе лијекова из става 1. овог члана, као и кориштење лијекова из става 1. овог члана утврђује се прописом федералног министра.

VIII. ПРОПИСИВАЊЕ И ИЗДАВАЊЕ ЛИЈЕКОВА

Члан 45.

Лијекови се прописују и издају на рецепт односно без рецепта, у зависности од режима издавања лијека утврђеног у дозволи за стављање лијека у промет издатог од Агенције сагласно одредбама државног Закона, те прописима донијетим на основу тог закона.

Забрањено је нуђење непосредне или посредне материјалне користи лицу које прописује или издаје лијек.

Прописом федералног министра ближе се утврђују услови о прописивању и издавању лијекова у промету на мало.

Члан 46.

Лијекове на рецепт прописује овлашћени доктор медицине, доктор стоматологије, односно породични доктор, као и специјалисти у примарној здравственој заштити.

Члан 47.

Лијекови се издају у апотекама, огранцима апотеке и депоима апотеке.

У депоима апотеке могу се издавати само готови лијекови, осим готових лијекова који садрже опојне дроге и психотропне твари.

Лијекове у апотекама, огранцима апотеке и депоима апотеке издају овлаштени магистри фармације.

IX. ЕВИДЕНЦИЈЕ, ДОКУМЕНТАЦИЈА И СТРУЧНА ЛИТЕРАТУРА У АПОТЕЦИ

Члан 48.

Евиденције у апотеци воде се уписивањем података у документацију апотеке и друге облике материјалних и финансијских евиденција одређених позитивним прописима.

Документација апотеке (у даљњем тексту: документација) мора бити ажурна, овјерена и доступна органима стручног надзора и овлашћеним лицима.

Документација се може водити ручно или електронски.

Ако се документација води електронски, мора се обезбиједити прописано архивирање документације и њено чување према прописаним роковима.

Члан 49.

Апотека и њена организациона јединица морају имати слиједећу стручну литературу:

- фармакопеју (једну од тренутно важећих),
- formule magistrales,
- важећи регистар готових лијекова за територију Босне и Херцеговине издат од надлежног органа,
- приручник добре апотекарске праксе,
- фармакотерапијски приручник,
- synonyma pharmaceutica.

Осим стручне литературе из става 1. овог члана, препоручују се и слиједеће стручне књиге:

- The Extra Pharmacopoea, Martindale,
- Practice of Pharmacy, Remington-s,
- Rote liste.

Члан 50.

Обавезна документација је:

- сертификати од велепрометника о извршеним испитивањима супстанци за галенске и магистралне лијекове у апотеци,
- књига евиденције о пријему и издавању опојних дрога,
- књига промета отрова,
- протокол лабораторијског рада,
- евиденција о магистралним лијековима који се припремају од љековитих супстанци јаког и врло јаког дјеловања,
- евиденција о набавкама и о потрошњи лијекова.

Изузетно од става 1. овог члана, у депоу апотеке се води само евиденција о потрошњи лијекова.

Начин праћења потрошње лијекова ближе се уређује прописом федералног министра.

Члан 51.

Књига евиденције о пријему и издавању опојних дрога мора садржавати:

- а) редни број евиденције;
- б) назив лијека који садржи опојну дрогу и назив и сједиште произвођача лијека који садржи опојну дрогу;
- ц) фармацеутски облик и паковање лијека који садржи опојну дрогу (за магистралне лијекове који садрже опојну дрогу: грам, милилитар и сл.);
- д) назив, адреса, број и датум фактуре добављача-велепрометника лијека који садржи опојну дрогу;
- е) количину примљених лијекова који садрже опојне дроге (број паковања, а за магистралне лијекове који садрже опојне дроге: грам, милилитар и сл.);

- ф) количину издатих лијекова који садрже опојне дроге (број паковања, а за магистралне лијекове: грам, милилитар и сл.);
- г) тренутно стање опојне дроге на лагеру апотеке (број паковања, а за магистралне лијекове који садрже опојне дроге: грам, милилитар и сл.);
- х) назив, сједиште и адреса здравствене установе у којој су прописани лијекови који садрже опојне дроге;
- и) презиме, име оца и име лица коме је прописан лијек који садржи опојну дрогу;
- ј) презиме, име оца, име лица и адреса лица коме је издан лијек који садржи опојну дрогу уз број личне карте;
- к) шифра дијагнозе (болести) из рецепта, број протокола, датум прописивања и издавања лијека који садржи опојну дрогу;
- л) име и презиме здравственог радника који је прописао лијек који садржи опојну дрогу;
- м) име и презиме здравственог радника који је издао лијек који садржи опојну дрогу;
- н) име и презиме здравственог радника који је аплицирао лијек који садржи опојну дрогу.

Евиденције из става 1. овог члана воде се ручно.

Члан 52.

Отрови се могу стављати у промет само у оригиналном паковању произвођача, у количинама прилагођеним потребама корисника.

Књига промета отрова мора садржавати прописане податке и то:

- а) име и генерички назив отрова;
- б) количину набављеног отрова;
- ц) датум производње и број серије;
- д) назив добављача и датум набавке и
- е) евиденцију о купцима отрова.

Евиденција о купцима отрова у књизи промета отрова мора садржавати прописане податке и то:

- а) назив купца - правног лица, односно име и презиме купца - физичког лица;
- б) уколико је отров издат физичком лицу, број његове личне карте;
- ц) назив и количину изданог отрова;
- д) сврху за коју се отров набавља;
- е) потпис лица које је преузело отров.

Евиденције из ст. 1. и 2. овог члана воде се ручно.

Члан 53.

Протокол лабораторијског рада мора садржавати слиједеће податке:

- а) датум израде;
- б) назив и количину припремака;
- ц) количину употребљених супстанци;
- д) цијену израђеног припремака (цијене хемикалија, амбалаже и цијена рада);
- е) стручна литература по којој је припремак припремљен, или магистрални Рп.;
- ф) потпис лица које је припремак израдило.

X. ЗАКУП АПОТЕКЕ

Члан 54.

Апотека здравствена установа може дио својих капацитета (простора и опреме) издати у закуп, уколико то не ремети обављање њене регистроване дјелатности.

На закуп апотеке из става 1. овог члана сходно се примјењују одредбе прописа о здравственој заштити.

XI. РАДНО ВРИЈЕМЕ

Члан 55.

Радно вријеме организационих облика апотеке из члана 3. овог закона у којима се обавља апотекарска дјелатност мора бити минимални број сати седмично сагласно прописима о раду.

Радно вријеме из става 1. овог члана мора бити прилагођено потребама становништва у погледу доступности лијекова и континуираног снабдијевања.

Кантонално министарство, сагласно прописима о здравственој заштити, а у сарадњи са надлежном комором, прописује за подручје кантона:

- почетак, завршетак и распоред радног времена апотека,
- начин обавјештавања јавности о дежурној, односно приправној апотеци или њеној организационој јединици.

Члан 56.

У срединама које имају организовану континуирану здравствену заштиту (хитна помоћ) најмање једна апотекарска организациона јединица мора организовати дежурство у трајању 00-24 сата радним данима, у ноћним часовима, суботом и недељом и у вријеме празника.

Радно вријеме и информација о организационој јединици која обавља дежурство и приправност мора бити истакнуто на видном мјесту лако уочљивом за корисника.

У осталим срединама, који немају организовану континуирану здравствену заштиту из става 1. овог члана, обавезно је организовање приправности у најмање једној апотекарској организационој јединици.

Магистар фармације мора бити присутан у апотеци током цијелог радног времена.

XII. НАДЗОР

Члан 57.

Надзор над радом апотека и апотекарских радника обухвата:

- унутрашњи надзор,
- фармацеутско-инспекцијски надзор.

Поред надзора из става 1. овог члана, у апотекама се може спроводити провјера квалитета и безбједности апотекарских услуга, у поступку акредитације, од стране вањског тима овлашћених оцјењивача квалитета, сагласно прописима о систему побољшања квалитета, безбједности и акредитацији у здравству.

Унутрашњи надзор

Члан 58.

Апотека као здравствена установа обавезно спроводи унутрашњи надзор над радом својих организационих јединица и апотекарских радника.

За стручни рад апотеке из става 1. овог члана одговоран је директор.

На унутрашњи надзор из става 1. овог члана сходно се примјењују прописи о здравственој заштити.

Фармацеутско-инспекцијски надзор

Члан 59.

Фармацеутско-инспекцијски надзор над провођењем овог закона и прописа донесених на основу овог закона спроводи кантонална и федерална фармацеутска инспекција.

Послове из става 1. овог члана обављају кантонални и федерални фармацеутски инспектори (у даљњем тексту: фармацеутски инспектори).

Фармацеутски инспектор обавља фармацеутско-инспекцијски надзор у промету лијекова и медицинских средстава на мало.

Послове федералног и кантоналног фармацеутског инспектора може обављати лице с високом стручном спремом фармацеутске струке, положеним стручним испитом, три године радног искуства у струци, те положеним посебним стручним испитом за фармацеутског инспектора.

Програм полагања посебног стручног испита за фармацеутске инспекторе, састав испитне комисије и начин полагања испита, прописује федерални министар.

Члан 60.

Фармацеутска инспекција, поред послова, утврђених прописом о инспекцијама у Федерацији, обавља и слиједеће:

- прати и проучава обављање апотекарске дјелатности и подузима мјере за њено квалитетно обављање,
- надзире законитост рада апотека и апотекарских радника у обављању апотекарске дјелатности,
- подузима превентивне активности у циљу спречавања наступања штетних посљедица због недостатака и неправилности у provedби овог закона и прописа донијетих на основу овог закона,
- разматра поднеске правних и физичких лица који су везани за утврђену надлежност ове инспекције, те о подузетим радњама и мјерама писано обавјештава подносиоца.

Члан 61.

У обављању фармацеутско-инспекцијских послова у области промета лијекова на мало и медицинских средстава, кантонални фармацеутски инспектор, има право и обавезу предложити покретање прекршајног поступка, односно право и обавезу наложити, односно предузети слиједеће мјере:

1. забранити пословање апотеци здравственој установи односно њеним огранцима или депоима, болничкој апотеци и апотеци у приватној пракси, те специјализованој трговини за промет медицинских средстава на мало који своју организацију и рад нису усагласили са одредбама овог закона и прописима донијетим на основу овог закона, у прописаном року, односно које обављају дјелатност без одобрења кантоналног министарства и која није уписана у Регистар верификованих апотека из члана 23. овог закона;
2. забранити пословање апотеци здравственој установи односно њеним огранцима или депоима, као и апотеци у приватној пракси, ако приликом издавања лијекова не поштује режим издавања лијека утврђен у дозволи о стављају лијека у промет;
3. забранити промет галенским и магистралним лијековима у апотеци у приватној пракси, ако се исти стављају у промет у другим апотекама;
4. забранити промет лијекова и медицинских средстава који су стављени у промет супротно одредбама државног Закона и прописима донесеним на основу тог закона;
5. забранити промет неисправних лијекова и медицинских средстава која нису за употребу, те наредити њихово прописно уништавање или збрињавање;
6. наредити привремено повлачење лијека из промета, односно одређене серије лијека за који постоји сумња да не одговара прописаном квалитету, док то коначно не утврди Агенција;
7. забранити промет лијека или одређене серије лијека односно медицинског средства у случајевима означавања истог супротно одредбама државног Закона и прописима донесеним на основу тог закона;
8. привремено забранити промет медицинског средства које не одговара прописаним условима или у другим случајевима предвиђеним државним Законом;
9. извршити узорковање лијека односно медицинског средства због обављања контроле квалитета односно спровођења поступка оцјене његове усаглашености с прописаним захтјевима сагласно државном Закону и прописима донесеним на основу тог закона;
10. одузети лијекове и медицинска средства која производе или прометују правно лице без одобрења за рад које је издала Агенција, односно физичко лице без одобрења за рад надлежног органа, односно превозе без уредне попутне документације;
11. забранити пословање апотеци здравственој установи односно њеним огранцима или депоима, као и апотеци у приватној пракси које набавља лијекове и медицинска средства од произвођача и veleпрометника који нису уписани у регистар Агенције;

12. zabraniti poslovanje apoteци здравственој установи односно њеним огранцима или депоима, као и апотеци у приватној пракси која умјесто маистра фармације или дипломираног фармацеута и фармацеутског техничара упошљава на њиховом радном мјесту лица другог здравственог усмјерења;
13. забранити пословање депоу апотеке у којем готове лијекове издаје фармацеутски техничар;
14. наредити осигурање услова за поступање са лијековима, правним и физичким лицима, стручним институцијама и органима из члана 29. овог закона, који у склопу своје дјелатности добу у посјед лијека односно осигурања услова у здравственим установама за примјену лијекова сагласно члану 26. овог закона;
15. забранити примјену лијекова и медицинских средстава набављених из хуманитарне помоћи уколико нису испуњени услови из члана 27. овог закона;
16. забранити пословање апотеци здравственој установи односно њеним огранцима или депоима, као и апотеци у приватној пракси уколико на лицу мјеста, у вријеме обављања фармацеутско-инспекцијског надзора, не затекне маистра фармације;
17. забранити рад физичком лицу које није овлаштено да рукује с лијековима, те апотекарском раднику који издаје лијекове супротно утврђеном режиму издавања лијекова;
18. наредити отклањање утврђених неправилности и недостатака у одређеном року;
19. забранити провођење радњи које су супротне одредбама овог закона и прописима донесеним на основу овог закона;
20. наредити предузимање и других мјера за које је овлаштен овим законом и прописима донесеним на основу овог закона.

У случају када фармацеутски инспектор утврди стручне пропусте апотекарског радника или повреде начела етике и апотекарске деонтологије уступа предмет на поступање надлежној комори.

Фармацеутски инспектор мјере из става 1. овог члана утврђује рјешењем против којег се може изјавити жалба на начин и у роковима предвиђеним прописима о инспекцијама у Федерацији.

Члан 62.

Фармацеутски инспектор може приликом обављања фармацеутско-инспекцијских послова издати и усмено рјешење за извршење одређених мјера осигурања:

- 1) када опасност за здравље или живот људи захтијева да се одређена мјера осигурања предузме одмах, без одгађања;
- 2) када постоји опасност од прикривања, замјене или уништења доказа, ако се мјера осигурања не предузме одмах.

Фармацеутски инспектор може наредити извршење усменог рјешења одмах.

Жалба не одлаже извршење рјешења из става 1. овог члана.

Усмено рјешење мора се унијети у записник о обављеном фармацеутско-инспекцијском надзору.

Фармацеутски инспектор је обавезан издати писани отправак рјешења у року од осам дана од дана уписа изречене мјере у записник о обављеном фармацеутско-инспекцијском надзору.

Члан 63.

Федерални фармацеутски инспектор обавља слиједеће послове и задатке:

- координира однос између фармацеутске инспекције Агенције и кантоналне фармацеутске инспекције,
- обавља фармацеутско-инспекцијски надзор у промету лијекова и медицинских средстава на мало на територију цијеле Федерације сагласно прописима о инспекцијама у Федерацији,

- пружа стручну помоћ кантоналном фармацеутском инспектору,
- брине о стручном оспособљавању фармацеутске инспекције.

Члан 64.

На рад фармацеутских инспектора у погледу вођења фармацеутско-инспекцијског надзора примјењују се прописи о управном поступку и прописи о управи кантона односно Федерације, као и прописи о инспекцијама у Федерацији.

XIII. КАЗНЕНЕ ОДРЕДБЕ

Члан 65.

Новчаном казном у износу од 10.000 до 15.000 КМ казниће се за прекршај правно лице ако:

1. обавља апотекарску дјелатност односно промет медицинских средстава, а не испуњава услове прописане овим законом (чл. 12. и 24.);
2. стави у промет лијек који нема дозволу за промет издату од стране Агенције, изузев ако се не ради о лијеку који се интервентно увози, односно стави у промет лијек којем је дозвола за стављање лијека у промет укинута (члан 8. и члан 25. алинеја два);
3. у погледу начина и мјеста издавања лијека, изда лијек супротно дозволи о стављању лијека у промет, односно режиму издавања лијека (члан 25. алинеја три и члан 45.);
4. стави у промет неисправан лијек или медицинско средство (члан 25. алинеја четири);
5. израђује и ставља у промет магистралне и галенске лијекове противно одредбама овог Закона и прописима донијетим на основу овог закона (члан 16. и члан 25. алинеја 11.);
6. стави у промет на мало лијек или медицинско средство које није набављено од произвођача односно велепрометника лијекова односно медицинских средстава у складу са државним Законом (члан 25. ал. 10. и 11.);
7. се прекорачи висина малопродајне марже лијека, као и ако се прекораче рефералне цијене лијека (члан 25. алинеја девет);
8. не обезбједи маистра фармације односно на радном мјесту маистра фармације упошљава лица другог здравственог усмјерења (члан 25. алинеја 13. и члан 36. став 2.);
9. не поступи, односно поступи противно рјешењу фармацеутског инспектора (чл. 61. и 62.).

За прекршај из става 1. овог члана казниће се новчаном казном у износу од 500,00 до 3.000 КМ и одговорно лице у правном лицу.

За прекршај из става 1. овог члана казниће се новчаном казном у износу од 500,00 до 1.500 КМ и маистар фармације који обавља приватну праксу.

За прекршај из става 1. тач. 1, 4, 6. и 9. овог члана казниће се новчаном казном у износу од 500,00 до 1.500 КМ и власник специјализоване трговине за промет медицинским средствима на мало.

Поред новчане казне, починиоцу прекршаја из става 1. овог члана може се изрећи забрана вршења дјелатности у периоду до шест мјесеци, а с циљем спречавања будућег чињења прекршаја.

Члан 66.

Новчаном казном у износу од 7.500 до 13.000 КМ казниће се за прекршај правно лице ако:

1. не води прописане евиденције, документацију сагласно овом закону и не подноси извјештај о томе надлежном органу (члан 25. алинеја 14., члан 28. алинеја 7. и чл. 48. до 53.);
2. прометује лијековима и медицинским средствима хуманитарног поријекла супротно одредбама овог закона и прописима донијетим на основу овог закона (члан 27.);

3. не обезбиди потребне услове у здравственој установи приликом примјене лијекова (члан 25.);
4. не врши збрињавање фармацеутског отпада, као и медицинских средстава која нису за употребу у складу са одредбама овог закона (члан 25. алинеја осам и члан 28. алинеја пет);
5. не обавља извршење осталих обавеза предвиђених у чл. 25. и 28. овог закона;
6. омогући самосталан рад апотекарском раднику који не испуњава услове прописане овим законом (члан 33.);
7. не омогући обављање фармацеутско-инспекцијског надзора фармацеутском инспектору односно изузимање потребне количине лијекова и медицинских средстава за потребе контроле квалитета (члан 25. алинеја седам и члан 28. алинеја четири);
8. стави лијекове у промет на мало путем Интернета (члан 37. став 4.).

За прекршај из става 1. овог члана казниће се новчаном казном у износу од 250,00 до 2.000 КМ и одговорно лице у правном лицу.

За прекршај из става 1. овог члана казниће се новчаном казном у износу од 250,00 до 1.200 КМ и магистар фармације који обавља приватну праксу.

За прекршај из става 1. тач. 1., 4., 5., 6. и 7. овог члана казниће се новчаном казном у износу од 250,00 до 1.200 КМ и власник специјализоване трговине за промет медицинским средствима на мало.

Поред новчане казне, починиоцу прекршаја из става 1. овог члана може се изрећи забрана вршења дјелатности у периоду до шест мјесеци, а с циљем спречавања будућег чињења прекршаја.

Члан 67.

Новчаном казном у износу од 5.000 до 10.000 КМ казниће се за прекршај правно лице, стручна институција и тијело које у оквиру своје дјелатности, дође у посјед лијека те пропустити руковати лијеком у складу са упутством наручиоца услуге с циљем спречавања промјене квалитета лијека, односно спречавања његове злоупотребе (члан 29.).

За прекршај из става 1. овог члана казниће се новчаном казном у износу од 250,00 до 1.800 КМ и одговорно лице у правном лицу.

Члан 68.

Новчаном казном у износу од 250,00 до 1.500 КМ казниће се за прекршај апотекарски радник ако га фармацеутски инспектор затекне:

1. да неовлаштено рукује лијековима, те радник који издаје лијекове у апотеци супротно утврђеном режиму издавања лијекова, магистралних и галенских лијекова (члан 38. став 2, члан 45. став 1, члан 47. став 3.);
2. да ради без положеног стручног испита односно без лиценце (члан 34.);
3. стави лијекове у промет на мало путем Интернета (члан 37. став 4.);
4. изда лијек или медицинско средство у случају неисправне медицинске документације (члан 39. алинеја два);
5. повриједи правила чувања професионалне тајне (члан 40.);
6. оствари непосредну или посредну материјалну корист од лица којем издаје лијек (члан 45. став 2.);
7. у провођењу мјера и радњи супротних закону.

Члан 69.

Новчаном казном у износу од 500,00 до 1.500 КМ казниће се за прекршај физичко лице ако га фармацеутски инспектор затекне:

1. да без одобрења надлежног органа прометује лијековима на мало и без доказа о њиховом поријеклу;
2. оглашава продају лијекова на мало у јавности супротно одредбама Закона о лијековима и медицинским средствима.

XIV. ПРЕЛАЗНЕ И ЗАВРШНЕ ОДРЕДБЕ

Члан 70.

У року од 12 мјесеци од дана ступања на снагу овог закона федерални министар донијеће проведене прописе на основу овог закона којима се регулише слиједеће:

- добру апотекарску праксу (члан 4. став 3),
- услови и начини увоза лијекова који немају дозволу за стављање у промет (члан 8. став 4.),
- ближи услови у погледу простора, опреме и кадра, као и критерије за оснивање и обављање апотекарске дјелатности у апотекама здравственим установама и апотекама у приватној пракси (члан 12. став 4.),
- ближи услови простора, опреме и кадра које морају испуњавати галенске лабораторије, као и начин и поступак њихове верификације (члан 16. став 7.),
- ближи услови простора, опреме и кадра које морају испуњавати болничке апотеке, као и начин и поступак њихове верификације (члан 17. став 6.),
- садржај и начин вођења регистра (члан 23. став 4.),
- ближи услови простора, опреме и кадра за специјализоване трговине за промет медицинским средствима на мало (члан 24. став 5.),
- ближи критерији за избор лијекова који се могу користити на терет средстава Фонда солидарности Федерације Босне и Херцеговине, поступак и начин израде листе лијекова, као и кориштење лијекова (члан 44. став 3.),
- услове о прописивању и издавању лијекова у промету на мало (члан 45. став 3.),
- начин праћења потрошње лијекова (члан 50. став 3.),
- програм полагања посебног стручног испита за фармацеутске инспекторе, састав испитне комисије и начин полагања испита (члан 59. став 5.).

У року од 12 мјесеци од дана ступања на снагу овог закона кантонални министар донијеће проведени пропис којим се регулише садржај и начин вођења регистра из члана 23. став 2. овог закона.

Прописи из става 1. овог члана садржаваће одредбе које гарантују једнаке могућности, забрањују дискриминацију на основу пола, и осигуравају да подаци и информације који се прикупљају, евидентирају и обрађују буду разврстани по полу.

До доношења прописа из става 1. овог члана, осим одредби које су супротне овом закону, примјењиваће се проведени прописи из области лијекова који су регулисали промет на мало и примјењивали се на територији Федерације до дана ступања на снагу овог закона.

Члан 71.

Постојеће апотеке здравствене установе односно апотеке у приватној пракси, као и специјализоване трговине за промет медицинским средствима на мало дужне су ускладити своју организацију и пословање с одредбама овог закона и прописима донијетим на основу овог закона, у року од 16 мјесеци од дана ступања на снагу овог закона.

Члан 72.

Услов предвиђен за обављање дјелатности у апотекама као здравственим установама из члана 12. став 1. тачка 4. овог закона примјењиваће се након што АКАЗ дефинише систем безбједносних стандарда у здравственим установама, те отпочне обављати континуирано праћење и процјену безбједносних стандарда у здравственим установама, што укључује и издавање сертификата о задовољењу стандарда безбједности.

АКАЗ је дужан дефинисати безбједносне стандарде у здравственим установама у року од 12 мјесеци од дана ступања на снагу овог закона.

Члан 73.

Даном ступања на снагу овог закона престају важити одредбе Закона о лијековима ("Службене новине Федерације

БиХ", бр. 51/01 и 29/05), у дијелу промета лијековима на мало, изузев подзаконских аката донијетих на основу тог закона и то:

1. Правилник о стручном испиту за фармацеутског инспектора ("Службене новине Федерације БиХ", број 33/02);
2. Правилник о одређивању висине veleprodajне и малопродајне марже лијекова ("Службене новине Федерације БиХ", бр. 40/02, 50/02, 15/06 и 9/08);
3. Правилник о испуњавању услова простора, опреме и кадра за чување лијекова у здравственим установама ("Службене новине Федерације БиХ", број 38/03);
4. Правилник о начину прописивања и издавања лијекова ("Службене новине Федерације БиХ", број 29/08);
5. Правилник о медицинским помагалима ("Службене новине Федерације БиХ", бр. 58/06 и 24/07), у дијелу који се односи на промет медицинским помагалима на мало.

Члан 74.

Овај закон ступа на снагу осмог дана од дана објављивања у "Службеним новинама Федерације БиХ".

Предсједавајући Дома народа Парламента Федерације БиХ Стјепан Крешин , с. р.	Предсједавајући Представничког дома Парламента Федерације БиХ Сафет Софтић , с. р.
--	--

На основу члана IV.В.7. а)(IV) Устава Федерације Босне и Херцеговине, donosim

UKAZ

O PROGLAŠENJU ZAKONA O APOTEKARSKOJ DJELATNOSTI

Proglašava se Zakon o apotekarskoj djelatnosti koji je donio Parlament Federacije BiH na sjednici Predstavničkog doma od 25. maja 2010. godine i na sjednici Doma naroda od 22. juna 2010. godine.

Broj 01-02-361/10
8. jula 2010. godine
Sarajevo

Predsjednica
Borjana Krišto, s. r.

ZAKON

O APOTEKARSKOJ DJELATNOSTI

I. OSNOVNE ODREDBE

Члан 1.

Ovim zakonom uređuje se način organizovanja i provođenja apotekarske djelatnosti, kao dijela zdravstvene zaštite, koja se obavlja na teritoriji Federacije Bosne i Hercegovine (u daljnjem tekstu: Federacija) pod uslovima propisanim ovim zakonom i propisima donijetim na osnovu ovog zakona, Zakonom o lijekovima i medicinskim sredstvima ("Službeni glasnik BiH", broj 58/08) (u daljnjem tekstu: državni Zakon) i propisima donijetim na osnovu tog zakona.

Na organizovanje i provođenje apotekarske djelatnosti iz stava 1. ovog člana shodno se primjenjuju i propisi o zdravstvenoj zaštiti i zdravstvenom osiguranju, ako ovim zakonom nije drugačije uređeno.

Члан 2.

Ovaj zakon i na osnovu njega donijeti propisi podrazumijevaju jednak i ravnopravan odnos oba spola, bez obzira na gramatički rod u kom su u ovom zakonu navedena lica koja mogu biti oba spola.

II. APOTEKARSKA DJELATNOST

Члан 3.

Apotekarska djelatnost je dio zdravstvene djelatnosti od interesa za Federaciju koja se obavlja na svim nivoima zdravstvene zaštite i koja osigurava snabdijevanje stanovništva,

zdravstvenih ustanova i zdravstvenih radnika koji obavljaju privatnu praksu lijekovima i medicinskim sredstvima.

Apotekarska djelatnost iz stava 1. ovog člana obavlja se u slijedećim organizacionim oblicima:

- apotekama zdravstvenim ustanovama, u svim oblicima svojine, i njihovim ograncima i depoima,
- bolničkim apotekama,
- apotekama u privatnoj praksi.

Primjena lijekova u zdravstvenim ustanovama, i to ambulantom primarne zaštite, bolničkim odjelima, kao i drugim zdravstvenim ustanovama koje koriste lijekove neophodne za tretman pacijenata u skladu sa djelatnošću zdravstvene ustanove mora biti usklađena sa odredbama ovog zakona i propisima donijetim na osnovu ovog zakona.

Obavljanje apotekarske djelatnosti zabranjeno je u samostalnim trgovačkim radnjama.

Члан 4.

Pod apotekarskom djelatnošću iz člana 3. ovog zakona, osim snabdijevanja lijekovima i medicinskim sredstvima, podrazumijeva se:

1. snabdijevanje herbalnim lijekovima i herbalnim supstancama;
2. snabdijevanje homeopatskim lijekovima;
3. izrada i snabdijevanje magistralnim i galenskim lijekovima;
4. snabdijevanje dječjom hranom i dječjom opremom, kao i djetetskim proizvodima;
5. snabdijevanje kozmetičkim i drugim sredstvima za njegu i očuvanje zdravlja;
6. savjetovanje u vezi pravilne primjene lijekova, medicinskih sredstava, herbalnih i homeopatskih lijekova, kozmetičkih i djetetskih proizvoda;
7. pružanje dodatnih usluga u svrhu provođenja preventivnih mjera za očuvanje i zaštitu zdravlja stanovništva, a koje podrazumijevaju mjerenja određenih parametara koje pacijenti mogu i samostalno odrediti u postupku samokontrole, pri čemu ove usluge imaju savjetodavni karakter i ne pružaju se u svrhu postavljanja dijagnoze kao što su mjerenje šećera u krvi, krvnog pritiska, težine i sl.

Apotekarska djelatnost obavlja se u skladu sa dobrom apotekarskom praksom koja predstavlja sistem smjernica za osiguranje kvaliteta usluga koje se pružaju u apoteci.

Dobru apotekarsku praksu iz stava 2. ovog člana propisuje federalni ministar zdravstva (u daljnjem tekstu: federalni ministar), uz prethodno pribavljeno mišljenje farmaceutske komore.

Члан 5.

Za pojmove upotrijebljene u ovom zakonu shodno se primjenjuju značenja istih utvrđenih članom 2. državnog Zakona.

Osim izraza utvrđenih članom 2. državnog Zakona, izrazi koji se koriste u ovom zakonu imaju slijedeća značenja:

- a) **apoteka zdravstvena ustanova** je organizacioni oblik koji ispunjava uslove za nabavku, čuvanje i izdavanje gotovih lijekova i medicinskih sredstava, izradu i izdavanje magistralnih i galenskih lijekova i ostalih proizvoda iz člana 4. ovog zakona;
- b) **ogranak apoteke** je organizaciona jedinica apoteke koji ispunjava uslove za izdavanje gotovih lijekova i medicinskih sredstava, izradu i izdavanje magistralnih i galenskih lijekova i ostalih proizvoda iz člana 4. ovog zakona;
- c) **depo** je organizaciona jedinica apoteke, koji se osniva isključivo na demografski ugroženim područjima i u kome se izdaju gotovi lijekovi, izuzev lijekova koji sadrže opojne droge i izrade galenskih i magistralnih lijekova;
- d) **bolnička apoteka** je dio zdravstvene ustanove na sekundarnom i tercijarnom nivou zdravstvene zaštite koja

vrši snabdijevanje lijekovima za potrebe zdravstvenih ustanova u kojima je osnovana, a s ciljem liječenja pacijenata i osiguranja racionalne i efikasne farmakoterapije;

- e) **galenska laboratorija** je laboratorija u kojoj se izrađuju galenski lijekovi prema važećoj farmakopeji i drugim magistralnim propisima, a koji su namijenjeni za izdavanje isključivo u apoteci kao zdravstvenoj ustanovi u čijem se sastavu nalazi ta galenska laboratorija;
- f) **licenca** je javna isprava koju izdaje farmaceutska komora, odnosno druga nadležna komora, na osnovu koje magistar farmacije, odnosno farmaceutski tehničar stiče pravo za samostalno obavljanje apotekarske djelatnosti;
- g) **recept** je javna isprava propisanog oblika i sadržaja koji mogu propisati samo ovlašteni doktori medicine i doktori stomatologije odnosno porodični doktori u primarnoj zdravstvenoj zaštiti, te ovlašteni specijalisti doktori medicine i doktori stomatologije u primarnoj zdravstvenoj zaštiti, kao i ovlašteni specijalisti u hitnoj medicinskoj pomoći, koji posjeduju licencu za obavljanje profesionalne djelatnosti;
- h) **interventni uvoz** je uvoz lijekova koji nemaju dozvolu za stavljanje u promet izdatu od Agencije za lijekove i medicinska sredstva Bosne i Hercegovine (u daljnjem tekstu: Agencija) i koji se uvoze, saglasno državnom Zakonu, u slučajevima: hitnog uvoza za potrebe pojedinačnog liječenja, na prijedlog zdravstvene ustanove; hitnog potrebnog uvoza ograničenih količina lijekova koji nemaju dozvolu za stavljanje u promet, a nužni su za zaštitu zdravlja stanovništva, na prijedlog zdravstvene ustanove; hitnog uvoza lijeka humanitarnog porijekla i uvoza lijekova potrebnih za naučnoistraživački rad;
- i) **dežurstvo** je poseban oblik rada magistra farmacije u zdravstvenoj ustanovi poslije isteka redovnog radnog vremena;
- j) **pripravnost** je poseban oblik rada, kada magistar farmacije ne mora biti u zdravstvenoj ustanovi, ali mora biti dostupan radi pružanja hitne apotekarske usluge i
- k) **farmaceutski otpad** je otpad koji nastaje u obavljanju apotekarske djelatnosti i koji je kategorisan prema kategorijama iz kataloga farmaceutskog otpada.

Član 6.

U obavljanju apotekarske djelatnosti magistri farmacije, u saradnji s drugim zdravstvenim radnicima, provode apotekarsku zdravstvenu zaštitu u cilju postizanja boljih farmakoterapijskih efekata i promocije racionalne upotrebe lijekova, te aktivno učestvuju u sprječavanju bolesti i zaštiti zdravlja.

Apotekarska zdravstvena zaštita iz stava 1. ovog člana obuhvata:

- unapređivanje farmakoterapijskih postupaka i postizanje terapijskih ciljeva,
- unapređenje racionalnog i ekonomičnog propisivanja lijekova i pravilne upotrebe,
- praćenje, preduzimanje mjera za izbjegavanje ili smanjivanje nuspojava lijekova i medicinskih sredstava,
- izbjegavanje interakcija, terapijskog dupliciranja ili pojave alergija,
- poboljšanje efekta kliničkog liječenja,
- provođenje preventivnih mjera očuvanja i zaštite zdravlja iz člana 4. tačka 7. ovog zakona, u skladu sa medicinskom doktrinom,
- ostvarivanje saradnje sa drugim zdravstvenim radnicima, posebno liječnicima,
- obavljanje i drugih poslova i zadataka utvrđenih propisima donijetim na osnovu ovog zakona, kao i poslova i zadataka utvrđenih državnim Zakonom, te propisima o zdravstvenoj zaštiti i zdravstvenom osiguranju.

Član 7.

Pod snabdijevanjem lijekovima podrazumijeva se promet lijekovima na malo koji obuhvata naručivanje, čuvanje pod propisanim režimom, izdavanje i distribuciju lijekova na recept i bez recepta, kao i izradu, ispitivanje i izdavanje magistralnih i galenskih lijekova.

Pod prometom lijekova na malo u smislu stava 1. ovog člana, podrazumijeva se i primjena lijekova u zdravstvenim ustanovama, i to ambulantom primarne zdravstvene zaštite, bolničkim odjelima, kao i u drugim zdravstvenim ustanovama iz člana 3. stav 3. ovog zakona.

Ambulante, bolnički odjeli i druge zdravstvene ustanove iz stava 2. ovog člana snabdijevaju se lijekovima i medicinskim sredstvima preko apoteka odnosno bolničkih apoteka.

Nije dopušten promet lijekovima na malo izvan organizacionih oblika utvrđenih u članu 3. st. 2. i 3. ovog zakona.

Član 8.

Lijek koji se nalazi u prometu mora imati dozvolu za stavljanje lijeka u promet izdatu od Agencije saglasno državnom Zakonu.

Lijek koji se nalazi u prometu mora biti označen na vanjskom odnosno unutrašnjem pakovanju saglasno odredbama državnog Zakona.

Izuzetno, od stava 1. ovog člana, može se prometovati i lijekom koji nema dozvolu za stavljanje lijeka u promet izdatu od Agencije, ako se predmetni lijek nabavlja u slučajevima interventnog uvoza.

Uslovi i načini uvoza lijekova koji nemaju dozvolu za stavljanje u promet bliže se određuju pravilnikom federalnog ministra.

Član 9.

Pod snabdijevanjem medicinskim sredstvima podrazumijeva se promet medicinskih sredstava na malo koje obuhvata naručivanje, čuvanje pod propisanim uslovima i izdavanje medicinskih sredstava i koje se obavlja u apotekama, ograncima apoteka, depoima, bolničkim apotekama, apotekama u privatnoj praksi i specijalizovanim trgovinama za promet medicinskih sredstava na malo.

Izuzetno, od stava 1. ovog člana, u bolničkim apotekama vrši se nabavka, čuvanje i izdavanje medicinskih sredstava za potrebe pacijenata u zdravstvenoj ustanovi na sekundarnom i tercijarnom nivou zdravstvene zaštite.

Član 10.

Medicinsko sredstvo koje se nalazi u prometu na malo mora ispunjavati opšte i posebne zahtjeve, imati certifikat o usklađenosti i oznaku o usklađenosti u smislu odredbi državnog Zakona.

III. OSNIVANJE I ORGANIZOVANJE APOTEKARSKE DJELATNOSTI

Apoteka zdravstvena ustanova

Član 11.

Apoteka zdravstvenu ustanovu može osnovati općina, kanton, domaće i strano fizičko, odnosno pravno lice u svim oblicima svojine.

Kantonalnim propisima može se bliže odrediti osnivanje apoteke kao zdravstvene ustanove na primarnom nivou zdravstvene zaštite, saglasno propisima o zdravstvenoj zaštiti.

Član 12.

Apoteka zdravstvena ustanova može obavljati apotekarsku djelatnost, ako ispunjava uslove propisane ovim zakonom, i to:

- 1) ako ima uposlene apotekarske radnike odgovarajućeg stepena stručne sprema, sa položenim stručnim ispitom, a za obavljanje određenih poslova i sa odgovarajućom specijalizacijom;
- 2) ako ima odgovarajući prostor i opremu za obavljanje apotekarske djelatnosti;

- 3) ako ima odgovarajuće vrste i količine lijekova i medicinskih sredstava koje su potrebne za kontinuirano pružanje apotekarske djelatnosti;
- 4) uspostavljen sistem bezbjednosnih standarda s ciljem zaštite pacijenata;
- 5) uspostavljen sistem upravljanja farmaceutskim otpadom u skladu sa važećim standardima, kao i posebnim propisima koji regulišu ovu oblast;
- 6) zadovoljene geografske i demografske kriterije.

Dvije ili više apoteka zdravstvenih ustanova mogu organizovati zajedničke nemedicinske službe za pravne, ekonomsko-finansijske, tehničke i druge poslove ili ugovoriti obavljanje ovih poslova sa pravnim ili fizičkim licem koje ispunjava uslove predviđene zakonom za obavljanje navedenih djelatnosti i ima odobrenje nadležnog organa.

Agencija za kvalitet i akreditaciju u zdravstvu u Federaciji Bosne i Hercegovine (u daljnjem tekstu: AKAZ) je dužna definisati sistem bezbjednosnih standarda u apotekama kao zdravstvenim ustanovama iz tačke 4) stava 1. ovog člana, te obavljati kontinuirano praćenje i procjenu bezbjednosnih standarda u apotekama zdravstvenim ustanovama i apotekama u privatnoj praksi, što uključuje i izdavanje sertifikata o zadovoljenju standarda bezbjednosti.

Bliže uslove u pogledu prostora, opreme i kadra, kao i kriterije za osnivanje i obavljanje apotekarske djelatnosti u apotekama zdravstvenim ustanovama i apotekama u privatnoj praksi, iz stava 1. ovog člana pravilnikom utvrđuje federalni ministar.

Član 13.

Na osnivanje apoteke zdravstvene ustanove, postupak njene verifikacije, privremene zabrane rada, prestanka rada shodno se primjenjuju propisi o zdravstvenoj zaštiti i propisi o ustanovama, ako drugačije nije uređeno ovim zakonom.

Član 14.

Apoteka zdravstvena ustanova može u svom sastavu organizovati slijedeće organizacione jedinice: ogranak apoteke, depo, galensku laboratoriju.

U okviru zdravstvene ustanove na sekundarnom i tercijarnom nivou zdravstvene zaštite može se osnovati bolnička apoteka.

Član 15.

Ogranak apoteke je organizaciona jedinica apoteke zdravstvene ustanove, koji ispunjava uslove za izdavanje gotovih lijekova i medicinskih sredstava, izradu i izdavanje magistralnih i galenskih lijekova i ostalih proizvoda iz člana 3. ovog zakona.

Depo je organizaciona jedinica apoteke zdravstvene ustanove u kome se izdaju gotovi lijekovi, izuzev lijekova koji sadrže opojne droge i izrade galenskih i magistralnih lijekova i koji se isključivo osniva na demografski ugroženim područjima odnosno u mjestima u kojima postoji potreba za izdavanjem osnovnih lijekova, a ne postoje prostorne i kadrovske mogućnosti za osnivanje apoteke zdravstvene ustanove ili ogranka apoteke.

Organizacione jedinice iz st. 1. i 2. ovog člana rade pod stručnim nadzorom apoteke zdravstvene ustanove koja ih je osnovala.

Član 16.

Apoteka zdravstvena ustanova može osnovati galenski laboratorij kao posebnu organizacionu jedinicu u kojem izrađuju galenske lijekove prema važećoj farmakopeji i drugim magistralnim propisima, principima dobre proizvođačke prakse, dobre laboratorijske prakse i drugim propisima neophodnim za osiguranje kvaliteta, a koji su namijenjeni za izdavanje isključivo u apoteci zdravstvenoj ustanovi i njenim organizacionim jedinicama, u čijem se sastavu nalazi ta galenska laboratorija.

Ukoliko se galenski lijekovi proizvedeni u apoteci iz stava 1. ovog člana, stavlja u promet izvan apoteke zdravstvene

ustanove i njenih organizacionih jedinica moraju se ispunjavati uslovi prostora, opreme i kadra za proizvodnju lijekova saglasno državnom Zakonu, a za svaki galenski lijek proizveden na ovaj način, mora se pribaviti dozvola za stavljanje lijeka u promet izdata od Agencije.

Apoteka zdravstvena ustanova koja osnuje galenski laboratorij kao posebnu organizacionu jedinicu, mora imati uposlene specijaliste farmaceutске tehnologije i kontrole kvaliteta u punom radnom vremenu.

Ispunjenost uslova za rad i osnivanje galenskog laboratorija utvrđuje stručna komisija koju imenuje kantonalni ministar zdravstva (u daljnjem tekstu: kantonalni ministar).

Troškove rada stručne komisije iz stava 4. ovog člana snosi podnosilac zahtjeva, a visinu troškova utvrđuje rješenjem kantonalni ministar.

Kantonalni ministar rješenjem određuje ispunjenost uslova za osnivanje i rad galenske laboratorije.

Bliži uslovi prostora, opreme i kadra koje moraju ispunjavati galenske laboratorije, kao i način i postupak njihove verifikacije bliže se određuje propisom federalnog ministra.

Bolnička apoteka

Član 17.

Bolnička apoteka je organizaciona jedinica zdravstvene ustanove sekundarnog i tercijarnog nivoa zdravstvene zaštite koja vrši snabdijevanje lijekovima za potrebe zdravstvenih ustanova u kojima je osnovana s ciljem liječenja pacijenata i osiguranja racionalne i efikasne farmakoterapije.

Uslovi koje treba ispuniti bolnička apoteka su:

- prostoriju za izdavanje lijekova i medicinskih sredstava,
- laboratorij za izradu magistralnih i galenskih lijekova,
- prostorije za smještaj i čuvanje lijekova i medicinskih sredstava u skladu sa deklarisanim uslovima proizvođača, te s posebnim prilazom za prijem robe,
- prostoriju za rukovodioca apoteke,
- praonicu posuda,
- sanitarni čvor.

Veličina prostora i pojedinih prostorija bolničke apoteke, te neophodna oprema i broj apotekarskih timova utvrđuje se u skladu sa obimom rada i brojem kreveta u bolnici.

U skladu sa obimom rada bolnička apoteka mora obezbijediti prostor za izradu antineoplastičnih pripravaka lijekova, genske terapije, radiofarmaka, totalne parenteralne prehrane, sterilnih pripravaka i pojedinačne raspodjele lijekova na ime pacijenta.

Bolničke apoteke ne mogu se baviti izdavanjem lijekova pacijentima.

Bliži uslovi prostora, opreme i kadra koje moraju ispunjavati bolničke apoteke, kao i način i postupak njihove verifikacije bliže se određuje propisom federalnog ministra.

Ispunjenost uslova za rad i osnivanje bolničke apoteke utvrđuje nadležno ministarstvo zdravstva u okviru verifikacije rada zdravstvene ustanove sekundarnog i tercijarnog nivoa zdravstvene zaštite, saglasno propisima o zdravstvenoj zaštiti.

Član 18.

Apoteka zdravstvena ustanova i organizaciona jedinica apoteke mora imati rukovodioca koji je odgovoran za stručni rad u jednoj apoteci, odnosno jednoj organizacionoj jedinici apoteke.

Rukovodilac mora biti magistar farmacije koji ispunjava uslove iz člana 33. ovog zakona i koji je zaposlen u apoteci zdravstvenoj ustanovi odnosno organizacionoj jedinici apoteke u punom radnom vremenu.

Rukovodilac bolničke apoteke pored uslova iz stava 2. ovog člana, može imati i odgovarajuću specijalizaciju.

Član 19.

Na organe upravljanja i rukovođenja, stručna tijela u apoteci zdravstvenoj ustanovi, te sredstvima potrebnim za osnivanje i rad apoteke kao zdravstvene ustanove shodno se primjenjuju odredbe propisa o zdravstvenoj zaštiti i propisa o ustanovama, ako ovim zakonom nije drugačije određeno.

Apoteka u privatnoj praksi**Član 20.**

Privatnu praksu u apotekarskoj djelatnosti može samostalno obavljati magistar farmacije pod slijedećim uslovima:

- 1) da ima završen farmaceutski fakultet i položen stručni ispit;
- 2) da je državljanin Bosne i Hercegovine sa prebivalištem na teritoriji Federacije;
- 3) da je radno sposoban za obavljanje privatne prakse;
- 4) da je poslovno sposoban;
- 5) da mu pravosnažnom sudskom presudom ili odlukom drugoga nadležnog organa nije izrečena mjera bezbjednosti ili zaštitna mjera zabrane obavljanja zdravstvene zaštite, odnosno zaštitna mjera udaljenja, dok te mjere traju;
- 6) da nije u radnom odnosu, odnosno da ne obavlja drugu samostalnu djelatnost;
- 7) da raspolaže odgovarajućim prostorom;
- 8) da raspolaže odgovarajućom opremom za obavljanje apotekarske djelatnosti;
- 9) da pribavi pozitivno mišljenje nadležne komore o opravdanosti osnivanja privatne prakse.

Član 21.

Magistri farmacije obavljaju privatnu praksu lično, u privatnim apotekama i mogu imati samo jednu apoteku u privatnoj praksi.

Član 22.

Postupak i način verifikacije privatne prakse magistara farmacije, privremena obustava rada i prestanak rada privatne prakse obavlja se saglasno propisima o zdravstvenoj zaštiti, ako drugačije nije uređeno ovim zakonom i propisima donijetim na osnovu ovog zakona.

Na prava i obaveze magistara farmacije u privatnoj praksi shodno se primjenjuju odredbe propisa o zdravstvenoj zaštiti.

Član 23.

Kantonalno ministarstvo zdravstva (u daljnjem tekstu: kantonalno ministarstvo) vodi Registar verifikovanih apoteka zdravstvenih ustanova i apoteka u privatnoj praksi za područje kantona.

Sadržaj i način vođenja Registra iz stava 1. ovog člana propisuje kantonalni ministar.

Federalno ministarstvo zdravstva (u daljnjem tekstu: Ministarstvo) vodi Registar verifikovanih apoteka zdravstvenih ustanova i apoteka u privatnoj praksi za teritoriju Federacije.

Sadržaj i način vođenja Registra iz stava 3. ovog člana propisuje federalni ministar.

Kantonalna ministarstva dužna su nakon okončanog upravnog postupka o ispunjavanju uslova za rad apoteke zdravstvene ustanove i apoteke u privatnoj praksi, kopiju rješenja dostaviti Ministarstvu, kao i sve izmjene i dopune važećih rješenja.

Specijalizovana trgovina za promet medicinskim sredstvima na malo

Član 24.

Specijalizovana trgovina za promet medicinskim sredstvima na malo mora ispunjavati uslove prostora, opreme i kadra, i to:

- imati prostorije za smještaj i čuvanje medicinskih sredstava prema vrstama i obimu prometa saglasno deklarisanim uslovima proizvođača, prostoriju za prodaju medicinskih sredstava, kao i sanitarni čvor, garderobu i kancelariju,
- opremu za smještaj i čuvanje medicinskih sredstava prema vrstama i obimu prometa saglasno deklarisanim uslovima proizvođača,
- kadar više odnosno srednje stručne spreme medicinskog, farmaceutskog, biohemijskog ili drugog odgovarajućeg usmjerenja, sa položenim stručnim

ispitom u svom stručnom zvanju, zavisno od vrste medicinskog sredstva kojim se prometuje,

- obezbijediti sigurnost i kvalitet medicinskih sredstava u prostoru u kojem prometuju saglasno uputama proizvođača, a s ciljem sprečavanja promjene kvaliteta medicinskog sredstva, kao i njihove zloupotrebe.

Ispunjenost uslova iz stava 1. ovog člana utvrđuje stručna komisija koju imenuje kantonalni ministar.

Troškove rada stručne komisije iz stava 2. ovog člana snosi podnosilac zahtjeva, a visinu troškova utvrđuje rješenjem kantonalni ministar.

Kantonalni ministar rješenjem određuje ispunjenost uslova za osnivanje specijalizovane trgovine za promet medicinskim sredstvima na malo.

Bliže uslove prostora, opreme i kadra za specijalizovane trgovine iz stava 1. ovog člana propisuje federalni ministar.

IV. OBAVEZE U APOTEKARSKOJ DJELATNOSTI**Član 25.**

Apoteka zdravstvena ustanova i apoteka u privatnoj praksi, dužne su:

- obezbijediti sigurnost i kvalitet lijekova i medicinskih sredstava u prostoru u kojem prometuju saglasno uputama proizvođača, a s ciljem sprečavanja promjene kvaliteta lijeka i medicinskog sredstva, kao i njihove zloupotrebe,
- prometovati samo lijekovima koji imaju dozvolu za stavljanje lijeka u promet izdatu od Agencije i koji su označeni na vanjskom odnosno unutrašnjem pakovanju saglasno odredbama državnog Zakona, izuzev ako se ne radi o prometovanju lijeka iz člana 8. stav 3. ovog zakona,
- poštovati režim izdavanja lijeka utvrđen dozvolom o stavljanju lijeka u promet,
- prometovati samo ispravnim lijekovima, kao i medicinskim sredstvima koja ispunjavaju opšte i posebne zahtjeve, imaju certifikat o usklađenosti i koja su označena na način predviđen državnim Zakonom, kao i propisima koji se donose na osnovu tog zakona,
- prijaviti Agenciji neželjene efekte lijeka i medicinskog sredstva na način i pod uslovima utvrđenim državnim Zakonom, kao i propisima donijetim na osnovu tog zakona,
- imati stalno na raspolaganju utvrđene količine esencijalnih lijekova potrebne za redovnu jednomjesečnu zalihu,
- dozvoliti farmaceutskom inspektoratu obavljanje farmaceutsko-inspekcijskog nadzora i uzimanje uzoraka lijeka i medicinskog sredstva radi obavljanja kontrole kvaliteta,
- blagovremeno zbrinuti neispravne lijekove koji se smatraju farmaceutskim otpadom, kao i medicinska sredstva koja više nisu za upotrebu ili su neispravna na način i pod uslovima predviđenim državnim Zakonom, kao i propisima donijetim na osnovu tog zakona,
- u prometu lijekovima na malo poštovati utvrđenu visinu maloprodajne marže, kao i cijene lijekova saglasno državnim Zakonu, kao i propisima donijetim na osnovu tog zakona,
- nabavljati lijekove samo od proizvođača odnosno veleprometnika lijekovima koji ima dozvolu za proizvodnju lijekova odnosno dozvolu za promet lijekovima na veliko izdatu u skladu sa državnim Zakonom, odnosno obavljati promet samo onih lijekova za koje postoji dozvola za stavljanje lijeka u promet,
- nabavljati medicinska sredstva samo od proizvođača odnosno veleprometnika medicinskih sredstava koji su upisani u registar kod Agencije,
- obezbijediti certifikat ovlaštenog veleprometnika o izvršenim ispitivanjima identiteta i kvaliteta nabavljenih supstanci koje služe za izradu galenskih i magistralnih lijekova,

- obezbijediti magistra farmacije u punom radnom vremenu koji mora biti prisutan tokom cijelog radnog vremena,
- voditi evidencije i dokumentaciju u skladu sa odredbama ovog zakona, Zakona o sprječavanju i suzbijanju zloupotrebe opojnih droga ("Službeni glasnik BiH", broj 8/06), te podatke iz evidencija i dokumentacije dostavljati na zahtjev nadležnih organa,
- provoditi stručnu i javnu afirmaciju racionalne politike propisivanja i izdavanja lijekova, te obavljati promociju zdravlja,
- voditi uredno finansijsko i materijalno knjigovodstvo u skladu sa zakonom,
- obavljati i druge poslove iz svog djelokruga, saglasno ovom zakonu i propisima donijetim na osnovu ovog zakona, državnom Zakonu i propisima donijetim na osnovu tog zakona, te propisima o zdravstvenoj zaštiti.

Član 26.

Zdravstvene ustanove koje primjenjuju lijekove na pacijentima dužne su obezbijediti uslove u pogledu prostora, opreme i kadra za čuvanje i primjenu tih lijekova saglasno propisu Ministarstva donijetog na osnovu državnog Zakona.

Član 27.

Zdravstvene ustanove koje primjenjuju lijekove i medicinska sredstva nabavljena iz humanitarne pomoći dužne su obezbijediti uslove opreme, skladištenja i distribuiranja s ciljem sprečavanja promjene kvaliteta lijeka i medicinskog sredstva, kao i njihove zloupotrebe.

Uslove iz stava 1. ovog člana propisuje federalni ministar.

Član 28.

Specijalizovana trgovina za promet medicinskim sredstvima na malo, dužna je:

- obezbijediti sigurnost i kvalitet medicinskih sredstava u prostoru u kojem prometuju saglasno uputama proizvođača s ciljem sprečavanja promjene kvaliteta medicinskog sredstva, kao i njihove zloupotrebe,
- prometovati samo medicinskim sredstvima koja ispunjavaju opšte i posebne zahtjeve, imaju certifikat o usklađenosti i koja su označena na način predviđen državnim Zakonom, kao i propisima koji se donose na osnovu tog zakona,
- prijaviti Agenciji neželjene efekte medicinskog sredstva na način i pod uslovima utvrđenim državnim Zakonom, kao i propisima donijetim na osnovu tog zakona,
- dozvoliti farmaceutskom inspektoratu, obavljanje farmaceutsko-inspekcijskog nadzora i uzimanje uzoraka medicinskog sredstva radi obavljanja kontrole kvaliteta,
- blagovremeno zbrinuti medicinska sredstva koja više nisu za upotrebu ili su neispravna na način i pod uslovima predviđenim državnim Zakonom, kao i propisima donijetim na osnovu tog zakona,
- nabavljati medicinska sredstva samo od proizvođača odnosno veleprometnika medicinskih sredstava koji su upisani u registar kod Agencije,
- voditi evidencije i dokumentaciju u skladu sa odredbama ovog zakona, te podatke iz evidencija i dokumentacije dostavljati na zahtjev nadležnih organa,
- obavljati i druge poslove iz svog djelokruga, saglasno ovom zakonu i propisima donijetim na osnovu ovog zakona, državnom Zakonu i propisima donijetim na osnovu tog zakona.

Član 29.

Pravna i fizička lica, stručne institucije i organi koji na bilo koji način, u sklopu svoje djelatnosti dođu u posjed lijeka (prevoznici, pošta, carina) dužni su postupati s lijekovima saglasno uputama naručioca usluge, a zdravstvene ustanove koje primjenjuju lijekove na pacijentima dužne su obezbijediti uslove u pogledu prostora, opreme i kadra za čuvanje i primjenu tih lijekova s ciljem sprečavanja promjene kvaliteta lijeka i njegove zloupotrebe.

V. APOTEKARSKI RADNICI

Član 30.

Apotekarski radnici su zdravstveni radnici koji imaju obrazovanje farmaceutske usmjerenja i neposredno pružaju apotekarske usluge.

Apotekarski radnici u smislu ovog zakona su:

- magistar farmacije sa licencom,
- magistar farmacije specijalista sa licencom,
- farmaceutski tehničar sa licencom.

Član 31.

Magistar farmacije je zdravstveni radnik koji ima visoko farmaceutske obrazovanje, i to:

- magistar farmacije sa položenim stručnim ispitom i licencom,
- magistar farmacije - specijalista sa položenim stručnim ispitom i licencom i
- magistar farmacije - pripravnik.

Magistar farmacije - pripravnik nalazi se na pripravničkom stažu radi sticanja uslova za obavljanje apotekarske djelatnosti.

Magistar farmacije - pripravnik obavlja apotekarsku djelatnost pod stručnim nadzorom magistra farmacije.

Član 32.

Farmaceutski tehničar je zdravstveni radnik koji ima srednje farmaceutske obrazovanje, i to:

- a) farmaceutski tehničar sa položenim stručnim ispitom i
- b) farmaceutski tehničar - pripravnik.

Farmaceutski tehničar obavlja apotekarsku djelatnost u skladu sa obimom rada za farmaceutske tehničare i pod stručnim nadzorom magistra farmacije.

Farmaceutski tehničar - pripravnik se nalazi na pripravničkom stažu radi sticanja uslova za obavljanje apotekarske djelatnosti, koji se obavlja pod stručnim nadzorom magistra farmacije.

Član 33.

Opšti uslovi za obavljanje apotekarske djelatnosti za magistra farmacije i farmaceutske tehničare su:

- diploma fakulteta za zvanje magistra farmacije, odnosno diploma odgovarajuće srednje škole zdravstvenog usmjerenja za zvanje farmaceutski tehničar,
- položen stručni ispit,
- državljanstvo Bosne i Hercegovine,
- poslovna sposobnost,
- da je upisan u registar nadležne komore i da posjeduje licencu.

Izuzetno, od stava 1. alineje tri ovog člana, strani državljani mogu obavljati apotekarsku djelatnost u Federaciji u skladu sa ovim zakonom i drugim propisima koji regulišu ovu oblast i oblast zapošljavanja stranih državljana.

Poseban uslov za obavljanje specijalističke djelatnosti u oblasti farmacije je specijalizacija iz te oblasti.

Član 34.

Pravo na samostalan rad ima magistar farmacije i farmaceutski tehničar koji posjeduju licencu koju izdaje nadležna komora.

Član 35.

Magistar farmacije i farmaceutski tehničar ima pravo i obavezu stručno se usavršavati radi održavanja i unapređivanja kvaliteta apotekarske djelatnosti u skladu sa zakonom.

Član 36.

U obavljanju apotekarske djelatnosti apotekarski radnici dužni su da poštuju Kodeks apotekarske etike i deontologije, kao i smjernice dobre apotekarske prakse.

Nije dozvoljeno da se na radna mjesta magistra farmacije i farmaceutske tehničara upošljavaju lica drugog zdravstvenog usmjerenja.

Član 37.

Magistar farmacije ne može bez recepta izdati lijek koji ima dozvolu za stavljanje lijeka u promet na receptu u skladu sa državnim Zakonom.

Magistar farmacije ne može staviti u promet lijek koji nema izdatu dozvolu za stavljanje lijeka u promet i koji nije označen u skladu sa državnim Zakonom.

Izuzetno, od stava 2. ovog člana, magistar farmacije može izdati lijek koji nema dozvolu za stavljanje u promet, ako se predmetni lijek nabavlja po proceduri i načinu utvrđenom za interventni uvoz saglasno odredbama državnog Zakona.

Magistar farmacije ne može staviti lijek u promet na malo putem interneta.

Član 38.

Nije dopušteno da farmaceutski tehničar izdaje lijekove na recept, lijekove koji sadrže opojne droge, izrađuje magistralne lijekove koji sadrže supstance jakog ili vrlo jakog djelovanja.

Nije dopušteno da farmaceutski tehničar izdaje gotove lijekove u depou apoteke.

Član 39.

Tokom pružanja apotekarskih usluga pacijentu, magistar farmacije uskratit će:

- izdavanje lijeka ili medicinskog sredstva za koje stručno procjeni da bi mogli ugroziti zdravlje pacijenta,
- izdavanje lijeka ili medicinskog sredstva u slučaju neispravne medicinske dokumentacije.

Član 40.

Magistar farmacije i farmaceutski tehničar sve što sazna o zdravstvenom stanju pacijenta mora čuvati kao profesionalnu tajnu i ne smije je odati.

Izuzetno, radi zdravstvene zaštite pacijenta ili njegove okoline, magistar farmacije može dati informacije o zdravstvenom stanju pacijenta uz odobrenje pacijenta, roditelja ili zakonskog zastupnika za maloljetnog pacijenta odnosno staratelja za punoljetnog pacijenta lišenog poslovne sposobnosti.

Dužnosti čuvanja profesionalne tajne, magistra farmacije i farmaceutskog tehničara, primjenjuje se i u slučajevima kada budu pozvani u svojstvu svjedoka u krivičnom i parničnom postupku, na način i pod uslovima predviđenim propisima o krivičnom postupku Federacije Bosne i Hercegovine, kao i propisima o parničnom postupku.

VI. KOMORA

Član 41.

Radi očuvanja i zaštite interesa svoje profesije, zadovoljavanja svojih stručnih i ličnih potreba, osiguravanja uslova za organizovan nastup prema državnim organima, udruženjima, zdravstvenim ustanovama, proizvođačima i dobavljačima lijekova i medicinskih sredstava, kao i zaštiti zdravlja građana, magistri farmacije i farmaceutski tehničari obavezno se udružuju u komore, kao strukovna udruženja, a saglasno propisima o zdravstvenoj zaštiti.

Član 42.

Na organizaciju i djelokrug rada komora iz člana 41. ovog zakona, shodno se primjenjuju i propisi o zdravstvenoj zaštiti.

VII. DOSTUPNOST I KONTINUITET U SNABDIJEVANJU LIJEKOVIMA

Član 43.

Radi omogućavanja osnovne zaštite zdravlja stanovništva u oblasti lijekova, apoteke zdravstvene ustanove i njihovi ogranci i depoi, te apoteke u privatnoj praksi dužni su s ciljem osiguranja dostupnosti lijekova građanima, stalno imati na raspolaganju utvrđene količine esencijalnih lijekova potrebne za redovnu jednomjesečnu zalihu.

Član 44.

Snabdijevanje lijekovima koji se koriste na teret sredstava Fonda solidarnosti Federacije Bosne i Hercegovine obavlja se u

skladu sa Listom lijekova Fonda solidarnosti Federacije Bosne i Hercegovine, koju na prijedlog federalnog ministra, utvrđuje Vlada Federacije Bosne i Hercegovine.

Lijekovi sa popisa lijekova u bolničkoj zdravstvenoj zaštiti u Bosni i Hercegovini koji utvrđuje Vijeće ministara Bosne i Hercegovine u skladu sa članom 83. državnog Zakona, čine minimum lijekova koji ulaze u sastav liste lijekova iz stava 1. ovog člana.

Bliži kriteriji za izbor lijekova, postupak i način izrade liste lijekova iz stava 1. ovog člana, kao i korištenje lijekova iz stava 1. ovog člana utvrđuje se propisom federalnog ministra.

VIII. PROPISIVANJE I IZDAVANJE LIJEKOVA

Član 45.

Lijekovi se propisuju i izdaju na recept odnosno bez recepta, u zavisnosti od režima izdavanja lijeka utvrđenog u dozvoli za stavljanje lijeka u promet izdatoj od Agencije saglasno odredbama državnog Zakona, te propisima donijetim na osnovu tog zakona.

Zabranjeno je nudenje neposredne ili posredne materijalne koristi licu koje propisuje ili izdaje lijek.

Propisom federalnog ministra bliže se utvrđuju uslovi o propisivanju i izdavanju lijekova u prometu na malo.

Član 46.

Lijekove na recept propisuje ovlaštenu doktor medicine, doktor stomatologije, odnosno porodični doktor, kao i specijalisti u primarnoj zdravstvenoj zaštiti.

Član 47.

Lijekovi se izdaju u apotekama, ograncima apoteke i depoima apoteke.

U depoima apoteke mogu se izdavati samo gotovi lijekovi, osim gotovih lijekova koji sadrže opojne droge i psihotropne tvari.

Lijekove u apotekama, ograncima apoteke i depoima apoteke izdaju ovlaštenu magistri farmacije.

IX. EVIDENCIJE, DOKUMENTACIJA I STRUČNA LITERATURA U APOTECI

Član 48.

Evidencije u apoteci vode se upisivanjem podataka u dokumentaciju apoteke i druge oblike materijalnih i finansijskih evidencija određenih pozitivnim propisima.

Dokumentacija apoteke (u daljnjem tekstu: dokumentacija) mora biti ažurna, ovjerena i dostupna organima stručnog nadzora i ovlaštenim licima.

Dokumentacija se može voditi ručno ili elektronski.

Ako se dokumentacija vodi elektronski, mora se obezbijediti propisano arhiviranje dokumentacije i njeno čuvanje prema propisanim rokovima.

Član 49.

Apoteka i njena organizaciona jedinica moraju imati slijedeću stručnu literaturu:

- farmakopeju (jednu od trenutno važećih),
- formule magistrales,
- važeći registar gotovih lijekova za teritoriju Bosne i Hercegovine izdat od nadležnog organa,
- priručnik dobre apotekarske prakse,
- farmakoterapijski priručnik,
- sinonima pharmaceutica.

Osim stručne literature iz stava 1. ovog člana, preporučuju se i slijedeće stručne knjige:

- The Extra Pharmacopea, Martindale,
- Practice of Pharmacy, Remington-s,
- Rote liste.

Član 50.

Obavezna dokumentacija je:

- certifikati od veleprometnika o izvršenim ispitivanjima supstanci za galenske i magistralne lijekove u apoteci,

- knjiga evidencije o prijemu i izdavanju opojnih droga,
- knjiga prometa otrova,
- protokol laboratorijskog rada,
- evidencija o magistralnim lijekovima koji se pripremaju od ljekovitih supstanci jakog i vrlo jakog djelovanja,
- evidencija o nabavkama i o potrošnji lijekova.

Izuzetno od stava 1. ovog člana, u depou apoteke se vodi samo evidencija o potrošnji lijekova.

Način praćenja potrošnje lijekova bliže se uređuje propisom federalnog ministra.

Član 51.

Knjiga evidencije o prijemu i izdavanju opojnih droga mora sadržavati:

- a) redni broj evidencije;
- b) naziv lijeka koji sadrži opojnu drogu i naziv i sjedište proizvođača lijeka koji sadrži opojnu drogu;
- c) farmaceutski oblik i pakovanje lijeka koji sadrži opojnu drogu (za magistralne lijekove koji sadrže opojnu drogu: gram, mililitar i sl.);
- d) naziv, adresa, broj i datum fakture dobavljačaveleprometnika lijeka koji sadrži opojnu drogu;
- e) količinu primljenih lijekova koji sadrže opojne droge (broj pakovanja, a za magistralne lijekove koji sadrže opojne droge: gram, mililitar i sl.);
- f) količinu izdatih lijekova koji sadrže opojne droge (broj pakovanja, a za magistralne lijekove: gram, mililitar i sl.);
- g) trenutno stanje opojne droge na lageru apoteke (broj pakovanja, a za magistralne lijekove koji sadrže opojne droge: gram, mililitar i sl.);
- h) naziv, sjedište i adresa zdravstvene ustanove u kojoj su propisani lijekovi koji sadrže opojne droge;
- i) prezime, ime oca i ime lica kome je propisan lijek koji sadrži opojnu drogu;
- j) prezime, ime oca, ime lica i adresa lica kome je izdan lijek koji sadrži opojnu drogu uz broj lične karte;
- k) šifra dijagnoze (bolesti) iz recepta, broj protokola, datum propisivanja i izdavanja lijeka koji sadrži opojnu drogu;
- l) ime i prezime zdravstvenog radnika koji je propisao lijek koji sadrži opojnu drogu;
- m) ime i prezime zdravstvenog radnika koji je izdao lijek koji sadrži opojnu drogu;
- n) ime i prezime zdravstvenog radnika koji je aplicirao lijek koji sadrži opojnu drogu.

Evidencije iz stava 1. ovog člana vode se ručno.

Član 52.

Otrovi se mogu stavljati u promet samo u originalnom pakovanju proizvođača, u količinama prilagođenim potrebama korisnika.

Knjiga prometa otrova mora sadržavati propisane podatke i to:

- a) ime i generički naziv otrova;
- b) količinu nabavljenog otrova;
- c) datum proizvodnje i broj serije;
- d) naziv dobavljača i datum nabavke i
- e) evidenciju o kupcima otrova.

Evidencija o kupcima otrova u knjizi prometa otrova mora sadržavati propisane podatke i to:

- a) naziv kupca - pravnog lica, odnosno ime i prezime kupca - fizičkog lica;
- b) ukoliko je otrov izdat fizičkom licu, broj njegove lične karte;
- c) naziv i količinu izdanog otrova;
- d) svrhu za koju se otrov nabavlja;
- e) potpis lica koje je preuzelo otrov.

Evidencije iz st. 1. i 2. ovog člana vode se ručno.

Član 53.

Protokol laboratorijskog rada mora sadržavati slijedeće podatke:

- a) datum izrade;
- b) naziv i količinu pripravka;
- c) količinu upotrijebljenih supstanci;
- d) cijenu izrađenog pripravka (cijene hemikalija, ambalaže i cijena rada);
- e) stručnu literaturu po kojoj je pripravak pripremljen, ili magistralni Rp.;
- f) potpis lica koje je pripravak izradilo.

X. ZAKUP APOTEKE

Član 54.

Apoteka zdravstvena ustanova može dio svojih kapaciteta (prostora i opreme) izdati u zakup, ukoliko to ne remeti obavljanje njene registrovane djelatnosti.

Na zakup apoteke iz stava 1. ovog člana shodno se primjenjuju odredbe propisa o zdravstvenoj zaštiti.

XI. RADNO VRIJEME

Član 55.

Radno vrijeme organizacionih oblika apoteke iz člana 3. ovog zakona u kojima se obavlja apotekarska djelatnost mora biti minimalni broj sati sedmično saglasno propisima o radu.

Radno vrijeme iz stava 1. ovog člana mora biti prilagođeno potrebama stanovništva u pogledu dostupnosti lijekova i kontinuiranog snabdijevanja.

Kantonalno ministarstvo, saglasno propisima o zdravstvenoj zaštiti, a u saradnji sa nadležnom komorom, propisuje za područje kantona:

- početak, završetak i raspored radnog vremena apoteka,
- način obavještanja javnosti o dežurnoj, odnosno pripravnoj apoteci ili njenoj organizacionoj jedinici.

Član 56.

U sredinama koje imaju organizovanu kontinuiranu zdravstvenu zaštitu (hitna pomoć) najmanje jedna apotekarska organizaciona jedinica mora organizovati dežurstvo u trajanju 00-24 sata radnim danima, u noćnim časovima, subotom i nedjeljom i u vrijeme praznika.

Radno vrijeme i informacija o organizacionoj jedinici koja obavlja dežurstvo i pripravnost mora biti istaknuto na vidnom mjestu lako uočljivom za korisnika.

U ostalim sredinama, koji nemaju organizovanu kontinuiranu zdravstvenu zaštitu iz stava 1. ovog člana, obavezno je organizovanje pripravnosti u najmanje jednoj apotekarskoj organizacionoj jedinici.

Magistar farmacije mora biti prisutan u apoteci tokom cijelog radnog vremena.

XII. NADZOR

Član 57.

Nadzor nad radom apoteka i apotekarskih radnika obuhvata:

- unutrašnji nadzor,
- farmaceutsko-inspekcijski nadzor.

Pored nadzora iz stava 1. ovog člana, u apotekama se može provoditi provjera kvaliteta i bezbjednosti apotekarskih usluga, u postupku akreditacije, od strane vanjskog tima ovlaštenih ocjenjivača kvaliteta, saglasno propisima o sistemu poboljšanja kvaliteta, bezbjednosti i akreditaciji u zdravstvu.

Unutrašnji nadzor

Član 58.

Apoteka kao zdravstvena ustanova obavezno provodi unutrašnji nadzor nad radom svojih organizacionih jedinica i apotekarskih radnika.

Za stručni rad apoteke iz stava 1. ovog člana odgovoran je direktor.

Na unutrašnji nadzor iz stava 1. ovog člana shodno se primjenjuju propisi o zdravstvenoj zaštiti.

Farmaceutsko-inspeksijski nadzor**Član 59.**

Farmaceutsko-inspeksijski nadzor nad provođenjem ovog zakona i propisa donesenih na osnovu ovog zakona provodi kantonalna i federalna farmaceutska inspekcija.

Poslove iz stava 1. ovog člana obavljaju kantonalni i federalni farmaceutski inspektori (u daljnjem tekstu: farmaceutski inspektori).

Farmaceutski inspektor obavlja farmaceutsko-inspeksijski nadzor u prometu lijekova i medicinskih sredstava na malo.

Poslove federalnog i kantonalnog farmaceutskog inspektora može obavljati lice s visokom stručnom spremom farmaceutske struke, položenim stručnim ispitom, tri godine radnog iskustva u struci, te položenim posebnim stručnim ispitom za farmaceutskog inspektora.

Program polaganja posebnog stručnog ispita za farmaceutske inspektore, sastav ispitne komisije i način polaganja ispita, propisuje federalni ministar.

Član 60.

Farmaceutska inspekcija, pored poslova, utvrđenih propisom o inspekcijama u Federaciji, obavlja i slijedeće:

- prati i proučava obavljanje apotekarske djelatnosti i preduzima mjere za njeno kvalitetno obavljanje,
- nadzire zakonitost rada apoteka i apotekarskih radnika u obavljanju apotekarske djelatnosti,
- preduzima preventivne aktivnosti u cilju sprječavanja nastupanja štetnih posljedica zbog nedostataka i nepravilnosti u provedbi ovog zakona i propisa donijetih na osnovu ovog zakona,
- razmatra podneske pravnih i fizičkih lica koji su vezani za utvrđenu nadležnost ove inspekcije, te o poduzetim radnjama i mjerama pisano obavještava podnosioca.

Član 61.

U obavljanju farmaceutsko-inspeksijskih poslova u oblasti prometa lijekova na malo i medicinskih sredstava, kantonalni farmaceutski inspektor, ima pravo i obavezu predložiti pokretanje prekršajnog postupka, odnosno pravo i obavezu naložiti, odnosno preduzeti slijedeće mjere:

1. zabraniti poslovanje apoteci zdravstvenoj ustanovi odnosno njenim ograncima ili depoima, bolničkoj apoteci i apoteci u privatnoj praksi, te specijalizovanoj trgovini za promet medicinskih sredstava na malo koji svoju organizaciju i rad nisu usaglasili sa odredbama ovog zakona i propisima donijetim na osnovu ovog zakona, u propisanom roku, odnosno koje obavljaju djelatnost bez odobrenja kantonalnog ministarstva i koja nije upisana u Registar verifikovanih apoteka iz člana 23. ovog zakona;
2. zabraniti poslovanje apoteci zdravstvenoj ustanovi odnosno njenim ograncima ili depoima, kao i apoteci u privatnoj praksi, ako prilikom izdavanja lijekova ne poštuje režim izdavanja lijeka utvrđen u dozvoli o stavljaju lijeka u promet;
3. zabraniti promet galenskim i magistralnim lijekovima u apoteci u privatnoj praksi, ako se isti stavljaju u promet u drugim apotekama;
4. zabraniti promet lijekova i medicinskih sredstava koji su stavljeni u promet suprotno odredbama državnog Zakona i propisima donesenim na osnovu tog zakona;
5. zabraniti promet neispravnih lijekova i medicinskih sredstava koja nisu za upotrebu, te narediti njihovo pisano uništavanje ili zbrinjavanje;
6. narediti privremeno povlačenje lijeka iz prometa, odnosno određene serije lijeka za koji postoji sumnja da ne odgovara propisanom kvalitetu, dok to konačno ne utvrdi Agencija;
7. zabraniti promet lijeka ili određene serije lijeka odnosno medicinskog sredstva u slučajevima označavanja istog

suprotno odredbama državnog Zakona i propisima donesenim na osnovu tog zakona;

8. privremeno zabraniti promet medicinskog sredstva koje ne odgovara propisanim uslovima ili u drugim slučajevima predviđenim državnim Zakonom;
9. izvršiti uzorkovanje lijeka odnosno medicinskog sredstva zbog obavljanja kontrole kvaliteta odnosno provođenja postupka ocjene njegove usaglašenosti s propisanim zahtjevima saglasno državnim Zakonu i propisima donesenim na osnovu tog zakona;
10. oduzeti lijekove i medicinska sredstva koja proizvode ili prometuju pravno lice bez odobrenja za rad koje je izdala Agencija, odnosno fizičko lice bez odobrenja za rad nadležnog organa, odnosno prevoze bez uredne popratne dokumentacije;
11. zabraniti poslovanje apoteci zdravstvenoj ustanovi odnosno njenim ograncima ili depoima, kao i apoteci u privatnoj praksi koje nabavlja lijekove i medicinska sredstva od proizvođača i veleprometnika koji nisu upisani u registar Agencije;
12. zabraniti poslovanje apoteci zdravstvenoj ustanovi odnosno njenim ograncima ili depoima, kao i apoteci u privatnoj praksi koja umjesto magistra farmacije ili diplomiranog farmaceuta i farmaceutskog tehničara upošljava na njihovom radnom mjestu lica drugog zdravstvenog usmjerenja;
13. zabraniti poslovanje depou apoteke u kojem gotove lijekove izdaje farmaceutski tehničar;
14. narediti osiguranje uslova za postupanje sa lijekovima, pravnim i fizičkim licima, stručnim institucijama i organima iz člana 29. ovog zakona, koji u sklopu svoje djelatnosti dodu u posjed lijeka odnosno osiguranje uslova u zdravstvenim ustanovama za primjenu lijekova saglasno članu 26. ovog zakona;
15. zabraniti primjenu lijekova i medicinskih sredstava nabavljenih iz humanitarne pomoći ukoliko nisu ispunjeni uslovi iz člana 27. ovog zakona;
16. zabraniti poslovanje apoteci zdravstvenoj ustanovi odnosno njenim ograncima ili depoima, kao i apoteci u privatnoj praksi ukoliko na licu mjesta, u vrijeme obavljanja farmaceutsko-inspeksijskog nadzora, ne zatekne magistra farmacije;
17. zabraniti rad fizičkom licu koje nije ovlašteno da rukuje s lijekovima, te apotekarskom radniku koji izdaje lijekove suprotno utvrđenom režimu izdavanja lijekova;
18. narediti otklanjanje utvrđenih nepravilnosti i nedostataka u određenom roku;
19. zabraniti provođenje radnji koje su suprotne odredbama ovog zakona i propisima donesenim na osnovu ovog zakona;
20. narediti preduzimanje i drugih mjera za koje je ovlašten ovim zakonom i propisima donesenim na osnovu ovog zakona.

U slučaju kada farmaceutski inspektor utvrdi stručne propuste apotekarskog radnika ili povrede načela etike i apotekarske deontologije ustupa predmet na postupanje nadležnoj komori.

Farmaceutski inspektor mjere iz stava 1. ovog člana utvrđuje rješenjem protiv kojeg se može izjaviti žalba na način i u rokovima predviđenim propisima o inspekcijama u Federaciji.

Član 62.

Farmaceutski inspektor može prilikom obavljanja farmaceutsko-inspeksijskih poslova izdati i usmeno rješenje za izvršenje određenih mjera osiguranja:

- 1) kada opasnost za zdravlje ili život ljudi zahtijeva da se određena mjera osiguranja preduzme odmah, bez odgađanja;
- 2) kada postoji opasnost od prikriivanja, zamjene ili uništenja dokaza, ako se mjera osiguranja ne preduzme odmah.

Farmaceutski inspektor može narediti izvršenje usmenog rješenja odmah.

Žalba ne odlaže izvršenje rješenja iz stava 1. ovog člana.

Usmeno rješenje mora se unijeti u zapisnik o obavljenom farmaceutsko-inspekcijskom nadzoru.

Farmaceutski inspektor je obavezan izdati pisani opravak rješenja u roku od osam dana od dana upisa izrečene mjere u zapisnik o obavljenom farmaceutsko-inspekcijskom nadzoru.

Član 63.

Federalni farmaceutski inspektor obavlja slijedeće poslove i zadatke:

- koordinira odnos između farmaceutske inspekcije Agencije i kantonalne farmaceutske inspekcije,
- obavlja farmaceutsko-inspekcijski nadzor u prometu lijekova i medicinskih sredstava na malo na teritoriju cijele Federacije saglasno propisima o inspekcijama u Federaciji,
- pruža stručnu pomoć kantonalnom farmaceutskom inspektoratu,
- brine o stručnom osposobljavanju farmaceutske inspekcije.

Član 64.

Na rad farmaceutskih inspektora u pogledu vođenja farmaceutsko-inspekcijskog nadzora primjenjuju se propisi o upravnom postupku i propisi o upravi kantona odnosno Federacije, kao i propisi o inspekcijama u Federaciji.

XIII. KAZNE ODREDBE

Član 65.

Novčanom kaznom u iznosu od 10.000 do 15.000 KM kaznit će se za prekršaj pravno lice ako:

1. obavlja apotekarsku djelatnost odnosno promet medicinskih sredstava, a ne ispunjava uslove propisane ovim zakonom (čl. 12. i 24.);
2. stavi u promet lijek koji nema dozvolu za promet izdatu od strane Agencije, izuzev ako se ne radi o lijeku koji se interventno uvozi, odnosno stavi u promet lijek kojem je dozvola za stavljanje lijeka u promet ukinuta (član 8. i član 25. alineja dva);
3. u pogledu načina i mjesta izdavanja lijeka, izda lijek suprotno dozvoli o stavljanju lijeka u promet, odnosno režimu izdavanja lijeka (član 25. alineja tri i član 45.);
4. stavi u promet neispravan lijek ili medicinsko sredstvo (član 25. alineja četiri);
5. izrađuje i stavlja u promet magistralne i galenske lijekove protivno odredbama ovog zakona i propisima donijetim na osnovu ovog zakona (član 16. i član 25. alineja 11.);
6. stavi u promet na malo lijek ili medicinsko sredstvo koje nije nabavljeno od proizvođača odnosno veleprometnika lijekova odnosno medicinskih sredstava u skladu sa državnim Zakonom (član 25. al. 10. i 11.);
7. se prekorači visina maloprodajne marže lijeka, kao i ako se prekorače referalne cijene lijeka (član 25. alineja devet);
8. ne osigura magistra farmacije odnosno na radnom mjestu magistra farmacije upošljava lica drugog zdravstvenog usmjerenja (član 25. alineja 13. i član 36. stav 2.);
9. ne postupi, odnosno postupi protivno rješenju farmaceutskog inspektora (čl. 61. i 62.).

Za prekršaj iz stava 1. ovog člana kaznit će se novčanom kaznom u iznosu od 500,00 do 3.000 KM i odgovorno lice u pravnom licu.

Za prekršaj iz stava 1. ovog člana kaznit će se novčanom kaznom u iznosu od 500,00 do 1.500 KM i magistar farmacije koji obavlja privatnu praksu.

Za prekršaj iz stava 1. tač. 1, 4, 6. i 9. ovog člana kaznit će se novčanom kaznom u iznosu od 500,00 do 1.500 KM i vlasnik

specijalizovane trgovine za promet medicinskim sredstvima na malo.

Pored novčane kazne, počiniocu prekršaja iz stava 1. ovog člana može se izreći zabrana vršenja djelatnosti u periodu do šest mjeseci, a s ciljem sprječavanja budućeg činjenja prekršaja.

Član 66.

Novčanom kaznom u iznosu od 7.500 do 13.000 KM kaznit će se za prekršaj pravno lice ako:

1. ne vodi propisane evidencije, dokumentaciju saglasno ovom zakonu i ne podnosi izvještaj o tome nadležnom organu (član 25. alineja 14, član 28. alineja sedam i čl. 48. do 53.);
2. prometuje lijekovima i medicinskim sredstvima humanitarnog porijekla suprotno odredbama ovog zakona i propisima donijetim na osnovu ovog zakona (član 27.);
3. ne obezbjedi potrebne uslove u zdravstvenoj ustanovi prilikom primjene lijekova (član 25.);
4. ne vrši zbrinjavanje farmaceutskog otpada, kao i medicinskih sredstava koja nisu za upotrebu u skladu sa odredbama ovog zakona (član 25. alineja osam i član 28. alineja pet);
5. ne obavlja izvršenje ostalih obaveza predviđenih u čl. 25. i 28. ovog zakona;
6. omogućiti samostalan rad apotekarskom radniku koji ne ispunjava uslove propisane ovim zakonom (član 33.);
7. ne omogućiti obavljanje farmaceutsko-inspekcijskog nadzora farmaceutskom inspektoratu odnosno izuzimanje potrebne količine lijekova i medicinskih sredstava za potrebe kontrole kvaliteta (član 25. alineja sedam i član 28. alineja četiri);
8. stavi lijekove u promet na malo putem Interneta (član 37. stav 4.).

Za prekršaj iz stava 1. ovog člana kaznit će se novčanom kaznom u iznosu od 250,00 do 2.000 KM i odgovorno lice u pravnom licu.

Za prekršaj iz stava 1. ovog člana kaznit će se novčanom kaznom u iznosu od 250,00 do 1.200 KM i magistar farmacije koji obavlja privatnu praksu.

Za prekršaj iz stava 1. tač. 1., 4., 5., 6. i 7. ovog člana kaznit će se novčanom kaznom u iznosu od 250,00 do 1.200 KM i vlasnik specijalizovane trgovine za promet medicinskim sredstvima na malo.

Pored novčane kazne, počiniocu prekršaja iz stava 1. ovog člana može se izreći zabrana vršenja djelatnosti u periodu do šest mjeseci, a s ciljem sprječavanja budućeg činjenja prekršaja.

Član 67.

Novčanom kaznom u iznosu od 5.000 do 10.000 KM kaznit će se za prekršaj pravno lice, stručna institucija i tijelo koje u okviru svoje djelatnosti, dođe u posjed lijeka te propusti rukovati lijekom u skladu sa uputstvom naručioca usluge s ciljem sprječavanja promjene kvaliteta lijeka, odnosno sprječavanja njegove zloupotrebe (član 29.).

Za prekršaj iz stava 1. ovog člana kaznit će se novčanom kaznom u iznosu od 250,00 do 1.800 KM i odgovorno lice u pravnom licu.

Član 68.

Novčanom kaznom u iznosu od 250,00 do 1.500 KM kaznit će se za prekršaj apotekarski radnik ako ga farmaceutski inspektor zatekne:

1. da neovlašteno rukuje lijekovima, te radnik koji izdaje lijekove u apoteci suprotno utvrđenom režimu izdavanja lijekova, magistralnih i galenskih lijekova (član 38. stav 2, član 45. stav 1, član 47. stav 3.);
2. da radi bez položenog stručnog ispita odnosno bez licence (član 34.);
3. stavi lijekove u promet na malo putem Interneta (član 37. stav 4.);

4. izda lijek ili medicinsko sredstvo u slučaju neispravne medicinske dokumentacije (član 39. alineja dva);
5. povrijedi pravila čuvanja profesionalne tajne (član 40.);
6. ostvari neposrednu ili posrednu materijalnu korist od lica kojem izdaje lijek (član 45. stav 2.);
7. u provođenju mjera i radnji suprotnih zakonu.

Član 69.

Novčanom kaznom u iznosu od 500,00 do 1.500 KM kaznit će se za prekršaj fizičko lice ako ga farmaceutski inspektor zatekne:

1. da bez odobrenja nadležnog organa prometuje lijekovima na malo i bez dokaza o njihovom porijeklu;
2. oglašava prodaju lijekova na malo u javnosti suprotno odredbama Zakona o lijekovima i medicinskim sredstvima.

XIV. PRELAZNE I ZAVRŠNE ODREDBE

Član 70.

U roku od 12 mjeseci od dana stupanja na snagu ovog zakona federalni ministar donijeće provedbene propise na osnovu ovog zakona kojima se reguliše sljedeće:

- dobru apotekarsku praksu (član 4. stav 3),
- uslovi i načini uvoza lijekova koji nemaju dozvolu za stavljanje u promet (član 8. stav 4.),
- bliži uslovi u pogledu prostora, opreme i kadra, kao i kriterije za osnivanje i obavljanje apotekarske djelatnosti u apotekama zdravstvenim ustanovama i apotekama u privatnoj praksi (član 12. stav 4.),
- bliži uslovi prostora, opreme i kadra koje moraju ispunjavati galenske laboratorije, kao i način i postupak njihove verifikacije (član 16. stav 7.),
- bliži uslovi prostora, opreme i kadra koje moraju ispunjavati bolničke apoteke, kao i način i postupak njihove verifikacije (član 17. stav 6.),
- sadržaj i način vođenja registra (član 23. stav 4.),
- bliži uslovi prostora, opreme i kadra za specijalizovane trgovine za promet medicinskim sredstvima na malo (član 24. stav 5.),
- bliži kriteriji za izbor lijekova koji se mogu koristiti na teret sredstava Fonda solidarnosti Federacije Bosne i Hercegovine, postupak i način izrade liste lijekova, kao i korištenje lijekova (član 44. stav 3.),
- uslove o propisivanju i izdavanju lijekova u prometu na malo (član 45. stav 3.),
- način praćenja potrošnje lijekova (član 50. stav 3.),
- program polaganja posebnog stručnog ispita za farmaceutske inspektore, sastav ispitne komisije i način polaganja ispita (član 59. stav 5.).

U roku od 12 mjeseci od dana stupanja na snagu ovog zakona kantonalni ministar donijet će provedbeni propis kojim se reguliše sadržaj i način vođenja registra iz člana 23. stav 2. ovog zakona.

Propisi iz stava 1. ovog člana sadržavat će odredbe koje garantuju jednake mogućnosti, zabranjuju diskriminaciju na osnovu spola, i osiguravaju da podaci i informacije koji se prikupljaju, evidentiraju i obrađuju budu razvrstani po spolu.

Do donošenja propisa iz stava 1. ovog člana, osim odredbi koje su suprotne ovom zakonu, primjenjivat će se provedbeni propisi iz oblasti lijekova koji su regulisali promet na malo i primjenjivali se na teritoriji Federacije do dana stupanja na snagu ovog zakona.

Član 71.

Postojeće apoteke zdravstvene ustanove odnosno apoteke u privatnoj praksi, kao i specijalizovane trgovine za promet medicinskim sredstvima na malo dužne su uskladiti svoju organizaciju i poslovanje s odredbama ovog zakona i propisima donijetim na osnovu ovog zakona, u roku od 16 mjeseci od dana stupanja na snagu ovog zakona.

Član 72.

Uslov predviđen za obavljanje djelatnosti u apotekama kao zdravstvenim ustanovama iz člana 12. stav 1. tačka 4. ovog zakona primjenjivat će se nakon što AKAZ definiše sistem bezbjednosnih standarda u zdravstvenim ustanovama, te otpočne obavljati kontinuirano praćenje i procjenu bezbjednosnih standarda u zdravstvenim ustanovama, što uključuje i izdavanje certifikata o zadovoljenju standarda bezbjednosti.

AKAZ je dužan definisati sigurnosne standarde u zdravstvenim ustanovama u roku od 12 mjeseci od dana stupanja na snagu ovog zakona.

Član 73.

Danom stupanja na snagu ovog zakona prestaju važiti odredbe Zakona o lijekovima ("Službene novine Federacije BiH", br. 51/01 i 29/05), u dijelu prometa lijekovima na malo, izuzev podzakonskih akata donijetih na osnovu tog zakona i to:

1. Pravilnik o stručnom ispitu za farmaceutskog inspektora ("Službene novine Federacije BiH", broj 33/02);
2. Pravilnik o određivanju visine veleprodajne i maloprodajne marže lijekova ("Službene novine Federacije BiH", br. 40/02, 50/02, 15/06 i 9/08);
3. Pravilnik o ispunjavanju uslova prostora, opreme i kadra za čuvanje lijekova u zdravstvenim ustanovama ("Službene novine Federacije BiH", broj 38/03);
4. Pravilnik o načinu propisivanja i izdavanja lijekova ("Službene novine Federacije BiH", broj 29/08),
5. Pravilnik o medicinskim pomagalima ("Službene novine Federacije BiH", br. 58/06 i 24/07), u dijelu koji se odnosi na promet medicinskim pomagalima na malo.

Član 74.

Ovaj zakon stupa na snagu osmog dana od dana objavljivanja u "Službenim novinama Federacije BiH".

Predsjedavajući
Doma naroda
Parlamenta Federacije BiH
Stjepan Krešić, s. r.

Predsjedavajući
Predstavničkog doma
Parlamenta Federacije BiH
Safet Softić, s. r.

732

Temeljem članka IV.B.7. a)(IV) Ustava Federacije Bosne i Hercegovine, donosim

UKAZ

O PROGLAŠENJU ZAKONA O IZMJENAMA I DOPUNAMA ZAKONA O IGRAMA NA SREĆU

Progllašava se Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o igrama na sreću koji je donio Parlament Federacije BiH na sjednici Zastupničkoga doma od 8. lipnja 2010. godine i na sjednici Doma naroda od 27. svibnja 2010. godine.

Broj 01-02-362/10
8. srpnja 2010. godine
Sarajevo

Predsjednica
Borjana Krišto, v. r.

ZAKON

O IZMJENAMA I DOPUNAMA ZAKONA O IGRAMA NA SREĆU

Članak 1.

U Zakonu o igrama na sreću ("Službene novine Federacije BiH", broj 1/02) u članku 9. u stavku 2. iza riječi "uslugama" stavlja se zarez i dodaju riječi: "da se unaprijed uplati 6% od ukupne vrijednosti nagradnoga fonda, i to: ravnomjerno 1,5 % Crvenom križu, "Caritasu", "Merhametu MDD" i "Dobrotvoru".

Članak 2.

U članku 17. iza stavka 2. dodaju se novi st. 3., 4., 5., 6., 7. i 8. koji glase:

"Od dijela sredstava koji prema odluci iz stavka 1. ovoga članka pripadaju Federaciji, 50 % sredstava Vlada Federacije raspodijelit će za financiranje programa koji se odnose na:

- prikupljanje sredstava za oboljelu djecu i mlade od teških bolesti čije se liječenje financira iz Fonda solidarnosti;
- zaštitu prava djece koja su žrtve zlostavljanja, pedofilije, prosjačenja;
- zadovoljavanje potreba osoba s invaliditetom u smislu poboljšanja životnih uvjeta i njihovih organizacija;
- sudjelovanje u borbi protiv droga i ovisnosti;
- smještaj i utočište žrtvama torture i nasilja;
- amaterski sport radi povećanja sredstava fonda za nagrađivanje pojedinaca za istaknute sportske rezultate u amaterskom sportu;
- promoviranje kulture i tehničke kulture i udruga koje se bave inovacijama za nagradni fond za nagrađivanje inovatora za inovacije od međunarodnog značaja;
- aktivnosti u razvitku civilnoga društva;
- rad javnih kuhinja.

Sredstva iz stavka 3. ovoga članka dodjeljuju se po osnovi programa rada i projekata. Nositelji programa i projekata, odnosno organizacije, udruge i dr. podnose zahtjeve za dobivanje sredstava iz stavka 2. ovoga članka mjerodavnom federalnom ministarstvu, najkasnije do kraja tekuće za sljedeću godinu.

Raspodjela sredstava vrši se na temelju Pravilnika o kriterijima za raspodjelu sredstava koji donosi Ministarstvo. Povjerenstvo priprema kriterije i dostavlja ih Vladi Federacije na usvajanje. Nakon što Vlada Federacije usvoji kriterije, Povjerenstvo objavljuje javni poziv za prikupljanje zahtjeva za dodjeljivanje sredstava, u kojem navodi i kriterije za raspodjelu. Javni poziv se objavljuje u jednoj od dnevnih novina u Federaciji najkasnije do kraja listopada tekuće godine.

Federalno ministarstvo financija formira Povjerenstvo koje, do kraja ožujka tekuće godine, utvrđuje prijedlog raspodjele sredstava iz stavka 3. ovoga članka i dostavlja Vladi Federacije na usvajanje. Povjerenstvo je sastavljeno od po jednog predstavnika Federalnog ministarstva financija, Federalnog ministarstva zdravstva, Federalnog ministarstva rada i socijalne politike, Federalnog ministarstva obrazovanja i znanosti, Federalnog ministarstva kulture i sporta, Federalnog ministarstva razvoja, poduzetništva i obrta, i po jednog člana Odbora za rad i socijalnu skrb, Odbora za braniteljska i invalidska pitanja, Odbora za obrazovanje, znanost, kulturu i sport i Odbora za zdravstvo Zastupničkog doma Parlamenta Federacije Bosne i Hercegovine i Odbora za braniteljska i invalidska pitanja, rad, zdravstvenu i socijalnu skrb i Odbora za obrazovanje, znanost, kulturu, sport i pitanja mladih Doma naroda Parlamenta Federacije Bosne i Hercegovine.

Vlada Federacije posebnom odlukom utvrđuje listu korisnika kojima se raspodjeljuju sredstva iz stavka 3. ovoga članka u procentualnom iznosu, a Federalno ministarstvo financija u roku od 30 dana doznava sredstva sukladno odluci Vlade Federacije mjerodavnim ministarstvima u roku od 30 dana radi dodjele korisnicima i podnosi informaciju Parlamentu Federacije Bosne i Hercegovine.

Korisnici sredstava iz stavka 3. ovoga članka podnose godišnje izvješće o utrošku ovih sredstava mjerodavnom ministarstvu do kraja ožujka tekuće za prethodnu godinu. Utrošak sredstava suprotno Pravilniku o kriterijima iz stavka 5. ovoga članka, automatski isključuje korisnika iz raspodjele za naredne dvije godine."

Članak 3.

U članku 26. iza stavka 2. dodaje se novi stavak 3. koji glasi:

"Ako se klasične igre na sreću organiziraju na način utvrđen u članku 19. Zakona, a izvlačenje dobitaka obavlja na teritoriju druge države ili drugog entiteta, sastav povjerenstva i način izvlačenja bit će obavljeni prema propisima koji se primjenjuju na teritoriju na kojem se vrši izvlačenje dobitaka."

Dosadašnji stavak 3. postaje stavak 4.

Članak 4.

U članku 71. u stavku 2. iza alineje 5. dodaje se nova alineja 6. koja glasi:

"- dokaz ovlaštene pravne osobe o uspostavljenoj otvorenoj on-line mreži povezanoj s Poreznom upravom - Središnjim uredom Sarajevo."

Članak 5.

U članku 74. u stavku 4. iza riječi: "radu automata" stavlja se zarez i dodaju riječi: "otvorenu on-line mrežu povezanu putem servera s Poreznom upravom - Središnjim uredom Sarajevo,".

Iza stavka 4. dodaje se novi stavak 5. koji glasi: "Troškovi telekomunikacijske usluge i uspostava sustava otvorene on-line mreže idu na teret priređivača."

Dosadašnji stavak 5. postaje stavak 6.

Članak 6.

U članku 78. iza stavka 1. dodaje se novi stavak 2. koji glasi: "Priređivač igara na sreću na automatima u posebnim klubovima obavezan je u svom sjedištu imati tjedne zapise sa servera o uplatama i isplata, u elektronskome obliku, čiji rok čuvanja ne može biti kraći od dvije godine."

Članak 7.

U članku 80. iza stavka 2. dodaju se novi st. 3. i 4. koji glase: "Na uplatnom mjestu ne mogu se priređivati pojedinačna kladenja na automatima i kladenje uživo.

Igre na sreću kladenjem iz stavka 3. ovoga članka mogu se priređivati samo pod uvjetima propisanim člankom 86. Zakona."

Članak 8.

Članak 84. mijenja se i glasi:

"Telekomunikacijska oprema iz članka 81. Zakona mora biti on-line, odnosno otvorena mreža.

Uplatna mjesta moraju biti uvezana otvorenom on-line vezom putem centralnog servera priređivača s Poreznom upravom - Središnjim uredom."

Članak 9.

Članak 85. mijenja se i glasi:

"Kladioničar je obavezan u svom sjedištu imati tjedne zapise sa servera o uplatama i isplata, u elektronskome obliku, čiji rok čuvanja ne može biti kraći od dvije godine."

Članak 10.

U članku 87. iza stavka 3. dodaje se novi stavak 4. koji glasi:

"Ako u obavljanju inspekcijskog nadzora ovlašteni službenik iz stavka 1. ovoga članka utvrdi da se priređuju igre na sreću iz članka 3. Zakona suprotno odredbama ovoga zakona, donijet će rješenje o zabrani priređivanja igara na sreću i privremeno zapečatiti prostor u kojem se priređuju igre na sreću, te pokrenuti prekršajni postupak."

Članak 11.

U članku 88. u stavku 1. broj "2.000,00" zamjenjuje se brojem "3.000,00", a broj "50.000,00" zamjenjuje se brojem "15.000,00".

U stavku 1. u točki 1. u zagradi iza riječi "čl." dodaje se broj "9."

Iza točke 10. dodaje se nova točka 11. koja glasi:

"11. ako dozvoli pristup kasinu, klubovima za igre na sreću na automatima i kladionicama maloljetnim osobama, odnosno osobama koje nisu dokazale identitet."

U stavku 2. broj "100,00" zamjenjuje se brojem "1.500,00", a broj "5.000,00" zamjenjuje se brojem "3.000,00".

Iza stavka 2. dodaje se novi stavak 3. koji glasi:

"Pored novčane kazne pravnoj osobi za učinjene prekršaje iz ovoga članka, bit će izrečena i zaštitna mjera oduzimanja sredstava i predmeta koji su korišteni za priređivanje igara na sreću."

Članak 12.

Iza članka 88. dodaje se novi članak 88a. koji glasi:

"Članak 88a.

Novčanom kaznom u iznosu od 1.500,00 KM bit će kažnjen za prekršaj građanin i poduzetnik ako priređuje igre na sreću iz članka 3. Zakona.

Pored novčane kazne građaninu i poduzetniku za učinjene prekršaje iz stavka 1. ovoga članka, bit će izrečena i zaštitna mjera oduzimanja svih sredstava i predmeta koji su korišteni ili koji se mogu upotrijebiti za priređivanje igara na sreću, kao i zabrana obavljanja djelatnosti priređivanja igara na sreću."

Članak 13.

Iza članka 91. dodaje se novi članak 91a. koji glasi:

"Članak 91a.

Svi priređivači igara na sreću dužni su uskladiti svoj rad s ovim zakonom u roku od tri godine od dana stupanja na snagu ovoga zakona."

Članak 14.

Ovaj zakon stupa na snagu osmoga dana od dana objavljivanja u "Službenim novinama Federacije BiH".

Predsjedatelj Doma naroda Parlamenta Federacije BiH Stjepan Krešić, v. r.	Predsjedatelj Zastupničkoga doma Parlamenta Federacije BiH Safet Softić, v. r.
---	--

На основу члана IV.Б.7. а)(IV) Устава Федерације Босне и Херцеговине, доносим

УКАЗ**О ПРОГЛАШЕЊУ ЗАКОНА О ИЗМЈЕНАМА И ДОПУНАМА ЗАКОНА О ИГРАМА НА СРЕЋУ**

Проглашава се Закон о измјенама и допунама Закона о играма на срећу који је донио Парламент Федерације БиХ на сједници Представничког дома од 8. јуна 2010. године и на сједници Дома народа од 27. маја 2010. године.

Број 01-02-362/10
8. јула 2010. године
Сарајево

Предсједница
Борјана Кришто, с. р.

ЗАКОН**О ИЗМЈЕНАМА И ДОПУНАМА ЗАКОНА О ИГРАМА НА СРЕЋУ**

Члан 1.

У Закону о играма на срећу ("Службене новине Федерације БиХ", број 1/02) у члану 9. у ставу 2. иза ријечи "услугама" ставља се запета и додају ријечи: "да се унапријед уплати 6% од укупне вриједности наградног фонда, и то: равномјерно 1,5 % Црвеном крсту, "Caritasu", "Мерхамету МДД" и "Добротвору".

Члан 2.

У члану 17. иза става 2. додају се нови ст. 3., 4., 5., 6., 7. и 8. који гласе:

"Од дијела средстава који према одлуци из става 1. овог члана припадају Федерацији, 50% средстава Влада Федерације расподијелиће за финансирање програма који се односе на:

- прикупљање средстава за обољелу дјецу и младе од тешких болести чије се лијечење финансира из Фонда солидарности;
- заштиту права дјецe која су жртве злостављања, педофилије, просјачења;
- задовољавање потреба лица са инвалидитетом у смислу побољшања животних услова и њихових организација;
- учествовање у борби против дрога и зависности;
- смјештај и уточиште жртвама тортуре и насиља;
- аматерски спорт у циљу повећања средстава фонда за награђивање појединаца за истакнуте спортске резултате у аматерском спорту;

- промовисање културе и техничке културе и удружења која се баве иновацијама за наградни фонд за награђивање иноватора за иновације од међународног значаја;

- активности у развоју цивилног друштва;

- рад јавних кухиња.

Средства из става 3. овог члана, додјелују се на основу програма рада и пројекта. Носиоци програма и пројекта, односно организације, удружења и др. подносе захтјеве за добијање средстава из става 2. овог члана, надлежном федералном министарству, најкасније до краја текуће за наредну годину.

Расподјела средстава врши се на основу Правилника о критеријима за расподелу средстава који доноси Министарство. Комисија припрема критерије и доставља их Влади Федерације на усвајање. Након што Влада Федерације усвоји критерије, Комисија објављује јавни позив за прикупљање захтјева за додјелу средстава, у којем наводи и критерије за расподелу. Јавни позив се објављује у једној од дневних новина у Федерацији најкасније до краја октобра текуће године.

Федерално министарство финансија формира Комисију која, до краја марта текуће године, утврђује приједлог расподеле средстава из става 3. овог члана и доставља Влади Федерације на усвајање. Комисија је састављена од по једног представника Федералног министарства финансија, Федералног министарства здравства, Федералног министарства рада и социјалне политике, Федералног министарства образовања и науке, Федералног министарства културе и спорта, Федералног министарства развоја, предузетништва и обрта, и по једног члана Одбора за рад и социјалну заштиту, Одбора за борацка и инвалидска питања, Одбора за образовање, науку, културу и спорт и Одбора за здравство Представничког дома Парламента Федерације Босне и Херцеговине и Одбора за борацка и инвалидска питања, рад, здравствену и социјалну заштиту и Одбора за образовање, науку, културу, спорт и питања младих Дома народа Парламента Федерације Босне и Херцеговине.

Влада Федерације посебном одлуком утврђује листу корисника којима се расподељују средства из става 3. овог члана у процентуалном износу, а Федерално министарство финансија у року од 30 дана дозначава средства у складу са одлуком Владе Федерације надлежним министарствима у року од 30 дана ради дојеле корисницима и подноси информацију Парламенту Федерације Босне и Херцеговине.

Корисници средстава из става 3. овог члана подносе годишњи извјештај о утрошку ових средстава надлежном министарству до краја марта текуће за претходну годину. Утрошак средстава супротно Правилнику о критеријима из става 5. овог члана, аутоматски искључује корисника из расподеле за наредне двије године."

Члан 3.

У члану 26. иза става 2. додаје се нови став 3. који гласи:

"Ако се класичне игре на срећу организују на начин утврђен у члану 19. Закона, а извлачење добитака се обавља на територији друге државе или другог ентитета састав комисије и начин извлачења ће се обавити према прописима који се примјењују на територији на којој се врши извлачење добитака".

Досадашњи став 3. постаје став 4.

Члан 4.

У члану 71. став 2. иза алинеје 5. додаје се нова алинеја 6 која гласи:

" - доказ овлашћеног правног лица о успостављеној отвореној on - line мрежи повезаној са Пореском управом - Централни уред Сарајево. "

Члан 5.

У члану 74. у ставу 4. иза ријечи: "раду аутомата" ставља се запета и додају ријечи: "отворену on-line мрежу повезану путем сервера са Пореском управом Централни уред Сарајево,"

Иза става 4. додаје се нови став 5. који гласи:

"Трошкови телекомуникацијске услуге и успостава система отворене on-line мреже иду на терет приређивача."

Досадашњи став 5. постаје став 6.

Члан 6.

У члану 78. иза става 1. додаје се нови став 2. који гласи:

"Приређивач игара на срећу на аутоматима у посебним клубовима обавезан је у свом сједишту имати седмичне записе са сервера о уплатама и исплатама, у електронској форми, чији рок чувања не може бити краћи од двије године."

Члан 7.

У члану 80. иза става 2. додају се нови ст. 3. и 4. који гласе:

"На уплатном мјесту не могу се приређивати појединачна клађења на аутоматима и клађење уживо.

Игре на срећу клађењем из става 3. овог члана могу се приређивати само уз услове прописане чланом 86. Закона."

Члан 8.

Члан 84. мијења се и гласи:

"Телекомуникацијска опрема из члана 81. Закона мора бити on-line, односно отворена мрежа.

Уплатна мјеста морају бити увезана отвореном on-line везом путем централног сервера приређивача са Пореском управом - Централни уред":

Члан 9.

Члан 85. мијења се и гласи:

"Кладионичар је обавезан у свом сједишту имати седмичне записе са сервера о уплатама и исплатама, у електронској форми, чији рок чувања не може бити краћи од двије године."

Члан 10.

У члану 87. иза става 3. додаје се нови став 4. који гласи:

"Ако у обављању инспекцијског надзора овлашћени службеник из става 1. овог члана утврди да се приређују игре на срећу из члана 3. Закона супротно одредбама овог закона, донијете рјешење о забрани приређивања игара на срећу и привремено запечатити простор у коме се приређују игре на срећу, те покренути прекршајни поступак."

Члан 11.

У члану 88. у ставу 1. број "2.000,00" замјењује се бројем "3.000,00", а број "50.000,00" замјењује се бројем "15.000,00".

У ставу 1. у тачки 1. у загради иза ријечи "чл." додаје се број "9."

Иза тачке 10. додаје се нова тачка 11. која гласи:

"11. ако дозволи приступ касину, клубовима за игре на срећу на аутоматима и кладионицама малољетним лицима, односно лицима која нису доказала идентитет".

У ставу 2. број "100,00" замјењује се бројем "1.500,00", а број "5.000,00" замјењује се бројем "3.000,00".

Иза става 2. додаје се нови став 3. који гласи:

"Поред новчане казне правном лицу за учињене прекршаје из овог члана, изрећи ће се и заштитна мјера одузимања средстава и предмета који су коришћени за приређивање игара на срећу."

Члан 12.

Иза члана 88. додаје се нови члан 88а. који гласи:

"Члан 88а.

Новчаном казном у износу од 1.500,00 КМ биће кажњен за прекршај грађанин и предузетник ако приређује игре на срећу из члана 3. Закона.

Поред новчане казне грађанину и предузетнику за учињене прекршаје из став 1. овог члана изрећи ће се и заштитна мјера одузимања свих средстава и предмета који су коришћени или

који се могу употријебити за приређивање игара на срећу, као и забрана обављања дјелатности приређивања игара на срећу."

Члан 13.

Иза члана 91. додаје се нови члан 91а. који гласи:

"Члан 91а.

Сви приређивачи игара на срећу дужни су ускладити свој рад са овим законом у року од три године од дана ступања на снагу овог закона."

Члан 14.

Овај закон ступа на снагу осмог дана од дана објављивања у "Службеним новинама Федерације БиХ".

Председавајући Дома народа Парламента Федерације БиХ Стјепан Крешинћ , с. р.	Председавајући Представничког дома Парламента Федерације БиХ Сафет Софтић , с. р.
--	---

Na osnovu člana IV.B.7. a)(IV) Ustava Federacije Bosne i Hercegovine, donosim

UKAZ

O PROGLAŠENJU ZAKONA O IZMJENAMA I DOPUNAMA ZAKONA O IGRAMA NA SREĆU

Proglašava se Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o igrama na sreću koji je donio Parlament Federacije BiH na sjednici Predstavničkog doma od 8. juna 2010. godine i na sjednici Doma naroda od 27. maja 2010. godine.

Broj 01-02-362/10
8. jula 2010. godine
Sarajevo

Predsjednica
Borjana Krišto, s. r.

ZAKON

O IZMJENAMA I DOPUNAMA ZAKONA O IGRAMA NA SREĆU

Члан 1.

У Закону о играма на срећу ("Службене новине Федерације БиХ", број 1/02) у члану 9. у ставу 2. иза ријечи "услугама" ставља се зarez и додају ријечи: "да се унапријед уплати 6% од укупне вредности наградног фонда, и то: равномјерно 1,5 % Црвеном крсту, "Caritasу", "Merhametu MDD" и "Dobrotvorу".

Члан 2.

У члану 17. иза става 2. додају се нови ст. 3., 4., 5., 6., 7. и 8. који гласе:

"Од дијела средстава који према одлуци из става 1. овог члана припадају Федерацији, 50% средстава Влада Федерације расподјелит ће за финансирање програма који се односе на:

- прикупљање средстава за оболјелу дјечу и младе од тежких болести чије се lijeчење финансира из Фонда солидарности;
- заштиту права дјече која су жртве злостављања, педофилије, просячења;
- задовољавање потреба лица са инвалидитетом у смислу побољшања животних увјета и њихових организација;
- учествовање у борби против дрога и оvisности;
- смјештај и уточиште жртвима torture и насиља;
- аматерски спорт у циљу повећања средстава фонда за награђивање појединаца за истакнуте спортске резултате у аматерском спорту;
- промовисање културе и техничке културе и удружења која се баве иновацијама за награђивање иноватора за иновације од међународног значаја;
- активности у развоју цивилног друштва;
- рад јавних кухиња.

Средства из става 3. овог члана додјелјују се на основу програма рада и пројекта. Носиоци програма и пројеката, односно организације, удружења и др. подносе захтјеве за добијање

sredstava iz stava 2. ovog člana nadležnom federalnom ministarstvu najkasnije do kraja tekuće za narednu godinu.

Raspodjela sredstava vrši se na osnovu Pravilnika o kriterijima za raspodjelu sredstava koji donosi Ministarstvo. Komisija priprema kriterije i dostavlja ih Vladi Federacije na usvajanje. Nakon što Vlada Federacije usvoji kriterije, Komisija objavljuje javni poziv za prikupljanje zahtjeva za dodjeljivanje sredstava, u kojem navodi i kriterije za raspodjelu. Javni poziv se objavljuje u jednoj od dnevnih novina u Federaciji najkasnije do kraja oktobra tekuće godine.

Federalno ministarstvo finansija formira Komisiju koja, do kraja marta tekuće godine, utvrđuje prijedlog raspodjele sredstava iz stava 3. ovog člana i dostavlja Vladi Federacije na usvajanje. Komisija je sastavljena od po jednog predstavnika Federalnog ministarstva finansija, Federalnog ministarstva zdravstva, Federalnog ministarstva rada i socijalne politike, Federalnog ministarstva obrazovanja i nauke, Federalnog ministarstva kulture i sporta, Federalnog ministarstva razvoja, poduzetništva i obrta, i po jednog člana Odbora za rad i socijalnu zaštitu, Odbora za boračka i invalidska pitanja, Odbora za obrazovanje, nauku, kulturu i sport i Odbora za zdravstvo Predstavničkog doma Parlamenta Federacije Bosne i Hercegovine i Odbora za boračka i invalidska pitanja, rad, zdravstvenu i socijalnu zaštitu i Odbora za obrazovanje, nauku, kulturu, sport i pitanja mladih Doma naroda Parlamenta Federacije Bosne i Hercegovine.

Vlada Federacije posebnom odlukom utvrđuje listu korisnika kojima se raspodjeljuju sredstva iz stava 3. ovog člana u procentualnom iznosu, a Federalno ministarstvo finansija u roku od 30 dana doznačava sredstva u skladu sa odlukom Vlade Federacije nadležnim ministarstvima u roku od 30 dana radi dodjele korisnicima i podnosi informaciju Parlamentu Federacije Bosne i Hercegovine.

Korisnici sredstava iz stava 3. ovog člana podnose godišnji izvještaj o utrošku ovih sredstava nadležnom ministarstvu do kraja marta tekuće za prethodnu godinu. Utrošak sredstava suprotno Pravilniku o kriterijima iz stava 5. ovog člana, automatski isključuje korisnika iz raspodjele za naredne dvije godine."

Član 3.

U članu 26. iza stava 2. dodaje se novi stav 3. koji glasi:
"Ako se klasične igre na sreću organiziraju na način utvrđen u članu 19. Zakona, a izvlačenje dobitaka obavlja se na teritoriji druge države ili drugog entiteta, sastav komisije i način izvlačenja obaviti će se prema propisima koji se primjenjuju na teritoriji na kojoj se vrši izvlačenje dobitaka."

Dosadašnji stav 3. postaje stav 4.

Član 4.

U članu 71. u stavu 2. iza alineje 5. dodaje se nova alineja 6. koja glasi:

" - dokaz ovlaštenog pravnog lica o uspostavljenosti otvorenoj on - line mreži povezanoj sa Poreznom upravom - Središnji ured Sarajevo."

Član 5.

U članu 74. u stavu 4. iza riječi: "radu automata" stavlja se zarez i dodaju riječi: "otvorenu on-line mrežu povezanu putem servera sa Poreznom upravom - Središnji ured Sarajevo,".

Iza stava 4. dodaje se novi stav 5. koji glasi:

"Troškovi telekomunikacijske usluge i uspostava sistema otvorene on-line mreže idu na teret priređivača."

Dosadašnji stav 5. postaje stav 6.

Član 6.

U članu 78. iza stava 1. dodaje se novi stav 2. koji glasi:

"Priređivač igara na sreću na automatima u posebnim klubovima obavezan je u svom sjedištu imati sedmične zapise sa servera o uplatama i isplatama u elektronskoj formi čiji rok čuvanja ne može biti kraći od dvije godine."

Član 7.

U članu 80. iza stava 2. dodaju se novi st. 3. i 4. koji glase:
" Na uplatnom mjestu ne mogu se priređivati pojedinačna kladenja na automatima i kladenje uživo.

Igre na sreću kladenjem iz stava 3. ovog člana mogu se priređivati samo uz uvjete propisane članom 86. Zakona."

Član 8.

Član 84. mijenja se i glasi:

"Telekomunikacijska oprema iz člana 81. Zakona mora biti on - line, odnosno otvorena mreža.

Uplatna mjesta moraju biti uvezana otvorenom on-line vezom putem centralnog servera priređivača sa Poreznom upravom - Središnji ured."

Član 9.

Član 85. mijenja se i glasi:

"Kladioničar je obavezan u svom sjedištu imati sedmične zapise sa servera o uplatama i isplatama u elektronskoj formi, čiji rok čuvanja ne može biti kraći od dvije godine."

Član 10.

U članu 87. iza stava 3. dodaje se novi stav 4. koji glasi:

"Ako u vršenju inspekcijskog nadzora ovlašteni službenik iz stava 1. ovog člana utvrdi da se priređuju igre na sreću iz člana 3. Zakona suprotno odredbama ovog zakona, donijet će rješenje o zabrani priređivanja igara na sreću i privremeno zapečatiti prostor u kojem se priređuju igre na sreću, te pokrenuti prekršajni postupak."

Član 11.

U članu 88. u stavu 1. broj " 2.000,00" zamjenjuje se brojem "3.000,00", a broj "50.000,00" zamjenjuje se brojem "15.000,00".

U stavu 1. u tački 1. u zagradi iza riječi "čl." dodaje se broj "9."

Iza tačke 10. dodaje se nova tačka 11. koja glasi:

"11. ako dozvoli pristup kasinu, klubovima za igre na sreću na automatima i kladionicama maloljetnim licima, odnosno licima koja nisu dokazala identitet."

U stavu 2. broj "100,00" zamjenjuje se brojem "1.500,00", a broj "5.000,00" zamjenjuje se brojem "3.000,00".

Iza stava 2. dodaje se novi stav 3. koji glasi:

"Pored novčane kazne pravnom licu za učinjene prekršaje iz ovog člana izreći će se i zaštitna mjera oduzimanja sredstava i predmeta koji su korišteni za priređivanje igara na sreću."

Član 12.

Iza člana 88. dodaje se novi član 88a. koji glasi:

"Član 88a.

Novčanom kaznom u iznosu od 1.500,00 KM bit će kažnjen za prekršaj građanin i poduzetnik ako priređuje igre na sreću iz člana 3. Zakona.

Pored novčane kazne građaninu i poduzetniku za učinjene prekršaje iz stava 1. ovog člana izreći će se i zaštitna mjera oduzimanja svih sredstava i predmeta koji su korišteni ili koji se mogu upotrijebiti za priređivanje igara na sreću, kao i zabrana obavljanja djelatnosti priređivanja igara na sreću."

Član 13.

Iza člana 91. dodaje se novi član 91a. koji glasi:

"Član 91a.

Svi priređivači igara na sreću dužni su uskladiti svoj rad sa ovim zakonom u roku od tri godine od dana stupanja na snagu ovog zakona."

("Службене новине Федерације БиХ", број 39/03 и 22/06), на приједлог Федералне управе цивилне заштите, Влада Федерације Босне и Херцеговине, на 149. сједници одржаној 1. јула 2010. године, доноси

УРЕДБУ

О ИЗМЈЕНАМА И ДОПУНАМА УРЕДБЕ О ОРГАНИЗОВАЊУ СЛУЖБИ ЗАШТИТЕ И СПАШАВАЊА ФЕДЕРАЦИЈЕ БОСНЕ И ХЕРЦЕГОВИНЕ

Члан 1.

У Уредби о организовању служби заштите и спашавања Федерације Босне и Херцеговине ("Службене новине Федерације БиХ", број 58/06), у члану 4. тачка 5) иза ријечи "ронилаца" додаје се ријеч "Федерације".

Друга реченица исте тачке мијења се и гласи:

"Служба за заштиту и спашавање на води и под водом оснива се од дијелова клубова: „ЕКО СПОРТСКА ГРУПА" Сарајево, „КПА МОСТАР" Мостар и КК "НЕРЕТВА" Мостар".

У тачки 6) ријечи: "Ваздухопловном савезу Босне и Херцеговине" замјењују се ријечима: "Савезу аероклубова Федерације Босне и Херцеговине".

Члан 2.

Ова Уредба ступа на снагу осмог дана од дана објављивања у "Службеним новинама Федерације БиХ".

В број 577/10
1. јула 2010. године
Сарајево

Премијер
Мустафа Муџезиновић, с. р.

На основу члана 123. став 3. Закона о заштити и спашавању људи и материјалних добара од природних и других несрећа ("Службене новине Федерације БиХ", број 39/03 и 22/06), на приједлог Федералне управе цивилне заштите, Влада Федерације Босне и Херцеговине, на 149. сједници одржаној 1. јула 2010. године, доноси

УРЕДБУ

О ИЗМЈЕНАМА И ДОПУНАМА УРЕДБЕ О ОРГАНИЗИРАЊУ СЛУЖБИ ЗАШТИТЕ И СПАШАВАЊА ФЕДЕРАЦИЈЕ БОСНЕ И ХЕРЦЕГОВИНЕ

Члан 1.

У Уредби о организовању служби заштите и спашавања Федерације Босне и Херцеговине ("Службене новине Федерације БиХ", број 58/06), у члану 4. тачка 5) иза ријечи "ронилаца" додаје се ријеч "Федерације".

Друга реченица исте тачке мијења се и гласи:

"Служба за заштиту и спашавање на води и под водом оснива се од дијелова клубова: „ЕКО СПОРТСКА ГРУПА" Сарајево, „КПА МОСТАР" Мостар и КК "НЕРЕТВА" Мостар".

У тачки 6) ријечи: "Ваздухопловном савезу Босне и Херцеговине" замјењују се ријечима: "Савезу аероклубова Федерације Босне и Херцеговине".

Члан 2.

Ова Уредба ступа на снагу осмог дана од дана објављивања у "Службеним новинама Федерације БиХ".

В број 577/10
1. јула 2010. године
Сарајево

Премијер
Мустафа Муџезиновић, с. р.

735

На основу члана 19. став 2. Закона о Влади Федерације Босне и Херцеговине ("Службене новине Федерације БиХ", број 1/94, 8/95, 58/02, 19/03, 2/06 и 8/06), Влада Федерације Босне и Херцеговине, на 149. сједници одржаној 1. септембра 2010. године, доноси

ОДЛУКУ

О УСВАЈАЊУ ПРОГРАМА УТРОШКА СРЕДСТАВА СА КРИТЕРИЈИМА РАСПОДЈЕЛЕ СРЕДСТАВА "GRANTOVI POJEDINCIMA - POTPORA UDRUŽENJIMA POTROŠAČA" UTVRĐENOG PRORAČUNOM FEDERACIJE BOSNE I HERCEGOVINE ZA 2010. GODINU FEDERALNOM MINISTARSTVU TRGOVINE

I.

Усваја се Програм утрошка средстава са критеријима расподеле средстава "Grantovi pojedincima-potpore udruženjima potrošača" Federalnog ministarstva trgovine utvrđenog u razdjelu 22; pozicija 614200 Proračuna Federacije Bosne i Hercegovine za 2010. godinu ("Службене новине Федерације БиХ", број 81/09) у износу од 100.000,00 КМ (стотилјада КМ), како сlijеди:

Програм утрошка средстава са критеријима расподеле средстава "Grantovi pojedincima-potpore udruženjima potrošača"

Red br.	Naziv programa - mjere i aktivnosti	Cilj programa	Kriterij za izbor udruženja	Organizacije (primatelj izvršenja)	Nadzor nad sredstvima	Iznos u KM
1.	Podrška radu i jačanju kapaciteta udruženja potrošača.	-poboljšanje i stvaranje uslova za uspješan rad udruženja kroz sufinansiranje režijskih troškova i troškova PTT i sl. usluga, -tehnička podrška	-broj članova udruženja, - osiguran prostor za rad, telefonska linija i E pošta, -realizirane aktivnosti na području zaštite potrošača u prethodne dvije godine	-Udruženja potrošača registrirana na području Federacije BiH	Nadzor o namjenskom utrošku sredstava vrši Federalno ministarstvo trgovine	27.000,00
2.	Informiranje potrošača o osnovnom pravima i zaštiti kroz upoznavanje sa: - zakonodavnim i institucionalnim okvirom za zaštitu potrošača, uključujući moguće načine rješavanja potrošačkih sporova -zaštita potrošača u sljedećim oblastima: kupovina proizvoda i usluga, javne usluge, finansijske usluge, telekomunikacijske usluge.	Unapređenje informiranosti potrošača putem održavanja stručnih savjetovanja, seminara, skupova, radionica i okruglih stolova, učešća u TV i radio emisijama, izdavanje informativnih letaka, brošura i ostalih informativnih materijala.	-precizno definiranje problema i načina njegovog rješavanja - definiranje ciljne grupe - obuhvatnost i efikasnost rezultata projekta, - finansijska izvodljivost predloženog projekta - kapaciteti (tehnički i kadrovski) podnosioca prijave za realiziranje predloženih projektnih aktivnosti - suradnja sa drugim organizacijama na realizaciji projekta.	-Udruženja potrošača registrovana na području Federacije BiH	Nadzor o namjenskom utrošku sredstava vrši Federalno ministarstvo trgovine	53.000,00
3.	Savjetovanje potrošača i podrška u rješavanju njihovih problema u oblastima: -kupovina proizvoda i usluge - javne usluge, - finansijske usluge i telekomunikacijske usluge	Povećanje nivoa zaštite potrošača putem organiziranog profesionalnog savjetovanja u konkretnim potrošačkim problemima	-precizno definisanje problema i načina njegovog rješavanja - definiranje ciljne grupe - obuhvatnost i efikasnost rezultata projekta - finansijska izvodljivost predloženog projekta - kapaciteti (tehnički i kadrovski) podnosioca prijave za realiziranje predloženih projektnih aktivnosti, - suradnja sa drugim organizacijama na realizaciji projekta.	Udruženja potrošača registrirana na području Federacije BiH	Nadzor o namjenskom utrošku sredstava vrši Federalno ministarstvo trgovine	20.000,00
UKUPNO						100.000,00

II.

Sredstva iz točke I. ove Odluke će se raspoređivati prema kriterijima utvrđenim u točki I. ove Odluke.

III.

Izbor korisnika vrši stručna komisija, koju imenuje federalni ministar trgovine na osnovu Javnog poziva koji se objavljuje u sredstvima javnog informiranja i web stranici Ministarstva.

Javni poziv za grant sredstava iz stavka 1. ove Odluke raspisuje Federalno ministarstvo trgovine.

Rezultati javnog poziva iz stavka 1. ove točke objavljuju se u sredstvima javnog informiranja u kojima je ovaj javni poziv i objavljen.

IV.

Za svaki izdatak sredstava iz granta "Grantovi pojedincima - potpora udruženjima potrošača" prema Programu utroška sredstava iz točke I. ove Odluke, federalni ministar trgovine donosi posebnu odluku.

V.

Federalno ministarstvo trgovine će podnositi izvješće o utrošenim sredstvima Federalnom ministarstvu financija/ Federalnom ministarstvu finansija i Vladi Federacije Bosne i Hercegovine sukladno Zakonu.

VI.

Ova Odluka stupa na snagu narednog dana od dana objavljivanja u "Službenim novinama Federacije BiH".

V broj 561/10

1. srpnja 2010. godine
Sarajevo

Premijer

Mustafa Mujezinović, v. r.

На основу члана 19. став 2. Закона о Влади Федерације Босне и Херцеговине ("Службене новине Федерације БиХ", број 1/94, 8/95, 58/02, 19/03, 2/06 и 8/06), Влада Федерације Босне и Херцеговине, на 149. сједници одржаној 1. јула 2010. године, доноси

ОДЛУКУ

О УСВАЈАЊУ ПРОГРАМА УТРОШКА СРЕДСТАВА СА КРИТЕРИЈИМА РАСПОДЈЕЛЕ СРЕДСТАВА "ГРАНТОВИ ПОЈЕДИНЦИМА - ПОТПОРА УДРУЖЕЊИМА ПОТРОШАЧА" УТВРЂЕНОГ БУЏЕТОМ ФЕДЕРАЦИЈЕ БОСНЕ И ХЕРЦЕГОВИНЕ ЗА 2010. ГОДИНУ ФЕДЕРАЛНОМ МИНИСТАРСТВУ ТРГОВИНЕ

I

Усваја се Програм утроска средстава са критеријима расподеле средстава "Грантови појединцима-потпора удружењима потрошача" Федералног министарства трговине утврђеног у раздјелу 22; позиција 614200 Буџета Федерације Босне и Херцеговине за 2010. годину ("Службене новине Федерације БиХ", број 81/09) у износу од 100.000,00 КМ (стохиљада КМ), како слиједи:

Програм утроска средстава са критеријима расподеле средстава "Грантови појединцима-потпора удружењима потрошача"

Ред бр.	Назив програма - мјере и активности	Циљ програма	Критерији за избор удружења	Организације (приматељи извршења)	Надзор над средствима	Износ у КМ
1.	Подршка раду и јачању капацитета удружења потрошача.	-побољшање и стварање услова за успјешан рад удружења кроз суфинансирање режиских трошкова и трошкова ПТТ и сл. услуга, -техничка подршка	-број чланова удружења, -осигуран простор за рад, телефонска линија и Е пошта, -реализиране активности на подручју заштите потрошача у претходне двије године	-Удружења потрошача регистрована на подручју Федерације БиХ	Надзор о намјенском утрошку средстава врши Федерално министарство трговине	27.000,00
2.	Информисање потрошача о основном правима и заштити кроз упознавање са: - законодавним и институционалним оквиром за заштиту потрошача, укључујући могуће начине рјешавања потрошачких спорова -заштита потрошача у слиједећим областима: куповина производа и услуга, јавне услуге, финансијске услуге, телекомуникацијске слуге.	Унапређење информисаности потрошача путем одржавања стручних савјетовања, семинара, скупова, радионица и округлих столова, учешћа у ТВ и радио емисијама, издавање информативних летака, брошура и осталих информативних материјала.	-прецизно дефинирање проблема и начина његовог рјешавања - дефинисање циљне групе - обухватност и ефикасност резултата пројекта, - финансијска изводљивост предложеног пројекта - капацитети (технички и кадровски) подносиоца пријаве за реализирање предложених пројектних активности - сарадња са другим организација мана реализацији пројекта.	-Удружења потрошача регистрована на подручју Федерације БиХ	Надзор о намјенском утрошку средстава врши Федерално министарство трговине	53.000,00
3.	Савјетовање потрошача и подршка у рјешавању њихових проблема у областима: -куповина производа и услуге - јавне услуге, - финансијске услуге и телекомуникацијске услуге	Повећање нивоа заштите потрошача путем организованог професионалног савјетовања у конкретним потрошачким проблемима	-прецизно дефинисање проблема и начина његовог рјешавања - дефинирање циљне групе - обухватност и ефикасност резултата пројекта - финансијска изводљивост предложеног пројекта - капацитети (технички и кадровски) подносиоца пријаве за реализирање предложених пројектних активности, - сарадња са другим организација ма на реализацији пројекта.	Удружења потрошача регистрована на подручју Федерације БиХ	Надзор о намјенском утрошку средстава врши Федерално министарство трговине	20.000,00
UKUPNO:						100.000,00

II

Средства из тачке I ове Одлуке ће се распоређивати према критеријима утврђеним у тачки I ове Одлуке.

III

Избор корисника врши стручна комисија, коју именује федерални министар трговине на основу Јавног позива који се објављује у средствима јавног информисања и веб страници Министарства.

Јавни позив за грант средстава из става 1. ове Одлуке расписује Федерално министарство трговине.

Резултати јавног позива из става 1. ове тачке објављују се у средствима јавног информисања у којима је овај јавни позив и објављен.

IV

За сваки издатак средстава из гранта "Грантови појединцима - потпора удружењима потрошача" према Програму утрошка средстава из тачке I ове Одлуке, Федерални министар трговине доноси посебну одлуку.

V

Федерално министарство трговине ће подносити извјештај о утрошеним средствима Федералном министарству финансија/ Федералном министарству финансија и Влади Федерације Босне и Херцеговине у складу са Законом.

VI

Ова Одлука ступа на снагу наредног дана од дана објављивања у "Службеним новинама Федерације БиХ".

В број 561/10
1. јула 2010. године
Сарајево

Премијер
Мустафа Муџезиновић, с. р.

На основу члана 19. став 2. Закона о Влади Федерације Босне и Херцеговине ("Службене новине Федерације БиХ", број 1/94, 8/95, 58/02, 19/03, 2/06 и 8/06), Влада Федерације Босне и Херцеговине, на 149. сједници одржаној 1. јула 2010. године, доноси

ODLUKU

O USVAJANJU PROGRAMA UTROŠKA SREDSTAVA SA KRITERIJIMA RASPODJELE SREDSTAVA "GRANTOVI POJEDINCIMA - POTPORA UDRUŽENJIMA POTROŠAČA" UTVRĐENOG BUDŽETOM FEDERACIJE BOSNE I HERCEGOVINE ZA 2010. GODINU FEDERALNOM MINISTARSTVU TRGOVINE

I.

Usvaja se Program utroška sredstava sa kriterijima raspodjele sredstava "Grantovi pojedincima-potpورا удружењима потрошача" Federalnog ministarstva трговине utvrđenog u razdjelu 22; pozicija 614200 Budžeta Federacije Bosne i Hercegovine za 2010. godinu ("Службене новине Федерације БиХ", број 81/09) u износу од 100.000,00 КМ (стотилјада КМ), како слједи:

Program utroška sredstava sa kriterijima raspodjele sredstava "Grantovi pojedincima-potpора удружењима потрошача"

Red br.	Naziv programa - mjere i aktivnosti	Cilj programa	Kriterij za izbor udruženja	Organizacije (primatelji izvršenja)	Nadzor nad sredstvima	Iznos u KM
1.	Podrška radu i jačanju kapaciteta udruženja potrošača.	- poboljšanje i stvaranje uslova za uspješan rad udruženja kroz sufinansiranje režijskih troškova i troškova PTT i sl. usluga, - tehnička podrška	- broj članova udruženja, - osiguran prostor za rad, telefonska linija i E pošta, -realizirane aktivnosti na području zaštite potrošača u prethodne dvije godine	- Udruženja potrošača registrirana na području Federacije BiH	Nadzor o namjenskom utrošku sredstava vrši Federalno ministarstvo trgovine	27.000,00
2.	Informisanje potrošača o osnovnom pravima i zaštiti kroz upoznavanje sa: - zakonodavnim i institucionalnim okvirom za zaštitu potrošača, uključujući moguće načine rješavanja potrošačkih sporova - zaštita potrošača u slijedećim oblastima: kupovina proizvoda i usluga, javne usluge, finansijske usluge, telekomunikacijske usluge.	Unapređenje informisanosti potrošača putem održavanja stručnih savjetovanja, seminara, skupova, radionica i okruglih stolova, učešća u TV i radio emisijama, izdavanje informativnih letaka, brošura i ostalih informativnih materijala.	-precizno definiranje problema i načina njegovog rješavanja - definiranje ciljne grupe - obuhvatnost i efikasnost rezultata projekta, - finansijska izvodljivost predloženog projekta - kapaciteti (tehnički i kadrovski) podnosioca prijave za realiziranje predloženih projektnih aktivnosti - saradnja sa drugim organizacijama na realizaciji projekta.	-Udruženja potrošača registrovana na području Federacije BiH	Nadzor o namjenskom utrošku sredstava vrši Federalno ministarstvo trgovine	53.000,00
3.	Savjetovanje potrošača i podrška u rješavanju njihovih problema u oblastima: -kupovina proizvoda i usluge - javne usluge, - finansijske usluge i telekomunikacijske usluge	Povećanje nivoa zaštite potrošača putem organiziranog profesionalnog savjetovanja u konkretnim potrošačkim problemima	-precizno definisanje problema i načina njegovog rješavanja - definiranje ciljne grupe - obuhvatnost i efikasnost rezultata projekta - finansijska izvodljivost predloženog projekta - kapaciteti (tehnički i kadrovski) podnosioca prijave za realiziranje predloženih projektnih aktivnosti, - suradnja sa drugim organizacijama na realizaciji projekta.	Udruženja potrošača registrirana na području Federacije BiH	Nadzor o namjenskom utrošku sredstava vrši Federalno ministarstvo trgovine	20.000,00
UKUPNO:						100.000,00

II.

Sredstva iz tačke I. ove Odluke će se raspoređivati prema kriterijima utvrđenim u tački I. ove Odluke.

III.

Izbor korisnika vrši stručna komisija, koju imenuje Federalni ministar trgovine na osnovu Javnog poziva koji se objavljuje u sredstvima javnog informisanja i web stranici Ministarstva.

Javni poziv za grant sredstava iz stava 1. ove Odluke raspisuje Federalno ministarstvo trgovine.

Rezultati javnog poziva iz stava 1. ove tačke objavljuju se u sredstvima javnog informisanja u kojima je ovaj javni poziv i objavljen.

IV.

Za svaki izdatak sredstava iz granta "Grantovi pojedincima - potpora udruženjima potrošača" prema Programu utroška sredstava iz tačke I. ove Odluke, federalni ministar trgovine donosi posebnu odluku.

V.

Federalno ministarstvo trgovine će podnositi izvještaj o utrošenim sredstvima Federalnom ministarstvu finansija/ Federalnom ministarstvu finansija i Vladi Federacije Bosne i Hercegovine u skladu sa Zakonom.

VI.

Ova Odluka stupa na snagu narednog dana od dana objavljivanja u "Službenim novinama Federacije BiH".

V broj 561/10
1. jula 2010. godine
Sarajevo

Premijer
Mustafa Mujzinović, s. r.

736

Na temelju članka 19. stavak 2. Zakona o Vladi Federacije BiH ("Službene novine Federacije BiH" broj 1/94, 8/95, 58/02), članka 12. Zakona o cestama Federacije BiH ("Službene novine Federacije BiH", broj 12/10, 16/10) i članka 313. Zakona o gospodarskim društvima ("Službene novine Federacije BiH", broj 23/99, 45/00, 2/02, 6/02 i 29/03, 68/05, 91/07, 84/08 i 7/09), u ime Federacije Bosne i Hercegovine, Vlada Federacije Bosne i Hercegovine, na 149. sjednici održanoj 1. srpnja 2010. godine, donosi

ODLUKU

O USKLADIVANJU NAZIVA FIRME, DJELATNOSTI, NAČINA UPRAVLJANJA I POSLOVANJA I KAPITALA JP DIREKCIJA CESTA FEDERACIJE BiH DRUŠTVA SA OGRANIČENOM ODGOVORNOŠĆU SARAJEVO

I.

Ovom Odlukom, uskladuje se naziv firme, djelatnost, način upravljanja i poslovanja i kapital JP Direkcije cesta Federacije BiH društva sa ograničenom odgovornošću Sarajevo.

II.

Direkcije cesta Federacije BiH Sarajevo formirana je na temelju Zakona o cestama Federacije BiH ("Službene novine Federacije BiH", br. 6/02 i 18/02) i upisana u sudski registar kod Kantonalnog suda u Sarajevu pod brojem UF/I-1528/02 dana 24.10.2002. godine.

U Javnom poduzeću Direkcija cesta Federacije BiH d.o.o. Sarajevo izvršeno je usklađivanje na temelju Odluke o usklađivanju oblika organiziranja, naziva firme i djelatnosti Direkcije cesta Federacije BiH broj UP-01-06-2754/05 od

23.06.2005. godine na koju je Vlada Federacije BiH dala suglasnost svojom odlukom V broj 340/05 od 07.07. 2007. godine a sukladno Zakonu o gospodarskim društvima.

Javno poduzeće Direkcija cesta Federacije BiH d.o.o. Sarajevo je pravni sljednik Direkcije cesta Federacije BiH Sarajevo.

III.

Puni naziv firme glasi: Javno poduzeće Ceste Federacije BiH društvo sa ograničenom odgovornošću, Sarajevo.

Skraćeni naziv firme je: JP Ceste Federacije BiH d.o.o. Sarajevo.

Sjedište JP Cesta Federacije BiH je u Sarajevu, ul. Terezija 54.

JP Ceste Federacije BiH d.o.o. Sarajevo je pravni sljednik JP Direkcije cesta Federacije BiH Sarajevo.

J P Ceste Federacije BiH d.o.o. Sarajevo će imati Ured u Mostaru.

IV.

Djelatnost Cesta Federacije BiH na magistralnim cestama u Federaciji su:

- priprema dugoročnih, srednjoročnih i godišnjih planova i programa razvitka, rekonstruiranja, obnove, izgradnje i održavanja cesta i objekata na cestama, kao i izvješća o realizaciji tih planova i programa;
- investitorski poslovi za studije i projekte, obnovu, izgradnju, rekonstruiranje i održavanje na cestama i objektima;
- poslovi održavanja i zaštite cesta,
- predlaganje finansijskih planova i izvješća te unapređenja načina ubiranja sredstava za financiranje cesta;
- ustupanje radova izgradnje, rekonstruiranja, obnove i održavanja cesta,
- priprema podloga za dodjelu koncesija;
- priprema i praćenje realizacije programa mjera i aktivnosti za unapređenje sigurnosti prometa na cestama kojim upravlja;
- vođenje evidencije (baze podataka) cesta, objekata, prometne signalizacije i opreme na cestama i katastra cestovnog zemljišnog pojasa;
- priprema potrebne dokumentacije za osiguranje i implementaciju donacija i kreditnih sredstava sukladno propisima i drugim aktima;
- poslovi iz imovinsko-pravne oblasti koji se odnose na zaštitu, rekonstruiranje i izgradnju cesta;
- prikupljanje podataka i obavješćivanje javnosti o stanju cesta i načinu odvijanja prometa;
- poduzimanje potrebnih mjera za očuvanje i zaštitu okolice;
- ostale djelatnosti sadržane u aktu o osnivanju Cesta F BiH.

Ceste F BiH, pored poslova iz stavka 1. ove točke, obavljaju i sljedeće poslove:

- 70.110 Stvaranje novih nekretnina za prodaju
- 70.120 Kupnja i prodaja vlastitih nekretnina
- 70.200 Iznajmljivanje vlastitih nekretnina
- 74.140 Savjetovanje u vezi sa poslovanjem i upravljanjem
- 74.200 Arhitektonske i inženjerske djelatnosti i tehničko savjetovanje

V.

JP Ceste Federacije BiH finansijska sredstva za održavanje, zaštitu, obnovu, rekonstrukciju i izgradnju cesta i proširenje materijalne osnove rada osigurava iz godišnjih, posebnih i drugih naknada, koji imaju karakter javnih prihoda, iz kredita, donacija/grantova, a sukladno Zakonu o cestama Federacije BiH.

Razlika javnih prihoda i javnih rashoda JP Cesta FBiH predstavlja finansijski rezultat, koji je neoporeziv. Iskazani finansijski rezultat ne može biti predmet ponovne raspodjele na dividendu ili povećanje kapitala. Finansijski rezultat se raspoređuje na obveze prema planiranoj namjeni.

Okavio stvorene obveze predstavljaju izvor sredstava koji će se utrošiti isključivo za upravljanje, građenje, rekonstruiranje, održavanje i zaštitu magistralnih cesta.

Poslovne knjige i druge evidencije JP Cesta FBiH vodiće se sukladno sa Kontnim planom za gospodarska društva.

Opseg i način poslovanja i kapital Cesta FBiH utvrditi će se sukladno

zakonima i međunarodnim računovodstvenim standardima i međunarodnim standardima finansijskog izvješćavanja kojima se uređuju materijalno-finansijsko poslovanje i računovodstvene politike.

JP Ceste F BiH kao upravitelj vodi evidenciju o sredstvima infrastrukture i ostalim sredstvima u vlasništvu F BiH datim na upravljanje.

Upisani kapital JP Ceste F BiH iznosi 2.000,00 KM kao minimalni iznos za upis u registar Društava.

VI.

Skupština JP Cesta F BiH ima sljedeće nadležnosti:

- daje suglasnost na plan poslovanja, odnosno revidirani plan poslovanja;
- daje suglasnost na statut;
- usvaja godišnje izvješće koje uključuje finansijsko izvješće i izvješće revizora, Nadzornog odbora i Odbora za reviziju;
- odlučuje o promjeni oblika organiziranja i statusnim promjenama;
- odlučuje o povećanju i smanjenju temeljnog kapitala;
- imenuje i razrješava Nadzorni odbor na prijedlog Osnivača;
- daje upute i smjernice nadzornim odborima javnih poduzeća;
- imenuje i razrješava Odbor za reviziju, na prijedlog Nadzornog odbora;
- daje suglasnost na imenovanje članova Uprave;
- utvrđuje politiku, strategiju i akcijski plan razvitka cestovne infrastrukture;
- odlučuje o drugim pitanjima sukladno Zakonu i drugim propisima;
- u izvanrednim okolnostima daje obvezne instrukcije tijelima javnih poduzeća.

Vlada FBiH, kao Utemeljitelj JP Cesta F BiH, za poslove iz stavka 1. ove točke imenuje punomoćnike na prijedlog Federalnog ministarstva prometa i komunikacija koji predstavljaju Skupštinu Društva sukladno sa Uredbom o vršenju ovlaštenja organa Federacije Bosne i Hercegovine u gospodarskim društvima sa učešćem državnog kapitala.

Skupština Društva donosi odluke samo uz prethodnu suglasnost Vlade F BiH za nadležnosti navedene u stavku 1. točke VI kao i za ostale nadležnosti Skupštine koje su utvrđene Zakonom o gospodarskim društvima, Zakonom o javnim poduzećima u gospodarskim društvima i Statutom Društva.

VII.

Nadzorni odbor imenuje i razrješava Skupština Društva na prijedlog Utemeljitelja.

Nadzorni odbor ima pet članova i imenuje se na način i po postupku utvrđenim Zakonom o cestama Federacije BiH, Zakonom o gospodarskim društvima i Zakonom o ministarskim, vladinim i drugim imenovanjima u Federaciji BiH od predstavnika Federalnog ministarstva prometa i komunikacija, Federalnog ministarstva financija, Federalnog ministarstva unutarnjih poslova i stručnih lica iz oblasti cesta na osnovu kriterija koje će utvrditi Federalno ministarstvo prometa i komunikacija.

Predsjednik i članovi Nadzornog odbora imenuju se istovremeno na period od četiri godine.

Vlada Federacije će danom stupanja na snagu ove Odluke donijeti Rješenje o razrješenju dosadašnjeg Nadzornog odbora JP Direkcije cesta F BiH, te istovremeno donijeti Rješenje o privremenom imenovanju Nadzornog odbora JP Ceste

Federacije BiH na period od 60 dana odnosno do okončanja procedure imenovanja Nadzornog odbora sukladno zakonu.

VIII.

Sukladno sa ovom Odlukom JP Ceste Federacije BiH uskladit će Statut i druge opće akte u roku od 60 dana od dana stupanja na snagu ove Odluke.

IX.

Ova Odluka je temelj za upis usklađivanja naziva firme, djelatnosti i načina upravljanja i kapitala u registru Društava.

Prijavu za usklađivanje iz stavka 1. ovog članka podnosi direktor JP Cesta F BiH.

X.

Ova Odluka stupa na snagu narednog dana od dana objavljivanja u "Službenim novinama Federacije BiH".

V broj 562/10

1. srpnja 2010. godine

Sarajevo

Premijer

Mustafa Mujezinović, v. r.

На основу члана 19. став 2. Закона о Влади Федерације БиХ ("Службене новине Федерације БиХ", број 1/94, 8/95 и 58/02), члана 12. Закона о цестама Федерације БиХ ("Службене новине Федерације БиХ", број 12/10 и 16/10) и члана 313. Закона о привредним друштвима ("Службене новине Федерације БиХ", број 23/99, 45/00, 2/02, 6/02 и 29/03, 68/05, 91/07, 84/08 и 7/09), у име Федерације Босне и Херцеговине, Влада Федерације Босне и Херцеговине, на сједници 149. одржаној 1. јула 2010. године, доноси

ОДЛУКУ

О УСКЛАЂИВАЊУ НАЗИВА ФИРМЕ, ДЈЕЛАТНОСТИ, НАЧИНА УПРАВЉАЊА И ПОСЛОВАЊА И КАПИТАЛА ЈП ДИРЕКЦИЈА ЦЕСТЕ ФЕДЕРАЦИЈЕ БиХ ДРУШТВА СА ОГРАНИЧЕНОМ ОДГОВОРНОСТИ САРАЈЕВО

I

Овом Одлуком, усклађује се назив фирме, дјелатност, начин управљања и пословања и капитал ЈП Дирекције цеста Федерације БиХ друштва са ограниченом одговорности Сарајево.

II

Дирекције цеста Федерације БиХ Сарајево формирана је на основу Закона о цестама Федерације БиХ ("Службене новине Федерације БиХ", бр. 6/02 и 18/02) и уписана у судски регистар код Кантоналног суда у Сарајеву под бројем УФ/І-1528/02 дана 24.10.2002. године.

У Јавном предузећу Дирекција цеста Федерације БиХ д.о.о. Сарајево извршено је усклађивање на основу Одлуке о усклађивању облика организовања, назива фирме и дјелатности Дирекције цеста Федерације БиХ број УП-01-06-2754/05 од 23.06.2005. год. на коју је Влада Федерације БиХ дала сагласност својом одлуком В број 340/05 од 07.07.2007. године а у складу са Законом о привредним друштвима.

Јавно предузеће Дирекција цеста Федерације БиХ д.о.о. Сарајево је правни сљедбеник Дирекције цеста Федерације БиХ Сарајево.

III

Пуни назив фирме гласи: Јавно предузеће Цесте Федерације БиХ друштво са ограниченом одговорности, Сарајево.

Скраћени назив фирме је: ЈП Цесте Федерације БиХ д.о.о. Сарајево.

Сједиште ЈП Цеста Федерације БиХ је у Сарајеву, ул. Терезија 54.

ЈП Цесте Федерације БиХ д.о.о. Сарајево је правни сљедбеник ЈП Дирекције цеста Федерације БиХ Сарајево.

ЈП Цесте Федерације БиХ д.о.о. Сарајево ће имати канцеларију у Мостару.

IV

Дјелатност Цеста Федерације БиХ на магистралним цестама у Федерацији су:

- припрема дугорочних, средњорочних и годишњих планова и програма развоја, реконструкције, обнове, изградње и одржавања цеста и објеката на цестама, као и извјештаје о реализацији тих планова и програма;
- инвеститорски послови за студије и пројекте, обнову, изградњу, реконструкцију и одржавање на цестама и објектима;
- послови одржавања и заштите цеста,
- предлагање финансијских планова и извјештаја те унапређења начина убирања средстава за финансирање цеста;
- уступање радова изградње, реконструкције, обнове и одржавања цеста,
- припрема подлога за дојелу концесија;
- припрема и праћење реализације програма мјера и активности за унапређење сигурности саобраћаја на цестама којим управља;
- вођење евиденције (базе података) цеста, објеката, саобраћајне сигнализације и опреме на цестама и катастра цестовног земљишног појаса;
- припрема потребне документације за осигурање и имплементацију донација и кредитних средстава у складу са прописима и другим актима;
- послови из имовинско-правне области који се односе на заштиту, реконструкцију и изградњу цеста;
- прикупљање података и обавјештавање јавности о стању цеста и начину одвијања саобраћаја;
- предузимање потребних мјера за очување и заштиту околине;
- остале активности садржане у акту о оснивању Цеста Ф БиХ.

Цесте Ф БиХ, поред послова из става 1. ове тачке, обављају и сљедеће послове:

- 70.110 Стварање нових некретнина за продају
- 70.120 Куповина и продаја властитих некретнина
- 70.200 Изнајмљивање властитих некретнина
- 74.140 Савјетовање у вези са пословањем и управљањем
- 74.200 Архитектонске и инжињерске дјелатности и техничко савјетовање

V

ЈП Цесте Федерације БиХ финансијска средства за одржавање, заштиту, обнову, реконструкцију и изградњу цеста и проширење материјалне основе рада осигурава из годишњих, посебних и других накнада, који имају карактер јавних прихода, из кредита, донација/грантова, а у складу са Законом о цестама Федерације БиХ.

Разлика јавних прихода и јавних расхода ЈП Цеста ФБиХ представља финансијски резултат, који је неопорезив. Исказани финансијски резултат не може бити предмет поновне расподеле на дивиденду или повећање капитала. Финансијски резултат се распоређује на обавезе према планираној намјени.

Овако створене обавезе представљају извор средстава који ће се утрошити искључиво за управљање, грађење, реконструкцију, одржавање и заштиту магистралних цеста.

Пословне књиге и друге евиденције ЈП Цеста ФБиХ водиће се у складу са Контним планом за привредна друштва.

Обим и начин пословања и капитал Цеста ФБиХ утврдиће се у складу са законима и међународним рачуноводственим стандардима и међународним стандардима финансијског извјештавања којима се уређују материјално-финансијско пословање и рачуноводствене политике.

ЈП Цесте ФБиХ као управитељ води евиденцију о средствима инфраструктуре и осталим средствима у власништву ФБиХ датим на управљање.

Уписани капитал ЈП Цесте ФБиХ износи 2.000,00 КМ као минимални износ за упис у регистар Друштва.

VI

Скупштина ЈП Цеста ФБиХ има слиједеће надлежности:

- даје сагласност на план пословања, односно ревидирани план пословања;
- даје сагласност на статут;
- усваја годишње извјештаје које укључује финансијски извјештај и извјештај ревизора, Надзорног одбора и Одбора за ревизију;
- одлучује о промјени облика организовања и статусним промјенама;
- одлучује о повећању и смањењу основног капитала;
- именује и разрешава Надзорни одбор на приједлог Оснивача;
- даје упуте и смјернице надзорним одборима јавних предузећа;
- именује и разрешава Одбор за ревизију, на приједлог Надзорног одбора;
- даје сагласност на именовање чланова Управе;
- утврђује политику, стратегију и акцијски план развоја цестовне инфраструктуре;
- одлучује о другим питањима у складу са Законом и другим прописима;
- у изванредним околностима даје обавезне инструкције тијелима јавних предузећа.

Влада ФБиХ, као Оснивач ЈП Цеста ФБиХ, за послове из става 1. ове тачке именује пуномоћнике на приједлог Федералног министарства промета и комуникација који представљају Скупштину Друштва у складу са уредбом о вршењу овлашћења органа Федерације Босне и Херцеговине у привредним друштвима са учешћем државног капитала.

Скупштина Друштва доноси одлуке само уз претходну сагласност Владе ФБиХ за надлежности наведене у ставу 1. тачке VI као и за остале надлежности Скупштине које су утврђене Законом о привредним друштвима, Законом о јавним предузећима у привредним друштвима и Статутом Друштва.

VII

Надзорни одбор именује и разрешава Скупштина Друштва на приједлог Оснивача.

Надзорни одбор има пет чланова и именује се на начин и по поступку утврђеним Законом о цестама Федерације БиХ, Законом о привредним друштвима и Законом о министарским, владиним и другим именованима у Федерацији БиХ од представника Федералног министарства промета и комуникација, Федералног министарства финансија, Федералног министарства унутрашњих послова и стручних лица из области цеста на основу критерија које ће утврдити Федерално министарство промета и комуникација.

Председник и чланови Надзорног одбора именују се истовремено на период од четири године.

Влада Федерације ће даном ступања на снагу ове Одлуке донијети Рјешење о разрешењу досадашњег Надзорног одбора ЈП Дирекције цеста ФБиХ, те истовремено донијети Рјешење о привременом именовању Надзорног одбора ЈП Цесте Федерације БиХ на период од 60 дана односно до окончања процедуре именовања Надзорног одбора у складу са законом.

VIII

У складу са овом Одлуком ЈП Цесте Федерације БиХ ускладиће Статут и друге опште акте у року од 60 дана од дана ступања на снагу ове Одлуке.

IX

Ова Одлука је основ за упис усклађивања назива фирме, дјелатности и начина управљања и капитала у регистру Друштва.

Пријаву за усклађивање из става 1. овог члана подноси директор ЈП Цеста ФБиХ.

X

Ова Одлука ступа на снагу наредног дана од дана објављивања у "Службеним новинама Федерације БиХ".

В број 562/10
1. јула 2010. године
Сарајево

Премијер
Мустафа Муџениновић, с. р.

На основу члана 19. став 2. Закона о Влади Федерације БиХ ("Службене новине Федерације БиХ", број 1/94, 8/95 и 58/02), члана 12. Закона о цестама Федерације БиХ ("Службене новине Федерације БиХ", број 12/10 и 16/10) и члана 313. Закона о привредним друштвима ("Службене новине Федерације БиХ", број 23/99, 45/00, 2/02, 6/02 и 29/03, 68/05, 91/07, 84/08 и 7/09), у име Федерације Босне и Херцеговине, Влада Федерације Босне и Херцеговине, на сједници 149. одржаној 1. јула 2010. године, доноси

ODLUKU

O USKLADIVANJU NAZIVA FIRME, DJELATNOSTI, NAČINA UPRAVLJANJA I POSLOVANJA I KAPITALA JP DIREKCIJA CESTE FEDERACIJE BiH DRUŠTVA SA OGRANIČENOM ODGOVORNOSTI SARAJEVO

I.

Овом Одлуком, усклађује се назив фирме, дјелатност, начин управљања и пословања и капитал ЈП Дирекције цеста Федерације БиХ друштва са ограниченом одговорношћу Сарајево.

II.

Дирекције цеста Федерације БиХ Сарајево формирана је на основу Закона о цестама Федерације БиХ ("Службене новине Федерације БиХ", бр. 6/02 и 18/02) и уписана у судски регистар код Кантоналног суда у Сарајеву под бројем UF/I-1528/02 дана 24.10.2002. године.

У Јавном предузећу Дирекција цеста Федерације БиХ д.о.о. Сарајево извршено је усклађивање на основу Одлуке о усклађивању облика организовања, назива фирме и дјелатности Дирекције цеста Федерације БиХ број UP-01-06-2754/05 од 23.06.2005. год. на коју је Влада Федерације БиХ дала сагласност својом одлуком V број 340/05 од 07.07.2007. године а у складу са Законом о привредним друштвима.

Јавно предузеће Дирекција цеста Федерације БиХ д.о.о. Сарајево је правни слједбеник Дирекције цеста Федерације БиХ Сарајево.

III.

Пуни назив фирме гласи: Јавно предузеће Цесте Федерације БиХ друштво са ограниченом одговорношћу, Сарајево.

Скраћени назив фирме је: ЈП Цесте Федерације БиХ д.о.о. Сарајево.

Сједиште ЈП Цеста Федерације БиХ је у Сарајеву, ул. Терезија 54.

ЈП Цесте Федерације БиХ д.о.о. Сарајево је правни слједбеник ЈП Дирекције цеста Федерације БиХ Сарајево.

ЈП Цесте Федерације БиХ д.о.о. Сарајево ће имати канцеларију у Mostaru.

IV.

Дјелатност Цеста Федерације БиХ на магистралним цестама у Федерацији су:

- припрема дугорочних, средњорочних и годишњих планова и програма развоја, реконструкције, обнове, изградње и одржавања цеста и објеката на цестама, као и извјештаје о реализацији тих планова и програма;
- инвеститорски послови за студије и пројекте, обнову, изградњу, реконструкцију и одржавање на цестама и објектима;
- послови одржавања и заштите цеста,
- предлагање финансијских планова и извјештаја те унапредња начина прикупљања средстава за финансирање цеста;

- ustupanje radova izgradnje, rekonstrukcije, obnove i održavanja cesta,
- priprema podloga za dodjelu koncesija;
- priprema i praćenje realizacije programa mjera i aktivnosti za unapređenje sigurnosti saobraćaja na cestama kojim upravlja;
- vođenje evidencije (baze podataka) cesta, objekata, saobraćajne signalizacije i opreme na cestama i katastra cestovnog zemljišnog pojasa;
- priprema potrebne dokumentacije za osiguranje i implementaciju donacija i kreditnih sredstava u skladu sa propisima i drugim aktima;
- poslovi iz imovinsko-pravne oblasti koji se odnose na zaštitu, rekonstrukciju i izgradnju cesta;
- prikupljanje podataka i obavještanje javnosti o stanju cesta i načinu odvijanja saobraćaja;
- preduzimanje potrebnih mjera za očuvanje i zaštitu okoline;
- ostale aktivnosti sadržane u aktu o osnivanju Cesta FBiH.

Ceste F BiH, pored poslova iz stava 1. Ove tačke, obavljaju i slijedeće poslove:

- 70.110 Stvaranje novih nekretnina za prodaju
- 70.120 Kupovina i prodaja vlastitih nekretnina
- 70.200 Iznajmljivanje vlastitih nekretnina
- 74.140 Savjetovanje u vezi sa poslovanjem i upravljanjem
- 74.200 Arhitektonske i inženjerske djelatnosti i tehničko savjetovanje

V.

JP Ceste Federacije BiH finansijska sredstva za održavanje, zaštitu, obnovu, rekonstrukciju i izgradnju cesta i proširenje materijalne osnove rada osigurava iz godišnjih, posebnih i drugih naknada, koji imaju karakter javnih prihoda, iz kredita, donacija/grantova, a u skladu sa Zakonom o cestama Federacije BiH.

Razlika javnih prihoda i javnih rashoda JP Cesta FBiH predstavlja finansijski rezultat, koji je neoporeziv. Iskazani finansijski rezultat ne može biti predmet ponovne raspodjele na dividendu ili povećanje kapitala. Finansijski rezultat se raspoređuje na obaveze prema planiranoj namjeni.

Ovako stvorene obaveze predstavljaju izvor sredstava koji će se utrošiti isključivo za upravljanje, građenje, rekonstrukciju, održavanje i zaštitu magistralnih cesta.

Poslovne knjige i druge evidencije JP Cesta FBiH vodiće se u skladu sa Kontnim planom za privredna društva.

Obim i način poslovanja i kapital Cesta FBiH utvrdiće se u skladu sa zakonima i međunarodnim računovodstvenim standardima i međunarodnim standardima finansijskog izvještavanja kojima se uređuju materijalno-finansijsko poslovanje i računovodstvene politike.

JP Ceste FBiH kao upravitelj vodi evidenciju o sredstvima infrastrukture i ostalim sredstvima u vlasništvu FBiH datim na upravljanje.

Upisani kapital JP Ceste FBiH iznosi 2.000,00 KM kao minimalni iznos za upis u registar Društava.

VI.

Skupština JP Cesta FBiH ima slijedeće nadležnosti:

- daje saglasnost na plan poslovanja, odnosno revidirani plan poslovanja;
- daje saglasnost na statut;
- usvaja godišnje izvještaje koje uključuje finansijski izvještaj i izvještaj revizora, Nadzornog odbora i Odbora za reviziju;
- odlučuje o promjeni oblika organizovanja i statusnim promjenama;
- odlučuje o povećanju i smanjenju osnovnog kapitala;
- imenuje i razrješava Nadzorni odbor na prijedlog Osnivača;
- daje upute i smjernice nadzornim odborima javnih preduzeća;

- imenuje i razrješava Odbor za reviziju, na prijedlog Nadzornog odbora;
- daje saglasnost na imenovanje članova Uprave;
- utvrđuje politiku, strategiju i akcijski plan razvoja cestovne infrastrukture;
- odlučuje o drugim pitanjima u skladu sa Zakonom i drugim propisima;
- u izvanrednim okolnostima daje obavezne instrukcije tijelima javnih preduzeća.

Vlada FBiH, kao Osnivač JP Cesta FBiH, za poslove iz stava 1. ove tačke imenuje punomoćnike na prijedlog Federalnog ministarstva prometa i komunikacija koji predstavljaju Skupštinu Društva u skladu sa Uredbom o vršenju ovlaštenja organa Federacije Bosne i Hercegovine u privrednim društvima sa učešćem državnog kapitala.

Skupština Društva donosi odluke samo uz prethodnu saglasnost Vlade FBiH za nadležnosti navedene u stavu 1. tačke VI kao i za ostale nadležnosti Skupštine koje su utvrđene Zakonom o privrednim društvima, Zakonom o javnim preduzećima u privrednim društvima i Statutom Društva.

VII.

Nadzorni odbor imenuje i razrješava Skupština Društva na prijedlog Osnivača.

Nadzorni odbor ima pet članova i imenuje se na način i po postupku utvrđenim Zakonom o cestama Federacije BiH, Zakonom o privrednim društvima i Zakonom o ministarskim, vladinim i drugim imenovanjima u Federaciji BiH od predstavnika Federalnog ministarstva prometa i komunikacija, Federalnog ministarstva finansija, Federalnog ministarstva unutrašnjih poslova i stručnih lica iz oblasti cesta na osnovu kriterija koje će utvrditi Federalno ministarstvo prometa i komunikacija.

Predsjednik i članovi Nadzornog odbora imenuju se istovremeno na period od četiri godine.

Vlada Federacije će danom stupanja na snagu ove Odluke donijeti Rješenje o razrješnju dosadašnjeg Nadzornog odbora JP Direkcije cesta F BiH, te istovremeno donijeti Rješenje o privremenom imenovanju Nadzornog odbora JP Ceste Federacije BiH na period od 60 dana odnosno do okončanja procedure imenovanja Nadzornog odbora u skladu sa zakonom.

VIII.

U skladu sa ovom Odlukom JP Ceste Federacije BiH uskladit će Statut i druge opšte akte u roku od 60 dana od dana stupanja na snagu ove Odluke.

IX.

Ova Odluka je osnov za upis usklađivanja naziva firme, djelatnosti i načina upravljanja i kapitala u registru Društava.

Prijavu za usklađivanje iz stava 1. ovog člana podnosi direktor JP Cesta FBiH.

X.

Ova Odluka stupa na snagu narednog dana od dana objavljivanja u "Službenim novinama Federacije BiH".

V broj 562/10
1. jula 2010. godine
Sarajevo

Premijer
Mustafa Mujezinović, s. r.

737

Na temelju članka 19. stavak 2. Zakona o Vladi Federaciji Bosne i Hercegovine ("Službene novine Federacije BiH", broj 1/94, 8/95, 58/02, 19/03, 2/06 i 8/06), Vlada Federacije Bosne i Hercegovine, na 149. sjednici održanoj 1. srpnja 2010. godine, donosi

ODLUKU**O DAVANJU SUGLASNOSTI ZA ZAKLJUČIVANJE
UGOVORA O STRATEŠKOM PARTNERSTVU VLADE
FEDERACIJE BOSNE I HERCEGOVINE SA
KOMPANIJOM MICROSOFT BiH****I.**

Daje se suglasnost Vladi Federacije Bosne i Hercegovine da zaključi **Ugovor o strateškom partnerstvu (Strategic Partnership Agreement)** sa kompanijom "Microsoft BiH" d.o.o. Sarajevo.

II.

Ugovor o strateškom partnerstvu je sastavni dio ove Odluke.

III.

Ovlašćuje se **MUSTAFA MUJEZINOVIĆ**, premijer Federacije Bosne i Hercegovine, da u ime Vlade Federacije Bosne i Hercegovine potpiše Ugovor iz tačke I. ove Odluke.

IV.

Za realiziranje Odluke zadužuje se Generalno tajništvo Vlade Federacije Bosne i Hercegovine.

V.

Ova Odluka stupa na snagu narednog dana od dana objave u "Službenim novinama Federacije BiH".

V broj 563/10

1. srpnja 2010. godine
Sarajevo

Premijer

Mustafa Mujezinović, v. r.

Na osnovu člana 19. stav 2. Zakona o Vladi Federaciji Bosne i Hercegovine ("Službene novine Federacije BiH", broj 1/94, 8/95, 58/02, 19/03, 2/06 i 8/06), Vlada Federacije Bosne i Hercegovine, na 149. sjednici održanoj 1. jula 2010. godine, donosi

ОДЛУКУ**O DAVANJU SUGLASNOSTI ZA ZAKLJUČIVANJE
UGOVORA O STRATEŠKOM PARTNERSTVU VLADE
FEDERACIJE BOSNE I HERCEGOVINE SA
KOMPANIJOM MICROSOFT BiH****I.**

Daje se suglasnost Vladi Federacije Bosne i Hercegovine da zaključi **Ugovor o strateškom partnerstvu (Strategic Partnership Agreement)** sa kompanijom "Microsoft BiH" d.o.o. Sarajevo.

II.

Ugovor o strateškom partnerstvu je sastavni dio ove Odluke.

III.

Ovlašćuje se **MUSTAFA MUJEZINOVIĆ**, premijer Federacije Bosne i Hercegovine, da u ime Vlade Federacije Bosne i Hercegovine potpiše Ugovor iz tačke I ove Odluke.

IV.

Za realizaciju Odluke zadužuje se Generalni sekretarijat Vlade Federacije Bosne i Hercegovine.

V.

Ova Odluka stupa na snagu narednog dana od dana objavljivanja u "Službenim novinama Federacije BiH".

V broj 563/10

1. jula 2010. godine
Sarajevo

Premijer

Mustafa Mujezinović, s. r.

Na osnovu člana 19. stav 2. Zakona o Vladi Federaciji Bosne i Hercegovine ("Službene novine Federacije BiH", broj 1/94, 8/95, 58/02, 19/03, 2/06 i 8/06), Vlada Federacije Bosne i Hercegovine, na 149. sjednici održanoj 1. jula 2010. godine, donosi

ODLUKU**O DAVANJU SUGLASNOSTI ZA ZAKLJUČIVANJE
UGOVORA O STRATEŠKOM PARTNERSTVU VLADE
FEDERACIJE BOSNE I HERCEGOVINE SA
KOMPANIJOM MICROSOFT BiH****I.**

Daje se suglasnost Vladi Federacije Bosne i Hercegovine da zaključi **Ugovor o strateškom partnerstvu (Strategic Partnership Agreement)** sa kompanijom "Microsoft BiH" d.o.o. Sarajevo.

II.

Ugovor o strateškom partnerstvu je sastavni dio ove Odluke.

III.

Ovlašćuje se **MUSTAFA MUJEZINOVIĆ**, premijer Federacije Bosne i Hercegovine, da u ime Vlade Federacije Bosne i Hercegovine potpiše Ugovor iz tačke I. ove Odluke.

IV.

Za realiziranje Odluke zadužuje se Generalni sekretarijat Vlade Federacije Bosne i Hercegovine.

V.

Ova Odluka stupa na snagu narednog dana od dana objavljivanja u "Službenim novinama Federacije BiH".

V broj 563/10

1. jula 2010. godine
Sarajevo

Premijer

Mustafa Mujezinović, s. r.

738

Na temelju članka 19. stavak 2. Zakona o Vladi Federaciji Bosne i Hercegovine ("Službene novine Federacije BiH", broj 1/94, 8/95, 58/02, 19/03, 2/06 i 8/06), Vlada Federacije Bosne i Hercegovine, na 149. sjednici održanoj 1. srpnja 2010. godine, donosi

ODLUKU**O DAVANJU SUGLASNOSTI ZA ZAKLJUČIVANJE
UGOVORA O KOLIČINSKOM LICENCIRANJU SA
KOMPANIJOM MICROSOFT BiH****I.**

Daje se suglasnost Vladi Federacije Bosne i Hercegovine da zaključi **Ugovor o količinskom licenciranju (Enterprise Agreement)** sa kompanijom "Microsoft BiH" d.o.o. Sarajevo.

II.

Ugovor o količinskom licenciranju (Enterprise Agreement) je sastavni dio ove Odluke.

III.

Ovlašćuje se **MUSTAFA MUJEZINOVIĆ**, premijer Federacije Bosne i Hercegovine, da u ime Vlade Federacije Bosne i Hercegovine potpiše Ugovor o količinskom licenciranju (Enterprise Agreement) sa kompanijom "Microsoft BiH" d.o.o. Sarajevo.

IV.

Za realiziranje Odluke zadužuju se Federalno ministarstvo finansija - Federalno ministarstvo finansija i Generalno tajništvo Vlade Federacije BiH, svako u okviru svoje nadležnosti.

V.

Ova Odluka stupa na snagu narednog dana od dana objave u "Službenim novinama Federacije BiH".

V broj 564/10

1. srpnja 2010. godine
Sarajevo

Premijer

Mustafa Mujezinović, v. r.

Na osnovu člana 19. stav 2. Zakona o Vladi Federaciji Bosne i Hercegovine ("Službene novine Federacije BiH", broj 1/94, 8/95, 58/02, 19/03, 2/06 i 8/06), Vlada Federacije Bosne i

VI.

Ova Odluka stupa na snagu narednog dana od dana objavljivanja u "Službenim novinama Federacije BiH".

V broj 571/10
1. srpnja 2010. godine
Sarajevo

Premijer
Mustafa Mujezinović, v. r.

На основу члана 19. став 2. Закона о Влади Федерације Босне и Херцеговине ("Службене новине Федерације БиХ", број 1/94, 8/95, 58/02, 19/03, 2/06 и 8/06), Влада Федерације Босне и Херцеговине, на приједлог Федералне управе цивилне заштите, на 149. сједници одржаној 1. јула 2010. године, доноси

ОДЛУКУ

О ОДОБРАВАЊУ УТРОШКА СРЕДСТАВА СА ПОДРАЧУНА БРОЈ 338-690-22465695-85, ПОД НАЗИВОМ ФМФ-ЦЗ-ЦАРДС 2001 ЕВИДЕНТИРАНОГ НА ЈЕДИНСТВЕНОМ РАЧУНУ ТРЕЗОРА ФЕДЕРАЛНОГ МИНИСТАРСТВА ФИНАНСИЈА - ФЕДЕРАЛНОГ МИНИСТАРСТВА ФИНАНСИЈА ФЕДЕРАЛНОЈ УПРАВИ ЦИВИЛНЕ ЗАШТИТЕ

I

На основу расположивих и евидентираних средстава на Јединственом рачуну Трезора одобрава се утрошак средстава у износу од 180.000,00 КМ Федералној управи цивилне заштите.

II

Средства из тачке I ове Одлуке распоредиће се у Буџет Федерације Босне и Херцеговине за 2010. годину ("Службене новине Федерације БиХ", број 81/09) за раздјел 46, главу 4601, Федерална управа цивилне заштите, на економски код 821300 - Набавка опреме - Федералне управе цивилне заштите, субаналитички conto ДН 1002, група плаћања 10-2.

III

Средства ће се утрошити за набавку деминерске опреме (метал-детектора, ручних радио-станица, лутке за практичну обуку медицинара) у складу са планом опремања деминерских тимова ФУЦЗ за 2010. годину.

IV

Федерална управа цивилне заштите ће, у складу са одредбом тачке 15. Упутства о отварању посебних трансакцијских рачуна, начину планирања, прикупљања, евидентирања и располагања средствима с посебних намјенских рачуна отворених као подрачуна у оквиру Јединственог рачуна Трезора ("Службене новине Федерације БиХ", бр. 94/07) и Правилника о финансијском извјештавању и годишњем обрачуна Буџета у Федерацији Босне и Херцеговине ("Службене новине Федерације БиХ", бр. 17/05, 66/08 и 73/08) сачињавати и достављати периодичне и годишње извјештаје о намјенском утрошку средстава Федералном министарству финансија - Сектор за Буџет.

V

За реализацију ове Одлуке задужују се Федерално министарство финансија - Федерално министарство финансија и Федерална управа цивилне заштите, свако у оквиру своје надлежности.

VI

Ова Одлука ступа на снагу наредног дана од дана објављивања у "Службеним новинама Федерације БиХ".

В број 571/10
1. јула 2010. године
Сарајево

Премијер
Мустафа Мујеџиновић, с. р.

742

На основу члана 33. став 3. Закона о прорачунима у Федерацији Босне и Херцеговине ("Службене новине Федерације БиХ", број 19/06, 76/08, 5/09, 32/09, 51/09 и 9/10), Влада Федерације Босне и Херцеговине, на 149. сједници одржаној 1. српња 2010. године, доноси

ОДЛУКУ

О ПРЕРАСПОДЈЕЛИ СРЕДСТАВА ИЗ ПРОРАЧУНА ФЕДЕРАЦИЈЕ БОСНЕ И ХЕРЦЕГОВИНЕ ЗА 2010. ГОДИНУ СА ФЕДЕРАЛНОГ МИНИСТАРСТВА УНУТАРЊИХ ПОСЛОВА/ФЕДЕРАЛНОГ МИНИСТАРСТВА УНУТРАШЊИХ ПОСЛОВА НА ФЕДЕРАЛНУ УПРАВУ ПОЛИЦИЈЕ

I.

Одобрава се прерасподјела средстава предвиђених у Прорачуну Федерације Босне и Херцеговине за 2010. годину ("Службене новине Федерације БиХ", број 81/09) са Раздјела 14. Глава 1401. Федерално министарство унутарњих послова/ Федерално министарство унутрашњих послова на Раздјел 14. Глава 1403 Федерална управа полиције.

II.

Прерасподјела средстава из тачке I. ове Одлуке врши се на слjedeћи начин:

- 1) На Раздјелу 14. Глава 1401. Федерално министарство унутарњих послова/Федерално министарство унутрашњих послова **умањује се** позиција:
– ек. код. 821300 -"Nabava opreme" у износу од 200.000,00 КМ
- 2) На Раздјелу 14. Глава 1403. Федерална управа полиције **повећава се** позиција:
– ек. код. 821300 -"Nabava opreme" у износу од 200.000,00 КМ

III.

За реализирање ове Одлуке задужују се Федерално министарство финансија - Федерално министарство финансија, Федерално министарство унутарњих послова/Федерално министарство унутрашњих послова и Федерална управа полиције, свако у оквиру своје надлежности.

IV.

Ова Одлука ступа на снагу наредног дана од дана објаве у "Службеним новинама Федерације БиХ".

В број 575/10
1. српња 2010. године
Сарајево

Премијер
Mustafa Mujezinović, v. r.

На основу члана 33. став 3. Закона о буџетима у Федерацији Босне и Херцеговине ("Службене новине Федерације БиХ", број 19/06, 76/08, 5/09, 32/09, 51/09 и 9/10), Влада Федерације Босне и Херцеговине, на 149. сједници одржаној 1. јула 2010. године, доноси

ОДЛУКУ

О ПРЕРАСПОДЈЕЛИ СРЕДСТАВА ИЗ БУЏЕТА ФЕДЕРАЦИЈЕ БОСНЕ И ХЕРЦЕГОВИНЕ ЗА 2010. ГОДИНУ СА ФЕДЕРАЛНОГ МИНИСТАРСТВА УНУТРАШЊИХ ПОСЛОВА/ФЕДЕРАЛНОГ МИНИСТАРСТВА УНУТАРЊИХ ПОСЛОВА НА ФЕДЕРАЛНУ УПРАВУ ПОЛИЦИЈЕ

I

Одобрава се прерасподјела средстава предвиђених у Буџету Федерације Босне и Херцеговине за 2010. годину ("Службене новине Федерације БиХ", број 81/09) са Раздјела 14 Глава 1401.

Федерално министарство унутрашњих послова/Федерално министарство унутарњих послова на Раздјел 14. Глава 1403 Федерална управа полиције.

II

Прерасподјела средстава из тачке I ове Одлуке врши се на следећи начин:

- 1) На Раздјелу 14. Глава 1401. Федерално министарство унутрашњих послова/Федерално министарство унутарњих послова **умањује се** позиција:
 - ек. код 821300 -"Nabavka opreme" у износу од 200.000,00 KM
- 2) На Раздјелу 14 Глава 1403. Федерална управа полиције **повећава се** позиција:
 - ек. код. 821300 -"Nabavka opreme" у износу од 200.000,00 KM

III

За реализацију ове Одлуке задужују се Федерално министарство финансија-Федерално министарство финансија, Федерално министарство унутрашњих послова/Федерално министарство унутарњих послова и Федерална управа полиције, свако у оквиру своје надлежности.

IV

Ова Одлука ступа на снагу наредног дана од дана објаве у "Службеним новинама Федерације БиХ".

В број 575/10
1. јула 2010. године
Сарајево

Премијер
Мустафа Муџезиновић, с. р.

На основу члана 33. став 3. Закона о буџетима у Федерацији Босне и Херцеговине ("Службене новине Федерације БиХ", број 19/06, 76/08, 5/09, 32/09, 51/09 и 9/10), Влада Федерације Босне и Херцеговине, на 149. сједници одржаној 1. јула 2010. године, доноси

ODLUKU

**O PRERASPODJELI SREDSTAVA IZ BUDŽETA
FEDERACIJE BOSNE I HERCEGOVINE ZA 2010.
GODINU SA FEDERALNOG MINISTARSTVA
UNUTRAŠNJIH POSLOVA/FEDERALNOG
MINISTARSTVA UNUTARNJIH POSLOVA NA
FEDERALNU UPRAVU POLICIJE**

I.

Одобрава се прерасподјела средстава предвиђених у Буџету Федерације Босне и Херцеговине за 2010. годину ("Службене новине Федерације БиХ", број 81/09) са Раздјела 14 Глава 1401. Федерално министарство унутрашњих послова/Федерално министарство унутарњих послова на Раздјел 14. Глава 1403 Федерална управа полиције.

II.

Прерасподјела средстава из тачке I. ове Одлуке врши се на следећи начин:

- 1) На Раздјелу 14. Глава 1401. Федерално министарство унутрашњих послова/ Федерално министарство унутарњих послова **уманује се** позиција:
 - ек. код 821300 -"Nabavka opreme" у износу од 200.000,00 KM
- 2) На Раздјелу 14 Глава 1403. Федерална управа полиције **повећава се** позиција:
 - ек. код. 821300 -"Nabavka opreme" у износу од 200.000,00 KM

III.

За реализацију ове Одлуке задужују се Федерално министарство финансија-Федерално министарство финансија, Федерално министарство унутрашњих послова/Федерално министарство унутарњих послова и Федерална управа полиције, свако у оквиру своје надлежности.

IV.

Ова Одлука ступа на снагу наредног дана од дана објаве у "Службеним новинама Федерације БиХ".

В број 575/10
1. јула 2010. године
Сарајево

Премијер
Mustafa Mujezinović, s. r.

743

На основу члана 19. став 2. Закона о Влади Федерације Босне и Херцеговине ("Службене новине Федерације БиХ", број 1/94, 8/95, 58/02, 19/03, 2/06 и 8/06) и члана 9. став 1. Уредбе о вршењу овлашћења органа Федерације Босне и Херцеговине у привредним друштвима са уčešћем државног капитала ("Службене новине Федерације БиХ", број 48/05, 42/06, 27/07, 28/07, 49/07, 74/07, 15/08, 26/08, 4/09, 10/09, 40/09, 46/09, 52/09 и 3/10), Влада Федерације БиХ, на 149. сједници одржаној 1. јула 2010. године, доноси

ODLUKU

**O DAVANJU PRETHODNE SAGLASNOSTI NA
ODLUKU NADZORNOM ODBORU JP D.D. "CESTE"
MOSTAR ZA PRIVREMENO IMENOVANJE
DIREKTORA JP D.D. "CESTE" MOSTAR**

I.

Влада Федерације Босне и Херцеговине даје претходну сагласност Надзорном одбору JP D.D. "CESTE" Mostar за привремено именовање госп. JOZE KRIVIĆA, досадашњег директора, за директора JP D.D. "CESTE" Mostar на период до 60 дана.

II.

Ова Одлука ступа на снагу даном доношења и објавит ће се у "Службеним новинама Федерације БиХ".

В број 576/10
1. јула/српња 2010. године
Сарајево

Премијер
Mustafa Mujezinović, s. r.

744

На основу члана 19. став 2. Закона о Влади Федерације Босне и Херцеговине ("Службене новине Федерације БиХ", број 1/94, 8/95, 58/02, 19/03, 2/06 и 8/06), Влада Федерације Босне и Херцеговине, на 149. сједници одржаној у Сарајеву 1. јула 2010. године, доноси

ODLUKU

**O ODOBRAVANJU IZDVAJANJA SREDSTAVA
UTVRĐENIH BUDŽETOM FEDERACIJE BOSNE I
HERCEGOVINE ZA 2010. GODINU ZA FINANSIRANJE
FORUMA PARLAMENTARACA**

I.

Одобрава се издвајање средстава утврђених Буџетом Федерације Босне и Херцеговине за 2010. годину ("Службене новине Федерације БиХ", број 81/09) у износу од 19.100,00 KM за финансирање Форума парламентарца.

II.

Средства из тачке I. ове Одлуке исплатит ће се на терет средстава утврђених у раздјелу 12. Буџета Федерације Босне и Херцеговине за 2010. годину, економски код 614300, позиција - "Transfer za Forum parlamentarca".

III.

О утрошеним средствима из тачке I. ове Одлуке корисници извještavaju Федерално министарство финансија - Федерално министарство финансија, а Федерално министарство финансија - Федерално министарство финансија Владу у складу са Законом о буџетима у Федерацији Босне и Херцеговине.

747

Na osnovu člana 19. stav 3. Zakona o Vladi Federacije Bosne i Hercegovine ("Službene novine Federacije BiH", broj 1/94, 8/95, 58/02, 19/03, 2/06 i 8/06), Vlada Federacije Bosne i Hercegovine, na 149. sjednici održanoj 1. jula 2010. godine, donijela je

RJEŠENJE

**O IMENOVANJU ČLANOVA
EKONOMSKO-SOCIJALNOG VIJEĆA ISPRED VLADE
FEDERACIJE BOSNE I HERCEGOVINE**

1. Za članove Ekonomsko-socijalnog vijeća ispred Vlade Federacije Bosne i Hercegovine imenuju se:
 1. Premijer/predsjednik Vlade Federacije Bosne i Hercegovine;
 2. Zamjenik premijera/predsjednika Vlade Federacije Bosne i Hercegovine i federalni ministar finansija;
 3. Federalni ministar rada i socijalne politike;
 4. Federalni ministar energije, rudarstva i industrije;
 5. Federalni ministar trgovine;
 6. Federalni ministar prometa i komunikacija;
 7. Federalni ministar poljoprivrede, vodoprivrede i šumarstva.
2. Ovo Rješenje stupa na snagu narednog dana od dana objavljivanja u "Službenim novinama Federacije BiH".

V broj 570/10

1. jula/srpnja 2010. godine
Sarajevo

Premijer
Mustafa Mujezinović, s. r.

748

Na osnovu člana 19. stav 3. Zakona o Vladi Federacije Bosne i Hercegovine ("Službene novine Federacije BiH", broj 1/94, 8/95, 58/02, 19/03, 2/06 i 8/06), Vlada Federacije Bosne i Hercegovine, na 149. sjednici održanoj 1. jula 2010. godine, donosi

RJEŠENJE

**O IMENOVANJU PREDSEDNIKA I ČLANOVA
KOMISIJE ZA RJEŠAVANJE STATUSNIH PITANJA
ČLANOVA VLADE FEDERACIJE BOSNE I
HERCEGOVINE I NJIHOVIH SAVJETNIKA**

I.

U Komisiju za rješavanje statusnih pitanja članova Vlade Federacije Bosne i Hercegovine i njihovih savjetnika imenuju se:

1. EDIN MUŠIĆ, federalni ministar za raseljene osobe i izbjeglice, predsjednik
2. MELIHA ALIĆ, federalna ministrica obrazovanja i nauke, član
3. VELIMIR KUNIĆ, federalni ministar razvoja, poduzetništva i obrta, član
4. ZAHID CRNKIĆ, federalni ministar za pitanja boraca i invalida odbrambeno-oslobodilačkog rata
5. NEVENKO HERCEG, federalni ministar okoliša i turizma

II.

Ovo Rješenje stupa na snagu danom donošenja i objavit će se u "Službenim novinama Federacije BiH".

V broj 572/10

1. jula/srpnja 2010. godine
Sarajevo

Premijer
Mustafa Mujezinović, s. r.

749

Na osnovu člana 19. stav 3. Zakona o Vladi Federacije Bosne i Hercegovine ("Službene novine Federacije BiH", broj 1/94,

8/95, 58/02, 19/03, 2/06 i 8/06), člana 4. stav 2. Zakona o ministarskim, vladinim i drugim imenovanjima Federacije BiH ("Službene novine Federacije BiH", broj 12/03) i člana 2. Uredbe o vršenju ovlaštenja organa Federacije BiH u privrednim društvima sa učešćem državnog kapitala ("Službene novine Federacije BiH", broj 48/05, 42/06, 27/07, 28/07, 49/07, 74/07, 15/08, 70/08, 71/08, 4/09, 10/09, 26/09, 29/09, 40/09, 46/09, 52/09 i 3/10), na prijedlog federalnog ministra prometa i komunikacija, Vlada Federacije BiH, na 149. sjednici održanoj 1. jula 2010. godine, donosi

RJEŠENJE

**O PRIVREMENOM IMENOVANJU ČLANA
NADZORNOG ODBORA JP ŽELJEZNICE
FEDERACIJE BiH D.O.O. SARAJEVO**

I.

Za člana Nadzornog odbora JP Željeznice Federacije BiH d.o.o. Sarajevo imenuje se privremeno:

1. SEAD HODŽIĆ

II.

Privremeni član Nadzornog odbora JP Željeznice Federacije BiH d.o.o. Sarajevo, gosp. Sead Hodžić imenuje se na period do 60 dana, odnosno do okončanja postupka kojim će se izvršiti imenovanje na način, po postupku i uz poštovanje i primjenu principa propisanih Zakonom o ministarskim, vladinim i drugim imenovanjima Federacije Bosne i Hercegovine.

III.

Ovo Rješenje stupa na snagu danom donošenja i objavit će se u "Službenim novinama Federacije BiH".

V broj 573/10

1. jula/srpnja 2010. godine
Sarajevo

Premijer
Mustafa Mujezinović, s. r.

750

Na temelju članka 19. stavak 3. Zakona o Vladi Federacije Bosne i Hercegovine ("Službene novine Federacije BiH", broj 1/94, 8/95, 58/02, 19/03, 2/06 i 8/06), na prijedlog Agencije za privatizaciju u Federaciji Bosne i Hercegovine, Vlada Federacije Bosne i Hercegovine, na 149. sjednici održanoj 1. srpnja 2010. godine, donosi

RJEŠENJE

**O IZMJENAMA RJEŠENJA O IMENOVANJU
PREGOVARAČKOG TIMA ZA UTVRĐIVANJE ANEXA
UGOVORA O UČEŠĆU BH STEEL ŽELJEZARA
ZENICA D.O.O. ZENICA PUTE M UVEĆANJA
KAPITALA I PRIJENOSA DIJELOVA UDJELA
MITTAL STEEL D.O.O. ZENICA**

1. U točki I Rješenja o imenovanju Pregovaračkog tima za utvrđivanje Anexa ugovora o učešću BH Steel Željezara Zenica d.o.o. Zenica putem uvećanja kapitala i prijenosa dijelova udjela Mittal Steel d.o.o. Zenica umjesto predsjedatelja TATJANE KOSVIĆ imenuje se HRVOJE BEROŠ.
2. Ostale točke Rješenja ostaju nepromijenjene.
3. Ovo Rješenje stupa na snagu danom donošenja i objaviće se u "Službenim novinama Federacije BiH".

V broj 574/10

1. srpnja 2010. godine
Sarajevo

Premijer
Mustafa Mujezinović, v. r.

Na osnovu člana 19. stav 3. Zakona o Vladi Federacije Bosne i Hercegovine ("Službene novine Federacije BiH", broj 1/94, 8/95, 58/02, 19/03, 2/06 i 8/06), na prijedlog Agencije za

Na osnovu člana 19. stav 3. Zakona o Vladi Federacije Bosne i Hercegovine ("Službene novine Federacije BiH", broj 1/94, 8/95, 58/02, 19/03, 2/06 i 8/06), Vlada Federacije Bosne i Hercegovine, na 149. sjednici održanoj 1. jula 2010. godine, donosi

RJEŠENJE

O IMENOVANJU KOMISIJE ZA ADMINISTRATIVNA PITANJA

I.

Imenuje se Komisija za administrativna pitanja u sljedećem sastavu:

1. GAVRILO GRAHOVAC, zamjenik premijera i federalni ministar kulture i sporta, predsjednik
2. FELIKS VIDOVIĆ, federalni ministar pravde, član
3. MUHIDIN ALIĆ, federalni ministar unutrašnjih poslova/federalni ministar unutarnjih poslova, član
4. SAFET OMEROVIĆ, federalni ministar zdravstva, član
5. ADNAN EFENDIĆ, sekretar Federalnog ministarstva prostornog uređenja, član
6. ISMET TRUMIĆ, sekretar Vlade Federacije Bosne i Hercegovine, član
7. HARIŠ IHTIJAREVIĆ, direktor Službe za zajedničke poslove organa i tijela Federacije Bosne i Hercegovine, član
8. ŽELJKO OBRADOVIĆ, direktor Federalne uprave za geodetske i imovinsko-pravne poslove, član
9. IBRAHIM TIRAK, direktor Federalne uprave za inspeksijske poslove, član

II.

Ovo Rješenje stupa na snagu danom donošenja i objavit će se u "Službenim novinama Federacije BiH".

V broj 587/10
1. jula 2010. godine Sarajevo
Premijer
Mustafa Mujezinović, s. r.

FEDERALNO MINISTARSTVO FINANCIJA/FINANSIJA

752

Na temelju članka 7. Zakona o pripadnosti javnih prihoda u Federaciji Bosne i Hercegovine ("Službene novine Federacije BiH", br. 22/06, 43/08 i 22/09), federalni ministar financija-federalni ministar finansija donosi

PRAVILNIK

O IZMJENAMA I DOPUNAMA PRAVILNIKA O NAČINU UPLETE JAVNIH PRIHODA PRORAČUNA I VANPRORAČUNSKIH FONDOVA NA TERITORIJI FEDERACIJE BOSNE I HERCEGOVINE

1. U Pravilniku o načinu uplate javnih prihoda proračuna i vanproračunskih fondova na teritoriji Federacije Bosne i Hercegovine ("Službene novine Federacije BiH", br. 41/09, 46/09, 56/09, 63/09, 77/09, 2/10, 10/10 i 25/10) u poglavlju IV. NAKNADE I TAKSE, u podtočki 12.1. Naknade i takse, u tabelarnom pregledu, iza rednog broja 24. dodaje se novi redni broj 25. koji glasi:

Red. br.	NAZIV PRIHODA	VRSTA PRIHODA
25.	Naknade za privremeno obustavljanje održavanja polaska ili reda vožnje	722564

Dosadašnji redni broj 25. postaje redni broj 26.
Iza stavka 2. dodaje se novi stavak 3. koji glasi:

"Prihod pod rednim brojem 25. uplaćuje se na Račun javnih prihoda Proračuna Federacije BiH, kantona i jedinica lokalne samouprave, ovisno koji organ provodi postupak, u skladu s člankom 8. Pravilnika o načinu, uslovima, postupku i kriterijumima utvrđivanja i trajanja privremenog obustavljanja održavanja polaska ili reda vožnje usljed više sile ili vanrednog slučaja ("Službene novine Federacije BiH", broj 19/10)."

2. U poglavlju IV. NAKNADE I TAKSE, u podtočki 13.3. Cestovne naknade, u tabelarnom pregledu dodaje se novi redni broj 1. koji glasi:

Red. br.	NAZIV PRIHODA	VRSTA PRIHODA
1.	Naknada za vanrednu upotrebu inozemnih motornih i priključnih vozila	722534

Dosadašnji red.br. od 1. do 5. postaju red.br. od 2. do 6.

- U istoj podtočki, u tabelarnom pregledu dosadašnji red.br. 2. i 5., koji postaju red. br. 3. i 6. mijenjaju se i glase:

Red. br.	NAZIV PRIHODA	VRSTA PRIHODA
3.	Naknada za vanrednu upotrebu motornih i priključnih vozila u zemlji	722536
6.	Naknada za postavljanje reklamnih panoa	722539

U istoj podtočki u tabelarnom pregledu iza dosadašnjeg rednog broja 5., koji postaje redni broj 6. dodaje se novi redni broj 7. koji i glasi:

Red. br.	NAZIV PRIHODA	VRSTA PRIHODA
7.	Ostale naknade za ceste po posebnim propisima	722565

3. U poglavlju IV. NAKNADE I TAKSE, u podtočki 13.4. riječi: "pod rednim brojevima od 2. do 5.", mijenjaju se i glase: "pod rednim brojem 1. i pod red. br. od 3. do 7."

4. U točki 20. Računi javnih prihoda, u pregledu DEPOZITNI RAČUNI ZA PRIKUPLJANJE JAVNIH PRIHODA poglavlje II JEDINICE LOKALNE SAMOUPRAVE, u tabelarnom pregledu pod rednim brojem 2. Bosanska Krupa, naziv banke: "Raiffeisen bank d.d. BiH" zamjenjuje se nazivom: "UniCredit Bank" i broj računa: "161-035-00102700-14", zamjenjuje se brojem: "338-000-22000415-52", pod rednim brojem 11. Domaljevac-Šamac, broj računa: "338-180-22002004-45" zamjenjuje se brojem: 338-00022000317-55, pod rednim brojem 42. Bugojno broj računa: "101-130-00000372-21", zamjenjuje se brojem: "101-130-00007708-32", pod rednim brojem 52. Čapljina, naziv banke: "Raiffeisen bank d.d. BiH" zamjenjuje se nazivom: "UniCredit Bank" i broj računa: "161-020-00382800-81", zamjenjuje se brojem: "338-000-22000157-50", pod rednim brojem 53. Čitluk naziv banke: "HYPO ALPE ADRIA BANK d.d. Mostar" zamjenjuje se nazivom: "UniCredit Bank" i broj računa: "306-002-00001906-71", zamjenjuje se brojem: "338-000-22000148-77", pod rednim brojem 55. Konjic broj računa: "160-460-04463315-22", zamjenjuje se brojem: "160-460-03463315-06".

5. Ovaj pravilnik stupa na snagu narednog dana od dana objave u "Službenim novinama Federacije BiH".

Broj 05-02-3060-8/09
Lipanj 2010. godine
Sarajevo

Ministar
Vjekoslav Bevanda, v. r.

Na osnovu člana 7. Zakona o pripadnosti javnih prihoda u Federaciji Bosne i Hercegovine ("Službene novine Federacije BiH", br. 22/06, 43/08 i 22/09), federalni ministar finansija-federalni ministar financija donosi

ПРАВИЛНИК**О ИЗМЈЕНАМА И ДОПУНАМА ПРАВИЛНИКА О НАЧИНУ УПЛАТЕ ЈАВНИХ ПРИХОДА БУЏЕТА И ВАНБУЏЕТСКИХ ФОНДОВА НА ТЕРИТОРИЈИ ФЕДЕРАЦИЈЕ БОСНЕ И ХЕРЦЕГОВИНЕ**

1. У Правилнику о начину уплате јавних прихода буџета и ванбуџетских фондова на територији Федерације Босне и Херцеговине ("Службене новине Федерације БиХ", бр. 41/09, 46/09, 56/09, 63/09, 77/09, 2/10, 10/10 и 25/10) у поглављу IV. НАКНАДЕ И ТАКСЕ, у подтачки 12.1. Накнаде и таксе, у табеларном прегледу, иза редног броја 24. додаје се нови редни број 25. који гласи:

Ред. бр.	НАЗИВ ПРИХОДА	ВРСТА ПРИХОДА
25.	Накнаде за привремено обустављање одржавања поласка или реда возње	722564

Досадашњи редни број 25. постаје редни број 26.

Иза става 2. додаје се нови став 3. који гласи:

"Приход под редним бројем 25. уплаћује се на Рачун јавних прихода Буџета Федерације БиХ, кантона и јединица локалне самоуправе, зависно који орган проводи поступак, у складу с чланом 8. Правилника о начину, условима, поступку и критеријима утврђивања и трајања привременог обустављања одржавања поласка или реда возње усљед више силе или ванредног случаја ("Службене новине Федерације БиХ", бр. 19/10)."

2. У поглављу IV. НАКНАДЕ И ТАКСЕ, у подтачки 13.3. Цестовне накнаде, у табеларном прегледу додаје се нови редни број 1. који гласи:

Ред. бр.	НАЗИВ ПРИХОДА	ВРСТА ПРИХОДА
1.	Накнада за ванредну употребу иностраних моторних и прикључних возила	722534

Досадашњи ред.бр. од 1. до 5. постају ред.бр. од 2. до 6.

- У истој подтачки, у табеларном прегледу досадашњи ред.бр. 2. и 5., који постају ред. бр. 3. и 6. мијењају се и гласе:

Ред. бр.	НАЗИВ ПРИХОДА	ВРСТА ПРИХОДА
3.	Накнада за ванредну употребу моторних и прикључних возила у земљи	722536
6.	Накнада за постављање рекламних panoа	722539

У истој подтачки у табеларном прегледу иза досадашњег редног броја 5., који постаје редни број 6. додаје се нови редни број 7. који и гласи:

Ред. бр.	НАЗИВ ПРИХОДА	ВРСТА ПРИХОДА
7.	Остале накнаде за цесте по посебним прописима	722565

3. У поглављу IV. НАКНАДЕ И ТАКСЕ, у подтачки 13.4. ријечи: "под редним бројевима од 2. до 5.", мијењају се и гласе: "под редним бројем 1. и под ред. бр. од 3. до 7."

4. У тачки 20. Рачуни јавних прихода, у прегледу ДЕПОЗИТНИ РАЧУНИ ЗА ПРИКУПЉАЊЕ ЈАВНИХ ПРИХОДА поглавље II ЈЕДИНИЦЕ ЛОКАЛНЕ САМОУПРАВЕ, у табеларном прегледу под редним бројем 2. Босанска Крупа, назив банке: "Raiffeisen bank д.д. БиХ" замјењује се називом: "UniCredit Bank" и број рачуна: "161-035-00102700-14", замјењује се бројем: "338-000-22000415-52", под редним бројем 11. Домањевац-Шамац, број рачуна: "338-180-22002004-45" замјењује се бројем: "338-00022000317-55, под редним бројем 42. Бугојно број рачуна: "101-130-00000372-21", замјењује се бројем: "101-130-00007708-32", под редним бројем 52. Чапљина, назив банке: "Raiffeisen bank д.д. БиХ" замјењује се називом: "UniCredit Bank" и број рачуна: "161-020-00382800-81", замјењује се

бројем: "338-000-22000157-50", под редним бројем 53. Читлук назив банке: "HYPO ALPE ADRIA BANK д.д. Мостар" замјењује се називом: "UniCredit Bank" и број рачуна: "306-002-00001906-71", замјењује се бројем: "338-000-22000148-77", под редним бројем 55. Коњиц број рачуна: "160-460-04463315-22", замјењује се бројем: "160-460-03463315-06".

5. Овај правилник ступа на снагу наредног дана од дана објављивања у "Службеним новинама Федерације БиХ".

Број 05-02-3060-8/09

Јуни 2010. године

Сарајево

Министар

Вјекослав Беванда, с. р.

На основу члана 7. Закона о припадности јавних прихода у Федерацији Босне и Херцеговине ("Службене новине Федерације БиХ", бр. 22/06, 43/08 и 22/09), федерални министар финансија-федерални министар финансија donosi

ПРАВИЛНИК**О ИЗМЈЕНАМА И ДОПУНАМА ПРАВИЛНИКА О НАЧИНУ УПЛАТЕ ЈАВНИХ ПРИХОДА БУЏЕТА И ВАНБУЏЕТСКИХ ФОНДОВА НА ТЕРИТОРИЈИ ФЕДЕРАЦИЈЕ БОСНЕ И ХЕРЦЕГОВИНЕ**

1. У Правилнику о начину уплате јавних прихода буџета и ванбуџетских фондова на територији Федерације Босне и Херцеговине ("Службене новине Федерације БиХ", бр. 41/09, 46/09, 56/09, 63/09, 77/09, 2/10, 10/10 и 25/10) у поглављу IV. НАКНАДЕ И ТАКСЕ, у подтачки 12.1. Накнаде и таксе, у табеларном прегледу, иза редног броја 24. додаје се нови редни број 25. који гласи:

Ред. бр.	НАЗИВ ПРИХОДА	ВРСТА ПРИХОДА
25.	Накнаде за привремено обустављање одржавања поласка или реда возње	722564

Досадашњи редни број 25. постаје редни број 26.

Иза става 2. додаје се нови став 3. који гласи:

"Приход под редним бројем 25. уплаћује се на Рачун јавних прихода Буџета Федерације БиХ, кантона и јединица локалне самоуправе, зависно који орган проводи поступак, у складу с чланом 8. Правилника о начину, условима, поступку и критеријима утврђивања и трајања привременог обустављања одржавања поласка или реда возње усљед више силе или ванредног случаја ("Службене новине Федерације БиХ", бр. 19/10)."

2. У поглављу IV. НАКНАДЕ И ТАКСЕ, у подтачки 13.3. Цестовне накнаде, у табеларном прегледу додаје се нови редни број 1. који гласи:

Ред. бр.	НАЗИВ ПРИХОДА	ВРСТА ПРИХОДА
1.	Накнада за ванредну употребу иностраних моторних и прикључних возила	722534

Досадашњи ред.бр. од 1. до 5. постају ред.бр. од 2. до 6.

- У истој подтачки, у табеларном прегледу досадашњи ред.бр. 2. и 5., који постају ред. бр. 3. и 6. мијењају се и гласе:

Ред. бр.	НАЗИВ ПРИХОДА	ВРСТА ПРИХОДА
3.	Накнада за ванредну употребу моторних и прикључних возила у земљи	722536
6.	Накнада за постављање рекламних panoа	722539

У истој подтачки у табеларном прегледу иза досадашњег редног броја 5., који постаје редни број 6. додаје се нови редни број 7. који и гласи:

Ред. бр.	НАЗИВ ПРИХОДА	ВРСТА ПРИХОДА
7.	Остале накнаде за цесте по посебним прописима	722565

3. U poglavlju IV. NAKNADE I TAKSE, u podtački 13.4. riječi: "pod rednim brojevima od 2. do 5.", mijenjaju se i glase: "pod rednim brojem 1. i pod red. br. od 3. do 7."
4. U tački 20. Računi javnih prihoda, u pregledu DEPOZITNI RAČUNI ZA PRIKUPLJANJE JAVNIH PRIHODA poglavlje II JEDINICE LOKALNE SAMOUPRAVE, u tabelarnom pregledu pod rednim brojem 2. Bosanska Krupa, naziv banke: "Raiffeisen bank d.d. BiH" zamjenjuje se nazivom: "UniCredit Bank" i broj računa: "161-035-00102700-14", zamjenjuje se brojem: "338-000-22000415-52", pod rednim brojem 11. Domaljevac-Šamac, broj računa: "338-180-22002004-45" zamjenjuje se brojem: "338-00022000317-55, pod rednim brojem 42. Bugojno broj računa: "101-130-00000372-21", zamjenjuje se brojem: "101-130-00007708-32", pod rednim brojem 52. Čapljina, naziv banke: "Raiffeisen bank d.d. BiH" zamjenjuje se nazivom: "UniCredit Bank" i broj računa: "161-020-00382800-81", zamjenjuje se brojem: "338-000-22000157-50", pod rednim brojem 53. Čitluk naziv banke: "HYPO ALPE ADRIA BANK d.d. Mostar" zamjenjuje se nazivom: "UniCredit Bank" i broj računa: "306-002-00001906-71", zamjenjuje se brojem: "338-000-22000148-77", pod rednim brojem 55. Konjic broj računa: "160-460-04463315-22", zamjenjuje se brojem: "160-460-03463315-06".
5. Ovaj pravilnik stupa na snagu narednog dana od dana objavljivanja u "Službenim novinama Federacije BiH".

Broj 05-02-3060-8/09
Juni 2010. godine
Sarajevo

Ministar
Vjekoslav Bevanda, s. r.

FEDERALNO MINISTARSTVO POLJOPRIVREDE, VODOPRIVREDE I ŠUMARSTVA

753

Na osnovu člana 56. i 70. Zakona o organizaciji organa uprave u Federaciji Bosne i Hercegovine ("Službene novine Federacije BiH", broj 35/05), federalni ministar poljoprivrede, vodoprivrede i šumarstva donosi

RJEŠENJE

O IZMJENI RJEŠENJA O IMENOVANJU KOMISIJE

Mijenja se Rješenje federalnog ministra poljoprivrede, vodoprivrede i šumarstva o imenovanju Komisije za utvrđivanje ispunjavanja uvjeta za izdavanje ovlaštenja propisanih Pravilnikom o uvjetima i kriterijima koje moraju zadovoljavati ovlaštena pravna lica za obavljanje stručno-tehničkih poslova iz nadležnosti agencija za vode broj 10-02-77/10 od 11.02.2010. godine u dijelu tačke 3. tako da se umjesto "ELMAKULDIJA" za privremenog člana Komisije imenuje "VLASTA MEIC", do povratka stalnog člana Komisije sa bolovanja.

U ostalom dijelu Rješenja ostaje neizmijenjeno.

Ovo Rješenje objavit će se u "Službenim novinama Federacije BiH".

Broj 10-02-77-1/10
2. jula/srpnja 2010. godine
Sarajevo

Ministar
Mr. sci. Damir Ljubić, s. r.

FEDERALNO MINISTARSTVO ZA PITANJA BRANITELJA/BORACA I INVALIDA DOMOVINSKOG/ ODBRAMBENO-OSLOBODILAČKOG RATA

754

Na osnovu čl. 56. i 66. Zakona o organizaciji organa uprave u Federaciji Bosne i Hercegovine ("Službene novine Federacije BiH", broj 35/05), člana 5a. Zakona o posebnim pravima dobitnika ratnih priznanja i odlikovanja i članova njihovih porodica ("Službene novine Federacije BiH", broj 70/05, 61/06 i 9/10) i člana 6. Uredbe o prihodovnom cenzusu za korisnike prava po osnovu ratnih priznanja i odlikovanja ("Službene novine Federacije BiH", broj 25/10), federalni ministar za pitanja boraca i invalida odbrambeno-oslobodilačkog rata/federalni ministar za pitanja branitelja i invalida domovinskog rata, donosi

UPUTSTVO

O IZMJENAMA I DOPUNAMA UPUTSTVA O UTVRĐIVANJU PRIHODOVNOG CENZUSA I PRIHODOVNOG PRAGA ZA KORISNIKE PRAVA PO OSNOVU RATNIH PRIZNANJA I ODLIKOVANJA

I.

U Uputstvu o utvrđivanju prihodovnog cenzusa i prihodovnog praga za korisnike prava po osnovu ratnih priznanja i odlikovanja ("Službene novine Federacije BiH", broj 28/10) u tački III pod A i B stav 3. u drugom i trećem redu iza riječi "uvjerenje" dodaju se riječi: „i plaketu, odluku, ukaz ili rješenje" u odgovarajućem padežu, a ostali dio teksta ostaje isti.

II.

U tački VII stav 1. mijenja se i glasi:

U zavisnosti od utvrđenog činjeničnog stanja kada korisnik prava (na mjesečni novčani dodatak) po Zakonu o posebnim pravima dobitnika ratnih priznanja i odlikovanja i članova njihovih porodica ima prihode ispod praga utvrđenog cenzusom Federalno ministarstvo za pitanja boraca i invalida odbrambeno-oslobodilačkog rata/Federalno ministarstvo za pitanja branitelja i invalida domovinskog rata stavlja na već postojeće rješenje o priznanju prava na mjesečni novčani dodatak štambilj ovog Ministarstva koji osim punog naziva ovog Ministarstva sadrži tekst: "Privremeno ispunjeni uslovi za dalju isplatu mjesečnog novčanog dodatka po Uredbi o prihodovnom cenzusu za korisnike prava po osnovu ratnih priznanja i odlikovanja ("Službene novine Federacije BiH", broj 25/10) sa oznakom datuma i potpisa ovlaštenog lica".

III.

Ovo Uputstvo stupa na snagu danom donošenja, a objavit će se u "Službenim novinama Federacije BiH".

Broj 01-34-2003/10
30. juna/lipnja 2010. godine
Sarajevo

Ministar
Zahid Crnkčić, s. r.

FEDERALNO MINISTARSTVO OKOLIŠA I TURIZMA

755

Na temelju članka 8. stavka 5., članka 26. stavka 5., članka 31. stavka 4., članka 38. stavka 3. i članka 39. stavka 2. Zakona o ugostiteljskoj djelatnosti ("Službene novine Federacije BiH", broj 32/09), federalni ministar okoliša i turizma donosi

PRAVILNIK

O RAZVRSTAVANJU I MINIMALNIM UVJETIMA UGOSTITELJSKIH OBJEKATA IZ SKUPINA "RESTORANI", "BAROVI", "CATERING OBJEKTI" I "OBJEKTI JEDNOSTAVNIH USLUGA"

I. OPĆE ODREDBE

Članak 1.

Ovim Pravilnikom uređuje se razvrstavanje i minimalni uvjeti koje moraju ispunjavati ugostiteljski objekti iz skupina "Restorani", "Barovi", "Catering objekti" i "Objekti jednostavnih usluga" (u daljnjem tekstu: ugostiteljski objekti), ugostiteljske usluge koje se moraju i mogu pružiti u pojedinoj vrsti ugostiteljskog objekta, vrste ugostiteljskih objekata koje mogu biti klupskog tipa, način utvrđivanja ispunjavanja minimalnih uvjeta za vrstu ugostiteljskog objekta, elementi, mjerila i postupak za kategorizaciju restorana.

Članak 2.

- (1) Ugostiteljski objekt u smislu ovoga Pravilnika je objekt koji u poslovnom i funkcionalnom pogledu čini cjelinu, te građevinsku cjelinu ukoliko je objekt smješten u građevini ili zasebnom dijelu građevine.
- (2) Iznimno od stavka 1. ovoga članka ugostiteljski objekt vrste slastičarnica može imati lokacijski odvojene prostorije za pripremanje slastica od prostorija u kojima se gosti uslužuju.
- (3) Postojećim ugostiteljskim objektom u smislu ovoga Pravilnika smatraju se ugostiteljski objekti koji posluju na dan stupanja na snagu ovoga Pravilnika i ugostiteljski objekti koji nakon stupanja na snagu ovoga Pravilnika započinju poslovati u poslovnom prostoru u kojem je već poslovao ugostiteljski objekt iste vrste.
- (4) Postojećim ugostiteljskim objektom u smislu ovoga Pravilnika ne smatra se ugostiteljski objekt za koji je nakon stupanja na snagu ovoga Pravilnika zatražena izmjena vrste.
- (5) Jednostavna jela u smislu ovoga Pravilnika su: naresci, sir, jaja, pržene i slane ribe, pržene lignje, topli i hladni sendviči, hrenovke, kobasice, razne vrste burgera, hot dog, kotleti, ćevapčići, ražnjići, prženi krompir, palačinke i slična jela koja ne zahtijevaju složeniju pripremu.

II. RAZVRSTAVANJE SKUPINA UGOSTITELJSKIH OBJEKATA

Članak 3.

- (1) Svaka skupina ugostiteljskih objekata iz članka 1. ovoga Pravilnika razvrstava se u vrste ugostiteljskih objekata ovisno o pretežitosti ugostiteljskih usluga koje se u njima pružaju i načinu usluživanja.
- (2) Pojedina vrsta ugostiteljskog objekta, pored navedenog u stavku 1. ovoga članka, određena je i minimumom ugostiteljskih usluga koje se u njemu obvezno pružaju te minimalnim uvjetima kojima mora udovoljiti ugostiteljski objekt.

Skupina "Restorani"

Članak 4.

- (1) Skupina "Restorani" razvrstava se u vrste ugostiteljskih objekata:
 1. *Restoran* - ugostiteljski objekt u kojem se pretežito pripremaju i uslužuju topla i hladna jela koja zahtijevaju složeniju pripremu, te ostala jela i slastice, uslužuju pića i pripremaju i uslužuju napici. Restoran može biti klupskog tipa.
 2. *Salon za posebne prigode* - ugostiteljski objekt u kome se pretežito pripremaju za usluživanje već pripremljena jela, slastice i pića zvanica, a može se vršiti priprema i usluživanje jela i pića vlasnika. Salon za posebne prigode mora imati glazbu koja se izvodi na odgovarajućim uređajima, prostor za izvođenje žive glazbe i prostor za ples

3. *Gostionica* - ugostiteljski objekt u kojem se pretežito pripremaju i uslužuju gotova uobičajena domaća topla i hladna jela, te uslužuju pića, pripremaju i uslužuju napici. U gostionici gostima se mogu pružiti i usluge smještaja u sobama. Gostionica može imati najviše 10 soba.
 4. *Zdravljak* - ugostiteljski objekt u kojem se pretežito pripremaju i uslužuju mliječna topla i hladna jela, te napici i uslužuju bezalkoholna pića, a mogu se pripremati i usluživati slastice i jela koja ne zahtijevaju složeniju pripremu. Iznimno, umjesto naziva vrste "zdravljak" mogu se koristiti i drugi komercijalni nazivi ovisno o pretežitosti jela koja se pripremaju u ugostiteljskom objektu.
 5. *Zalogajnica* - ugostiteljski objekt u kojem se na očigled gostiju pripremaju i uslužuju jela i napici, te uslužuju pića. Iznimno, umjesto naziva vrste "zalogajnica" može se koristiti i komercijalni naziv "snack".
 6. *Ćevabdžinica* - je ugostiteljski objekt u kojem se pretežito pripremaju i uslužuju ćevapi i druga jela od mesa sa roštilja, te uslužuju bezalkoholna pića, a mogu se pripremati i usluživati i napici.
 7. *Ašćinica* - je ugostiteljski objekt u kojem se pretežito pripremaju i uslužuju bosanska nacionalna jela (sagan dolma, bosanski lonac, pače, šiš-ćevap, begova čorba, pite i dr.) i slatkiši i napici.
 8. *Buregdžinica* je ugostiteljski objekt u kojem se pretežito pripremaju i uslužuju pite, te uslužuju pića, a mogu se pripremati i usluživati i druga jela od tjestenine i napici.
 9. *Pečenjarnica* - ugostiteljski objekt u kojem se pretežito pripremaju i uslužuju pečena jela, te uslužuju pića, a mogu se pripremati i usluživati i napici. Iznimno, umjesto naziva vrste "pečenjarnica" može se koristiti i komercijalni naziv kao npr. "grill" i sl.
 10. *Pizzeria* - ugostiteljski objekt u kojem se pretežito pripremaju i uslužuju pizze, te uslužuju pića, a mogu se pripremati i usluživati i druga jela od tjestenine i napici.
 11. *Bistro* - ugostiteljski objekt u kojem se pretežito pripremaju i uslužuju jednostavna hladna i topla jela, te uslužuju pića i pripremaju i uslužuju napici.
 12. *Slastičarnica* - ugostiteljski objekt u kojemu se pripremaju i uslužuju slastice (kolači, sladoled i sl.), a mogu se pripremati i usluživati napici, te usluživati bezalkoholna pića. Slastičarnica je i ugostiteljski objekt u kojemu se priprema i uslužuje samo sladoled. Iznimno slastičarnica je i ugostiteljski objekt u kojemu se slastice samo uslužuju gostima, a mogu se pripremati i usluživati napici te usluživati bezalkoholna pića.
 13. *Objekt brze prehrane (fast food)* - ugostiteljski objekt u kojem se pripremaju jednostavna jela koja se pripremaju i uslužuju na jednostavan i brz način, a koriste se za brzu konzumaciju (npr. razne vrste burgera, slane i pržene ribe, pržene lignje, topli i hladni sendviči, salate, prženi krompir, hot dog i sl.), a mogu se pripremati i usluživati pića i napici te sladoled.
- (2) Ugostiteljski objekti iz stavka 1. ovoga članka mogu vršiti dostavu jela iz svog asortimana.

Skupina "Barovi"

Članak 5.

- (1) Skupina "Barovi" razvrstava se u vrste ugostiteljskih objekata:
 1. *Kavana* - ugostiteljski objekt u kojem se pretežito pripremaju i uslužuju kava, ostali napici i slastice, te uslužuju pića, a mogu se pripremati i usluživati hladna i topla jela. Hladna i topla jela mogu se usluživati u dijelu prostorije za usluživanje ili zasebnoj blagovaonici.
 2. *Bosanska kafana* - je ugostiteljski objekat u kojem se pretežno priprema i uslužuje: kafa-uz koju se posebno servira (šećer u kocki i rahatlokum); napici-topli i hladni (čaj, salep, boza, limunada, smreka, zova i sl.), te uslužuju

bezalkoholna pića, a mogu se pripremati i usluživati razne bosanske poslastice.

3. *Ljetna bašta* - je sezonski ugostiteljski objekt postavljen na otvorenom prostoru. U ljetnoj bašti se pretežito pripremaju i uslužuju topli i hladni sendviči, naresci i druga jednostavna jela sa roštilja i druge vrste jednostavnih jela, koje se pripremaju pomoću aparata, slastice, te topla i hladna pića i napici.
 4. *Noćni klub* - ugostiteljski objekt u kojem se pretežito uslužuju pića i pripremaju i uslužuju napici, a mogu se pripremati i usluživati jednostavna jela. Noćni klub može biti klupskog tipa.
 5. *Noćni bar* - ugostiteljski objekt u kojem se pretežito uslužuju pića i pripremaju i uslužuju napici, a mogu se pripremati i usluživati jednostavna jela. Noćni bar može biti klupskog tipa.
 6. *Disco klub* - ugostiteljski objekt u kojem se pretežito uslužuju pića i pripremaju i uslužuju napici, a mogu se pripremati i usluživati topli i hladni sendviči i usluživati slastice. Iznimno, umjesto naziva disco klub može se koristiti komercijalni naziv disco bar.
 7. *Caffe bar* - ugostiteljski objekt u kojem se pretežito priprema i uslužuje kava i drugi napici, uslužuju pića, a mogu se pripremati i usluživati ili samo usluživati topli i hladni sendviči, slastice i voće. Caffe bar može biti klupskog tipa. Iznimno, umjesto naziva vrste "caffe bar" mogu se koristiti komercijalni nazivi npr. "cocktail bar", "lounge bar", "coffy bar", "caffe bar - pub", "internet bar" i sl.
 8. *Pivnica* - ugostiteljski objekt u kojem se pretežito uslužuje točeno pivo, a mogu se pripremati i usluživati topla i hladna jela uobičajena za tu vrstu ugostiteljskog objekta, usluživati pića i pripremati i usluživati napici. Iznimno, umjesto naziva vrste "pivnica" može se koristiti komercijalni naziv "pub".
 9. *Buffet* - ugostiteljski objekt u kojem se pretežito uslužuju pića i pripremaju i uslužuju napici i hladna jela, a mogu se pripremati i usluživati i jednostavna topla jela.
 10. *Krčma* - ugostiteljski objekt u kojem se pretežito uslužuju pića, pripremaju i uslužuju napici, te hladna jela, a mogu se pripremati i usluživati topla jela uobičajena za kraj u kojem je ugostiteljski objekt.
 11. *Konoba* - ugostiteljski objekt u kojem se pretežito uslužuju vino i rakija iz kraja u kojem je ugostiteljski objekt, te pripremaju i uslužuju karakteristična jela primorskog kraja, a mogu se usluživati i druga pića i pripremati i usluživati napici.
 12. *Klet* - ugostiteljski objekt u kojemu se pretežito uslužuju vino i rakija iz kraja u kojem je ugostiteljski objekt, te pripremaju i uslužuju karakteristična jela prema običajima kraja, a mogu se usluživati i druga pića.
- (2) Vrste ugostiteljskih objekata: noćni klub, noćni bar i disco klub su, u smislu ovoga Pravilnika, vrste koje rade noću.
- (3) Ugostiteljski objekti vrste kavana, pivnica, buffet, krčma, konoba i klet mogu vršiti dostavu jela iz svog asortimana.

Skupina "catering objekti"

Članak 6.

Skupinu "Catering objekti" čini vrsta ugostiteljskog objekta:

1. Pripremnica obroka (catering) - ugostiteljski objekt u kojem se pripremaju jela, a mogu se pripremati slastice i napici, koji se dostavljaju ili dostavljaju i uslužuju na drugim mjestima kao što su: prijevozna sredstva, odgovarajuće prostorije za prehranu djelatnika pravnih i fizičkih osoba, stanovi i sl., te prostorije i prostori gdje su organizirane svadbe, prijemi, banketi i drugi slični događaji.

Skupina "Objekti jednostavnih usluga"

Članak 7.

- (1) Skupina "Objekti jednostavnih usluga" razvrstava se u vrste:
1. *Objekt jednostavnih usluga u kiosku* - ugostiteljski objekt u kojem se mogu pripremati i usluživati jednostavna jela, pića i napici, te usluživati jednostavna jela u konfekcioniranom obliku, pića u originalnom pakovanju, te slastice i sladoled.
 2. *Objekt jednostavnih brzih usluga* - ugostiteljski objekt u kojem se mogu pripremati jednostavna jela koja se pripremaju i uslužuju na jednostavan i brz način, a koriste se za brzu konzumaciju i to: razne vrste burgera, topli i hladni sendviči, prženi krumpir i hot dog, a mogu se usluživati bezalkoholna pića i napici, te sladoled u originalnom pakovanju.
 3. *Objekt jednostavnih usluga u nepokretnom vozilu (ili priključnom vozilu)* - ugostiteljski objekt u kojem se mogu pripremati i usluživati jednostavna jela, pića i napici, usluživati jednostavna jela u konfekcioniranom obliku, pića u originalnom pakovanju, te slastice i sladoled.
 4. *Objekt jednostavnih usluga u šatoru* - ugostiteljski objekt u kojem se mogu pripremati i usluživati jednostavna jela, pića i napici, a mogu se usluživati jela u konfekcioniranom obliku i pića u originalnom pakovanju.
 5. *Objekt jednostavnih usluga na klupi* - ugostiteljski objekt u kojem se mogu pripremati i usluživati sljedeća jednostavna jela: topli i hladni sendviči, hrenovke, kobasice, hot dog, kotleti, ćevapčići, ražnjići, prženi krumpir, palačinke i slična jela, te jednostavna jela u konfekcioniranom stanju i pića u originalnom pakovanju.
 6. *Objekt jednostavnih usluga na kolicima (ili sličnim napravama)* - ugostiteljski objekt u kojem se mogu pripremati i usluživati sljedeća jednostavna jela: hot dog, hrenovke, kobasice, palačinke i slična jela, te usluživati jednostavna jela u konfekcioniranom obliku.
- (2) U objektima jednostavnih usluga mogu se pripremati i usluživati vrste i količine jednostavnih jela, pića, napitaka, te sladoleda za čiju pripremu i usluživanje objekt ispunjava propisane minimalne uvjete, razmjerno veličini prostora objekta.
- (3) U objektima jednostavnih usluga usluživanje se u pravilu vrši kroz otvor za usluživanje radi konzumiranja u hodu ili na drugom mjestu.
- (4) Ugostiteljski objekti iz stavka 1. točke 1., 2. i 3. ovoga članka mogu biti opremljeni samo s visokim stolovima bez stolaca, a ugostiteljski objekti iz stavka 1. točke 5. i 6. ne mogu imati stolove i stolce.
- (5) U objektima jednostavnih usluga jela i pića uslužuju se s priborom za jednokratnu uporabu.

III. MINIMALNI UVJETI KOJE MORAJU ISPUNJAVATI UGOSTITELJSKI OBJEKTI

Članak 8.

- (1) Ugostiteljski objekti moraju ispunjavati minimalne uvjete i to: minimalne uvjete za vrstu ugostiteljskog objekta i opće minimalne uvjete, sukladno ovom Pravilniku.
- (2) Iznimno od stavka 1. ovoga članka, ugostiteljski objekti iz skupina: "Restorani", "Barovi" i "Catering objekti" te objekt jednostavnih brzih usluga iz skupine "Objekti jednostavnih usluga" ukoliko je u zgradi, mogu odgovarajuće odstupati od minimalnih uvjeta, ako su smješteni u zgradi koja je registrirana kao povijesno-kulturni objekt ili u objektu od posebne ambijentalne vrijednosti odnosno u zaštićenoj spomeničkoj cjelini, uz prethodno pribavljene dozvole sukladno propisima o zaštiti i očuvanju kulturnih dobara.

1. MINIMALNI UVJETI ZA VRSTU UGOSTITELJSKOG OBJEKTA

1.1. Skupina "Restorani"

Restoran

Članak 9.

- (1) Restoran mora imati blagovaonicu ili prostoriju za usluživanje s namještajem prikladnim za duži boravak gostiju s mogućnošću korištenja visokih stolaca za malu djecu, kuhinju, točionik, te priručni prostor za čuvanje hrane i pića.
- (2) Restoran kapaciteta većeg od 100 konzumnih mjesta mora imati konobarsku pripremnicu (office). Restoran sa samoposluživanjem gostiju ne mora imati konobarsku pripremnicu.

Salon za posebne prigode

Članak 10.

- (1) Salon za posebne prigode je ugostiteljski objekt u kome se pretežito pripremaju za usluživanje već pripremljena jela, slastice i pića zvanica, a može se vršiti priprema i usluživanje jela i pića vlasnika.
- (2) Salon za posebne prigode mora imati glazbu koja se izvodi na odgovarajućim uređajima, prostor za izvođenje žive glazbe i prostor za ples.
- (3) Salon za posebne prigode, u pogledu prostorija, mora imati: prostoriju za usluživanje gostiju i ples površine najmanje 150 m², od čega je najmanje 20% predviđeno za ples, a ostali dio predviđen za usluživanje gostiju, točionik u prostoru za usluživanje ili u posebnom prostoru, prostor za prijem i čuvanje pića i namirnica, prostor za pripremu za usluživanje gotovih jela i namirnica, prostor za prijem i boravak mladenaca, te garderobu za goste.
- (4) Prostor za usluživanje mora biti opremljen ugostiteljskim namještajem prikladnim za duži boravak gostiju. Prostor za usluživanje mora imati, sukladno propisima, odgovarajuću izolaciju od buke prema okolišu.
- (5) Prostor za pripremu za usluživanje gotovih jela mora biti opremljen odgovarajućim vitrinama i uređajima za higijensko čuvanje toplih i hladnih jela, slastica i svježih namirnica.
- (6) Prostor za pripremu gotovih jela mora imati odgovarajuću kuhinjsku opremu ako se u istom vrši proizvodnja hrane.
- (7) Točionik mora imati prostor za držanje pića i napitaka, odgovarajuće rashladne uređaje i caffè aparat.
- (8) Salon za posebne prigode mora osigurati u neposrednoj blizini objekta parking prostor za odgovarajući broj vozila srazmjerno broju stolova u salonu.

Gostionica

Članak 11.

- (1) Gostionica mora imati blagovaonicu ili prostoriju za usluživanje s namještajem prikladnim za duži boravak gostiju, kuhinju, točionik i priručni prostor za čuvanje hrane i pića.
- (2) Gostionica u kojoj se pružaju usluge smještaja mora ispod naziva "gostionica" imati i dodatak "s pružanjem usluga smještaja".
- (3) Sobe iz članka 4. stavka 3. ovoga Pravilnika moraju na odgovarajući način ispunjavati minimalne uvjete za vrstu ugostiteljskog objekta "Soba za iznajmljivanje" iz skupine "Kampovi i druge vrste ugostiteljskih objekata za smještaj", sukladno posebnom propisu.

Zdravljak

Članak 12.

Zdravljak mora imati prostoriju za usluživanje gostiju, točionik, rashladnu vitrinu za slastice ako ih uslužuje, kuhinju ili prostor za pripremanje jela i slastica s odgovarajućim termičkim blokom, te priručni prostor za čuvanje hrane i bezalkoholnih pića.

Zalogajnica

Članak 13.

Zalogajnica mora imati prostoriju za usluživanje ili za samoposluživanje gostiju i u toj prostoriji prostor za pripremanje jela, točionik u kojemu se mogu pripremati jela, konzumni pult i priručni prostor za čuvanje hrane i pića.

Čevabdžinica

Članak 14.

Čevabdžinica mora imati prostoriju za usluživanje gostiju, točionik koji mora biti u toj prostoriji, prostor za pripremanje jela i priručni prostor za čuvanje namirnica i bezalkoholnih pića.

Aščinica

Članak 15.

Aščinica mora imati prostoriju za usluživanje gostiju, točionik, prostor za pripremanje jela i priručni prostor za čuvanje namirnica i bezalkoholnih pića.

Buregdžinica

Članak 16.

Buregdžinica mora imati prostoriju za usluživanje gostiju, točionik, prostor za pripremanje jela i priručni prostor za čuvanje namirnica i bezalkoholnih pića.

Pečenjarnica

Članak 17.

- (1) Pečenjarnica mora imati prostoriju za usluživanje gostiju s točionikom, prostor za pripremanje jela i priručni prostor za čuvanje hrane i pića.
- (2) Iznimno od stavka 1. ovoga članka pečenjarnica ne mora imati prostoriju za usluživanje gostiju ako se usluživanje vrši radi konzumacije izvan ugostiteljskog objekta tj. na drugom mjestu ili u hodu.
- (3) Ako pečenjarnica ima prostoriju za usluživanje do 15 m² ne mora imati zahod, osim ukoliko ima prostor za usluživanje na otvorenom s niskom stolovima i namještajem za sjedenje.
- (4) Pečenjarnica može biti i u kiosku.

Pizzeria

Članak 18.

Pizzeria mora imati prostoriju za usluživanje gostiju, točionik, prostor za pripremanje jela i priručni prostor za čuvanje hrane i pića.

Bistro

Članak 19.

Bistro mora imati prostoriju za usluživanje gostiju, točionik, prostor za pripremanje jela i priručni prostor za čuvanje hrane i pića.

Slastičarnica

Članak 20.

- (1) Slastičarnica mora imati prostoriju za usluživanje, s niskim stolovima i namještajem za sjedenje (stolicama ili klupama) ili zasebnim pultovima ili s visokim stolovima sa ili bez visokih barskih stolaca, točionik s rashladnim vitrinama za slastice odnosno sladoled, priručni prostor za čuvanje hrane i pića, te kuhinju ili prostor za pripremanje slastica s odgovarajućim termičkim blokom.
- (2) Ukoliko su prostorije za pripremanje slastica lokacijski odvojene od prostorija u kojima se gosti uslužuju transport slastica mora se vršiti uz ispunjavanje propisanih uvjeta o higijeni hrane.
- (3) Iznimno od stavka 1 ovoga članka slastičarnica ne mora imati prostoriju za usluživanje ako se usluživanje vrši unutar ugostiteljskog objekta ili preko pulta gostu izvan objekta, radi konzumacije izvan ugostiteljskog objekta tj. na drugom mjestu ili u hodu.

(4) Ako slastičarnica ima prostoriju za usluživanje do 15 m² ne mora imati zahod, osim ukoliko ima prostor za usluživanje na otvorenom s niskom stolovima i namještaj za sjedenje.

(5) Slastičarnica može biti i u kiosku.

Objekt brze prehrane

Članak 21.

(1) Objekt brze prehrane mora imati prostoriju za usluživanje, s niskim stolovima i namještajem za sjedenje (stolcima ili klupama) ili zasebnim pultovima ili s visokim stolovima sa ili bez visokih barskih stolaca, prostor za pripremanje jela, točionik, te priručni prostor za čuvanje hrane i pića.

(2) Iznimno od stavka 1. ovoga članka objekt brze prehrane ne mora imati prostoriju za usluživanje ako se usluživanje vrši unutar ugostiteljskog objekta ili preko pulta gostu izvan objekta, radi konzumacije izvan ugostiteljskog objekta tj. na drugom mjestu ili u hodu.

(3) U objektu brze prehrane gosti se u pravilu uslužuju na jednostavan način - samoposluživanjem.

(4) Objekt brze prehrane može biti i u kiosku.

1.2. Skupina "Barovi"

Kavana

Članak 22.

Kavana mora imati prostoriju za usluživanje gostiju, kuhinju ili ukoliko priprema samo slastice, hladna i topla jednostavna jela prostor za pripremanje jela, točionik s izložbenom rashladnom vitrinom za slastice i hladna jela ako se uslužuju, priručni prostor za čuvanje hrane i pića, te namještaj prilagođen dužem boravku gostiju.

Bosanska kafana

Članak 23.

Bosanska kafana mora imati najmanje jednu prostoriju za usluživanje gostiju i u toj, ili izdvojenoj prostoriji obavljati pripremu kafe i napitaka.

Prostorija ili prostor gdje se vrši priprema kafe i napitaka pored propisanih minimalnih uslova uređaja i opreme, mora imati i odgovarajući rashladni uređaj (hladnjak ili rashladnavitrina), ako se u objektu uslužuju poslastice.

Ljetna bašta

Članak 24.

Ljetna bašta mora imati prostor za usluživanje koji je najmanje 50% natkriven tendom, sa odgovarajućim ugostiteljskim namještajem za duži boravak gostiju. Ljetna bašta mora da ima prostor za pripremu hrane, točionik ispod natkrivenog prostora sa odgovarajućim rashladnim uređajima i prostorom za ostavu pića i namirnica. Ljetna bašta mora osigurati, ovisno od veličine, najmanje jedan zahod za goste, kao privremeni vlastiti objekt ili u nekom stalnom objektu udaljenom najviše 30 m od ljetne bašte. Ljetna bašta se može postaviti na otvorenom prostoru uz suglasnost nadležnog općinskog organa za urbanizam i prostorno uređenje.

Noćni klub

Članak 25.

(1) Noćni klub ima živu glazbu, a u njemu se mogu izvoditi i artistički i slični zabavni programi.

(2) Noćni klub mora imati prostoriju za usluživanje gostiju s točionikom, a ukoliko se pripremaju i uslužuju jednostavna jela mora imati prostor za pripremanje jela u sklopu točionika i izložbenu rashladnu vitrinu, priručni prostor za čuvanje hrane i pića, prostor za ples sukladno kapacitetu ugostiteljskog objekta, garderobu za goste, garderobu za izvođače programa s umivaonikom i tuš-kupaonicom ako se u klubu izvode artistički i slični zabavni programi, te namještaj prilagođen dužem boravku gostiju.

(3) Noćni klub mora imati površinu najmanje 100 m.

Noćni bar

Članak 26.

(1) Noćni bar ima animir glazbu, koja se može izvoditi i u živo.

(2) Noćni bar mora imati prostoriju za usluživanje gostiju s točionikom, a ukoliko se pripremaju i uslužuju jednostavna jela mora imati prostor za pripremanje jela u sklopu točionika i izložbenu rashladnu vitrinu, priručni prostor za čuvanje hrane i pića, garderobu za goste, te namještaj prilagođen dužem boravku gostiju.

(3) Noćni bar mora imati površinu najmanje 100 m.

Disco klub

Članak 27.

(1) Disco klub mora imati glazbu koja se izvodi odgovarajućim uređajima, a može povremeno imati i živu glazbu.

(2) Disco klub mora imati prostoriju za usluživanje gostiju s točionikom, a ukoliko se pripremaju i uslužuju sendviči mora imati prostor za pripremanje jela u sklopu točionika i izložbenu rashladnu vitrinu odnosno rashladnu vitrinu ako se uslužuju samo slastice, priručni prostor za čuvanje hrane i pića, garderobu za goste, prostor za ples, te namještaj prilagođen dužem boravku gostiju.

(3) Disco klub mora imati površinu najmanje 100 m.

(4) Izvan naseljenog područja naselja disco klub može biti i na otvorenom prostoru, uz na odgovarajući način ispunjavanje uvjeta iz stavka 2. ovoga članka i ispunjavanje uvjeta zaštite od buke sukladno posebnom propisu.

Caffe bar

Članak 28.

Caffe bar mora imati prostoriju za usluživanje gostiju s točionikom, prostor za pripremanje i usluživanje sendviča i usluživanje slastica koji može biti u sklopu točionika ukoliko se takve usluge pružaju u ugostiteljskom objektu, prostor za pripremanje slastica ako se slastice pripremaju u tom ugostiteljskom objektu, izložbenom rashladnom vitrinom za slastice ako se slastice uslužuju, te priručni prostor za čuvanje hrane i pića koji može biti u sklopu točionika.

Pivnica

Članak 29.

Pivnica mora imati prostoriju za usluživanje gostiju, točionik s uređajem za točenje piva na krigle, prostor za pripremanje jela ako se jela pripremaju i priručni prostor za čuvanje hrane i pića.

Buffet

Članak 30.

Buffet mora imati prostoriju za usluživanje gostiju s točionikom, prostor za pripremanje jela ako se jela pripremaju i priručni prostor za čuvanje hrane i pića.

Krčma

Članak 31.

Krčma mora imati prostoriju za usluživanje gostiju s točionikom, prostor za pripremanje jela ako se jela pripremaju i priručni prostor za čuvanje hrane i pića.

Konoba

Članak 32.

(1) Konoba mora imati prostoriju za usluživanje gostiju s točionikom, prostor za pripremanje jela, priručni prostor za čuvanje hrane i pića, te namještaj uobičajen za primorski kraj.

(2) U konobi se jela mogu pripremati i na ognjištu.

Klet

Članak 33.

(1) Klet mora imati prostoriju za usluživanje gostiju s točionikom, prostor za pripremanje jela ukoliko se jela pripremaju u ugostiteljskom objektu, te priručni prostor za čuvanje hrane i pića te izvorni namještaj iz kraja u kojem se ugostiteljski objekt nalazi.

(2) U kleti se jela mogu pripremati i na ognjištu.

1.3. Skupina "Catering objekti"

Pripremnica obroka (catering)

Članak 34.

Pripremnica obroka (catering) mora imati kuhinju i prostoriju za čuvanje hrane i pića, opremu potrebnu za dostavu i posluživanje jela i pića na mjestu dostave te odgovarajuća vlastita dostavna vozila koja udovoljavaju propisima o higijeni hrane, te osoblje za posluživanje na mjestu dostave.

1.4. Skupina "Objekti jednostavnih usluga"

Objekt jednostavnih usluga u kiosku

Članak 35.

- (1) Objekt jednostavnih usluga u kiosku mora imati točionik, prostor za pripremanje jela u točioniku, priručni prostor za čuvanje hrane i pića, dovoljan broj koševa za otpatke s poklopcem za nožno otvaranje, a može imati i prostoriju za usluživanje s točionikom sa ili bez visokih stolova bez stolaca.
- (2) Iznimno od stavka 1. ovoga članka objekt jednostavnih usluga u kiosku ne mora imati prostor za pripremanje jela u točioniku ukoliko samo priprema i uslužuje pića i napitke.
- (3) Objekt jednostavnih usluga u kiosku koji nema prostor za usluživanje mora imati nadstrešnicu i otvor za usluživanje sa rubnom daskom.
- (4) Pod uvjetima za pružanje usluga u kiosku mogu se pružati usluge i iz kontejnera.

Objekt jednostavnih brzih usluga

Članak 36.

Objekt jednostavnih brzih usluga mora imati točionik, prostor za pripremanje jela u točioniku, te priručni prostor za čuvanje hrane i pića, a može imati i prostoriju za usluživanje s točionikom sa ili bez visokih stolova bez stolaca.

Objekt jednostavnih usluga u nepokretnom vozilu (ili priključnom vozilu)

Članak 37.

- (1) Nepokretno vozilo (ili priključno vozilo) u smislu ovoga Pravilnika se smatra vozilo (ili priključno vozilo) koje je zaustavljeno (stoji) na mjestu u svrhu pružanja ugostiteljskih usluga, koje je registrirano i u voznom stanju.
- (2) Objekt jednostavnih usluga u nepokretnom vozilu mora imati točionik, prostor za pripremanje jela u točioniku, priručni prostor za čuvanje hrane i pića, spremnik s dovoljno zdravstveno ispravne vode za piće, te dovoljan broj koševa za otpatke s poklopcem za nožno otvaranje, a može imati i prostoriju za usluživanje s točionikom sa ili bez visokih stolova bez stolaca.

Objekt jednostavnih usluga u šatoru

Članak 38.

- (1) Objekt jednostavnih usluga u šatoru mora u dijelu šatora imati prostor za usluživanje, točionik, prostor za pripremanje jela u točioniku, priručni prostor za čuvanje namirnica i pića, spremnik s dovoljno zdravstveno ispravne vode za piće, te dovoljan broj koševa za otpatke s poklopcem za nožno otvaranje.
- (2) Šator treba biti od vodonepropusnog materijala, stabilan i prostran, te mora imati dovoljan broj stabilnih stolova, klupa za sjedenje ili stolaca.

Objekt jednostavnih usluga na klupi

Članak 39.

Objekt jednostavnih usluga na klupi mora imati radnu površinu od nehrđajućeg materijala koji se lako čisti i pere, veličine dovoljne za pripremu vrsta i količina jela i pića koja se uslužuju, odgovarajući termički blok i odgovarajući rashladni uređaj, spremnik s dovoljno zdravstveno ispravne vode za piće, dovoljan broj koševa za otpatke s poklopcem za nožno otvaranje, te mora biti natkriven nadstrešnicom od lakog materijala.

Objekt jednostavnih usluga na kolicima (ili sličnim napravama)

Članak 40.

Objekt jednostavnih usluga na kolicima mora imati radnu površinu od nehrđajućeg materijala koji se lako čisti i pere veličine dovoljne za vrste i količinu jela koja se uslužuju, odgovarajući termički blok i odgovarajući rashladni uređaj, spremnik s dovoljno zdravstveno ispravne vode za piće, te koš za otpatke s poklopcem za nožno otvaranje.

2. OPĆI MINIMALNI UVJETI

Članak 41.

- (1) Minimalni uvjeti primjenjuju se na sve vrste ugostiteljskih objekata.
- (2) Iznimno od stavka 1. ovoga članka, ugostiteljski objekti iz skupina: "Restorani", "Barovi" i "Catering objekti" te objekt jednostavnih brzih usluga iz skupine "Objekti jednostavnih usluga" ukoliko je u zgradi, mogu odgovarajuće odstupati od minimalnih uvjeta, ako su smješteni u zgradi koja je registrirana kao povijesno-kulturni objekt ili u objektu od posebne ambijentalne vrijednosti odnosno u zaštićenoj spomeničkoj cjelini, uz prethodno pribavljene dozvole sukladno propisima o zaštiti i očuvanju kulturnih dobara.

Opći minimalni uvjeti uređenja i opremljenosti

Članak 42.

Ugostiteljski objekti moraju biti uređeni i opremljeni, te imati odgovarajuće osoblje, tako da omogućuju racionalno korištenje prostora, nesmetano i sigurno kretanje i boravak gostiju i zaposlenog osoblja, nesmetan prijenos stvari, odgovarajuće čuvanje robe, hrane i pića, zaštitu zdravlja gostiju i zaposlenog osoblja, te stručno usluživanje gostiju.

Označavanje ugostiteljskog objekta

Članak 43.

- (1) Na ulazu u ugostiteljski objekt mora biti vidno istaknut natpis s oznakom vrste ugostiteljskog objekta, nazivom pod kojim posluje ugostiteljski objekt i tvrtkom ugostitelja, prema rješenju nadležnog organa uprave.
- (2) Iznimno, na ugostiteljske objekte iz skupine "Objekti jednostavnih usluga" na odgovarajući se način primjenjuje odredba stavka 1. ovoga članka.

Ispravnost i funkcionalnost uređaja i opreme

Članak 44.

Uređaji i oprema moraju biti stalno u ispravnom i funkcionalnom stanju.

Zaštita od buke

Članak 45.

U ugostiteljskom objektu moraju biti provedene mjere za zaštitu od buke sukladno posebnim propisima.

Opskrba vodom i zbrinjavanje otpadnih tvari

Članak 46.

- (1) Ugostiteljski objekt mora stalno raspolagati dovoljnim količinama zdravstveno ispravne vode za piće koja se osigurava priključkom objekta na javni vodovodni sustav, a gdje te mogućnosti nema na drugi način sukladno posebnim propisima.
- (2) Odvodnja otpadnih voda iz objekta mora se osigurati priključkom na javnu kanalizacijsku mrežu, a gdje te mogućnosti nema na drugi način sukladno posebnim propisima.
- (3) Komunalni otpad mora se redovito odlagati u odgovarajuće zatvorene posude za otpatke, te se sukladno posebnim propisima redovito odstranjivati iz ugostiteljskog objekta.
- (4) Iznimno od stavka 1. ovoga članka ugostiteljski objekt na plovnom ili plutajućem objektu, objekt jednostavnih usluga u nepokretnom, priključnom vozilu, pod šatorom, na klupi, na kolicima i sličnim napravama mora imati spremnik za vodu s dovoljnom količinom zdravstveno ispravne vode za piće.

Opskrba električnom energijom

Članak 47.

- (1) Ugostiteljski objekt mora biti priključen na javnu električnu mrežu ili na drugi odgovarajući način biti opskrbljen električnom energijom.
- (2) Električno osvjetljenje mora biti osigurano u svim prostorijama ugostiteljskog objekta.
- (3) U ugostiteljskom objektu noću moraju biti osvijetljene, potpuno ili orijentacijskim svjetlom, sve prostorije i prostori gdje se kreću i borave gosti.

Telefonski priključak

Članak 48.

- (1) Ugostiteljski objekt smješten u zgradi mora imati osiguranu telefonsku vezu.
- (2) Ugostiteljski objekt vrste restoran mora imati osiguran najmanje jedan telefonski aparat (fiksni ili mobilni) za potrebe gostiju.

Grijanje prostorija

Članak 49.

- (1) U svim zajedničkim prostorijama ugostiteljskog objekta u kojima borave gosti, mora biti osiguran odgovarajući način grijanja prostorija do temperature od najmanje 18,5°C, uz mogućnost prozračivanja.
- (2) Ugostiteljski objekt koji posluje samo ljeti ne mora imati osigurano grijanje prostorija.

Unutarnje visine prostorija

Članak 50.

- (1) U ugostiteljskom objektu visina od poda do stropa (dalje u tekstu: unutarnja visina) u prostorijama za boravak, blagovanje i prostorijama za usluživanje gostiju, mora iznositi najmanje 2,80 m.
- (2) Iznimno od odredbe stavka 1. ovoga članka, unutarnja visina u prostorijama za boravak, blagovanje i usluživanje gostiju u ugostiteljskim objektima vrste noćni klub, noćni bar i disco klub može iznositi najmanje 2,60 m, a u ostalim vrstama ugostiteljskih objekata najmanje 2,50 m, ako je u ugostiteljskom objektu ili tim prostorijama objekta ugrađen klima-uređaj koji omogućuje izmjenu zraka.
- (3) U prostorijama ugostiteljskog objekta s koso izvedenim stropom ili stropom različitih razina, prosječna unutarnja visina mora biti sukladna odredbi stavka 1. ovoga članka.

Zaštita od prašine

Članak 51.

Oprema i pribor za pripremu i usluživanje jela i pića moraju u vrijeme kada nisu u uporabi biti zaštićeni od prašine.

Zahod

Članak 52.

- (1) Ugostiteljski objekt mora imati uređen i opremljen zahod za žene i zahod za muškarce, i to:
 1. zahod za žene koji se sastoji od prostorije u kojoj je zahodska školjka (zahodska kabina) i pred prostorije u kojoj je umivaonik,
 2. zahod za muškarce koji se sastoji od prostorije u kojoj je zahodska školjka (zahodska kabina) i pred prostorije u kojoj je umivaonik i pisoar koji je od zahodske kabine i umivaonika dijelom odvojen odgovarajućom vizualnom pregradom.
- (2) Iznimno od stavka 1. ovoga članka, u postojećem ugostiteljskom objektu u kojem je površina za usluživanje do 50 m, osim u vrstama restoran, gostionica, bistro, kavana, noćni klub, noćni bar, disco klub, disco bar i pivnica, zahod se može sastojati od jedne zahodske kabine, pred prostora s umivaonikom, te pisoara koji je od zahodske kabine i umivaonika dijelom odvojen odgovarajućom vizualnom pregradom.

- (3) U zahodima mora biti besprijekoran red i čistoća, prostorije se moraju redovito dezinficirati te se mora osigurati prirodna i/ili umjetna ventilacija koja omogućuje izmjenu zraka.
- (4) Iznimno od odredbe stavka 1. ovoga članka ugostiteljski objekti koji su smješteni na plaži, u zračnoj luci, željezničkom i autobusnom kolodvoru, poslovnom centru, tržnici i sl. ili se nalaze u nepokretnom ili priključnom vozilu ne moraju imati zahod, ako je u neposrednoj blizini takvog ugostiteljskog objekta osigurano korištenje javnog zahoda.
- (5) Iznimno od stavka 1. ovoga članka ugostiteljski objekti smješteni na plovnom objektu kojim se obavlja prijevoz putnika i u željezničkom vagonu ne mora imati zahod ukoliko je osigurano korištenje zahoda na tom plovnom objektu odnosno u vlaku.
- (6) Iznimno od stavka 1. ovoga članka zahod ne moraju imati ugostiteljski objekti iz vrste objekt brze prehrane i ugostiteljski objekti iz skupine "Objekti jednostavnih usluga", koji imaju prostoriju za usluživanje do 15 m², a nemaju prostor za usluživanje na otvorenom s niskom stolovima i namještajem za sjedenje.

Članak 53.

Broj zahodskih kabina i pisoara, mora biti razmjern broju konzumnih mjesta u blagovaonici i/ili prostoriji za usluživanje (sjedjećih i stajaćih) i to:

- do 80 mjesta, jedna zahodska kabina u zahodu za žene, te jedna zahodska kabina u zahodu za muškarce i jednim pisoar u zahodu za muškarce,
- do 160 mjesta, dvije zahodske kabine u zahodu za žene i jedna zahodska kabina u zahodu za muškarce, s pred prostorom u kojoj su dva pisoara,
- do 550 mjesta, tri zahodske kabine u zahodu za žene i dvije zahodske kabine u zahodu za muškarce, s prostorijom u kojoj su tri pisoara,
- više od 550 mjesta, četiri zahodske kabine u zahodu za žene i tri zahodske kabine u zahodu za muškarce, s prostorijom u kojoj su četiri pisoara.

Članak 54.

- (1) Na ulazu u zahod moraju biti istaknute oznake kojima se uobičajeno označavaju zahod za žene i zahod za muškarce.
- (2) Svi zahodi moraju imati visoku zahodsku školjku (školjku sa sjedalom) na ispiranje tekućom vodom.
- (3) Pisoar u zahodu za muškarce mora biti zidna školjka s ispiranjem tekućom vodom, te treba biti postavljen ili ograđen tako da se ne vidi izvan prostorije u kojoj se nalazi.

Članak 55.

- (1) U pred prostoriji zahoda mora biti umivaonik s tekućom toplom i hladnom vodom.
- (2) Broj umivaonika iz stavka 1. ovog članka mora biti razmjern broju konzumnih mjesta u blagovaonici i/ili prostoriji za usluživanje (sjedjećih i stajaćih) i to:
 - do 160 mjesta - jedan umivaonik u svakoj pred prostoriji (posebno za žene i posebno za muškarce),
 - do 350 mjesta - dva umivaonika u svakoj pred prostoriji (posebno za žene i posebno za muškarce),
 - od 350 mjesta na više - tri umivaonika u svakoj pred prostoriji (posebno za žene i posebno za muškarce).
- (3) Iznimno od odredbe stavka 2. ovoga članka, u postojećim ugostiteljskim objektima može se u zahod za žene i zahod za muškarce ulaziti kroz zajedničku prostoriju. Tada se u toj zajedničkoj prostoriji mogu nalaziti umivaonici. Broj umivaonika mora biti razmjern broju konzumnih mjesta u blagovaonici i/ili prostoriji za usluživanje (sjedjećih i stajaćih) i to:
 - do 80 mjesta dva umivaonika,
 - do 170 mjesta tri umivaonika,
 - do 350 mjesta četiri umivaonika,
 - od 350 na više pet umivaonika.

Članak 56.

- (1) Podovi u zahodu ne smiju biti klizavi, moraju biti od vodonepropusnog materijala koji se lako čisti i održava.
- (2) Zidovi u zahodu moraju, do visine 1,60 m od poda, biti obloženi vodonepropusnim materijalom koji se lako se čisti i održava (keramičke i kamene pločice i razne vrste plastičnih i drugih obloga, ali ne i vodonepropusnom bojom oličen zid).
- (3) Prozori zahoda moraju biti od neprozirnog stakla ili s mogućnošću zaštite od pogleda izvana. Vrata ne smiju biti ostakljena.
- (4) U zahodskoj kabini mora biti: kuka za vješanje odjeće, naprava za zaključavanje vrata, a u zahodu za žene mora biti i koš za otpatke s poklopcem i polica za odlaganje torbice.
- (5) U zahodskoj kabini stalno mora biti toaletni papir, četka za čišćenje zahodske školjke i sredstvo za osvježavanje prostora.

Članak 57.

- (1) Zahod, u pravilu, mora biti pod zajedničkim krovom s ugostiteljskim objektom i mora se nalaziti u neposrednoj blizini prostorije ili prostora za usluživanje gostiju.
- (2) U slučaju kada se zahod nalazi izvan zgrade ugostiteljskog objekta, pristup mora biti betoniran ili popločen, noću osvijetljen i zaštićen od vremenskih oborina.

Kuhinja

Članak 58.

- (1) Kuhinja u ugostiteljskom objektu prostorom, uređenjem, opremom i uređajima mora odgovarati potrebama ponude, odnosno asortimana jela, napitaka, pića i slastica, i broju konzumnih mjesta.
- (2) Kuhinja mora imati:
 - odgovarajuće uređaje za termičku obradu hrane, pića i napitaka,
 - odgovarajuće radne površine, prostore i uređaje za pripremu (čišćenje i obradu) hrane zasebno za ribu, meso, povrće i voće, ovisno o ponudi jela, koji se mogu nalaziti i u neposrednoj blizini kuhinje,
 - rashladne uređaje odgovarajućeg kapaciteta s pokazivačem temperature u kojima se omogućava odvojeno čuvanje različitih vrsta hrane, koji se mogu nalaziti i u neposrednoj blizini kuhinje,
 - kuhinjsko posuđe odgovarajuće namjene i kvalitete,
 - odvojene prostore sa sudoperima za pranje crnog i bijelog posuđa, s tekućom toplom i hladnom vodom. Sudoper za pranje bijelog posuđa mora imati trodijelno, a za pranje crnog posuđa dvodijelno korito. Ako se pranje posuđa obavlja strojno dostatni su jednodijelni sudoperi za svaku od navedenih vrsta posuđa.
 - odvojene manipulativne putove crnog i bijelog posuđa,
 - uređaje za odvod dima, pare i mirisa koji omogućavaju da se u ostalim prostorijama i prostorima ugostiteljskog objekta ne šire imisije (napa s mehaničkim odsisom),
 - prirodno ili mehaničko prozračivanje ili klima-uređaj s mogućnošću izmjene zraka,
 - pisana upozorenja o zabrani konzumiranja hrane i pušenja, izložena na vidljivom mjestu,
 - vatrootpornu tkaninu za gašenje požara,
 - koš za otpatke pokraj svake radne površine s poklopcem za nožno otvaranje,
 - kutiju za prvu pomoć na vidnom i lako dostupnom mjestu.
- (3) Sve radne površine u kuhinji moraju imati gornju plohu od materijala koji se lako čisti, a površine koje su u dodiru s vodom moraju biti od nehrđajućeg materijala.
- (4) Za potrebe osoblja u kuhinji mora biti poseban umivaonik s tekućom hladnom i toplom vodom, tekući sapun, papirnati ručnici ili aparat za sušenje ruku.
- (5) U kuhinji mora biti besprijekoran red i čistoća, otpaci se moraju redovito odstranjivati.

- (6) Pod u kuhinji mora biti od vodonepropusnog i neklizajućeg materijala koji se lako čisti i održava. U podu moraju biti izljevi sa sifonom i zaštitnom rešetkom.
- (7) Unutarnja visina u kuhinji mora iznositi najmanje 2,80 m, a ukoliko je ugrađen klima-uređaj koji ima mogućnost izmjene zraka unutarnja visina kuhinje može iznositi najmanje 2,50 m.
- (8) Zidovi kuhinje i prostora za pripremanje i obradu hrane i pranje posuđa, do visine 1,80 m od poda, moraju biti obloženi vodonepropusnim materijalom koji se lako čisti i održava (keramičke i kamene pločice i razne vrste plastičnih i drugih obloga, ali ne i vodonepropusnom bojom oličen zid).
- (9) Prozori i otvori u kuhinji moraju biti zaštićeni od ulaska insekata.

Prostor za pripremanje jela

Članak 59.

- (1) Ugostiteljski objekt koji nema kuhinju, a goste uslužuje toplim jelima, mora imati prostor za pripremanje jela.
- (2) Prostor za pripremanje jela mora imati:
 - odgovarajući termički blok,
 - radnu površinu za pripremu (čišćenje i obradu) hrane zasebno za ribu, meso, povrće i voće, ovisno o ponudi jela,
 - dvodijelni sudoper za pranje posuđa, s tekućom toplom i hladnom vodom. Ako se pranje posuđa obavlja strojno dostatan je jednodijelni sudoper za pranje posuđa s toplom i hladnom vodom,
 - kuhinjsko posuđe odgovarajuće namjene i kvalitete,
 - odvod dima, pare i mirisa dovoljnog kapaciteta ozračivanja (napa s mehaničkim odsisom) izveden iznad termičkog bloka,
 - prirodno ili mehaničko prozračivanje ili klima-uređaj s mogućnošću izmjene zraka,
 - pisana upozorenja o zabrani konzumiranja hrane i pušenja, izložena na vidljivom mjestu,
 - vatrootpornu tkaninu za gašenje požara,
 - koš za otpatke s poklopcem za nožno otvaranje kod svake radne površine,
 - kutiju za prvu pomoć na vidnom i lako dostupnom mjestu.
- (3) Za potrebe osoblja u prostoru za pripremanje jela mora biti poseban umivaonik s tekućom hladnom i toplom vodom, tekući sapun, papirnati ručnici ili aparat za sušenje ruku.
- (4) Radne površine moraju imati gornju plohu od materijala koji se lako čisti, a površine koje su u dodiru s vodom moraju biti od nehrđajućeg materijala.
- (5) U prostoru za pripremu jela mora biti besprijekoran red i čistoća, otpaci se moraju redovito odstranjivati.
- (6) Pod u prostoru za pripremanje jela mora biti od vodonepropusnog i neklizajućeg materijala koji se lako čisti i održava. U podu moraju biti izljevi sa sifonom i zaštitnom rešetkom.
- (7) Unutarnja visina u prostoru za pripremu jela mora iznositi najmanje 2,80 m, a ukoliko je ugrađen klima-uređaj koji ima mogućnost izmjene zraka unutarnja visina u prostoru za pripremanje jela može iznositi najmanje 2,50 m.
- (8) Zidovi prostora za pripremanje i obradu hrane i pranje posuđa, do visine 1,80 m od poda, moraju biti obloženi vodonepropusnim materijalom koji se lako čisti i održava (keramičke i kamene pločice i razne vrste plastičnih i drugih obloga, ali ne i vodonepropusnom bojom oličen zid).
- (9) Na prostor za pripremanje slastica na odgovarajući se način primjenjuju odredbe ovoga članka.

Prostorije i prostori za usluživanje gostiju**Članak 60.**

- (1) U ugostiteljskom objektu usluživanje gostiju jelom, napicima i pićem obavlja se u blagovaonici, prostoriji za usluživanje i prostoru za usluživanje na otvorenom.
- (2) Blagovaonica je prostorija koja služi samo za blagovanje, a opremljena je namještajem prikladnim za blagovanje.
- (3) Prostorija za usluživanje je prostorija u kojoj se uslužuju gosti, a u dijelu te prostorije mogu se naočigled gostiju pripremati napici, hladna i topla jela.
- (4) Prostorija za usluživanje mora imati namještaj prikladan za duži ili kraći boravak gostiju, može imati točionik sa šankom, te prostor za pripremanje jela.
- (5) Ako se u prostoriji za usluživanje obavlja pripremanje jela prostor za pripremanje mora biti opremljen opremom sukladno složenosti pripremanja jela. U prostoriji za usluživanje ne može se obavljati čišćenje i obrada namirnica.
- (6) Prostor za usluživanje na otvorenom je dio prostora vrta, terase i sl. ili javna površina kojom upravlja jedinica lokalne samouprave, u kojem se uslužuju gosti, a u jednom dijelu tog prostora, mogu se naočigled gostiju pripremati napici, hladna i topla jela. Na prostor za usluživanje na otvorenom odgovarajuće se primjenjuju odredbe stavka 4. i 5. ovoga članka.
- (7) Iznimno od stavka 3. ovoga članka, u ugostiteljskim objektima koji posluju sezonski ili povremeno (na plaži, kupalištu, na mjestima prigodnih priredbi, na sajmovima, izletištima i sl.), a nemaju prostoriju za usluživanje, prostorijom za usluživanje smatra se i natkriven prostor na otvorenom.

Članak 61.

- (1) Blagovaonica mora biti dovoljno prostrana i imati potreban broj stolova i stolaca.
- (2) Prostorija za usluživanje gostiju i prostor za usluživanje na otvorenom, moraju biti dovoljno prostrani i imati potreban broj stolova (niskih ili visokih), stolaca (niskih ili visokih) ili klupa ili konzumnih pultova, ovisno o vrsti ugostiteljskog objekta.
- (3) Blagovaonica i prostorija za usluživanje gostiju mora imati dobro prozračivanje i osvjetljenje.
- (4) Blagovaonica i prostorija za usluživanje gostiju moraju imati dovoljan broj vješalica za odlaganje težih odjevnih predmeta gostiju prema broju konzumnih mjesta. Garderoba smještena izvan tih prostorija mora biti odgovarajuće čuvana ili u njoj istaknuta obavijest gostima da se stvari odložene u garderobi ne čuvaju.
- (5) Odredba stavka 4. ovoga članka ne primjenjuje se na prostor za usluživanje na otvorenom.
- (6) Pod u blagovaonici i prostoriji za usluživanje gostiju mora biti od neklizajućeg materijala koji se lako se čisti i održava.

Članak 62.

- (1) Stol na kojem se uslužuju gosti mora imati površinu koja se lako čisti i dezinficira, a ako se uslužuju jela stol mora biti prekriven neoštećenim, čistim stolnjakom ili podloškom za posluživanje ispred svakog konzumnog mjesta.
- (2) Kada se uslužuju jela na stolu mora biti papirnati ili platneni ubrus. Papirnati ubrus mora biti od upijajućeg materijala.
- (3) Pribor za jelo (žlice, noževi, vilice i dr.) moraju biti od nehrdajućeg materijala.

Prostorija i priručni prostor za čuvanje hrane i pića**Članak 63.**

- (1) U ugostiteljskom objektu prostorija za čuvanje hrane i pića mora biti odvojena od kuhinje ili prostora za pripremanje jela, dovoljno zračna i mora biti opremljena odgovarajućim ormarima s pretincima ili policama za smještaj hrane i pića.

- (2) Prostorija iz stavka 1. ovoga članka za čuvanje i održavanje lako pokvarljive hrane i pića mora biti opremljena rashladnim komorama ili hladnjacima odgovarajućeg kapaciteta, kojima se omogućava odvojeno čuvanje različitih vrsta hrane (meso, riba, povrće i voće, mliječni proizvodi i dr.).
- (3) Prozori prostorije za čuvanje hrane i pića moraju biti zaštićeni od mogućnosti ulaska insekata.
- (4) Priručni prostor za čuvanje hrane i pića smješten je neposredno uz prostoriju za pripremanje jela i napitaka ili prostoriju za usluživanje gostiju, a može biti odvojen prostor u tim prostorijama. Na priručni prostor za čuvanje hrane i pića odgovarajuće se primjenjuju odredbe stavka 1., 2. i 3. ovoga članka.
- (5) Na priručni prostor za čuvanje hrane i pića odnosno odgovarajući rashladni uređaj u ugostiteljskim objektima iz skupine "Objekti jednostavnih usluga" na odgovarajući se način primjenjuju odredbe stavka 4. ovoga članka.

Točionik**Članak 64.**

- (1) Ugostiteljski objekt u kojem se uslužuju pića i napici mora imati točionik odgovarajuće površine.
- (2) Točionikom se smatra uređen i opremljen prostor u kojem se pripremaju, izdaju ili uslužuju napici i izdaju ili uslužuju pića, a mogu se pripremati, izdavati ili usluživati i hladna i topla jednostavna jela i slastice.
- (3) Točionik je funkcionalna cjelina u zasebnoj prostoriji ili prostoru u neposrednoj blizini blagovaonice, prostorije ili prostora za usluživanje gostiju na otvorenom. Točionik može biti i samostalna funkcionalna cjelina u prostoriji, prostoru za usluživanje gostiju ili prostoru za usluživanje gostiju na otvorenom.
- (4) Točionik mora imati mješalicu s toplom i hladnom vodom i odvodom, uređaje i opremu za odlaganje pića i napitaka, rashladne uređaje za pića, odgovarajući šank s radnom plohom od nehrdajućeg materijala koji se lako čisti i dvodijelni sudoper ili jednodijelni sudoper i stroj za pranje čaša.
- (5) Sudoperi i stroj za pranje čaša mogu biti smješteni i izvan točionika u neposrednoj blizini koja s točionikom čini funkcionalnu cjelinu.
- (6) Ako se u točioniku pripremaju i uslužuju samo hladna jednostavna jela točionik mora imati radnu površinu za obradu hrane, dvodijelni sudoper za pranje posuđa s tekućom toplom i hladnom vodom, rashladni uređaj za hladna jela i slastice, za potrebe osoblja poseban umivaonik s tekućom hladnom i toplom vodom, tekući sapun, papirnati ručnici ili aparat za sušenje ruku, a ako se pripremaju i uslužuju i topla jednostavna jela točionik mora imati i termički blok i uređaj za odvođenje pare, dima i mirisa (napa) dovoljnog kapaciteta prozračivanja ili djelotvorno prirodno prozračivanje.
- (7) Ako se iz točionika neposredno uslužuju gosti točionik mora imati šank sa ili bez visokih stolica.
- (8) Šank mora biti od materijala koji se lako čisti.
- (9) Ako se u ugostiteljskom objektu uslužuju napici točionik mora imati espresso aparat.

Jelovnik i karta pića**Članak 65.**

- (1) Ugostiteljski objekti iz skupina "Restorani", "Barovi" i "Objekti jednostavnih usluga" moraju na svakom stolu imati jelovnik i kartu pića ako se gosti uslužuju za stolom.
- (2) Iznimno od stavka 1. ovoga članka ugostiteljski objekt vrsta restoran i gostionica može imati dovoljan broj jelovnika i karti pića, sukladan učestalosti narudžbi ili na svakom stolu mora biti jelovnik i karta pića.

- (3) Ugostiteljski objekti u kojima se gosti uslužuju za šankom točionika, moraju imati istaknut jelovnik i kartu pića na šanku.
- (4) Ugostiteljskim objektima iz skupine "Restorani" i "Barovi" u kojima se gostima nude topla i hladna jela, jelovnici i karte pića moraju biti izloženi na ulazu ugostiteljskog objekta na prikladan način.
- (5) U jelovniku se navode jela i slastice, a u karti pića, pića i napici, te njihove cijene s porezom.
- (6) Jelovnik i karta pića ispisuju se na službenim jezima Federacije BiH i najmanje jednom svjetskom jeziku.
- (7) Jelovnik i karta pića obvezno se stavljaju na uvid gostu prije preuzimanja narudžbe.
- (8) Jela, slastice, pića i napici navedeni u jelovniku i karti pića moraju se uslužiti ako ih gost zahtijeva.
- (9) Primjerak normativa jela, pića i napitaka obvezno se stavljaju na uvid gostu na njegov zahtjev.

Uvjeti za dostavu jela

Članak 66.

Dostava jela iz ugostiteljskog objekta može se vršiti vlastitim dostavnim vozilima koja moraju udovoljavati propisima o higijeni hrane.

Uvjeti glede osoblja zaposlenog u ugostiteljskom objektu

Članak 67.

- (1) Osoblje zaposleno u ugostiteljskom objektu mora se prema gostu odnositi profesionalno.
- (2) Osoblje zaposleno na poslovima usluživanja u ugostiteljskim objektima iz skupina "Restorani" i "Barovi" mora poznavati najmanje jedan strani jezik.
- (3) Osoblje mora biti uredno, čisto i primjereno odjeveno.

Članak 68.

- (1) Ugostiteljski objekt mora za zaposleno osoblje imati: garderobu, odgovarajući broj prostorija za osobnu higijenu osoblja (zahoda, tuš-kupaonica).
- (2) U garderobi ili odgovarajućoj prostoriji, za svaku zaposlenu osobu mora biti garderobni ormarić s ključem. Za osoblje koje radi na pripremanju i usluživanju jela mora biti osiguran dvodijelni garderobni ormarić.
- (3) Iznimno od stavka 1. i 2. ovoga članka ugostiteljski objekti iz skupine "Objekti jednostavnih usluga" ne moraju imati tuš-kupaonicu, a ugostiteljski objekt vrste objekt jednostavnih usluga na klupi i vrste objekt jednostavnih usluga na kolicima ili sličnim napravama ne moraju imati garderobni ormarić.
- (4) Ugostiteljski objekt u kojem je zaposleno do pet osoba mora imati zahod za zaposleno osoblje s jednom zahodskom kabinom i pred prostorom s umivaonikom s tekućom toplom i hladnom vodom.
- (5) Ugostiteljski objekt u kojem u jednoj smjeni radi 6 do 15 osoba mora imati jedan zahod za žene s pred prostorom s umivaonikom s tekućom toplom i hladnom vodom i jedan zahod za muškarce s pisoarom i pred prostorom s umivaonikom s tekućom toplom i hladnom vodom, te jednu tuš-kupaonicu.
- (6) Ugostiteljski objekt u kojem u jednoj smjeni radi više od 15 osoba mora imati zahode sukladno stavku 4. ovoga članka, te jednu tuš-kupaonicu za žene i jednu tuš-kupaonicu za muškarce.
- (7) Zahodi za zaposleno osoblje moraju biti smješteni tako da im osoblje može prići ne prolazeći prostorijama i prostorima namijenjenim gostima ugostiteljskog objekta.
- (8) Ugostiteljski objekt u kojem u jednoj smjeni radi više od 20 osoba mora imati blagovaonicu ili poseban prostor za blagovanje zaposlenog osoblja.

- (9) Iznimno od odredbe stavka 3. ovoga članka, zahod za zaposleno osoblje s jednom zahodskom kabinom i pred prostorom s umivaonikom s tekućom toplom i hladnom vodom ne moraju imati ugostiteljski objekti ako imaju do pet zaposlenih osoba i ako je korištenje zahoda za zaposleno osoblje osigurano sukladno drugim propisima, sljedeći ugostiteljski objekti:
 - postojeći ugostiteljski objekti koji nemaju zahod za zaposleno osoblje sukladno ranijim propisima,
 - ugostiteljski objekti vrste: zdravljak, zalagajnica, pečenjarnica, pizzeria, slastičarnica, objekt brze prehrane, caffe bar, buffet, krčma, konoba i klet, ako imaju površinu prostorije za usluživanje gostiju do 15 m,
 - ugostiteljski objekti iz skupine "Objekti jednostavnih usluga" koji nemaju prostoriju za usluživanje, odnosno imaju prostoriju za usluživanje do 15 m².

IV. POSTUPAK UTVRĐIVANJA MINIMALNIH UVJETA I KATEGORIJE

Članak 69.

- (1) Postupak kojim se utvrđuje da li su ispunjeni minimalni uvjeti propisani ovim Pravilnikom provodi povjerenstvo općinskog, odnosno gradskog organa uprave nadležnog za poslove ugostiteljstva, prema mjestu sjedišta objekta (u daljnjem tekstu: nadležni organ) koje se sastoji od najmanje dva člana koji su stručni djelatnici nadležnog organa, a imenuje ih rukovodilac nadležnog organa.
- (2) Postupak kojim se utvrđuje da li su ispunjeni minimalni uvjeti i kategorija restorana koji se kategorija označava zlatnom kuharskom kapom provodi Povjerenstvo Federalnog ministarstva okoliša i turizma, (u daljnjem tekstu: Ministarstvo) koje se sastoji od najmanje 3 člana, a imenuje je Ministar.
- (3) Povjerenstvo iz stavka 2. ovoga članka čine stručnjaci Ministarstva.
- (4) Zapisnik Povjerenstva o obavljenom očevidu u ugostiteljskom objektu mora sadržavati i opće podatke o ugostitelju i ugostiteljskom objektu:
 - tvrtku i sjedište ugostitelja
 - vrstu naziv i adresu ugostiteljskog objekta
 - usluge koje će se pružati u ugostiteljskom objektu
 - kapacitet ugostiteljskog objekta (broj sjedećih i broj stajaćih konzumnih mjesta u blagovaonici, prostoriji za usluživanje i na prostoru za usluživanje na otvorenom, broj soba i postelja u gostionici ukoliko se u gostionici pružaju usluge smještaja
 - opis prostorija i prostora ugostiteljskog objekta (broj, vrsta, kvadratura, namještaj za boravak gostiju i dr.)
- (5) Minimalni uvjeti ugostiteljskih objekata iz skupina "Restorani", "Barovi", "Catering objekti" i "Objekti jednostavnih usluga" prikazani su i u tabeli, koja je sastavni dio ovog Pravilnika (Prilog I.).
- (6) Minimalni uvjeti ugostiteljskih objekata iz skupina "Restorani" i uvjeti za kategoriju prikazani su i u tabeli, koja je sastavni je dio ovog Pravilnika (Prilog II.).

V. NAČIN OZNAČAVANJA KATEGORIJE UGOSTITELJSKOG OBJEKTA RESTORAN

Članak 70.

- (1) Kategorija ugostiteljskog objekta RESTORAN čije su oznake za kategoriju brončana, srebrna ili zlatna kuharska kapa označavaju se standardiziranim pločom.
- (2) Grafička rješenja za standardizirane ploče iz stavka 1. ovog članka prikazana su u prilogu koji je sastavni dio ovoga Pravilnika. (Prilog III).
- (3) Standardizirane ploče iz stavka 1. ovog članka, mogu proizvoditi sve fizičke i pravne osobe - proizvođači (obrtnici, tvrtke), koji za tu proizvodnju pribave prethodnu suglasnost Ministarstva.

(4) Ministarstvo će suglasnost iz prethodnog stavka izdati proizvođaču koji uz zahtjev za izdavanje suglasnosti dostavi primjerak standardizirane ploče atestiran od akreditiranog laboratorija u pogledu istovjetnosti s grafičkim rješenjima i tehničkim uvjetima propisanim u Prilogu III. ovog Pravilnika. Primjerak standardizirane ploče potrebno je dostaviti za svaku kategoriju Restorana koju proizvođač želi proizvoditi.

(5) Iznimno, suglasnost iz stavka 4. ovog članka, nije dužan pribaviti proizvođač standardiziranih ploča koji ploče proizvodi temeljem ranije sklopljenih ugovora sa Ministarstvom.

(6) Nadležnost nad izdavanjem standardiziranih ploča iz stavka 1. ovoga članka ima Ministarstvo.

Zahtjev za izdavanje standardizirane ploče ugostitelj podnosi Ministarstvu.

Uz zahtjev ugostitelj prilaže kopiju rješenja kojim je utvrđena kategorija objekta.

Ministarstvo na osnovu zaprimljenog zahtjeva obavještava ugostitelja o odabranom proizvođaču standardizirane ploče, te troškovima izrade i dostave naručene ploče.

Ugostitelj standardiziranu ploču naručuje izravno od proizvođača, te snosi troškove izrade i dostave naručene ploče.

Članak 71.

(1) Ugostitelj snosi troškove postupka iz članka 69. stavak 2. ovog Pravilnika, koje čine: dnevnic, troškovi prijevoza, troškovi smještaja i naknada za rad, koja pripada članovima Povjerenstva.

(2) Članu Povjerenstva dnevno pripada naknada za rad u visini iznosa dnevnice.

(3) Ugostitelj je dužan izmiriti troškove postupka, na način što će ukupne troškove iz stavka 1. ovog članka uplatiti na depozitni račun Budžeta Federacije BiH.

VI. PRIJELAZNE I ZAVRŠNE ODREDBE

Članak 72.

Ugostitelji koji obavljaju ugostiteljsku djelatnost u objektima iz skupine Restorani, obavezni su u roku od jedne godine od dana stupanja na snagu ovog Pravilnika, uskladiti svoje poslovanje s odredbama ovog Pravilnika.

Članak 73.

Danom stupanja na snagu ovoga Pravilnika prestaju važiti odredbe: Pravilnika o razvrstavanju minimalnim uvjetima i kategorizaciji ugostiteljskih objekata ("Službene novine Federacije BiH", br. 23/96, 46/98, 27/00 i 36/02), kojima su propisane vrste ugostiteljskih objekata iz skupine Restorani, minimalni uvjeti za te vrste objekata, te elementi i mjerila za kategorizaciju Restorana.

Članak 74.

Zahtjevi ugostitelja za utvrđivanje minimalnih uvjeta i uvjeta za kategoriju, te upis u Upisnik ugostiteljskih objekata, koji su u postupku upravnog rješavanja na dan stupanja na snagu ovog Pravilnika, riješit će se u skladu s ovim Pravilnikom.

Članak 75.

Ovaj Pravilnik stupa na snagu osmog dana od dana objave u "Službenim novinama Federacije BiH".

Broj 06/1-22-4-1119/10

21. lipnja 2010. godine

Sarajevo

Ministar

Dr. sc. **Nevenko Herceg**, v. r.

Na osnovu člana 8. stava 5., člana 26. stava 5., člana 31. stava 4., člana 38. stava 3. i člana 39. stava 2. Zakona o ugostiteljskoj djelatnosti ("Službene novine Federacije BiH", broj 32/09), federalni ministar okoliša i turizma donosi

ПРАВИЛНИК

О РАЗВРСТАВАЊУ И МИНИМАЛНИМ УСЛОВИМА УГОСТИТЕЉСКИХ ОБЈЕКТА ИЗ СКУПИНА "РЕСТОРАНИ", "БАРОВИ", "САТЕРИНГ ОБЈЕКТИ" И "ОБЈЕКТИ ЈЕДНОСТАВНИХ УСЛУГА"

I. ОПШТЕ ОДРЕДБЕ

Члан 1.

Овим Правилником уређује се разврставање и минимални услови које морају испуњавати угоститељски објекти из скупина "Ресторани", "Барови", "Catering објекти" и "Објекти једноставних услуга" (у даљњем тексту: угоститељски објекти), угоститељске услуге које се морају и могу пружати у појединој врсти угоститељског објекта, врсте угоститељских објеката које могу бити клупског типа, начин утврђивања испуњавања минималних услова за врсту угоститељског објекта, елементи, мјерила и поступак за категоризацију ресторана.

Члан 2.

(1) Угоститељски објект у смислу овога Правилника је објект који у пословном и функционалном погледу чини цјелину, те грађевинску цјелину уколико је објект смјештен у грађевини или засебном дијелу грађевине.

(2) Изнимно од става 1. овога члана угоститељски објект врсте сластичарница може имати локацијски одвојене просторије за припремање сластица од просторија у којима се гости услужују.

(3) Постојећим угоститељским објектом у смислу овога Правилника сматрају се угоститељски објекти који послују на дан ступања на снагу овога Правилника и угоститељски објекти који након ступања на снагу овога Правилника започињу пословати у пословном простору у којем је већ пословао угоститељски објект исте врсте.

(4) Постојећим угоститељским објектом у смислу овога Правилника не сматра се угоститељски објект за који је након ступања на снагу овога Правилника затражена измјена врсте.

(5) Једноставна јела у смислу овога Правилника су: наресци, сир, јаја, пржене и слане рибе, пржене лигње, топли и хладни сендвичи, хреновке, кобасице, разне врсте бургера, хот дог, котлети, ћевапчићи, ражњићи, пржени кромпир, палачинке и слична јела која не захтијевају сложенију припрему.

II. РАЗВРСТАВАЊЕ СКУПИНА УГОСТИТЕЉСКИХ ОБЈЕКТА

Члан 3.

(1) Свака скупина угоститељских објеката из члана 1. овога Правилника разврстава се у врсте угоститељских објеката овисно о претежитости угоститељских услуга које се у њима пружају и начину услуживања.

(2) Поједина врста угоститељског објекта, поред наведеног у ставу 1. овога члана, одређена је и минимумом угоститељских услуга које се у њему обавезно пружају те минималним условима којима мора удовољити угоститељски објект.

Скупина "Ресторани"

Члан 4.

(1) Скупина "Ресторани" разврстава се у врсте угоститељских објеката:

1. *Ресџоран* - угоститељски објект у којем се претежно припремају и услужују топла и хладна јела која захтијевају сложенију припрему, те остала јела и сластице, услужују пића и припремају и услужују напици. Ресторан може бити клупског типа.

2. *Салон за посебне прилике* - угоститељски објект у коме се претежно припремају за услуживање већ припремљена јела, сластице и пића званница, а може се вршити припрема и услуживање јела и пића власника. Салон за посебне прилике мора имати музику која се изводи на одговарајућим уређајима, простор за извођење живе музике и простор за плес

3. *Гостионица* - угоститељски објект у којем се претежно припремају и услужују готова уобичајена домаћа топла и хладна јела, те услужују пића, припремају и услужују напаци. У гостионици гостима се могу пружати и услуге смјештаја у собама. Гостионица може имати највише 10 соба.
 4. *Здрављак* - угоститељски објект у којем се претежно припремају и услужују млијечна топла и хладна јела, те напаци и услужују безалкохолна пића, а могу се припремати и услуживати сластице и јела која не захтијевају сложену припрему. Изнимно, умјесто назива врсте "здрављак" могу се користити и други комерцијални називи овисно у претежитости јела која се припремају у угоститељском објекту.
 5. *Залогјаница* - је угоститељски објект у којем се на очиглед гостију припремају и услужују јела и напаци, те услужују пића. Изнимно, умјесто назива врсте "залогјаница" може се користити и комерцијални назив "снацк".
 6. *Ћеваџиџица* - је угоститељски објект у којем се претежно припремају и услужују ћевапи и друга јела од меса са роштиља, те услужују безалкохолна пића, а могу се припремати и услуживати и напаци.
 7. *Аичџиџица* - је угоститељски објект у којем се претежито припремају и услужују босанска национална јела (саган долма, босански лонац, паче, шипш-ћевап, бегова чорба, пите и др.) и слаткиши и напаци.
 8. *Буреџиџица* је угоститељски објект у којем се претежно припремају и услужују пите, те услужују пића, а могу се припремати и услуживати и друга јела од тјестенине и напаци.
 9. *Печењарница* - угоститељски објект у којем се претежно припремају и услужују печена јела, те услужују пића, а могу се припремати и услуживати и напаци. Изнимно, умјесто назива врсте "печењарница" може се користити и комерцијални назив као нпр. "грилл" и сл.
 10. *Пиззериа* - угоститељски објект у којем се претежно припремају и услужују пиззе, те услужују пића, а могу се припремати и услуживати и друга јела од тјестенине и напаци.
 11. *Бистро* - угоститељски објект у којем се претежно припремају и услужују једноставна хладна и топла јела, те услужују пића и припремају и услужују напаци.
 12. *Сластичарница* - угоститељски објект у којему се припремају и услужују сластице (колачи, сладолед и сл.), а могу се припремати и услуживати напаци, те услуживати безалкохолна пића. Сластичарница је и угоститељски објект у којему се припрема и услужује само сладолед. Изнимно сластичарница је и угоститељски објект у којему се сластице само услужују гостима, а могу се припремати и услуживати напаци те услуживати безалкохолна пића.
 13. *Објект брзе прехране (fast food)* - угоститељски објект у којем се припремају једноставна јела која се припремају и услужују на једноставан и брз начин, а користе се за брзу конзумацију (нпр. разне врсте бургера, слане и пржене рибе, пржене лигње, топли и хладни сендвичи, салате, пржени кромпир, хот дог и сл.), а могу се припремати и услуживати пића и напаци те сладолед.
- (2) Угоститељски објекти из става 1. овога члана могу вршити доставу јела из свог асортимана.

Скупина "Барови"

Члан 5.

- (1) Скупина "Барови" разврстава се у врсте угоститељских објеката:
1. *Кафана* - угоститељски објект у којем се претежно припремају и услужују кахва, остали напаци и сластице, те услужују пића, а могу се припремати и услуживати хладна и топла јела. Хладна и топла јела могу се услуживати у дијелу просторије за услуживање или посебној просторији.
 2. *Босанска кафана* - је угоститељски објекат у којем се претежно припрема и услужује: кахва-уз коју се посебно сервира (шечер у коцки и рахатлокум); напаци-топли и

хладни (чај, салеп, боза,лимунада, смрека, зова и сл.), те услужују безалкохолна пича, а могу се припремати и услуживати разне босанске послатице.

3. *Љејна башија* - је сезонски угоститељски објект постављен на отвореном простору. У љетној башти се претежно припремају и услужују топли и хладни сендвичи, наресци и друга једноставна јела са роштиља и друге врсте једноставних јела, које се припремају помоћу апарата, сластице, те топла и хладна пића и напаци.
4. *Ноћни клуб* - угоститељски објект у којем се претежно услужују пића и припремају и услужују напаци, а могу се припремати и услуживати једноставна јела. Ноћни клуб може бити клупског типа.
5. *Ноћни бар* - угоститељски објект у којем се претежно услужују пића и припремају и услужују напаци, а могу се припремати и услуживати једноставна јела. Ноћни бар може бити клупског типа.
6. *Диско клуб* - угоститељски објект у којем се претежно услужују пића и припремају и услужују напаци, а могу се припремати и услуживати топли и хладни сендвичи и услуживати сластице. Изнимно, умјесто назива диско клуб може се користити комерцијални назив диско бар.
7. *Сaffe бар* - угоститељски објект у којем се претежно припрема и услужује кафа и други напаци, услужују пића, а могу се припремати и услуживати или само услуживати топли и хладни сендвичи, сластице и воће. Сaffe бар може бити клупског типа. Изнимно, умјесто назива врсте "caffe бар" могу се користити комерцијални називи нпр. "costaill бар", "лоунге бар", "coffy бар", "caffe бар- пуб", "интернет бар" и сл.
8. *Пивница* - угоститељски објект у којем се претежно услужује точено пиво, а могу се припремати и услуживати топла и хладна јела уобичајена за ту врсту угоститељског објекта, услуживати пића и припремати и услуживати напаци. Изнимно, умјесто назива врсте "пивница" може се користити комерцијални назив "пуб".
9. *Буфет* - угоститељски објект у којем се претежно услужују пића и припремају и услужују напаци и хладна јела, а могу се припремати и услуживати и једноставна топла јела.
10. *Крчма* - угоститељски објект у којем се претежно услужују пића, припремају и услужују напаци, те хладна јела, а могу се припремати и услуживати топла јела уобичајена за крај у којем је угоститељски објект.
11. *Коноба* - угоститељски објект у којем се претежито услужују вино и ракија из краја у којем је угоститељски објект, те припремају и услужују карактеристична јела приморског краја, а могу се услуживати и друга пића и припремати и услуживати напаци.
12. *Клеј* - угоститељски објект у којему се претежито услужују вино и ракија из краја у којем је угоститељски објект, те припремају и услужују карактеристична јела према обичајима краја, а могу се услуживати и друга пића.

(2) Врсте угоститељских објеката: ноћни клуб, ноћни бар и диско клуб су, у смислу овога Правилника, врсте које раде ноћу.

(3) Угоститељски објекти врсте кафана, пивница, buffet, крчма, коноба и клет могу вршити доставу јела из свог асортимана.

Скупина "catering објекти"

Члан 6.

Скупину "Catering објекти" чини врста угоститељског објекта:

1. Припремница оброка (catering) - угоститељски објект у којем се припремају јела, а могу се припремати сластице и напаци, који се достављају или достављају и услужују на другим мјестима као што су: превозна средства, одговарајуће просторије за прехрану упосленика правних и физичких лица, станови и сл., те просторије и простори гдје су организиране свадбе, пријеме, банкети и други слични догађаји.

Скупина "Објекти једноставних услуга"**Члан 7.**

(1) Скупина "Објекти једноставних услуга" разврстава се у врсте:

1. *Објекти једноставних услуга у киоску* - угоститељски објект у којем се могу припремати и услуживати једноставна јела, пића и напаци, те услуживати једноставна јела у конфекционираним облику, пића у оригиналном паковању, те сластице и сладолед.
 2. *Објекти једноставних брзих услуга* - угоститељски објект у којем се могу припремати једноставна јела која се припремају и услужују на једноставан и брз начин, а користе се за брзу конзумацију и то: разне врсте бургера, топли и хладни сендвичи, пржени кромпир и хот дог, а могу се услуживати безалкохолна пића и напаци, те сладолед у оригиналном паковању.
 3. *Објекти једноставних услуга у нејокрејном возилу (или прикључном возилу)* - угоститељски објект у којем се могу припремати и услуживати једноставна јела, пића и напаци, услуживати једноставна јела у конфекционираним облику, пића у оригиналном паковању, те сластице и сладолед.
 4. *Објекти једноставних услуга у шајџору* - угоститељски објект у којем се могу припремати и услуживати једноставна јела, пића и напаци, а могу се услуживати јела у конфекционираним облику и пића у оригиналном паковању.
 5. *Објекти једноставних услуга на кљуци* - угоститељски објект у којем се могу припремати и услуживати слиједећа једноставна јела: топли и хладни сендвичи, хреновке, кобасице, хот дог, котлети, ћевапчићи, ражњићи, пржени кромпир, палачинке и слична јела, те једноставна јела у конфекционираним стању и пића у оригиналном паковању.
 6. *Објекти једноставних услуга на колицима (или сличним наиравама)* - угоститељски објект у којем се могу припремати и услуживати слиједећа једноставна јела: хот дог, хреновке, кобасице, палачинке и слична јела, те услуживати једноставна јела у конфекционираним облику.
- (2) У објектима једноставних услуга могу се припремати и услуживати врсте и количине једноставних јела, пића, напитака, те сладолед за чију припрему и услуживање објект испуњава прописане минималне услове, размјерно величини простора објекта.
- (3) У објектима једноставних услуга услуживање се у правилу врши кроз отвор за услуживање ради конзумирања у ходу или на другом мјесту.
- (4) Угоститељски објекти из става 1. тачке 1., 2. и 3. овога члана могу бити опремљени само с високим столовима без столаца, а угоститељски објекти из става 1. тачке 5. и 6. не могу имати столове и столце.
- (5) У објектима једноставних услуга јела и пића услужују се с прибором за једнократну употребу.

III. МИНИМАЛНИ УСЛОВИ КОЈЕ МОРАЈУ ИСПУЊАВАТИ УГОСТИТЕЉСКИ ОБЈЕКТИ**Члан 8.**

- (1) Угоститељски објекти морају испуњавати минималне услове и то: минималне услове за врсту угоститељског објекта и опће минималне услове, у складу са овим Правилником.
- (2) Изнимно од става 1. овога члана, угоститељски објекти из скупине: "Ресторани", "Барови" и "Сатеринг објекти" те објект једноставних брзих услуга из скупине "Објекти једноставних услуга" уколико је у згради, могу одговарајуће одступити од минималних услова, ако су смјештени у згради која је регистрована као историјско-културни објект или у објекту од посебне амбијенталне вриједности односно у заштићеној споменичкој цјелини, уз претходно прибављене дозволе у складу са прописима о заштити и очувању културних добара.

1. МИНИМАЛНИ УСЛОВИ ЗА ВРСТУ УГОСТИТЕЉСКОГ ОБЈЕКТА**1.1. Скупина "Ресторани"****Ресторан****Члан 9.**

- (1) Ресторан мора имати ресторан или просторију за услуживање с намјештајем прикладним за дужи боравак гостију с могућношћу кориштења високих столаца за малу дјецу, кухињу, точионик, те приручни простор за чување хране и пића.
- (2) Ресторан капацитета већег од 100 конзумних мјеста мора имати конобарску припремницу (office). Ресторан са самопослуживањем гостију не мора имати конобарску припремницу.

Салон за посебне прилике**Члан 10.**

- (1) Салон за посебне прилике је угоститељски објект у коме се претежно припремају за услуживање већ припремљена јела, сластице и пића званица, а може се вршити припрема и услуживање јела и пића власника.
- (2) Салон за посебне прилике мора имати музику која се изводи на одговарајућим уређајима, простор за извођење живе музике и простор за плес.
- (3) Салон за посебне прилике, у погледу просторија, мора имати: просторију за услуживање гостију и плес површине најмање 150 м², од чега је најмање 20% предвиђено за плес, а остали дио предвиђен за услуживање гостију, точионик у простору за услуживање или у посебном простору, простор за пријем и чување пића и намирница, простор за припрему за услуживање готових јела и сластица, простор за пријем и боравак младенаца, те гардеробу за госте.
- (4) Простор за услуживање мора бити опремљен угоститељским намјештајем прикладним за дужи боравак гостију. Простор за услуживање мора имати, у складу са прописима, одговарајућу изолацију од буке према околишу.
- (5) Простор за припрему за услуживање готових јела мора бити опремљен одговарајућим витринама и уређајима за хигијенско чување топлих и хладних јела, сластица и свјежих намирница.
- (6) Простор за припрему готових јела мора имати одговарајућу кухињску опрему ако се у истом врши производња хране.
- (7) Точионик мора имати простор за држање пића и напитака, одговарајуће расхладне уређаје и сафе апарат.
- (8) Салон за посебне прилике мора осигурати у непосредној близини објекта паркинг простор за одговарајући број возила сразмјерно броју столова у салону.

Гостионица**Члан 11.**

- (1) Гостионица мора имати ресторан или просторију за услуживање с намјештајем прикладним за дужи боравак гостију, кухињу, точионик и приручни простор за чување хране и пића.
- (2) Гостионица у којој се пружају услуге смјештаја мора испод назива "гостионица" имати и додаток "с пружањем услуга смјештаја"
- (3) Собе из члана 4. става 3. овога Правилника морају на одговарајући начин испуњавати минималне услове за врсту угоститељског објекта "Соба за изнајмљивање" из скупине "Кампови и друге врсте угоститељских објеката за смјештај", у складу са посебном прописима.

Здрављак**Члан 12.**

Здрављак мора имати просторију за услуживање гостију, точионик, расхладну витрину за сластице ако их услужује, кухињу или простор за припремање јела и сластица с одговарајућим термичким блоком, те приручни простор за чување хране и безалкохолних пића.

Залогajница

Члан 13.

Залогajница мора имати просторију за услуживање или за самопослуживање гостију и у тој просторији простор за припремање jела, точионик у којему се могу припремати jела, конзумни пулт и приручни простор за чување хране и пића.

Ђевабџиница

Члан 14.

Ђевабџиница мора имати просторију за услуживање гостију, точионик који мора бити у тој просторији, простор за припремање jела и приручни простор за чување намирница и безалкохолних пића.

Ашџиница

Члан 15.

Ашџиница мора имати просторију за услуживање гостију, точионик, простор за припремање jела и приручни простор за чување намирница и безалкохолних пића.

Бурегџиница

Члан 16.

Бурегџиница мора имати просторију за услуживање гостију, точионик, простор за припремање jела и приручни простор за чување намирница и безалкохолних пића.

Печењарница

Члан 17.

- (1) Печењарница мора имати просторију за услуживање гостију с точионичком, простор за припремање jела и приручни простор за чување хране и пића.
- (2) Изнимно од става 1. овога члана печењарница не мора имати просторију за услуживање гостију ако се услуживање врши ради конзумације изван угоститељског објекта тј. на другом мјесту или у ходу.
- (3) Ако печењарница има просторију за услуживање до 15 м² не мора имати заход, осим уколико има простор за услуживање на отвореном с ниском столовима и намјештајем за сједење.
- (4) Печењарница може бити и у киоску.

Pizzeria

Члан 18.

Pizzeria мора имати просторију за услуживање гостију, точионик, простор за припремање jела и приручни простор за чување хране и пића.

Бистро

Члан 19.

Бистро мора имати просторију за услуживање гостију, точионик, простор за припремање jела и приручни простор за чување хране и пића.

Сластичарница

Члан 20.

- (1) Сластичарница мора имати просторију за услуживање, с ниским столовима и намјештајем за сједење (столицама или клупама) или засебним пултовима или с високим столовима са или без високих барских столаца, точионик с расхладним витринама за сластице односно сладолед, приручни простор за чување хране и пића, те кухињу или простор за припремање сластица с одговарајућим термичким блоком.
- (2) Уколико су просторије за припремање сластица локацијски одвојене од просторије у којима се гости услужују транспорт сластица мора се вршити уз испуњавање прописаних услова о хигијени хране.
- (3) Изнимно од става 1 овога члана сластичарница не мора имати просторију за услуживање ако се услуживање врши унутар угоститељског објекта или преко пулта госту изван објекта, ради конзумације изван угоститељског објекта тј. на другом мјесту или у ходу.
- (4) Ако сластичарница има просторију за услуживање до 15 м² не мора имати заход, осим уколико има простор за

услуживање на отвореном с ниском столовима и намјештај за сједење.

- (5) Сластичарница може бити и у киоску.

Објект брзе прехране

Члан 21.

- (1) Објект брзе прехране мора имати просторију за услуживање, с ниским столовима и намјештајем за сједење (столцима или клупама) или засебним пултовима или с високим столовима са или без високих барских столаца, простор за припремање jела, точионик, те приручни простор за чување хране и пића.
- (2) Изнимно од ставка 1. овога чланка објект брзе прехране не мора имати просторију за услуживање ако се услуживање врши унутар угоститељског објекта или преко пулта госту изван објекта, ради конзумације изван угоститељског објекта тј. на другом мјесту или у ходу.
- (3) У објекту брзе прехране гости се у правилу услужују на једноставан начин - самопослуживањем.
- (4) Објект брзе прехране може бити и у киоску.

1.2. Скупина "Барови"**Кафана**

Члан 22.

Кафана мора имати просторију за услуживање гостију, кухињу или уколико припрема само сластице, хладна и топла једноставна jела простор за припремање jела, точионик с изложбеном расхладном витрином за сластице и хладна jела ако се услужују, приручни простор за чување хране и пића, те намјештај прилагођен дужем боравку гостију.

Босанска кафана

Члан 23.

Босанска кафана мора имати најмање једну просторију за услуживање гостију и у тој, или издвојеној просторији обављати припрему кафе и напитака.

Просторија или простор гдје се врши припрема кафе и напитака поред прописаних минималних услова уређаја и опреме, мора имати и одговарајући расхладни уређај (хладњак или расхладна витрина), ако се у објекту услужују послатице

Љетна башта

Члан 24.

Љетна башта мора имати простор за услуживање који је најмање 50% наткривен тендом, са одговарајућим угоститељским намјештајем за дужи боравак гостију. Љетна башта мора да има простор за припрему хране, тоћионик испод наткривеног простора са одговарајућим расхладним уређајима и простором за оставу пића и намирница. Љетна башта мора обезбиједити, овисно од велићине, најмање један заход за госте, као привремени властити објект или у неком сталном објекту удаљеном највише 30 м од љетне баште. Љетна башта се може поставити на отвореном простору уз сугласност надлежног опћинског органа за урбанизам и просторно уређење.

Ноћни клуб

Члан 25.

- (1) Ноћни клуб има живу музику, а у њему се могу изводити и артистички и слични забавни програми.
- (2) Ноћни клуб мора имати просторију за услуживање гостију с точиоником, а уколико се припремају и услужују једноставна jела мора имати простор за припремање jела у склопу точионика и изложбену расхладну витрину, приручни простор за чување хране и пића, простор за плес у складу са капацитетом угоститељског објекта, гардеробу за госте, гардеробу за извођаче програма с умиваоником и туш-купаоницом ако се у клубу изводе артистички и слични забавни програми, те намјештај прилагођен дужем боравку гостију.
- (3) Ноћни клуб мора имати површину најмање 100 м.

Ноћни бар

Члан 26.

- (1) Ноћни бар има анимир музику, која се може изводити и у живо.
- (2) Ноћни бар мора имати просторију за услуживање гостију с точиоником, а уколико се припремају и услужују једноставна јела мора имати простор за припремање јела у склопу точионика и изложбену расхладну витрину, приручни простор за чување хране и пића, гардеробу за госте, те намјештај прилагођен дужем боравку гостију.
- (3) Ноћни бар мора имати површину најмање 100 м.

Диско клуб

Члан 27.

- (1) Диско клуб мора имати музику која се изводи одговарајућим уређајима, а може повремено имати и живу музику.
- (2) Диско клуб мора имати просторију за услуживање гостију с точиоником, а уколико се припремају и услужују сендвичи мора имати простор за припремање јела у склопу точионика и изложбену расхладну витрину односно расхладну витрину ако се услужују само сластице, приручни простор за чување хране и пића, гардеробу за госте, простор за плес, те намјештај прилагођен дужем боравку гостију.
- (3) Диско клуб мора имати површину најмање 100 м.
- (4) Изван насељеног подручја насеља диско клуб може бити и на отвореном простору, уз на одговарајући начин испуњавање услова из става 2. овога члана и испуњавање услове заштите од буке у складу са посебним прописом.

Caffe бар

Члан 28.

Caffe бар мора имати просторију за услуживање гостију с точиоником, простор за припремање и услуживање сендвича и услуживање сластица који може бити у склопу точионика уколико се такве услуге пружају у угоститељском објекту, простор за припремање сластица ако се сластице припремају у том угоститељском објекту, изложбеном расхладном витрином за сластице ако се сластице услужују, те приручни простор за чување хране и пића који може бити у склопу точионика.

Пивница

Члан 29.

Пивница мора имати просторију за услуживање гостију, точионик с уређајем за точење пива на кригле, простор за припремање јела ако се јела припремају и приручни простор за чување хране и пића.

Buffet

Члан 30.

Buffet мора имати просторију за услуживање гостију с точиоником, простор за припремање јела ако се јела припремају и приручни простор за чување хране и пића.

Крчма

Члан 31.

Крчма мора имати просторију за услуживање гостију с точиоником, простор за припремање јела ако се јела припремају и приручни простор за чување хране и пића.

Коноба

Члан 32.

- (1) Коноба мора имати просторију за услуживање гостију с точиоником, простор за припремање јела, приручни простор за чување хране и пића, те намјештај уобичајен за приморски крај.
- (2) У коноби се јела могу припремати и на огњишту.

Клет

Члан 33.

- (1) Клет мора имати просторију за услуживање гостију с точиоником, простор за припремање јела уколико се јела припремају у угоститељском објекту, те приручни простор

за чување хране и пића те изворни намјештај из краја у којем се угоститељски објект налази.

- (2) У клети се јела могу припремати и на огњишту.

1.3. Скупина "Catering објекти"**Припремница obroka (catering)**

Члан 34.

Припремница obroka (catering) мора имати кухињу и просторију за чување хране и пића, опрему потребну за доставу и послуживање јела и пића на мјесту доставе те одговарајућа властита доставна возила која удовољавају прописима о хигијени хране, те особље за послуживање на мјесту доставе.

1.4. Скупина "Објекти једноставних услуга"**Објект једноставних услуга у киоску**

Члан 35.

- (1) Објект једноставних услуга у киоску мора имати точионик, простор за припремање јела у точионику, приручни простор за чување хране и пића, довољан број кошева за отпатке с поклопцем за ножно отварање, а може имати и просторију за услуживање с точиоником са или без високих столова без столаца.
- (2) Изнимно од става 1. овога члана објект једноставних услуга у киоску не мора имати простор за припремање јела у точионику уколико само припрема и услужују пића и напитке.
- (3) Објект једноставних услуга у киоску који нема простор за услуживање мора имати надстрешницу и отвор за услуживање са рубном даском.
- (4) Под условима за пружање услуга у киоску могу се пружати услуге и из контејнера.

Објект једноставних брзих услуга

Члан 36.

Објект једноставних брзих услуга мора имати точионик, простор за припремање јела у точионику, те приручни простор за чување хране и пића, а може имати и просторију за услуживање с точиоником са или без високих столова без столаца.

Објект једноставних услуга у непокретном возилу (или прикључном возилу)

Члан 37.

- (1) Непокретно возило (или прикључно возило) у смислу овога Правилника се сматра возило (или прикључно возило) које је заустављено (стоји) на мјесту у сврху пружања угоститељских услуга, које је регистровано и у возном стању.
- (2) Објект једноставних услуга у непокретном возилу мора имати точионик, простор за припремање јела у точионику, приручни простор за чување хране и пића, spremnik с довољно здравствено исправне воде за пиће, те довољан број кошева за отпатке с поклопцем за ножно отварање, а може имати и просторију за услуживање с точиоником са или без високих столова без столаца.

Објект једноставних услуга у шатору

Члан 38.

- (1) Објект једноставних услуга у шатору мора у дијелу шатора имати простор за услуживање, точионик, простор за припремање јела у точионику, приручни простор за чување намирница и пића, spremnik с довољно здравствено исправне воде за пиће, те довољан број кошева за отпатке с поклопцем за ножно отварање.
- (2) Шатор треба бити од водонепропусног материјала, стабилан и простран, те мора имати довољан број стабилних столова, клупа за сједење или столаца.

Објект једноставних услуга на клупи

Члан 39.

Објект једноставних услуга на клупи мора имати радну површину од нехрђајућег материјала који се лако чисти и пере, величине довољне за припрему врста и количина јела и пића

koja se uslužuju, odgovarajući termički blok i odgovarajući rashladni uređaj, spremnik s dovoljno zdravstveno ispravne vode za piće, dovoljan broj koševa za otpatke s poklopcem za nožno otvaranje, te mora biti natkriven nadstrešnicom od lakog materijala.

Објект једноставних услуга на колицима (или сличним направама)

Члан 40.

Објект једноставних услуга на колицима мора имати радну површину од нехрђајућег материјала који се лако чисти и пере величине довољне за врсте и количину јела која се услажују, одговарајући термички блок и одговарајући rashladni uređaj, spremnik s dovoljno zdravstveno ispravne vode za piće, te кош за отпатке с поклопцем за ножно отварање.

2. ОПШТИ МИНИМАЛНИ УСЛОВИ

Члан 41.

- (1) Минимални услови примјењују се на све врсте угоститељских објеката.
- (2) Изнимно од става 1. овога члана, угоститељски објекти из скупине: "Ресторани", "Барови" и "Catering објекти" те објект једноставних брзих услуга из скупине "Објекти једноставних услуга" уколико је у згради, могу одговарајуће одступити од минималних услова, ако су смјештени у згради која је регистрована као историјско-културни објект или у објекту од посебне амбијенталне вриједности односно у заштићеној споменичкој целини, уз претходно прибављене дозволе у складу са прописима о заштити и очувању културних добара.

Општи минимални увјети уређења и опремљености

Члан 42.

Угоститељски објекти морају бити уређени и опремљени, те имати одговарајуће особље, тако да омогућују рационално кориштење простора, несметано и сигурно кретање и боравак гостију и запосленог особља, несметан пријенос ствари, одговарајуће чување робе, хране и пића, заштиту здравља гостију и запосленог особља, те стручно услуживање гостију.

Означавање угоститељског објекта

Члан 43.

- (1) На улазу у угоститељски објект мора бити видно истакнут натпис с знаком врсте угоститељског објекта, називом под којим послује угоститељски објект и фирмом угоститеља, према рјешењу надлежног органа управе.
- (2) Изнимно, на угоститељске објекте из скупине "Објекти једноставних услуга" на одговарајући се начин примјењује одредба става 1. овога члана.

Исправност и функционалност уређаја и опреме

Члан 44.

Уређаји и опрема морају бити стално у исправном и функционалном стању.

Заштита од буке

Члан 45.

У угоститељском објекту морају бити проведене мјере за заштиту од буке у складу са посебним прописима.

Снабдијевање водом и збрињавање отпадних твари

Члан 46.

- (1) Угоститељски објект мора стално располагати довољним количинама здравствено исправне воде за пиће која се осигурава прикључком објекта на јавни водоводни систем, а гдје те могућности нема на други начин у складу са посебним прописима.
- (2) Одводња отпадних вода из објекта мора се осигурати прикључком на јавну канализацијску мрежу, а гдје те могућности нема на други начин у складу са посебним прописима.

- (3) Комунални отпад мора се редовито одлагати у одговарајуће затворене посуде за отпатке, те се у складу са посебним прописима редовно одстрањивати из угоститељског објекта.
- (4) Изнимно од става 1. овога члана угоститељски објект на пловном или плутајућем објекту, објект једноставних услуга у непокретном, прикључном возилу, под шатором, на клупи, на колицима и сличним направама мора имати spremnik за воду с довољном количином здравствено исправне воде за пиће.

Снабдијевање електричном енергијом

Члан 47.

- (1) Угоститељски објект мора бити прикључен на јавну електричну мрежу или на други одговарајући начин бити снабђен електричном енергијом.
- (2) Електрично освјетљење мора бити обезбјеђено у свим просторијама угоститељског објекта.
- (3) У угоститељском објекту ноћу морају бити освјетљене, потпуно или оријентацијским свјетлом, све просторије и простори гдје се крећу и бораве гости.

Телефонски прикључак

Члан 48.

- (1) Угоститељски објект смјештен у згради мора имати осигурану телефонску везу.
- (2) Угоститељски објект врсте ресторан мора имати осигуран најмање један телефонски апарат (фиксни или мобилни) за потребе гостију.

Гријање просторија

Члан 49.

- (1) У свим заједничким просторијама угоститељског објекта у којима бораве гости, мора бити осигуран одговарајући начин гријања просторија до температуре од најмање 18,5°C, уз могућност прозрачивања.
- (2) Угоститељски објект који послује само лети не мора имати осигурано гријање просторија.

Унутрашње висине просторија

Члан 50.

- (1) У угоститељском објекту висина од пода до стропа (даље у тексту: унутрашња висина) у просторијама за боравак, ресторану, просторијама за услуживање гостију, мора износити најмање 2,80м.
- (2) Изнимно од одредбе става 1. овога члана, унутрашња висина у просторијама за боравак, ресторан и услуживање гостију у угоститељским објектима врсте ноћни клуб, ноћни бар и диско клуб може износити најмање 2,60 м, а у осталим врстама угоститељских објеката најмање 2,50 м, ако је у угоститељском објекту или тим просторијама објекта уграђен клима-уређај који омогућује измјену зрака.
- (3) У просторијама угоститељског објекта с косо изведеним стропом или стропом различитих разина, просјечна унутарња висина мора бити у складу са одредбама става 1. овога члана.

Заштита од прашине

Члан 51.

Опрема и прибор за припрему и услуживање јела и пића морају у вријеме када нису у упораби бити заштићени од прашине.

Заход

Члан 52.

- (1) Угоститељски објект мора имати уређен и опремљен заход за жене и заход за мушкарце, и то:
 1. заход за жене који се састоји од просторије у којој је заходска шкољка (заходска кабина) и пред просторије у којој је умиваоник,
 2. заход за мушкарце који се састоји од просторије у којој је заходска шкољка (заходска кабина) и пред просторије у којој је умиваоник и писоар који је од заходске кабине и умиваоника дијелом одвојен одговарајућом визуалном преградом.

- (2) Изнимно од става 1. овога члана, у постојећем угоститељском објекту у којем је површина за услуживање до 50 м, осим у врстама ресторан, гостионица, бистро, кафана, ноћни клуб, ноћни бар, диско клуб, диско бар и пивница, заход се може састојати од једне заходске кабине, пред простора с умиваоником, те писоара који је од заходске кабине и умиваоника дијелом одвојен одговарајућом визуалном преградом.
- (3) У заходима мора бити беспријекоран ред и чистоћа, просторије се морају редовито дезинфицирати те се мора осигурати природна и/или умјетна вентилација која омогућује измјену зрака.
- (4) Изнимно од одредбе става 1. овога члана угоститељски објекти који су смјештени на плажи, у зрачној луци, жељезничком и аутобусном колодвору, пословном центру, тржници и сл. или се налазе у непокретном или прикључном возилу не морају имати заход, ако је у непосредној близини таквог угоститељског објекта осигурано кориштење јавног захода.
- (5) Изнимно од става 1. овога члана угоститељски објекти смјештени на пловном објекту којим се обавља пријевоз путника и у жељезничком вагону не мора имати заход уколико је осигурано кориштење захода на том пловном објекту односно у возу.
- (6) Изнимно од става 1. овога члана заход не морају имати угоститељски објекти из врсте објект брзе прехране и угоститељски објекти из скупине "Објекти једноставних услуга", који имају просторију за услуживање до 15 м², а немају простор за услуживање на отвореном с ниском столовима и намјештајем за сједење.

Члан 53.

Број заходских кабина и писоара, мора бити размјеран броју конзумних мјеста у ресторану и/или просторији за услуживање (сједећих и стајаћих) и то:

- до 80 мјеста, једна заходска кабина у заходу за жене, те једна заходска кабина у заходу за мушкарце и једним писоар у заходу за мушкарце,
- до 160 мјеста, двије заходске кабине у заходу за жене и једна заходска кабина у заходу за мушкарце, с пред простором у којој су два писоара,
- до 550 мјеста, три заходске кабине у заходу за жене и двије заходске кабине у заходу за мушкарце, с просторијом у којој су три писоара,
- више од 550 мјеста, четири заходске кабине у заходу за жене и три заходске кабине у заходу за мушкарце, с просторијом у којој су четири писоара.

Члан 54.

- (1) На улазу у заход морају бити истакнуте ознаке којима се уобичајено означавају заход за жене и заход за мушкарце.
- (2) Сви заходи морају имати високу заходску шкољку (шкољку са сједалом) на испирање текућом водом.
- (3) Писоар у заходу за мушкарце мора бити зидна шкољка с испирањем текућом водом, те треба бити постављен или ограђен тако да се не види изван просторије у којој се налази.

Члан 55.

- (1) У пред просторији захода мора бити умиваоник с текућом топлом и хладном водом.
- (2) Број умиваоника из става 1. овог члана мора бити размјеран броју конзумних мјеста у ресторану и/или просторији за услуживање (сједећих и стајаћих) и то:
 - до 160 мјеста - један умиваоник у свакој пред просторији (посебно за жене и посебно за мушкарце),
 - до 350 мјеста - два умиваоника у свакој пред просторији (посебно за жене и посебно за мушкарце),
 - од 350 мјеста на више - три умиваоника у свакој пред просторији (посебно за жене и посебно за мушкарце).
- (3) Изнимно од одредбе става 2. овога члана, у постојећим угоститељским објектима може се у заход за жене и заход за мушкарце улазити кроз заједничку просторију. Тада се у тој

заједничкој просторији могу налазити умиваоници. Број умиваоника мора бити размјеран броју конзумних мјеста у благоваоници и/или просторији за услуживање (сједећих и стајаћих) и то:

- до 80 мјеста два умиваоника,
- до 170 мјеста три умиваоника,
- до 350 мјеста четири умиваоника,
- од 350 на више пет умиваоника.

Члан 56.

- (1) Подови у заходу не смију бити клизави, морају бити од водонепропусног материјала који се лако чисти и одржава.
- (2) Зидови у заходу морају, до висине 1,60 м од пода, бити обложени водонепропусним материјалом који се лако се чисти и одржава (керамичке и камене плочице и разне врсте пластичних и других облога, али не и водонепропусном бојом оличен зид).
- (3) Прозори захода морају бити од непрозирног стакла или с могућношћу заштите од погледа извана. Врата не смију бити остављена.
- (4) У заходској кабини мора бити: кука за вјешање одјеће, направа за закључавање врата, а у заходу за жене мора бити и кош за отпатке с поклопцем и полица за одлагање торбице.
- (5) У заходској кабини стално мора бити тоалетни папир, четка за чишћење заходске шкољке и средство за освјежавање простора.

Члан 57.

- (1) Заход, у правилу, мора бити под заједничким кровом с угоститељским објектом и мора се налазити у непосредној близини просторије или простора за услуживање гостију.
- (2) У случају када се заход налази изван зграде угоститељског објекта, приступ мора бити бетонирани или поплочен, ноћу освјетљен и заштићен од временских оборина.

Кухиња

Члан 58.

- (1) Кухиња у угоститељском објекту простором, уређењем, опремом и уређајима мора одговарати потребама понуде, односно асортимана јела, напитака, пића и сластица, и броју конзумних мјеста.
- (2) Кухиња мора имати:
 - одговарајуће уређаје за термичку обраду хране, пића и напитака,
 - одговарајуће радне површине, просторе и уређаје за припрему (чишћење и обраду) хране засебно за рибу, месо, поврће и воће, овисно о понуди јела, који се могу налазити и у непосредној близини кухиње,
 - расхладне уређаје одговарајућег капацитета с показивачем температуре у којима се омогућава одвојено чување различитих врста хране, који се могу налазити и у непосредној близини кухиње,
 - кухињско посуђе одговарајуће намјене и квалитете,
 - одвојене просторе са судоперима за прање црног и бијелог посуђа, с текућом топлом и хладном водом. Судопер за прање бијелог посуђа мора имати тродјелно, а за прање црног посуђа дводјелно корито. Ако се прање посуђа обавља стројно достатни су једнодијелни судопери за сваку од наведених врста посуђа.
 - одвојене манипулативне путове црног и бијелог посуђа,
 - уређаје за одвод дима, паре и мириса који омогућавају да се у осталим просторијама и просторима угоститељског објекта не шире имисије (напа с механичким одсисом),
 - природно или механичко прозривање или клима-уређај с могућношћу измјене зрака,
 - писана упозорења о забрани конзумирања хране и пушења, изложена на видљивом мјесту,
 - ватроотпорну тканину за гашење пожара,
 - кош за отпатке покрај сваке радне површине с поклопцем за ножно отварање,
 - кутију за прву помоћ на видном и лако доступном мјесту.

- (3) Све радне површине у кухињи морају имати горњу плоху од материјала који се лако чисти, а површине које су у додиру с водом морају бити од нехрђајућег материјала.
- (4) За потребе особља у кухињи мора бити посебан умиваоник с текућом хладном и топлом водом, текући сапун, папирнати ручници или апарат за сушење руку.
- (5) У кухињи мора бити беспријекоран ред и чистоћа, отпаци се морају редовито одстрањивати.
- (6) Под у кухињи мора бити од водонепропусног и неклизајућег материјала који се лако чисти и одржава. У поду морају бити изљеви са сифоном и заштитном решетком.
- (7) Унутарња висина у кухињи мора износити најмање 2,80 м, а уколико је уграђен клима-уређај који има могућност измјене зрака унутрашња висина кухиње може износити најмање 2,50 м.
- (8) Зидови кухиње и простора за припремање и обраду хране и прање посуђа, до висине 1,80 м од пода, морају бити обложени водонепропусним материјалом који се лако чисти и одржава (керамичке и камене плочице и разне врсте пластичних и других облога, али не и водонепропусном бојом оличен зид).
- (9) Прозори и отвори у кухињи морају бити заштићени од уласка инсеката.

Простор за припремање јела

Члан 59.

- (1) Угоститељски објект који нема кухињу, а госте услужује топлим јелима, мора имати простор за припремање јела.
- (2) Простор за припремање јела мора имати:
 - одговарајући термички блок,
 - радну површину за припрему (чишћење и обраду) хране засебно за рибу, месо, поврће и воће, овисно о понуди јела,
 - дводјелни судопер за прање посуђа, с текућом топлем и хладном водом. Ако се прање посуђа обавља стројно достатан је једнодијелни судопер за прање посуђа с топлем и хладном водом,
 - кухињско посуђе одговарајуће намјене и квалитете,
 - одвод дима, паре и мириса довољног капацитета озрачивања (напа с механичким одсисом) изведен изнад термичког блока,
 - природно или механичко прозрачивање или клима-уређај с могућношћу измјене зрака,
 - писана упозорења о забрани конзумирања хране и пушења, изложена на видљивом мјесту,
 - ватроотпорну тканину за гашење пожара,
 - кош за отпатке с поклопцем за ножно отварање код сваке радне површине,
 - кутију за прву помоћ на видном и лако доступном мјесту.
- (3) За потребе особља у простору за припремање јела мора бити посебан умиваоник с текућом хладном и топлом водом, текући сапун, папирнати ручници или апарат за сушење руку.
- (4) Радне површине морају имати горњу плоху од материјала који се лако чисти, а површине које су у додиру с водом морају бити од нехрђајућег материјала.
- (5) У простору за припрему јела мора бити беспријекоран ред и чистоћа, отпаци се морају редовито одстрањивати.
- (6) Под у простору за припремање јела мора бити од водонепропусног и неклизајућег материјала који лако се чисти и одржава. У поду морају бити изљеви са сифоном и заштитном решетком.
- (7) Унутрашња висина у простору за припрему јела мора износити најмање 2,80 м, а уколико је уграђен клима-уређај који има могућност измјене зрака унутрашња висина у простору за припремање јела може износити најмање 2,50 м.
- (8) Зидови простора за припремање и обраду хране и прање посуђа, до висине 1,80 м од пода, морају бити обложени водонепропусним материјалом који се лако чисти и одржава (керамичке и камене плочице и разне врсте пластичних и других облога, али не и водонепропусном бојом оличен зид).

- (9) На простор за припремање сластица на одговарајући се начин примјењују одредбе овога чланка.

Просторије и простори за услуживање гостију

Члан 60.

- (1) У угоститељском објекту услуживање гостију јелом, напицима и пићем обавља се у благоваоници, просторији за услуживање и простору за услуживање на отвореном.
- (2) Благоваоница је просторија која служи само за благовање, а опремљена је намјештајем прикладним за благовање.
- (3) Просторија за услуживање је просторија у којој се услужују гости, а у дијелу те просторије могу се наочиглед гостију припремати напици, хладна и топла јела.
- (4) Просторија за услуживање мора имати намјештај прикладан за дужи или краћи боравак гостију, може имати точионик са шанком, те простор за припремање јела.
- (5) Ако се у просторији за услуживање обавља припремање јела простор за припремање мора бити опремљен опремом у складу са сложености припремања јела. У просторији за услуживање не може се обављати чишћење и обрада намириница.
- (6) Простор за услуживање на отвореном је дио простора врта, терасе и сл. или јавна површина којом управља јединица локалне самоуправе, у којем се услужују гости, а у једном дијелу тог простора, могу се наочиглед гостију припремати напици, хладна и топла јела. На простор за услуживање на отвореном одговарајуће се примјењују одредбе става 4. и 5. овога члана.
- (7) Изнимно од става 3. овога члана, у угоститељским објектима који послују сезонски или повремено (на плажи, купалишту, на мјестима пригодних природби, на сајмовима, излетиштима и сл.), а немају просторију за услуживање, просторијом за услуживање сматра се и наткривен простор на отвореном.

Члан 61.

- (1) Ресторан мора бити довољно простран и имати потребан број столова и столаца.
- (2) Просторија за услуживање гостију и простор за услуживање на отвореном, морају бити довољно пространи и имати потребан број столова (ниских или високих), столаца (ниских или високих) или клупа или конзумних пултова, овисно о врсти угоститељског објекта.
- (3) Ресторан и просторија за услуживање гостију мора имати добро прозрачивање и освјетљење.
- (4) Ресторан и просторија за услуживање гостију морају имати довољан број вјешалица за одлагање тежих одјевних предмета гостију према броју конзумних мјеста. Гардероба смјештена изван тих просторија мора бити одговарајуће чувана или у њој истакнута обавијест гостима да се ствари одложене у гардероби не чувају.
- (5) Одредба става 4. овога члана не примјењује се на простор за услуживање на отвореном.
- (6) Под у благоваоници и просторији за услуживање гостију мора бити од неклизајућег материјала који се лако се чисти и одржава.

Члан 62.

- (1) Стол на којем се услужују гости мора имати површину која се лако чисти и дезинфицира, а ако се услужују јела стол мора бити прекривен неоштећеним, чистим столњаком или подлошком за послуживање испред сваког конзумног мјеста.
- (2) Када се услужују јела на столу мора бити папирнати или платнени убрис. Папирнати убрис мора бити од упијајућег материјала.
- (3) Прибор за јело (жлице, ножеви, вилице и др.) морају бити од нехрђајућег материјала.

Просторија и приручни простор за чување хране и пића

Члан 63.

- (1) У угоститељском објекту просторија за чување хране и пића мора бити одвојена од кухиње или простора за припремање јела, довољно зрачна и мора бити опремљена одговарајућим

- ормарима с претинцима или полицама за смјештај хране и пића.
- (2) Просторија из става 1. овога члана за чување и одржавање лако покрварљиве хране и пића мора бити опремљена расхладним коморама или хладњацима одговарајућег капацитета, којима се омогућава одвојено чување различитих врста хране (месо, риба, поврће и воће, млијечни производи и др.).
 - (3) Прозори просторије за чување хране и пића морају бити заштићени од могућности уласка инсеката.
 - (4) Приручни простор за чување хране и пића смјештен је непосредно уз просторију за припремање јела и напитака или просторију за услуживање гостију, а може бити одвојен простор у тим просторијама. На приручни простор за чување хране и пића одговарајуће се примјењују одредбе става 1., 2. и 3. овога члана.
 - (5) На приручни простор за чување хране и пића односно одговарајући расхладни уређај у угоститељским објектима из групе "Објекти једноставних услуга" на одговарајући се начин примјењују одредбе става 4. овога члана.

Точнионик

Члан 64.

- (1) Угоститељски објект у којем се услужују пића и напаци мора имати точнионик одговарајуће површине.
- (2) Точнионик се сматра уређен и опремљен простор у којем се припремају, издају или услужују напаци и издају или услужују пића, а могу се припремати, издавати или услуживати и хладна и топла једноставна јела и сластице.
- (3) Точнионик је функционална цјелина у засебној просторији или простору у непосредној близини ресторана, просторије или простора за услуживање гостију на отвореном. Точнионик може бити и самостална функционална цјелина у просторији, простору за услуживање гостију или простору за услуживање гостију на отвореном.
- (4) Точнионик мора имати мјешалицу с топлим и хладном водом и одводом, уређаје и опрему за одлагање пића и напитака, расхладне уређаје за пића, одговарајући шанк с радном плохом од нехрђајућег материјала који се лако чисти и дводјелни судопер или једнодјелни судопер и stroj за прање чаша.
- (5) Судопери и stroj за прање чаша могу бити смјештени и изван точнионика у непосредној близини која с точниоником чини функционалну цјелину.
- (6) Ако се у точнионик припремају и услужују само хладна једноставна јела точнионик мора имати радну површину за обраду хране, дводјелни судопер за прање посуђа с текућом топлим и хладном водом, расхладни уређај за хладна јела и сластице, за потребе особља посебан умиваоник с текућом хладном и топлим водом, текући сапун, папирнати ручници или апарат за сушење руку, а ако се припремају и услужују и топла једноставна јела точнионик мора имати и термички блок и уређај за одвођење паре, дима и мириса (напа) довољног капацитета прозрачивања или дјелотворно природно прозрачивање.
- (7) Ако се из точнионика непосредно услужују гости точнионик мора имати шанк са или без високих столица.
- (8) Шанк мора бити од материјала који се лако чисти.
- (9) Ако се у угоститељском објекту услужују напаци точнионик мора имати еспресо апарат.

Јеловник и карта пића

Члан 65.

- (1) Угоститељски објекти из групе "Ресторани", "Барови" и "Објекти једноставних услуга" морају на сваком столу имати јеловник и карту пића ако се гости услужују за столом.
- (2) Изнимно од става 1. овога члана угоститељски објект врста ресторан и гостионица може имати довољан број јеловника и карти пића, у складу са учесталости наруџби или на сваком столу мора бити јеловник и карта пића.

- (3) Угоститељски објекти у којима се гости услужују за шанком точнионика, морају имати истакнут јеловник и карту пића на шанку.
 - (4) Угоститељским објектима из групе "Ресторани" и "Барови" у којима се гостима нуде топла и хладна јела, јеловници и карте пића морају бити изложени на улазу угоститељског објекта на прикладан начин.
 - (5) У јеловнику се наводе јела и сластице, а у карти пића, пића и напаци, те њихове цијене с порезом.
 - (6) Јеловник и карта пића исписују се на службеним језика Федерације БиХ и најмање једном свјетском језику.
 - (7) Јеловник и карта пића обавезно се стављају на увид госту прије преузимања наруџбе.
 - (8) Јела, сластице, пића и напаци наведени у јеловнику и карти пића морају се услужити ако их гост захтијева.
 - (9) Примјерак норматива јела, пића и напитака обавезно се стављају на увид госту на његов захтјев.
- Услови за доставу јела

Члан 66.

Достава јела из угоститељског објекта може се вршити властитим доставним возилима која морају удовољавати прописима о хигијени хране.

Услови у погледу особља запосленог у угоститељском објекту

Члан 67.

- (1) Особље запослено у угоститељском објекту мора се према госту односити професионално.
- (2) Особље запослено на пословима услуживања у угоститељским објектима из групе "Ресторани" и "Барови" мора познавати најмање један страни језик.
- (3) Особље мора бити уредно, чисто и примјерено одјевено.

Члан 68.

- (1) Угоститељски објект мора за запослено особље имати: гардеробу, одговарајући број просторија за особну хигијену особља (захода, туш-купаоница).
- (2) У гардероби или одговарајућој просторији, за сваку запослену особу мора бити гардеробни ормарић с кључем. За особље које ради на припремању и услуживању јела мора бити обезбјеђен дводјелни гардеробни ормарић.
- (3) Изнимно од става 1. и 2. овога члана угоститељски објекти из групе "Објекти једноставних услуга" не морају имати туш-купаоницу, а угоститељски објект врсте објект једноставних услуга на колицима или сличним направама не морају имати гардеробни ормарић.
- (4) Угоститељски објект у којем је запослено до пет особа мора имати заход за запослено особље с једном заходском кабином и пред простором с умиваоником с текућом топлим и хладном водом.
- (5) Угоститељски објект у којем у једној смјени ради 6 до 15 особа мора имати један заход за жене с пред простором с умиваоником с текућом топлим и хладном водом и један заход за мушкарце с писоаром и пред простором с умиваоником с текућом топлим и хладном водом, те једну туш-купаоницу.
- (6) Угоститељски објект у којем у једној смјени ради више од 15 особа мора имати заходе у складу са ставом 4. овога члана, те једну туш-купаоницу за жене и једну туш-купаоницу за мушкарце.
- (7) Заходи за запослено особље морају бити смјештени тако да им особље може причити не пролазећи просторијама и просторима намијењеним гостима угоститељског објекта.
- (8) Угоститељски објект у којем у једној смјени ради више од 20 лица мора имати ресторан или посебан простор за исхрану запосленог особља.
- (9) Изнимно од одредбе става 3. овога члана, заход за запослено особље с једном заходском кабином и пред простором с умиваоником с текућом топлим и хладном водом не морају имати угоститељски објекти ако имају до пет запослених лица или ако је кориштење захода за запослено особље

осигурано у складу са другим прописом, следећи угоститељски објекти:

- постојећи угоститељски објекти који немају заход за запослено особље у складу са ранијим прописима,
- угоститељски објекти врсте: здрављак, залагајница, печењарница, пиззериа, сластичарница, објект брзе прехране, saffe бар, buffet, крчма, коноба и клет, ако имају површину просторије за услуживање гостију до 15 м,
- угоститељски објекти из скупине "Објекти једноставних услуга" који немају просторију за услуживање, односно имају просторију за услуживање до 15 м².

IV. ПОСТУПАК УТВРЂИВАЊА МИНИМАЛНИХ УСЛОВА И КАТЕГОРИЈЕ

Члан 69.

- (1) Поступак којим се утврђује да ли су испуњени минимални услови прописани овим Правилником проводи комисија опћинског, односно градског органа управе надлежног за послове угоститељства, према мјесту сједишта објекта (у даљем тексту: надлежни орган) која се састоји од најмање два члана који су стручни упосленици надлежног органа, а именује их руководиоца надлежног органа.
- (2) Поступак којим се утврђује да ли су испуњени минимални услови и категорија ресторана којег се категорија означава златном кухарском капом проводи Комисија Федералног министарства околиша и туризма, (у даљем тексту: Министарство) која се састоји од најмање 3 члана, а именује је министар.
- (3) Комисију из става 2. овога члана чине стручњаци Министарства.
- (4) Записник Комисије о обављеном очевиду у угоститељском објекту мора садржавати и опће податке о угоститељу и угоститељском објекту:
 - фирму и сједиште угоститеља
 - врсту назив и адресу угоститељског објекта
 - услуге које ће се пружати у угоститељском објекту
 - капацитет угоститељског објекта (број сједећих и број стајаћих конзумних мјеста у благоваоници, просторији за услуживање и на простору за услуживање на отвореном, број соба и постеља у гостионици уколико се у гостионици пружају услуге смјештаја
 - опис просторија и простора угоститељског објекта (број, врста, квадратура, намјештај за боравак гостију и др.)
- (5) Минимални услови угоститељских објеката из скупине "Ресторани", "Барови", "Catering објекти" и "Објекти једноставних услуга" приказани су и у табели, која је саставни дио овог Правилника (Прилог I).
- (6) Минимални услови угоститељских објеката из скупине "Ресторани" и услови за категорију приказани су и у табели, која је саставни је дио овог Правилника (Прилог II).

V. НАЧИН ОЗНАЧАВАЊА КАТЕГОРИЈЕ УГОСТИТЕЉСКОГ ОБЈЕКТА РЕСТОРАН

Члан 70.

- (1) Категорија угоститељског објекта РЕСТОРАН чије су ознаке за категорију брончана, сребрена или златна кухарска капа означавају се стандардизираним плочом.
- (2) Графичка рјешења за стандардизирани плоче из става 1. овог члана приказана су у прилогу који је саставни дио овога Правилника. (Прилог III).
- (3) Стандардизирани плоче из става 1. овог члана, могу производити сва физичка и правна лица - произвођачи (обртници, фирме), који за ту производњу прибаве претходну сагласност Министарства.
- (4) Министарство ће сагласност из претходног става издати произвођачу који уз захтјев за издавање сагласности достави примјерак стандардизирани плоче атестиран од акредитираног лабораторија у погледу истовјетности с графичким рјешењима и техничким условима прописаним у Прилогу III. овог Правилника. Примјерак стандардизирани плоче потребно је доставити за сваку категорију Ресторана коју произвођач жели производити.

(5) Изнимно, сагласност из става 4. овог члана, није дужан прибавити произвођач стандардизираних плоча који плоче производе на основу раније склопљених уговора са Министарством.

(6) Надлежност над издавањем стандардизираних плоча из става 1. овога члана има Министарство.

Захтјев за издавање стандардизирани плоче угоститељ подноси Министарству.

Уз захтјев угоститељ прилаже копију рјешења којим је утврђена категорија објекта.

Министарство на основу запримљеног захтјева обавјештава угоститеља о одабраном произвођачу стандардизирани плоче, те трошковима израде и доставе наручене плоче.

Угоститељ стандардизирани плочу наручује изравно од произвођача, те сноси трошкове израде и доставе наручене плоче.

Члан 71.

- (1) Угоститељ сноси трошкове поступка из члана 69. став 2. овог Правилника, које чине: дневница, трошкови пријезова, трошкови смјештаја и накнада за рад, која припада члановима Комисије.
- (2) Члану Комисије дневно припада накнада за рад у висини износа дневнице.
- (3) Угоститељ је дужан измирити трошкове поступка, на начин што ће укупне трошкове из става 1. овог члана уплатити на депозитни рачун Буџета Федерације БиХ.

VI. ПРЕЛАЗНЕ И ЗАВРШНЕ ОДРЕДБЕ

Члан 72.

Угоститељи који обављају угоститељску дјелатност у објектима из скупине Ресторани, обавезни су у року од једне године од дана ступања на снагу овог правилника, ускладити своје пословање с одредбама овог Правилника.

Члан 73.

Даном ступања на снагу овога Правилника престају важити одредбе Правилника о разврставању минималним условима и категоризацији угоститељских објеката ("Службене новине Федерације БиХ", бр. 23/96, 46/98, 27/00 и 36/02), којима су прописане врсте угоститељских објеката из скупине Ресторани, минимални услови за те врсте објеката, те елементи и мјерила за категоризацију Ресторана.

Члан 74.

Захтјеви угоститеља за утврђивање минималних услова и услова за категорију, те упис у Уписник угоститељских објеката, који су у поступку управног рјешавања на дан ступања на снагу овог Правилника, ријешити се у складу с овим Правилником.

Члан 75.

Овај Правилник ступа на снагу осмог дана од дана објављивања у "Службеним новинама Федерације БиХ".

Број 06/1-22-4-1119/10
21. јуна 2010. године
Сарајево

Министар
Др sc. **Невенко Херцег**, с. р.

Na osnovu člana 8. stava 5., člana 26. stava 5., člana 31. stava 4., člana 38. stava 3. i člana 39. stava 2. Zakona o ugostiteljskoj djelatnosti ("Službene novine Federacije BiH", broj 32/09) federalni ministar okoliša i turizma, donosi

PRAVILNIK

O RAZVRSTAVANJU I MINIMALNIM USLOVIMA UGOSTITELJSKIH OBJEKATA IZ SKUPINA "RESTORANI", "BAROVI", "CATERING OBJEKTI" I "OBJEKTI JEDNOSTAVNIH USLUGA"

I. OPĆE ODREDBE

Član 1.

Ovim Pravilnikom uređuje se razvrstavanje i minimalni uslovi koje moraju ispunjavati ugostiteljski objekti iz skupina "Restorani", "Barovi", "Catering objekti" i "Objekti jednostavnih usluga" (u daljnjem tekstu: ugostiteljski objekti), ugostiteljske usluge koje se moraju i mogu pružati u pojedinoj vrsti ugostiteljskog objekta, vrste ugostiteljskih objekata koje mogu biti klupskog tipa, način utvrđivanja ispunjavanja minimalnih uslova za vrstu ugostiteljskog objekta, elementi, mjerila i postupak za kategorizaciju restorana.

Član 2.

- (1) Ugostiteljski objekt u smislu ovoga Pravilnika je objekt koji u poslovnom i funkcionalnom pogledu čini cjelinu, te građevinsku cjelinu ukoliko je objekt smješten u građevini ili zasebnom dijelu građevine.
- (2) Iznimno od stava 1. ovoga člana ugostiteljski objekt vrste slastičarnica može imati lokacijski odvojene prostorije za pripremanje slastica od prostorija u kojima se gosti uslužuju.
- (3) Postojećim ugostiteljskim objektom u smislu ovoga Pravilnika smatraju se ugostiteljski objekti koji posluju na dan stupanja na snagu ovoga Pravilnika i ugostiteljski objekti koji nakon stupanja na snagu ovoga Pravilnika započiju poslovati u poslovnom prostoru u kojem je već poslovao ugostiteljski objekt iste vrste.
- (4) Postojećim ugostiteljskim objektom u smislu ovoga Pravilnika ne smatra se ugostiteljski objekt za koji je nakon stupanja na snagu ovoga Pravilnika zatražena izmjena vrste.
- (5) Jednostavna jela u smislu ovoga Pravilnika su: naresci, sir, jaja, pržene i slane ribe, pržene lignje, topli i hladni sendviči, hrenovke, kobasice, razne vrste burgera, hot dog, kotleti, ćevapčići, ražnjići, prženi krompir, palačinke i slična jela koja ne zahtijevaju složeniju pripremu.

II. RAZVRSTAVANJE SKUPINA UGOSTITELJSKIH OBJEKATA

Član 3.

- (1) Svaka skupina ugostiteljskih objekata iz člana 1. ovoga Pravilnika razvrstava se u vrste ugostiteljskih objekata ovisno o pretežitosti ugostiteljskih usluga koje se u njima pružaju i načinu usluživanja.
- (2) Pojedina vrsta ugostiteljskog objekta, pored navedenog u stavu 1. ovoga člana, određena je i minimumom ugostiteljskih usluga koje se u njemu obvezno pružaju te minimalnim uslovima kojima mora udovoljiti ugostiteljski objekt.

Skupina "Restorani"

Član 4.

- (1) Skupina "Restorani" razvrstava se u vrste ugostiteljskih objekata:
 1. *Restoran* - ugostiteljski objekt u kojem se pretežno pripremaju i uslužuju topla i hladna jela koja zahtijevaju složeniju pripremu, te ostala jela i slastice, uslužuju pića i pripremaju i uslužuju napici. Restoran može biti klupskog tipa.
 2. *Salon za posebne prilike* - ugostiteljski objekt u kome se pretežno pripremaju za usluživanje već pripremljena jela, slastice i pića zvanica, a može se vršiti priprema i usluživanje jela i pića vlasnika. Salon za posebne prilike mora imati muziku koja se izvodi na odgovarajućim uređajima, prostor za izvođenje žive muzike i prostor za ples

3. *Gostionica* - ugostiteljski objekt u kojem se pretežno pripremaju i uslužuju gotova uobičajena domaća topla i hladna jela, te uslužuju pića, pripremaju i uslužuju napici. U gostionici gostima se mogu pružati i usluge smještaja u sobama. Gostionica može imati najviše 10 soba.
4. *Zdravljak* - ugostiteljski objekt u kojem se pretežno pripremaju i uslužuju mliječna topla i hladna jela, te napici i uslužuju bezalkoholna pića, a mogu se pripremati i usluživati slastice i jela koja ne zahtijevaju složeniju pripremu. Iznimno, umjesto naziva vrste "zdravljak" mogu se koristiti i drugi komercijalni nazivi ovisno o pretežitosti jela koja se pripremaju u ugostiteljskom objektu.
5. *Zalogajnica* - ugostiteljski objekt u kojem se na očigled gostiju pripremaju i uslužuju jela i napici, te uslužuju pića. Iznimno, umjesto naziva vrste "zalogajnica" može se koristiti i komercijalni naziv "snack".
6. *Ćevabdžinica* - je ugostiteljski objekt u kojem se pretežno pripremaju i uslužuju ćevapi i druga jela od mesa sa roštilja, te uslužuju bezalkoholna pića, a mogu se pripremati i usluživati i napici.
7. *Aščinica* - je ugostiteljski objekt u kojem se pretežno pripremaju i uslužuju bosanska nacionalna jela (sagan dolma, bosanski lonac, pače, šiš-ćevap, begova čorba, pite i dr.) i slatkiši i napici.
8. *Buregdžinica* je ugostiteljski objekt u kojem se pretežno pripremaju i uslužuju pite, te uslužuju pića, a mogu se pripremati i usluživati i druga jela od tjestenine i napici.
9. *Pečenjarnica* - ugostiteljski objekt u kojem se pretežno pripremaju i uslužuju pečena jela, te uslužuju pića, a mogu se pripremati i usluživati i napici. Iznimno, umjesto naziva vrste "pečenjarnica" može se koristiti i komercijalni naziv kao npr. "grill" i sl.
10. *Pizzeria* - ugostiteljski objekt u kojem se pretežno pripremaju i uslužuju pizze, te uslužuju pića, a mogu se pripremati i usluživati i druga jela od tjestenine i napici.
11. *Bistro* - ugostiteljski objekt u kojem se pretežno pripremaju i uslužuju jednostavna hladna i topla jela, te uslužuju pića i pripremaju i uslužuju napici.
12. *Slastičarnica* - ugostiteljski objekt u kojemu se pripremaju i uslužuju slastice (kolači, sladoled i sl.), a mogu se pripremati i usluživati napici, te usluživati bezalkoholna pića. Slastičarnica je i ugostiteljski objekt u kojemu se priprema i uslužuje samo sladoled. Iznimno slastičarnica je i ugostiteljski objekt u kojemu se slastice samo uslužuju gostima, a mogu se pripremati i usluživati napici te usluživati bezalkoholna pića.
13. *Objekt brze prehrane (fast food)* - ugostiteljski objekt u kojem se pripremaju jednostavna jela koja se pripremaju i uslužuju na jednostavan i brz način, a koriste se za brzu konzumaciju (npr. razne vrste burgera, slane i pržene ribe, pržene lignje, topli i hladni sendviči, salate, prženi krompir, hot dog i sl.), a mogu se pripremati i usluživati pića i napici te sladoled.

- (2) Ugostiteljski objekti iz stava 1. ovoga člana mogu vršiti dostavu jela iz svog asortimana.

Skupina "Barovi"

Član 5.

- (1) Skupina "Barovi" razvrstava se u vrste ugostiteljskih objekata:
 1. *Kafana* - ugostiteljski objekt u kojem se pretežno pripremaju i uslužuju kahva, ostali napici i slastice, te uslužuju pića, a mogu se pripremati i usluživati hladna i topla jela. Hladna i topla jela mogu se usluživati u dijelu prostorije za usluživanje ili posebnoj prostoriji.
 2. *Bosanska kafana* - je ugostiteljski objekat u kojem se pretežno priprema i uslužuje: kahva-uz koju se posebno servira (šećer u kocki i rahatlokum); napici-topli i hladni (čaj, salep, boza, limunada, smreka, zova i sl.), te uslužuju

- bezalkoholna pića, a mogu se pripremati i usluživati razne bosanske poslastice.
3. *Ljetna bašta* - je sezonski ugostiteljski objekt postavljen na otvorenom prostoru. U ljetnoj bašti se pretežno pripremaju i uslužuju topli i hladni sendviči, naresci i druga jednostavna jela sa roštilja i druge vrste jednostavnih jela, koje se pripremaju pomoću aparata, slastice, te topla i hladna pića i napici.
 4. *Noćni klub* - ugostiteljski objekt u kojem se pretežno uslužuju pića i pripremaju i uslužuju napici, a mogu se pripremati i usluživati jednostavna jela. Noćni klub može biti klupskog tipa.
 5. *Noćni bar* - ugostiteljski objekt u kojem se pretežno uslužuju pića i pripremaju i uslužuju napici, a mogu se pripremati i usluživati jednostavna jela. Noćni bar može biti klupskog tipa.
 6. *Disco klub* - ugostiteljski objekt u kojem se pretežno uslužuju pića i pripremaju i uslužuju napici, a mogu se pripremati i usluživati topli i hladni sendviči i usluživati slastice. Iznimno, umjesto naziva disco klub može se koristiti komercijalni naziv disco bar.
 7. *Caffe bar* - ugostiteljski objekt u kojem se pretežno priprema i uslužuje kafa i drugi napici, uslužuju pića, a mogu se pripremati i usluživati ili samo usluživati topli i hladni sendviči, slastice i voće. Caffe bar može biti klupskog tipa. Iznimno, umjesto naziva vrste "caffe bar" mogu se koristiti komercijalni nazivi npr. "coctail bar", "lounge bar", "coffy bar", "caffe bar - pub", "internet bar" i sl.
 8. *Pivnica* - ugostiteljski objekt u kojem se pretežno uslužuje točeno pivo, a mogu se pripremati i usluživati topla i hladna jela uobičajena za tu vrstu ugostiteljskog objekta, usluživati pića i pripremati i usluživati napici. Iznimno, umjesto naziva vrste "pivnica" može se koristiti komercijalni naziv "pub".
 9. *Buffet* - ugostiteljski objekt u kojem se pretežno uslužuju pića i pripremaju i uslužuju napici i hladna jela, a mogu se pripremati i usluživati i jednostavna topla jela.
 10. *Krčma* - ugostiteljski objekt u kojem se pretežno uslužuju pića, pripremaju i uslužuju napici, te hladna jela, a mogu se pripremati i usluživati topla jela uobičajena za kraj u kojem je ugostiteljski objekt.
 11. *Konoba* - ugostiteljski objekt u kojem se pretežito uslužuju vino i rakija iz kraja u kojem je ugostiteljski objekt, te pripremaju i uslužuju karakteristična jela primorskog kraja, a mogu se usluživati i druga pića i pripremati i usluživati napici.
 12. *Klet* - ugostiteljski objekt u kojemu se pretežito uslužuju vino i rakija iz kraja u kojem je ugostiteljski objekt, te pripremaju i uslužuju karakteristična jela prema običajima kraja, a mogu se usluživati i druga pića.
- (2) Vrste ugostiteljskih objekata: noćni klub, noćni bar i disco klub su, u smislu ovoga Pravilnika, vrste koje rade noću.
 - (3) Ugostiteljski objekti vrste kafana, pivnica, buffet, krčma, konoba i klet mogu vršiti dostavu jela iz svog asortimana.

Skupina "catering objekti"

Član 6.

Skupinu "Catering objekti" čini vrsta ugostiteljskog objekta:

1. Pripremnica obroka (catering) - ugostiteljski objekt u kojem se pripremaju jela, a mogu se pripremati slastice i napici, koji se dostavljaju ili dostavljaju i uslužuju na drugim mjestima kao što su: prijevozna sredstva, odgovarajuće prostorije za prehranu uposlenika pravnih i fizičkih lica, stanovi i sl., te prostorije i prostori gdje su organizirane svadbe, prijemi, banketi i drugi slični događaji.

Skupina "Objekti jednostavnih usluga"

Član 7.

- (1) Skupina "Objekti jednostavnih usluga" razvrstava se u vrste:

1. *Objekt jednostavnih usluga u kiosku* - ugostiteljski objekt u kojem se mogu pripremati i usluživati jednostavna jela, pića i napici, te usluživati jednostavna jela u konfencioniranom obliku, pića u originalnom pakovanju, te slastice i sladoled.
 2. *Objekt jednostavnih brzih usluga* - ugostiteljski objekt u kojem se mogu pripremati jednostavna jela koja se pripremaju i uslužuju na jednostavan i brz način, a koriste se za brzu konzumaciju i to: razne vrste burgera, topli i hladni sendviči, prženi krompir i hot dog, a mogu se usluživati bezalkoholna pića i napici, te sladoled u originalnom pakovanju.
 3. *Objekt jednostavnih usluga u nepokretnom vozilu (ili priključnom vozilu)* - ugostiteljski objekt u kojem se mogu pripremati i usluživati jednostavna jela, pića i napici, usluživati jednostavna jela u konfencioniranom obliku, pića u originalnom pakovanju, te slastice i sladoled.
 4. *Objekt jednostavnih usluga u šatoru* - ugostiteljski objekt u kojem se mogu pripremati i usluživati jednostavna jela, pića i napici, a mogu se usluživati jela u konfencioniranom obliku i pića u originalnom pakovanju.
 5. *Objekt jednostavnih usluga na klupi* - ugostiteljski objekt u kojem se mogu pripremati i usluživati sljedeća jednostavna jela: topli i hladni sendviči, hrenovke, kobasice, hot dog, kotleti, čevapčići, ražnjići, prženi krompir, palačinke i slična jela, te jednostavna jela u konfencioniranom stanju i pića u originalnom pakovanju.
 6. *Objekt jednostavnih usluga na kolicima (ili sličnim napravama)* - ugostiteljski objekt u kojem se mogu pripremati i usluživati sljedeća jednostavna jela: hot dog, hrenovke, kobasice, palačinke i slična jela, te usluživati jednostavna jela u konfencioniranom obliku.
- (2) U objektima jednostavnih usluga mogu se pripremati i usluživati vrste i količine jednostavnih jela, pića, napitaka, te sladoleda za čiju pripremu i usluživanje objekt ispunjava propisane minimalne uslove, razmjerno veličini prostora objekta.
 - (3) U objektima jednostavnih usluga usluživanje se u pravilu vrši kroz otvor za usluživanje radi konzumiranja u hodu ili na drugom mjestu.
 - (4) Ugostiteljski objekti iz stava 1. tačke 1., 2. i 3. ovoga člana mogu biti opremljeni samo s visokim stolovima bez stolaca, a ugostiteljski objekti iz stava 1. tačke 5. i 6. ne mogu imati stolove i stolce.
 - (5) U objektima jednostavnih usluga jela i pića uslužuju se s priborom za jednokratnu upotrebu.

III. MINIMALNI USLOVI KOJE MORAJU ISPUNJAVATI UGOSTITELJSKI OBJEKTI

Član 8.

- (1) Ugostiteljski objekti moraju ispunjavati minimalne uslove i to: minimalne uslove za vrstu ugostiteljskog objekta i opće minimalne uslove, u skladu sa ovim Pravilnikom.
- (2) Iznimno od stava 1. ovoga člana, ugostiteljski objekti iz skupina: "Restorani", "Barovi" i "Catering objekti" te objekt jednostavnih brzih usluga iz skupine "Objekti jednostavnih usluga" ukoliko je u zgradi, mogu odgovarajuće odstupiti od minimalnih uslova, ako su smješteni u zgradi koja je registrovana kao historijsko-kulturni objekt ili u objektu od posebne ambijentalne vrijednosti odnosno u zaštićenoj spomeničkoj cjelini, uz prethodno pribavljene dozvole u skladu sa propisima o zaštiti i očuvanju kulturnih dobara.

1. MINIMALNI USLOVI ZA VRSTU UGOSTITELJSKOG OBJEKTA

1.1. Skupina "Restorani"

Restoran

Član 9.

- (1) Restoran mora imati restoran ili prostoriju za usluživanje s namještajem prikladnim za duži boravak gostiju s mogućnošću korištenja visokih stolaca za malu djecu, kuhinju, točionik, te priručni prostor za čuvanje hrane i pića.
- (2) Restoran kapaciteta većeg od 100 konzumnih mjesta mora imati konobarsku pripremicu (office). Restoran sa samoposluživanjem gostiju ne mora imati konobarsku pripremicu.

Salon za posebne prilike

Član 10

- (1) Salon za posebne prilike je ugostiteljski objekt u kome se pretežno pripremaju za usluživanje već pripremljena jela, slastice i pića zvanica, a može se vršiti priprema i usluživanje jela i pića vlasnika.
- (2) Salon za posebne prilike mora imati muziku koja se izvodi na odgovarajućim uređajima, prostor za izvođenje žive muzike i prostor za ples.
- (3) Salon za posebne prilike, u pogledu prostorija, mora imati: prostoriju za usluživanje gostiju i ples površine najmanje 150 m², od čega je najmanje 20% predviđeno za ples, a ostali dio predviđen za usluživanje gostiju, točionik u prostoru za usluživanje ili u posebnom prostoru, prostor za prijem i čuvanje pića i namirnica, prostor za pripremu za usluživanje gotovih jela i slastica, prostor za prijem i boravak mladenaca, te garderobu za goste.
- (4) Prostor za usluživanje mora biti opremljen ugostiteljskim namještajem prikladnim za duži boravak gostiju. Prostor za usluživanje mora imati, u skladu sa propisima, odgovarajuću izolaciju od buke prema okolišu.
- (5) Prostor za pripremu za usluživanje gotovih jela mora biti opremljen odgovarajućim vitrinama i uređajima za higijensko čuvanje toplih i hladnih jela, slastica i svježih namirnica.
- (6) Prostor za pripremu gotovih jela mora imati odgovarajuću kuhinjsku opremu ako se u istom vrši proizvodnja hrane.
- (7) Točionik mora imati prostor za držanje pića i napitaka, odgovarajuće rashladne uređaje i caffè aparat.
- (8) Salon za posebne prilike mora osigurati u neposrednoj blizini objekta parking prostor za odgovarajući broj vozila srazmjerno broju stolova u salonu.

Gostionica

Član 11.

- (1) Gostionica mora imati restoran ili prostoriju za usluživanje s namještajem prikladnim za duži boravak gostiju, kuhinju, točionik i priručni prostor za čuvanje hrane i pića.
- (2) Gostionica u kojoj se pružaju usluge smještaja mora ispod naziva "gostionica" imati i dodatak "s pružanjem usluga smještaja"
- (3) Sobe iz člana 4. stava 3. ovoga Pravilnika moraju na odgovarajući način ispunjavati minimalne uslove za vrstu ugostiteljskog objekta "Soba za iznajmljivanje" iz skupine "Kampovi i druge vrste ugostiteljskih objekata za smještaj", u skladu sa posebnom propisima.

Zdravljak

Član 12.

Zdravljak mora imati prostoriju za usluživanje gostiju, točionik, rashladnu vitrinu za slastice ako ih uslužuje, kuhinju ili prostor za pripremanje jela i slastica s odgovarajućim termičkim blokom, te priručni prostor za čuvanje hrane i bezalkoholnih pića.

Zalogajnica

Član 13.

Zalogajnica mora imati prostoriju za usluživanje ili za samoposluživanje gostiju i u toj prostoriji prostor za pripremanje jela, točionik u kojemu se mogu pripremati jela, konzumni pult i priručni prostor za čuvanje hrane i pića.

Čevabdžinica

Član 14.

Čevabdžinica mora imati prostoriju za usluživanje gostiju, točionik koji mora biti u toj prostoriji, prostor za pripremanje jela i priručni prostor za čuvanje namirnica i bezalkoholnih pića.

Aščinica

Član 15.

Aščinica mora imati prostoriju za usluživanje gostiju, točionik, prostor za pripremanje jela i priručni prostor za čuvanje namirnica i bezalkoholnih pića.

Buregdžinica

Član 16.

Buregdžinica mora imati prostoriju za usluživanje gostiju, točionik, prostor za pripremanje jela i priručni prostor za čuvanje namirnica i bezalkoholnih pića.

Pečenjarnica

Član 17.

- (1) Pečenjarnica mora imati prostoriju za usluživanje gostiju s točionikom, prostor za pripremanje jela i priručni prostor za čuvanje hrane i pića.
- (2) Iznimno od stava 1. ovoga člana pečenjarnica ne mora imati prostoriju za usluživanje gostiju ako se usluživanje vrši radi konzumacije izvan ugostiteljskog objekta tj. na drugom mjestu ili u hodu.
- (3) Ako pečenjarnica ima prostoriju za usluživanje do 15 m² ne mora imati zahod, osim ukoliko ima prostor za usluživanje na otvorenom s niskom stolovima i namještajem za sjedenje.
- (4) Pečenjarnica može biti i u kiosku.

Pizzeria

Član 18.

Pizzeria mora imati prostoriju za usluživanje gostiju, točionik, prostor za pripremanje jela i priručni prostor za čuvanje hrane i pića.

Bistro

Član 19.

Bistro mora imati prostoriju za usluživanje gostiju, točionik, prostor za pripremanje jela i priručni prostor za čuvanje hrane i pića.

Slastičarnica

Član 20.

- (1) Slastičarnica mora imati prostoriju za usluživanje, s niskim stolovima i namještajem za sjedenje (stolicama ili klupama) ili zasebnim pultovima ili s visokim stolovima sa ili bez visokih barskih stolica, točionik s rashladnim vitrinama za slastice odnosno sladoled, priručni prostor za čuvanje hrane i pića, te kuhinju ili prostor za pripremanje slastica s odgovarajućim termičkim blokom.
- (2) Ukoliko su prostorije za pripremanje slastica lokacijski odvojene od prostorija u kojima se gosti uslužuju transport slastica mora se vršiti uz ispunjavanje propisanih uslova o higijeni hrane.
- (3) Iznimno od stava 1 ovoga člana slastičarnica ne mora imati prostoriju za usluživanje ako se usluživanje vrši unutar ugostiteljskog objekta ili preko pulta gostu izvan objekta, radi konzumacije izvan ugostiteljskog objekta tj. na drugom mjestu ili u hodu.
- (4) Ako slastičarnica ima prostoriju za usluživanje do 15 m² ne mora imati zahod, osim ukoliko ima prostor za usluživanje na otvorenom s niskom stolovima i namještajem za sjedenje.

(5) Slastičarnica može biti i u kiosku.

Objekt brze prehrane

Član 21.

- (1) Objekt brze prehrane mora imati prostoriju za usluživanje, s niskim stolovima i namještajem za sjedenje (stolcima ili klupama) ili zasebnim pultovima ili s visokim stolovima sa ili bez visokih barskih stolica, prostor za pripremanje jela, točionik, te priručni prostor za čuvanje hrane i pića.
- (2) Iznimno od stavka 1. ovoga člana objekt brze prehrane ne mora imati prostoriju za usluživanje ako se usluživanje vrši unutar ugostiteljskog objekta ili preko pulta gostu izvan objekta, radi konzumacije izvan ugostiteljskog objekta tj. na drugom mjestu ili u hodu.
- (3) U objektu brze prehrane gosti se u pravilu uslužuju na jednostavan način - samoposluživanjem.
- (4) Objekt brze prehrane može biti i u kiosku.

1.2. Skupina "Barovi"

Kafana

Član 22.

Kafana mora imati prostoriju za usluživanje gostiju, kuhinju ili ukoliko priprema samo slastice, hladna i topla jednostavna jela prostor za pripremanje jela, točionik s izložbenom rashladnom vitrinom za slastice i hladna jela ako se uslužuju, priručni prostor za čuvanje hrane i pića, te namještaj prilagođen dužem boravku gostiju.

Bosanska kafana

Član 23.

Bosanska kafana mora imati najmanje jednu prostoriju za usluživanje gostiju i u toj, ili izdvojenoj prostoriji obavljati pripremu kafe i napitaka.

Prostorija ili prostor gdje se vrši priprema kafe i napitaka pored propisanih minimalnih uslova uređaja i opreme, mora imati i odgovarajući rashladni uređaj (hladnjak ili rashladna vitrina), ako se u objektu uslužuju poslastice

Ljetna bašta

Član 24.

Ljetna bašta mora imati prostor za usluživanje koji je najmanje 50% natkriven tendom, sa odgovarajućim ugostiteljskim namještajem za duži boravak gostiju. Ljetna bašta mora da ima prostor za pripremu hrane, točionik ispod natkrivenog prostora sa odgovarajućim rashladnim uređajima i prostorom za ostavu pića i namirnica. Ljetna bašta mora obezbijediti, ovisno od veličine, najmanje jedan zahod za goste, kao privremeni vlastiti objekt ili u nekom stalnom objektu udaljenom najviše 30 m od ljetne bašte. Ljetna bašta se može postaviti na otvorenom prostoru uz suglasnost nadležnog općinskog organa za urbanizam i prostorno uređenje.

Noćni klub

Član 25.

- (1) Noćni klub ima živu muziku, a u njemu se mogu izvoditi i artistički i slični zabavni programi.
- (2) Noćni klub mora imati prostoriju za usluživanje gostiju s točionikom, a ukoliko se pripremaju i uslužuju jednostavna jela mora imati prostor za pripremanje jela u sklopu točionika i izložbenu rashladnu vitrinu, priručni prostor za čuvanje hrane i pića, prostor za ples u skladu sa kapacitetom ugostiteljskog objekta, garderobu za goste, garderobu za izvođače programa s umivaonikom i tuš-kupaonicom ako se u klubu izvode artistički i slični zabavni programi, te namještaj prilagođen dužem boravku gostiju.
- (3) Noćni klub mora imati površinu najmanje 100 m.

Noćni bar

Član 26.

- (1) Noćni bar ima animir muziku, koja se može izvoditi i u živo.

(2) Noćni bar mora imati prostoriju za usluživanje gostiju s točionikom, a ukoliko se pripremaju i uslužuju jednostavna jela mora imati prostor za pripremanje jela u sklopu točionika i izložbenu rashladnu vitrinu, priručni prostor za čuvanje hrane i pića, garderobu za goste, te namještaj prilagođen dužem boravku gostiju.

(3) Noćni bar mora imati površinu najmanje 100 m.

Disco klub

Član 27.

- (1) Disco klub mora imati muziku koja se izvodi odgovarajućim uređajima, a može povremeno imati i živu muziku.
- (2) Disco klub mora imati prostoriju za usluživanje gostiju s točionikom, a ukoliko se pripremaju i uslužuju sendviči mora imati prostor za pripremanje jela u sklopu točionika i izložbenu rashladnu vitrinu odnosno rashladnu vitrinu ako se uslužuju samo slastice, priručni prostor za čuvanje hrane i pića, garderobu za goste, prostor za ples, te namještaj prilagođen dužem boravku gostiju.
- (3) Disco klub mora imati površinu najmanje 100 m.
- (4) Izvan naseljenog područja naselja disco klub može biti i na otvorenom prostoru, uz na odgovarajući način ispunjavanje uslova iz stava 2. ovoga člana i ispunjavanje uslove zaštite od buke u skladu sa posebnim propisom.

Caffe bar

Član 28.

Caffe bar mora imati prostoriju za usluživanje gostiju s točionikom, prostor za pripremanje i usluživanje sendviča i usluživanje slastica koji može biti u sklopu točionika ukoliko se takve usluge pružaju u ugostiteljskom objektu, prostor za pripremanje slastica ako se slastice pripremaju u tom ugostiteljskom objektu, izložbenom rashladnom vitrinom za slastice ako se slastice uslužuju, te priručni prostor za čuvanje hrane i pića koji može biti u sklopu točionika.

Pivnica

Član 29.

Pivnica mora imati prostoriju za usluživanje gostiju, točionik s uređajem za točenje piva na krigle, prostor za pripremanje jela ako se jela pripremaju i priručni prostor za čuvanje hrane i pića.

Buffet

Član 30.

Buffet mora imati prostoriju za usluživanje gostiju s točionikom, prostor za pripremanje jela ako se jela pripremaju i priručni prostor za čuvanje hrane i pića.

Krčma

Član 31.

Krčma mora imati prostoriju za usluživanje gostiju s točionikom, prostor za pripremanje jela ako se jela pripremaju i priručni prostor za čuvanje hrane i pića.

Konoba

Član 32.

- (1) Konoba mora imati prostoriju za usluživanje gostiju s točionikom, prostor za pripremanje jela, priručni prostor za čuvanje hrane i pića, te namještaj uobičajen za primorski kraj.
- (2) U konobi se jela mogu pripremati i na ognjištu.

Klet

Član 33.

- (1) Klet mora imati prostoriju za usluživanje gostiju s točionikom, prostor za pripremanje jela ukoliko se jela pripremaju u ugostiteljskom objektu, te priručni prostor za čuvanje hrane i pića te izvorni namještaj iz kraja u kojem se ugostiteljski objekt nalazi.
- (2) U kleti se jela mogu pripremati i na ognjištu.

1.3. Skupina "Catering objekti"**Pripremnica obroka (catering)**

Član 34.

Pripremnica obroka (catering) mora imati kuhinju i prostoriju za čuvanje hrane i pića, opremu potrebnu za dostavu i posluživanje jela i pića na mjestu dostave te odgovarajuća vlastita dostavna vozila koja udovoljavaju propisima o higijeni hrane, te osoblje za posluživanje na mjestu dostave.

1.4. Skupina "Objekti jednostavnih usluga"**Objekt jednostavnih usluga u kiosku**

Član 35.

- (1) Objekt jednostavnih usluga u kiosku mora imati točionik, prostor za pripremanje jela u točioniku, priručni prostor za čuvanje hrane i pića, dovoljan broj koševa za otpatke s poklopcem za nožno otvaranje, a može imati i prostoriju za usluživanje s točionikom sa ili bez visokih stolova bez stolaca.
- (2) Iznimno od stava 1. ovoga člana objekt jednostavnih usluga u kiosku ne mora imati prostor za pripremanje jela u točioniku ukoliko samo priprema i uslužuju pića i napitke.
- (3) Objekt jednostavnih usluga u kiosku koji nema prostor za usluživanje mora imati nadstrešnicu i otvor za usluživanje sa rubnom daskom.
- (4) Pod uslovima za pružanje usluga u kiosku mogu se pružati usluge i iz kontejnera.

Objekt jednostavnih brzih usluga

Član 36.

Objekt jednostavnih brzih usluga mora imati točionik, prostor za pripremanje jela u točioniku, te priručni prostor za čuvanje hrane i pića, a može imati i prostoriju za usluživanje s točionikom sa ili bez visokih stolova bez stolica.

Objekt jednostavnih usluga u nepokretnom vozilu (ili priključnom vozilu)

Član 37.

- (1) Nepokretno vozilo (ili priključno vozilo) u smislu ovoga Pravilnika se smatra vozilo (ili priključno vozilo) koje je zaustavljeno (stoji) na mjestu u svrhu pružanja ugostiteljskih usluga, koje je registrovano i u voznom stanju.
- (2) Objekt jednostavnih usluga u nepokretnom vozilu mora imati točionik, prostor za pripremanje jela u točioniku, priručni prostor za čuvanje hrane i pića, spremnik s dovoljno zdravstveno ispravne vode za piće, te dovoljan broj koševa za otpatke s poklopcem za nožno otvaranje, a može imati i prostoriju za usluživanje s točionikom sa ili bez visokih stolova bez stolaca.

Objekt jednostavnih usluga u šatoru

Član 38.

- (1) Objekt jednostavnih usluga u šatoru mora u dijelu šatora imati prostor za usluživanje, točionik, prostor za pripremanje jela u točioniku, priručni prostor za čuvanje namirnica i pića, spremnik s dovoljno zdravstveno ispravne vode za piće, te dovoljan broj koševa za otpatke s poklopcem za nožno otvaranje.
- (2) Šator treba biti od vodonepropusnog materijala, stabilan i prostran, te mora imati dovoljan broj stabilnih stolova, klupa za sjedenje ili stolica.

Objekt jednostavnih usluga na klupi

Član 39.

Objekt jednostavnih usluga na klupi mora imati radnu površinu od nehrđajućeg materijala koji se lako čisti i pere, veličine dovoljne za pripremu vrsta i količina jela i pića koja se uslužuju, odgovarajući termički blok i odgovarajući rashladni uređaj, spremnik s dovoljno zdravstveno ispravne vode za piće, dovoljan broj koševa za otpatke s poklopcem za nožno otvaranje, te mora biti natkriven nadstrešnicom od lakog materijala.

Objekt jednostavnih usluga na kolicima (ili sličnim napravama)

Član 40.

Objekt jednostavnih usluga na kolicima mora imati radnu površinu od nehrđajućeg materijala koji se lako čisti i pere veličine dovoljne za vrste i količinu jela koja se uslužuju, odgovarajući termički blok i odgovarajući rashladni uređaj, spremnik s dovoljno zdravstveno ispravne vode za piće, te koš za otpatke s poklopcem za nožno otvaranje.

2. OPĆI MINIMALNI USLOVI

Član 41.

- (1) Minimalni uslovi primjenjuju se na sve vrste ugostiteljskih objekata.
- (2) Iznimno od stava 1. ovoga člana, ugostiteljski objekti iz skupina: "Restorani", "Barovi" i "Catering objekti" te objekt jednostavnih brzih usluga iz skupine "Objekti jednostavnih usluga" ukoliko je u zgradi, mogu odgovarajuće odstupiti od minimalnih uslova, ako su smješteni u zgradi koja je registrovana kao historijsko-kulturni objekt ili u objektu od posebne ambijentalne vrijednosti odnosno u zaštićenoj spomeničkoj cjelini, uz prethodno pribavljene dozvole u skladu sa propisima o zaštiti i očuvanju kulturnih dobara.

Opći minimalni uvjeti uredjenja i opremljenosti

Član 42.

Ugostiteljski objekti moraju biti uređeni i opremljeni, te imati odgovarajuće osoblje, tako da omogućuju racionalno korištenje prostora, nesmetano i sigurno kretanje i boravak gostiju i zaposlenog osoblja, nesmetan prijenos stvari, odgovarajuće čuvanje robe, hrane i pića, zaštitu zdravlja gostiju i zaposlenog osoblja, te stručno usluživanje gostiju.

Označavanje ugostiteljskog objekta

Član 43.

- (1) Na ulazu u ugostiteljski objekt mora biti vidno istaknut natpis s oznakom vrste ugostiteljskog objekta, nazivom pod kojim posluje ugostiteljski objekt i firmom ugostitelja, prema rješenju nadležnog organa uprave.
- (2) Iznimno, na ugostiteljske objekte iz skupine "Objekti jednostavnih usluga" na odgovarajući se način primjenjuje odredba stava 1. ovoga člana.

Ispravnost i funkcionalnost uređaja i opreme

Član 44.

Uređaji i oprema moraju biti stalno u ispravnom i funkcionalnom stanju.

Zaštita od buke

Član 45.

U ugostiteljskom objektu moraju biti provedene mjere za zaštitu od buke u skladu sa posebnim propisima.

Snabdijevanje vodom i zbrinjavanje otpadnih tvari

Član 46.

- (1) Ugostiteljski objekt mora stalno raspolagati dovoljnim količinama zdravstveno ispravne vode za piće koja se osigurava priključkom objekta na javni vodovodni sistem, a gdje te mogućnosti nema na drugi način u skladu sa posebnim propisima.
- (2) Odvodnja otpadnih voda iz objekta mora se osigurati priključkom na javnu kanalizacijsku mrežu, a gdje te mogućnosti nema na drugi način u skladu sa posebnim propisima.
- (3) Komunalni otpad mora se redovito odlagati u odgovarajuće zatvorene posude za otpatke, te se u skladu sa posebnim propisima redovno odstranjivati iz ugostiteljskog objekta.
- (4) Iznimno od stava 1. ovoga člana ugostiteljski objekt na plovnom ili plutajućem objektu, objekt jednostavnih usluga u nepokretnom, priključnom vozilu, pod šatorom, na klupi, na kolicima i sličnim napravama mora imati spremnik za vodu s dovoljnom količinom zdravstveno ispravne vode za piće.

Snabdijevanje električnom energijom

Član 47.

- (1) Ugostiteljski objekt mora biti priključen na javnu električnu mrežu ili na drugi odgovarajući način biti snabdjeven električnom energijom.
- (2) Električno osvijetljenje mora biti obezbjeđeno u svim prostorijama ugostiteljskog objekta.
- (3) U ugostiteljskom objektu noću moraju biti osvijetljene, potpuno ili orijentacijskim svjetlom, sve prostorije i prostori gdje se kreću i borave gosti.

Telefonski priključak

Član 48.

- (1) Ugostiteljski objekt smješten u zgradi mora imati osigurano telefonsku vezu.
- (2) Ugostiteljski objekt vrste restoran mora imati osiguran najmanje jedan telefonski aparat (fiksni ili mobilni) za potrebe gostiju.

Grijanje prostorija

Član 49.

- (1) U svim zajedničkim prostorijama ugostiteljskog objekta u kojima borave gosti, mora biti osiguran odgovarajući način grijanja prostorija do temperature od najmanje 18,5°C, uz mogućnost prozračivanja.
- (2) Ugostiteljski objekt koji posluje samo ljeti ne mora imati osigurano grijanje prostorija.

Unutrašnje visine prostorija

Član 50.

- (1) U ugostiteljskom objektu visina od poda do stropa (dalje u tekstu: unutrašnja visina) u prostorijama za boravak, restoranu, prostorijama za usluživanje gostiju, mora iznositi najmanje 2,80 m.
- (2) Iznimno od odredbe stava 1. ovoga člana, unutrašnja visina u prostorijama za boravak, restoran i usluživanje gostiju u ugostiteljskim objektima vrste noćni klub, noćni bar i disco klub može iznositi najmanje 2,60 m, a u ostalim vrstama ugostiteljskih objekata najmanje 2,50 m, ako je u ugostiteljskom objektu ili tim prostorijama objekta ugrađen klima-uređaj koji omogućuje izmjenu zraka.
- (3) U prostorijama ugostiteljskog objekta s koso izvedenim stropom ili stropom različitih razina, prosječna unutarnja visina mora biti u skladu sa odredbama stava 1. ovoga člana.

Zaštita od prašine

Član 51.

Oprema i pribor za pripremu i usluživanje jela i pića moraju u vrijeme kada nisu u uporabi biti zaštićeni od prašine.

Zahod

Član 52.

- (1) Ugostiteljski objekt mora imati ureden i opremljen zahod za žene i zahod za muškarce, i to:
 1. zahod za žene koji se sastoji od prostorije u kojoj je zahodska školjka (zahodska kabina) i pred prostorije u kojoj je umivaonik,
 2. zahod za muškarce koji se sastoji od prostorije u kojoj je zahodska školjka (zahodska kabina) i pred prostorije u kojoj je umivaonik i pisoar koji je od zahodske kabine i umivaonika dijelom odvojen odgovarajućom vizualnom pregradom.
- (2) Iznimno od stava 1. ovoga člana, u postojećem ugostiteljskom objektu u kojem je površina za usluživanje do 50 m, osim u vrstama restoran, gostionica, bistro, kafana, noćni klub, noćni bar, disco klub, disco bar i pivnica, zahod se može sastojati od jedne zahodske kabine, pred prostora s umivaonikom, te pisoara koji je od zahodske kabine i umivaonika dijelom odvojen odgovarajućom vizualnom pregradom.

- (3) U zahodima mora biti besprijekoran red i čistoća, prostorije se moraju redovito dezinficirati te se mora osigurati prirodna i/ili umjetna ventilacija koja omogućuje izmjenu zraka.
- (4) Iznimno od odredbe stava 1. ovoga člana ugostiteljski objekti koji su smješteni na plaži, u zračnoj luci, željezničkom i autobusnom kolodvoru, poslovnom centru, tržnici i sl. ili se nalaze u nepokretnom ili priključnom vozilu ne moraju imati zahod, ako je u neposrednoj blizini takvog ugostiteljskog objekta osigurano korištenje javnog zahoda.
- (5) Iznimno od stava 1. ovoga člana ugostiteljski objekti smješteni na plovnom objektu kojim se obavlja prijevoz putnika i u željezničkom vagonu ne mora imati zahod ukoliko je osigurano korištenje zahoda na tom plovnom objektu odnosno u vozu.
- (6) Iznimno od stava 1. ovoga člana zahod ne moraju imati ugostiteljski objekti iz vrste objekt brze prehrane i ugostiteljski objekti iz skupine "Objekti jednostavnih usluga", koji imaju prostoriju za usluživanje do 15 m², a nemaju prostor za usluživanje na otvorenom s niskom stolovima i namještajem za sjedenje.

Član 53.

Broj zahodskih kabina i pisoara, mora biti razmjerni broju konzumnih mjesta u restoranu i/ili prostoriji za usluživanje (sjedjećih i stajaćih) i to:

- do 80 mjesta, jedna zahodska kabina u zahodu za žene, te jedna zahodska kabina u zahodu za muškarce i jednim pisoar u zahodu za muškarce,
- do 160 mjesta, dvije zahodske kabine u zahodu za žene i jedna zahodska kabina u zahodu za muškarce, s pred prostorom u kojoj su dva pisoara,
- do 550 mjesta, tri zahodske kabine u zahodu za žene i dvije zahodske kabine u zahodu za muškarce, s prostorijom u kojoj su tri pisoara,
- više od 550 mjesta, četiri zahodske kabine u zahodu za žene i tri zahodske kabine u zahodu za muškarce, s prostorijom u kojoj su četiri pisoara.

Član 54.

- (1) Na ulazu u zahod moraju biti istaknute oznake kojima se uobičajeno označavaju zahod za žene i zahod za muškarce.
- (2) Svi zahodi moraju imati visoku zahodsku školjku (školjku sa sjedalom) na ispiranje tekućom vodom.
- (3) Pisoar u zahodu za muškarce mora biti zidna školjka s ispiranjem tekućom vodom, te treba biti postavljen ili ograđen tako da se ne vidi izvan prostorije u kojoj se nalazi.

Član 55.

- (1) U pred prostoriji zahoda mora biti umivaonik s tekućom toplom i hladnom vodom.
- (2) Broj umivaonika iz stava 1. ovog člana mora biti razmjerni broju konzumnih mjesta u restoranu i/ili prostoriji za usluživanje (sjedjećih i stajaćih) i to:
 - do 160 mjesta - jedan umivaonik u svakoj pred prostoriji (posebno za žene i posebno za muškarce),
 - do 350 mjesta - dva umivaonika u svakoj pred prostoriji (posebno za žene i posebno za muškarce),
 - od 350 mjesta na više - tri umivaonika u svakoj pred prostoriji (posebno za žene i posebno za muškarce).

- (3) Iznimno od odredbe stava 2. ovoga člana, u postojećim ugostiteljskim objektima može se u zahod za žene i zahod za muškarce ulaziti kroz zajedničku prostoriju. Tada se u toj zajedničkoj prostoriji mogu nalaziti umivaonici. Broj umivaonika mora biti razmjerni broju konzumnih mjesta u blagovaonici i/ili prostoriji za usluživanje (sjedjećih i stajaćih) i to:
 - do 80 mjesta dva umivaonika,
 - do 170 mjesta tri umivaonika,
 - do 350 mjesta četiri umivaonika,
 - do 350 na više pet umivaonika.

Član 56.

- (1) Podovi u zahodu ne smiju biti klizavi, moraju biti od vodonepropusnog materijala koji se lako čisti i održava.

- (2) Zidovi u zahodu moraju, do visine 1,60 m od poda, biti obloženi vodonepropusnim materijalom koji se lako se čisti i održava (keramičke i kamene pločice i razne vrste plastičnih i drugih obloga, ali ne i vodonepropusnom bojom oličeni zid).
- (3) Prozori zahoda moraju biti od neprozirnog stakla ili s mogućnošću zaštite od pogleda izvana. Vrata ne smiju biti ostakljena.
- (4) U zahodskoj kabini mora biti: kuka za vješanje odjeće, naprava za zaključavanje vrata, a u zahodu za žene mora biti i koš za otpatke s poklopcem i polica za odlaganje torbice.
- (5) U zahodskoj kabini stalno mora biti toaletni papir, četka za čišćenje zahodske školjke i sredstvo za osvježavanje prostora.

Član 57.

- (1) Zahod, u pravilu, mora biti pod zajedničkim krovom s ugostiteljskim objektom i mora se nalaziti u neposrednoj blizini prostorije ili prostora za usluživanje gostiju.
- (2) U slučaju kada se zahod nalazi izvan zgrade ugostiteljskog objekta, pristup mora biti betoniran ili popločen, noću osvijetljen i zaštićen od vremenskih oborina.

Kuhinja

Član 58.

- (1) Kuhinja u ugostiteljskom objektu prostorom, uređenjem, opremom i uređajima mora odgovarati potrebama ponude, odnosno asortimana jela, napitaka, pića i slastica, i broju konzumnih mjesta.
- (2) Kuhinja mora imati:
 - odgovarajuće uređaje za termičku obradu hrane, pića i napitaka,
 - odgovarajuće radne površine, prostore i uređaje za pripremu (čišćenje i obradu) hrane zasebno za ribu, meso, povrće i voće, ovisno o ponudi jela, koji se mogu nalaziti i u neposrednoj blizini kuhinje,
 - rashladne uređaje odgovarajućeg kapaciteta s pokazivačem temperature u kojima se omogućava odvojeno čuvanje različitih vrsta hrane, koji se mogu nalaziti i u neposrednoj blizini kuhinje,
 - kuhinjsko posuđe odgovarajuće namjene i kvalitete,
 - odvojene prostore sa sudoperima za pranje crnog i bijelog posuda, s tekućom toplom i hladnom vodom. Sudoper za pranje bijelog posuda mora imati trodijelno, a za pranje crnog posuda dvodijelno korito. Ako se pranje posuda obavlja strojno dostatni su jednodijelni sudoperi za svaku od navedenih vrsta posuda.
 - odvojene manipulativne putove crnog i bijelog posuda,
 - uređaje za odvod dima, pare i mirisa koji omogućavaju da se u ostalim prostorijama i prostorima ugostiteljskog objekta ne šire imisije (napa s mehaničkim odsisom),
 - prirodno ili mehaničko prozračivanje ili klima-uređaj s mogućnošću izmjene zraka,
 - pisana upozorenja o zabrani konzumiranja hrane i pušenja, izložena na vidljivom mjestu,
 - vatrootpornu tkaninu za gašenje požara,
 - koš za otpatke pokraj svake radne površine s poklopcem za nožno otvaranje,
 - kutiju za prvu pomoć na vidnom i lako dostupnom mjestu.
- (3) Sve radne površine u kuhinji moraju imati gornju plohu od materijala koji se lako čisti, a površine koje su u dodiru s vodom moraju biti od nehrđajućeg materijala.
- (4) Za potrebe osoblja u kuhinji mora biti poseban umivaonik s tekućom hladnom i toplom vodom, tekući sapun, papimati ručnici ili aparat za sušenje ruku.
- (5) U kuhinji mora biti besprijekoran red i čistoća, otpaci se moraju redovito odstranjivati.
- (6) Pod u kuhinji mora biti od vodonepropusnog i neklizajućeg materijala koji se lako čisti i održava. U podu moraju biti izljevi sa sifonom i zaštitnom rešetkom.

- (7) Unutarnja visina u kuhinji mora iznositi najmanje 2,80 m, a ukoliko je ugrađen klima-uređaj koji ima mogućnost izmjene zraka unutrašnja visina kuhinje može iznositi najmanje 2,50 m.
- (8) Zidovi kuhinje i prostora za pripremanje i obradu hrane i pranje posuda, do visine 1,80m od poda, moraju biti obloženi vodonepropusnim materijalom koji se lako čisti i održava (keramičke i kamene pločice i razne vrste plastičnih i drugih obloga, ali ne i vodonepropusnom bojom oličeni zid).
- (9) Prozori i otvori u kuhinji moraju biti zaštićeni od ulaska insekata.

Prostor za pripremanje jela

Član 59.

- (1) Ugostiteljski objekt koji nema kuhinju, a goste uslužuje toplim jelima, mora imati prostor za pripremanje jela.
- (2) Prostor za pripremanje jela mora imati:
 - odgovarajući termički blok,
 - radnu površinu za pripremu (čišćenje i obradu) hrane zasebno za ribu, meso, povrće i voće, ovisno o ponudi jela,
 - dvodijelni sudoper za pranje posuda, s tekućom toplom i hladnom vodom. Ako se pranje posuda obavlja strojno dostatan je jednodijelni sudoper za pranje posuda s toplom i hladnom vodom,
 - kuhinjsko posuđe odgovarajuće namjene i kvalitete,
 - odvod dima, pare i mirisa dovoljnog kapaciteta ozračivanja (napa s mehaničkim odsisom) izveden iznad termičkog bloka,
 - prirodno ili mehaničko prozračivanje ili klima-uređaj s mogućnošću izmjene zraka,
 - pisana upozorenja o zabrani konzumiranja hrane i pušenja, izložena na vidljivom mjestu,
 - vatrootpornu tkaninu za gašenje požara,
 - koš za otpatke s poklopcem za nožno otvaranje kod svake radne površine,
 - kutiju za prvu pomoć na vidnom i lako dostupnom mjestu.
- (3) Za potrebe osoblja u prostoru za pripremanje jela mora biti poseban umivaonik s tekućom hladnom i toplom vodom, tekući sapun, papimati ručnici ili aparat za sušenje ruku.
- (4) Radne površine moraju imati gornju plohu od materijala koji se lako čisti, a površine koje su u dodiru s vodom moraju biti od nehrđajućeg materijala.
- (5) U prostoru za pripremu jela mora biti besprijekoran red i čistoća, otpaci se moraju redovito odstranjivati.
- (6) Pod u prostoru za pripremanje jela mora biti od vodonepropusnog i neklizajućeg materijala koji se lako čisti i održava. U podu moraju biti izljevi sa sifonom i zaštitnom rešetkom.
- (7) Unutrašnja visina u prostoru za pripremu jela mora iznositi najmanje 2,80 m, a ukoliko je ugrađen klima-uređaj koji ima mogućnost izmjene zraka unutrašnja visina u prostoru za pripremanje jela može iznositi najmanje 2,50 m.
- (8) Zidovi prostora za pripremanje i obradu hrane i pranje posuda, do visine 1,80 m od poda, moraju biti obloženi vodonepropusnim materijalom koji se lako čisti i održava (keramičke i kamene pločice i razne vrste plastičnih i drugih obloga, ali ne i vodonepropusnom bojom oličeni zid).
- (9) Na prostor za pripremanje slastica na odgovarajući se način primjenjuju odredbe ovoga članka.

Prostorije i prostori za usluživanje gostiju

Član 60.

- (1) U ugostiteljskom objektu usluživanje gostiju jelom, napicima i pićem obavlja se u blagovaonici, prostoriji za usluživanje i prostoru za usluživanje na otvorenom.
- (2) Blagovaonica je prostorija koja služi samo za blagovanje, a opremljena je namještajem prikladnim za blagovanje.

- (3) Prostorija za usluživanje je prostorija u kojoj se uslužuju gosti, a u dijelu te prostorije mogu se naočigled gostiju pripremati napici, hladna i topla jela.
- (4) Prostorija za usluživanje mora imati namještaj prikladan za duži ili kraći boravak gostiju, može imati točionik sa šankom, te prostor za pripremanje jela.
- (5) Ako se u prostoriji za usluživanje obavlja pripremanje jela prostor za pripremanje mora biti opremljen opremom u skladu sa složenosti pripremanja jela. U prostoriji za usluživanje ne može se obavljati čišćenje i obrada namirnica.
- (6) Prostor za usluživanje na otvorenom je dio prostora vrta, terase i sl. ili javna površina kojom upravlja jedinica lokalne samouprave, u kojem se uslužuju gosti, a u jednom dijelu tog prostora, mogu se naočigled gostiju pripremati napici, hladna i topla jela. Na prostor za usluživanje na otvorenom odgovarajuće se primjenjuju odredbe stava 4. i 5. ovoga člana.
- (7) Iznimno od stava 3. ovoga člana, u ugostiteljskim objektima koji posluju sezonski ili povremeno (na plaži, kupalištu, na mjestima prigodnih priredbi, na sajmovima, izletištima i sl.), a nemaju prostoriju za usluživanje, prostorijom za usluživanje smatra se i natkriven prostor na otvorenom.

Član 61.

- (1) Restoran mora biti dovoljno prostran i imati potreban broj stolova i stolaca.
- (2) Prostorija za usluživanje gostiju i prostor za usluživanje na otvorenom, moraju biti dovoljno prostrani i imati potreban broj stolova (niskih ili visokih), stolaca (niskih ili visokih) ili klupa ili konzumnih pultova, ovisno o vrsti ugostiteljskog objekta.
- (3) Restoran i prostorija za usluživanje gostiju mora imati dobro prozračivanje i osvjetljenje.
- (4) Restoran i prostorija za usluživanje gostiju moraju imati dovoljan broj vješalica za odlaganje težih odjevnih predmeta gostiju prema broju konzumnih mjesta. Garderoba smještena izvan tih prostorija mora biti odgovarajuće čuvana ili u njoj istaknuta obavijest gostima da se stvari odložene u garderobi ne čuvaju.
- (5) Odredba stava 4. ovoga člana ne primjenjuje se na prostor za usluživanje na otvorenom.
- (6) Pod u blagovaonici i prostoriji za usluživanje gostiju mora biti od neklizajućeg materijala koji se lako se čisti i održava.

Član 62.

- (1) Stol na kojem se uslužuju gosti mora imati površinu koja se lako čisti i dezinficira, a ako se uslužuju jela stol mora biti prekriven neoštećenim, čistim stolnjakom ili podloškom za posluživanje ispred svakog konzumnog mjesta.
- (2) Kada se uslužuju jela na stolu mora biti papirnati ili platneni ubrus. Papirnati ubrus mora biti od upijajućeg materijala.
- (3) Pribor za jelo (žlice, noževi, vilice i dr.) moraju biti od nehrđajućeg materijala.

Prostorija i priručni prostor za čuvanje hrane i pića

Član 63.

- (1) U ugostiteljskom objektu prostorija za čuvanje hrane i pića mora biti odvojena od kuhinje ili prostora za pripremanje jela, dovoljno zračna i mora biti opremljena odgovarajućim ormarima s pretincima ili policama za smještaj hrane i pića.
- (2) Prostorija iz stavka 1. ovoga člana za čuvanje i održavanje lako pokvarljive hrane i pića mora biti opremljena rashladnim komorama ili hladnjacima odgovarajućeg kapaciteta, kojima se omogućava odvojeno čuvanje različitih vrsta hrane (meso, riba, povrće i voće, mliječni proizvodi i dr.).
- (3) Prozori prostorije za čuvanje hrane i pića moraju biti zaštićeni od mogućnosti ulaska insekata.
- (4) Priručni prostor za čuvanje hrane i pića smješten je neposredno uz prostoriju za pripremanje jela i napitaka ili prostoriju za usluživanje gostiju, a može biti odvojen prostor u tim prostorijama. Na priručni prostor za čuvanje hrane i

pića odgovarajuće se primjenjuju odredbe stava 1., 2. i 3. ovoga člana.

- (5) Na priručni prostor za čuvanje hrane i pića odnosno odgovarajući rashladni uređaj u ugostiteljskim objektima iz skupine "Objekti jednostavnih usluga" na odgovarajući se način primjenjuju odredbe stava 4. ovoga člana.

Točionik

Član 64.

- (1) Ugostiteljski objekt u kojem se uslužuju pića i napici mora imati točionik odgovarajuće površine.
- (2) Točionikom se smatra uređen i opremljen prostor u kojem se pripremaju, izdaju ili uslužuju napici i izdaju ili uslužuju pića, a mogu se pripremati, izdavati ili usluživati i hladna i topla jednostavna jela i slastice.
- (3) Točionik je funkcionalna cjelina u zasebnoj prostoriji ili prostoru u neposrednoj blizini restorana, prostorije ili prostora za usluživanje gostiju na otvorenom. Točionik može biti i samostalna funkcionalna cjelina u prostoriji, prostoru za usluživanje gostiju ili prostoru za usluživanje gostiju na otvorenom.
- (4) Točionik mora imati mješalicu s toplom i hladnom vodom i odvodom, uređaje i opremu za odlaganje pića i napitaka, rashladne uređaje za pića, odgovarajući šank s radnom plohom od nehrđajućeg materijala koji se lako čisti i dvodijelni sudoper ili jednodijelni sudoper i stroj za pranje čaša.
- (5) Sudoperi i stroj za pranje čaša mogu biti smješteni i izvan točionika u neposrednoj blizini koja s točionikom čini funkcionalnu cjelinu.
- (6) Ako se u točioniku pripremaju i uslužuju samo hladna jednostavna jela točionik mora imati radnu površinu za obradu hrane, dvodijelni sudoper za pranje posuđa s tekućom toplom i hladnom vodom, rashladni uređaj za hladna jela i slastice, za potrebe osoblja poseban umivaonik s tekućom hladnom i toplom vodom, tekući sapun, papirnati ručnici ili aparat za sušenje ruku, a ako se pripremaju i uslužuju i topla jednostavna jela točionik mora imati i termički blok i uređaj za odvođenje pare, dima i mirisa (napa) dovoljnog kapaciteta prozračivanja ili djelotvorno prirodno prozračivanje.
- (7) Ako se iz točionika neposredno uslužuju gosti točionik mora imati šank sa ili bez visokih stolica.
- (8) Šank mora biti od materijala koji se lako čisti.
- (9) Ako se u ugostiteljskom objektu uslužuju napici točionik mora imati espresso aparat.

Jelovnik i karta pića

Član 65.

- (1) Ugostiteljski objekti iz skupina "Restorani", "Barovi" i "Objekti jednostavnih usluga" moraju na svakom stolu imati jelovnik i kartu pića ako se gosti uslužuju za stolom.
- (2) Iznimno od stava 1. ovoga člana ugostiteljski objekt vrsta restoran i gostionica može imati dovoljan broj jelovnika i karti pića, u skladu sa učestalosti narudžbi ili na svakom stolu mora biti jelovnik i karta pića.
- (3) Ugostiteljski objekti u kojima se gosti uslužuju za šankom točionika, moraju imati istaknut jelovnik i kartu pića na šanku.
- (4) Ugostiteljskim objektima iz skupine "Restorani" i "Barovi" u kojima se gostima nude topla i hladna jela, jelovnici i karte pića moraju biti izloženi na ulazu ugostiteljskog objekta na prikladan način.
- (5) U jelovniku se navode jela i slastice, a u karti pića, pića i napici, te njihove cijene s porezom.
- (6) Jelovnik i karta pića ispisuju se na službenim jezima Federacije BiH i najmanje jednom svjetskom jeziku.
- (7) Jelovnik i karta pića obvezno se stavljaju na uvid gostu prije preuzimanja narudžbe.

- (8) Jela, slastice, pića i napici navedeni u jelovniku i karti pića moraju se uslužiti ako ih gost zahtijeva.
- (9) Primjerak normativa jela, pića i napitaka obvezno se stavljaju na uvid gostu na njegov zahtjev.

Uslovi za dostavu jela

Član 66.

Dostava jela iz ugostiteljskog objekta može se vršiti vlastitim dostavnim vozilima koja moraju udovoljavati propisima o higijeni hrane.

Uslovi u pogledu osoblja zaposlenog u ugostiteljskom objektu

Član 67.

- (1) Osoblje zaposleno u ugostiteljskom objektu mora se prema gostu odnositi profesionalno.
- (2) Osoblje zaposleno na poslovima usluživanja u ugostiteljskim objektima iz skupina "Restorani" i "Barovi" mora poznavati najmanje jedan strani jezik.
- (3) Osoblje mora biti uredno, čisto i primjereno odjeveno.

Član 68.

- (1) Ugostiteljski objekt mora za zaposleno osoblje imati: garderobu, odgovarajući broj prostorija za osobnu higijenu osoblja (zahoda, tuš-kupaonica).
- (2) U garderobi ili odgovarajućoj prostoriji, za svaku zaposlenu osobu mora biti garderobni ormarić s ključem. Za osoblje koje radi na pripremanju i usluživanju jela mora biti obezbijeden dvodijelni garderobni ormarić.
- (3) Iznimno od stava 1. i 2. ovoga člana ugostiteljski objekti iz skupine "Objekti jednostavnih usluga" ne moraju imati tuš-kupaonicu, a ugostiteljski objekt vrste objekt jednostavnih usluga na klupi i vrste objekt jednostavnih usluga na kolicima ili sličnim napravama ne moraju imati garderobni ormarić.
- (4) Ugostiteljski objekt u kojem je zaposleno do pet osoba mora imati zahod za zaposleno osoblje s jednom zahodskom kabinom i pred prostorom s umivaonikom s tekućom toplom i hladnom vodom.
- (5) Ugostiteljski objekt u kojem u jednoj smjeni radi 6 do 15 osoba mora imati jedan zahod za žene s pred prostorom s umivaonikom s tekućom toplom i hladnom vodom i jedan zahod za muškarce s pisoarom i pred prostorom s umivaonikom s tekućom toplom i hladnom vodom, te jednu tuš-kupaonicu.
- (6) Ugostiteljski objekt u kojem u jednoj smjeni radi više od 15 osoba mora imati zahode u skladu sa stavom 4. ovoga člana, te jednu tuš-kupaonicu za žene i jednu tuš-kupaonicu za muškarce.
- (7) Zahodi za zaposleno osoblje moraju biti smješteni tako da im osoblje može prići ne prolazeći prostorijama i prostorima namijenjenim gostima ugostiteljskog objekta.
- (8) Ugostiteljski objekt u kojem u jednoj smjeni radi više od 20 lica mora imati restoran ili poseban prostor za ishranu zaposlenog osoblja.
- (9) Iznimno od odredbe stava 3. ovoga člana, zahod za zaposleno osoblje s jednom zahodskom kabinom i pred prostorom s umivaonikom s tekućom toplom i hladnom vodom ne moraju imati ugostiteljski objekti ako imaju do pet zaposlenih lica ili ako je korištenje zahoda za zaposleno osoblje osigurano u skladu sa drugim propisom, sljedeći ugostiteljski objekti:
 - postojeći ugostiteljski objekti koji nemaju zahod za zaposleno osoblje u skladu sa ranijim propisima,
 - ugostiteljski objekti vrste: zdravljak, zalogajnica, pečenjarnica, pizzeria, slastičarnica, objekt vrste prehrane, caffè bar, buffet, krčma, konoba i klet, ako imaju površinu prostorije za usluživanje gostiju do 15 m,
 - ugostiteljski objekti iz skupine "Objekti jednostavnih usluga" koji nemaju prostoriju za usluživanje, odnosno imaju prostoriju za usluživanje do 15 m².

IV. POSTUPAK UTVRĐIVANJA MINIMALNIH USLOVA I KATEGORIJE

Član 69.

- (1) Postupak kojim se utvrđuje da li su ispunjeni minimalni uslovi propisani ovim Pravilnikom provodi komisija općinskog, odnosno gradskog organa uprave nadležnog za poslove ugostiteljstva, prema mjestu sjedišta objekta (u daljnjem tekstu: nadležni organ) koja se sastoji od najmanje dva člana koji su stručni uposlenici nadležnog organa, a imenuje ih rukovodilac nadležnog organa.
- (2) Postupak kojim se utvrđuje da li su ispunjeni minimalni uslovi i kategorija restorana kojeg se kategorija označava zlatnom kuharskom kapom provodi Komisija Federalnog ministarstva okoliša i turizma, (u daljnjem tekstu: Ministarstvo) koja se sastoji od najmanje 3 člana, a imenuje je ministar.
- (3) Komisiju iz stava 2. ovoga člana čine stručnjaci Ministarstva.
- (4) Zapisnik Komisije o obavljenom očevidu u ugostiteljskom objektu mora sadržavati i opće podatke o ugostitelju i ugostiteljskom objektu:
 - firmu i sjedište ugostitelja
 - vrstu naziv i adresu ugostiteljskog objekta
 - usluge koje će se pružati u ugostiteljskom objektu
 - kapacitet ugostiteljskog objekta (broj sjedećih i broj stajaćih konzumnih mjesta u blagovaonici, prostoriji za usluživanje i na prostoru za usluživanje na otvorenom, broj soba i postelja u gostionici ukoliko se u gostionici pružaju usluge smještaja
 - opis prostorija i prostora ugostiteljskog objekta (broj, vrsta, kvadratura, namještaj za boravak gostiju i dr.)
- (5) Minimalni uslovi ugostiteljskih objekata iz skupina "Restorani", "Barovi", "Catering objekti" i "Objekti jednostavnih usluga" prikazani su i u tabeli, koja je sastavni dio ovog Pravilnika (Prilog I.).
- (6) Minimalni uslovi ugostiteljskih objekata iz skupina "Restorani" i uslovi za kategoriju prikazani su i u tabeli, koja je sastavni je dio ovog Pravilnika (Prilog II.).

V. NAČIN OZNAČAVANJA KATEGORIJE UGOSTITELJSKOG OBJEKTA RESTORAN

Član 70.

- (1) Kategorija ugostiteljskog objekta RESTORAN čije su oznake za kategoriju brončana, srebrena ili zlatna kuharska kapa označavaju se standardiziranom pločom.
- (2) Grafička rješenja za standardizirane ploče iz stava 1. ovog člana prikazana su u prilogu koji je sastavni dio ovoga Pravilnika. (Prilog III).
- (3) Standardizirane ploče iz stava 1. ovog člana, mogu proizvoditi sva fizička i pravna lica - proizvođači (obrtnici, firme), koji za tu proizvodnju pribave prethodnu saglasnost Ministarstva.
- (4) Ministarstvo će saglasnost iz prethodnog stava izdati proizvođaču koji uz zahtjev za izdavanje saglasnosti dostavi primjerak standardizirane ploče atestiran od akreditiranog laboratorija u pogledu istovjetnosti s grafičkim rješenjima i tehničkim uslovima propisanim u Prilogu III. ovog Pravilnika. Primjerak standardizirane ploče potrebno je dostaviti za svaku kategoriju Restorana koju proizvođač želi proizvoditi.
- (5) Iznimno, saglasnost iz stava 4. ovog člana, nije dužan pribaviti proizvođač standardiziranih ploča koji ploče proizvodi na osnovu ranije sklopljenih ugovora sa Ministarstvom.
- (6) Nadležnost nad izdavanjem standardiziranih ploča iz stava 1. ovoga člana ima Ministarstvo.
Zahtjev za izdavanje standardizirane ploče ugostitelj podnosi Ministarstvu.

Uz zahtjev ugostitelj prilaže kopiju rješenja kojim je utvrđena kategorija objekta.

Ministarstvo na osnovu zaprimljenog zahtjeva obavještava ugostitelja o odabranom proizvođaču standardizirane ploče, te troškovima izrade i dostave naručene ploče.

Ugostitelj standardiziranu ploču naručuje izravno od proizvođača, te snosi troškove izrade i dostave naručene ploče.

Član 71.

- (1) Ugostitelj snosi troškove postupka iz člana 69. stav 2. ovog Pravilnika, koje čine: dnevnicu, troškovi prijevoza, troškovi smještaja i naknada za rad, koja pripada članovima Komisije.
- (2) Članu Komisije dnevno pripada naknada za rad u visini iznosa dnevnice.
- (3) Ugostitelj je dužan izmiriti troškove postupka, na način što će ukupne troškove iz stava 1. ovog člana uplatiti na depozitni račun Budžeta Federacije BiH.

VI. PRIJELAZNE I ZAVRŠNE ODREDBE

Član 72.

Ugostitelji koji obavljaju ugostiteljsku djelatnost u objektima iz skupine Restorani, obavezni su u roku od jedne godine od dana stupanja na snagu ovog pravilnika, uskladiti svoje poslovanje s odredbama ovog Pravilnika.

Član 73.

Danom stupanja na snagu ovoga Pravilnika prestaju važiti odredbe Pravilnika o razvrstavanju minimalnim uslovima i kategorizaciji ugostiteljskih objekata ("Službene novine Federacije BiH" br. 23/96, 46/98, 27/00 i 36/02), kojima su propisane vrste ugostiteljskih objekata iz skupine Restorani, minimalni uslovi za te vrste objekata, te elementi i mjerila za kategorizaciju Restorana.

Član 74.

Zahtjevi ugostitelja za utvrđivanje minimalnih uslova i uslova za kategoriju, te opis u Upisnik ugostiteljskih objekata, koji su u postupku upravnog rješavanja na dan stupanja na snagu ovog Pravilnika, riješit će se u skladu s ovim Pravilnikom.

Član 75.

Ovaj Pravilnik stupa na snagu osmog dana od dana objavljivanja u "Službenim novinama Federacije BiH".

Broj 06/1-22-4-1119/10
21. juna 2010. godine

Sarajevo

Ministar

Dr. sc. **Nevenko Herceg**, s. r.

PRILOG I

MINIMALNI UVJETI UGOSTITELJSKIH OBJEKATA IZ SKUPINA "RESTORANI", "BAROVI", "CATERING OBJEKTI" I "OBJEKTI JEDNOSTAVNIH USLUGA"

Tablica

1 Članak Pravilnika	2 Minimalni uvjeti	3 Nalaz povjerenstva*	
		utvrđeno	primjedbe
	1. Minimalni uvjeti za vrstu		
9. Restoran	blagovaonica		
	prostorija za usluživanje s namještajem prikladnim za duži boravak gostiju s mogućnošću korištenja visokih stolaca za malu djecu		
	kuhinja		
	točionik		
	priručni prostor za čuvanje hrane i pića		
	konobarska pripremnica (office)		
	vlastito dostavno vozilo		

10. Salon za posebne prigode	prostorija za usluživanje gostiju, opremljen ugostiteljskim namještajem prikladnim za duži boravak gostiju i ples površine, najmanje 150 m ² , od čega je najmanje 20% predviđeno za ples, a ostali dio predviđen za usluživanje gostiju		
	točionik u prostoru za usluživanje ili u posebnom prostoru		
	točionik mora imati prostor za držanje pića i napitaka odgovarajuće rashladne uređaje i kafe aparat		
	Prostor za usluživanje mora imati u skladu sa propisima, odgovarajuću izolaciju od buke prema okolini		
	prostor za prijem i čuvanje pića i namirnica		
	prostor za pripremu za usluživanje gotovih jela mora biti opremljen odgovarajućim vitrinama i uređajima za higijensko čuvanje toplih i hladnih jela, poslastica i svježih namirnica		
11. Gostionica	Prostor za pripremu gotovih jela mora imati odgovarajuću kuhinjsku opremu, ako se u istom vrši proizvodnja hrane		
	prostor za prijem i boravak mladenaca		
	garderoba za goste		
	parking prostor, osiguran u neposrednoj blizini objekta za odgovarajući broj vozila, srazmjerno broju stolova		
	blagovaonica		
	prostorija za usluživanje s namještajem prikladnim za duži boravak gostiju		
12. Zdravljak	kuhinja		
	točionik		
	priručni prostor za čuvanje hrane i pića		
	sobe ispunjavaju propisane minimalne uvjete		
	vlastito dostavno vozilo		
	prostorija za usluživanje gostiju		
13. Zalogajnica	točionik		
	rashladna vitrina za slastice		
	kuhinja		
	prostor za pripremanje jela i slastica s odgovarajućim termičkim blokom		
	priručni prostor za čuvanje hrane i bezalkoholnih pića		
	vlastito dostavno vozilo		
14. Čevabdžinica	prostorija za usluživanje gostiju i u toj prostoriji prostor za pripremanje jela		
	prostorija za samoposluživanje gostiju i u toj prostoriji prostor za pripremanje jela		
	točionik u kojemu se mogu pripremati jela		
	konzumni pult		
	priručni prostor za čuvanje hrane i pića		
	vlastito dostavno vozilo		
15. Aščinica	prostorija za usluživanje gostiju		
	točionik koji mora biti u toj prostoriji,		
	prostor za pripremanje jela		
	priručni prostor za čuvanje namirnica i bezalkoholnih pića.		
	prostorija za usluživanje gostiju		
	točionik koji mora biti u toj prostoriji,		
	prostor za pripremanje jela		
	priručni prostor za čuvanje namirnica i bezalkoholnih pića.		

16. Buregdžinica	prostorija za usluživanje gostiju			
	točionik koji mora biti u toj prostoriji,			
	prostor za pripremanje jela			
17. Pečenjarnica	priručni prostor za čuvanje namirnica i bezalkoholnih pića.			
	prostorija za usluživanje gostiju s točionikom			
	prostor za pripremanje jela			
	priručni prostor za čuvanje hrane i pića			
18. Pizzeria	vlastito dostavno vozilo			
	prostorija za usluživanje gostiju			
	točionik			
	prostor za pripremanje jela			
19. Bistro	priručni prostor za čuvanje namirnica i pića			
	vlastito dostavno vozilo			
	prostorija za usluživanje gostiju			
	točionik			
20. Slastičarnica	prostor za pripremanje jela			
	priručni prostor za čuvanje hrane i pića			
	vlastito dostavno vozilo			
	prostorija za usluživanje, s niskim stolovima i namještajem za sjedenje (stolicama)			
	prostorija za usluživanje, s niskim stolovima i namještajem za sjedenje (klupama)			
	prostorija za usluživanje sa zasebnim pultovima			
	prostorija za usluživanje s visokim stolovima, s visokim barskim stolicama			
	prostorija za usluživanje s visokim stolovima, bez visokih barskih stolaca			
	točionik s rashladnim vitrinama za slastice odnosno sladoled			
	priručni prostor za čuvanje hrane, slastica i bezalkoholnih pića			
	kuhinja			
21. Objekt brze prehrane	prostor za pripremanje jela s odgovarajućim termičkim blokom			
	transport slastica se vrši uz ispunjavanje uvjeta o higijeni hrane			
	vlastito dostavno vozilo			
	prostorija za usluživanje, s niskim stolovima i namještajem za sjedenje (stolicama)			
	prostorija za usluživanje, s niskim stolovima i namještajem za sjedenje (klupama)			
	prostorija za usluživanje, sa zasebnim pultovima, s visokim barskim stolicama			
	prostorija za usluživanje, sa zasebnim pultovima, bez visokih barskih stolaca			
	prostorija za usluživanje s visokim stolovima, s visokim barskim stolicama			
	prostorija za usluživanje s visokim stolovima, bez visokih barskih stolaca			
	prostor za pripremanje jela			
	točionik			
priručni prostor za čuvanje hrane i pića				
vlastito dostavno vozilo				
	prostorija za usluživanje gostiju			
	kuhinja			
	prostor za pripremanje jela			
22. Kavana	točionik s izložbenom rashladnom vitrinom za slastice i hladna jela			
	priručni prostor za čuvanje hrane i pića			
	namještaj prilagođen dužem boravku gostiju			
	vlastito dostavno vozilo			
23. Bosanska kafana	najmanje jedna prostorija za usluživanje gostiju i u toj, ili izdvojenoj prostoriji obavljati pripremu kafe i napitaka.			
	prostorija ili prostor gdje se vrši priprema kafe i napitaka			
24. Ljetna bašta	odgovarajući rashladni uređaj (hladnjak ili rashladnavitrina), ako se u objektu uslužuju poslastice			
	prostor za usluživanje koji je najmanje 50% natkriven tendom, sa odgovarajućim ugostiteljskim namještajem za duži boravak gostiju			
	prostor za pripremu hrane,			
25. Noćni klub	točionik ispod natkrivenog prostora sa odgovarajućim rashladnim uređajima i prostorom za ostavu pića i namirnica			
	najmanje jedan zahod za goste, kao privremeni vlastiti objekt ili u nekom stalnom objektu udaljenom najviše 30 m od ljetne bašte.			
	prostorija za usluživanje gostiju s točionikom			
	prostor za pripremanje jela u sklopu točionika			
	izložbena rashladna vitrina			
	priručni prostor za čuvanje jela i pića			
	prostor za ples sukladno kapacitetu ugostiteljskog objekta			
	garderoba za goste			
	garderoba za izvođače programa s umivaonikom i tuš-kupaonicom			
	namještaj prilagođen dužem boravku gostiju			
ugostiteljski objekt ima površinu najmanje 100 m ²				
26. Noćni bar	prostorija za usluživanje gostiju s točionikom			
	prostor za pripremanje jela u sklopu točionika			
	izložbena rashladna vitrina			
	priručni prostor za čuvanje jela i pića			
	garderoba za goste			
27. Dico klub	namještaj prilagođen dužem boravku gostiju			
	ugostiteljski objekt ima površinu najmanje 100 m ²			
	prostorija za usluživanje gostiju s točionikom			
	prostor za pripremanje jela u sklopu točionika			
	izložbena rashladna vitrina			
	priručni prostor za čuvanje jela i pića			
	garderoba za goste			
	prostor za ples			
	namještaj prilagođen dužem boravku gostiju			
	ugostiteljski objekt ima površinu najmanje 100 m ²			

28. Caffe bar	prostorija za usluživanje gostiju s točionikom			
	prostor za pripremanje i usluživanje sendviča i usluživanje slastica			
	prostor za pripremanje i usluživanje sendviča i usluživanje slastica u sklopu točionika			
	prostor za pripremanje slastica			
	izložbena rashladna vitrina za slastice			
	priručni prostor za čuvanje hrane i pića			
	priručni prostor za čuvanje hrane i pića u sklopu točionika			
29. Pivnica	prostorija za usluživanje gostiju			
	točionik s uređajem za točenje piva na krigle			
	prostor za pripremanje jela			
	priručni prostor za čuvanje hrane i pića			
	vlastito dostavno vozilo			
30. Buffet	prostorija za usluživanje gostiju s točionikom			
	prostor za pripremanje jela			
	priručni prostor za čuvanje hrane i pića			
	vlastito dostavno vozilo			
31. Krčma	prostorija za usluživanje gostiju s točionikom			
	prostor za pripremanje jela			
	priručni prostor za čuvanje hrane i pića			
		vlastito dostavno vozilo		
32. Konoba	prostorija za usluživanje gostiju s točionikom			
	prostor za pripremanje jela			
	priručni prostor za čuvanje hrane i pića			
	namještaj uobičajen za primorski kraj			
		ognjište		
	vlastito dostavno vozilo			
33. Klet	prostorija za usluživanje gostiju s točionikom			
	prostor za pripremanje jela			
	priručni prostor za čuvanje hrane i pića			
	izvorni namještaj iz kraja u kojem se ugostiteljski objekt nalazi			
		ognjište		
	vlastito dostavno vozilo			
34. Pripremna obroka (catering)	kuhinja			
	prostorija za čuvanje namirnica i pića			
	odgovarajuće vlastito dostavno vozilo			
35. Objekt jednostavnih usluga u kiosku (ili kontejneru)	točionik			
	prostor za pripremanje jela u točioniku			
	priručni prostor za čuvanje hrane i pića			
	dovoljan broj koševa za otpatke s poklopcem za nožno otvaranje			
	prostorija za usluživanje sa ili bez visokih stolova bez stolaca			
	prostorija za usluživanje s točionikom sa ili bez visokih stolova bez stolaca			
		nadstrešnica		
	otvor za usluživanje s rubnom daskom			
36. Objekt jednostavnih brzih usluga	točionik			
	prostor za pripremanje jela u točioniku			
	priručni prostor za čuvanje hrane i pića			
	prostorija za usluživanje sa ili bez visokih stolova bez stolaca			
37. Objekt jednostavnih usluga u nepokretnom vozilu (ili priključnom vozilu)	točionik			
	prostor za pripremanje jela u točioniku			
	priručni prostor za čuvanje hrane i pića			
	spremnik s dovoljno zdravstveno ispravne vode za piće			
	dovoljan broj koševa za otpatke s poklopcem za nožno otvaranje			
	prostorija za usluživanje sa ili bez visokih stolova bez stolaca			
		prostor za usluživanje		
38. Objekt jednostavnih usluga u šatoru	točionik			
	prostor za pripremanje jela u točioniku			
	priručni prostor za čuvanje hrane i pića			
	spremnik s dovoljno zdravstveno ispravne vode za piće			
	dovoljan broj koševa za otpatke s poklopcem za nožno otvaranje			
	šator je od vodonepropusnog materijala, stabilan i prostran			
	dovoljan broj stabilnih stolova i klupa za sjedenje ili stolica			
39. Objekt jednostavnih usluga na klupi	radna površina od nehrđajućeg materijala koji se lako čisti i pere, te veličine dovoljne za vrste i količinu jela koja se uslužuju			
	odgovarajući termički blok			
	odgovarajući rashladni uređaj			
	spremnik s dovoljno zdravstveno ispravne vode za piće			
	dovoljan broj koševa za otpatke s poklopcem za nožno otvaranje			
	natkriven nadstrešnicom od lakog materijala			
40. Objekt jednostavnih usluga na kolicima (ili sličnim napravama)	radna površina od nehrđajućeg materijala koji se lako čisti i pere, veličine dovoljne za vrste i količinu jela koja se uslužuju			
	odgovarajući termički blok			
	odgovarajući rashladni uređaj			
	spremnik s dovoljno zdravstveno ispravne vode za piće			
	koš za otpatke s poklopcem za nožno otvaranje			
	2. Opći minimalni uvjeti			
41.	ugostiteljski objekt je ureden i opremljen, te ima odgovarajuće osoblje, tako da omogućuje racionalno korištenje prostora, nesmetano kretanje gostiju i zaposlenog osoblja, nesmetan prijenos stvari, odgovarajuće čuvanje robe, hrane i pića, zaštitu zdravlja gostiju i zaposlenog osoblja, te stručno usluživanje gostiju			
42.	ugostiteljski objekt ima vidno istaknut natpis s oznakom vrste ugostiteljskog objekta, nazivom pod kojim posluje i tvrtkom ugostitelja			
43.	uređaji i oprema ugostiteljskog objekta su u ispravnom i funkcionalnom stanju			
44.	u ugostiteljskom objektu provedene su mjere za zaštitu od buke sukladno posebnim propisima			
	ugostiteljski objekt stalno raspolaže dovoljnim količinama zdravstveno ispravne vode za piće koja se osigurava priključkom na javni vodovodni sustav			
	ugostiteljski objekt raspolaže dovoljnim količinama zdravstveno ispravne vode za piće koja se osigurava na drugi način sukladno posebnim propisima			

45.	ugostiteljski objekt raspolaže dovoljnom količinom zdravstveno ispravne vode za piće koja se osigurava putem spremnika za vodu		
	odvodnja otpadnih voda iz ugostiteljskog objekta osigurana je priključkom na javnu kanalizacijsku mrežu		
	odvodnja otpadnih voda osigurana je na drugi način sukladno posebnim propisima		
	komunalni otpad odlaže se u odgovarajuće zatvorene posude za otpatke, te je osigurano redovito odstranjivanje tog otpada iz ugostiteljskog objekta		
46.	ugostiteljski objekt je priključen na javnu električnu mrežu		
	ugostiteljski objekt je opskrbljen električnom energijom na drugi odgovarajući način		
	električno osvijetljenje osigurano je u svim prostorijama ugostiteljskog objekta		
	u ugostiteljskom objektu noću su osvijetljene, potpuno ili orijentacijskim svjetlom, sve prostorije i prostori gdje se kreću i borave gosti		
47.	ugostiteljski objekt ima osiguranu telefonsku vezu		
	ugostiteljski objekt ima osiguran telefonski aparat za potrebe gostiju (fiksni ili mobilni)		
48.	u svim zajedničkim prostorijama ugostiteljskog objekta u kojima borave gosti osiguran je odgovarajući način grijanja prostorija do temperature od najmanje 18,5°C, uz mogućnost prozračivanja		
49.	unutarnja visina, odnosno prosječna unutarnja visina, u prostorijama za boravak, blagovanje i prostorijama za usluživanje gostiju iznosi najmanje 2,80 m		
	unutarnja visina, odnosno prosječna unutarnja visina, u prostorijama za boravak, blagovanje i prostorijama za usluživanje gostiju iznosi najmanje 2,60 m i ima ugrađen klima-uređaj koji omogućuje izmjenu zraka		
	unutarnja visina, odnosno prosječna unutarnja visina, u prostorijama za boravak, blagovanje i prostorijama za usluživanje gostiju iznosi najmanje 2,50 m i ima ugrađen klima-uređaj koji omogućuje izmjenu zraka		
50.	oprema i pribor za pripremu i usluživanje jela i pića su u vrijeme kada nisu u uporabi zaštićeni od prašine		
51.	ugostiteljski objekt ima ureden i opremljen zahod za žene i zahod za muškarce i to: - zahod za žene koji se sastoji od prostorije u kojoj je zahodska školjka (zahodska kabina) i predprostorija u kojoj je umivaonik, - zahod za muškarce koji se sastoji od prostorije u kojoj je zahodska školjka (zahodska kabina) i predprostorije u kojoj je umivaonik i pisoar koji je od zahodske kabine i umivaonika dijelom odvojen odgovarajućom vizualnom pregradom.		
	zahod se sastoji od jedne zahodske kabine, pretprostora s umivaonikom, te pisoara koji je od zahodske kabine i umivaonika dijelom odvojen odgovarajućom vizualnom pregradom		
51.	u zahodima je besprijekoran red i čistoća, a prostorije su dezinficirane uz mogućnost dobrog prozračivanja prirodnim putem		

52.	u zahodima je besprijekoran red i čistoća, a prostorije su dezinficirane uz mogućnost dobrog prozračivanja mehaničkim uređajima		
	u neposrednoj blizini ugostiteljskog objekta je osigurano korištenje javnog zahoda		
	osigurano korištenje zahoda (na plovnom objektu ili u vlaku)		
	ugostiteljski objekt ne mora imati zahod		
53.	broj zahodskih kabina i pisoara razmjerni su broju konzumnih mjesta u blagovaonici i/ili prostoriji za usluživanje (sjedećih i stajućih) i to: do 80 mjesta, jedna zahodska kabina u zahodu za žene, te jedna zahodska kabina u zahodu za muškarce i jedan pisoar u zahodu za muškarce		
	do 160 mjesta, dvije zahodske kabine u zahodu za žene i jedna zahodska kabina u zahodu za muškarce, s predprostorom, u kojoj su dva pisoara		
	do 550 mjesta, tri zahodske kabine u zahodu za žene i dvije zahodske kabine u zahodu za muškarce, s prostorijom u kojoj su tri pisoara		
	više od 550 mjesta, četiri zahodske kabine u zahodu za žene i tri zahodske kabine u zahodu za muškarce, s prostorijom u kojoj su četiri pisoara		
54.	na ulazu u zahod su istaknute oznake kojima se uobičajeno označavaju zahod za žene i zahod za muškarce		
	zahodi imaju visoku zahodsku školjku (školjku sa sjedalom) na ispiranje tekućom vodom.		
55.	pisoar u zahodu za muškarce je zidna školjka s ispiranjem tekućom vodom, postavljen ili ograđen tako da se ne vidi izvan prostorije u kojoj se nalazi.		
	u pretprostoriji zahoda je umivaonik s tekućom toplom i hladnom vodom		
	broj umivaonika razmjerni su broju konzumnih mjesta u blagovaonici i/ili prostoriji za usluživanje (sjedećih i stajućih) i to: - do 160 mjesta - jedan umivaonik u svakoj pretprostoriji (posebno za žene i posebno za muškarce) - do 350 mjesta - dva umivaonika u svakoj pretprostoriji (posebno za žene i posebno za muškarce)		
	- od 350 mjesta na više - tri umivaonika u svakoj pretprostoriji (posebno za žene i posebno za muškarce)		
55.	u zahod za žene i muškarce ulazi se kroz zajedničku prostoriju u kojoj se nalaze umivaonici razmjerno broju konzumnih mjesta i to: - do 80 mjesta dva umivaonika - do 170 mjesta tri umivaonika - do 350 mjesta četiri umivaonika - od 350 mjesta na više pet umivaonika		
	podovi u zahodu nisu klizavi, od vodonepropusnog su materijala koji se lako čisti i održava		
	zidovi u zahodu su do visine 1,60 m od poda obloženi propisanim vodonepropusnim materijalom koji se lako se čisti i održava		
	prozori zahoda su od neprozirnog stakla ili s mogućnošću zaštite od pogleda izvana, a vrata nisu ostakljena		

	u zahodskoj kabini su kuka za vješanje odjeće, naprava za zaključavanje ili zasunjivanje vrata, a u zahodu za žene je koš za otpatke s poklopcem i polica za odlaganje torbice		
	u zahodskoj kabini je osiguran toaletni papir, četka za čišćenje zahodske školjke i sredstvo za osvježavanje prostora		
56.	zahod je pod zajedničkim krovom s ugostiteljskim objektom i nalazi se u neposrednoj blizini prostorije ili prostora za usluživanje gostiju.		
57.	zahod se nalazi izvan zgrade ugostiteljskog objekta, pristup je betoniran ili popločen, noću osvijetljen i zaštićen od vremenskih oborina		
58.	kuhinja ugostiteljskog objekta kapacitetom odgovara potrebama ponude, odnosno asortimana jela, napitaka, pića i slastica, i broju konzumnih mjesta		
	kuhinja ima odgovarajuće uređaje za termičku obradu hrane, pića i napitaka		
	kuhinja ima odgovarajuće radne površine, prostore i uređaje za pripremu (čišćenje i obradu) hrane zasebno za ribu, meso, povrće i voće ovisno o ponudi jela		
	kuhinja ima rashladne uređaje odgovarajućeg kapaciteta s pokazivačem temperature u kojima je omogućeno odvojeno čuvanje različitih vrsta hrane		
	kuhinja ima kuhinjsko posude odgovarajuće namjene i kvalitete		
	kuhinja ima odvojene prostore sa sudoperima za pranje crnog i bijelog posuda s tekućom toplom i hladnom vodom, sudoper za pranje bijelog posuda ima trodijelno, a za pranje crnog posuda dvodijelno korito		
	pranje posuda obavlja se strojno pa kuhinja ima jednodijelni sudoper za svaku od navedenih vrsta posuda		
	kuhinja ima odvojene manipulativne putove crnog i bijelog posuda		
	kuhinja ima uređaje za odvod dima, pare i mirisa koji omogućavaju da se u ostalim prostorijama i prostorima ugostiteljskog objekta ne šire imisije (napa s mehaničkim odsisom)		
	kuhinja ima prirodno prozračivanje		
	kuhinja ima mehaničko prozračivanje		
	kuhinja ima klima-uređaj s mogućnošću izmjene zraka		
	u kuhinji su pisana upozorenja o zabrani konzumiranja hrane i pušenja, izložena na vidljivom mjestu		
	u kuhinji ima vatrootporna tkanina za gašenje požara		
	u kuhinji ima koš za otpatke pokraj svake radne površine, s poklopcem za nožno otvaranje		
	u kuhinji ima kutija za prvu pomoć na vidnom i lako dostupnom mjestu		
	radne površine u kuhinji imaju gornju plohu od materijala koji se lako čisti, a površine koje su u dodiru s vodom su od nehrđajućeg materijala		
	umivaonik s tekućom hladnom i toplom vodom, tekući sapun, papirnate ručnike ili aparat za sušenje ruku za potrebe osoblja u kuhinji		
	u kuhinji je besprijekoran red i čistoća		
	osigurani su uvjeti za redovito odstranjivanje otpadaka		

	pod u kuhinji je od vodonepropusnog i neklizajućeg materijala koji se lako čisti i održava, a izljevi u podu su sa sifonom i zaštitnom rešetkom		
	unutarnja visina u kuhinji iznosi najmanje 2,80 m		
	unutarnja visina u kuhinji iznosi najmanje 2,50 m uz klima-uređaj s mogućnošću izmjene zraka		
	zidovi kuhinje i prostora za pripremanje i obradu hrane i pranje posuda, do visine 1,80 m od poda, obloženi su vodonepropusnim materijalom koji se lako čisti i održava		
	prozori i otvori u kuhinji zaštićeni su od ulaska insekata		
59.	prostor za pripremanje jela ima odgovarajući termički blok		
	prostor za pripremanje jela ima radnu površinu za pripremu (čišćenje i obradu) hrane zasebno za ribu, meso, povrće i voće, ovisno o ponudi jela		
	prostor za pripremanje jela ima dvodijelni sudoper za pranje posuda, s tekućom toplom i hladnom vodom		
	u prostoru za pripremanje jela pranje posuda obavlja se strojno pa je osiguran jednodijelni sudoper s tekućom toplom i hladnom vodom		
	u prostoru za pripremanje jela kuhinjsko posude je odgovarajuće namjene i kvalitete		
	u prostoru za pripremanje jela osiguran je odvod dima, pare i mirisa dovoljnog kapaciteta odzračivanja (napa s mehaničkim odsisom) izveden iznad termičkog bloka		
	u prostoru za pripremanje jela osigurano je prirodno prozračivanje		
	u prostoru za pripremanje jela osigurano je mehaničko prozračivanje		
	u prostoru za pripremanje jela osiguran je klima-uređaj s mogućnošću izmjene zraka		
	u prostoru za pripremanje jela su pisana upozorenja o zabrani konzumiranja hrane i pušenja, izložena na vidljivom mjestu		
	u prostoru za pripremanje jela ima vatrootporna tkanina za gašenje požara		
	u prostoru za pripremanje jela ima koš za otpatke pokraj svake radne površine, s poklopcem za nožno otvaranje		
	u prostoru za pripremanje jela ima kutija za prvu pomoć na vidnom i lako dostupnom mjestu		
	pod je od vodonepropusnog i neklizajućeg materijala koji se lako čisti i održava, a izljevi su sa sifonom i zaštitnom rešetkom		
	unutarnja visina u prostoru za pripremanje jela iznosi 2,80 m		
	unutarnja visina u prostoru za pripremanje jela iznosi 2,50 m uz klima-uređaj s mogućnošću izmjene zraka		
	zidovi prostora za pripremanje i obradu namirnica i pranje posuda, do visine 1,80 m od poda, obloženi su propisanim vodonepropusnim materijalom koji se lako se čisti i održava		
	blagovaonica je opremljena namještajem prikladnim za blagovanje		
60.	prostorija za usluživanje ima namještaj prikladan za duži ili kraći boravak gostiju		
	prostorija za usluživanje ima točionik sa šankom, te prostor za pripremanje jela		

	<p>prostor za pripremanje jela u prostoriji za usluživanje opremljen je opremom sukladno složenosti pripremanja jela</p> <p>prostor za usluživanje na otvorenom ima namještaj prikladan za duži ili kraći boravak gostiju</p> <p>prostor za usluživanje na otvorenom ima točionik sa šankom, te prostor za pripremanje jela</p> <p>prostor za usluživanje na otvorenom opremljen je opremom sukladno složenosti pripremanja jela</p>			
61.	<p>blagovaonica je dovoljno prostrana i ima potreban broj stolova i stolaca</p> <p>blagovaonica ima dobro prozračivanje i osvjetljenje</p> <p>blagovaonica ima dovoljan broj vješalica za odlaganje težih odjevnih predmeta gostiju prema broju konzumnih mjesta</p> <p>garderoba je odgovarajuće je čuvana</p> <p>u garderobi je istaknuta obavijest gostima da se stvari odložene u garderobi ne čuvaju</p> <p>pod u blagovaonici je od neklizajućeg materijala koji se lako se čisti i održava</p> <p>prostorija za usluživanje gostiju je dovoljno prostrana i ima potreban broj stolova (niskih ili visokih) i stolaca (niskih ili visokih) ili klupa ili konzumnih pultova, ovisno o vrsti ugostiteljskog objekta</p> <p>prostorija za usluživanje gostiju ima dobro ozračivanje i osvjetljenje</p> <p>pod u prostoriji za usluživanje gostiju je i neklizajućeg materijala koji se lako se čisti i održava</p> <p>prostorija za usluživanje ima dovoljan broj vješalica za odlaganje težih odjevnih predmeta gostiju prema broju konzumnih mjesta</p> <p>prostorija za usluživanje na otvorenom je dovoljno prostran i ima potreban broj stolova (niskih ili visokih) i stolaca (niskih ili visokih) ili klupa ili konzumnih pultova, ovisno o vrsti ugostiteljskog objekta</p>			
62.	<p>stol na kojem se uslužuju gosti ima površinu koja se lako čisti i dezinficira, a stol na kojem se uslužuju jela ima neoštećen, čist stolnjak ili podložak za posluživanje ispred svakog konzumnog mjesta</p> <p>ugostiteljski objekt ima papirnate (od upijajućeg materijala) ili platneni ubruse</p> <p>pribor za jelo (žlice, noževi, vilice i dr.) su od nehrđajućeg materijala</p>			
63.	<p>prostorija za čuvanje hrane i pića je odvojena od kuhinje ili prostora za pripremanje jela, dovoljno je zračna i opremljena je odgovarajućim omarima s pretincima ili policama za smještaj hrane i pića</p> <p>prostorija za čuvanje hrane i pića je opremljena rashladnim komorama i hladnjacima odgovarajućeg kapaciteta, kojima se omogućava odvojeno čuvanje različitih vrsta hrane</p> <p>prozori prostorije za čuvanje hrane i pića zaštićeni su od mogućnosti ulaska insekata</p> <p>priručni prostor za čuvanje hrane i pića smješten je neposredno uz prostoriju za pripremanje jela i napitaka ili prostoriju za usluživanje gostiju, ili je odvojen prostor u tim prostorijama</p> <p>priručni prostor za čuvanje hrane i pića na odgovarajući način ispunjava uvjete za prostoriju za čuvanje hrane i pića</p>			
64.	<p>priručni prostor za čuvanje hrane i pića odnosno odgovarajući rashladni uređaj u ugostiteljskim objektima iz skupine "Objekti jednostavnih usluga" na odgovarajući način ispunjava uvjete za priručni prostor za čuvanje hrane i pića</p> <p>ugostiteljski objekt ima točionik odgovarajuće površine</p> <p>točionik je funkcionalna cjelina u zasebnoj prostoriji ili prostoru u neposrednoj blizini blagovaonice, prostorije ili prostora za usluživanje gostiju na otvorenom</p> <p>točionik je samostalna funkcionalna cjelina u prostoriji, prostoru za usluživanje gostiju ili prostoru za usluživanje gostiju na otvorenom</p> <p>točionik ima mješalicu s toplom i hladnom vodom i odvodom, uređaje i opremu za odlaganje pića i napitaka, rashladne uređaje za pića, odgovarajući šank s radnom plohom od nehrđajućeg materijala koji se lako čisti i dvodijelni sudoper ili jednodijelni sudoper i stroj za pranje čaša</p> <p>sudoper i stroj za pranje čaša su smješteni izvan točionika u neposrednoj blizini koja s točionikom čini funkcionalnu cjelinu</p> <p>točionik ima radnu površinu za obradu hrane, dvodijelni sudoper za pranje posuda s tekućom toplom i hladnom vodom, rashladni uređaj za hladna jela i slastice, za zaposleno osoblje poseban umivaonik s tekućom hladnom i toplom vodom, tekući sapun, papirnate ručnike ili aparat za sušenje ruku, termički blok, uređaj za odvođenje pare, dima i mirisa, dovoljnog kapaciteta prozračivanja ili djelotvorno prirodno ozračivanje,</p> <p>Točionik ima termički blok i uređaj za odvođenje pare, dima i mirisa (napa) dovoljnog kapaciteta prozračivanja ili djelotvorno prirodno prozračivanje</p> <p>točionik ima šank sa ili bez visokih stolica</p> <p>šank je od materijala koji se lako čisti</p> <p>točionik ima espresso aparat</p>			
65.	<p>ugostiteljski objekt na svakom stolu ima jelovnik i kartu pića</p> <p>ugostiteljski objekt ima dovoljan broj jelovnika i karti pića, sukladan učestalosti narudžbi</p> <p>ugostiteljski objekt ima istaknut jelovnik i kartu pića na šanku</p> <p>jelovnik i karta pića izloženi su na ulazu ugostiteljskog objekta na prikladan način</p> <p>u jelovniku su navedena jela i slastice, a u karti pića, pića i napici, te njihove cijene s pozornom</p> <p>jelovnik i karta pića ispisani su na hrvatskom i najmanje jednom svjetskom jeziku</p>			
66.	<p>ugostiteljski objekt ima vlastita dostavna vozila koja udovoljavaju propisima o higijeni hrane</p>			
67.	<p>Osoblje zaposleno u ugostiteljskom objektu je prema gostu profesionalno</p> <p>osoblje ugostiteljskog objekta je uredno, čisto i primjereno odjeveno</p> <p>osoblje zaposleno na poslovima usluživanja u ugostiteljskim objektima iz skupina "Restorani" i "Barovi" poznaje najmanje jedan strani jezik</p> <p>ugostiteljski objekt za zaposleno osoblje ima: garderobu te odgovarajući broj prostorija za osobnu higijenu osoblja (zahoda, tuš-kupaonica).</p>			

68.	u garderobi ili odgovarajućoj prostoriji za svaku zaposlenu osobu ima garderobni ormarić s ključem		
	za osoblje koje radi na pripremanju i usluživanju jela osiguran je dvodijelni garderobni ormarić		
	ugostiteljski objekt ima zahod za zaposleno osoblje s jednom zahodskom kabinom i predprostorom s umivaonikom s tekućom toplom i hladnom vodom (5 zaposlenih osoba)		
	ugostiteljski objekt ima jedan zahod za žene s predprostorom s umivaonikom s tekućom toplom i hladnom vodom i jedan zahod za muškarce s pisoarom i predprostorom s umivaonikom s tekućom toplom i hladnom vodom, te jednu tuš-kupaonicu (6-15 zaposlenih osoba u jednoj smjeni)		
	ugostiteljski objekt ima jedan zahod za žene s predprostorom s umivaonikom s tekućom toplom i hladnom vodom i jedan zahod za muškarce s pisoarom i predprostorom s umivaonikom s tekućom toplom i hladnom vodom, te jednu tuš-kupaonicu za žene i jednu tuš-kupaonicu za muškarce (više od 15 zaposlenih osoba u jednoj smjeni)		
	zahodi za zaposleno osoblje su smješteni tako da im osoblje može prići ne prolazeći prostorijama i prostorima namijenjenim gostima ugostiteljskog objekta		
	ugostiteljski objekt ima blagovaonicu za blagovanje zaposlenog osoblja (preko 20 zaposlenih osoba u jednoj smjeni)		
korištenje zahoda za zaposleno osoblje osigurano sukladno posebnom propisu			

• Rubrike se ispunjavaju ovisno o vrsti ugostiteljskog objekta i uslugama koje se u njemu pružaju, rubrika "utvrđeno" ispunjava se s DA ili NE, a ako se minimalni uvjet ne odnosi na ugostiteljski objekt upisuje se znak "/" , a u rubriku "primjedbe" može se kratko precizirati utvrđeno stanje, odnosno osoblje ugostiteljskog objekta je uredno, čisto i primjereno odjeveno što je potrebno za ispunjavanje pojedinog minimalnog uvjeta.

PRILOG II

ELEMENTI I MJERILA ZA KATEGORIZACIJU RESTORANA

Analogno se primjenjuju elementi i mjerila za kategorizaciju hotela. i to:

1. Zlatna kapa iz kriterija 5 zvjezdica;
2. Srebrna kapa iz kriterija 4 zvjezdice i
3. Brončana kapa iz kriterija 3 zvjezdice.

I UREĐENJE I OPREMA

1. Ulaz,
2. Prostorije za zajednički boravak (salon) i blagovaonice;
3. Prostorije za osobnu higijenu gostiju u neposrednoj blizini sadržaja;
4. Grijanje;
5. Kondicioniranje zraka;
6. Prozračenje zajedničkih prostorija za goste;
7. Električna rasvjeta zajedničkih prostorija;
8. Telefonski standard;
9. Parkiralište ili garaže;
10. Prostori za osoblje;
11. Kvaliteta uređenja i opreme;

II USLUGE

1. Usluživanje glavih obroka;
2. Usluživanje pića i napitaka;
3. Vinska karta;
4. Jelovnici - ponuda jela;
5. Usluge aperitiv bara;
6. Izgled osoblja;
7. Poznavanje stranih jezika;
8. Usluge telefona;
9. Stolnog rublja (stolnjaci i ubrusi);

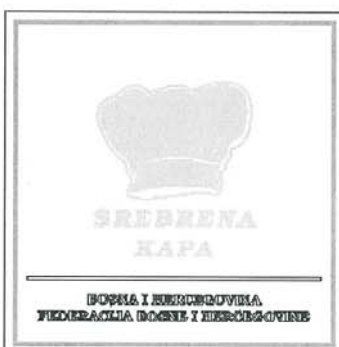
III KVALITETA ODRŽAVANJA

1. Kvaliteta održavanja objekta;
2. Kvaliteta održavanja vanjskih prostora;

IV POLOŽAJ I IZGLED OBJEKTA

1. Pogodnost položaja u odnosu na vrstu objekta;
2. Pristup i prometna povezanost;
3. Vanjski izgled objekta;
4. Individualnost, prepoznatljivost i ugodaj u objektu i pojedinim njegovim dijelovima

PRILOG III
Kuharske kape

Grafička rješenja standardiziranih ploča za označavanje vrste i kategorije restorana, čije se kategorije označavaju sa zlatnom, srebrnom i bronzanom kuharskom kapom dizajniraniraju se na metalnoj ploči (podlozi) plave boje.

Na sredini ploče povučena je crta bijele boje, ispod koje je bijelim slovima ispisano: BOSNA I HERCEGOVINA, FEDERACIJA BOSNE I HERCEGOVINE

Na ploči je iscrtna kuharska kapa u zlatnoj, srebrnoj i brončanoj boji.

Dimenzije standardizirane ploče su: 25 x 25 cm.

Ploče su oivičene unutrašnjim rubom zlatnom bordurom debljine 5 mm.

Tehnički uvjeti

Tehničke karakteristike ploča

- dimenzije 25 x 25 cm, debljine 1 mm,
- materijal INOX 18/10, obrada površine scotchbrightom
- boja otporna na UV zračenja, površina zaštićena lakom
- natpis BOSNA I HERCEGOVINA, FEDERACIJA BOSNE I HERCEGOVINE u bijeloj boji, a oznake kategorije kape u zlatnoj, srebrnoj i brončanoj boji
- perforacija za vijke

Ambalaža

- kutija s bijelom presvlakom iz mikrovala BS/E (sa odvojivim dijelom za dodatnu opremu)
- uložak iz valovite ljepenke PK2S

Dodatna oprema

- Set za montažu ploča u PVC vrećici:
 - PVC tipla - 4 komada
 - PVC podložna pločica 7/32" - 4 komada
 - vijak s dvostrukim navojem iz mesinga 7/32" x 55 - 4 komada
 - šesterokutna matica iz mesinga - površina presvučena niklom (DIN 1587)
 - ključ za montažu iz nehrđajućeg čelika - 1 komad
 - uputa za montažu
 - jamstveni list s rokom jamstva od osam godina

756

Na temelju članka 38. stavka 3. i članka 51. stavka 2. Zakona o ugostiteljskoj djelatnosti ("Službene novine Federacije BiH", broj 32/09), federalni ministar okoliša i turizma donosi

PRAVILNIK

O PRUŽANJU UGOSTITELJSKIH USLUGA U POKRETNIM OBJEKTIMA

I. OPĆE ODREDBE

Članak 1.

Ovim pravilnikom propisuju se minimalno-tehnički uvjeti koje trebaju ispunjavati pokretni objekti u kojima se pružaju ugostiteljske usluge, način utvrđivanja tih uvjeta te vrste i način pružanja ugostiteljskih usluga u tim objektima.

Članak 2.

Pokretnim objektima, prema ovom Pravilniku, smatraju se: vozila i priključna vozila koja se kreću po cestama, željeznički vagoni, plovni objekti i plutajući objekti.

Članak 3.

Prostorije, uređaji, oprema, posude i pribor za usluživanje korisnika ugostiteljske usluge u pokretnim objektima moraju biti uredni, čisti i zdravstveno ispravni.

Članak 4.

Osoblje koje pruža ugostiteljske usluge u pokretnim objektima mora se prema korisniku usluga odnositi gostoljubivo, profesionalno i korektno, te biti uredno, čisto i primjereno odjeveno.

II. MINIMALNO-TEHNIČKI UVJETI KOJE TREBAJU ISPUNJAVATI POKRETNI OBJEKTI U KOJIMA SE

PRUŽANJU UGOSTITELJSKE USLUGE TE VRSTE I NAČIN PRUŽANJA UGOSTITELJSKIH USLUGA U TIM OBJEKTIMA

1. VOZILA I PRIKLJUČNA VOZILA KOJA SE KREĆU PO CESTAMA

Članak 5.

Za pružanje ugostiteljskih usluga iz ili u vozilu ili priključnom vozilu (u daljnjem tekstu: vozila) trebaju imati:

- spremnik sa dovoljno zdravstveno ispravne tekuće vode,
- spremnik za otpadnu vodu odgovarajućeg kapaciteta, ako nije osiguran odvod otpadnih voda na drugi način, vlastiti bežumni energetska izvor za rasvjetu i rashladni prostor,
- rashladni uređaj odgovarajuće veličine za čuvanje namirnica, pića i napitaka,
- radni stol, odnosno pult od nehrđajućeg materijala,
- dovoljan broj posuda za smeće na nožno otvaranje poklopca, ili na drugi odgovarajući način,
- osigurano korištenje zahoda u blizini, ako se ugostiteljske usluge pružaju korisnicima usluga na način da im je za konzumiranje usluga osigurano korištenje stola i stolice,
- garderobni ormarić za zaposleno osoblje koje pruža ugostiteljske usluge,
- sredstva za protupožarnu zaštitu.

Članak 6.

U vozilima mogu se pripremati jednostavna topla i hladna jela, pića i napici, te usluživati korisnicima usluga koji se nalaze u ili izvan vozila.

Za pružanje usluga iz stavka 1. ovoga članka, treba biti osiguran pribor za jednokratnu upotrebu (plastične čaše, tanjurići i sl.), ili sudoper s najmanje dva korita sa zdravstveno ispravnom toplom i hladnom vodom, ako se uslužuje posuđem i priborom za višekratnu uporabu.

2. ŽELJEZNIČKI VAGONI

Članak 7.

U željezničkim vagonima, u kojima se pružaju ugostiteljske usluge prehrane i smještaja, trebaju biti ispunjeni sljedeći uvjeti:

- uređaji i oprema trebaju odgovarati predmetu poslovanja, tj. ugostiteljskim uslugama koje se pružaju u tim objektima,
- za očuvanje zdravstvene ispravnosti namirnica, pića i napitaka trebaju imati rashladni uređaj i vitrinu,
- za pripremu hrane trebaju imati radne površine koje se lako čiste i održavaju,
- trebaju imati spremnike sa zdravstveno ispravnom vodom za piće,
- sudoper s najmanje dva korita sa zdravstveno ispravnom toplom i hladnom vodom za pranje posuda, ako se uslužuje s priborom i posuđem za višekratnu uporabu,
- otpadne vode trebaju sakupljati u spremnike, a iste prazniti na higijenski način kod vagona starije izvedbe u kojima se ne može ugraditi spremnik za otpadne vode iste se mogu prazniti kao do sada,
- za zaposlene djelatnike, koji pružaju ugostiteljske usluge, trebaju imati zahod s predprostorom, umivaonikom i garderobnim prostorom,
- podovi i pregradne plohe trebaju biti od glatkih površina da je moguće čišćenje i dezinfekcija. Podovi mogu biti prekriveni i tepisima ili tapisonima koji se mogu lako čistiti i održavati.

Članak 8.

U željezničkim vagonima mogu se pripremati i usluživati topla i hladna jela, te pića i napici.

3. PLOVNI OBJEKTI

Članak 9.

Plovni objekti, prema ovom pravilniku, su brod i brodice registrirana za gospodarske svrhe prijevoza putnika.

Gost, prema ovom pravilniku, je putnik koji koristi ugostiteljske usluge na plovnom objektu.

a) Opći uvjeti za pružanje ugostiteljskih usluga

Članak 10.

U plovnom objektu, u kojem se pružaju ugostiteljske usluge, trebaju biti ispunjeni sljedeći opći uvjeti:

- uređaji i oprema trebaju biti u ispravnom i funkcionalnom stanju,
- da je ureden i opremljen tako da je omogućeno racionalno korištenje prostora, i nesmetano kretanje gostiju, nesmetan prijenos roba, higijensko manipuliranje namirnicama, čuvanje robe od kvarenja i zaštita zdravlja gostiju,
- opremljen spremnikom sa zdravstveno ispravnom vodom,
- opremljen s dovoljno posuda za otpatke i smeće na nožno otvaranje poklopca ili na drugi odgovarajući način, s tim da se otpad i smeće s plovnog objekta obvezno deponira na kopnu na za to propisanim mjestima,
- osigurano sjedeće mjesto za svakog gosta, prema kapacitetu blagovaonice, odnosno prostorije za usluživanje gostiju, ako se pružaju usluge prehrane,
- -osoblje na plovnom objektu koje radi sa živežnim namirnicama treba imati propisanu radnu odjeću;
- -garderobne ormariće za osoblje koje pruža ugostiteljske usluge,
- na svim vratima ugostiteljskog sadržaja, trebaju se nalaziti natpisi koji pokazuju namjenu prostorije,

Zahod treba imati: zahodsku školjku, toaletnu četku sa stalkom, kutiju s toaletnim papirom, umivaonik s tekućom vodom i sredstvom za pranje ruku, ubrus za brisanje ruku, te košaru za otpadke. Umivaonik može biti smješten i u prostoru ispred zahoda. Zahod treba biti besprijekorno čist, dezinficiran i ne smije širiti neugodne mirise, a preko noći treba biti osvijetljen.

b) Posebni uvjeti za pružanje ugostiteljskih usluga

Usluge pića i napitaka

Članak 11.

Za pružanje usluga pića i napitaka, plovni objekt, treba imati:

- rashladni uređaj odgovarajuće veličine,
- priručno skladište ili prostor za čuvanje pića i napitaka,
- sudoper sa zdravstveno ispravnom toplom i hladnom vodom, ako se na plovnom objektu uslužuje posuđem i priborom za višekratnu uporabu.

Usluge prehrane

Članak 12.

Za pružanje usluga prehrane, plovni objekt, treba imati:

- poseban prostor za pripremanje jela,
- rashladni uređaj odgovarajuće veličine za čuvanje namirnica,
- priručno skladište ili prostor za čuvanje namirnica,
- termički uređaj i odgovarajući pult za pripremanje jela,
- sudoper sa zdravstveno ispravnom toplom i hladnom vodom s najmanje dva korita za pranje posuda, ako se uslužuje priborom i posuđem za višekratnu uporabu.

Usluge smještaja (noćenja)

Članak 13.

Za pružanje usluga smještaja (noćenja), plovni objekt, treba imati:

- uređaj za pripremanje tople vode,
- na svakih 20 postelja najmanje jedan zahod, ukoliko nisu predviđeni zahodi u sklopu kabina,
- kabine za noćenje gostiju s najviše četiri postelje u kabini,
- na svakih 30 postelja najmanje jedan tuš. Tuš treba biti u tuš kabini s vratima ili zastorom. U prostoriji s tušem treba se nalaziti: kutija za sapun, rešetka na podu, kuke za vješanje ručnika i rublja.

Članak 14.

U kabinama za noćenje gostiju, osim postelje, treba biti:

- garderobni prostor s vješalicama,
- stolić,
- ogledalo s policom,
- košara za otpatke,
- noćna svjetiljka,
- posteljina za postelju,
- dva ručnika i jedna čaša po postelji.

Članak 15.

Svi zatvoreni prostori na plovnom objektu u kojima borave gosti trebaju imati osigurano prirodno ili mehaničko prozračivanje koje omogućava dovod svježeg zraka.

Članak 16.

Prostori i prostorije na plovnom objektu, u kojima je nemoguće osigurati prirodnu rasvjetu, trebaju biti na odgovarajući način umjetno osvijetljeni.

Članak 17.

Izloženi dijelovi palube plovnog objekta, gdje se pružaju ugostiteljske usluge, trebaju biti opremljeni platnenim ili plastificiranim zaštitnim krovom ili drugom odgovarajućom zaštitom od sunca.

Usluge pansiona

Članak 18.

Za pružanje usluga pansiona, plovni objekt treba imati:

- blagovaonicu odnosno prostoriju za usluživanje gostiju,
- kuhinju kapaciteta koji odgovara kapacitetu blagovaonice odnosno prostoriji za usluživanje gostiju, koji se izražava brojem sjedećih mjesta,
- spremište za hranu kapaciteta kuhinje,
- rashladni uređaj za čuvanje namirnica, pića i napitaka,
- točionik.

U pogledu pružanja usluga smještaja (noćenja) u okviru pansionskih usluga, primjenjuju se odredbe članka 13. do 17. ovoga pravilnika.

Članak 19.

Kuhinja treba imati:

- termički uređaj za pripremanje jela i napu odgovarajućeg kapaciteta odzračivanja iznad termičkog uređaja ili prirodnu ventilaciju,
- sudoper s dva korita za pranje posuda i pribora za jelo s mješalicom za toplu i hladnu vodu,
- police ili ormare za sušenje ili smještaj posuda i pribora za jelo,
- hladnjak odgovarajućih dimenzija za kapacitet kuhinje,
- zračenje kuhinje treba biti izvedeno tako da zrak iz kuhinje ne ulazi u blagovaonicu.

Članak 20.

Blagovaonica, odnosno prostorija za usluživanje gostiju, treba imati odgovarajući broj stolova, stolica ili klupa i dobro oszračanje i osvjetljenje.

Pod u blagovaonici ne smije biti klizav, mora biti od materijala koji ne propušta vodu i lako se čisti i održava.

Gostima se kod usluživanja hrane treba staviti na raspolaganje papirnati ili platneni ubrus.

Pribor za jelo (žlice, vilice, noževi i dr.) treba biti od nehrdajućeg materijala.

Stolovi u blagovaonici, odnosno prostoriji za usluživanje gostiju trebaju biti pokriveni tekstilnim, papirnatim ili plastičnim stolnjacima ili podloščima ispod pribora i posuda za jelo.

Ako se točionik nalazi u blagovaonici ili prostoriji za usluživanje gostiju, iz njega se mogu neposredno usluživati gosti, pod uvjetom da točionik ima plohu za posluživanje s ili bez visokih stolica.

Članak 21.

Spremište za hranu treba biti odvojeno od kuhinje i dovoljno zračno, te treba imati odgovarajuće police odnosno regale za smještaj namirnica i pića.

Za održavanje lako pokvarljivih namirnica i pića trebaju se postaviti rashladne komore ili hladnjaci odgovarajućeg kapaciteta i broja, da bi se zadovoljilo uvjete nemiješanja namirnica različitog porijekla.

Članak 22.

Točionik je uređen i opremljen prostor da se u njemu mogu pripremati i usluživati pića i napici.

Točionik treba imati korito za pranje čaša s mješalicom za toplu i hladnu vodu ili odgovarajući uređaj za pranje čaša, rashladni uređaj, te odgovarajuću opremu za odlaganje pića i napitaka. Rashladni uređaj može biti smješten i izvan točionika.

Ako se iz točionika neposredno uslužuju gosti, točionik treba imati odgovarajuću plohu za posluživanje.

Točionik treba biti od nehrđajućeg materijala koji se lako čisti.

4. PLUTAJUĆI OBJEKTI

Članak 23.

Plutajući objekti, prema ovom pravilniku, su naprave na vodi stalno privezane ili usidrene koje nisu osposobljene za plovidbu, a registrirane su za obavljanje ugostiteljske djelatnosti.

Članak 24.

Za pružanje ugostiteljskih usluga na plutajućim objektima, na odgovarajući način primjenjuju se odredbe članka 10. do 22. ovoga Pravilnika.

III. NAČIN UTVRĐIVANJA UVJETA U POKRETNIM OBJEKTIMA

Članak 25.

Postupak kojim se utvrđuje da li su ispunjeni minimalno-tehnički uvjeti propisani ovim pravilnikom provodi povjerenstvo općinskog, odnosno gradskog organa uprave nadležnog za poslove ugostiteljstva, prema mjestu sjedišta objekta (u daljnjem tekstu: nadležni organ).

Povjerenstvo iz stavka 1. ovoga članka se sastoji od najmanje dva člana koji su stručni djelatnici nadležnog organa, a imenuje ih rukovodilac nadležnog organa.

IV. PRIJELAZNE I ZAVRŠNE ODREDBE

Članak 26.

Ugostitelji koji pružaju ugostiteljske usluge u pokretnim ugostiteljskim objektima obavezni su uskladiti svoje poslovanje s odredbama ovog pravilnika u roku od godinu dana od dana stupanja na snagu ovog pravilnika.

Članak 27.

Danom stupanja na snagu ovoga pravilnika prestaje važiti Pravilnik o minimalno-tehničkim i posebnim uvjetima pokretnih ugostiteljskih objekata ("Službene novine Federacije BiH", broj:23/96).

Članak 28.

Ovaj pravilnik stupa na snagu osmog dana od dana objave u "Službenim novinama Federacije BiH".

Broj 06/1-22-1-1120/10

14. lipnja 2010. godine
Sarajevo

Ministar

Dr. sc. **Nevenko Herceg**, v. r.

Na osnovu člana 38. stav 3. i člana 51. stav 2. Zakona o ugostiteljskoj djelatnosti ("Službene novine Federacije BiH", broj 32/09), federalni ministar okoliša i turizma donosi

ПРАВИЛНИК

О ПРУЖАЊУ УГОСТИТЕЉСКИХ УСЛУГА У ПOKРЕТНИМ ОБЈЕКТИМА

I. ОПШТЕ ОДРЕДБЕ

Члан 1.

Овим правилником прописују се минимално-технички услови које требају испуњавати покретни објекти у којима се пружају угоститељске услуге, начин утврђивања тих услови те врсте и начин пружања угоститељских услуга у тим објектима.

Члан 2.

Покретним објектима, према овом Правилнику, сматрају се: возила и прикључна возила која се крећу по цестама, жељезнички вагони, пловни објекти и плутајући објекти.

Члан 3.

Просторије, уређаји, опрема, посуђе и прибор за усљуживање корисника угоститељске услуге у покретним објектима морају бити уредни, чисти и здравствено исправни.

Члан 4.

Особље које пружа угоститељске услуге у покретним објектима мора се према кориснику услуга односити гостољубиво, професионално и коректно, те бити уредно, чисто и примјерено одјевено.

II. МИНИМАЛНО-ТЕХНИЧКИ УСЛОВИ КОЈЕ ТРЕБАЈУ ИСПУЊАВАТИ ПОКРЕТНИ ОБЈЕКТИ У КОЈИМА СЕ ПРУЖАЈУ УГОСТИТЕЉСКЕ УСЛУГЕ ТЕ ВРСТЕ И НАЧИН ПРУЖАЊА УГОСТИТЕЉСКИХ УСЛУГА У ТИМ ОБЈЕКТИМА

1. ВОЗИЛА И ПРИКЉУЧНА ВОЗИЛА КОЈА СЕ КРЕЋУ ПО ЦЕСТАМА

Члан 5.

За пружање угоститељских услуга из или у возилу или прикључном возилу (у даљњем тексту: возила) требају имати:

- spremnik sa довољно здравствено исправне текуће воде,
- spremnik за отпадну воду одговарајућег капацитета, ако није осигуран одвод отпадних вода на други начин,
- властити бешумни енергетски извор за расвјету и расхладни простор,
- расхладни уређај одговарајуће величине за чување намирница, пића и напитака,
- радни стол, односно пулт од нехрђајућег материјала,
- довољан број посуда за смеће на ножно отварање поклопаца, или на други одговарајући начин,
- осигурано кориштење захода у близини, ако се угоститељске услуге пружају корисницима услуга на начин да им је за конзумирање услуга осигурано кориштење стола и столице,
- гардеробни ормарић за запослено особље које пружа угоститељске услуге,
- средства за протупожарну заштиту.

Члан 6.

У возилима могу се припремати једноставна топла и хладна јела, пића и напаци, те усљуживати корисницима услуга који се налазе у или изван возила.

За пружање услуга из става 1. овoga члана, треба бити осигуран прибор за једнократну употребу (пластичне чаше, тањурићи и сл.), или судопер с најмање два корита са здравствено исправном топлим и хладном водом, ако се усљужује посуђем и прибором за вишекратну употребу.

2. ЖЕЉЕЗНИЧКИ ВАГОНИ

Члан 7.

У жељезничким вагонима, у којима се пружају угоститељске услуге прехране и смјештаја, требају бити испуњени следећи услови:

- уређаји и опрема требају одговарати предмету пословања, тј. угоститељским услугама које се пружају у тим објектима,
- за очување здравствене исправности намирница, пића и напитака требају имати расхладни уређај и витрину,
- за припрему хране требају имати радне површине које се лако чисте и одржавају,
- требају имати spremнике са здравствено исправном водом за пиће,
- судопер са најмање два корита са здравствено исправном топлим и хладном водом за прање посуђа, ако се услужује с прибором и посуђем за вишекратну употребу,
- отпадне воде требају сакупљати у spremнике, а исте празнити на хигијенски начин код вагона старије изведбе у којима се не може уградити spremник за отпадне воде исте се могу празнити као до сада,
- за запослене дјелатнике, који пружају угоститељске услуге, требају имати заход с предпростором, умиваоником и гардеробним простором,
- подови и преградне плохе требају бити од глатких површина да је могуће чишћење и дезинфекција. Подови могу бити прекривени и теписима или таписонима који се могу лако чистити и одржавати.

Члан 8.

У жељезничким вагонима могу се припремати и услуживати топла и хладна јела, те пића и напаци.

3. ПЛОВНИ ОБЈЕКТИ

Члан 9.

Пловни објекти, према овом правилнику, су брод и бродница регистрована за привредне сврхе пријезова путника.

Гост, према овом правилнику, је путник који користи угоститељске услуге на пловном објекту.

а) Општи услови за пружање угоститељских услуга

Члан 10.

У пловном објекту, у којем се пружају угоститељске услуге, требају бити испуњени следећи општи услови:

- уређаји и опрема требају бити у исправном и функционалном стању,
- да је уређен и опремљен тако да је омогућено рационално кориштење простора, и несметано кретање гостију, несметан пренос роба, хигијенско манипулирање намирницама, чување робе од кварења и заштита здравља гостију,
- опремљен spremником са здравствено исправном водом,
- опремљен с довољно посуда за отпатке и смеће на ножно отварање поклопца или на други одговарајући начин, с тим да се отпад и смеће с пловног објекта обвезно депонира на копну на за то прописаним мјестима,
- осигурано сједеће мјесто за сваког госта, према капацитету благоваонице, односно просторије за услуживање гостију, ако се пружају услуге прехране,
- особље на пловном објекту које ради са живежним намирницама треба имати прописану радну одјећу;
- гардеробне ормариће за особље које пружа угоститељске услуге,
- на свим вратима угоститељског садржаја, требају се налазити натписи који показују намјену просторије,
- Заход треба имати: заходску шкољку, тоалетну четку са сталком, кутију с тоалетним папиром, умиваоник с текућом водом и средством за прање руку, убрус за брисање руку, те кошару за отпатке. Умиваоник може бити смјештен и у простору испред захода. Заход треба бити беспријекорно чист, дезинфициран и не смије ширити неугодне мирисе, а преко ноћи треба бити освијетљен.

б) Посебни услови за пружање угоститељских услуга

Услуге пића и напитака

Члан 11.

За пружање услуга пића и напитака, пловни објект, треба имати:

- расхладни уређај одговарајуће величине,
- приручно складиште или простор за чување пића и напитака,
- судопер са здравствено исправном топлим и хладном водом, ако се на пловном објекту услужује посуђем и прибором за вишекратну употребу.

Услуге прехране

Члан 12.

За пружање услуга прехране, пловни објект, треба имати:

- посебан простор за припремање јела,
- расхладни уређај одговарајуће величине за чување намирница,
- приручно складиште или простор за чување намирница,
- термички уређај и одговарајући пулт за припремање јела,
- судопер са здравствено исправном топлим и хладном водом с најмање два корита за прање посуђа, ако се услужује прибором и посуђем за вишекратну употребу.

Услуге смјештаја (ноћења)

Члан 13.

За пружање услуга смјештаја (ноћења), пловни објект, треба имати:

- уређај за припремање топле воде,
- на сваких 20 постеља најмање један заход, уколико нису предвиђени заходи у склопу кабина,
- кабине за ноћење гостију с највише четири постеље у кабини,
- на сваких 30 постеља најмање један туш. Туш треба бити у туш кабини с вратима или зазором. У просторији с тушем треба се налазити: кутија за сапун, решетка на поду, кукe за вјешање ручника и рубља.

Члан 14.

У кабинама за ноћење гостију, осим постеље, треба бити:

- гардеробни простор с вјешалицама,
- столић,
- огледало с полицом,
- кошара за отпатке,
- ноћна свјетиљка,
- постељина за постељу,
- два ручника и једна чаша по постељи.

Члан 15.

Сви затворени простори на пловном објекту у којима бораве гости требају имати осигурано природно или механичко прозрачивање које омогућава довод свјежег зрака.

Члан 16.

Простори и просторије на пловном објекту, у којима је немогуће осигурати природну расвјету, требају бити на одговарајући начин умјетно освијетљени.

Члан 17.

Изложени дијелови палубе пловног објекта, гдје се пружају угоститељске услуге, требају бити опремљени платненим или пластифицираним заштитним кровом или другом одговарајућом заштитом од сунца.

Услуге пансиона

Члан 18.

За пружање услуга пансиона, пловни објект треба имати:

- благоаоницу односно просторију за услуживање гостију,
- кухињу капацитета који одговара капацитету благоаонице односно просторији за услуживање гостију, који се изражава бројем сједећих мјеста,
- спремниште за храну капацитета кухиње,
- расхладни уређај за чување намирница, пића и напитака,
- точионик.

У погледу пружања услуга смјештаја (ноћења) у оквиру пансионских услуга, примјењују се одредбе члана 13. до 17. овога правилника.

Члан 19.

Кухиња треба имати:

- термички уређај за припремање јела и напу одговарајућег капацитета одзрачивања изнад термичког уређаја или природну вентилацију,
- судопер с два корита за прање посуђа и прибора за јело с мјешалицом за топлу и хладну воду,
- полице или ормаре за сушење или смјештај посуђа и прибора за јело,
- хладњак одговарајућих димензија за капацитет кухиње,
- зрачење кухиње треба бити изведено тако да зрак из кухиње не улази у благоаоницу.

Члан 20.

Благоаоница, односно просторија за услуживање гостију, треба имати одговарајући број столова, столица или клупа и добро озрачење и освјетљење.

Под у благоаоници не смије бити клизав, мора бити од материјала који не пропушта воду и лако се чисти и одржава.

Гостима се код услуживања хране треба ставити на располагање папирнати или платнени убрус.

Прибор за јело (жлице, вилице, ножеви и др.) треба бити од нехрђајућег материјала.

Столови у благоаоници, односно просторији за услуживање гостију требају бити покривени текстилним, папирнатим или пластичним столјацима или подлошцима испод прибора и посуђа за јело.

Ако се точионик налази у благованици или просторији за услуживање гостију, из њега се могу непосредно услуживати гости, под увјетом да точионик има плоху за послуживање с или без високих столица.

Члан 21.

Спремниште за храну треба бити одвојено од кухиње и довољно зрачно, те треба имати одговарајуће полице односно регале за смјештај намирница и пића.

За одржавање лако покварљивих намирница и пића требају се поставити расхладне коморе или хладњаци одговарајућег капацитета и броја, да би се задовољило услове немијешања намирница различитог поријекла.

Члан 22.

Точионик је уређен и опремљен простор да се у њему могу припремати и услуживати пића и напаци.

Точионик треба имати корито за прање чаша с мјешалицом за топлу и хладну воду или одговарајући уређај за прање чаша, расхладни уређај, те одговарајућу опрему за одлагање пића и напитака. Расхладни уређај може бити смјештен и изван точионика.

Ако се из точионика непосредно услужују гости, точионик треба имати одговарајућу плоху за послуживање.

Точионик треба бити од нехрђајућег материјала који се лако чисти.

4. ПЛУТАЈУЋИ ОБЈЕКТИ

Члан 23.

Плутајући објекти, према овом правилнику, су направе на води стално привезане или усидрене које нису оспособљене за

повидбу, а регистроване су за обављање угоститељске дјелатности.

Члан 24.

За пружање угоститељских услуга на плутајућим објектима, на одговарајући начин примјењују се одредбе члана 10. до 22. овога Правилника.

III. НАЧИН УТВРЂИВАЊА УСЛОВА У ПОКРЕТНИМ ОБЈЕКТИМА

Члан 25.

Поступак којим се утврђује да ли су испуњени минимално-технички услови прописани овим правилником проводи комисија опћинског, односно градског органа управе надлежног за послове угоститељства, према мјесту сједишта објекта (у даљем тексту: надлежни орган).

Комисија из става 1. овога члана се састоји од најмање два члана који су стручни дјелатници надлежног органа, а именује их руководилац надлежног органа.

IV. ПРЕЛАЗНЕ И ЗАВРШНЕ ОДРЕДБЕ

Члан 26.

Угоститељи који пружају угоститељске услуге у покретним угоститељским објектима обавезни су ускладити своје пословање с одредбама овог правилника у року од годину дана од дана ступања на снагу овог правилника.

Члан 27.

Даном ступања на снагу овога правилника престаје важити Правилник о минимално-техничким и посебним увјетима покретних угоститељских објеката ("Службене новине Федерације БиХ", број 23/96).

Члан 28.

Овај правилник ступа на снагу осмог дана од дана објављивања у "Службеним новинама Федерације БиХ".

Број 06/1-22-1-1120/10

14. јуна 2010. године

Сарајево

Министар

Др sc. **Невенко Херцег**, с. р.

На основу члана 38. став 3. и члана 51. став 2. Закона о угоститељској дјелатности ("Службене новине Федерације БиХ", број 32/09), федерални министар окoliша и туризма доноси

PRAVILNIK

O PRUŽANJU UGOSTITELJSKIH USLUGA U POKRETNIM OBJEKTIMA

I. OPĆE ODREDBE

Član 1.

Ovim pravilnikom propisuju se minimalno-tehnički uslovi koje trebaju ispunjavati pokretni objekti u kojima se pružaju ugostiteljske usluge, način utvrđivanja tih uslovi te vrste i način pružanja ugostiteljskih usluga u tim objektima.

Član 2.

Pokretnim objektima, prema ovom Pravilniku, smatraju se: vozila i priključna vozila koja se kreću po cestama, željeznički vagoni, plovni objekti i plutajući objekti.

Član 3.

Prostorije, uređaji, oprema, posude i pribor za usluživanje korisnika ugostiteljske usluge u pokretnim objektima moraju biti uredni, čisti i zdravstveno ispravni.

Član 4.

Osoblje koje pruža ugostiteljske usluge u pokretnim objektima mora se prema korisniku usluga odnositi gostoljubivo, profesionalno i korektno, te biti uredno, čisto i primjereno odjeveno.

II. MINIMALNO-TEHNIČKI USLOVI KOJE TREBAJU ISPUNJAVATI POKRETNI OBJEKTI U KOJIMA SE PRUŽAJU UGOSTITELJSKE USLUGE TE VRSTE I NAČIN PRUŽANJA UGOSTITELJSKIH USLUGA U TIM OBJEKTIMA

1. VOZILA I PRIKLJUČNA VOZILA KOJA SE KREĆU PO CESTAMA

Član 5.

Za pružanje ugostiteljskih usluga iz ili u vozilu ili priključnom vozilu (u daljnjem tekstu: vozila) trebaju imati:

- spremnik sa dovoljno zdravstveno ispravne tekuće vode,
- spremnik za otpadnu vodu odgovarajućeg kapaciteta, ako nije osiguran odvod otpadnih voda na drugi način,
- vlastiti bežumni energetski izvor za rasvjetu i rashladni prostor,
- rashladni uređaj odgovarajuće veličine za čuvanje namirnica, pića i napitaka,
- radni stol, odnosno pult od nehrđajućeg materijala,
- dovoljan broj posuda za smeće na nožno otvaranje poklopca, ili na drugi odgovarajući način,
- osigurano korištenje zahoda u blizini, ako se ugostiteljske usluge pružaju korisnicima usluga na način da im je za konzumiranje usluga osigurano korištenje stola i stolice,
- garderobni ormarić za zaposleno osoblje koje pruža ugostiteljske usluge,
- sredstva za protupožarnu zaštitu.

Član 6.

U vozilima mogu se pripremati jednostavna topla i hladna jela, pića i napici, te usluživati korisnicima usluga koji se nalaze u ili izvan vozila.

Za pružanje usluga iz stava 1. ovoga člana, treba biti osiguran pribor za jednokratnu upotrebu (plastične čaše, tanjurići i sl.), ili sudoper s najmanje dva korita sa zdravstveno ispravnom toplom i hladnom vodom, ako se uslužuje posudom i priborom za višekratnu uporabu.

2. ŽELJEZNIČKI VAGONI

Član 7.

U željezničkim vagonima, u kojima se pružaju ugostiteljske usluge prehrane i smještaja, trebaju biti ispunjeni sljedeći uslovi:

- uređaji i oprema trebaju odgovarati predmetu poslovanja, tj. ugostiteljskim uslugama koje se pružaju u tim objektima,
- za očuvanje zdravstvene ispravnosti namirnica, pića i napitaka trebaju imati rashladni uređaj i vitrinu,
- za pripremu hrane trebaju imati radne površine koje se lako čiste i održavaju,
- trebaju imati spremnike sa zdravstveno ispravnom vodom za piće,
- sudoper s najmanje dva korita sa zdravstveno ispravnom toplom i hladnom vodom za pranje posuda, ako se uslužuje s priborom i posudom za višekratnu upotrebu,
- otpadne vode trebaju sakupljati u spremnike, a iste prazniti na higijenski način kod vagona starije izvedbe u kojima se ne može ugraditi spremnik za otpadne vode iste se mogu prazniti kao do sada,
- za zaposlene djelatnike, koji pružaju ugostiteljske usluge, trebaju imati zahod s predprostorom, umivaonikom i garderobnim prostorom,
- podovi i pregradne plohe trebaju biti od glatkih površina da je moguće čišćenje i dezinfekcija. Podovi mogu biti prekriveni i tepisima ili tapisonima koji se mogu lako čistiti i održavati.

Član 8.

U željezničkim vagonima mogu se pripremati i usluživati topla i hladna jela, te pića i napici.

3. PLOVNI OBJEKTI

Član 9.

Plovni objekti, prema ovom pravilniku, su brod i brodica registrovana za privredne svrhe prijevoza putnika.

Gost, prema ovom pravilniku, je putnik koji koristi ugostiteljske usluge na plovnom objektu.

a) Opći uslovi za pružanje ugostiteljskih usluga

Član 10.

U plovnom objektu, u kojem se pružaju ugostiteljske usluge, trebaju biti ispunjeni sljedeći opći uslovi:

- uređaji i oprema trebaju biti u ispravnom i funkcionalnom stanju,
- da je uređen i opremljen tako da je omogućeno racionalno korištenje prostora, i nesmetano kretanje gostiju, nesmetan prijenos roba, higijensko manipuliranje namirnicama, čuvanje robe od kvarenja i zaštita zdravlja gostiju,
- opremljen spremnikom sa zdravstveno ispravnom vodom,
- opremljen s dovoljno posuda za otpatke i smeće na nožno otvaranje poklopca ili na drugi odgovarajući način, s tim da se otpad i smeće s plovnog objekta obavezno deponira na kopnu na za to propisanim mjestima,
- osigurano sjedeće mjesto za svakog gosta, prema kapacitetu blagovaonice, odnosno prostorije za usluživanje gostiju, ako se pružaju usluge prehrane,
- osoblje na plovnom objektu koje radi sa živim namirnicama treba imati propisanu radnu odjeću,
- garderobne ormariće za osoblje koje pruža ugostiteljske usluge,
- na svim vratima ugostiteljskog sadržaja, trebaju se nalaziti natpisi koji pokazuju namjenu prostorije,

Zahod treba imati: zahodsku školjku, toaletnu četku sa stalkom, kutiju s toaletnim papirom, umivaonik s tekućom vodom i sredstvom za pranje ruku, ubrus za brisanje ruku, te košaru za otpadke. Umivaonik može biti smješten i u prostoru ispred zahoda. Zahod treba biti besprijekorno čist, dezinficiran i ne smije širiti neugodne mirise, a preko noći treba biti osvijetljen.

b) Posebni uslovi za pružanje ugostiteljskih usluga

Usluge pića i napitaka

Član 11.

Za pružanje usluga pića i napitaka, plovni objekt, treba imati:

- rashladni uređaj odgovarajuće veličine,
- priručno skladište ili prostor za čuvanje pića i napitaka,
- sudoper sa zdravstveno ispravnom toplom i hladnom vodom, ako se na plovnom objektu uslužuje posudom i priborom za višekratnu upotrebu.

Usluge prehrane

Član 12.

Za pružanje usluga prehrane, plovni objekt, treba imati:

- poseban prostor za pripremanje jela,
- rashladni uređaj odgovarajuće veličine za čuvanje namirnica,
- priručno skladište ili prostor za čuvanje namirnica,
- termički uređaj i odgovarajući pult za pripremanje jela,
- sudoper sa zdravstveno ispravnom toplom i hladnom vodom s najmanje dva korita za pranje posuda, ako se uslužuje priborom i posudom za višekratnu upotrebu.

Usluge smještaja (noćenja)

Član 13.

Za pružanje usluga smještaja (noćenja), plovni objekt, treba imati:

- uređaj za pripremanje tople vode,
- na svakih 20 postelja najmanje jedan zahod, ukoliko nisu predviđeni zahodi u sklopu kabina,
- kabine za noćenje gostiju s najviše četiri postelje u kabini, na svakih 30 postelja najmanje jedan tuš. Tuš treba biti u tuš kabini s vratima ili zastorom. U prostoriji s tušem

treba se nalaziti: kutija za sapun, rešetka na podu, kuke za vješanje ručnika i rublja.

Član 14.

U kabinama za noćenje gostiju, osim postelje, treba biti:

- garderobni prostor s vješalicama,
- stolić,
- ogledalo s policom,
- košara za otpatke,
- noćna svjetiljka,
- posteljina za postelju,
- dva ručnika i jedna čaša po postelji.

Član 15.

Svi zatvoreni prostori na plovnom objektu u kojima borave gosti trebaju imati osigurano prirodno ili mehaničko prozračivanje koje omogućava dovod svježeg zraka.

Član 16.

Prostori i prostorije na plovnom objektu, u kojima je nemoguće osigurati prirodnu rasvjetu, trebaju biti na odgovarajući način umjetno osvijetljeni.

Član 17.

Izloženi dijelovi palube plovnog objekta, gdje se pružaju ugostiteljske usluge, trebaju biti opremljeni platnenim ili plastificiranim zaštitnim krovom ili drugom odgovarajućom zaštitom od sunca.

Usluge pansiona

Član 18.

Za pružanje usluga pansiona, plovni objekt treba imati:

- blagovaonicu odnosno prostoriju za usluživanje gostiju,
- kuhinju kapaciteta koji odgovara kapacitetu blagovaonice odnosno prostoriji za usluživanje gostiju, koji se izražava brojem sjedećih mjesta,
- spremište za hranu kapaciteta kuhinje,
- rashladni uređaj za čuvanje namirnica, pića i napitaka,
- točionik.

U pogledu pružanja usluga smještaja (noćenja) u okviru pansionskih usluga, primjenjuju se odredbe člana 13. do 17. ovoga pravilnika.

Član 19.

Kuhinja treba imati:

- termički uređaj za pripremanje jela i napu odgovarajućeg kapaciteta odzračivanja iznad termičkog uređaja ili prirodnu ventilaciju,
- sudoper s dva korita za pranje posuđa i pribora za jelo s mješalicom za toplu i hladnu vodu,
- police ili ormare za sušenje ili smještaj posuđa i pribora za jelo,
- hladnjak odgovarajućih dimenzija za kapacitet kuhinje,
- zračenje kuhinje treba biti izvedeno tako da zrak iz kuhinje ne ulazi u blagovaonicu.

Član 20.

Blagovaonica, odnosno prostorija za usluživanje gostiju, treba imati odgovarajući broj stolova, stolica ili klupa i dobro osvjetljenje i osvjetljenje.

Pod u blagovaonici ne smije biti klizav, mora biti od materijala koji ne propušta vodu i lako se čisti i održava.

Gostima se kod usluživanja hrane treba staviti na raspolaganje papirnati ili platneni ubrus.

Pribor za jelo (žlice, vilice, noževi i dr.) treba biti od nehrđajućeg materijala.

Stolovi u blagovaonici, odnosno prostoriji za usluživanje gostiju trebaju biti pokriveni tekstilnim, papirnatim ili plastičnim stolnjacima ili podlošcima ispod pribora i posuđa za jelo.

Ako se točionik nalazi u blagovaonici ili prostoriji za usluživanje gostiju, iz njega se mogu neposredno usluživati gosti, pod uvjetom da točionik ima plohu za posluživanje s ili bez visokih stolica.

Član 21.

Spremište za hranu treba biti odvojeno od kuhinje i dovoljno zračno, te treba imati odgovarajuće police odnosno regale za smještaj namirnica i pića.

Za održavanje lako pokvarljivih namirnica i pića trebaju se postaviti rashladne komore ili hladnjaci odgovarajućeg kapaciteta i broja, da bi se zadovoljilo uslove nemiješanja namirnica različitog porijekla.

Član 22.

Točionik je uređen i opremljen prostor da se u njemu mogu pripremati i usluživati pića i napici.

Točionik treba imati korito za pranje čaša s mješalicom za toplu i hladnu vodu ili odgovarajući uređaj za pranje čaša, rashladni uređaj, te odgovarajuću opremu za odlaganje pića i napitaka. Rashladni uređaj može biti smješten i izvan točionika.

Ako se iz točionika neposredno uslužuju gosti, točionik treba imati odgovarajuću plohu za posluživanje.

Točionik treba biti od nehrđajućeg materijala koji se lako čisti.

4. PLUTAJUĆI OBJEKTI

Član 23.

Plutajući objekti, prema ovom pravilniku, su naprave na vodi stalno privezane ili usidrene koje nisu osposobljene za plovidbu, a registrovane su za obavljanje ugostiteljske djelatnosti.

Član 24.

Za pružanje ugostiteljskih usluga na plutajućim objektima, na odgovarajući način primjenjuju se odredbe člana 10. do 22. ovoga Pravilnika.

III. NAČIN UTVRĐIVANJA USLOVA U POKRETNIM OBJEKTIMA

Član 25.

Postupak kojim se utvrđuje da li su ispunjeni minimalno-tehnički uslovi propisani ovim pravilnikom provodi komisija općinskog, odnosno gradskog organa uprave nadležnog za poslove ugostiteljstva, prema mjestu sjedišta objekta (u daljnjem tekstu: nadležni organ).

Komisija iz stava 1. ovoga člana se sastoji od najmanje dva člana koji su stručni djelatnici nadležnog organa, a imenuje ih rukovodilac nadležnog organa.

IV. PRIJELAZNE I ZAVRŠNE ODREDBE

Član 26.

Ugostitelji koji pružaju ugostiteljske usluge u pokretnim ugostiteljskim objektima obavezni su uskladiti svoje poslovanje s odredbama ovog pravilnika u roku od godinu dana od dana stupanja na snagu ovog pravilnika.

Član 27.

Danom stupanja na snagu ovoga pravilnika prestaje važiti Pravilnik o minimalno-tehničkim i posebnim uvjetima pokretnih ugostiteljskih objekata ("Službene novine Federacije BiH", broj 23/96).

Član 28.

Ovaj pravilnik stupa na snagu osmog dana od dana objavljivanja u "Službenim novinama Federacije BiH".

Broj 06/1-22-1-1120/10
14. juna 2010. godine
Sarajevo

Ministar
Dr. sc. **Nevenko Herceg**, s. r.

757

Na temelju članka 11. stavka 4. Zakona o ugostiteljskoj djelatnosti ("Službene novine Federacije BiH", broj 32/09), federalni ministar okoliša i turizma donosi

PRAVILNIK**O OBLIKU, SADRŽAJU I NAČINU VOĐENJA KNJIGE ŽALBI****I. OPĆE ODREDBE****Članak 1.**

Ovim pravilnikom propisuje se oblik, sadržaj i način vođenja knjige žalbi koju su dužne voditi pravne i fizičke osobe koje pružaju ugostiteljske usluge sukladno Zakonu o ugostiteljskoj djelatnosti.

II. OBLIK I SADRŽAJ KNJIGE ŽALBI**Članak 2.**

Knjiga žalbi mora imati tvrde korice tamnoplave boje. Na vanjskoj strani prednje korice moraju biti zlatnom folijom otiskane riječi "KNJIGA ŽALBI" na službenim jezicima Federacije BiH, te na engleskom, njemačkom, talijanskom i francuskom jeziku.

Knjiga žalbi mora imati najmanje 3x50 samopreslikajućih listova (ne računajući prvi i posljednji list), veličine 30 cm x 22 cm, koji moraju biti označeni rednim brojevima. Prvi i posljednji list knjige čije stranice nisu označene rednim brojevima moraju biti od debljeg papira.

Prva dva lista pod istim rednim brojem moraju biti perforirana, a treći čvrst (bez perforacije).

Članak 3.

Stranice knjige žalbi, koje su označene rednim brojevima, moraju imati dvije okomite kolone. Prva kolona (širine 10 cm) nosi naziv "Prigovor", a druga (širine 5 cm) naziv "Primjedba". Nazivi kolona moraju biti otiskani na jezicima iz članka 2. stavka 1. ovoga pravilnika.

U gornjem lijevom uglu prve stranice (koja nije označena rednim brojem) mora biti istaknuta tvrtka odnosno naziv i adresa pružatelja ugostiteljskih usluga.

Članak 4.

Na prvom listu knjige žalbi (čije stranice nisu označene rednim brojevima) mora biti otiskana uputa o korištenju knjige žalbi na jezicima iz članka 2. stavka 1. ovoga pravilnika, koja glasi:

1. korisnik usluge ima pravo upisati u knjigu žalbi prigovor u slučaju kada smatra da je oštećen u odnosu na traženu odnosno dobivenu uslugu,
2. korisnik usluge može prigovor u knjigu žalbi napisati jezikom kojim se služi,
3. korisnik usluge dužan je napisati prigovor potpisati i navesti datum upisanog prigovora u knjigu žalbi, te navesti svoju punu adresu.

Odgovor korisniku usluge na stavljeni prigovor pružatelj usluga dat će odmah, a najkasnije u roku od 15 dana od dana upisanog prigovora u knjigu žalbi."

Iza otiskane upute stavlja se pečat pravne odnosno fizičke osobe koja pruža ugostiteljske usluge i potpis odgovorne osobe.

U gornjem lijevom uglu trebaju stajati oznake: prvi list "za gosta", drugi list "za inspekciju" i treći list "ostaje u knjizi".

III. NAČIN VOĐENJA KNJIGE ŽALBI I POSTUPAK U SVEZI S PRIGOVORIMA**Članak 5.**

Knjiga žalbi mora se voditi u svim objektima, prostorijama i na prostorima u kojima i na kojima se pružaju ugostiteljske usluge.

Iznimno od stavka 1. ovoga članka jednu knjigu žalbi može voditi ugostitelj za više ugostiteljskih objekata vrste soba i/ili apartman, odnosno fizička osoba u domaćinstvu ili član seoskog domaćinstva za više smještajnih objekata vrste soba, apartman, kuća za odmor i kamp, koji su u istoj građevini ili neposrednoj blizini.

Članak 6.

Knjiga žalbi se mora nalaziti na mjestu pristupačnom korisnicima ugostiteljskih usluga.

Na istaknutom mjestu u prostorijama i prostorima u kojima se pružaju ugostiteljske usluge mora se staviti obavijest, na jezicima iz članka 2. stavka 1. ovoga pravilnika, da se vodi knjiga žalbi i gdje se nalazi.

Obavijest o vođenju knjige žalbi i o mjestu gdje se nalazi, mora se istaknuti i na cjenicima odnosno jelovnicima, te u "kućnom redu" na jezicima na kojima su sastavljeni.

Članak 7.

Knjiga žalbi mora se čuvati najmanje godinu dana nakon njenog popunjenja.

Članak 8.

Pravne i fizičke osobe iz članka 1. ovoga pravilnika dužne su odmah po stavljanju prigovora dati prvu kopiju prigovora iz knjige žalbi osobi koja je stavila prigovor, a drugu kopiju u roku od tri dana od dana izjavljenog prigovora dostaviti nadležnoj turističko-ugostiteljskoj inspekciji.

Pravne i fizičke osobe iz članka 1. ovoga pravilnika dužne su odgovoriti na prigovor u roku od 15 dana od dana unošenja prigovora u knjigu žalbi, a kopiju odgovora istovremeno dostaviti nadležnoj turističko-ugostiteljskoj inspekciji.

Ako se u roku iz stavka 2. ovoga članka ne odgovori na stavljeni prigovor, mora se najkasnije u roku od pet dana od dana isteka toga roka o tome izvijestiti nadležnu turističko-ugostiteljsku inspekciju s obrazloženjem zbog čega nije u roku odgovoreno.

Članak 9.

Na stavljeni prigovor odgovorna osoba može odgovoriti podноситelju prigovora i usmeno. Ako podnositelj prigovora prihvati usmeni odgovor, to će se zabilježiti i potvrditi potpisima odgovorne osobe i podnosioca prigovora u rubrici "Primjedba" knjige žalbi, a preslik zabilješke dostavit će nadležnoj turističko-ugostiteljskoj inspekciji.

Ako se prigovor ne može riješiti na način propisan stavkom 1. ovoga članka, podноситelju prigovora mora se dopisom odgovoriti na način propisan člankom 8. stavkom 2. ovoga pravilnika.

U rubrici "Primjedba" knjige žalbi upisuje se kratak sadržaj odgovora s oznakom broja i datuma dopisa.

Članak 10.

Pismeni odgovor na podneseni prigovor sastavlja se na jeziku na kojem je napisan prigovor u knjizi žalbi, ili na engleskom, njemačkom, talijanskom i francuskom jeziku.

IV. PRIJELAZNE I ZAVRŠNE ODREDBE**Članak 11.**

Danom stupanja na snagu ovoga pravilnika prestaje da važi Pravilnik o obliku, sadržaju i načinu vođenja knjige žalbe ("Službene novine Federacije BiH", broj 23/96).

Članak 12.

Ovaj pravilnik stupa na snagu osmoga dana od dana objave u "Službenim novinama Federacije BiH".

Broj 06/1-22-1-1121/10

14. lipnja 2010. godine

Sarajevo

Ministar

Dr. sc. **Nevenko Herceg**, v. r.

На основу члана 11. става 4. Закона о угоститељској дјелатности ("Службене новине Федерације БиХ", број 32/09), федерални министар околиша и туризма доноси

ПРАВИЛНИК**О ОБЛИКУ, САДРЖАЈУ И НАЧИНУ ВОЂЕЊА КЊИГЕ
ЖАЛБИ****I. ОПШТЕ ОДРЕДБЕ****Члан 1.**

Овим правилником прописује се облик, садржај и начин вођења књиге жалби коју су дужна водити правна и физичка лица која пружају угоститељске услуге у складу са Законом о угоститељској дјелатности.

II. ОБЛИК И САДРЖАЈ КЊИГЕ ЖАЛБИ**Члан 2.**

Књига жалби мора имати тврде корице тамноплаве боје. На вањској страни предње корице морају бити златном фолијом отискане ријечи "КЊИГА ЖАЛБИ" на службеним језицима Федерације БиХ, те на енглеском, њемачком, талијанском и француском језику.

Књига жалби мора имати најмање 3x50 самопресликајућих листова (не рачунајући први и последњи лист), величине 30 cm x 22 cm, који морају бити означени редним бројевима. Први и последњи лист књиге чије странице нису означене редним бројевима морају бити од дебљег папира.

Прва два листа под истим редним бројем морају бити перфорирана, а трећи чврст (без перфорације).

Члан 3.

Странице књиге жалби, које су означене редним бројевима, морају имати двије окомите колоне. Прва колона (ширине 10 cm) носи назив "Приговор", а друга (ширине 5 cm) назив "Примједба". Називи колоне морају бити отискани на језицима из члана 2. става 1. овога правилника.

У горњем лијевој углу прве странице (која није означена редним бројем) мора бити истакнута фирма односно назив и адреса пружатеља угоститељских услуга.

Члан 4.

На првом листу књиге жалби (чије странице нису означене редним бројевима) мора бити одштампано упутство о кориштењу књиге жалби на језицима из члана 2. става 1. овога правилника, које гласи:

1. корисник услуге има право уписати у књигу жалби приговор у случају када сматра да је оштећен у односу на тражену односно добивену услугу,
2. корисник услуге може приговор у књигу жалби написати језиком којим се служи,
3. корисник услуге дужан је написати приговор потписати и навести датум уписаног приговора у књигу жалби, те навести своју пуну адресу.

Одговор кориснику услуге на стављени приговор пружатељ услуга даће одмах, а најкасније у року од 15 дана од дана уписаног приговора у књигу жалби."

Иза одштампаног упутства ставља се печат правног односно физичког лица које пружа угоститељске услуге и потпис одговорног лица.

У горњем лијевој углу требају стајати ознаке: први лист "за госта", други лист "за инспекцију" и трећи лист "остаје у књизи".

**III. НАЧИН ВОЂЕЊА КЊИГЕ ЖАЛБИ И ПОСТУПАК У
ВЕЗИ С ПРИГОВОРИМА****Члан 5.**

Књига жалби мора се водити у свим објектима, просторијама и на просторима у којима и на којима се пружају угоститељске услуге.

Измину од става 1. овога члана једну књигу жалби може водити угоститељ за више угоститељских објеката врсте соба и/или апартман, односно физичко лице у домаћинству или члан сеоског домаћинства за више смјештајних објеката врсте соба,

апартман, кућа за одмор и камп, који су у истој грађевини или непосредној близини.

Члан 6.

Књига жалби се мора налазити на мјесту приступачном корисницима угоститељских услуга.

На истакнутом мјесту у просторијама и просторима у којима се пружају угоститељске услуге мора се ставити обавијест, на језицима из члана 2. става 1. овога правилника, да се води књига жалби и гдје се налази.

Обавијест о вођењу књиге жалби и о мјесту гдје се налази, мора се истакнути и на цјеницима односно јеловницима, те у "кућном реду" на језицима на којима су састављени.

Члан 7.

Књига жалби мора се чувати најмање годину дана након њеног попуњења.

Члан 8.

Правна и физичка лица из члана 1. овога правилника дужна су одмах по стављању приговора дати прву копију приговора из књиге жалби лицу које је ставило приговор, а другу копију у року од три дана од дана изјављеног приговора доставити надлежној туристичко-угоститељској инспекцији.

Правна и физичка лица из члана 1. овога правилника дужна су одговорити на приговор у року од 15 дана од дана уношења приговора у књигу жалби, а копију одговора истовремено доставити надлежној туристичко-угоститељској инспекцији.

Ако се у року из става 2. овога члана не одговори на стављени приговор, мора се најкасније у року од пет дана од дана истека тога рока о томе извјестити надлежну туристичко-угоститељску инспекцију с образложењем због чега није у року одговорено.

Члан 9.

На стављени приговор одговорно лице може одговорити подносиоцу приговора и усмено. Ако подносиоца приговора прихвати усмени одговор, то ће се забиљежити и потврдити потписима одговорног лица и подносиоца приговора у рубрици "Примједба" књиге жалби, а копију забиљешке доставиће надлежној туристичко-угоститељској инспекцији.

Ако се приговор не може ријешити на начин прописан ставом 1. овога члана, подносиоцу приговора мора се дописом одговорити на начин прописан чланом 8. ставом 2. овога правилника

У рубрици "Примједба" књиге жалби уписује се кратак садржај одговора с ознаком броја и датума дописа.

Члан 10.

Писмени одговор на поднесени приговор саставља се на језику на којем је написан приговор у књизи жалби, или на енглеском, њемачком, талијанском и француском језику.

IV. ПРЕЛАЗНЕ И ЗАВРШНЕ ОДРЕДБЕ**Члан 11.**

Даном ступања на снагу овога правилника престаје да важи Правилник о облику, садржају и начину вођења књиге жалбе ("Службене новине Федерације БиХ", број 23/96).

Члан 12.

Овај правилник ступа на снагу осмога дана од дана објављивања у "Службеним новинама Федерације БиХ".

Број 06/1-22-1-1121/10

14. јуна 2010. године
Сарајево

Министар

Др sc. **Невенко Херцег**, с. р.

Na osnovu člana 11. stava 4. Zakona o ugostiteljskoj djelatnosti ("Službene novine Federacije BiH", broj 32/09), federalni ministar okoliša i turizma donosi

PRAVILNIK**O OBLIKU, SADRŽAJU I NAČINU VOĐENJA KNJIGE ŽALBI****I. OPĆE ODREDBE****Član 1.**

Ovim pravilnikom propisuje se oblik, sadržaj i način vođenja knjige žalbi koju su dužna voditi pravna i fizička lica koja pružaju ugostiteljske usluge u skladu sa Zakonom o ugostiteljskoj djelatnosti.

II. OBLIK I SADRŽAJ KNJIGE ŽALBI**Član 2.**

Knjiga žalbi mora imati tvrde korice tamnoplave boje. Na vanjskoj strani prednje korice moraju biti zlatnom folijom otiskane riječi "KNJIGA ŽALBI" na službenim jezicima Federacije BiH, te na engleskom, njemačkom, talijanskom i francuskom jeziku.

Knjiga žalbi mora imati najmanje 3x50 samopreslikajućih listova (ne računajući prvi i posljednji list), veličine 30 cm x 22 cm, koji moraju biti označeni rednim brojevima. Prvi i posljednji list knjige čije stranice nisu označene rednim brojevima moraju biti od debljeg papira.

Prva dva lista pod istim rednim brojem moraju biti perforirana, a treći čvrst (bez perforacije).

Član 3.

Stranice knjige žalbi, koje su označene rednim brojevima, moraju imati dvije okomite kolone. Prva kolona (širine 10 cm) nosi naziv "Prigovor", a druga (širine 5 cm) naziv "Primjedba". Nazivi kolona moraju biti otiskani na jezicima iz člana 2. stava 1. ovoga pravilnika.

U gornjem lijevom uglu prve stranice (koja nije označena rednim brojem) mora biti istaknuta firma odnosno naziv i adresa pružatelja ugostiteljskih usluga.

Član 4.

Na prvom listu knjige žalbi (čije stranice nisu označene rednim brojevima) mora biti odštampano uputstvo o korištenju knjige žalbi na jezicima iz člana 2. stava 1. ovoga pravilnika, koje glasi:

1. korisnik usluge ima pravo upisati u knjigu žalbi prigovor u slučaju kada smatra da je oštećen u odnosu na traženu odnosno dobivenu uslugu,
2. korisnik usluge može prigovor u knjigu žalbi napisati jezikom kojim se služi,
3. korisnik usluge dužan je napisati prigovor potpisati i navesti datum upisanog prigovora u knjigu žalbi, te navesti svoju punu adresu.

Odgovor korisniku usluge na stavljeni prigovor pružatelj usluga dat će odmah, a najkasnije u roku od 15 dana od dana upisanog prigovora u knjigu žalbi."

Iza odštampanog uputstva stavlja se pečat pravnog odnosno fizičkog lica koja pruža ugostiteljske usluge i potpis odgovornog lica.

U gornjem lijevom uglu trebaju stajati oznake: prvi list "za gosta", drugi list "za inspekciju" i treći list "ostaje u knjizi".

II. NAČIN VOĐENJA KNJIGE ŽALBI I POSTUPAK U VEZI S PRIGOVORIMA**Član 5.**

Knjiga žalbi mora se voditi u svim objektima, prostorijama i na prostorima u kojima i na kojima se pružaju ugostiteljske usluge.

Iznimno od stava 1. ovoga člana jednu knjigu žalbi može voditi ugostitelj za više ugostiteljskih objekata vrste soba i/ili apartman, odnosno fizičko lice u domaćinstvu ili član seoskog domaćinstva za više smještajnih objekata vrste soba, apartman, kuća za odmor i kamp, koji su u istoj građevini ili neposrednoj blizini.

Član 6.

Knjiga žalbi se mora nalaziti na mjestu pristupačnom korisnicima ugostiteljskih usluga.

Na istaknutom mjestu u prostorijama i prostorima u kojima se pružaju ugostiteljske usluge mora se staviti obavijest, na jezicima iz člana 2. stava 1. ovoga pravilnika, da se vodi knjiga žalbi i gdje se nalazi.

Obavijest o vođenju knjige žalbi i o mjestu gdje se nalazi, mora se istaknuti i na cjenicima odnosno jelovnicima, te u "kućnom redu" na jezicima na kojima su sastavljeni.

Član 7.

Knjiga žalbi mora se čuvati najmanje godinu dana nakon njenog popunjenja.

Član 8.

Pravna i fizička lica iz člana 1. ovoga pravilnika dužna su odmah po stavljanju prigovora dati prvu kopiju prigovora iz knjige žalbi licu koje je stavilo prigovor, a drugu kopiju u roku od tri dana od dana izjavnog prigovora dostaviti nadležnoj turističko-ugostiteljskoj inspekciji.

Pravna i fizička lica iz člana 1. ovoga pravilnika dužna su odgovoriti na prigovor u roku od 15 dana od dana unošenja prigovora u knjigu žalbi, a kopiju odgovora istovremeno dostaviti nadležnoj turističko-ugostiteljskoj inspekciji.

Ako se u roku iz stava 2. ovoga člana ne odgovori na stavljeni prigovor, mora se najkasnije u roku od pet dana od dana isteka toga roka o tome izvijestiti nadležnu turističko-ugostiteljsku inspekciju s obrazloženjem zbog čega nije u roku odgovoreno.

Član 9.

Na stavljeni prigovor odgovorno lice može odgovoriti podnositelju prigovora i usmeno. Ako podnositelj prigovora prihvati usmeni odgovor, to će se zabilježiti i potvrditi potpisima odgovornog lica i podnosioca prigovora u rubrici "Primjedba" knjige žalbi, a kopiju zabilješke dostavit će nadležnoj turističko-ugostiteljskoj inspekciji.

Ako se prigovor ne može riješiti na način propisan stavom 1. ovoga člana, podnositelju prigovora mora se dopisom odgovoriti na način propisan članom 8. stavom 2. ovoga pravilnika

U rubrici "Primjedba" knjige žalbi upisuje se kratak sadržaj odgovora s oznakom broja i datuma dopisa.

Član 10.

Pismeni odgovor na podneseni prigovor sastavlja se na jeziku na kojem je napisan prigovor u knjizi žalbi, ili na engleskom, njemačkom, talijanskom i francuskom jeziku.

IV. PRIJELAZNE I ZAVRŠNE ODREDBE**Član 11.**

Danom stupanja na snagu ovoga pravilnika prestaje da važi Pravilnik o obliku, sadržaju i načinu vođenja knjige žalbe ("Službene novine Federacije BiH" broj: 23/96).

Član 12.

Ovaj pravilnik stupa na snagu osmoga dana od dana objavljivanja u "Službenim novinama Federacije BiH".

Broj 06/1-22-1-1121/10

14. juna 2010. godine

Sarajevo

Ministar

Dr. sc. Nevenko Herceg, s. r.

758

Na temelju članka 11. stavka 4. i članka 43. stavka 2. Zakona o ugostiteljskoj djelatnosti ("Službene novine Federacije BiH", broj 32/09), federalni ministar okoliša i turizma donosi

PRAVILNIK
O OBLIKU, SADRŽAJU I NAČINU VOĐENJA KNJIGE
GOSTIJU I POPISA GOSTIJU

I. OPĆA ODREDBA**Članak 1.**

Ovim pravilnikom propisuje se oblik, sadržaj i način vođenja knjige gostiju, koju su dužni voditi ugostitelji u ugostiteljskom objektu za smještaj, kao i oblik i sadržaj obrasca i način vođenja popisa gostiju koji su dužni voditi fizičke osobe koje pružaju ugostiteljsku uslugu smještaja u domaćinstvu, te članovi seljačkog domaćinstva koji pružaju ugostiteljske usluge smještaja u seljačkom domaćinstvu.

II. OBLIK, SADRŽAJ I NAČIN VOĐENJA KNJIGE GOSTIJU**Članak 2.**

- (1) Knjiga gostiju vodi se u obliku uvezane knjige ili u elektroničkom obliku.
- (2) Knjiga gostiju može se voditi za domaće i strane goste zajedno ili odvojeno.
- (3) U knjigu gostiju upisuju se sljedeći podaci:
 - redni broj prijave,
 - prezime i ime,
 - spol,
 - datum i mjesto rođenja,
 - adresa,
 - datum i vrijeme dolaska,
 - datum i vrijeme odlaska i
 - primjedba.
- (4) Za domaće goste upisuje se još i broj osobne iskaznice.
- (5) Za strane goste upisuju se još sljedeći podaci:
 - državljanstvo,
 - vrsta i broj putne isprave,
 - vrsta i broj vize,
 - datum dozvole boravka i
 - datum i mjesto ulaska u BiH.

Članak 3.

- (1) Knjiga gostiju koja se vodi u obliku uvezane knjige treba se čuvati najmanje dvije godine nakon što je popunjena.
- (2) Kad se knjiga gostiju vodi elektronički na osobnom računaru, po isteku kalendarske godine potrebno ju je ispisati i/ili pohraniti na odgovarajućem mediju i čuvati najmanje dvije godine.

III. OBLIK I SADRŽAJ OBRASCA I NAČIN VOĐENJA POPISA GOSTIJU**Članak 4.**

- (1) Popis gostiju vodi se u obliku uvezane knjige ili u elektroničkom obliku.
- (2) U popis gostiju upisuju se sljedeći podaci:
 - redni broj prijave,
 - prezime i ime,
 - broj osobne iskaznice ili putne isprave,
 - vrsta pružene usluge,
 - datum početka pružanja usluga,
 - datum prestanka pružanja usluga i
 - primjedba.
- (3) Kad se popis gostiju vodi u obliku uvezane knjige, na prednjoj stranici korica treba biti naziv "Popis gostiju", a na prvoj unutarnjoj stranici, na kojoj se ne upisuju podaci, treba biti upisano ime i prezime osobe na koju glasi rješenje o odobrenju za pružanje ugostiteljskih usluga u domaćinstvu odnosno seljačkom domaćinstvu.

Članak 5.

- (1) Popis gostiju koji se vodi u obliku uvezane knjige mora se čuvati najmanje dvije godine nakon što je knjiga popunjena.

- (2) Kad se popis gostiju vodi elektronički na osobnom računaru, po isteku kalendarske godine potrebno ga je ispisati i/ili pohraniti na odgovarajućem mediju i čuvati najmanje dvije godine.

IV. PRIJELAZNE I ZAVRŠNE ODREDBE**Članak 6.**

Danom stupanja na snagu ovoga pravilnika prestaje važiti Pravilnik o obliku, sadržaju i načinu vođenja knjige gostiju i popisa gostiju ("Službene novine Federacije BiH", broj 23/96).

Članak 7.

Ovaj pravilnik stupa na snagu osmoga dana od dana objave u "Službenim novinama Federacije BiH".

Broj 06/1-22-1-1122/10

14. lipnja 2010. godine

Sarajevo

Ministar

Dr. sc. **Nevenko Herceg**, v. r.

На основу члана 11. става 4. и члана 43. става 2. Закона о угоститељској дјелатности ("Службене новине Федерације БиХ", број 32/09), федерални министар околиша и туризма доноси

PRAVILNIK
O OBLIKU, SADRŽAJU I NAČINU VOĐENJA KNJIGE
GOSTIJU I POPISA GOSTIJU

I. ОПШТА ОДРЕДБА**Члан 1.**

Овим правилником прописује се облик, садржај и начин вођења књиге гостију, коју су дужни водити угоститељи у угоститељском објекту за смјештај, као и облик и садржај obrasca и начин вођења пописа гостију који су дужни водити физичка лица која пружају угоститељску услугу смјештаја у домаћинству, те чланови сељачког домаћинства који пружају угоститељске услуге смјештаја у сељачком домаћинству.

II. ОБЛИК, САДРЖАЈ И НАЧИН ВОЂЕЊА КЊИГЕ ГОСТИЈУ**Члан 2.**

- (1) Књига гостију води се у облику уvezane књиге или у електроничком облику.
- (2) Књига гостију може се водити за домаће и стране госте заједно или одвојено.
- (3) У књигу гостију уписују се следећи подаци:
 - редни број пријаве,
 - презиме и име,
 - пол,
 - датум и мјесто рођења,
 - адреса,
 - датум и вријеме доласка,
 - датум и вријеме одласка и
 - примједба.
- (4) За домаће госте уписује се још и број особне исказнице.
- (5) За стране госте уписују се још следећи подаци:
 - држављанство,
 - врста и број путне исправе,
 - врста и број визе,
 - датум дозволе боравка и
 - датум и мјесто уласка у БиХ.

Члан 3.

- (1) Књига гостију која се води у облику уvezane књиге треба се чувати најмање двије године након што је попуњена.
- (2) Кад се књига гостију води електронички на личном рачунару, по истеку календарске године потребно ју је исписати и/или похранити на одговарајућем медију и чувати најмање двије године.

PRAVILNIK
O UPISNICIMA UGOSTITELJSKIH OBJEKATA I O
UPISNICIMA O PRUŽANJU UGOSTITELJSKIH
USLUGA U DOMAĆINSTVU I SELJAČKOM
DOMAĆINSTVU

I. OPĆA ODREDBA

Članak 1.

Ovim pravilnikom propisuje se oblik, sadržaj i način vođenja Upisnika ugostiteljskih objekata koji se ne kategoriziraju, Upisnika ugostiteljskih objekata koji se kategoriziraju, Upisnika o pružanju ugostiteljskih usluga u domaćinstvu, Upisnika o pružanju ugostiteljskih usluga u seljačkom domaćinstvu i Upisnika objekata zatvorenog tipa (u daljnjem tekstu: upisnici).

II. OBLIK, SADRŽAJ I NAČIN VOĐENJA UPISNIKA

Članak 2.

- (1) Upisnici se vode u elektroničkom obliku.
- (2) Iznimno, upisnici koje vodi Federalno ministarstvo okoliša i turizma (u daljnjem tekstu: Ministarstvo) i općinsko, odnosno gradsko tijelo uprave nadležno za poslove ugostiteljstva, (u daljnjem tekstu: nadležno tijelo) ukoliko nisu osigurani uvjeti za vođenje upisnika u elektroničkom obliku, mogu se voditi u obliku uvezane knjige.
- (3) Upis u upisnike obavlja se po službenoj dužnosti temeljem rješenja Ministarstva odnosno nadležnog tijela.
- (4) U upisnik se upisuju podaci o ugostitelju, odnosno pružatelju ugostiteljskih usluga i podaci o ugostiteljskom objektu, odnosno objektu u domaćinstvu ili seljačkom domaćinstvu, navedeni u rješenju Ministarstva, odnosno nadležnog tijela, te broj i datum izdavanja rješenja.
- (5) Upisnik vode i u njega unose podatke službenici koje ovlasti rukovodilac Ministarstva odnosno nadležnog tijela (u daljnjem tekstu: ovlaštene osobe).
- (6) Upisnici su javne knjige.

Članak 3.

- (1) Kada se upisnik vodi u elektroničkom obliku, na odgovarajući medij pohranjuje se sigurnosna kopija upisnika, koja služi kao pričuvna kopija u slučaju oštećenja podataka iz upisa obrađenih u računalu.
- (2) Pričuvna kopija upisnika čuva se na odvojenom mjestu osiguranom od neovlaštenog pristupa i štetnih utjecaja (topline, vode i sl.).
- (3) Pričuvna kopija iz stavka 2. ovoga članka stvara se najmanje jednom tjedno za nove upise u upisnik i čuva se trajno.

Članak 4.

- (1) Ako se upisnik vodi u obliku uvezane knjige, listovi moraju biti numerirani.
- (2) Na naslovnoj stranici upisnika iz stavka 1. ovoga članka ispod naslova upisuje se broj knjige.
- (3) Odgovorna osoba Ministarstva odnosno nadležnog tijela prije prvog upisa ovjerava upisnik iz stavka 1. ovoga članka svojim potpisom i pečatom Ministarstva, odnosno nadležnog tijela. Ovjera se obavlja na način da se na unutarnjoj stranici korica upisnika upiše tekst koji glasi: "Ovaj Upisnik sadrži ukupno _____ stranica".

Članak 5.

Na svakoj stranici upisnika, u gornjem desnom uglu u odjeljak "upisni broj" upisuje se brojana oznaka pod kojom se obavlja upis.

Članak 6.

- (1) Podaci upisani u upisniku ne smiju se brisati niti ispravljati.
- (2) Iznimno od stavka 1. ovoga članka, ukoliko se upisnik vodi u elektroničkom obliku, manje pogreške ispravljaju se uz

naznaku datuma i imena ovlaštene osobe, a ako se radi o većim pogreškama cijeli upis se poništava upisivanjem na stranici upisa naznake "upis se poništava", uz datum ispravka i imenom ovlaštene osobe, a ponovni se upis vrši na prvoj slobodnoj stranici upisnika.

- (3) Iznimno od stavka 1. ovoga članka, ukoliko se upisnik vodi u obliku uvezane knjige, manje pogreške ispravljaju se uz naznaku datuma i potpisa ovlaštene osobe, te precrtavanjem pogreške vodoravnom crvenom crtom, a ako se radi o većim pogreškama cijeli upis se poništava upisivanjem na stranici upisa naznake "upis se poništava", uz datum ispravka i potpis ovlaštene osobe, te precrtavanjem stranice kosom crvenom crtom, a ponovni se upis vrši na prvoj slobodnoj stranici upisnika.

Članak 7.

- (1) Podaci o izmjenama koje su nastale nakon prvog upisa, a koje su utvrđene rješenjem Ministarstva, odnosno nadležnog tijela, upisuju se u upisnik u odjeljak "naknadni upisi" s naznakom da ranije upisani podaci prestaju važiti.
- (2) Kada se upisnik vodi u obliku uvezane knjige, a odjeljak naknadnih upisa je popunjen, upis se nastavlja na prvoj slobodnoj stranici upisnika na način da se prepisu svi važeći podaci iz odgovarajućih odjeljaka ranijeg upisa. Na obje stranice upisa upiše se sveza prijenosa upisom broja knjige i odgovarajuće stranice. Stranica s koje su podaci prepisani na novu stranicu upisnika precrtava se kosom crvenom crtom.
- (3) Prestanak važenja rješenja upisanog u upisnik upisuje se u odjeljak naknadnih upisa, s naznakom datuma upisa i imena ovlaštene osobe, ukoliko se upisnik vodi u elektroničkom obliku, a ukoliko se vodi u obliku uvezane knjige s naznakom datuma i potpisom ovlaštene osobe te precrtavanjem stranice s dvije kose crvene crte.

Članak 8.

U slučaju kada upisani ugostiteljski objekt promjeni vrstu temeljem rješenja Ministarstva odnosno nadležnog tijela, upis toga ugostiteljskog objekta obavlja se pod novim upisnim brojem.

III. PRIJELAZNE I ZAVRŠNE ODREDBE

Članak 9.

Danom stupanja na snagu ovoga Pravilnika prestaje važiti:

1. Pravilnik o obliku, sadržaju i načinu vođenja upisnika o minimalnim uvjetima i uvjetima za kategoriju ugostiteljskih objekata, te o obrascima zahtjeva ugostitelja i obliku, sadržaju i načinu vođenja upisnika o minimalnim uvjetima i uvjetima za kategoriju objekata za pružanje ugostiteljskih usluga građana u domaćinstvu, te o obrascima zahtjeva građana ("Službene novine Federacije BiH", broj 23/96)
2. Pravilnik o obrascu prijave i Upisniku o pružanju ugostiteljskih usluga u objektima zatvorenog tipa ("Službene novine Federacije BiH", broj 23/96).

Članak 10.

Ovaj Pravilnik stupa na snagu osmoga dana od dana objave u "Službenim novinama Federacije BiH".

Broj 06/1-22-1-1123/10

14. lipnja 2010. godine
Sarajevo

Ministar
Dr. sc. **Nevenko Herceg**, v. r.

На основу члана 4. става 6., члана 32. става 5. и члана 48. става 2. Закона о угоститељској дјелатности ("Службене новине Федерације БиХ", број 32/09), федерални министар околиша и туризма доноси

ПРАВИЛНИК

О УПИСНИЦИМА УГОСТИТЕЛСКИХ ОБЈЕКТА И О УПИСНИЦИМА О ПРУЖАЊУ УГОСТИТЕЛСКИХ УСЛУГА У ДОМАЋИНСТВУ И СЕЉАЧКОМ ДОМАЋИНСТВУ

I. ОПШТА ОДРЕДБА

Члан 1.

Овим Правилником прописује се облик, садржај и начин вођења Уписника угоститељских објеката који се не категоризирају, Уписника угоститељских објеката који се категоризирају, Уписника о пружању угоститељских услуга у домаћинству, Уписника о пружању угоститељских услуга у сељачком домаћинству и Уписника објеката затвореног типа (у даљњем тексту: уписници).

II. ОБЛИК, САДРЖАЈ И НАЧИН ВОЂЕЊА УПИСНИКА

Члан 2.

- (1) Уписници се воде у електроничком облику.
- (2) Изнимно, уписници које води Федерално министарство околиша и туризма (у даљњем тексту: Министарство) и опћински, односно градски орган управе надлежан за послове угоститељства, (у даљњем тексту: надлежни орган) уколико нису осигурани услови за вођење уписника у електроничком облику, могу се водити у облику увезане књиге.
- (3) Упис у уписнике обавља се по службеној дужности на основу рјешења Министарства односно надлежног органа.
- (4) У уписник се уписују подаци о угоститељу, односно пружатељу угоститељских услуга и подаци о угоститељском објекту, односно објекту у домаћинству или сељачком домаћинству, наведени у рјешењу Министарства, односно надлежног органа те број и датум издавања рјешења.
- (5) Уписник воде и у њега уносе податке службеници које овласти руководиоца Министарства односно надлежног органа (у даљњем тексту: овлаштена лица).
- (6) Уписници су јавне књиге.

Члан 3.

- (1) Када се уписник води у електроничком облику, на одговарајући медиј похрањује се сигурносна копија уписника, која служи као резервна копија у случају оштећења података из уписа обрађених у рачунару.
- (2) Архивирана копија уписника чува се на одвојеном мјесту осигураном од неовлаштеност приступа и штетних утјецаја (топлине, воде и сл.).
- (3) Архивирана копија из става 2. овога члана ствара се најмање једном тједно за нове уписе у уписник и чува се трајно.

Члан 4.

- (1) Ако се уписник води у облику увезане књиге, листови морају бити нумерирани.
- (2) На насловној страници уписника из става 1. овога члана испод наслова уписује се број књиге.
- (3) Одговорно лице Министарства односно надлежног органа прије првог уписа овјерава уписник из става 1. овога члана својим потписом и печатом Министарства, односно надлежног органа. Овјера се обавља на начин да се на унуташњој страници корица уписника упише текст који гласи: "Овај Уписник садржи укупно _____ страница".

Члан 5.

На свакој страници уписника, у горњем десном углу одјељак "уписни број" уписује се бројчана ознака под којом се обавља упис.

Члан 6.

- (1) Подаци уписани у уписнику не смију се брисати нити исправљати.
- (2) Изнимно од става 1. овога члана, уколико се уписник води у електроничком облику, мање погрешке исправљају се уз назнаку датума и имена овлашћених лица, а ако се ради о

већим погрешкама цијели упис се поништава уписивањем на страници уписа назнаке "упис се поништава", уз датум исправка и именом овлашћеног лица, а поновни се упис врши на првој слободној страници уписника.

- (3) Изнимно од става 1. овога члана, уколико се уписник води у облику увезане књиге, мање погрешке исправљају се уз назнаку датума и потписа овлашћеног лица, те прецртавањем погрешке водоравном црвеном цртом, а ако се ради о већим погрешкама цијели упис се поништава уписивањем на страници уписа назнаке "упис се поништава", уз датум исправка и потпис овлашћеног лица, те прецртавањем странице косом црвеном цртом, а поновни се упис врши на првој слободној страници уписника.

Члан 7.

- (1) Подаци о измјенама које су настале након првог уписа, а које су утврђене рјешењем Министарства, односно надлежног органа, уписују се у уписник у одјељак "накнадни уписи" с назнаком да раније уписани подаци престају важити.
- (2) Када се уписник води у облику увезане књиге, а одјељак накнадних уписа је попуњен, упис се наставља на првој слободној страници уписника на начин да се препишу сви важећи подаци из одговарајућих одјељака ранијег уписа. На обје странице уписа упише се веза пријеноса уписом броја књиге и одговарајуће странице. Страница с које су подаци преписани на нову страницу уписника прецртава се косом црвеном цртом.
- (3) Престанак важења рјешења уписаног у уписник уписује се у одјељак накнадних уписа, с назнаком датума уписа и имена овлашћених лица, уколико се уписник води у електроничком облику, а уколико се води у облику увезане књиге с назнаком датума и потписом овлашћеног лица те прецртавањем странице с двије косе црвене црте.

Члан 8.

У случају када уписани угоститељски објект промјени врсту на основу рјешења Министарства односно надлежног органа, упис тога угоститељског објекта обавља се под новим уписним бројем.

III. ПРЕЛАЗНЕ И ЗАВРШНЕ ОДРЕДБЕ

Члан 9.

Даном ступања на снагу овога Правилника престаје важити:

1. Правилник о облику, садржају и начину вођења уписника о минималним увјетима и увјетима за категорију угоститељских објеката, те о обрасцима захтјева угоститеља и облику, садржају и начину вођења уписника о минималним увјетима и увјетима за категорију објеката за пружање угоститељских услуга грађана у домаћинству, те о обрасцима захтјева грађана ("Службене новине Федерације БиХ", број 23/96)
2. Правилник о обрасцу пријаве и Уписнику о пружању угоститељских услуга у објектима затвореног типа ("Службене новине Федерације БиХ", број 23/96).

Члан 10.

Овај Правилник ступа на снагу осмога дана од дана објављивања у "Службеним новинама Федерације БиХ".

Број 06/1-22-1-1123/10

14. јуна 2010. године

Сарајево

Министар

Др sc. **Невенко Херцег**, с. р.

Na osnovu člana 4. stava 6., člana 32. stava 5. i člana 48. stava 2. Zakona o ugostiteljskoj djelatnosti ("Službene novine Federacije BiH", broj 32/09), federalni ministar okoliša i turizma, donosi

PRAVILNIK
O UPISNICIMA UGOSTITELJSKIH OBJEKATA I O
UPISNICIMA O PRUŽANJU UGOSTITELJSKIH
USLUGA U DOMAĆINSTVU I SELJAČKOM
DOMAĆINSTVU

I. OPĆA ODREDBA**Član 1.**

Ovim Pravilnikom propisuje se oblik, sadržaj i način vođenja Upisnika ugostiteljskih objekata koji se ne kategoriziraju, Upisnika ugostiteljskih objekata koji se kategoriziraju, Upisnika o pružanju ugostiteljskih usluga u domaćinstvu, Upisnika o pružanju ugostiteljskih usluga u seljačkom domaćinstvu i Upisnika objekata zatvorenog tipa (u daljnjem tekstu: upisnici).

II. OBLIK, SADRŽAJ I NAČIN VOĐENJA UPISNIKA**Član 2.**

- (1) Upisnici se vode u elektroničkom obliku.
- (2) Iznimno, upisnici koje vodi Federalno ministarstvo okoliša i turizma (u daljnjem tekstu: Ministarstvo) i općinski, odnosno gradski organ uprave nadležan za poslove ugostiteljstva, (u daljnjem tekstu: nadležni organ) ukoliko nisu osigurani uslovi za vođenje upisnika u elektroničkom obliku, mogu se voditi u obliku uvezane knjige.
- (3) Upis u upisnike obavlja se po službenoj dužnosti na osnovu rješenja Ministarstva odnosno nadležnog organa.
- (4) U upisnik se upisuju podaci o ugostitelju, odnosno pružatelju ugostiteljskih usluga i podaci o ugostiteljskom objektu, odnosno objektu u domaćinstvu ili seljačkom domaćinstvu, navedeni u rješenju Ministarstva, odnosno nadležnog organa te broj i datum izdavanja rješenja.
- (5) Upisnik vode i u njega unose podatke službenici koje ovlasti rukovodilac Ministarstva odnosno nadležnog organa (u daljnjem tekstu: ovlaštena lica).
- (6) Upisnici su javne knjige.

Član 3.

- (1) Kada se upisnik vodi u elektroničkom obliku, na odgovarajući medij pohranjuje se sigurnosna kopija upisnika, koja služi kao rezervna kopija u slučaju oštećenja podataka iz upisa obrađenih u računaru.
- (2) Arhivirana kopija upisnika čuva se na odvojenom mjestu osiguranom od neovlaštenog pristupa i štetnih utjecaja (topline, vode i sl.).
- (3) Arhivirana kopija iz stava 2. ovoga člana stvara se najmanje jednom tjedno za nove upise u upisnik i čuva se trajno.

Član 4.

- (1) Ako se upisnik vodi u obliku uvezane knjige, listovi moraju biti numerirani.
- (2) Na naslovnoj stranici upisnika iz stava 1. ovoga člana ispod naslova upisuje se broj knjige.
- (3) Odgovorno lice Ministarstva odnosno nadležnog organa prije prvog upisa ovjerava upisnik iz stava 1. ovoga člana svojim potpisom i pečatom Ministarstva, odnosno nadležnog organa. Ovjera se obavlja na način da se na untašnjoj stranici korica upisnika upiše tekst koji glasi: "Ovaj Upisnik sadrži ukupno _____ stranica".

Član 5.

Na svakoj stranici upisnika, u gornjem desnom uglu u odjeljak "upisni broj" upisuje se brojeana oznaka pod kojom se obavlja upis.

Član 6.

- (1) Podaci upisani u upisniku ne smiju se brisati niti ispravljati.
- (2) Iznimno od stava 1. ovoga člana, ukoliko se upisnik vodi u elektroničkom obliku, manje pogreške ispravljaju se uz

naznaku datuma i imena ovlaštenih lica, a ako se radi o većim pogreškama cijeli upis se poništava upisivanjem na stranici upisa naznake "upis se poništava", uz datum ispravka i imenom ovlaštenog lica, a ponovni se upis vrši na prvoj slobodnoj stranici upisnika.

- (3) Iznimno od stava 1. ovoga člana, ukoliko se upisnik vodi u obliku uvezane knjige, manje pogreške ispravljaju se uz naznaku datuma i potpisa ovlaštenog lica, te precrtavanjem pogreške vodoravnim crvenom crtom, a ako se radi o većim pogreškama cijeli upis se poništava upisivanjem na stranici upisa naznake "upis se poništava", uz datum ispravka i potpis ovlaštenog lica, te precrtavanjem stranice kosom crvenom crtom, a ponovni se upis vrši na prvoj slobodnoj stranici upisnika.

Član 7.

- (1) Podaci o izmjenama koje su nastale nakon prvog upisa, a koje su utvrđene rješenjem Ministarstva, odnosno nadležnog organa, upisuju se u upisnik u odjeljak "naknadni upisi" s naznakom da ranije upisani podaci prestaju važiti.
- (2) Kada se upisnik vodi u obliku uvezane knjige, a odjeljak naknadnih upisa je popunjen, upis se nastavlja na prvoj slobodnoj stranici upisnika na način da se prepisu svi važeći podaci iz odgovarajućih odjeljaka ranijeg upisa. Na obje stranice upisa upiše se veza prijenosa upisom broja knjige i odgovarajuće stranice. Stranica s koje su podaci prepisani na novu stranicu upisnika precrtava se kosom crvenom crtom.
- (3) Prestanak važenja rješenja upisanog u upisnik upisuje se u odjeljak naknadnih upisa, s naznakom datuma upisa i imena ovlaštenih lica, ukoliko se upisnik vodi u elektroničkom obliku, a ukoliko se vodi u obliku uvezane knjige s naznakom datuma i potpisom ovlaštenog lica te precrtavanjem stranice s dvije kose crvene crte.

Član 8.

U slučaju kada upisani ugostiteljski objekt promjeni vrstu na osnovu rješenja Ministarstva odnosno nadležnog organa, upis toga ugostiteljskog objekta obavlja se pod novim upisnim brojem.

III. PRIJELAZNE I ZAVRŠNE ODREDBE**Član 9.**

Danom stupanja na snagu ovoga Pravilnika prestaje važiti:

1. Pravilnik o obliku, sadržaju i načinu vođenja upisnika o minimalnim uvjetima i uvjetima za kategoriju ugostiteljskih objekata, te o obrascima zahtjeva ugostitelja i obliku, sadržaju i načinu vođenja upisnika o minimalnim uvjetima i uvjetima za kategoriju objekata za pružanje ugostiteljskih usluga građana u domaćinstvu, te o obrascima zahtjeva građana ("Službene novine Federacije BiH" broj 23/96)
2. Pravilnik o obrascu prijave i Upisniku o pružanju ugostiteljskih usluga u objektima zatvorenog tipa ("Službene novine Federacije BiH" broj 23/96).

Član 10.

Ovaj Pravilnik stupa na snagu osmoga dana od dana objavljivanja u "Službenim novinama Federacije BiH".

Broj 06/I-22-1-1123/10

14. juna 2010. godine

Sarajevo

Ministar

Dr. sc. Nevenko Herceg, s. r.

URED VLADE FEDERACIJE
BOSNE I HERCEGOVINE

Na temelju članka 24c. Uredbe o dopuni Uredbe o metodologiji za pripremu programa i izradu početne bilance poduzeća za privatizaciju ("Službene novine Federacije BiH", broj 32/10), a u svezi s člankom 91. stavak 1. Poslovnika o radu Vlade Federacije Bosne i Hercegovine-Pročišćeni tekst ("Službene novine Federacije BiH", br. 6/10 i 37/10), Ured Vlade

Federacije Bosne i Hercegovine za zakonodavstvo i usklađenost sa propisima Europske unije utvrdio je Pročišćeni tekst Uredbe o metodologiji za pripremu programa i izradu početne bilance poduzeća za privatizaciju, kako slijedi:

UREDBA

O METODOLOGIJI ZA PRIPREMU PROGRAMA I IZRADU POČETNE BILANCE PODUZEĆA ZA PRIVATIZACIJU

(Pročišćeni tekst)

I. TEMELJNE ODREDBE

Članak 1.

Ovom uredbom uređuje se postupak pripreme, sadržaj programa privatizacije poduzeća (u daljem tekstu: program), postupak izrade početne bilance i postupak odobravanja programa i početne bilance sukladno Zakonu o privatizaciji poduzeća (u daljnjem tekstu: Zakon).

Članak 2.

Poduzeća iz članka 1. Zakona, osim poduzeća iz članka 26. stavak 1. točka a) Zakona, dužna su pripremiti program, sukladno Zakonu i ovoj uredbi.

Kada je privatizacija uvjetovana podjelom poduzeća na više samostalnih tehnokonomskih cjelina, poduzeće na temelju usvojenog plana podjele, priprema programe privatizacije i početne bilance stanja tehnokonomskih cjelina i dostavlja nadležnoj agenciji za privatizaciju (u daljnjem tekstu: agencija) na usvajanje.

Članak 3.

Poduzeće dostavlja program kantonalnoj agenciji za privatizaciju na čijem području je sjedište poduzeća (u daljnjem tekstu: kantonalna agencija), osim ako je ovom uredbom, sukladno zakonu, utvrđeno drugačije

Poduzeće iz članka 3. Zakona dostavlja program agenciji za privatizaciju utvrđenoj odlukom Vlade Federacije BiH.

Poduzeće iz članka 6. alineja 1. Zakona o agenciji za privatizaciju ("Službene novine Federacije BiH", br. 18/96 i 2/02) program dostavlja Agenciji za privatizaciju u Federaciji BiH (u daljnjem tekstu: Agencija).

II. PRIPREMA PROGRAMA

Članak 4.

Poduzeće priprema program na temelju aktivne podbilance stanja utvrđene u okviru početne bilance stanja, sukladno posebnom zakonu i metodologiji.

Poduzeće je dužno u programu iskazati vrijednost većinskog ili isključivog vlasničkog uloga koji ima u drugom poduzeću, na temelju prethodno sačinjene početne bilance stanja tog poduzeća.

Članak 5.

Ukoliko u aktivnoj podbilanci stanja poduzeća u ukupnom kapitalu s 50% ili više sudjeluje kapital čiji vlasnik nije fizička ili pravna osoba (u daljnjem tekstu: državni/društveni kapital), poduzeće priprema program putem prodaje imovine i/ili dionica, odnosno udjela poduzeća.

Ukoliko u aktivnoj podbilanci stanja poduzeća u ukupnom kapitalu državni/društveni kapital sudjeluje s manje od 50%, o prodaji dionica na temelju državnog/društvenog kapitala odlučuje agencija.

Poduzeće iz stavka 2. ovog članka dužno je agenciji dostaviti početnu bilancu stanja s informacijama i ispravama iz članka 18. toč. 1, 2, 5, 11. i 13. ove uredbe, kao i privremena pravila dioničkog društva iz članka 10. stavak 5. ove uredbe, najkasnije u roku iz članka 7. stavak 1. Zakona.

Članak 6.

Poduzeće koje se nalazi u postupku privatizacije u cilju pribavljanja dodatnog kapitala može izvršiti povećanje

temelnog kapitala u stvarima, pravima i novcu, kao i provesti postupak konverzije duga u kapital u cilju smanjenja obveza poduzeća.

Radnje iz stavka 1. ovog članka provode se na temelju odluke agencije uz prethodno pribavljeno mišljenje resornog ministarstva i suglasnost nadležne vlade.

Agencija će propisati način provođenja aktivnosti iz st. 1. i 2. ovog članka u roku od 30 dana od dana stupanja na snagu Uredbe o izmjenama i dopunama Uredbe o metodologiji za izradu programa i pripremu početne bilance poduzeća za privatizaciju ("Službene novine Federacije BiH", broj 73/06).

Članak 7.

Ukoliko poduzeće iz članka 4. stavak 2. ove uredbe u programu predviđa prodaju vlasničkog uloga u drugom poduzeću, dužno je u programu predložiti način prodaje tog uloga.

III. SADRŽAJ PROGRAMA

Članak 8.

Program obvezatno sadrži:

- 1) temeljne informacije o poduzeću;
- 2) informacije o pravnom statusu poduzeća;
- 3) podatke o strukturi kapitala poduzeća;
- 4) dokumentaciju o vlasništvu na nekretninama;
- 5) informacije o vlasničkom sudjelovanju u drugim poduzećima;
- 6) temeljne podatke o financijskom poslovanju;
- 7) podatke o broju i strukturi uposlenih;
- 8) ispunjavanje obveza iz zaštite okoliša;
- 9) prijedlog metoda privatizacije;
- 10) način prodaje i način plaćanja;
- 11) privremena pravila dioničkog društva i
- 12) prezime i ime osobe odgovorne za dodatne informacije.

Članak 9.

Temeljne informacije o poduzeću obvezatno uključuju: naziv poduzeća, sjedište poduzeća, broj jedinstvenog matičnog registra poduzeća, šifru djelatnosti poduzeća prema Standardnoj klasifikaciji djelatnosti, i opis pretežne djelatnosti poduzeća.

Članak 10.

Informacije o pravnom statusu poduzeća obvezatno uključuju podatke o obliku organiziranja i upisa u sudski registar poduzeća.

Ukoliko u vrijeme pripreme programa poduzeće nije organizirano u obliku dioničkog društva, odnosno društva s ograničenom odgovornošću, dužno je donijeti odluku o organiziranju u jedan od navedenih oblika.

Određbe čl. 14. i 49. Zakona o poduzećima ("Službene novine Federacije BiH", br. 2/95 i 8/96), o najmanjem broju osnivača dioničkog društva, odnosno društva s ograničenom odgovornošću ne primjenjuju se na odluku o transformaciji iz stavka 2. ovog članka.

Promjena oblika organiziranja na temelju odluke iz stavka 2. ovog članka upisuje se u sudski registar poslije okončanja postupka privatizacije, na temelju rješenja iz članka 38. Zakona.

Poduzeće koje je organizirano u obliku dioničkog društva, odnosno koje o tome donosi odluku u smislu stavka 2. ovog članka, u okviru pripreme programa dužno je donijeti privremena pravila dioničkog društva, kojim se uređuju prava dioničara, način odlučivanja na skupštini dioničara izravno ili po ovlaštenju, i zaštita prava dioničara s manjinskim sudjelovanjem u vlasništvu.

Obvezne čimbenike privremenih pravila iz stavka 5. ovog članka utvrđuje Agencija.

Članak 11.

Informacije o strukturi kapitala uključuju:

- 1) ukupan iznos kapitala, odnosno osnovne glavnice poduzeća;

- 2) broj i nominalnu vrijednost postojećih dionica, odnosno udjela;
- 3) popis postojećih dioničara, odnosno vlasnika udjela i pojedinačno sudjelovanje u osnovnoj glavnici;
- 4) iznos državnog/društvenog kapitala i njegovo sudjelovanje u ukupnom kapitalu.

Podaci iz stavka 1. toč. 2. i 3. ovog članka utvrđuju se na temelju rezultata revizije izvršene po Uredbi o reviziji prethodno izvršene vlasničke transformacije ("Službene novine Federacije BiH", br. 1/98 i 16/99).

Za dionice na temelju državnog/društvenog kapitala poduzeća iz članka 26. Zakona i vlasničkih uloga poduzeća iz članka 1. Zakona u drugom poduzeću, koje se prodaju u postupku male privatizacije u smislu odredaba čl. 26. do 28. Zakona, poduzeće je dužno utvrditi nominalnu vrijednost u konvertibilnim markama (u daljnjem tekstu: KM), zaokruženu na stotine, s tim da ne može biti veća od 1000 KM.

Za dionice na temelju državnog/društvenog kapitala poduzeća iz članka 1. Zakona, koje se prodaju putem javne ponude dionica, broj i nominalna vrijednost utvrđuje se po okončanju postupka prodaje.

Članak 12.

Poduzeće je dužno u programu navesti podatke o: vlasništvu na nekretninama, pravu zakupa trećih osoba na nekretninama u vlasništvu poduzeća, pravu zakupa u korist poduzeća na tuđim nekretninama, te broju i ukupnoj površini stanova u vlasništvu poduzeća.

Članak 13.

Poduzeće je dužno u programu navesti podatke o ulozima u drugim poduzećima u zemlji i/ili inozemstvu, utemeljenim samostalno ili s drugim domaćim i/ili stranim partnerima, neovisno o obimu sudjelovanja u vlasništvu.

Članak 14.

Program sadrži slijedeće informacije o finansijskom poslovanju:

- 1) ukupan prihod, ukupan rashod, dobit ili gubitak u posljednje dvije godine;
- 2) obveze po zajmovima, sa iznosima i rokom otplate uključujući neplaćene obroke i kamate, i
- 3) vrijednost investicija u tijeku.

U slučaju ako programom predlaže prodaju stalnih sredstava čija vrijednost sudjeluje s više od 60% u ukupnoj vrijednosti imovine u početnoj bilanci stanja, poduzeće je dužno u program uključiti i specifikaciju obveza prema vjerovnicima.

Članak 15.

Program sadrži podatke o ukupnom broju uposlenih u poduzeću, njihovoj strukturi po kvalifikacijama i stažu osiguranja, broju djelatno angažiranih i broju djelatnika koji nisu raspoređeni i djelatno angažirani (u statusu "čekanja").

Članak 16.

Poduzeće u programu predlaže metodu privatizacije, sukladno redosljedu metoda privatizacije utvrđenim odredbama čl. 11. do 19. Zakona.

Članak 17.

Način plaćanja prigodom prodaje imovine i/ili dionica, odnosno udjela u postupku male privatizacije i javne ponude dionica poduzeće u programu utvrđuje sukladno odredbama članka 28. Zakona i pravilima prodaje iz članka 37. Zakona.

Članak 18.

Uz program, poduzeće obvezatno sačinjava i agenciji dostavlja dokumentacijsku osnovu, koju čine:

- 1) rješenja o upisu u sudski registar svih promjena od 1989. godine;
- 2) posljednju obavjest o razvrstavanju poduzeća u jedinstvenom matičnom registru;
- 3) rješenja o upisu u sudski registar i odluke, odnosno ugovori o osnutku poduzeća u zemlji i inozemstvu,

utemeljenih samostalno ili sa drugim domaćim ili stranim osobama, neovisno o obimu sudjelovanja u vlasništvu;

- 4) odluka o promjeni oblika organiziranja i privremena pravila dioničkog društva iz članka 10. ove uredbe;
- 5) rješenje o reviziji transformacije vlasništva izvršene otkupom internih dionica;
- 6) spisak dioničara, odnosno vlasnika udjela, s pojedinačnim sudjelovanjem u kapitalu poduzeća;
- 7) izvodi iz zemljišnih knjiga za nekretnine u vlasništvu poduzeća;
- 8) izvodi iz zemljišnih knjiga, odnosno rješenja o hipotekama upisanim na nekretnine u vlasništvu poduzeća, s podacima i ispravama o osnovi i visini duga osiguranog hipotekom;
- 9) izvodi iz zemljišnih knjiga, odnosno rješenja o hipotekama upisanim u korist poduzeća na tuđe nekretnine, s podacima i ispravama o osnovi i visini tražbine osigurane hipotekom;
- 10) ugovori o zakupu nekretnina i opreme koje je poduzeće zaključilo kao zakupodavatelj ili zakupoprimateelj;
- 11) evidencija stanova u vlasništvu poduzeća;
- 12) pregled strukture uposlenih po kvalifikacijama i stažu osiguranja;
- 13) bilanca stanja i bilanca uspjeha za posljednje dvije godine;
- 14) ugovori o zajmovima sa anuitetskim planom otplate i garancije banaka.

IV. IZRADA POČETNE BILANCE

Članak 19.

Poduzeće priprema početnu bilancu stanja sukladno odredbama Zakona o početnoj bilanci stanja poduzeća i banaka ("Službene novine Federacije BiH", br. 12/98, 40/99, 47/06, 38/08 i 65/09)) i odredbama ove uredbe, osim općina koje privatiziraju poslovne prostore temeljem članka 29. Zakona.

Članak 20.

Dokumentacijski temelj za izradu početne bilance poduzeća čine knjigovodstveni dokumenti sukladno Zakonu o računovodstvu ("Službene novine Federacije BiH", br. 2/95 i 12/98).

Agencija ima pravo uvida u knjigovodstvenu dokumentaciju iz stavka 1. ovog članka.

U početnoj bilanci iskazuju se rezultati revizije prethodno izvršene vlasničke transformacije, sukladno Uredbi o reviziji prethodno izvršene vlasničke transformacije

Članak 21.

Poduzeće je dužno za iznos nenominiranog kapitala uvećati, a za iznos neraspoređenog gubitka umanjiti ostale oblike kapitala, srazmjerno sudjelovanju u ukupnom kapitalu.

Članak 22.

Poduzeće je dužno vrijednost obveza prema bankama na temelju inozemnih kredita dobivenih prije 31. 3. 1992. godine iskknjžiti iz bilance i za taj iznos uvećati državni/društveni kapital.

Članak 23.

Poduzeće je dužno procijeniti vrijednost zemljišta iz članka 3. stavak 4. Zakona o početnoj bilanci stanja poduzeća i banaka, sukladno odredbama Računovodstvenih normi 1-Stalna sredstva u obliku stvari ("Službene novine Federacije BiH", broj 2/95), i za iznos povećanja vrijednosti uvećati državni/društveni kapital.

Upis promjene prava vlasništva na nekretninama sa izgrađenim građevnim zemljištem, u smislu stavka 1. ovog članka, ne smatra se prometom nekretnina.

Članak 24.

Općina je dužna procijeniti vrijednost poslovnih prostora iz članka 29. Zakona sukladno odredbama Računovodstvenih normi 1- Stalna sredstva u obliku stvari, a što predstavlja polazni temelj za utvrđivanje početne cijene za privatizaciju.

Članak 25.

Poduzeće je dužno iz početne bilance isknjižiti vrijednost obveza po kreditima domaćih banaka sa stupnjom naplativosti manjim od 50% i za taj iznos uvećati državni/društveni kapital.

Radnje iz stavka 1. ovog članka poduzeće provodi temeljem pismene obavijesti banke.

Članak 26.

Poduzeće je dužno isknjižiti dionički kapital u bankama u Federaciji Bosne i Hercegovine (u daljnjem tekstu: Federacija) i za taj iznos umanjiti državni/društveni kapital.

Članak 27.

Poduzeće je dužno utvrditi saldo tražbina od Federacije temeljem isporuka gotovih proizvoda, repromaterijala i opreme i obveza poduzeća prema Federaciji po osnovi neisplaćenih carina, poreza, doprinosa i finansijskih pozajmica.

Dugovni saldo iz stavka 1. ovog članka poduzeće će isknjižiti i za taj iznos umanjiti državni/društveni kapital.

Potražni saldo iz stavka 1. ovog članka poduzeće će isknjižiti i za taj iznos uvećati državni/društveni kapital.

Članak 28.

Poduzeće je dužno utvrditi saldo tražbina i obveza nastalih do 31. 3. 1992. godine u odnosima s pravnim i fizičkim osobama sa područja drugih republika bivše SFRJ i Republike Srpske.

Dugovni saldo iz stavka 1. ovog članka poduzeće će isknjižiti i za taj iznos umanjiti iznos kapitala, srazmjerno sudjelovanju pojedinih oblika kapitala u ukupnom kapitalu.

Potražni saldo iz stavka 1. ovog članka poduzeće će isknjižiti i za taj iznos uvećati iznos kapitala, srazmjerno sudjelovanju pojedinih oblika kapitala u ukupnom kapitalu.

Članak 29.

Poduzeće je dužno iz poslovnih knjiga isknjižiti stvari koje nisu u posjedu, odnosno pod kontrolom poduzeća i za taj iznos umanjiti iznos kapitala, srazmjerno sudjelovanju pojedinih oblika kapitala u ukupnom kapitalu.

Ako kapital poduzeća nije dostatan za isknjižavanje stvari iz stavka 1. ovog članka, isknjižavanje se vrši na teret poduzeća, prema sljedećem redoslijedu:

- dugoročne obveze prema poduzećima u isključivom državnom/društvenom vlasništvu;
- dugoročne obveze prema bankama iz članka 3. stavak 1. Zakona o privatizaciji banaka ("Službene novine Federacije BiH", br. 12/98, 29/00, 37/01 i 33/02), osim obveza temeljem kredita dobivenih od međunarodnih institucija posredstvom domaćih banaka;
- ostale dugoročne obveze.

Članak 30.

Poduzeće je dužno iz poslovnih knjiga isknjižiti iznos ratne štete na stalnim i obrtnim sredstvima i za taj iznos umanjiti iznos kapitala, srazmjerno sudjelovanju pojedinih oblika kapitala u ukupnom kapitalu.

Ako kapital poduzeća nije dostatan za isknjižavanje stvari iz stavka 1. ovog članka, isknjižavanje se vrši na teret obveza poduzeća, prema sljedećem redoslijedu:

- dugoročne obveze prema poduzećima u isključivom državnom/društvenom vlasništvu;
- dugoročne obveze prema bankama iz članka 3. stavak 1. Zakona o privatizaciji banaka osim obveza na temelju kredita dobivenih od međunarodnih institucija posredstvom domaćih banaka;
- ostale dugoročne obveze.

Članak 31.

Poduzeće je dužno iz poslovnih knjiga isknjižiti knjigovodstvenu vrijednost stanova na kojima postoji stanarsko pravo, na teret državnog/društvenog kapitala.

Članak 32.

Ako je prema ranijim propisima poduzeće izvršilo isknjižavanje stavki iz pasivne i neutralne podbilance i

evidentiralo ih u izvanbilančnu evidenciju, isknjižavanje se vrši iz izvanbilančne evidencije.

Članak 33.

Poduzeće je dužno agenciji dostaviti korigiranu Aktivnu podbilancu ako je vršilo prodaju stvari i prava sadržanih u Pasivnoj podbilanci.

Iznos dobiven od prodaje iz stavka 1. ovog članka poduzeće knjiži obrnuto od isknjižavanja.

Članak 34.

Ukoliko se do prihvatanja početne bilance od strane agencije, ne naplate iskazane tražbine u Aktivnoj podbilanci kojima je rok naplate istekao, iskazuju se kao sumnjive ili sporne tražbine sukladno Računovodstvenim normama 5-Kratkoročne tražbine i razgraničenja.

Po odobravanju programa poduzeće isknjižava sumnjive ili sporne tražbine.

Članak 35.

Osobe koje nisu izmirile obveze iz članka 34. ove uredbe ne mogu sudjelovati u kupnji imovine, udjela ili dionica poduzeća koja se privatiziraju na teritoriju Federacije sve do potpunog izmirenja svojih obveza.

Članak 36.

Novčana sredstva, naplaćena na temelju sumnjivih ili spornih tražbina iz članka 34. ove uredbe, do početka realizacije programa pripadaju poduzeću.

Novčana sredstva, naplaćena na temelju sumnjivih ili spornih tražbina iz članka 34. ove uredbe, poslije početka realizacije programa pripadaju agenciji.

Članak 37.

Poduzeće je dužno agenciji dostaviti korigiranu Aktivnu podbilancu ako je vršilo prodaju sukladno članku 26. stavak 1. toč. b) i c) Zakona.

Članak 38.

Iznimno od odredaba točke 1.8. Računovodstvenih normi 1-Stalna sredstva u obliku stvari, prihodi manji od neotpisane vrijednosti stalnog sredstva prodatog u postupku privatizacije, sukladno članku 26. stavak 1. toč. b) i c) i članku 28. Zakona, ne terete neposredne rashode.

Za razliku prihoda i knjigovodstvene vrijednosti stalnog sredstva iz stavka 1. ovog članka umanjuje se državni/društveni kapital.

V. ODOBRAVANJE PROGRAMA I POČETNE BILANCE

Članak 39.

Ukoliko je program pripremljen sukladno Zakonu i ovoj uredbi, agencija donosi rješenje o odobravanju programa i dostavlja ga poduzeću.

Rješenjem iz stavka 1. ovog članka agencija osobito utvrđuje:

1. iznos državnog/društvenog kapitala koji se privatizira;
2. način prodaje državnog/društvenog kapitala, sukladno pravilima iz članka 37. Zakona;
3. način plaćanja.

Rješenjem iz stavka 1. ovog članka, agencija može utvrditi način prodaje i način plaćanja drugačiji od predloženog u programu, pri čemu je dužna navesti razloge za takvu odluku.

Članak 40.

Ukoliko program ne sadrži sve čimbenike iz čl. 9. do 17. ove uredbe, ili isprave iz članka 18. ove uredbe, agencija će rješenjem naložiti poduzeću ispravku ili dopunu programa.

Poduzeće je dužno dostaviti agenciji program dopunjen sukladno rješenju iz stavka 1. ovog članka, u roku od 15 dana od dana primitka rješenja.

Ukoliko poduzeće ne dostavi agenciji program dopunjen sukladno stavku 2. ovog članka, agencija će donijeti rješenje o odbijanju programa i o tome obavijestiti ovlašteno ministarstvo.

Agencija neće donijeti rješenje o odbijanju programa, ako poduzeće nije u mogućnosti dostaviti dokumentacijski temelj iz članka 18. točka 7) ove uredbe, s tim da se postupak dokazivanja vlasništva mora završiti do okončanja privatizacije poduzeća, odnosno do izdavanja rješenja o izvršenoj privatizaciji iz članka 38. Zakona, kod poduzeća koja se prodaju putem Javne ponude dionica.

Članak 41.

Ukoliko ocijeni da predloženi program ne osigurava postizanje najpovoljnijih ukupnih učinaka privatizacije poduzeća, agencija odbit će program rješenjem, u kojem je dužna navesti razloge odbijanja i o tome izvijestiti ovlašteno ministarstvo.

U slučaju iz članka 40. stavak 3. i stavka 1. ovog članka, agencija je dužna donijeti odluku o načinu privatizacije poduzeća, sukladno članku 10. Zakona.

Članak 42.

Ukoliko početna bilanca poduzeća ne sadrži čimbenike utvrđene zakonom i ovom uredbom, agencija će pismeno obavijestiti poduzeće o nedostacima i potrebitim ispravkama i dopunama, u roku od 15 dana od dana predaje početne bilance.

Poduzeće je dužno u roku od 15 dana od dana primitka obavijesti iz stavka 1. ovog članka dostaviti agenciji ispravke i dopune početne bilance.

Članak 43.

U slučaju kada agencija utvrdi da početna bilanca poduzeća nije izradjena na temelju odgovarajućih knjigovodstvenih dokumenata sukladno zakonu i ovoj uredbi, donijet će rješenje o odbijanju početne bilance u roku od 60 dana od dana predaje početne bilance.

Poduzeće je dužno u roku od 15 dana od dana primitka rješenja iz stavka 1. ovog članka dostaviti agenciji novu početnu bilancu stanja.

VI. KAZNENE ODREDBE

Članak 44.

Novčanom kaznom u iznosu od 1.000 do 10.000 KM kaznit će se za gospodarski prijestup poduzeće ako:

- 1) agenciji ne dostavi program u roku iz članka 7. Zakona;
- 2) ne postupi po rješenju agencije iz članka 21. stavak 2. ove uredbe.

Za gospodarski prijestup iz stavka 1. ovog članka kaznit će se i odgovorna osoba u poduzeću novčanom kaznom u iznosu od 500 do 2.000 KM.

Članak 45.

Do puštanja u opticaj konvertibilne marke (KM), novčane kazne propisane ovom uredbom mogu se plaćati u DEM ili protuvrijednosti valuta koje se rabe u platnom prometu Federacije, po središnjem tečaju koji utvrđuju i objavljuju ovlaštene finansijske institucije, na dan plaćanja.

VII. PRIJELAZNE I ZAVRŠNE ODREDBE

Članak 46.

Agencija za privatizaciju u Federaciji BiH donijet će napatuk kojim će utvrditi obvezne čimbenike privremenih pravila iz članka 10. stavak 6. ove uredbe u roku od 30 dana od dana stupanja na snagu Uredbe o metodologiji za pripremu programa i izradu početne bilance poduzeća za privatizaciju ("Službene novine Federacije BiH", broj 10/98).

Članak 47.

Poduzeće iz članka 3. stavak 1. Zakona o početnoj bilanci stanja poduzeća i banaka izrađuje konačnu početnu bilancu u roku od 30 dana nakon provedenog postupka revizije sukladno Uredbi o načinu raspolaganja spornom imovinom kada dva ili više poduzeća u svojim početnim bilancama iskazuju ista prava, iste stvari, iste obveze i isti kapital i o načinu i postupku revizije tih poduzeća.

Članak 48.

Ovlašćuje se Agencija za privatizaciju u Federaciji BiH da propiše oblik i sadržaj obrazaca za iskazivanje podataka iz početne bilance u roku od sedam dana od dana stupanja na snagu Uredbe o izmjenama i dopunama Uredbe o metodologiji za pripremu programa i izradu početne bilance poduzeća za privatizaciju ("Službene novine Federacije BiH", broj 26/98).

Članak 49.

Pročišćeni tekst Uredbe o metodologiji za pripremu programa i izradu početne bilance poduzeća za privatizaciju obuhvaća: Uredbu o metodologiji za pripremu programa i izradu početne bilance poduzeća za privatizaciju ("Službene novine Federacije BiH", broj 10/98), Uredbu o izmjenama i dopunama Uredbe o metodologiji za pripremu programa i izradu početne bilance poduzeća za privatizaciju ("Službene novine Federacije BiH", broj 26/98), Uredbu o dopuni Uredbe o metodologiji za pripremu programa i izradu početne bilance poduzeća za privatizaciju ("Službene novine Federacije BiH", broj 49/99), Uredbu o dopuni Uredbe o metodologiji za pripremu programa i izradu početne bilance poduzeća za privatizaciju ("Službene novine Federacije BiH", broj 40/00), Uredbu o izmjenama i dopunama Uredbe o metodologiji za pripremu programa i izradu početne bilance poduzeća za privatizaciju ("Službene novine Federacije BiH", broj 73/06) i Uredbu o dopuni Uredbe o metodologiji za pripremu programa i izradu početne bilance poduzeća za privatizaciju ("Službene novine Federacije BiH", broj 32/10), u kojima je naznačen dan stupanja na snagu tih uredbi

Direktor

Ureda Vlade Federacije Bosne i Hercegovine za zakonodavstvo i usklađenost sa propisima

Europske unije
Željko Siladi, v. r.

Broj 03-02/2-19-370-3/10
 30. lipnja 2010. godine
 Sarajevo

На основу члана 24ц. Уредбе о допуни Уредбе о методологији за припрему програма и изradу почетног биланса предузећа за приватизацију ("Службене новине Федерације БиХ", број 32/10), а у вези са чланом 91. став 1. Пословника о раду Владе Федерације Босне и Херцеговине-Пречишћени текст ("Службене новине Федерације БиХ", бр. 6/10 и 37/10), Уред Владе Федерације Босне и Херцеговине за законодавство и усклађеност са прописима Европске уније утврдио је Пречишћени текст Уредбе о методологији за припрему програма и изradу почетног биланса предузећа за приватизацију, како слиједи:

УРЕДБА

О МЕТОДОЛОГИЈИ ЗА ПРИПРЕМУ ПРОГРАМА И ИЗРАДУ ПОЧЕТНОГ БИЛАНСА ПРЕДУЗЕЋА ЗА ПРИВАТИЗАЦИЈУ

(Пречишћени текст)

I. ОСНОВНЕ ОДРЕДБЕ

Члан 1.

Овом uredbom уређује се поступак припреме, садржај програма приватизације предузећа (у даљњем тексту: програм), поступак израде почетног биланса и поступак одобравања програма и почетног биланса у складу са Законом о приватизацији предузећа (у даљњем тексту: Закон).

Члан 2.

Предузећа из члана 1. Закона, осим предузећа из члана 26.став 1. тачка а) Закона, дужна су припремити програм, у складу са Законом и овом uredbom.

Када је приватизација условљена подјелом предузећа на више самосталних техноекономских целина, предузеће на основу усвојеног плана подјеле, припрема програме

приватизације и почетне билансе стања техноекономских цјелина и доставља надлежној агенцији за приватизацију (у даљњем тексту: агенција) на усвајање.

Члан 3.

Предузеће доставља програм кантоналној агенцији за приватизацију на чијем подручју је сједиште предузећа (у даљњем тексту: кантонална агенција), осим ако је овом уредбом, у складу са законом, утврђено другачије.

Предузеће из члана 3. Закона доставља програм агенцији за приватизацију утврђеној одлуком Владе Федерације БиХ.

Предузеће је дужно у програму исказати вриједност већинског или искључивог својинског улога који има у другом предузећу, на основу претходно сачињеног почетног биланса стања тог предузећа.

II. ПРИПРЕМА ПРОГРАМА

Члан 4.

Предузеће припрема програм на основу активног подбиланса стања утврђеног у оквиру почетног биланса стања, у складу са посебним законом и методологијом.

Предузеће је дужно у програму исказати вриједност већинског или искључивог својинског улога који има у другом предузећу, на основу претходно сачињеног почетног биланса стања тог предузећа.

Члан 5.

Уколико у активном подбилансу стања предузећа у укупном капиталу са 50% или више учествује капитал чији сопственик није физичко или правно лице (у даљњем тексту: државни/друштвени капитал), предузеће припрема програм путем продаје имовине и/или дионица, односно удјела предузећа.

Уколико у активном подбилансу стања предузећа у укупном капиталу државни/друштвени капитал учествује са мање од 50%, о продаји дионица по основу државног/друштвеног капитала одлучује агенција.

Предузеће из става 2. овог члана дужно је агенцији доставити почетни биланс стања са информацијама и исправама из члана 18. тач. 1, 2, 5, 11. и 13. ове уредбе, као и привремена правила дионичког друштва из члана 10. став 5. ове уредбе, најкасније у року из члана 7. став 1. Закона.

Члан 6.

Предузеће које се налази у поступку приватизације у циљу прибављања додатног капитала може извршити повећање основног капитала у стварима, правима и новцу, као и провести поступак конверзије дуга у капитал у циљу смањења обавеза предузећа.

Радње из става 1. овог члана се проводе на основу одлуке агенције уз претходно прибављено мишљење ресорног министарства и сагласност надлежне владе.

Агенција ће прописати начин провођења активности из ст. 1. и 2. овог члана у року од 30 дана од дана ступања на снагу Уредбе о измјенама и допунама Уредбе о методологији за припрему програма и израду почетног биланса предузећа за приватизацију ("Службене новине Федерације БиХ", број 73/06).

Члан 7.

Уколико предузеће из члана 4. став 2. ове уредбе у програму предвиђа продају својинског улога у другом предузећу, дужно је у програму предложити начин продаје тог улога.

III. САДРЖАЈ ПРОГРАМА

Члан 8.

Програм обавезно садржи:

- 1) основне информације о предузећу;
- 2) информације о правном статусу предузећа;
- 3) податке о структури капитала предузећа;
- 4) документацију о својини на непокретностима;

- 5) информације о својинском учешћу у другим предузећима;
- 6) основне податке о финансијском пословању;
- 7) податке о броју и структури запослених;
- 8) испуњавање обавеза из заштите околине;
- 9) приједлог метода приватизације;
- 10) начин продаје и начин плаћања;
- 11) привремена правила дионичког друштва и
- 12) презиме и име лица одговорног за додатне информације.

Члан 9.

Основне информације о предузећу обавезно укључују: назив предузећа, сједиште предузећа, број јединственог матичног регистра предузећа, шифру дјелатности предузећа према Стандардној класификацији дјелатности, и опис претежне дјелатности предузећа.

Члан 10.

Информације о правном статусу предузећа обавезно укључују податке о облику организовања и уписа у судски регистар предузећа.

Уколико у вријеме припреме програма предузеће није организовано у облику дионичког друштва, односно друштва с ограниченом одговорношћу, дужно је донијети одлуку о организовању у један од наведених облика.

Одредбе чл. 14. и 49. Закона о предузећима ("Службене новине Федерације БиХ", бр. 2/95 и 8/96), о најмањем броју оснивача дионичког друштва, односно друштва с ограниченом одговорношћу не примјењују се на одлуку о трансформацији из става 2. овог члана.

Промјена облика организовања на основу одлуке из става 2. овог члана уписује се у судски регистар послје окончања поступка приватизације, на основу рјешења из члана 38. Закона.

Предузеће које је организовано у облику дионичког друштва, односно које о томе доноси одлуку у смислу става 2. овог члана, у оквиру припреме програма дужно је донијети привремена правила дионичког друштва, којим се уређују права дионичара, начин одлучивања на скупштини дионичара непосредно или по овлаштењу, и заштита права дионичара са мањинским учешћем у власништву.

Обавезне елементе привремених правила из става 5. овог члана утврђује Агенција.

Члан 11.

Информације о структури капитала укључују:

- 1) укупан износ капитала, односно основне главнице предузећа;
- 2) број и номиналну вриједност постојећих дионица, односно удјела;
- 3) списак постојећих дионичара, односно сопственика удјела и појединачно учешће у основној главници;
- 4) износ државног/друштвеног капитала и његово учешће у укупном капиталу.

Подаци из става 1. тач. 2. и 3. овог члана утврђују се на основу резултата ревизије извршене по Уредби о ревизији претходно извршене власничке трансформације ("Службене новине Федерације БиХ", бр. 1/98 и 16/99).

За дионице по основу државног/друштвеног капитала предузећа из члана 26. Закона и својинских улога предузећа из члана 1. Закона у другом предузећу, које се продају у поступку мале приватизације у смислу одредаба чл. 26. до 28. Закона, предузеће је дужно утврдити номиналну вриједност у конвертибилним маркама (у даљњем тексту: КМ), заокружену на стотине, с тим да не може бити већа од 1000 КМ.

За дионице по основу државног/друштвеног капитала предузећа из члана 1. Закона, које се продају путем јавне понуде дионица, број и номинална вриједност утврђује се по окончању поступка продаје.

Члан 12.

Предузеће је дужно у програму навести податке о: својини на непокретностима, праву закупа трећих лица на непокретностима у својини предузећа, праву закупа у корист

предузећа на туђим непокретностима, те броју и укупној површини станова у својини предузећа.

Члан 13.

Предузеће је дужно у програму навести податке о улозима у другим предузећима у земљи и/или иностранству, основним самостално или са другим домаћим и/или страним партнерима, независно од обима учешћа у својини.

Члан 14.

Програм садржи слиједеће информације о финансијском пословању:

- 1) укупан приход, укупан расход, добит или губитак у посљедње двије године;
- 2) обавезе по кредитима, са износима и роком отплате укључујући неплаћене отплате и камате, и
- 3) вриједност инвестиција у току.

У случају да програмом предлаже продају сталних средстава чија вриједност учествује са више од 60% у укупној вриједности имовине у почетном билансу стања, предузеће је дужно у програм укључити и спецификацију обавеза према повјериоцима.

Члан 15.

Програм садржи податке о укупном броју запослених у предузећу, њиховој структури по квалификацијама и стажу осигурања, броју радно ангажованих и броју радника који нису распоређени и радно ангажовани (у статусу "чекања").

Члан 16.

Предузеће у програму предлаже метод приватизације, у складу са редослиједом метода приватизације утврђеним одредбама чл.11. и 19. Закона.

Члан 17.

Начин плаћања приликом продаје имовине и/или дионица, односно удјела у поступку мале приватизације и јавне понуде дионица предузеће у програму утврђује у складу са одредбама члана 28. Закона и правилима продаје из члана 37. Закона.

Члан 18.

Уз програм, предузеће обавезно сачињава и агенцији доставља документациону основу, коју чине:

- 1) рјешења о упису у судски регистар свих промјена од 1989. године;
- 2) посљедње обавјештење о разврставању предузећа у јединственом матичном регистру;
- 3) рјешења о упису у судски регистар и одлуке, односно уговори о оснивању предузећа у земљи и иностранству, основаних самостално или са другим домаћим или страним лицима, независно од обима учешћа у својини;
- 4) одлука о промјени облика организовања и привремена правила дионичког друштва из члана 10. ове уредбе;
- 5) рјешење о ревизији трансформације својине извршене откупом интерних дионица;
- 6) списак дионичара, односно сопственика удјела, са појединачним учешћем у капиталу предузећа;
- 7) изводи из земљишних књига за непокретности у својини предузећа;
- 8) изводи из земљишних књига, односно рјешења о хипотекама уписаним на непокретности у својини предузећа, са подацима и исправа о основу и висини дуга обезбијеђеног хипотеком;
- 9) изводи из земљишних књига, односно рјешења о хипотекама уписаним у корист предузећа на туђе непокретности, са подацима и исправама о основу и висини потраживања обезбијеђеног хипотеком;
- 10) уговори о закупу непокретности и опреме које је предузеће закључило као закуподавац или закупопримац;
- 11) евиденција станова у својини предузећа;
- 12) преглед структуре запослених по квалификацијама и стажу осигурања;
- 13) биланс стања и биланс успеха за посљедње двије године;

- 14) уговори о кредитима са ануитетским планом отплате и гаранције банака.

IV. ИЗРАДА ПОЧЕТНОГ БИЛАНСА

Члан 19.

Предузеће припрема почетни биланс стања у складу са одредбама Закона о почетном билансу стања предузећа и банака ("Службене новине Федерације БиХ", бр. 12/98, 40/99, 47/06, 38/08 и 65/09) и одредбама ове уредбе, осим општина које приватизују пословне просторе на основу члана 29. Закона.

Члан 20.

Документациону основу за израду почетног биланса предузећа чине књиговодствени документи у складу са Законом о рачуноводству ("Службене новине Федерације БиХ", бр. 2/95 и 12/98).

Агенција има право увида у књиговодствену документацију из става 1. овог члана.

У почетном билансу исказују се резултати ревизије претходно извршене власничке трансформације, у складу са Уредбом о ревизији претходно извршене својинске трансформације.

Члан 21.

Предузеће је дужно за износ неномонованог капитала увећати, а за износ нераспоређеног губитка умањити остале облике капитала, сразмјерно њиховом учешћу у укупном капиталу.

Члан 22.

Предузеће је дужно вриједност обавеза према банкама по основу иностраних кредита добијених прије 31. 3. 1992. године искњижити из биланса и за тај износ увећати државни/друштвени капитал.

Члан 23.

Предузеће је дужно процијенити вриједност земљишта из члана 3. став 4. Закона о почетном билансу стања предузећа и банака, у складу са одредбама Рачуноводственог стандарда 1-Стална средства у облику ствари ("Службене новине Федерације БиХ", број 2/95), и за износ повећања вриједности увећати државни/друштвени капитал.

Упис промјене права својине на непокретностима са изграђеним грађевинским земљиштем, у смислу става 1. овог члана, не сматра се прометом непокретности.

Члан 24.

Општина је дужна процијенити вриједност пословних простора из члана 29. Закона у складу са одредбама Рачуноводственог стандарда 1-Стална средства у облику ствари, а што представља полазну основу за утврђивање почетне цијене за приватизацију.

Члан 25.

Предузеће је дужно из почетног биланса искњижити вриједност обавеза по кредитима домаћих банака са степеном наплативости мањим од 50% и за тај износ увећати државни/друштвени капитал.

Радње из става 1. овог члана предузеће проводи на основу писмене обавијести банке.

Члан 26.

Предузеће је дужно искњижити дионички капитал у банкама у Федерацији Босне и Херцеговине (у даљњем тексту: Федерација) и за тај износ умањити државни/друштвени капитал.

Члан 27.

Предузеће је дужно утврдити салдо потраживања од Федерације по основу испорука готових производа, репроматеријала и опреме и обавеза предузећа према Федерацији по основу неплаћених царина, пореза, доприноса и финансијских позајмица.

Дуговни салдо из става 1. овог члана предузеће ће искњижити и за тај износ умањити државни/друштвени капитал.

Потражни салдо из става 1. овог члана предузеће ће искњижити и за тај износ увећати државни/друштвени капитал.

Члан 28.

Предузеће је дужно утврдити салдо потраживања и обавеза насталих до 31. 3. 1992. године у односима са правним и физичким лицима са подручја других република бивше СФРЈ и Републике Српске.

Дуговни салдо из става 1. овог члана предузеће ће искњижити и за тај износ умањити износ капитала, сразмјерно учешћу појединих облика капитала у укупном капиталу.

Потражни салдо из става 1. овог члана предузеће ће искњижити и за тај износ увећати износ капитала, сразмјерно учешћу појединих облика капитала у укупном капиталу.

Члан 29.

Предузеће је дужно из пословних књига искњижити ствари које нису у посједу, односно под контролом предузећа и за тај износ умањити износ капитала, сразмјерно учешћу појединих облика капитала у укупном капиталу.

Ако капитал предузећа није довољан за искњижавање ствари из става 1. овог члана, искњижавање се врши на терет обавеза предузећа, према слиједећем редослиједу:

- дугорочне обавезе према предузећима у искључивој државној/друштвеној својини;
- дугорочне обавезе према банкама из члана 3. став 1. Закона о приватизацији банака ("Службене новине Федерације БиХ", бр.12/98, 29/00, 37/01 и 33/02), осим обавеза по основу кредита добијених од међународних институција посредством домаћим банкама;
- остале дугорочне обавезе.

Члан 30.

Предузеће је дужно из пословних књига искњижити износ ратне штете на сталним и обртним средствима и за тај износ умањити износ капитала, сразмјерно учешћу појединих облика капитала у укупном капиталу.

Ако капитал предузећа није довољан за искњижавање ствари из става 1. овог члана, искњижавање се врши на терет обавеза предузећа, према слиједећем редослиједу:

- дугорочне обавезе према предузећима у искључивој државној/друштвеној својини;
- дугорочне обавезе према банкама из члана 3. став 1. Закона о приватизацији банака осим обавеза по основу кредита добијених од међународних институција посредством домаћих банака;
- остале дугорочне обавезе.

Члан 31.

Предузеће је дужно из пословних књига искњижити књиговодствену вриједност станова на којима постоји станарско право, на терет државног/друштвеног капитала.

Члан 32.

Ако је према ранијим прописима предузеће извршило искњижавање ставки из пасивног и неутралног подбиланса и евидентирало их у ванбилансну евиденцију, искњижавање се врши из ванбилансне евиденције.

Члан 33.

Предузеће је дужно агенцији доставити кориговани Активни подбиланс ако је вршило продају ствари и права садржаних у Пасивном подбилансу.

Износ добијен од продаје из става 1. овог члана предузеће књижи обрнуто од искњижавања.

Члан 34.

Уколико се до прихваћања почетног биланса од стране агенције, не наплате исказана потраживања у Активном подбилансу којима је рок наплате истекао, исказују се као су-

мњива или спорна потраживања у складу са Рачуноводственим стандардом 5-Краткорочна потраживања и разграничења.

По одобравању програма предузеће искњижава сумњива или спорна потраживања.

Члан 35.

Лица која нису измирила обавезе из члана 34. ове уредбе не могу учествовати у куповини имовине, удјела или дионица предузећа која се приватизирају на територији Федерације све до потпуног измирења својих обавеза.

Члан 36.

Новчана средства, наплаћена по основу сумњивих или спорних потраживања из члана 34. ове уредбе, до почетка реализације програма припадају предузећу.

Новчана средства, наплаћена по основу сумњивих или спорних потраживања из члана 34. ове уредбе, послје почетка реализације програма припадају агенцији.

Члан 37.

Предузеће је дужно агенцији доставити кориговани Активни подбиланс ако је вршило продају у складу са чланом 26. став 1. тач. б) и ц) Закона.

Члан 38.

Изузетно од одредаба тачке 1.8. Рачуноводног стандарда 1-Стална средства у облику ствари, приходи мањи од неотписане вриједности сталног средства продатог у поступку приватизације, у складу са чланом 26. став 1. тач. б) и ц) и чланом 28. Закона, не терете непосредне расходе.

За разлику прихода и књиговодствене вриједности сталног средства из става 1. овог члана умањује се државни/друштвени капитал.

V. ОДОБРАВАЊЕ ПРОГРАМА И ПОЧЕТНОГ БИЛАНСА

Члан 39.

Уколико је програм припремљен у складу са Законом и овом уредбом, агенција доноси рјешење о одобравању програма и доставља га предузећу.

Рјешењем из става 1. овог члана агенција нарочито утврђује:

1. износ државног/друштвеног капитала који се приватизује;
2. начин продаје државног/друштвеног капитала, у складу с правилима из члана 37. Закона;
3. начин плаћања.

Рјешењем из става 1. овог члана, агенција може утврдити начин продаје и начин плаћања другачији од предложеног у програму, при чему је дужна навести разлоге за такву одлуку.

Члан 40.

Уколико програм не садржи све елементе из чл. 9. до 17. ове уредбе, или исправе из члана 18. ове уредбе, агенција ће рјешењем наложити предузећу исправку или допуну програма.

Предузеће је дужно доставити агенцији програм допуњен у складу с рјешењем из става 1. овог члана, у року од 15 дана од дана пријема рјешења.

Уколико предузеће не достави агенцији програм допуњен у складу са ставом 2. овог члана, агенција ће донијети рјешење о одбијању програма и о томе извјестити надлежно министарство.

Агенција неће донијети рјешење о одбијању програма, ако предузеће није у могућности доставити документациону основу из члана 18. тачка 7) ове уредбе, с тим да се поступак доказивања својине мора завршити до окончања приватизације предузећа, односно до издавања рјешења о извршеној приватизацији из члана 38. Закона, код предузећа која се продају путем Јавне понуде дионица.

Члан 41.

Уколико оцијени да предложени програм не обезбјеђује постизање најповољнијих укупних ефеката приватизације предузећа, агенција ће одбити програм рјешењем, у коме је

дужна навести разлоге одбијања и о томе извјестити надлежно министарство.

У случају из члана 20. став 3. и става 1. овог члана, агенција је дужна донијети одлуку о начину приватизације предузећа, у складу с чланом 10. Закона.

Члан 42.

Уколико почетни биланс предузећа не садржи елементе утврђене законом и овом уредбом, агенција ће писмено обавијестити предузеће о недостацима и потребним исправкама и допунама, у року од 15 дана од дана предаје почетног биланса.

Предузеће је дужно у року од 15 дана од дана пријема обавјештења из става 1. овог члана доставити агенцији исправке и допуне почетног биланса.

Члан 43.

У случају када агенција утврди да почетни биланс предузећа није израђен на основу одговарајућих књиговодствених докумената у складу са законом и овом уредбом, донијеће рјешење о одбијању почетног биланса у року од 60 дана од дана предаје почетног биланса.

Предузеће је дужно у року од 15 дана од дана пријема рјешења из става 1. овог члана доставити агенцији нови почетни биланс стања.

VI. КАЗНЕНЕ ОДРЕДБЕ

Члан 44.

Новчаном казном у износу од 1.000 до 10.000 КМ казниће се за привредни преступ предузеће ако:

- 1) агенцији не достави програм у року из члана 7. Закона;
- 2) не поступи по рјешењу агенције из члана 21. став 2. ове уредбе.

За привредни преступ из става 1. овог члана казниће се и одговорно лице у предузећу новчаном казном у износу од 500 до 2.000 КМ.

Члан 45.

До пуштања у оптицај конвертибилне марке (КМ), новчане казне прописане овом уредбом могу се плаћати у ДЕМ или противвриједности валута које се користе у платном промету Федерације, по средњем курсу који утврђују и објављују надлежне финансијске институције, на дан плаћања.

VII. ПРЕЛАЗНЕ И ЗАВРШНЕ ОДРЕДБЕ

Члан 46.

Агенција за приватизацију у Федерацији БиХ донијеће упутство којим ће утврдити обавезне елементе привремених правила из члана 10. став 6. ове уредбе у року од 30 дана од дана ступања на снагу Уредбе о методологији за припрему програма и израду почетног биланса предузећа за приватизацију ("Службене новине Федерације БиХ", број 10/98).

Члан 47.

Предузеће из члана 3. став 1. Закона о почетном билансу стања предузећа и банака израђују коначни почетни биланс у року од 30 дана наконведеног поступка ревизије у складу са Уредбом о начину располагања спорном имовином када два или више предузећа у својим почетним билансима исказују иста права, исте ствари, исте обавезе и исти капитал и о начину и поступку ревизије тих предузећа.

Члан 48.

Овлашћује се Агенција за приватизацију у Федерацији БиХ да пропише облик и садржај образаца за исказивање података из почетног биланса у року од седам дана од дана доношења Уредбе о измјенама и допунама Уредбе о методологији за припрему програма и израду почетног биланса предузећа за приватизацију ("Службене новине Федерације БиХ", број 26/98).

Члан 49.

Пречишћени текст Уредбе о методологији за припрему програма и израду почетног биланса предузећа за привати-

зацију обухвата: Уредбу о методологији за припрему програма и израду почетног биланса предузећа за приватизацију ("Службене новине Федерације БиХ", број 10/98), Уредбу о измјенама и допунама Уредбе о методологији за припрему програма и израду почетног биланса предузећа за приватизацију ("Службене новине Федерације БиХ", број 26/98), Уредбу о допуни Уредбе о методологији за припрему програма и израду почетног биланса предузећа за приватизацију ("Службене новине Федерације БиХ", број 49/99), Уредбу о допуни Уредбе о методологији за припрему програма и израду почетног биланса предузећа за приватизацију ("Службене новине Федерације БиХ", број 40/00), Уредбу о измјенама и допунама Уредбе о методологији за припрему програма и израду почетног биланса предузећа за приватизацију ("Службене новине Федерације БиХ", број 73/06) и Уредбу о допуни Уредбе о методологији за припрему програма и израду почетног биланса предузећа за приватизацију ("Службене новине Федерације БиХ", број 32/10), у којима је назначен дан ступања на снагу тих уредби.

Директор

Уреда Владе Федерације Босне и Херцеговине за законодавство и усклађеност са прописима Европске уније

Број 03-02/2-19-370-3/10
30. јуна 2010. године
Сарајево

Жељко Силађи, с. р.

На основу члана 24с. Уредбе о допуни Уредбе о методологији за припрему програма и израду почетног биланса предузећа за приватизацију ("Службене новине Федерације БиХ", број 32/10), а у веzi са чланом 91. став 1. Пословника о раду Владе Федерације Босне и Херцеговине-Преčiшћени текст ("Службене новине Федерације БиХ", бр. 6/10 и 37/10), Уред Владе Федерације Босне и Херцеговине за законодавство и усклађеност са прописима Европске уније утврдио је Пречишћени текст Уредбе о методологији за припрему програма и израду почетног биланса предузећа за приватизацију, како сlijеди:

UREDBA

O METODOLOGIJI ZA PRIPREMU PROGRAMA I IZRADU POČETNOG BILANSA PREDUZEĆA ZA PRIVATIZACIJU

(Пречишћени текст)

I. OSNOVNE ODREDBE

Члан 1.

Овом уредбом уређује се поступак припреме, садржај програма приватизације предузећа (у даљем тексту: програм), поступак израде почетног биланса и поступак одобравања програма и почетног биланса у складу са Законом о приватизацији предузећа (у даљем тексту: Закон).

Члан 2.

Предузећа из члана 1. Закона, осим предузећа из члана 26. став 1. тачка а) Закона, дужна су припремити програм, у складу са Законом и овом уредбом.

Када је приватизација увјетована подjelом предузећа на више самосталних техноeкономских cjелина, предузеће на основу усвојеног плана подjeле, припрема програме приватизације и почетне билансе стања техноeкономских cjелина и доставља надлежној агенцији за приватизацију (у даљем тексту: агенција) на усвајање.

Члан 3.

Предузеће доставља програм кантоналној агенцији за приватизацију на чијем подручју је сједиште предузећа (у даљем тексту: кантонална агенција), осим ако је овом уредбом, у складу са законом, утврђено другачије.

Предузеће из члана 3. Закона доставља програм агенцији за приватизацију утврђеној одлуком Владе Федерације БиХ.

Preduzeće iz člana 6. alineja 1. Zakona o agenciji za privatizaciju ("Službene novine Federacije BiH", br. 18/96 i 2/02) program dostavlja Agenciji za privatizaciju u Federaciji BiH (u daljem tekstu: Agencija).

II. PRIPREMA PROGRAMA

Član 4.

Preduzeće priprema program na osnovu aktivnog podbilansa stanja utvrđenog u okviru početnog bilansa stanja, u skladu sa posebnim zakonom i metodologijom.

Preduzeće je dužno u programu iskazati vrijednost većinskog ili isključivog vlasničkog uloga koji ima u drugom preduzeću, na osnovu prethodno sačinjenog početnog bilansa stanja tog preduzeća.

Član 5.

Ukoliko u aktivnom podbilansu stanja preduzeća u ukupnom kapitalu sa 50% ili više učestvuje kapital čiji vlasnik nije fizičko ili pravno lice (u daljem tekstu: državni/društveni kapital), preduzeće priprema program putem prodaje imovine i/ili dionica, odnosno udjela preduzeća.

Ukoliko u aktivnom podbilansu stanja preduzeća u ukupnom kapitalu državni/društveni kapital učestvuje sa manje od 50%, o prodaji dionica po osnovu državnog/društvenog kapitala odlučuje agencija.

Preduzeće iz stava 2. ovog člana dužno je agenciji dostaviti početni bilans stanja sa informacijama i ispravama iz člana 18. tač. 1, 2, 5, 11. i 13. ove uredbe, kao i privremena pravila dioničkog društva iz člana 10. stav 5. ove uredbe, najkasnije u roku iz člana 7. stav 1. Zakona.

Član 6.

Preduzeće koje se nalazi u postupku privatizacije u cilju pribavljanja dodatnog kapitala može izvršiti povećanje osnovnog kapitala u stvarima, pravima i novcu, kao i provesti postupak konverzije duga u kapital u cilju smanjenja obaveza preduzeća.

Radnje iz stava 1. ovog člana se provode na osnovu odluke agencije uz prethodno pribavljeno mišljenje resornog ministarstva i saglasnost nadležne vlade.

Agencija će propisati način provođenja aktivnosti iz st. 1. i 2. ovog člana u roku od 30 dana od dana stupanja na snagu Uredbe o izmjenama i dopunama Uredbe o metodologiji za pripremu programa i izradu početnog bilansa preduzeća za privatizaciju ("Službene novine Federacije BiH", broj 73/06).

Član 7.

Ukoliko preduzeće iz člana 4. stav 2. ove uredbe u programu predviđa prodaju vlasničkog uloga u drugom preduzeću, dužno je u programu predložiti način prodaje tog uloga.

III. SADRŽAJ PROGRAMA

Član 8.

Program obavezno sadrži:

- 1) osnovne informacije o preduzeću;
- 2) informacije o pravnom statusu preduzeća;
- 3) podatke o strukturi kapitala preduzeća;
- 4) dokumentaciju o vlasništvu na nekretninama;
- 5) informacije o vlasničkom učešću u drugim preduzećima;
- 6) osnovne podatke o finansijskom poslovanju;
- 7) podatke o broju i strukturi zaposlenih;
- 8) ispunjavanje obaveza iz zaštite okoliša;
- 9) prijedlog metoda privatizacije;
- 10) način prodaje i način plaćanja;
- 11) privremena pravila dioničkog društva i
- 12) prezime i ime lica odgovornog za dodatne informacije.

Član 9.

Osnovne informacije o preduzeću obavezno uključuju: naziv preduzeća, sjedište preduzeća, broj jedinstvenog matičnog registra preduzeća, šifru djelatnosti preduzeća prema

Standardnoj klasifikaciji djelatnosti, i opis pretežne djelatnosti preduzeća.

Član 10.

Informacije o pravnom statusu preduzeća obavezno uključuju podatke o obliku organizovanja i upisa u sudski registar preduzeća.

Ukoliko u vrijeme pripreme programa preduzeće nije organizovano u obliku dioničkog društva, odnosno društva s ograničenom odgovornošću, dužno je donijeti odluku o organizovanju u jedan od navedenih oblika.

Odredbе čl. 14. i 49. Zakona o preduzećima ("Službene novine Federacije BiH", br. 2/95 i 8/96), o najmanjem broju osnivača dioničkog društva, odnosno društva s ograničenom odgovornošću ne primjenjuju se na odluku o transformaciji iz stava 2. ovog člana.

Promjena oblika organizovanja na osnovu odluke iz stava 2. ovog člana upisuje se u sudski registar poslije okončanja postupka privatizacije, na osnovu rješenja iz člana 38. Zakona.

Preduzeće koje je organizovano u obliku dioničkog društva, odnosno koje o tome donosi odluku u smislu stava 2. ovog člana, u okviru pripreme programa dužno je donijeti privremena pravila dioničkog društva, kojim se uređuju prava dioničara, način odlučivanja na skupštini dioničara neposredno ili po ovlaštenju, i zaštita prava dioničara sa manjinskim učešćem u vlasništvu.

Obavezne elemente privremenih pravila iz stava 5. ovog člana utvrđuje Agencija.

Član 11.

Informacije o strukturi kapitala uključuju:

- 1) ukupan iznos kapitala, odnosno osnovne glavnice preduzeća;
- 2) broj i nominalnu vrijednost postojećih dionica, odnosno udjela;
- 3) spisak postojećih dioničara, odnosno vlasnika udjela i pojedinačno učešće u osnovnoj glavnici;
- 4) iznos državnog/društvenog kapitala i njegovo učešće u ukupnom kapitalu.

Podaci iz stava 1. tač. 2. i 3. ovog člana utvrđuju se na osnovu rezultata revizije izvršene po Uredbi o reviziji prethodno izvršene vlasničke transformacije ("Službene novine Federacije BiH", br. 1/98 i 16/99).

Za dionice po osnovu državnog/društvenog kapitala preduzeća iz člana 26. Zakona i vlasničkih uloga preduzeća iz člana 1. Zakona u drugom preduzeću, koje se prodaju u postupku male privatizacije u smislu odredaba čl. 26. do 28. Zakona, preduzeće je dužno utvrditi nominalnu vrijednost u konvertibilnim markama (u daljem tekstu: KM), zaokruženu na stotine, s tim da ne može biti veća od 1000 KM.

Za dionice po osnovu državnog/društvenog kapitala preduzeća iz člana 1. Zakona, koje se prodaju putem javne ponude dionica, broj i nominalna vrijednost utvrđuje se po okončanju postupka prodaje.

Član 12.

Preduzeće je dužno u programu navesti podatke o: vlasništvu na nekretninama, pravu zakupa trećih lica na nekretninama u vlasništvu preduzeća, pravu zakupa u korist preduzeća na tuđim nekretninama, te broju i ukupnoj površini stanova u vlasništvu preduzeća.

Član 13.

Preduzeće je dužno u programu navesti podatke o ulozima u drugim preduzećima u zemlji i/ili inostranstvu, osnovanim samostalno ili sa drugim domaćim i/ili stranim partnerima, nezavisno od obima učešća u vlasništvu.

Član 14.

Program sadrži slijedeće informacije o finansijskom poslovanju:

- 1) ukupan prihod, ukupan rashod, dobit ili gubitak u posljednje dvije godine;

- 2) obaveze po kreditima, sa iznosima i rokom otplate uključujući neplaćene otplate i kamate, i
- 3) vrijednost investicija u toku.

U slučaju da programom predlaže prodaju stalnih sredstava čija vrijednost učestvuje sa više od 60% u ukupnoj vrijednosti imovine u početnom bilansu stanja, preduzeće je dužno u program uključiti i specifikaciju obaveza prema povjericima.

Član 15.

Program sadrži podatke o ukupnom broju zaposlenih u preduzeću, njihovoj strukturi po kvalifikacijama i stažu osiguranja, broju radno angažovanih i broju radnika koji nisu raspoređeni i radno angažovani (u statusu "čekanja").

Član 16.

Preduzeće u programu predlaže metod privatizacije, u skladu sa redoslijedom metoda privatizacije utvrđenim odredbama čl.11. i 19. Zakona.

Član 17.

Način plaćanja prilikom prodaje imovine i/ili dionica, odnosno udjela u postupku male privatizacije i javne ponude dionica preduzeća u programu utvrđuje se skladu sa odredbama člana 28. Zakona i pravilima prodaje iz člana 37. Zakona.

Član 18.

Uz program, preduzeće obavezno sačinjava i agenciji dostavlja dokumentacionu osnovu, koju čine:

- 1) rješenja o upisu u sudski registar svih promjena od 1989. godine;
- 2) posljednje obavještenje o razvrstavanju preduzeća u jedinstvenom matičnom registru;
- 3) rješenja o upisu u sudski registar i odluke, odnosno ugovori o osnivanju preduzeća u zemlji i inostranstvu, osnovanih samostalno ili sa drugim domaćim ili stranim licima, nezavisno od obima učešća u vlasništvu;
- 4) odluka o promjeni oblika organizovanja i privremena pravila dioničkog društva iz člana 10. ove uredbe;
- 5) rješenje o reviziji transformacije vlasništva izvršene otkupom internih dionica;
- 6) spisak dioničara, odnosno vlasnika udjela, sa pojedinačnim učešćem u kapitalu preduzeća;
- 7) izvodi iz zemljišnih knjiga za nekretnine u vlasništvu preduzeća;
- 8) izvodi iz zemljišnih knjiga, odnosno rješenja o hipotekama upisanim na nekretnine u vlasništvu preduzeća, sa podacima i ispravama o osnovu i visini duga obezbijedenog hipotekom;
- 9) izvodi iz zemljišnih knjiga, odnosno rješenja o hipotekama upisanim u korist preduzeća na tuđe nekretnine, sa podacima i ispravama o osnovu i visini potraživanja obezbijedenog hipotekom;
- 10) ugovori o zakupu nekretnina i opreme koje je preduzeće zaključilo kao zakupodavac ili zakupoprimac;
- 11) evidencija stanova u vlasništvu preduzeća;
- 12) pregled strukture zaposlenih po kvalifikacijama i stažu osiguranja;
- 13) bilans stanja i bilans uspjeha za posljednje dvije godine;
- 14) ugovori o kreditima sa anuitetskim planom otplate i garancije banaka.

IV. IZRADA POČETNOG BILANSA

Član 19.

Preduzeće priprema početni bilans stanja u skladu sa odredbama Zakona o početnom bilansu stanja preduzeća i banaka ("Službene novine Federacije BiH", br. 12/98, 40/99, 47/06, 38/08 i 65/09) i odredbama ove uredbe, osim općina koje privatiziraju poslovne prostore na osnovu člana 29. Zakona.

Član 20.

Dokumentacionu osnovu za izradu početnog bilansa preduzeća čine knjigovodstveni dokumenti u skladu sa Zakonom

o računovodstvu ("Službene novine Federacije BiH", br. 2/95 i 12/98).

Agencija ima pravo uvida u knjigovodstvenu dokumentaciju iz stava 1. ovog člana.

U početnom bilansu iskazuju se rezultati revizije prethodno izvršene vlasničke transformacije, u skladu sa Uredbom o reviziji prethodno izvršene vlasničke transformacije.

Član 21.

Preduzeće je dužno za iznos nenominiranog kapitala uvećati, a za iznos neraspoređenog gubitka umanjiti ostale oblike kapitala, srazmjerno njihovom učešću u ukupnom kapitalu.

Član 22.

Preduzeće je dužno vrijednost obaveza prema bankama po osnovu inostranih kredita dobijenih prije 31. 3. 1992. godine iskknjžiti iz bilansa i za taj iznos uvećati državni/društveni kapital.

Član 23.

Preduzeće je dužno procijeniti vrijednost zemljišta iz člana 3. stav 4. Zakona o početnom bilansu stanja preduzeća i banaka, u skladu s odredbama Računovodstvenog standarda 1-Stalna sredstva u obliku stvari ("Službene novine Federacije BiH", broj 2/95), i za iznos povećanja vrijednosti uvećati državni/društveni kapital.

Upis promjene prava vlasništva na nekretninama sa izgrađenim građevinskim zemljištem, u smislu stava 1. ovog člana, ne smatra se prometom nekretnina.

Član 24.

Općina je dužna procijeniti vrijednost poslovnih prostora iz člana 29. Zakona u skladu s odredbama Računovodstvenog standarda 1-Stalna sredstva u obliku stvari, a što predstavlja polaznu osnovu za utvrđivanje početne cijene za privatizaciju.

Član 25.

Preduzeće je dužno iz početnog bilansa iskknjžiti vrijednost obaveza po kreditima domaćih banaka sa stepenom naplativosti manjim od 50% i za taj iznos uvećati državni/društveni kapital.

Radnje iz stava 1. ovog člana preduzeće provodi na osnovu pismene obavijesti banke.

Član 26.

Preduzeće je dužno iskknjžiti dionički kapital u bankama u Federaciji Bosne i Hercegovine (u daljem tekstu: Federacija) i za taj iznos umanjiti državni/društveni kapital.

Član 27.

Preduzeće je dužno utvrditi saldo potraživanja od Federacije po osnovu isporuka gotovih proizvoda, repromaterijala i opreme i obaveza preduzeća prema Federaciji po osnovu neplaćenih carina, poreza, doprinosa i finansijskih pozajmica.

Dugovni saldo iz stava 1. ovog člana preduzeće će iskknjžiti i za taj iznos umanjiti državni/društveni kapital.

Potražni saldo iz stava 1. ovog člana preduzeće će iskknjžiti i za taj iznos uvećati državni/društveni kapital.

Član 28.

Preduzeće je dužno utvrditi saldo potraživanja i obaveza nastalih do 31. 3. 1992. godine u odnosima sa pravnim i fizičkim licima sa područja drugih republika bivše SFRJ i Republike Srpske.

Dugovni saldo iz stava 1. ovog člana preduzeće će iskknjžiti i za taj iznos umanjiti iznos kapitala, srazmjerno učešću pojedinih oblika kapitala u ukupnom kapitalu.

Potražni saldo iz stava 1. ovog člana preduzeće će iskknjžiti i za taj iznos uvećati iznos kapitala, srazmjerno učešću pojedinih oblika kapitala u ukupnom kapitalu.

Član 29.

Preduzeće je dužno iz poslovnih knjiga iskknjžiti stvari koje nisu u posjedu, odnosno pod kontrolom preduzeća i za taj iznos umanjiti iznos kapitala, srazmjerno učešću pojedinih oblika kapitala u ukupnom kapitalu.

Ako kapital preduzeća nije dovoljan za isknjižavanje stvari iz stava 1. ovog člana, isknjižavanje se vrši na teret obaveza preduzeća, prema slijedećem redoslijedu:

- dugoročne obaveze prema preduzećima u isključivom državnom/društvenom vlasništvu;
- dugoročne obaveze prema bankama iz člana 3. stav 1. Zakona o privatizaciji banaka ("Službene novine Federacije BiH", br.12/98, 29/00, 37/01 i 33/02), osim obaveza po osnovu kredita dobijenih od međunarodnih institucija posredstvom domaćih banaka;
- ostale dugoročne obaveze.

Član 30.

Preduzeće je dužno iz poslovnih knjiga isknjižiti iznos ratne štete na stalnim i obrtnim sredstvima i za taj iznos umanjiti iznos kapitala, srazmjerno učešću pojedinih oblika kapitala u ukupnom kapitalu.

Ako kapital preduzeća nije dovoljan za isknjižavanje stvari iz stava 1. ovog člana, isknjižavanje se vrši na teret obaveza preduzeća, prema slijedećem redoslijedu:

- dugoročne obaveze prema preduzećima u isključivom državnom/društvenom vlasništvu;
- dugoročne obaveze prema bankama iz člana 3. stav 1. Zakona o privatizaciji banaka osim obaveza po osnovu kredita dobijenih od međunarodnih institucija posredstvom domaćih banaka;
- ostale dugoročne obaveze.

Član 31.

Preduzeće je dužno iz poslovnih knjiga isknjižiti knjigovodstvenu vrijednost stanova na kojima postoji stanarsko pravo, na teret državnog/društvenog kapitala.

Član 32.

Ako je prema ranijim propisima preduzeće izvršilo isknjižavanje stavki iz pasivnog i neutralnog podbilansa i evidentiralo ih u vanbilansnu evidenciju, isknjižavanje se vrši iz vanbilansne evidencije.

Član 33.

Preduzeće je dužno agenciji dostaviti korigovani Aktivni podbilans ako je vršilo prodaju stvari i prava sadržanih u Pasivnom podbilansu.

Iznos dobijen od prodaje iz stava 1. ovog člana preduzeće knjiži obrnuto od isknjižavanja.

Član 34.

Ukoliko se do prihvaćanja početnog bilansa od strane agencije, ne naplate iskazana potraživanja u Aktivnom podbilansu kojima je rok naplate istekao, iskazuju se kao sumnjiva ili sporna potraživanja u skladu sa Računovodstvenim standardom 5-Kratkoročna potraživanja i razgraničenja.

Po odobravanju programa preduzeće isknjižava sumnjiva ili sporna potraživanja.

Član 35.

Lica koja nisu izmirila obaveze iz člana 34. ove uredbe ne mogu učestvovati u kupovini imovine, udjela ili dionica preduzeća koja se privatiziraju na teritoriji Federacije sve do potpunog izmirenja svojih obaveza.

Član 36.

Novčana sredstva, naplaćena po osnovu sumnjivih ili spornih potraživanja iz člana 34. ove uredbe, do početka realizacije programa pripadaju preduzeću.

Novčana sredstva, naplaćena po osnovu sumnjivih ili spornih potraživanja iz člana 34. ove uredbe, poslije početka realizacije programa pripadaju agenciji.

Član 37.

Preduzeće je dužno agenciji dostaviti korigovani Aktivni podbilans ako je vršilo prodaju u skladu sa članom 26. stav 1. tač. b) i c) Zakona.

Član 38.

Izuzetno od odredaba tačke 1.8. Računovodstvenog standarda 1-Stalna sredstva u obliku stvari, prihodi manji od neotpisane vrijednosti stalnog sredstva prodatog u postupku privatizacije, u skladu sa članom 26. stav 1. tač. b) i c) i članom 28. Zakona, ne terete neposredne rashode.

Za razliku prihoda i knjigovodstvene vrijednosti stalnog sredstva iz stava 1. ovog člana umanjuje se državni/društveni kapital.

V. ODOBRAVANJE PROGRAMA I POČETNOG BILANSA

Član 39.

Ukoliko je program pripremljen u skladu sa Zakonom i ovom uredbom, agencija donosi rješenje o odobravanju programa i dostavlja ga preduzeću.

Rješenjem iz stava 1. ovog člana agencija naročito utvrđuje:

1. iznos državnog/društvenog kapitala koji se privatizira;
2. način prodaje državnog/društvenog kapitala, u skladu sa pravilima iz člana 37. Zakona;
3. način plaćanja.

Rješenjem iz stava 1. ovog člana, agencija može utvrditi način prodaje i način plaćanja drugačiji od predloženog u programu, pri čemu je dužna navesti razloge za takvu odluku.

Član 40.

Ukoliko program ne sadrži sve elemente iz čl. 9. do 17. ove uredbe, ili isprave iz člana 18. ove uredbe, agencija će rješenjem naložiti preduzeću ispravku ili dopunu programa.

Preduzeće je dužno dostaviti agenciji program dopunjen u skladu sa rješenjem iz stava 1. ovog člana, u roku od 15 dana od dana prijema rješenja.

Ukoliko preduzeće ne dostavi agenciji program dopunjen u skladu sa stavom 2. ovog člana, agencija će donijeti rješenje o odbijanju programa i o tome izvijestiti nadležno ministarstvo.

Agencija neće donijeti rješenje o odbijanju programa, ako preduzeće nije u mogućnosti dostaviti dokumentacionu osnovu iz člana 18. tačka 7) ove uredbe, s tim da se postupak dokazivanja vlasništva mora završiti do okončanja privatizacije preduzeća, odnosno do izdavanja rješenja o izvršenoj privatizaciji iz člana 38. Zakona, kod preduzeća koja se prodaju putem Javne ponude dionica.

Član 41.

Ukoliko ocijeni da predloženi program ne obezbjeđuje postizanje najpovoljnijih ukupnih efekata privatizacije preduzeća, agencija će odbiti program rješenjem, u kome je dužna navesti razloge odbijanja i o tome izvijestiti nadležno ministarstvo.

U slučaju iz člana 20. stav 3. i stava 1. ovog člana, agencija je dužna donijeti odluku o načinu privatizacije preduzeća, u skladu sa članom 10. Zakona.

Član 42.

Ukoliko početni bilans preduzeća ne sadrži elemente utvrđene zakonom i ovom uredbom, agencija će pismeno obavijestiti preduzeće o nedostacima i potrebnim ispravkama i dopunama, u roku od 15 dana od dana predaje početnog bilansa.

Preduzeće je dužno u roku od 15 dana od dana prijema obavještenja iz stava 1. ovog člana dostaviti agenciji ispravke i dopune početnog bilansa.

Član 43.

U slučaju kada agencija utvrdi da početni bilans preduzeća nije izrađen na osnovu odgovarajućih knjigovodstvenih dokumenata u skladu sa zakonom i ovom uredbom, donijeće rješenje o odbijanju početnog bilansa u roku od 60 dana od dana predaje početnog bilansa.

Preduzeće je dužno u roku od 15 dana od dana prijema rješenja iz stava 1. ovog člana dostaviti agenciji novi početni bilans stanja.

VI. KAZNENE ODREDBE

Član 44.

Novčanom kaznom u iznosu od 1.000 do 10.000 KM kazniće se za privredni prijestup preduzeće ako:

- 1) agenciji ne dostavi program u roku iz člana 7. Zakona;
- 2) ne postupi po rješenju agencije iz člana 21. stav 2. ove uredbe.

Za privredni prijestup iz stava 1. ovog člana kaznit će se i odgovorno lice u preduzeću novčanom kaznom u iznosu od 500 do 2.000 KM.

Član 45.

Do puštanja u opticaj konvertibilne marke (KM), novčane kazne propisane ovom uredbom mogu se plaćati u DEM ili protuvrijednosti valuta koje se koriste u platnom prometu Federacije, po srednjem kursu koji utvrđuju i objavljuju nadležne finansijske institucije, na dan plaćanja.

VII. PRIJELAZNE I ZAVRŠNE ODREDBE

Član 46.

Agencija za privatizaciju u Federaciji BiH će donijeti uputstvo kojim će utvrditi obavezne elemente privremenih pravila iz člana 10. stav 6. ove uredbe u roku od 30 dana od dana stupanja na snagu Uredbe o metodologiji za pripremu programa i izradu početnog bilansa preduzeća za privatizaciju ("Službene novine Federacije BiH", broj 10/98).

Član 47.

Preduzeće iz člana 3. stav 1. Zakona o početnom bilansu stanja preduzeća i banaka izrađuje konačni početni bilans u roku od 30 dana nakon provedenog postupka revizije u skladu sa Uredbom o načinu raspolaganja spornom imovinom kada dva ili više preduzeća u svojim početnim bilansima iskazuju ista prava, iste stvari, iste obaveze i isti kapital i o načinu i postupku revizije tih preduzeća.

Član 48.

Ovlašćuje se Agencija za privatizaciju u Federaciji BiH da propiše oblik i sadržaj obrazaca za iskazivanje podataka iz početnog bilansa u roku od sedam dana od dana donošenja Uredbe o izmjenama i dopunama Uredbe o metodologiji za pripremu programa i izradu početnog bilansa preduzeća za privatizaciju ("Službene novine Federacije BiH", broj 26/98).

Član 49.

Prečišćeni tekst Uredbe o metodologiji za pripremu programa i izradu početnog bilansa preduzeća za privatizaciju obuhvata: Uredbu o metodologiji za pripremu programa i izradu početnog bilansa preduzeća za privatizaciju ("Službene novine Federacije BiH", broj 10/98), Uredbu o izmjenama i dopunama Uredbe o metodologiji za pripremu programa i izradu početnog bilansa preduzeća za privatizaciju ("Službene novine Federacije BiH", broj 26/98), Uredbu o dopuni Uredbe o metodologiji za pripremu programa i izradu početnog bilansa preduzeća za privatizaciju ("Službene novine Federacije BiH", broj 49/99), Uredbu o dopuni Uredbe o metodologiji za pripremu programa i izradu početnog bilansa preduzeća za privatizaciju ("Službene novine Federacije BiH", broj 73/06) i Uredbu o dopuni Uredbe o metodologiji za pripremu programa i izradu početnog bilansa preduzeća za privatizaciju ("Službene novine Federacije BiH", broj 32/10), u kojima je naznačen dan stupanja na snagu tih uredbi.

Broj 03-02/2-19-370-3/10
30. juna 2010. godine
Sarajevo

Direktor
Ureda Vlade Federacije Bosne i
Hercegovine za zakonodavstvo i
usklađenost sa propisima
Evropske unije
Željko Siladi, s. r.

USTAVNI SUD FEDERACIJE BOSNE I HERCEGOVINE

Na temelju članka 5. stavak 2. i članka 51. Zakona o postupku pred Ustavnim sudom Federacije Bosne i Hercegovine ("Službene novine Federacije BiH", br. 6/95 i 37/03), Ustavni sud Federacije Bosne i Hercegovine, na sjednici održanoj 24. lipnja 2010. godine, donio je

POSLOVNIK

USTAVNOG SUDA FEDERACIJE BOSNE I HERCEGOVINE

I. OPĆE ODREDBE

Članak 1.

Predmet reguliranja

Ovim poslovnikom propisuju se pravila postupka pred Ustavnim sudom Federacije Bosne i Hercegovine (u daljnjem tekstu: Sud) koja nisu propisana Zakonom o postupku pred Ustavnim sudom Federacije Bosne i Hercegovine (u daljnjem tekstu: Zakon).

II. POKRETANJE I TIJEK POSTUPKA

Članak 2.

Upućivanje podnesaka Sudu

Zahtjev za pokretanje postupka i drugi podnesci (u daljnjem tekstu: podnesci) upućeni Sudu, šalju se poštom, neposredno se predaju Sudu sukladno propisima, ili se šalju na drugi način.

Stranke u postupku mogu podnesak dostaviti Sudu najkasnije do zaključenja rasprave.

Članak 3.

Žurni postupci

O svim podnescima koji se odnose na vođenje postupka upoznaju se predsjednik i suci Suda.

Sud može na prijedlog predsjednika Suda ili suca izvjestitelja odrediti da se, s obzirom na značaj pitanja, u određenim predmetima žurno postupi.

Članak 4.

Dopune podnesaka, imenovanje zastupnika i određivanje osobe za primitak pismena

Kada je podnesak nepotpun ili nerazumljiv, ili ne sadrži podatke neophodne za vođenje postupka, zatražit će se od podnositelja da u određenom roku nedostatke otkloni i upozoriti na posljedice neotklanjanja.

U žurnim slučajevima zahtjevi u svezi s kompletiranjem predmeta (traženje dokumentacije, obavijesti i dr.), mogu se upućivati brzojavom, elektronskom poštom, faksom i putem telefona. Ukoliko je kompletiranje zahtjeva izvršeno na pomenuti način, podnositelj zahtjeva dužan je u roku od tri dana istu dostaviti pismenim putem.

Kada je zahtjev za vođenje postupka podnijela najmanje jedna trećina članova bilo kojeg doma Parlamenta Federacije ili jedna trećina zastupnika u zakonodavnom tijelu kantona, podnositelji zahtjeva imenovat će osobu odnosno osobe koja će ih zastupati u postupku pred Sudom.

Stranke u postupku dužne su dostaviti punomoć Sudu najkasnije do početka održavanja javne rasprave.

Ako podnositelji zahtjeva nisu imenovali osobu za zastupanje, dužni su imenovati osobu za primitak podnesaka.

Ako podnositelji zahtjeva ne postupi sukladno st. 3. i 5. ovog članka Sud će dostavljati pismena podnositelju zahtjeva, koji je prvi naveden u zahtjevu za vođenje postupka.

Članak 5.

Javnost postupka

Javnost postupka pred Sudom osigurava se:

1. izvješćivanjem javnosti o održavanju sjednice Suda,
2. dostavom službenih saopćenja u donesenim odlukama sredstvima javnog informiranja,

3. davanjem obavijesti o tijeku postupka zainteresiranim osobama,
4. omogućavanjem strankama i zainteresiranim osobama da izvrše uvid u akte predmeta, osim u slučajevima navedenim u čl. 3. i 11. stavak 1. Zakona i članku 7. stavak 1. Poslovnika,
5. objavljivanjem donesenih odluka Suda sukladno ovom poslovniku,
6. objavljivanjem relevantnih podataka o radu i odlukama Suda putem službene web-stranice Suda, odgovarajućih publikacija, davanjem priopćenja za javnost, oglašavanjem na oglasnoj tabli Suda,
7. na drugi način koji odredi Sud.

Članak 6.

Jeziци i pisma u službenoj uporabi

Presude, rješenja i mišljenja koja daje Sud objavljuju se u službenom glasilu na bosanskom, hrvatskom i srpskom jeziku, u latiničnom i ćirilničnom pismu.

Zapisnici i akti Suda koji se odnose na vođenje postupka i koje potpisuje predsjednik Suda pišu se na bosanskom, hrvatskom ili srpskom jeziku, ovisno od toga iz kojeg je konstitutivnog naroda izabran predsjednik Suda.

Odluke Suda dostavljaju se strankama na jednom od službenih jezika i pisama kojim se ta stranka služila u postupku pred Sudom.

Članak 7.

Uvid u spise i prijepis akata

Stranke u postupku i druge zainteresirane osobe ne mogu vršiti uvid u referate, nacрте presuda, odluka, rješenja i mišljenja kao i druge akte koji su pripremljeni za odlučivanje.

Osobe iz stavka 1. ovog članka mogu tražiti prijepis akata iz predmeta, osim onih koji se, prema članku 11. stavak 1. Zakona i stavku 1. ovog članka, ne mogu davati na uvid.

Prepisivanje akata iz predmeta odobrava tajnik Suda, a vrši se u službenim prostorijama Suda.

Članak 8.

Pribavljanje podataka i obavijesti od značaja za vođenje postupka

Sudac koji je određen za izvjestitelja u predmetu, odlučuje da li će se od drugog suda ili državnog tijela, odnosno nositelja javne i druge društvene funkcije zatražiti podatke i obavijesti od značaja za vođenje postupka.

Ako se podaci i obavijesti iz stavka 1. ovog članka ne dostave u određenom roku, Sud će, ako odluči da su ti podaci i obavijesti i dalje od značaja za vođenje postupka, narediti njihovo dostavljanje i način dostavljanja.

Članak 9.

Izvjешćivanja o tijeku postupka

Izvjешćivanja o tijeku postupka pred Sudom daje sudac izvjestitelj, predsjednik Suda ili jedan od dopredsjednika Suda.

Članak 10.

Dostavljanje akata koji se ne objavljuju

Rješenja koja se ne objavljuju u službenom glasilu i drugi akti Suda dostavljaju se strankama i drugim osobama na koje se odnose, preko pošte preporučeno ili neposredno uz dostavnicu.

Članak 11.

Potpisivanje akata

Akte Suda potpisuje predsjednik Suda, a u njegovoj odsutnosti, jedan od dopredsjednika Suda.

Članak 12.

Dostava spisa predsjedniku Suda

Sudac izvjestitelj kad primi spis, određuje koji prilozi u spis se dostavljaju sucima, uz napomenu da se original akata nalazi u pisarnici Suda i elektronskoj bazi podataka. Spis obvezno sadrži popis svih akata u predmetu.

Sudac izvjestitelj dostavlja referat sa prijedlogom za zakazivanje javne ili nejavne rasprave predsjedniku Suda i sucima.

Predsjednik Suda, može tražiti dopunu referata.

U izuzetnim slučajevima, predsjednik Suda može predložiti uvrštavanje određenog predmeta u dnevni red sjednice Suda, u kojem nije dostavljen referat suca izvjestitelja.

Konačnu odluku o uvrštavanju u dnevni red predmeta u kojem nije dostavljen referat, donosi Sud.

III. SJEDNICA SUDA

Članak 13.

Sjednica suda

Sjednice Suda održavaju se sa javnom raspravom i bez javne rasprave.

Sjednica Suda može se održati ako sjednici nazoči većina sudaca.

Članak 14.

Nazočnost na sjednici

Sjednici Suda nazoče tajnik Suda i savjetnici Suda koji su radili na predmetima, a prema potrebi i drugi stručni radnici koje odredi tajnik Suda.

Članak 15.

Zakazivanje i rukovođenje sjednicom Suda

Predsjednik Suda zakazuje sjednicu Suda, predlaže dnevni red i rukovodi sjednicom.

Predsjednik Suda zakazat će sjednicu Suda:

1. kad je Sud odlučio da se sjednica zakaže,
2. kad sazivanje sjednice traži radno tijelo Suda,
3. kad sazivanje sjednice traži predsjednik Suda, odnosno sudac.

Dnevni red sjednice Suda utvrđuje Sud.

U slučaju odsutnosti predsjednika Suda sjednicu Suda zakazuje i njome rukovodi jedan od dopredsjednika Suda kojeg odredi predsjednik, a u slučaju odsutnosti obojice dopredsjednika, sudac određen posebnom odlukom Suda.

Članak 16.

Dostavljanje poziva za sjednicu

Poziv za sjednicu Suda dostavlja se sucima najkasnije osam dana prije dana održavanja sjednice.

Iznimno, u žurnim slučajevima, poziv za sjednicu i predmeti koji će se razmatrati na sjednici mogu se dostaviti i u kraćem roku.

Članak 17.

Referat za sjednicu Suda

Sud odlučuje na sjednici Suda, po pravilu, na temelju pisanog referata.

Referat sadrži posebice:

1. naziv, odnosno ime stranaka u postupku i datum podnošenja zahtjeva,
2. naziv i oznaku akta koji se osporava,
3. bitne navode na kojima se zahtjev temelji,
4. bitne navode iz odgovora na zahtjev, ako je tražen i dobiven odgovor,
5. zaključak koji se izvodi na temelju podataka iz spisa o tomu da li postoje procesne pretpostavke za vođenje postupka,
6. stajalište suca izvjestitelja s obrazloženim prijedlogom odluke Suda ukoliko se ne zakazuje javna rasprava na kojoj je potrebno razjasniti pitanja značajna za donošenje odluke.

Nakon održane javne rasprave predsjednik Suda zakazuje sjednicu o vijećanju i glasovanju najkasnije u roku od 15 dana od dana održane javne rasprave. Sudac izvjestitelj dužan je u istom roku dostaviti prijedlog odluke koja sadrži sve elemente propisane u članku 40. ovog poslovnika.

Članak 18.

Tijek rasprave na sjednici Suda o vijećanju i glasovanju

Na sjednici Suda, prije odlučivanja, sudac izvjestitelj izlaže činjenična i pravna pitanja od značaja za odlučivanje, kao i prijedloge odluke.

Nakon izlaganja suca izvjestitelja, riječ uzimaju suci.

Sudac koji je spriječen da nazoči sjednici može se o predmetu pismeno očitovati. Pismeno očitovanje pročitat će se na sjednici prije odlučivanja o tom predmetu.

Članak 19.

Glasovanje sudaca

Poslije završenog raspravljanja, Sud pristupa glasovanju i donosi odluku.

Odluka se donosi većinom glasova sudaca.

Sudac se ne može uzdržati od glasovanja.

Glasovanje se vrši javno - podizanjem ruke.

Sud može odlučiti da se odluka donese tajnim glasovanjem.

Kada je o nekom pitanju dato više prijedloga, glasuje se po poretku po komu su prijedlozi podneseni.

Kao prvi prijedlog smatra se prijedlog suca izvjestitelja.

Članak 20.

Ukoliko prijedlog odluke iz članka 17. stavak 2. točka 6. nije dostavljen uz referat, nego je odluka donesena nakon sjednice Suda, ista će se dostaviti predsjedniku Suda i verificirati od strane Suda, najkasnije u roku od 15 dana od dana donošenja.

Članak 21.

Odvojeno mišljenje

Sudac ima pravo na odvojeno mišljenje.

Odvojeno mišljenje sudac treba priložiti u zapisnik najkasnije u roku od petnaest dana od dana donošenja odluke, odnosno verificiranja odluke od strane Suda, a ako ga u tom roku ne uloži u zapisnik, smatrat će se da je odustao od odvojenog mišljenja.

Sudac može izdvojiti mišljenje i na izreku donesene odluke i/ili njeno obrazloženje, a može se pridružiti već izdvojenom mišljenju drugog suca.

Odvojeno mišljenje suca prilaže se zapisniku sa sjednice i ulaže u predmet na koji se odnosi.

Odvojeno mišljenje suca, na njegov zahtjev, objavljuje se u cijelosti u službenom glasilu zajedno s odlukom suda na koju se odnosi, i to iza teksta odluke.

Članak 22.

Ponavljanje sjednice Suda

Ako se prilikom glasovanja o odluci Suda ne postigne propisana većina, sjednica će se ponoviti.

Članak 23.

Zapisnik o tijeku sjednice Suda

Na sjednici Suda vodi se zapisnik i tonsko snimanje.

Zapisnik sjednice Suda sadrži datum održavanja sjednice, imena nazočnih i nenazočnih sudaca, imena drugih osoba nazočnih na sjednici, predmet odlučivanja, izreku donesene odluke, rezultate glasovanja, s naznakom koji je sudac glasovao protiv odluke, odnosno koji je izdvojio mišljenje i druge zaključke koji su doneseni povodom rasprave o predmetu.

Članak 24.

Verificiranje i potpisivanje zapisnika

Zapisnik sa sjednice se verificira na narednoj sjednici Suda.

Verificirani zapisnik potpisuje predsjednik Suda, odnosno dopredsjednik, ili sudac koji je predsjedavao sjednicom, tajnik Suda, prevoditelj, ukoliko je bio neophodan na sjednici Suda i zapisničar.

IV. JAVNA RASPRAVA

Članak 25.

Javna rasprava zakazuje se kada je potrebno neposredno raspraviti odnosno razjasniti pitanje značajno za donošenje odluke.

O potrebi održavanja javne rasprave odlučuje Sud.

Članak 26.

Zakazivanje i rukovođenje javnom raspravom

Predsjednik Suda zakazuje javnu raspravu (u daljnjem tekstu: rasprava) i rukovodi njenim radom.

U slučaju odsutnosti predsjednika Suda, kada su se stekli uvjeti predviđeni poslovnikom, raspravu zakazuje jedan od dopredsjednika koji i rukovodi njenim radom, a u slučaju odsutnosti oba dopredsjednika Suda, raspravom rukovodi sudac određen posebnom odlukom Suda.

Članak 27.

Sudionici na raspravi

Na raspravu se pozivaju stranke i druge osobe za koje odlučuje Sud na prijedlog suca izvjestitelja.

Članak 28.

Obavijest o raspravi

O održavanju javne rasprave Sud daje saopćenje koje se objavljuje u sredstvima javnog informiranja i na oglasnoj tabli Suda.

Članak 29.

Mjesto održavanja rasprave

Rasprava se održava u sjedištu Suda.

Kad postoje posebice značajni razlozi, Sud može odlučiti da se rasprava održi i izvan sjedišta Suda.

Članak 30.

Sadržaj referata suca izvjestitelja

Sudac izvjestitelj je dužan da prije održavanja rasprave, a najkasnije osam dana prije njenog održavanja, pripremi i u spise predmeta uloži pisani referat. Pisani referat sadrži kratko izlaganje stranaka i stajalište suca izvjestitelja o tomu koja pravna i činjenična pitanja u predmetu smatra odlučnim.

Članak 31.

Odlaganje ili prekid rasprave

U slučajevima odlaganja ili prekida rasprave, predsjednik Suda će izvijestiti stranke i druge pozvane osobe o tome kada će se održati, odnosno nastaviti rasprava.

Članak 32.

Tijek rasprave

Predsjednik Suda otvara raspravu, a tajnik Suda ili druga osoba koju odredi predsjednik Suda, izvješćuje Sud o nazočnosti sudionika javnoj raspravi i prispjelim punomoćima, a nakon toga sudac izvjestitelj izvješćuje o predmetu raspravljanja ne iznoseći i ne sugerirajući stajalište o odluci Suda.

U tijeku rasprave stranke iznose i obrazlažu svoja stajališta i daju odgovore na navode iznesene na raspravi. Podnositelj zahtjeva može na javnoj raspravi proširiti zahtjev, odustati od zahtjeva ili njegovog dijela i Sudu predočiti nove činjenice i dokaze. Predsjednik Suda će pozvati protivnu stranu da se izjasni o tomu. Ukoliko protivna strana nije u mogućnosti da se izjasni, rasprava će se odložiti.

U tijeku rasprave može se dozvoliti i osobama koje Sud smatra zainteresiranim stranama u postupku, da iznesu svoja stajališta o predmetu raspravljanja.

Članak 33.

Održavanje reda na raspravi

O održavanju reda na raspravi stara se predsjednik Suda. U tom cilju on može:

1. opomenuti osobu koja remeti red,
2. oduzeti riječ osobi koja vrijeđa ugled i dostojanstvo Suda ili vrijeđa drugu osobu, odnosno koja na drugi način zlorabljuje svoje izlaganje,
3. udaljiti osobu s rasprave koja, i pored opomene, ometa tijek rasprave,

Ukoliko se javni red i mir ne može osigurati na način predviđen u stavku 1., Sud može prekinuti javnu raspravu.

Članak 34.

Zaključivanje rasprave

Kad su završena izlaganja stranaka i drugih pozvanih osoba, a nema više ni postavljanja pitanja za razjašnjenje stvari, predsjednik Suda zaključuje raspravu i izvješćuje stranke i druge nazočne osobe o vremenu i načinu priopćavanja odluke Suda.

Članak 35.

Zapisnik o tijeku rasprave

O tijeku rasprave vodi se zapisnik.

Zapisnik o tijeku javne rasprave sadrži datum održavanja, imena nazočnih i nenazočnih sudaca, imena drugih osoba nazočnih na sjednici, predmet odlučivanja, kratko izlaganje stranaka, te druge zaključke koji su doneseni povodom rasprave.

Kad je bila isključena javnost sa rasprave ili njenog dijela u zapisnik se unosi konstatiranje o tomu.

U zapisnik o tijeku rasprave unose se izlaganja stranaka, pitanja sudaca i odgovori stranaka na upite, te kratko izlaganje i drugih pozvanih osoba.

Uz zapisnik o tijeku rasprave prilaže se uvodno izlaganje suca izvjestitelja, kao i pismeno izlaganje stranaka i drugih pozvanih osoba koje svoje izlaganje predaju Sudu.

Članak 36.

Sjednica o vijećanju i glasovanju

Sjednicu o vijećanju i glasovanju Sud zakazuje najkasnije u roku od 15 dana od dana održavanja javne rasprave.

U postupku vijećanja sudac izvjestitelj prvi izlaže svoje mišljenje i stajalište o predmetnoj stvari i prijedlog odluke Suda.

Nakon završenog izlaganja suca izvjestitelja, suci izlažu svoja mišljenja i stajališta.

Nakon završenog vijećanja pristupa se glasovanju.

Sjednici o vijećanju i glasovanju, nazoče suci koji su učestvovali u raspravi i zapisničar. Savjetnik Suda zadužen za predmet o kojem je vođena rasprava je zapisničar na sjednici o vijećanju i glasovanju.

U postupku vijećanja i glasovanja odgovarajuće će se primijeniti odredbe čl. 19. i 21. ovog poslovnika.

O tijeku sjednice o vijećanju i glasovanju vodi se poseban zapisnik koji sadrži: datum održavanja sjednice, imena nazočnih i nenazočnih sudaca, predmet razmatranja i odlučivanja, prijedlog suca izvjestitelja, rezultati glasovanja sa naznakom koji je sudac glasovao za, koji je glasovao protiv odluke, odnosno koji je izdvojio mišljenje, izreka donesene odluke i druge zaključke ako su doneseni povodom rasprave u predmetu.

Članak 37.

Ponavljanje rasprave i glasovanja

Ako se prilikom glasovanja o odluci Suda ne postigne propisana većina, rasprava i glasovanje će se ponoviti.

Članak 38.

Objavljivanje odluke

Predsjednik Suda usmeno objavljuje odluku Suda sa kratkim obrazloženjem.

O danu i satu objavljivanja odluke Suda, pismeno se izvješćuju stranke i drugi učesnici u postupku.

V. PRESUDE, RJEŠENJA I MIŠLJENJA

Članak 39.

Ustavni sud donosi presude, rješenja i mišljenja.

Presude donosi ako odlučuje o rješavanju sporova, ocjeni ustavnosti, meritumu kod zaštite vitalnog interesa jednog od konstitutivnih naroda, zaštiti prava na lokalnu samoupravu i postavljenom ustavnom pitanju.

Rješenje donosi ako odlučuje o smjeni Predsjednika odnosno Dopredsjednika Federacije, kada odlučuje o imunitetu, o prihvatljivosti odlučivanja kod vitalnog nacionalnog interesa, ako donosi privremenu mjeru odnosno naredbu kao i u svim drugim slučajevima u kojima Sud ne donosi presudu.

Mišljenje daje povodom zahtjeva Dopremijera Vlade Federacije Bosne i Hercegovine.

Članak 40.

Sadržaj presude, rješenja i mišljenja

Presude, rješenja i mišljenja (u daljnjem tekstu: odluke) sadrže: uvod, izreku i obrazloženje.

Uvod odluke sadrži: naziv Suda, zahtjev o kojem je odlučivano, ustavni temelj i datum odluke.

Izreka odluke o rješavanju spora sadrži odluku Suda o tomu da li je određenim aktom (navodeći donositelja, broj i datum akta) ili radnjom jedne strane povrijeđeno pravo druge strane u sporu, utvrditi postojanje ili nepostojanje određene obveze i odrediti da se otklone posljedice takvog akta.

Izreka odluke kojom se ocjenjuje ustavnost sadrži: odluku Suda, naziv propisa čija se ustavnost utvrđuje na jeziku na kojem je objavljen u službenom glasilu, datum i broj glasila i način objavljivanja odluke Suda.

Izreka odluke kojom se odlučuje o zaštiti prava na lokalnu samoupravu sadrži: odluku Suda o tomu da li je došlo do povrede prava, naziv strane koja je pokrenula postupak i stranu protiv koje je pokrenut postupak, utvrditi postojanje ili nepostojanje određene obveze, odluku o povratku u predašnje stanje ili narediti da se na drugi način otklone štetne posljedice, ako ih je bilo. Izreka sadrži i način objavljivanja presude.

Izreka odluke o tomu da li se zakon, drugi propis ili akt odnosi na vitalni interes jednog od konstitutivnih naroda sadrži: naziv zakona, drugog propisa ili akta o kome je odlučivao Sud, naziv tijela koji je odlučivao o osporenom aktu, odluka Suda da li se osporeni akt odnosi na vitalni interes jednog od konstitutivnih naroda i način objavljivanja odluke.

Izreka odluke kojom se odlučuje o ustavnom pitanju sadrži: odluku Suda o tome, da li je zakon, drugi propis ili akt postavljen od strane nadležnog suda sukladan Ustavu Federacije Bosne i Hercegovine i način objavljivanja odluke.

Izreka odluke o smjeni Predsjednika odnosno Dopredsjednika Federacije Bosne i Hercegovine, sadrži odluku o tome, da li se isti smjenjuju ili ne i način objavljivanja, izreka odluke kojom se odlučuje o imunitetu sadrži odluku Suda o tome, da li se žalba na rješenje nadležnog suda koji je rješavao o imunitetu odbacuje, odbija ili preinačava, dok izreka odluke kojom se odlučuje o privremenoj mjeri sadrži odluku Suda, naziv propisa čije se odlaganje naređuje i način objavljivanja.

Obrazloženje sadrži podatke o podnositelju zahtjeva i kratak sadržaj zahtjeva, naziv protivne strane i kratak sadržaj odgovora na zahtjev, pravno relevantne činjenice u zahtjevu i odgovoru na zahtjev i činjenice utvrđene tijekom rasprave i pravne razloge kojima se Sud rukovodio pri donošenju odluke. Obrazloženje, na završetku teksta, sadrži podatke o sastavu Suda koji je donio odluku.

Ispod obrazloženja s lijeve strane, navodi se broj i datum odluke, a s desne strane naziv Suda i ime i prezime predsjednika Suda.

Odluka Suda sadrži utvrđeno činjenično stanje i pravne razloge za utvrđeno mišljenje.

Članak 41.

Rješenje o odbacivanju zahtjeva

Kad Sud na sjednici bez javne rasprave donosi rješenje o odbacivanju zahtjeva pridržavat će se razloga navedenih u članku 26. stavak 1. Zakona i rješenje, temeljiti na samo jednom razlogu, ukoliko Sud ne odluči drugačije.

Ako ne postoje druge procesne pretpostavke za odlučivanje o biti stvari, osim onih izričito navedenih u stavku 1. članka 26. Zakona, u rješenju se izričito navodi o kojim se procesnim pretpostavkama radi. Te druge pretpostavke mogu biti, posebice:

- da u ostavljenom roku podnositelj nije otklonio nedostatke na koje mu je ukazano ili ih nije otklonio onako kako mu je naloženo,
- da osporeni opći akt nije na snazi,
- da se radi o zahtjevu o kojem je Sud već odlučio ili da se radi o zahtjevu iste pravne i činjenične prirode u kojem je Sud već zauzeo stanovište i sl.

Kad Sud odbacuje zahtjev zbog nenadležnosti, Sud može na prijedlog suca izvjestitelja odlučiti da li postoje ralozi za postupanje sukladno stavku 2. članka 26. Zakona.

Članak 42.

Rješenje o obustavi postupka

Sud će donijeti rješenje kojim obustavlja postupak kada je u tijeku postupka:

1. otklonjena neustavnost osporenog akta,
2. osporeni opći akt prestao da važi, osim u slučaju kada Sud odlučuje o postavljenom ustavnom pitanju od strane nadležnog suda.
3. podnositelj povukao zahtjev,
4. i u drugim slučajevima kada prestaje potreba za daljnjim vođenjem postupka.

Članak 43.

Prijedlog o preispitivanju odluka Suda

U slučaju da se otkrije neka činjenica koja je po svojoj prirodi mogla odlučno utjecati na ishod postupka i koja, kad je odluka bila donesena, nije bila poznata Sudu i nije s razlogom mogla biti poznata stranci, ta stranka može, u roku od šest mjeseci, nakon što je stekla saznanje o toj činjenici, podnijeti zahtijev Sudu za preispitivanje te odluke.

Preispitivanje odluke Suda nije moguće ako je od njenog donošenja prošlo više od jedne godine.

Ako Sud ocijeni da su ispunjeni uvjeti iz st. 1. i 2. ovog članka, donijet će rješenje o preispitivanju odluke Suda, a ako ocijeni da nisu ispunjeni ti uvjeti, donijet će rješenje o odbijanju zahtjeva za preispitivanje.

Kada Sud odluči da će preispitati svoju odluku, predmet preispitivanja razmatra se sukladno pravilima koja se primjenjuju u redovnom postupku pred Sudom.

Članak 44.

Naredbe Suda

Sud može, u tijeku postupka, izdavati naredbe o privremenoj mjeri, o načinu uskladjivanja usvojenog ili predloženog zakona ili drugog propisa sa Ustavom Federacije, o prijelaznim rješenjima, o procesnim i drugim pitanjima.

Članak 45.

Redakcijska komisija

Ako nacrt odluke Suda nije razmatran na sjednici Suda, sudac izvjestitelj je dužan, po pravilu, da izradi nacrt odluke najkasnije u roku od 15 dana, koji će prije dostavljanja Redakcijskoj komisiji dostaviti predsjedniku Suda radi zakazivanja sjednice i verificiranja odluke.

Tehničku redakciju teksta odluke utvrđuje Redakcijska komisija.

Tehničku redakciju odluke Vijeća za zaštitu vitalnog nacionalnog interesa utvrđuju članovi Redakcijske komisije koji su i članovi Vijeća.

Predsjedatelj Redakcijske komisije potpisom potvrđuje zapisnik o redakciji teksta odluke.

Članak 46.

Izvornici odluka

Izvornik odluke potpisuje predsjednik Suda, sudac izvjestitelj i predsjedatelj Redakcijske komisije.

Opravak odluke Suda koja se dostavlja strankama i na objavu službenim glasilima, potpisuje predsjednik Suda.

Odluka koja se objavljuje u službenom glasilu, smatra se dostavljenom strankama danom njihovog objavljivanja u službenom glasilu.

Članak 47.

Ispravci odluka

Ako izvornik odluke sadrži tehničke pogreške, ili ako objavljeni tekst nije suglasan s izvornikom, ispravak daje tajnik Suda na temelju odluke Suda.

Ispravak se dostavlja strankama i objavljuje na način kao i odluka.

Članak 48.

Objavljivanje odluka

Presude i mišljenja objavljuju se u "Službenim novinama Federacije BiH" i službenim glasilima kantona i općina Federacije Bosne i Hercegovine.

Iznimno, Sud može odlučiti da se i rješenje objavi na način predviđen u stavku 1. ovog članka.

Odluka se objavljuje i u službenom glasilu u kojem je propis objavljen na jeziku na kojem je objavljen.

VI. ODLUČIVANJE O VITALNIM NACIONALNIM INTERESIMA

Članak 49.

Odlučivanje o vitalnim interesima konstitutivnih naroda

Vijeće za zaštitu vitalnih interesa Ustavnog suda Federacije Bosne i Hercegovine (u daljnjem tekstu: Vijeće) odlučit će o prihvatljivosti u roku od sedam dana od primitka obavijesti, odnosno zahtjeva, ako su ispunjene procesne pretpostavke za odlučivanje o postojanju vitalnog nacionalnog interesa konstitutivnog naroda utvrđene u članku IV. A. 4. 18a, odnosno u Amandmanu XL na Ustav, a posebice: da li je zahtjev podnijela ovlaštena osoba, da li je zahtjev podržala dvotrećinska većina odgovarajućeg kluba konstitutivnog naroda, da li je obavljen Ustavom predviđeni postupak usuglašenja između klubova konstitutivnih naroda, odnosno između Doma naroda i Zastupničkog doma Parlamenta Federacije Bosne i Hercegovine, odnosno da li su ispunjene i druge procesne pretpostavke za odlučivanje.

Ukoliko Vijeće odluči da zahtjev nije prihvatljiv, rješenje će dostaviti podnositelju obavijesti, odnosno zahtjeva.

Kad Vijeće odluči da je zahtjev prihvatljiv, to će utvrditi rješenjem koje se ulaže u spis.

Vijeće može zatražiti od podnosioca da dopuni ili potpunije obrazloži zahtjev ili da dokumentira činjenice koje Vijeće smatra relevantnim za odlučivanje.

Prihvatljivi zahtjev se dostavlja na odgovor drugom klubu ili klubovima konstitutivnih naroda.

Dopune i odgovori iz st. 4. i 5. ovog članka dostavljaju se Vijeću u roku od osam dana. Vijeće će nastaviti postupak i u slučaju da ne dobije tražene dopune ili odgovore.

Vijeće, po pravilu, zakazuje javnu raspravu koja se ostvaruje sukladno Zakonu i ovom poslovniku.

Odluku o meritumu Vijeće donosi u roku od trideset dana od dana primitka obavijesti, odnosno zahtjeva.

Odluka se objavljuje u "Službenim novinama Federacije BiH" i u službenom glasilu kantona iz kojeg je upućena obavijest, odnosno zahtjev.

Odredbe ovog poslovnika o pravno - teničkoj obradi odluka Suda shodno se primjenjuju i na rješenja i odluke Vijeća.

VII. DAVANJE MIŠLJENJA USTAVNOG SUDA

Članak 50.

Sud daje mišljenje na traženje Doremijera nakon održane sjednice Suda.

Na prijedlog suca izvjestitelja, Sud može odlučiti da se održi javna rasprava.

VIII. POSTUPAK ODLUČIVANJA O ŽALBI PROTIV ODLUKA NADLEŽNOG SUDA O IMUNITETU

Članak 51.

Priprema predmeta za odlučivanje

Kada spis po žalbi stigne Sudu, predsjednik Suda određuje suca izvjestitelja.

Sudac izvjestitelj može, po potrebi, od stranaka u postupku pribaviti potrebna izvješća ili spise.

Prijepis žalbe sudac izvjestitelj dostavlja ostalim strankama u postupku i određuje im rok za dostavu odgovora na žalbu.

Članak 52.

Referat suca izvjestitelja

Po primitku odgovora na žalbu ili po proteku roka za odgovor na žalbu, sudac izvjestitelj će sačiniti pisani referat i obrazloženi prijedlog (nacr) odluke Suda, sukladno članku 17. ovog poslovnika.

Članak 53.

Odlučivanje na sjednici Suda

Sud odlučuje o žalbi na sjednici Suda, na koju obzirom na značaj pitanja o kojima se raspravlja i druge okolnosti slučaja, može pozvati stranke.

Nedolazak uredno pozvanih stranaka na sjednicu Suda ne sprječava održavanje sjednice, o čemu (na koju posljedicu) će se stranke upozoriti u pozivu.

Članak 54.

Obustava postupka

Kada se u tijeku postupka po žalbi utemelji da je podnositelj žalbe umro, Sud će postupak obustaviti.

Članak 55.

Odbacivanje žalbe

Na sjednici Sud može rješenjem odbaciti žalbu kao neblagovremenu ili nedozvoljenu.

Žalba je neblagovremena ako je izjavljena poslije isteka propisanog roka za njeno podnošenje.

Žalba je nedozvoljena ako je žalbu izjavila osoba koja nije ovlaštena za izjavljivanje žalbe, ili osoba koja se odrekla ili je odustala od žalbe i poslije odustajanja ponovno podnijela žalbu.

Članak 56.

Rasprava na sjednici Suda

Sjednica Suda kojoj nazoče stranke počinje izlaganjem podnositelja žalbe, a nakon toga druge stranke izlažu svoj odgovor na žalbu. Za odsutnu stranku žalbu, odnosno odgovor na žalbu, izlaže sudac izvjestitelj. Po okončanom izlaganju stranaka, prvo sudac izvjestitelj, a zatim ostali suci, mogu od nazočnih stranaka i njihovih zastupnika zatražiti potrebno objašnjenje u svezi sa žalbom i odgovorom na žalbu.

Nakon toga sjednica Suda se nastavlja bez prisutnosti stranaka i njihovih zastupnika izlaganjem suca izvjestitelja o pravnim pitanjima od značaja za odlučivanje i prijedlogu odluke.

Članak 57.

Postupanje u okviru zahtjeva

Sud ispituje odluku o imunitetu u onom dijelu u kome se pobija žalbom i u granicama razloga navedenih u žalbi.

Članak 58.

Odluka o meritumu

Sud će rješenjem odbiti žalbu kao neutemeljenu ako utvrdi da ne postoje razlozi zbog kojih se pobija odluka nadležnog suda o imunitetu.

Sud će rješenjem uvažiti žalbu, preinačiti odluku nadležnog suda ili vratiti nadležnom sudu na ponovno odlučivanje ako utvrdi da postoje razlozi zbog kojih se pobija odluka nadležnog suda o imunitetu.

Članak 59.

Subsidijarne odredbe

Ako u poglavlju VI. ovog poslovnika, ne postoje posebne odredbe, i u postupku odlučivanja o žalbi protiv rješenja nadležnog suda o imunitetu, primjenjivat će se ostale odredbe ovog poslovnika.

IX. DJELOVANJE ODLUKA USTAVNOG SUDA

Članak 60.

Djelovanje odluka Suda

Svatko kome je povrijeđeno pravo konačnim ili pravomoćnim pojedinačnim aktom donosenim na temelju odredbi koje su prestale da važe na temelju odluke Suda, ima pravo tražiti od nadležnog tijela izmjenu tog pojedinačnog akta, a

nadležno tijelo je dužno da ponovi postupak i uskladi akt s odlukom Suda u roku od 90 dana od dana primitka zahtjeva.

Ukoliko nadležni organ ne ponovi postupak i ne usuglasi akt s odlukom Suda u roku iz stavka 1. ovog članka, akt kojim je povrijeđeno pravo nekoj osobi prestaje da važi.

Prijedlog za izmjenu konačnog ili pravomoćnog pojedinačnog akta iz stavka 1. ovog članka, može se podnijeti u roku od dvije godine od dana objavljivanja odluke u "Službenim novinama Federacije BiH", službenom glasilu kantona odnosno općine.

X. IZVRŠAVANJE ODLUKA SUDA

Članak 61.

Izvršavanje odluka Suda

Odluke Suda su konačne i obvezujuće.

Svi organi vlasti u Federaciji dužni su, u okviru svojih nadležnosti utvrđenih Ustavom i zakonom provoditi odluke Suda.

Izvršenje odluka Suda osigurava Premijer Federacije.

Svatko tko ima pravni interes može tražiti da se izvrše odluke Suda.

Sud u svojoj odluci može odrediti način i rok izvršenja odluka Suda.

Organ koji je obavezan da izvrši odluku Suda, dužan je dostaviti obavijest o poduzetim mjerama s ciljem izvršenja odluke Suda u roku iz stavka 5. ovog članka.

U slučaju nepostupanja, odnosno kašnjenja u izvršavanju ili izvješćivanju Suda o poduzetim mjerama, Sud donosi rješenje kojim se utvrđuje da odluka Suda nije izvršena. Ovo rješenje dostavlja se nadležnom tužiteljstvu, odnosno drugom organu nadležnom za izvršenje kojeg odredi Sud.

XI. OSTALA PITANJA

Članak 62.

Konzultativni sastanci

Kad je potrebno, Sud može održati odgovarajući konzultativni sastanak na kome će se razmotriti pitanja od značaja za pripremu sjednice ili za raspravu pred Sudom.

Konzultativni sastanak obvezno će se održati ukoliko je na raspravu osim stranaka u postupku, potrebno pozvati i neke druge osobe s naznakom i prijedlogom u referatu od strane suca izvjestitelja, na koje okolnosti i činjenice se te osobe pozivaju.

Na konzultativni sastanak mogu se pozvati stranke, državno tijelo koje Sud smatra zainteresiranim u sporu, znanstvene, javne i druge stručne radnike, radi davanja obavijesti i mišljenja o određenim stručnim i drugim pitanjima od značaja za rješavanje stvari.

Konzultativni sastanak ima radno - stručni karakter.

Konzultativnim sastankom rukovodi predsjednik Suda ili sudac izvjestitelj, odnosno drugi sudac kojeg odredi Sud ili predsjednik Suda.

O tijeku konzultativnog sastanka vodi se zabilješka.

Zabilješka se dostavlja sucima i ulaže u odgovarajući predmet.

Članak 63.

Promjena pravnog stajališta

Ako se u tijeku donošenja odluke ili utvrđivanja mišljenja utvrdi da stajalište Suda odstupa od ranije zauzetog stajališta o pravnom pitanju, u tom slučaju donošenje odluke ili utvrđivanje mišljenja će se odložiti radi prethodne ocjene opravdanosti mijenjanja ranijeg stajališta.

Ocjenu opravdanosti mijenjanja ranijeg stajališta Sud utvrđuje na temelju referata u kome treba da budu svestrano obrazloženi razlozi zbog kojih se predlaže promjena ranijeg stajališta.

O novom stajalištu Sud donosi odluku koja se s obrazloženjem unosi u zapisnik sjednice na kojoj je odlučeno o promjeni stajališta.

XII. ZAVRŠNE ODREDBE

Članak 64.

Prijelazna odredba

Danom stupanja na snagu ovog poslovnika prestaje da važi Poslovnik Ustavnog suda Federacije Bosne i Hercegovine ("Službene novine Federacije BiH", broj 39/04).

Članak 65.

Stupanje na snagu

Ovaj poslovnik stupa na snagu narednog dana od dana objavljivanja u "Službenim novinama Federacije BiH".

Broj P-134/10 Predsjednica Ustavnog suda
24. lipnja 2010. godine Federacije Bosne i Hercegovine
Sarajevo Mr. **Kata Senjak**, v. r.

Na osnovu člana 5. stav 2. i člana 51. Zakona o postupku pred Ustavnim sudom Federacije Bosne i Hercegovine ("Službene novine Federacije BiH", br. 6/95 i 37/03), Ustavni sud Federacije Bosne i Hercegovine, na sjednici održanoj 24. juna 2010. godine, donio je

ПОСЛОВНИК**УСТАВНОГ СУДА ФЕДЕРАЦИЈЕ БОСНЕ И ХЕРЦЕГОВИНЕ**

I. ОПШТЕ ОДРЕДБЕ

Члан 1.

Предмет регулација

Овим пословником прописују се правила поступка пред Уставним судом Федерације Босне и Херцеговине (у даљњем тексту: Суд) која нису прописана Законом о поступку пред Уставним судом Федерације Босне и Херцеговине (у даљњем тексту: Закон).

II. ПОКРЕТАЊЕ И ТОК ПОСТУПКА

Члан 2.

Упућивање поднесака Суду

Захтјев за покретање поступка и други поднесци (у даљњем тексту: поднесци) упућени Суду, шаљу се поштом, непосредно се предају Суду у складу са прописима, или се шаљу на други начин.

Странке у поступку могу поднесак доставити Суду најкасније до закључења расправе.

Члан 3.

Хитни поступци

О свим поднесцима који се односе на вођење поступка упознају се председник и судије Суда.

Суд може на приједлог председника Суда или судије извјештоца одредити да се, с обзиром на значај питања, у одређеним предметима хитно поступа.

Члан 4.

Допуне поднесака, именовање заступника и одређивање лица за пријем писмена

Када је поднесак непотпун или неразумљив, или не садржи податке неопходне за вођење поступка, затражит ће се од подносиоца да у одређеном року недостатке отклони и упозорити на последице неотклањања.

У хитним случајевима захтјеви у вези са комплетирањем предмета (тражење документације, обавјештења и др.), могу се упућивати телеграмом, електронском поштом, факсом и путем телефона. Уколико је комплетирање захтјева извршено на поменути начин, подносилац захтјева дужан је у року од три дана исту доставити писменим путем.

Када је захтјев за вођење поступка поднијела најмање једна трећина чланова било којег дома Парламента Федерације или једна трећина посланика у законодавном тијелу кантона,

подносиоци захтјева именоваће лице односно лица која ће их заступати у поступку пред Судом.

Странке у поступку дужне су доставити пуномоћ Суду најкасније до почетка одржавања јавне расправе.

Ако подносиоци захтјева нису именovali лице за заступање, дужни су именовати лице за пријем поднесака.

Ако подносиоци захтјева не поступе у складу са ст. 3. и 5. овог члана Суд ће достављати писмена подносиоцу захтјева, који је први наведен у захтјеву за вођење поступка.

Члан 5.

Јавност поступка

Јавност поступка пред Судом осигурава се:

1. обавјештавањем јавности о одржавању сједница Суда,
2. доставом службених обавјештења о донесеним одлукама средствима јавног информисања,
3. давањем обавјештења о току поступка заинтересованим лицима,
4. омогућавањем странкама и заинтересованим лицима да изврше увид у акте предмета, осим у случајевима наведеним у чл. 3. и 11. став 1. Закона и члану 7. став 1. Пословника,
5. објављивањем донесених одлука Суда у складу са овим пословником,
6. објављивањем релевантних података о раду и одлукама Суда путем службене web-странице Суда, одговарајућих публикација, давањем обавјештења за јавност, оглашавањем на огласној табли Суда,
7. на други начин који одреди Суд.

Члан 6.

Језици и писма у службеној употреби

Пресуде, рјешења и мишљења која даје Суд објављују се у службеном гласилу на босанском, хрватском и српском језику, у латиничном и ћириличној писму.

Записници и акти Суда који се односе на вођење поступка и које потписује председник Суда пишу се на босанском, хрватском или српском језику, зависно од тога из којег је конститутивног народа изабран председник Суда.

Одлуке Суда достављају се странкама на једном од службених језика и писма којим се та странка служила у поступку пред Судом.

Члан 7.

Увид у списе и препис аката

Странке у поступку и друга заинтересована лица не могу вршити увид у реферате, нацрте пресуда, одлука, рјешења и мишљења као и друге акте који су припремљени за одлучивање.

Лица из става 1. овог члана могу тражити препис аката из предмета, осим оних који се, према члану 11. став 1. Закона и ставу 1. овог члана, не могу дати на увид.

Преписивање аката из предмета одобрава секретар Суда, а врши се у службеним просторијама Суда.

Члан 8.

Прибављање података и обавјештења од значаја за вођење поступка

Судија који је одређен за извјештоца у предмету, одлучује да ли ће се од другог суда или државног тијела, односно носиоца јавне и друге друштвене функције затражити податке и обавјештења од значаја за вођење поступка.

Ако се подаци и обавјештења из става 1. овог члана не доставе у одређеном року, Суд ће, ако одлучи да су ти подаци и обавјештења и даље од значаја за вођење поступка, наредити њихово достављање и начин достављања.

Члан 9.

Обавјештавање о току поступка

Обавјештавање о току поступка пред Судом даје судија извјештоца, председник Суда или један од потпредседника Суда.

Члан 10.

Достављање аката који се не објављују
Рјешења која се не објављују у службеном гласилу и други акти Суда достављају се странкама и другим лицима на које се односе, преко поште препоручено или непосредно уз доставницу.

Члан 11.

Потписивање аката

Акте Суда потписује председник Суда, а у његовој одсутности, један од потпредседника Суда.

Члан 12.

Достава списа председнику Суда

Судија изјестилац кад прими спис, одређује који прилози у спису се достављају судијама, уз напомену да се оригинал аката налази у писарници Суда и електронској бази података. Спис обавезно садржи попис свих аката у предмету.

Судија изјестилац доставља реферат са приједлогом за заказивање јавне или нејавне расправе председнику Суда и судијама.

Председник Суда, може тражити допуну реферата.

У изузетним случајевима, председник Суда може предложити уврштавање одређеног предмета у дневни ред сједнице Суда, у којем није достављен реферат судије изјестиоца.

Коначну одлуку о уврштавању у дневни ред предмета у којем није достављен реферат, доноси Суд.

III. СЈЕДНИЦА СУДА

Члан 13.

Сједница суда

Сједнице Суда одржавају се са јавном расправом и без јавне расправе.

Сједница Суда може се одржати ако сједници присуствује већина судија.

Члан 14.

Присутност на сједници

Сједници Суда присуствује секретар Суда и савјетници Суда који су радили на предметима, а према потреби и други стручни радници које одреди секретар Суда.

Члан 15.

Заказивање и руковођење сједницом Суда

Председник Суда заказује сједницу Суда, предлаже дневни ред и руководи сједницом.

Председник Суда заказат ће сједницу Суда:

1. кад је Суд одлучио да се сједница закаже,
2. кад сазивање сједнице тражи радно тијело Суда,
3. кад сазивање сједнице тражи председник Суда, односно судија.

Дневни ред сједнице Суда утврђује Суд.

У случају одсутности председника Суда сједницу Суда заказује и њоме руководи један од потпредседника Суда којег одреди председник, а у случају одсутности обојице потпредседника, судија одређен посебном одлуком Суда.

Члан 16.

Достављање позива за сједницу

Позив за сједницу Суда доставља се судијама најкасније осам дана прије дана одржавања сједнице.

Изузетно, у хитним случајевима, позив за сједницу и предмети који ће се разматрати на сједници могу се доставити и у краћем року.

Члан 17.

Реферат за сједницу Суда

Суд одлучује на сједници Суда, по правилу, на основу писаног реферата.

Реферат садржи нарочито:

1. назив, односно име странака у поступку и датум подношења захтјева,
2. назив и ознаку акта који се оспорава,

3. битне наводе на којима се захтјев заснива,

4. битне наводе из одговора на захтјев, ако је тражен и добивен одговор,

5. закључак који се изводи на основу података из списка о томе да ли постоје процесне претпоставке за вођење поступка,

6. став судије изјестиоца са образложеним приједлогом одлуке Суда уколико се не заказује јавна расправа на којој је потребно разјаснити питања значајна за доношење одлуке.

Након одржане јавне расправе председник Суда заказује сједницу о вијећању и гласању најкасније у року од 15 дана од дана одржане јавне расправе. Судија изјестилац дужан је у истом року доставити приједлог одлуке која садржи све елементе прописане у члану 40. овог пословника.

Члан 18.

Ток расправе на сједници Суда о вијећању и гласању

На сједници Суда, прије одлучивања, судија изјестилац излаже чињенична и правна питања од значаја за одлучивање, као и приједлоге одлуке.

Након излагања судије изјестиоца, ријеч узимају судије.

Судија који је спријечен да присуствује сједници може се о предмету писмено изјаснити. Писмено изјашњење прочитат ће се на сједници прије одлучивања о том предмету.

Члан 19.

Гласање судија

Послије завршеног расправљања, Суд приступа гласању и доноси одлуку.

Одлука се доноси већином гласова судија.

Судија се не може уздржати од гласања.

Гласање се врши јавно - подизањем руке.

Суд може одлучити да се одлука донесе тајним гласањем.

Када је о неком питању дато више приједлога, гласа се по реду по коме су приједлози поднесени.

Као први приједлог сматра се приједлог судије изјестиоца.

Члан 20.

Уколико приједлог одлуке из члана 17. став 2. тачка 6. није достављен уз реферат, него је одлука донесена након сједнице Суда, иста ће се доставити Председнику Суда и верификовати од стране Суда, најкасније у року од 15 дана од дана доношења.

Члан 21.

Одвојено мишљење

Судија има право на одвојено мишљење.

Одвојено мишљење судија треба приложити у записник најкасније у року од петнаест дана од дана доношења одлуке, односно верификовања одлуке од стране Суда, а ако га у том року не уложи у записник, сматрат ће се да је одустао од одвојеног мишљења.

Судија може издвојити мишљење и на изреку донесене одлуке и/или њено образложење, а може се придружити већ издвојеном мишљењу другог судије.

Одвојено мишљење судије прилаже се записнику са сједнице и улаже у предмет на који се односи.

Одвојено мишљење судије, на његов захтјев, објављује се у цијелости у службеном гласилу заједно са одлуком суда на коју се односи, и то иза текста одлуке.

Члан 22.

Понављање сједнице Суда

Ако се приликом гласања о одлуци Суда не постигне прописана већина, сједница ће се поновити.

Члан 23.

Записник о току сједнице Суда

На сједници Суда води се записник и тонско снимање.

Записник сједнице Суда садржи датум одржавања сједнице, имена присутних и одсутних судија, имена других лица присутних на сједници, предмет одлучивања, изреку донесене одлуке, резултате гласања, са знаком који је судија гласао

против одлуке, односно који је издвојио мишљење и друге закључке који су донесени поводом расправе о предмету.

Члан 24.

Верификовање и потписивање записника

Записник са сједнице се верификује на наредној сједници Суда.

Верификовани записник потписује председник Суда, односно потпредседник, или судија који је председавао сједницом, секретар Суда, преводилац, уколико је био неопходан на сједници Суда и записничар.

IV. ЈАВНА РАСПРАВА

Члан 25.

Јавна расправа заказује се када је потребно непосредно расправити односно разјаснити питање значајно за доношење одлуке.

О потреби одржавања јавне расправе одлучује Суд.

Члан 26.

Заказивање и руковођење јавном расправом

Председник Суда заказује јавну расправу (у даљем тексту: расправа) и руководи њеним радом.

У случају одсутности председника Суда, када су се стекли услови предвиђени пословником, расправу заказује један од потпредседника који и руководи њеним радом, а у случају одсутности оба потпредседника Суда, расправом руководи судија одређен посебном одлуком Суда.

Члан 27.

Судионици на расправи

На расправу се позивају странке и друга лица за које одлучи Суд на приједлог судије извјестиоца.

Члан 28.

Обавјештење о расправи

О одржавању јавне расправе Суд даје обавјештење које се објављује у средствима јавног информисања и на огласној табли Суда.

Члан 29.

Мјесто одржавања расправе

Расправа се одржава у сједишту Суда.

Кад постоје нарочито значајни разлози, Суд може одлучити да се расправа одржи и изван сједишта Суда.

Члан 30.

Садржај реферата судије извјестиоца

Судија извјестилац је дужан да прије одржавања расправе, а најкасније осам дана прије њеног одржавања, припреми и у списе предмета уложи писани реферат. Писани реферат садржи кратко излагање странака и ставове судије извјестиоца о томе која правна и чињенична питања у предмету сматра одлучним.

Члан 31.

Одлагање или прекид расправе

У случајевима одлагања или прекида расправе, председник Суда ће обавјестити странке и друга позвана лица о томе када ће се одржати, односно наставити расправа.

Члан 32.

Ток расправе

Председник Суда отвара расправу, а секретар Суда или друго лице које одреди председник Суда, обавјештава Суд о присутности судионика јавној расправи и приспјелим пуномоћима, а након тога судија извјестилац извјештава о предмету расправљања не износећи и не сугеришући став о одлуци Суда.

У току расправе странке износе и образлажу своје ставове и дају одговоре на наводе изнесене на расправи. Подносилац захтјева може на јавној расправи проширити захтјев, одустати од захтјева или његовог дијела и Суду предочити нове чињенице и доказе. Председник Суда ће позвати противну страну да се

изјасни о томе. Уколико противна страна није у могућности да се изјасни, расправа ће се одложити.

У току расправе може се дозволити и лицима која Суд сматра заинтересованим странама у поступку, да изнесу своје ставове о предмету расправљања.

Члан 33.

Одржавање реда на расправи

О одржавању реда на расправи брине се председник Суда. У том циљу он може:

1. опоменути лице које ремети ред,
2. одузети ријеч лицу које вријеђа углед и достојанство Суда или вријеђа друго лице, односно које на други начин злоупотребљава своје излагање,
3. удаљити лице са расправе које, и поред опомене, омета ток расправе,

Уколико се јавни ред и мир не може осигурати на начин предвиђен у ставу 1., Суд може прекинути јавну расправу.

Члан 34.

Закључивање расправе

Кад су завршена излагања странака и других позваних лица, а нема више ни постављања питања за разјашњење ствари, председник Суда закључује расправу и обавјештава странке и друга присутна лица о времену и начину саопштавања одлуке Суда.

Члан 35.

Записник о току расправе

О току расправе води се записник.

Записник о току јавне расправе садржи датум одржавања, имена присутних и одсутних судија, имена других лица присутних на сједници, предмет одлучивања, кратко излагање странака, те друге закључке који су донесени поводом расправе.

Кад је била искључена јавност са расправе или њеног дијела у записник се уноси констатовање о томе.

У записник о току расправе уносе се излагања странака, питања судија и одговори странака на питања, те кратко излагање и других позваних лица.

Уз записник о току расправе прилаже се уводно излагање судије извјестиоца, као и писмено излагање странака и других позваних лица која своје излагање предају Суду.

Члан 36.

Сједница о вијећању и гласању

Сједницу о вијећању и гласању Суд заказује најкасније у року од 15 дана од дана одржавања јавне расправе.

У поступку вијећања судија извјестилац први излаже своје мишљење и став о предметној ствари и приједлог одлуке Суда.

Након завршеног излагања судије извјестиоца, судије излажу своја мишљења и ставове.

Након завршеног вијећања приступа се гласању.

Сједници о вијећању и гласању, присуствују судије које су учествовале у расправи и записничар. Савјетник Суда задужен за предмет о којем је вођена расправа је записничар на сједници о вијећању и гласању.

У поступку вијећања и гласања одговарајуће ће се примјенити одредбе чл. 19. и 21. овог пословника.

О току сједнице о вијећању и гласању води се посебан записник који садржи: датум одржавања сједнице, имена присутних и одсутних судија, предмет разматрања и одлучивања, приједлог судије извјестиоца, резултати гласања са знаком који је судија гласао за, који је гласао против одлуке, односно који је издвојио мишљење, изрека донесене одлуке и друге закључке ако су донесени поводом расправе у предмету.

Члан 37.

Понављање расправе и гласања

Ако се приликом гласања о одлуци Суда не постигне прописана већина, расправа и гласање ће се поновити.

Члан 38.

Објављивање одлуке

Предсједник Суда усмено објављује одлуку Суда са кратким образложењем.

О дану и сату објављивања одлуке Суда, писмено се обавјештавају странке и други учесници у поступку.

V. ПРЕСУДЕ, РЈЕШЕЊА И МИШЉЕЊА

Члан 39.

Уставни суд доноси пресуде, рјешења и мишљења.

Пресуде доноси ако одлучује о рјешавању спорова, оцијени уставности, меритуму код заштите виталног интереса једног од конститутивних народа, заштити права на локалну самоуправу и постављеном уставном питању.

Рјешење доноси ако одлучује о смјени Предсједника односно Потпредсједника Федерације, када одлучује о имунитету, о прихватљивости одлучивања код виталног националног интереса, ако доноси привремену мјеру односно наредбу као и у свим другим случајевима у којима Суд не доноси пресуду.

Мишљење даје поводом захтјева замјеника Премијера Владе Федерације Босне и Херцеговине.

Члан 40.

Садржај пресуде, рјешења и мишљења

Пресуде, рјешења и мишљења (у даљем тексту: одлуке) садрже: увод, изреку и образложење.

Увод одлуке садржи: назив Суда, захтјев о којем је одлучивано, уставну основу и датум одлуке.

Изрека одлуке о рјешавању спора садржи одлуку Суда о тому да ли је одређеним актом (наводећи доносиоца, број и датум акта) или радњом једне стране повријеђено право друге стране у спору, утврдити постојање или непостојање одређене обавезе и одредити да се отклоне посљедице таквог акта.

Изрека одлуке којом се оцењује уставност садржи: одлуку Суда, назив прописа чија се уставност утврђује на језику на којем је објављен у службеном гласилу, датум и број гласила и начин објављивања одлуке Суда.

Изрека одлуке којом се одлучује о заштити права на локалну самоуправу садржи: одлуку Суда о томе да ли је дошло до повреде права, назив стране која је покренула поступак и страну против које је покренут поступак, утврдити постојање или непостојање одређене обавезе, одлуку о повратку у пријашње стање или наредити да се на други начин отклоне штетне посљедице, ако их је било. Изрека садржи и начин објављивања пресуде.

Изрека одлуке о томе да ли се закон, други пропис или акт односи на витални интерес једног од конститутивних народа садржи: назив закона, другог прописа или акта о коме је одлучивао Суд, назив тијела који је одлучивао о оспореном акту, одлука Суда да ли се оспорени акт односи на витални интерес једног од конститутивних народа и начин објављивања одлуке.

Изрека одлуке којом се одлучује о уставном питању садржи: одлуку Суда о томе, да ли је закон, други пропис или акт постављен од стране надлежног суда у складу са Уставом Федерације Босне и Херцеговине и начин објављивања одлуке.

Изрека одлуке о смјени Предсједника односно Потпредсједника Федерације Босне и Херцеговине, садржи одлуку о томе, да ли се исти смјењују или не и начин објављивања, изрека одлуке којом се одлучује о имунитету садржи одлуку Суда о томе, да ли се жалба на рјешење надлежног суда који је рјешавао о имунитету одбацује, одбија или мијења, док изрека одлуке којом се одлучује о привременој мјери садржи одлуку Суда, назив прописа чије се одлагање наређује и начин објављивања.

Образложење садржи податке о подносиоцу захтјева и кратак садржај захтјева, назив противне стране и кратак садржај одговора на захтјев, правно релевантне чињенице у захтјеву и одговору на захтјев и чињенице утврђене током расправе и правне разлоге којима се Суд руководио при

доношењу одлуке. Образложење, на завршетку текста, садржи податке о саставу Суда који је донио одлуку.

Испод образложења с лијеве стране, наводи се број и датум одлуке, а с десне стране назив Суда и име и презиме предсједника Суда.

Одлука Суда садржи утврђено чињенично стање и правне разлоге за утврђено мишљење.

Члан 41.

Рјешење о одбацивању захтјева

Кад Суд на сједници без јавне расправе доноси рјешење о одбацивању захтјева придржават ће се разлога наведених у члану 26. став 1. Закона и рјешење, заснивати на само једном разлогу, уколико Суд не одлучи другачије.

Ако не постоје друге процесне претпоставке за одлучивање о бити ствари, осим оних изричито наведених у ставу 1. члана 26. Закона, у рјешењу се изричито наводи о којим се процесним претпоставкама ради. Те друге претпоставке могу бити, нарочито:

- да у остављеном року подносилац није отклонио недостатке на које му је указано или их није отклонио онако како му је наложено,
- да оспорени општи акт није на снази,
- да се ради о захтјеву о којем је Суд већ одлучио или да се ради о захтјеву исте правне и чињеничне природе у којем је Суд већ заузео став и сл.

Кад Суд одбацује захтјев због ненадлежности, Суд може на приједлог судије извјестиоца одлучити да ли постоје ралози за поступање у складу са ставом 2. члана 26. Закона.

Члан 42.

Рјешење о обустави поступка

Суд ће донијети рјешење којим обуставља поступак када је у току поступка:

1. отклоњена неуставност оспореног акта,
2. оспорени општи акт престао да важи, осим у случају када Суд одлучује о постављеном уставном питању од стране надлежног суда.
3. подносилац повукао захтјев,
4. и у другим случајевима када престаје потреба за даљим вођењем поступка.

Члан 43.

Приједлог о преиспитивању одлука Суда

У случају да се открије нека чињеница која је по својој природи могла одлучно утицати на исход поступка и која, кад је одлука била донесена, није била позната Суду и није са разлогом могла бити позната странци, та странка може, у року од шест мјесеци, након што је стекла сазнање о тој чињеници, поднијети захтјев Суду за преиспитивање те одлуке.

Преиспитивање одлуке Суда није могуће ако је од њеног доношења прошло више од једне године.

Ако Суд оцијени да су испуњени услови из ст. 1. и 2. овог члана, донијет ће рјешење о преиспитивању одлуке Суда, а ако оцијени да нису испуњени ти услови, донијет ће рјешење о одбијању захтјева за преиспитивање.

Када Суд одлучи да ће преиспитати своју одлуку, предмет преиспитивања разматра се у складу са правилима која се примјењују у редовном поступку пред Судом.

Члан 44.

Наредбе Суда

Суд може, у току поступка, издавати наредбе о привременој мјери, о начину усклађивања усвојеног или предложеног закона или другог прописа са Уставом Федерације, о прелазним рјешењима, о процесним и другим питањима.

Члан 45.

Редакциона комисија

Ако нацрт одлуке Суда није разматран на сједници Суда, судија извјестилац је дужан, по правилу, да изради нацрт одлуке најкасније у року од 15 дана, који ће прије достављања

Редакционој комисији доставити предсједнику Суда ради заказивања сједнице и верификовања одлуке.

Техничку редакцију текста одлуке утврђује Редакциона комисија.

Техничку редакцију одлуке Вијећа за заштиту виталног националног интереса утврђују чланови Редакционе комисије који су и чланови Вијећа.

Председавајући Редакционе комисије потписом потврђује записник о редакцији текста одлуке.

Члан 46.

Изворници одлука

Изворник одлуке потписује предсједник Суда, судија изјавилац и председавајући Редакционе комисије.

Отправак одлуке Суда која се доставља странкама и на објаву службеним гласилима, потписује предсједник Суда.

Одлука која се објављује у службеном гласилу, сматра се достављеном странкама даном њиховог објављивања у службеном гласилу.

Члан 47.

Исправке одлука

Ако изворник одлуке садржи техничке погрешке, или ако објављени текст није сагласан са изворником, исправку даје секретар Суда на основу одлуке Суда.

Исправка се доставља странкама и објављује на начин као и одлука.

Члан 48.

Објављивање одлука

Пресуде и мишљења објављују се у "Службеним новинама Федерације БиХ" и службеним гласилима кантона и општина Федерације Босне и Херцеговине.

Изузетно, Суд може одлучити да се и рјешење објави на начин предвиђен у ставу 1. овог члана.

Одлука се објављује и у службеном гласилу у којем је пропис објављен на језику на којем је објављен.

VI. ОДЛУЧИВАЊЕ О ВИТАЛНИМ НАЦИОНАЛНИМ ИНТЕРЕСИМА

Члан 49.

Одлучивање о виталним интересима конститутивних народа

Вијеће за заштиту виталних интереса Уставног суда Федерације Босне и Херцеговине (у даљем тексту: Вијеће) одлучит ће о прихватљивости у року од седам дана од пријема објављивања, односно захтјева, ако су испуњене процесне претпоставке за одлучивање о постојању виталног националног интереса конститутивног народа утврђене у члану IV. А. 4. 18а, односно у Амандману XL на Устав, а посебно: да ли је захтјев поднијело овлашћено лице, да ли је захтјев подржала двотрећинска већина одговарајућег клуба конститутивног народа, да ли је обављен Уставом предвиђени поступак усаглашавања између клубова конститутивних народа, односно између Дома народа и Представничког дома Парламента Федерације Босне и Херцеговине, односно да ли су испуњене и друге процесне претпоставке за одлучивање.

Уколико Вијеће одлучи да захтјев није прихватљив, рјешење ће доставити подносиоцу обавијести, односно захтјева.

Кад Вијеће одлучи да је захтјев прихватљив, то ће утврдити рјешењем које се улаже у спис.

Вијеће може затражити од подносиоца да допуни или потпуније образложи захтјев или да документује чињенице које Вијеће сматра релевантним за одлучивање.

Прихватљиви захтјев се доставља на одговор другом клубу или клубовима конститутивних народа.

Допуне и одговори из ст. 4. и 5. овог члана достављају се Вијећу у року од осам дана. Вијеће ће наставити поступак и у случају да не добије тражене допуне или одговоре.

Вијеће, по правилу, заказује јавну расправу која се остварује у складу са Законом и овим пословником.

Одлуку о меритуму Вијеће доноси у року од тридесет дана од дана пријема објављивања, односно захтјева.

Одлука се објављује у "Службеним новинама Федерације БиХ" и у службеном гласилу кантона из којег је упућено објављивање, односно захтјев.

Одредбе овог пословника о правно - техничкој обради одлука Суда сходно се примјењују и на рјешења и одлуке Вијећа.

VII. ДАВАЊЕ МИШЉЕЊА УСТАВНОГ СУДА

Члан 50.

Суд даје мишљење на тражење замјеника Премијера након одржане сједнице Суда.

На приједлог судије изјавиоца, Суд може одлучити да се одржи јавна расправа.

VIII. ПОСТУПАК ОДЛУЧИВАЊА О ЖАЛБИ ПРОТИВ ОДЛУКА НАДЛЕЖНОГ СУДА О ИМУНИТЕТУ

Члан 51.

Припрема предмета за одлучивање

Када спис по жалби стигне Суду, предсједник Суда одређује судију изјавиоца.

Судија изјавилац може, по потреби, од странака у поступку прибавити потребне извјештаје или списе.

Препис жалбе судија изјавиоца доставља осталим странкама у поступку и одређује им рок за доставу одговора на жалбу.

Члан 52.

Реферат судије изјавиоца

По пријему одговора на жалбу или по протеклу рока за одговор на жалбу, судија изјавилац ће сачинити писани реферат и образложени приједлог (нацрт) одлуке Суда, у складу са чланом 17. овог пословника.

Члан 53.

Одлучивање на сједници Суда

Суд одлучује о жалби на сједници Суда, на коју обзиром на значај питања о којима се расправља и друге околности случаја, може позвати странке.

Недолазак уредно позваних странака на сједницу Суда не спречава одржавање сједнице, о чему (на коју последицу) ће се странке упозорити у позиву.

Члан 54.

Обустава поступка

Када се у току поступка по жалби установи да је подносилац жалбе умро, Суд ће поступак обуставити.

Члан 55.

Одбацивање жалбе

На сједници Суд може рјешењем одбацити жалбу као неблагоприятну или недозвољену.

Жалба је неблагоприятна ако је изјављена после истека прописаног рока за њено подношење.

Жалба је недозвољена ако је жалбу изјавило лице које није овлашћено за изјављивање жалбе, или лице које се одрекло или је одустало од жалбе и после одустајања поновно поднијело жалбу.

Члан 56.

Расправа на сједници Суда

Сједница Суда којој присуствују странке почиње излагањем подносиоца жалбе, а након тога друге странке излажу свој одговор на жалбу. За одсутну странку жалбу, односно одговор на жалбу, излаже судија изјавилац. По завршеном излагању странака, прво судија изјавилац, а затим остале судије, могу од присутних странака и њихових заступника затражити потребно објашњење у вези са жалбом и одговором на жалбу.

Након тога сједница Суда се наставља без присутности странака и њихових заступника излагањем судије изјавиоца о правним питањима од значаја за одлучивање и приједлогу одлуке.

Члан 57.

Поступање у оквиру захтјева

Суд испитује одлуку о имунитету у оном дијелу у коме се побија жалбом и у границама разлога наведених у жалби.

Члан 58.

Одлука о меритуму

Суд ће рјешењем одбити жалбу као неосновану ако утврди да не постоје разлози због којих се побија одлука надлежног суда о имунитету.

Суд ће рјешењем уважити жалбу, преиначити одлуку надлежног суда или вратити надлежном суду на поновно одлучивање ако утврди да постоје разлози због којих се побија одлука надлежног суда о имунитету.

Члан 59.

Супсидијарне одредбе

Ако у поглављу VI. овог пословника, не постоје посебне одредбе, и у поступку одлучивања о жалби против рјешења надлежног суда о имунитету, примјењиват ће се остале одредбе овог пословника.

IX. ДЈЕЛОВАЊЕ ОДЛУКА УСТАВНОГ СУДА

Члан 60.

Дјеловање одлука Суда

Свако коме је повријеђено право коначним или правомоћним појединачним актом доносеним на основу одредби које су престале да важе на основу одлуке Суда, има право тражити од надлежног тијела измјену тог појединачног акта, а надлежно тијело је дужно да понови поступак и усклади акт са одлуком Суда у року од 90 дана од дана пријема захтјева.

Уколико надлежни орган не понови поступак и не усагласи акт са одлуком Суда у року из става 1. овог члана, акт којим је повријеђено право неком лицу престаје да важи.

Приједлог за измјену коначног или правомоћног појединачног акта из става 1. овог члана, може се поднијети у року од двије године од дана објављивања одлуке у "Службеним новинама Федерације БиХ", службеном гласилу кантона односно општине.

X. ИЗВРШАВАЊЕ ОДЛУКА СУДА

Члан 61.

Извршавање одлука Суда

Одлуке Суда су коначне и обавезујуће.

Сви органи власти у Федерацији дужни су, у оквиру својих надлежности утврђених Уставом и законом проводити одлуке Суда.

Извршење одлука Суда осигурава Премијер Федерације.

Свако ко има правни интерес може тражити да се изврше одлуке Суда.

Суд у својој одлуци може одредити начин и рок извршења одлука Суда.

Орган који је обавезан да изврши одлуку Суда, дужан је доставити обавјештење о предузетим мјерама са циљем извршења одлуке Суда у року из става 5. овог члана.

У случају непоступања, односно кашњења у извршавању или обавјештавању Суда о предузетим мјерама, Суд доноси рјешење којим се утврђује да одлука Суда није извршена. Ово рјешење доставља се надлежном тужилаштву, односно другом органу надлежном за извршење којег одреди Суд.

XI. ОСТАЛА ПИТАЊА

Члан 62.

Консултативни састанци

Кад је потребно, Суд може одржати одговарајући консултативни састанак на коме ће се размотрити питања од значаја за припрему сједнице или за расправу пред Судом.

Консултативни састанак обавезно ће се одржати уколико је на расправу осим странака у поступку, потребно позвати и нека друга лица са знаком и приједлогом у реферату од стране

судије извјестиоца, на које околности и чињенице се та лица позивају.

На консултативни састанак могу се позвати странке, државно тијело које Суд сматра заинтересованим у спору, научне, јавне и друге стручне раднике, ради давања обавјештења и мишљења о одређеним стручним и другим питањима од значаја за рјешавање ствари.

Консултативни састанак има радно - стручни карактер.

Консултативним састанком руководи предсједник Суда или судија извјестилац, односно други судија којег одреди Суд или предсједник Суда.

О току консултативног састанка води се забиљешка.

Забиљешка се доставља судијама и улаже у одговарајући предмет.

Члан 63.

Промјена правног става

Ако се у току доношења одлуке или утврђивања мишљења утврди да став Суда одступа од раније заузетог става о правном питању, у том случају доношење одлуке или утврђивање мишљења ће се одложити ради претходне оцјене оправданости мијењања ранијег става.

Оцјену оправданости мијењања ранијег става Суд утврђује на основу реферата у коме треба да буду свестрано образложени разлози због којих се предлаже промјена ранијег става.

О новом ставу Суд доноси одлуку која се са образложењем уноси у записник сједнице на којој је одлучено о промјени става.

XII. ЗАВРШНЕ ОДРЕДБЕ

Члан 64.

Прелазна одредба

Даном ступања на снагу овог пословника престаје да важи Пословник Уставног суда Федерације Босне и Херцеговине ("Службене новине Федерације БиХ", број 39/04).

Члан 65.

Ступање на снагу

Овај пословник ступа на снагу наредног дана од дана објављивања у "Службеним новинама Федерације БиХ".

Број П-134/10
24. јуна 2010. године
Сарајево

Предсједница
Уставног суда Федерације
Босне и Херцеговине
Мр **Ката Сењак**, с. р.

На основу члана 5. став 2. и члана 51. Закона о поступку пред Уставним судом Федерације Босне и Херцеговине ("Службене новине Федерације БиХ", бр. 6/95 и 37/03), Уставни суд Федерације Босне и Херцеговине, на сједници одржаној 24. јуна 2010. године, donio је

POSLOVNIK**USTAVNOG СУДА ФЕДЕРАЦИЈЕ БОСНЕ И
HERCEGOVINE**

I. ОПЋЕ ОДРЕДБЕ

Члан 1.

Предмет регулисања

Овим пословником propisuju се правила поступка пред Уставним судом Федерације Босне и Херцеговине (у даљњем тексту: Суд) која нису propisana Законом о поступку пред Уставним судом Федерације Босне и Херцеговине (у даљњем тексту: Закон).

II. POKRETANJE I TOK POSTUPKA

Član 2.

Upućivanje podnesaka Sudu

Zahtjev za pokretanje postupka i drugi podnesci (u daljnjem tekstu: podnesci) upućeni Sudu, šalju se poštom, neposredno se predaju Sudu u skladu sa propisima, ili se šalju na drugi način.

Stranke u postupku mogu podnesak dostaviti Sudu najkasnije do zaključenja rasprave.

Član 3.

Hitni postupci

O svim podnescima koji se odnose na vođenje postupka upoznaju se predsjednik i sudije Suda.

Sud može na prijedlog predsjednika Suda ili sudije izvjestioca odrediti da se, s obzirom na značaj pitanja, u određenim predmetima hitno postupa.

Član 4.

Dopune podnesaka, imenovanje zastupnika i određivanje lica za prijem pismena

Kada je podnesak nepotpun ili nerazumljiv, ili ne sadrži podatke neophodne za vođenje postupka, zatražit će se od podnosioca da u određenom roku nedostatke otkloni i upozoriti na posljedice neotklanjanja.

U hitnim slučajevima zahtjevi u vezi sa kompletiranjem predmeta (traženje dokumentacije, obavještenja i dr.), mogu se upućivati telegramom, elektronskom poštom, faksom i putem telefona. Ukoliko je kompletiranje zahtjeva izvršeno na pomenuti način, podnosilac zahtjeva dužan je u roku od tri dana istu dostaviti pismenim putem.

Kada je zahtjev za vođenje postupka podnijela najmanje jedna trećina članova bilo kojeg doma Parlamenta Federacije ili jedna trećina poslanika u zakonodavnom tijelu kantona, podnosioci zahtjeva imenovat će lice odnosno lica koja će ih zastupati u postupku pred Sudom.

Stranke u postupku dužne su dostaviti punomoć Sudu najkasnije do početka održavanja javne rasprave.

Ako podnosioci zahtjeva nisu imenovali lice za zastupanje, dužni su imenovati lice za prijem podnesaka.

Ako podnosioci zahtjeva ne postupe u skladu sa st. 3. i 5. ovog člana Sud će dostavljati pismena podnosiocu zahtjeva, koji je prvi naveden u zahtjevu za vođenje postupka.

Član 5.

Javnost postupka

Javnost postupka pred Sudom osigurava se:

1. obavještanjem javnosti o održavanju sjednica Suda,
2. dostavom službenih obavještenja o donesenim odlukama sredstvima javnog informisanja,
3. davanjem obavještenja o toku postupka zainteresovanim licima,
4. omogućavanjem strankama i zainteresovanim licima da izvrše uvid u akte predmeta, osim u slučajevima navedenim u čl. 3. i 11. stav 1. Zakona i članu 7. stav 1. Poslovnika,
5. objavljivanjem donesenih odluka Suda u skladu sa ovim poslovníkom,
6. objavljivanjem relevantnih podataka o radu i odlukama Suda putem službene web-stranice Suda, odgovarajućih publikacija, davanjem obavještenja za javnost, oglašavanjem na oglasnoj tabli Suda,
7. na drugi način koji odredi Sud.

Član 6.

Jezici i pisma u službenoj upotrebi

Presude, rješenja i mišljenja koja daje Sud objavljuju se u službenom glasilu na bosanskom, hrvatskom i srpskom jeziku, u latiničnom i ćirilničnom pismu.

Zapisnici i akti Suda koji se odnose na vođenje postupka i koje potpisuje predsjednik Suda pišu se na bosanskom,

hrvatskom ili srpskom jeziku, zavisno od toga iz kojeg je konstitutivnog naroda izabran predsjednik Suda.

Odluke Suda dostavljaju se strankama na jednom od službenih jezika i pisama kojim se ta stranka služila u postupku pred Sudom.

Član 7.

Uvid u spise i prijepis akata

Stranke u postupku i druga zainteresovana lica ne mogu vršiti uvid u referate, nacрте presuda, odluka, rješenja i mišljenja kao i druge akte koji su pripremljeni za odlučivanje.

Lica iz stava 1. ovog člana mogu tražiti prijepis akata iz predmeta, osim onih koji se, prema članu 11. stav 1. Zakona i stavu 1. ovog člana, ne mogu davati na uvid.

Prepisivanje akata iz predmeta odobrava sekretar Suda, a vrši se u službenim prostorijama Suda.

Član 8.

Pribavljanje podataka i obavještenja od značaja za vođenje postupka

Sudija koji je određen za izvjestioca u predmetu, odlučuje da li će se od drugog suda ili državnog tijela, odnosno nosioca javne i druge društvene funkcije zatražiti podatke i obavještenja od značaja za vođenje postupka.

Ako se podaci i obavještenja iz stava 1. ovog člana ne dostave u određenom roku, Sud će, ako odluči da su ti podaci i obavještenja i dalje od značaja za vođenje postupka, narediti njihovo dostavljanje i način dostavljanja.

Član 9.

Obavještanje o toku postupka

Obavještanje o toku postupka pred Sudom daje sudija izvjestilac, predsjednik Suda ili jedan od potpredsjednika Suda.

Član 10.

Dostavljanje akata koji se ne objavljuju

Rješenja koja se ne objavljuju u službenom glasilu i drugi akti Suda dostavljaju se strankama i drugim licima na koje se odnose, preko pošte preporučeno ili neposredno uz dostavnicu.

Član 11.

Potpisivanje akata

Akte Suda potpisuje predsjednik Suda, a u njegovoj odsutnosti, jedan od potpredsjednika Suda.

Član 12.

Dostava spisa predsjedniku Suda

Sudija izvjestilac kad primi spis, određuje koji prilozi u spisu se dostavljaju sudijama, uz napomenu da se original akata nalazi u pisarnici Suda i elektronskoj bazi podataka. Spis obavezno sadrži popis svih akata u predmetu.

Sudija izvjestilac dostavlja referat sa prijedlogom za zakazivanje javne ili nejavne rasprave predsjedniku Suda i sudijama.

Predsjednik Suda, može tražiti dopunu referata.

U izuzetnim slučajevima, predsjednik Suda može predložiti uvrštavanje određenog predmeta u dnevni red sjednice Suda, u kojem nije dostavljen referat sudije izvjestioca.

Konačnu odluku o uvrštavanju u dnevni red predmeta u kojem nije dostavljen referat, donosi Sud.

III. SJEDNICA SUDA

Član 13.

Sjednica suda

Sjednice Suda održavaju se sa javnom raspravom i bez javne rasprave.

Sjednica Suda može se održati ako sjednici prisustvuje većina sudija.

Član 14.

Prisutnost na sjednici

Sjednici Suda prisustvuje sekretar Suda i savjetnici Suda koji su radili na predmetima, a prema potrebi i drugi stručni radnici koje odredi sekretar Suda.

Član 15.

Zakazivanje i rukovođenje sjednicom Suda

Predsjednik Suda zakazuje sjednicu Suda, predlaže dnevni red i rukovodi sjednicom.

Predsjednik Suda zakazat će sjednicu Suda:

1. kad je Sud odlučio da se sjednica zakaže,
2. kad sazivanje sjednice traži radno tijelo Suda,
3. kad sazivanje sjednice traži predsjednik Suda, odnosno sudija.

Dnevni red sjednice Suda utvrđuje Sud.

U slučaju odsutnosti predsjednika Suda sjednicu Suda zakazuje i njome rukovodi jedan od potpredsjednika Suda kojeg odredi predsjednik, a u slučaju odsutnosti obojice potpredsjednika, sudija određen posebnom odlukom Suda.

Član 16.

Dostavljanje poziva za sjednicu

Poziv za sjednicu Suda dostavlja se sudijama najkasnije osam dana prije dana održavanja sjednice.

Iznimno, u hitnim slučajevima, poziv za sjednicu i predmeti koji će se razmatrati na sjednici mogu se dostaviti i u kraćem roku.

Član 17.

Referat za sjednicu Suda

Sud odlučuje na sjednici Suda, po pravilu, na osnovu pisanog referata.

Referat sadrži naročito:

1. naziv, odnosno ime stranaka u postupku i datum podnošenja zahtjeva,
2. naziv i oznaku akta koji se osporava,
3. bitne navode na kojima se zahtjev zasniva,
4. bitne navode iz odgovora na zahtjev, ako je tražen i dobiven odgovor,
5. zaključak koji se izvodi na osnovu podataka iz spisa o tome da li postoje procesne pretpostavke za vođenje postupka,
6. stajalište sudije izvjestioca sa obrazloženim prijedlogom odluke Suda ukoliko se ne zakazuje javna rasprava na kojoj je potrebno razjasniti pitanja značajna za donošenje odluke.

Nakon održane javne rasprave predsjednik Suda zakazuje sjednicu o vijećanju i glasanju najkasnije u roku od 15 dana od dana održane javne rasprave. Sudija izvjestilac dužan je u istom roku dostaviti prijedlog odluke koja sadrži sve elemente propisane u članu 40. ovog poslovnika.

Član 18.

Tok rasprave na sjednici Suda o vijećanju i glasanju

Na sjednici Suda, prije odlučivanja, sudija izvjestilac izlaže činjenična i pravna pitanja od značaja za odlučivanje, kao i prijedloge odluke.

Nakon izlaganja sudije izvjestioca, riječ uzimaju sudije.

Sudija koji je spriječen da prisustvuje sjednici može se o predmetu pismeno očitovati. Pismeno očitovanje pročitat će se na sjednici prije odlučivanja o tom predmetu.

Član 19.

Glasanje sudija

Poslije završenog raspravljanja, Sud pristupa glasanju i donosi odluku.

Odluka se donosi većinom glasova sudija.

Sudija se ne može uzdržati od glasanja.

Glasanje se vrši javno - podizanjem ruke.

Sud može odlučiti da se odluka donese tajnim glasanjem.

Kada je o nekom pitanju dato više prijedloga, glasa se po redu po kome su prijedlozi podneseni.

Kao prvi prijedlog smatra se prijedlog sudije izvjestioca.

Član 20.

Ukoliko prijedlog odluke iz člana 17. stav 2. tačka 6. nije dostavljen uz referat, nego je odluka donesena nakon sjednice

Suda, ista će se dostaviti Predsjedniku Suda i verifikovati od strane Suda, najkasnije u roku od 15 dana od dana donošenja.

Član 21.

Odvojeno mišljenje

Sudija ima pravo na odvojeno mišljenje.

Odvojeno mišljenje sudija treba priložiti u zapisnik najkasnije u roku od petnaest dana od dana donošenja odluke, odnosno verifikovanja odluke od strane Suda, a ako ga u tom roku ne uloži u zapisnik, smatrat će se da je odustao od odvojenog mišljenja.

Sudija može izdvojiti mišljenje i na izreku donesene odluke i/ili njeno obrazloženje, a može se pridružiti već izdvojenom mišljenju drugog sudije.

Odvojeno mišljenje sudije prilaže se zapisniku sa sjednice i ulaže u predmet na koji se odnosi.

Odvojeno mišljenje sudije, na njegov zahtjev, objavljuje se u cijelosti u službenom glasniku zajedno sa odlukom suda na koju se odnosi, i to iza teksta odluke.

Član 22.

Ponavljanje sjednice Suda

Ako se prilikom glasanja o odluci Suda ne postigne propisana većina, sjednica će se ponoviti.

Član 23.

Zapisnik o toku sjednice Suda

Na sjednici Suda vodi se zapisnik i tonsko snimanje.

Zapisnik sjednice Suda sadrži datum održavanja sjednice, imena prisutnih i odsutnih sudija, imena drugih lica prisutnih na sjednici, predmet odlučivanja, izreku donesene odluke, rezultate glasanja, sa naznakom koji je sudija glasao protiv odluke, odnosno koji je izdvojio mišljenje i druge zaključke koji su doneseni povodom rasprave o predmetu.

Član 24.

Verifikovanje i potpisivanje zapisnika

Zapisnik sa sjednice se verifikuje na narednoj sjednici Suda.

Verifikovani zapisnik potpisuje predsjednik Suda, odnosno potpredsjednik, ili sudija koji je predsjedavao sjednicom, sekretar Suda, prevodilac, ukoliko je bio neophodan na sjednici Suda i zapisničar.

IV. JAVNA RASPRAVA

Član 25.

Javna rasprava zakazuje se kada je potrebno neposredno raspraviti odnosno razjasniti pitanje značajno za donošenje odluke.

O potrebi održavanja javne rasprave odlučuje Sud.

Član 26.

Zakazivanje i rukovođenje javnom raspravom

Predsjednik Suda zakazuje javnu raspravu (u daljnjem tekstu: rasprava) i rukovodi njenim radom.

U slučaju odsutnosti predsjednika Suda, kada su se stekli uslovi predviđeni poslovníkom, raspravu zakazuje jedan od potpredsjednika koji i rukovodi njenim radom, a u slučaju odsutnosti oba potpredsjednika Suda, raspravom rukovodi sudija određen posebnom odlukom Suda.

Član 27.

Sudionici na raspravi

Na raspravu se pozivaju stranke i druga lica za koje odluči Sud na prijedlog sudije izvjestioca.

Član 28.

Obavještenje o raspravi

O održavanju javne rasprave Sud daje obavještenje koje se objavljuje u sredstvima javnog informisanja i na oglasnoj tabli Suda.

Član 29.

Mjesto održavanja rasprave

Rasprava se održava u sjedištu Suda.

Kad postoje naročito značajni razlozi, Sud može odlučiti da se rasprava održi i izvan sjedišta Suda.

Član 30.

Sadržaj referata sudije izvjestioca

Sudija izvjestilac je dužan da prije održavanja rasprave, a najkasnije osam dana prije njenog održavanja, pripremi i u spise predmeta uloži pisani referat. Pisani referat sadrži kratko izlaganje stranaka i stajalište sudije izvjestioca o tome koja pravna i činjenična pitanja u predmetu smatra odlučnim.

Član 31.

Odlaganje ili prekid rasprave

U slučajevima odlaganja ili prekida rasprave, predsjednik Suda će obavijestiti stranke i druga pozvana lica o tome kada će se održati, odnosno nastaviti rasprava.

Član 32.

Tok rasprave

Predsjednik Suda otvara raspravu, a sekretar Suda ili drugo lice koje odredi predsjednik Suda, obavještava Sud o prisutnosti sudionika javnoj raspravi i prispijelim punomoćima, a nakon toga sudija izvjestilac izvještava o predmetu raspravljanja ne iznoseći i ne sugerišući stajalište o odluci Suda.

U toku rasprave stranke iznose i obrazlažu svoja stajališta i daju odgovore na navode iznesene na raspravi. Podnosilac zahtjeva može na javnoj raspravi proširiti zahtjev, odustati od zahtjeva ili njegovog dijela i Sudu predočiti nove činjenice i dokaze. Predsjednik Suda će pozvati protivnu stranu da se izjasni o tome. Ukoliko protivna strana nije u mogućnosti da se izjasni, rasprava će se odložiti.

U toku rasprave može se dozvoliti i licima koja Sud smatra zainteresovanim stranama u postupku, da iznesu svoja stajališta o predmetu raspravljanja.

Član 33.

Održavanje reda na raspravi

O održavanju reda na raspravi brine se predsjednik Suda. U tom cilju on može:

1. opomenuti lice koje remeti red,
2. oduzeti riječ licu koje vrijeđa ugled i dostojanstvo Suda ili vrijeđa drugo lice, odnosno koje na drugi način zloupotrebljava svoje izlaganje,
3. udaljiti lice sa rasprave koje, i pored opomene, ometa tok rasprave,

Ukoliko se javni red i mir ne može osigurati na način predviđen u stavu 1., Sud može prekinuti javnu raspravu.

Član 34.

Zaključivanje rasprave

Kad su završena izlaganja stranaka i drugih pozvanih lica, a nema više ni postavljanja pitanja za razjašnjenje stvari, predsjednik Suda zaključuje raspravu i obavještava stranke i druga prisutna lica o vremenu i načinu saopštavanja odluke Suda.

Član 35.

Zapisnik o toku rasprave

O toku rasprave vodi se zapisnik.

Zapisnik o toku javne rasprave sadrži datum održavanja, imena prisutnih i odsutnih sudija, imena drugih lica prisutnih na sjednici, predmet odlučivanja, kratko izlaganje stranaka, te druge zaključke koji su doneseni povodom rasprave.

Kad je bila isključena javnost sa rasprave ili njenog dijela u zapisnik se unosi konstatovanje o tome.

U zapisnik o toku rasprave unose se izlaganja stranaka, pitanja sudija i odgovori stranaka na pitanja, te kratko izlaganje i drugih pozvanih lica.

Uz zapisnik o toku rasprave prilaže se uvodno izlaganje sudije izvjestioca, kao i pismeno izlaganje stranaka i drugih pozvanih lica koja svoje izlaganje predaju Sudu.

Član 36.

Sjednica o vijećanju i glasanju

Sjednicu o vijećanju i glasanju Sud zakazuje najkasnije u roku od 15 dana od dana održavanja javne rasprave.

U postupku vijećanja sudija izvjestilac prvi izlaže svoje mišljenje i stajalište o predmetnoj stvari i prijedlog odluke Suda.

Nakon završenog izlaganja sudije izvjestioca, sudije izlažu svoja mišljenja i stajališta.

Nakon završenog vijećanja pristupa se glasanju.

Sjednici o vijećanju i glasanju, prisustvuju sudije koje su učestvovala u raspravi i zapisničar. Savjetnik Suda zadužen za predmet o kojem je vođena rasprava je zapisničar na sjednici o vijećanju i glasanju.

U postupku vijećanja i glasanja odgovarajuće će se primijeniti odredbe čl. 19. i 21. ovog poslovnika.

O toku sjednice o vijećanju i glasanju vodi se poseban zapisnik koji sadrži: datum održavanja sjednice, imena prisutnih i odsutnih sudija, predmet razmatranja i odlučivanja, prijedlog sudije izvjestioca, rezultati glasanja sa naznakom koji je sudija glasao za, koji je glasao protiv odluke, odnosno koji je izdvojio mišljenje, izreka donesene odluke i druge zaključke ako su doneseni povodom rasprave u predmetu.

Član 37.

Ponavljanje rasprave i glasanja

Ako se prilikom glasanja o odluci Suda ne postigne propisana većina, rasprava i glasanje će se ponoviti.

Član 38.

Objavljivanje odluke

Predsjednik Suda usmeno objavljuje odluku Suda sa kratkim obrazloženjem.

O danu i satu objavljivanja odluke Suda, pismeno se obavještavaju stranke i drugi učesnici u postupku.

V. PRESUDE, RJEŠENJA I MIŠLJENJA

Član 39.

Ustavni sud donosi presude, rješenja i mišljenja.

Presude donosi ako odlučuje o rješavanju sporova, ocijeni ustavnosti, meritumu kod zaštite vitalnog interesa jednog od konstitutivnih naroda, zaštiti prava na lokalnu samoupravu i postavljenom ustavnom pitanju.

Rješenje donosi ako odlučuje o smjeni Predsjednika odnosno Potpredsjednika Federacije, kada odlučuje o imunitetu, o prihvatljivosti odlučivanja kod vitalnog nacionalnog interesa, ako donosi privremenu mjeru odnosno naredbu kao i u svim drugim slučajevima u kojima Sud ne donosi presudu.

Mišljenje daje povodom zahtjeva zamjenika Premijera Vlade Federacije Bosne i Hercegovine.

Član 40.

Sadržaj presude, rješenja i mišljenja

Presude, rješenja i mišljenja (u daljnjem tekstu: odluke) sadrže: uvod, izreku i obrazloženje.

Uvod odluke sadrži: naziv Suda, zahtjev o kojem je odlučivano, ustavnu osnovu i datum odluke.

Izreka odluke o rješavanju spora sadrži odluku Suda o tomu da li je određenim aktom (navodeći donosioca, broj i datum akta) ili radnjom jedne strane povrijeđeno pravo druge strane u sporu, utvrditi postojanje ili nepostojanje određene obaveze i odrediti da se otklone posljedice takvog akta.

Izreka odluke kojom se ocjenjuje ustavnost sadrži: odluku Suda, naziv propisa čija se ustavnost utvrđuje na jeziku na kojem je objavljen u službenom glasilu, datum i broj glasila i način objavljivanja odluke Suda.

Izreka odluke kojom se odlučuje o zaštiti prava na lokalnu samoupravu sadrži: odluku Suda o tome da li je došlo do povrede prava, naziv strane koja je pokrenula postupak i stranu protiv koje je pokrenut postupak, utvrditi postojanje ili nepostojanje određene obaveze, odluku o povratku u prijašnje stanje ili

narediti da se na drugi način otklone štetne posljedice, ako ih je bilo. Izreka sadrži i način objavljivanja presude.

Izreka odluke o tome da li se zakon, drugi propis ili akt odnosi na vitalni interes jednog od konstitutivnih naroda sadrži: naziv zakona, drugog propisa ili akta o kome je odlučivao Sud, naziv tijela koji je odlučivao o osporenom aktu, odluka Suda da li se osporeni akt odnosi na vitalni interes jednog od konstitutivnih naroda i način objavljivanja odluke.

Izreka odluke kojom se odlučuje o ustavnom pitanju sadrži: odluku Suda o tome, da li je zakon, drugi propis ili akt postavljen od strane nadležnog suda u skladu sa Ustavom Federacije Bosne i Hercegovine i način objavljivanja odluke.

Izreka odluke o smjeni Predsjednika odnosno Potpredsjednika Federacije Bosne i Hercegovine, sadrži odluku o tome, da li se isti smjenjuju ili ne i način objavljivanja, izreka odluke kojom se odlučuje o imunitetu sadrži odluku Suda o tome, da li se žalba na rješenje nadležnog suda koji je rješavao o imunitetu odbacuje, odbija ili preinačava, dok izreka odluke kojom se odlučuje o privremenoj mjeri sadrži odluku Suda, naziv propisa čije se odlaganje naređuje i način objavljivanja.

Obrazloženje sadrži podatke o podnosiocu zahtjeva i kratak sadržaj zahtjeva, naziv protivne strane i kratak sadržaj odgovora na zahtjev, pravno relevantne činjenice u zahtjevu i odgovoru na zahtjev i činjenice utvrđene tokom rasprave i pravne razloge kojima se Sud rukovodio pri donošenju odluke. Obrazloženje, na završetku teksta, sadrži podatke o sastavu Suda koji je donio odluku.

Ispod obrazloženja s lijeve strane, navodi se broj i datum odluke, a s desne strane naziv Suda i ime i prezime predsjednika Suda.

Odluka Suda sadrži utvrđeno činjenično stanje i pravne razloge za utvrđeno mišljenje.

Član 41.

Rješenje o odbacivanju zahtjeva

Kad Sud na sjednici bez javne rasprave donosi rješenje o odbacivanju zahtjeva pridržavat će se razloga navedenih u članu 26. stav 1. Zakona i rješenje, zasnivati na samo jednom razlogu, ukoliko Sud ne odluči drugačije.

Ako ne postoje druge procesne pretpostavke za odlučivanje o biti stvari, osim onih izričito navedenih u stavu 1. člana 26. Zakona, u rješenju se izričito navodi o kojim se procesnim pretpostavkama radi. Te druge pretpostavke mogu biti, naročito:

- da u ostavljenom roku podnosilac nije otklonio nedostatke na koje mu je ukazano ili ih nije otklonio onako kako mu je naloženo,
- da osporeni opći akt nije na snazi,
- da se radi o zahtjevu o kojem je Sud već odlučio ili da se radi o zahtjevu iste pravne i činjenične prirode u kojem je Sud već zauzeo stanovište i sl.

Kad Sud odbacuje zahtjev zbog nenadležnosti, Sud može na prijedlog sudije izvjestioca odlučiti da li postoje ralozzi za postupanje u skladu sa stavom 2. člana 26. Zakona.

Član 42.

Rješenje o obustavi postupka

Sud će donijeti rješenje kojim obustavlja postupak kada je u toku postupka:

1. otklonjena neustavnost osporenog akta,
2. osporeni opći akt prestao da važi, osim u slučaju kada Sud odlučuje o postavljenom ustavnom pitanju od strane nadležnog suda.
3. podnosilac povukao zahtjev,
4. i u drugim slučajevima kada prestaje potreba za daljim vođenjem postupka.

Član 43.

Prijedlog o preispitivanju odluka Suda

U slučaju da se otkrije neka činjenica koja je po svojoj prirodi mogla odlučno utjecati na ishod postupka i koja, kad je odluka bila donesena, nije bila poznata Sudu i nije sa razlogom mogla biti poznata stranci, ta stranka može, u roku od šest mjeseci,

nakon što je stekla saznanje o toj činjenici, podnijeti zahtjev Sudu za preispitivanje te odluke.

Preispitivanje odluke Suda nije moguće ako je od njenog donošenja prošlo više od jedne godine.

Ako Sud ocijeni da su ispunjeni uslovi iz st. 1. i 2. ovog člana, donijet će rješenje o preispitivanju odluke Suda, a ako ocijeni da nisu ispunjeni ti uslovi, donijet će rješenje o odbijanju zahtjeva za preispitivanje.

Kada Sud odluči da će preispitati svoju odluku, predmet preispitivanja razmatra se u skladu sa pravilima koja se primjenjuju u redovnom postupku pred Sudom.

Član 44.

Naredbe Suda

Sud može, u toku postupka, izdavati naredbe o privremenoj mjeri, o načinu usklađivanja usvojenog ili predloženog zakona ili drugog propisa sa Ustavom Federacije, o prijelaznim rješenjima, o procesnim i drugim pitanjima.

Član 45.

Redakciona komisija

Ako nacrt odluke Suda nije razmatran na sjednici Suda, sudija izvjestilac je dužan, po pravilu, da izradi nacrt odluke najkasnije u roku od 15 dana, koji će prije dostavljanja Redakcionoj komisiji dostaviti predsjedniku Suda radi zakazivanja sjednice i verifikovanja odluke.

Tehničku redakciju teksta odluke utvrđuje Redakciona komisija.

Tehničku redakciju odluke Vijeća za zaštitu vitalnog nacionalnog interesa utvrđuju članovi Redakcione komisije koji su i članovi Vijeća.

Predsjedavajući Redakcione komisije potpisom potvrđuje zapisnik o redakciji teksta odluke.

Član 46.

Izvornici odluka

Izvornik odluke potpisuje predsjednik Suda, sudija izvjestilac i predsjedavajući Redakcione komisije.

Otpravak odluke Suda koja se dostavlja strankama i na objavu službenim glasilima, potpisuje predsjednik Suda.

Odluka koja se objavljuje u službenom glasilu, smatra se dostavljenom strankama danom njihovog objavljivanja u službenom glasilu.

Član 47.

Ispravci odluka

Ako izvornik odluke sadrži tehničke pogreške, ili ako objavljeni tekst nije saglasan sa izvornikom, ispravak daje sekretar Suda na osnovu odluke Suda.

Ispravak se dostavlja strankama i objavljuje na način kao i odluka.

Član 48.

Objavljivanje odluka

Presude i mišljenja objavljuju se u "Službenim novinama Federacije BiH" i službenim glasilima kantona i općina Federacije Bosne i Hercegovine.

Iznimno, Sud može odlučiti da se i rješenje objavi na način predviđen u stavu 1. ovog člana.

Odluka se objavljuje i u službenom glasilu u kojem je propis objavljen na jeziku na kojem je objavljen.

VI. ODLUČIVANJE O VITALNIM NACIONALNIM INTERESIMA

Član 49.

Odlučivanje o vitalnim interesima konstitutivnih naroda

Vijeće za zaštitu vitalnih interesa Ustavnog suda Federacije Bosne i Hercegovine (u daljnjem tekstu: Vijeće) odlučit će o prihvatljivosti u roku od sedam dana od prijema obavještenja, odnosno zahtjeva, ako su ispunjene procesne pretpostavke za odlučivanje o postojanju vitalnog nacionalnog interesa konstitutivnog naroda utvrđene u članu IV. A. 4. 18a, odnosno u Amandmanu XL na Ustav, a posebno: da li je zahtjev podnijelo

ovlašteno lice, da li je zahtjev podržala dvotrećinska većina odgovarajućeg kluba konstitutivnog naroda, da li je obavljen Ustavom predviđeni postupak usaglašenja između klubova konstitutivnih naroda, odnosno između Doma naroda i Predstavničkog doma Parlamenta Federacije Bosne i Hercegovine, odnosno da li su ispunjene i druge procesne pretpostavke za odlučivanje.

Ukoliko Vijeće odluči da zahtjev nije prihvatljiv, rješenje će dostaviti podnosiocu obavijesti, odnosno zahtjeva.

Kad Vijeće odluči da je zahtjev prihvatljiv, to će utvrditi rješenjem koje se ulaže u spis.

Vijeće može zatražiti od podnosioca da dopuni ili potpunije obrazloži zahtjev ili da dokumentuje činjenice koje Vijeće smatra relevantnim za odlučivanje.

Prihvatljivi zahtjev se dostavlja na odgovor drugom klubu ili klubovima konstitutivnih naroda.

Dopune i odgovori iz st. 4. i 5. ovog člana dostavljaju se Vijeću u roku od osam dana. Vijeće će nastaviti postupak i u slučaju da ne dobije tražene dopune ili odgovore.

Vijeće, po pravilu, zakazuje javnu raspravu koja se ostvaruje u skladu sa Zakonom i ovim poslovnikom.

Odluku o meritumu Vijeće donosi u roku od trideset dana od dana prijema obavještenja, odnosno zahtjeva.

Odluka se objavljuje u "Službenim novinama Federacije BiH" i u službenom glasilu kantona iz kojeg je upućeno obavještenje, odnosno zahtjev.

Odredbe ovog poslovnika o pravno - teničkoj obradi odluka Suda shodno se primjenjuju i na rješenja i odluke Vijeća.

VII. DAVANJE MIŠLJENJA USTAVNOG SUDA

Članak 50.

Sud daje mišljenje na traženje zamjenika Premijera nakon održane sjednice Suda.

Na prijedlog sudije izvjestioca, Sud može odlučiti da se održi javna rasprava.

VIII. POSTUPAK ODLUČIVANJA O ŽALBI PROTIV ODLUKA NADLEŽNOG SUDA O IMUNITETU

Član 51.

Priprema predmeta za odlučivanje

Kada spis po žalbi stigne Sudu, predsjednik Suda određuje sudiju izvjestioca.

Sudija izvjestilac može, po potrebi, od stranaka u postupku pribaviti potrebne izvještaje ili spise.

Prijepis žalbe sudija izvjestilac dostavlja ostalim strankama u postupku i određuje im rok za dostavu odgovora na žalbu.

Član 52.

Referat sudije izvjestioca

Po prijemu odgovora na žalbu ili po proteku roka za odgovor na žalbu, sudija izvjestilac će sačiniti pisani referat i obrazloženi prijedlog (nacrt) odluke Suda, u skladu sa članom 17. ovog poslovnika.

Član 53.

Odlučivanje na sjednici Suda

Sud odlučuje o žalbi na sjednici Suda, na koju obzirom na značaj pitanja o kojima se raspravlja i druge okolnosti slučaja, može pozvati stranke.

Nedolazak uredno pozvanih stranaka na sjednicu Suda ne sprječava održavanje sjednice, o čemu (na koju posljedicu) će se stranke upozoriti u pozivu.

Član 54.

Obustava postupka

Kada se u toku postupka po žalbi ustanovi da je podnosilac žalbe umro, Sud će postupak obustaviti.

Član 55.

Odbacivanje žalbe

Na sjednici Sud može rješenjem odbaciti žalbu kao neblagovremenu ili nedozvoljenu.

Žalba je neblagovremena ako je izjavljena poslije isteka propisanog roka za njeno podnošenje.

Žalba je nedozvoljena ako je žalbu izjavilo lice koje nije ovlašteno za izjavljivanje žalbe, ili lice koje se odreklo ili je odustalo od žalbe i poslije odustajanja ponovno podnijelo žalbu.

Član 56.

Rasprava na sjednici Suda

Sjednica Suda kojoj prisustvuju stranke počinje izlaganjem podnosioca žalbe, a nakon toga druge stranke izlažu svoj odgovor na žalbu. Za odsutnu stranku žalbu, odnosno odgovor na žalbu, izlaže sudija izvjestilac. Po okončanom izlaganju stranaka i prvog sudija izvjestilac, a zatim ostale sudije, mogu od prisutnih stranaka i njihovih zastupnika zatražiti potrebno objašnjenje u vezi sa žalbom i odgovorom na žalbu.

Nakon toga sjednica Suda se nastavlja bez prisutnosti stranaka i njihovih zastupnika izlaganjem sudije izvjestioca o pravnim pitanjima od značaja za odlučivanje i prijedlogu odluke.

Član 57.

Postupanje u okviru zahtjeva

Sud ispituje odluku o imunitetu u onom dijelu u kome se pobija žalbom i u granicama razloga navedenih u žalbi.

Član 58.

Odluka o meritumu

Sud će rješenjem odbiti žalbu kao neosnovanu ako utvrdi da ne postoje razlozi zbog kojih se pobija odluka nadležnog suda o imunitetu.

Sud će rješenjem uvažiti žalbu, preinačiti odluku nadležnog suda ili vratiti nadležnom sudu na ponovno odlučivanje ako utvrdi da postoje razlozi zbog kojih se pobija odluka nadležnog suda o imunitetu.

Član 59.

Supsidijarne odredbe

Ako u poglavlju VI. ovog poslovnika, ne postoje posebne odredbe, i u postupku odlučivanja o žalbi protiv rješenja nadležnog suda o imunitetu, primjenjivat će se ostale odredbe ovog poslovnika.

IX. DJELOVANJE ODLUKA USTAVNOG SUDA

Član 60.

Djelovanje odluka Suda

Svako kome je povrijeđeno pravo konačnim ili pravomoćnim pojedinačnim aktom donosenim na osnovu odredbi koje su prestale da važe na osnovu odluke Suda, ima pravo tražiti od nadležnog tijela izmjenu tog pojedinačnog akta, a nadležno tijelo je dužno da ponovi postupak i uskladi akt sa odlukom Suda u roku od 90 dana od dana prijema zahtjeva.

Ukoliko nadležni organ ne ponovi postupak i ne usaglasio akt sa odlukom Suda u roku iz stava 1. ovog člana, akt kojim je povrijeđeno pravo nekom licu prestaje da važi.

Prijedlog za izmjenu konačnog ili pravomoćnog pojedinačnog akta iz stava 1. ovog člana, može se podnijeti u roku od dvije godine od dana objavljivanja odluke u "Službenim novinama Federacije BiH", službenom glasilu kantona odnosno općine.

X. IZVRŠAVANJE ODLUKA SUDA

Član 61.

Izvršavanje odluka Suda

Odluke Suda su konačne i obavezujuće.

Svi organi vlasti u Federaciji dužni su, u okviru svojih nadležnosti utvrđenih Ustavom i zakonom provoditi odluke Suda.

Izvršenje odluka Suda osigurava Premijer Federacije.

Svako ko ima pravni interes može tražiti da se izvrše odluke Suda.

Sud u svojoj odluci može odrediti način i rok izvršenja odluka Suda.

Organ koji je obavezan da izvrši odluku Suda, dužan je dostaviti obavještenje o preduzetim mjerama sa ciljem izvršenja odluke Suda u roku iz stava 5. ovog člana.

U slučaju nepostupanja, odnosno kašnjenja u izvršavanju ili obavještanju Suda o preduzetim mjerama, Sud donosi rješenje kojim se utvrđuje da odluka Suda nije izvršena. Ovo rješenje dostavlja se nadležnom tužilaštvu, odnosno drugom organu nadležnom za izvršenje kojeg odredi Sud.

XI. OSTALA PITANJA

Član 62.

Konsultativni sastanci

Kad je potrebno, Sud može održati odgovarajući konsultativni sastanak na kome će se razmotriti pitanja od značaja za pripremu sjednice ili za raspravu pred Sudom.

Konsultativni sastanak obavežno će se održati ukoliko je na raspravu osim stranaka u postupku, potrebno pozvati i neka druga lica sa naznakom i prijedlogom u referatu od strane sudije izvjestioca, na koje okolnosti i činjenice se ta lica pozivaju.

Na konsultativni sastanak mogu se pozvati stranke, državno tijelo koje Sud smatra zainteresovanim u sporu, znanstvene, javne i druge stručne radnike, radi davanja obavještenja i mišljenja o određenim stručnim i drugim pitanjima od značaja za rješavanje stvari.

Konsultativni sastanak ima radno - stručni karakter.

Konsultativnim sastankom rukovodi predsjednik Suda ili sudija izvjestilac, odnosno drugi sudija kojeg odredi Sud ili predsjednik Suda.

O toku konsultativnog sastanka vodi se zabilješka.

Zabilješka se dostavlja sudijama i ulaže u odgovarajući predmet.

Član 63.

Promjena pravnog stajališta

Ako se u toku donošenja odluke ili utvrđivanja mišljenja utvrdi da stajalište Suda odstupa od ranije zauzetog stajališta o pravnom pitanju, u tom slučaju donošenje odluke ili utvrđivanje mišljenja će se odložiti radi prethodne ocjene opravdanosti mijenjanja ranijeg stajališta.

Ocjenu opravdanosti mijenjanja ranijeg stajališta Sud utvrđuje na osnovu referata u kome treba da budu svestrano obrazloženi razlozi zbog kojih se predlaže promjena ranijeg stajališta.

O novom stajalištu Sud donosi odluku koja se sa obrazloženjem unosi u zapisnik sjednice na kojoj je odlučeno o promjeni stajališta.

XII. ZAVRŠNE ODREDBE

Član 64.

Prijelazna odredba

Danom stupanja na snagu ovog poslovnika prestaje da važi Poslovnik Ustavnog suda Federacije Bosne i Hercegovine ("Službene novine Federacije BiH", broj 39/04).

Član 65.

Stupanje na snagu

Ovaj poslovnik stupa na snagu narednog dana od dana objavljivanja u "Službenim novinama Federacije BiH".

Predsjednica
Ustavnog suda
Federacije Bosne i Hercegovine
Mr. **Kata Senjak**, s. r.

Broj P-134/10
24. juna 2010. godine
Sarajevo

FEDERALNA UPRAVA POLICIJE

Na osnovu člana 28. Zakona o unutrašnjim poslovima Federacije Bosne i Hercegovine ("Službene novine Federacije BiH", broj 49/05) i člana 61. stav 1. Zakona o namještenicima u organima državne službe u Federaciji Bosne i Hercegovine ("Službene novine Federacije BiH", broj 49/05), uz pribavljeno mišljenje Sindikata službenika Federalnog ministarstva

unutrašnjih poslova/Federalnog ministarstva unutarnjih poslova, direktor Federalne uprave policije donosi

RJEŠENJE

O IMENOVANJU PRVOSTEPENE DISCIPLINSKE KOMISIJE ZA VOĐENJE DISCIPLINSKOG POSTUPKA ZBOG POVREDE SLUŽBENE DUŽNOSTI NAMJEŠTENIKA FEDERALNE UPRAVE POLICIJE

I.

Imenuje se Prvostepena disciplinska komisija za vođenje disciplinskog postupka zbog povrede službene dužnosti namještenika Federalne uprave policije u sastavu:

1. ALMA OBHOĐAŠ, predsjednik Komisije
2. ANELA KARAIČIĆ, član Komisije
3. JELKA MATIĆ, član Komisije

Administrativno-tehničke poslove za potrebe Komisije obavljat će BEHIJA KRŠO.

II.

Zadatak Komisije je da provede disciplinski postupak protiv namještenika Federalne uprave policije u skladu sa odredbama Zakona o namještenicima u organima državne službe u Federaciji Bosne i Hercegovine i Uredbe o pravilima disciplinskog postupka za disciplinsku odgovornost državnih službenika u organima državne službe u Federaciji Bosne i Hercegovine ("Službene novine Federacije BiH", broj 72/04 i 75/09).

III.

Komisija se imenuje na period od dvije godine.

IV.

Isplata naknade za rad u Komisiji predsjedniku, članovima i administrativno-tehničkom licu izvršit će se u skladu sa tačkom V. Odluke o načinu obrazovanja i utvrđivanju visine naknade za rad radnih tijela osnovanih od strane Vlade Federacije Bosne i Hercegovine i rukovoditelja federalnih organa državne službe ("Službene novine Federacije BiH", broj 80/07, 84/07, 6/08 i 13/09).

V.

Ovo Rješenje stupa na snagu danom donošenja i objavit će se u "Službenim novinama Federacije BiH".

Broj 09-10/4-34-3-31
14. juna/lipnja 2010. godine
Sarajevo

Direktor
Glavni generalni inspektor
Zlatko Miletić, s. r.

FEDERALNI ZAVOD ZA STATISTIKU

KOEFICIJENTI

RASTA CIJENA U FEDERACIJI BiH U JUNU/LIPNJU 2010. GODINE

1. Koeficijent rasta cijena proizvođača industrijskih proizvoda u mjesecu junu/lipnju 2010. godine u odnosu na prethodni mjesec je - 0,008.
2. Koeficijent rasta cijena proizvođača industrijskih proizvoda od početka godine do kraja juna/lipnja je - 0,021.
3. Koeficijent prosječnog mjesečnog rasta cijena proizvođača industrijskih proizvoda od početka godine do kraja juna/lipnja je - 0,004.
4. Koeficijent rasta cijena proizvođača industrijskih proizvoda u mjesecu junu/lipnju 2010. godine u odnosu na isti mjesec prethodne godine je 0,002.
5. Koeficijent rasta potrošačkih cijena u mjesecu junu/lipnju 2010. godine u odnosu na prethodni mjesec je - 0,001.
6. Koeficijent rasta potrošačkih cijena od početka godine do kraja juna/lipnja je 0,009.

7. Koeficijent prosječnog mjesečnog rasta potrošačkih cijena od početka godine do kraja juna/lipnja je 0,001.
8. Koeficijent rasta potrošačkih cijena u junu/lipnju 2010. godine u odnosu na isti mjesec prethodne godine je 0,018.

Broj 29
9. jula/srpnja 2010. godine
Sarajevo

Direktor
Derviš Đurđević, s. r.

SAOPĆENJE

O PROSJEČNOJ ISPLAĆENOJ MJESEČNOJ NETO PLAĆI ZAPOSLENIH U FEDERACIJI BOSNE I HERCEGOVINE ZA MAJ/SVIBANJ 2010. GODINE

1. Prosječna isplaćena mjesečna neto plaća po zaposlenom ostvarena u Federaciji Bosne i Hercegovine za mjesec maj/svibanj 2010. godine iznosi 802,89 KM.
2. Prosječna isplaćena mjesečna neto plaća po zaposlenom ostvarena u Federaciji Bosne i Hercegovine za period mart/ožujak-maj/svibanj 2010. godine iznosi 805,49 KM.

Broj 30
9. jula/srpnja 2010. godine
Sarajevo

Direktor
Derviš Đurđević, s. r.

SAOPĆENJE

O PROSJEČNOJ ISPLAĆENOJ MJESEČNOJ BRUTO PLAĆI ZAPOSLENIH U FEDERACIJI BOSNE I HERCEGOVINE ZA MAJ/SVIBANJ 2010. GODINE

1. Prosječna isplaćena mjesečna bruto plaća po zaposlenom ostvarena u Federaciji Bosne i Hercegovine za maj/svibanj 2010. godine iznosi 1220,76 KM.

Broj 31
9. jula/srpnja 2010. godine
Sarajevo

Direktor
Derviš Đurđević, s. r.

FEDERALNA DIREKCIJA ZA CIVILNO ZRAKOPLOVSTVO/AVIJACIJU

Na osnovu člana 26. stav 2. Pravilnika o javnim nabavkama br. 10-1-02-1-288-1/05 od 11.05.2005. godine, tačke III. Odluke o načinu obrazovanja i utvrđivanju visine naknade za rad radnih tijela osnovanih od strane Vlade Federacije BiH i rukovodilaca federalnih organa državne službe ("Službene novine Federacije BiH", broj 80/07, 84/07, 6/08 i 13/09) i Rješenja federalnog ministra prometa i komunikacija 03/2-34-1-104-1/07 od 5. aprila 2007. godine, direktor Federalne direkcije za civilnu avijaciju-zrakoplovstvo donosi

RJEŠENJE

O IMENOVANJU KOMISIJE ZA JAVNE NABAVKE

Član 1.

Imenuje se Komisija za provođenje postupka konkurentskog zahtjeva za dostavljanje ponuda za javnu nabavku roba i usluga - aluminijskih profila bez prekinutog termičkog mosta, radionička izrada, transport, ugradnja i ostakljenje termoizolacionim staklom i termoizolacionim panelima, za potrebe Centra kontrole zračnog prometa Sarajevo, u sljedećem sastavu:

1. MIRSAD HADŽIALIĆ, predsjednik Komisije,
2. EMINA TURULJA, član
3. ADISA DŽELILOVIĆ, član

Za sekretara Komisije imenuje se ANA CVITANOVIĆ.

Član 2.

Imenovana lica iz člana 1. ovog Rješenja dužna su postupati u skladu sa odredbama ZJN-a BiH, podzakonskim aktima i

Pravilnikom o javnim nabavkama Federalne direkcije za civilnu avijaciju-Federalne direkcije za civilno zrakoplovstvo.

Član 3.

Zadatak Komisije je da u skladu sa članom 34. stav 1. tačka b) Zakona o javnim nabavkama ("Službeni glasnik BiH", broj 49/04, 19/05, 52/05, 92/05, 8/06, 24/06, 70/06 i 12/09) utvrdi najnižu cijenu tehnički zadovoljavajuće ponude, sačini izvještaj o radu i daje preporuku za dodjelu ugovora direktoru Federalne direkcije za civilnu avijaciju-Federalne direkcije za civilno zrakoplovstvo.

Zadatak sekretara Komisije su administrativni poslovi, priprema zapisnika sa sastanka Komisije, izvještaj o radu Komisije, dokumentovanje i drugi poslovi po zahtjevu predsjednika Komisije.

Član 4.

Rok za izvršenje zadataka iz člana 3. je 31.07.2010. godine.

Član 5.

Članovi i njihovi zamjenici iz člana 1. ovog Rješenja dužni su potpisati Izjavu o nepristrasnosti i povjerljivosti u odnosu na ponuđače koja je sastavni dio ovog Rješenja, a u skladu sa Pravilnikom o javnim nabavkama Federalne direkcije za civilnu avijaciju-Federalne direkcije za civilno zrakoplovstvo.

Član 6.

Ovo Rješenje stupa na snagu danom donošenja.

Broj 10-1-27-63-730-2/10

2. jula/srpnja 2010. godine
Mostar

Direktor
Amadeo Mandić, s. r.

Na osnovu člana 26. stav 2. Pravilnika o javnim nabavkama br. 10-1-02-1-288-1/05 od 11.05.2005. godine, tačke III. Odluke o načinu obrazovanja i utvrđivanju visine naknade za rad radnih tijela osnovanih od strane Vlade Federacije BiH i rukovodilaca federalnih organa državne službe ("Službene novine Federacije BiH", broj 80/07, 84/07, 6/08 i 13/09), na osnovu Mišljenja Federalnog ministarstva finansija - Federalnog ministarstva finansija br. 06-14-259/08 - A.H od 16.01.2008. godine i Rješenja federalnog ministra prometa i komunikacija 03/2-34-1-104-1/07 od 5. aprila 2007. godine, direktor Federalne direkcije za civilnu avijaciju-zrakoplovstvo donosi

RJEŠENJE

O IMENOVANJU KOMISIJE ZA JAVNE NABAVKE

Član 1.

Imenuje se Komisija za provođenje pregovaračkog postupka bez objavljivanja obavještenja o nabavci usluge servisiranja i održavanja informatičke opreme za potrebe Federalne direkcije za civilnu avijaciju-Federalne direkcije za civilno zrakoplovstvo za 2010/2011. godinu, u sljedećem sastavu:

1. GORDAN RADIVOJEVIĆ, predsjednik Komisije, FED CAD
 2. ADISA DŽELILOVIĆ, član FED CAD
 3. MIRELA IDRIZOVIĆ, član FED CAD
- Za sekretara Komisije imenuje se ANA CVITANOVIĆ.

Član 2.

Imenovana lica iz člana 1. ovog Rješenja dužna su postupati u skladu sa odredbama ZJN-a BiH, podzakonskim aktima i Pravilnikom o javnim nabavkama Federalne direkcije za civilnu avijaciju-Federalne direkcije za civilno zrakoplovstvo.

Član 3.

Zadatak Komisije je da utvrdi plan rada Komisije, izradi metodologiju za ocjenjivanje ponuda, obavi pregovore, otvori prispjele ponude/zahtjeve, sačini zapisnik o otvaranju ponuda/zahtjeva, ocijeni prispjele ponude/zahtjeve i sačini izvještaj o radu i daje preporuku za dodjelu ugovora na način propisan članom 45. Pravilnika o javnim nabavkama Federalne direkcije za civilnu avijaciju-Federalne direkcije za civilno zrakoplovstvo.

Član 6.

Ovo Rješenje stupa na snagu danom donošenja.

Broj 10-1-27-63-890-2/10

7. jula/srpnja 2010. godine
Mostar

Direktor
Amadeo Mandić, s. r.

GOSPODARSKA/PRIVREDNA KOMORA FEDERACIJE BOSNE I HERCEGOVINE

Na osnovu člana 11. Zakona o privrednim/gospodarskim komorama u Federaciji Bosne i Hercegovine ("Službene novine Federacije BiH", broj 35/98 i 34/03), člana 9. i 10. Statuta Privredne/Gospodarske komore Federacije Bosne i Hercegovine ("Službene novine Federacije BiH", broj 15/00), člana 7. stav 4. Uredbe o usavršavanju predsjednika i članova nadzornih odbora i uprava privrednih društava sa učešćem državnog kapitala ("Službene novine Federacije BiH", broj 71/09 i 33/10) i Odluke o davanju saglasnosti na Program usavršavanja predsjednika i članova Nadzornih odbora i Uprava privrednih društava sa učešćem državnog kapitala Vlade Federacije BiH, V broj 440/10 od 24. marta 2010. godine, Privredna/Gospodarska komora Federacije Bosne i Hercegovine donosi

PROGRAM

USAVRŠAVANJA PREDSEDNIKA I ČLANOVA NADZORNIH ODBORA I UPRAVA PRIVREDNIH DRUŠTAVA SA UČEŠĆEM DRŽAVNOG KAPITALA

I

(Predmet)

Ovim programom utvrđuje se postupak, literatura, teme, prijavljivanje i cerificiranje kandidata, te troškovi usavršavanja predsjednika i članova nadzornih odbora i uprava privrednih društava sa učešćem državnog kapitala (u daljnjem tekstu: usavršavanje).

Privredna/Gospodarska komora Federacije Bosne i Hercegovine (u daljnjem tekstu: Komora) organizuje usavršavanje koje će se obavljati kontinuirano, transparentno i uz redovno informisanje Vlade Federacije Bosne i Hercegovine.

II

(Postupak)

Nakon stupanja na snagu ovog programa, Komora će:

Raspisati javni oglas najmanje u dva dnevna lista radi prikupljanja prijava kandidata za usavršavanje.

Postupak pripreme završiti i usavršavanje kandidata početi prema ovom Programu najdalje 30 dana nakon dobivanja saglasnosti na ovaj Program.

Na bazi prikupljenih prijava Komora će sačiniti terminski plan po mjestima usavršavanja.

Mjesta usavršavanja su: Sarajevo, Mostar, Tuzla, Livno, Bihać, Zenica i Travnik.

Usavršavanje će se organizirati u 30 sati predavanja i završnog ispita.

U jednoj grupi za usavršavanje može biti najviše 50 kandidata.

Usavršavanje će se organizirati subotom i nedjeljom, tri vikenda (2 x po 5 sati).

III

(Literatura)

Usavršavanje će se vršiti na bazi priznate tematske udžbeničke literature, važećih zakona u Bosni i Hercegovini i Federaciji Bosne i Hercegovine, te na bazi obrađenih tema od strane predavača prema ovom Programu.

Svaki od odabranih predavača će priložiti:

- popis literature koja se koristi u postupku usavršavanja,
- fotokopije ili izvode tekstova adekvatne stručne publikacije izdate na ovu temu,
- slajdove za svaku temu,
- pisani materijal po temi od 20 do 30 strana.

IV

(Stručni dio usavršavanja - moduli koji se izučavaju na usavršavanju)

Članom 8. Uredbe o usavršavanju predsjednika i članova nadzornih odbora i uprava privrednih društava sa učešćem državnog kapitala, utvrđene su oblasti koje obuhvata usavršavanje i to:

1. Osnove građanskog prava i privrednog prava,
2. Osnove računovodstva,
3. Osnove poslovnih i javnih finansija,
4. Osnove menadžmenta,
5. Osnove reinžinjerina proizvodnje i
6. Osnove korporativnog upravljanja.

U okviru oblasti iz stava 1. ove tačke, uvrđuju se teme za usavršavanje kako slijedi:

1. Tema: "Upravljanje kompanijom"

- Sadržaj: važnost i značaj upravljanja, svrha i ciljevi upravljanja, upravljačka struktura,
- Ciljevi upravljanja: puna zaposlenost, rast ukupnog prihoda, ostvarivanje dobiti, rast i razvoj kompanije, profitabilnost i sl.,
- Funkcije menadžmenta: planiranje poslovanja, organiziranje kompanije, popuna ljudskih resursa, rukovođenje u kompaniji, kontrola izvršenja planskih zadataka, top menadžeri i srednji menadžment,
- Funkcija nadzornog odbora: planiranje rada, nadležnost nadzornog odbora, usvajanje planskih dokumenata i zadataka uprave kompanije, razmatranje izvještaja o poslovanju, kontrolisanje postavljenih ciljeva poslovanja,
- Odnosi i saradnja menadžmenta i nadležnost nadzornog odbora u odnosu na upravu kompanije, konflikti na relaciji uprava i nadzorni odbor,
- Ciljevi stekeholdera: vlasnika i ulagača, menadžmenta i uprave, države i društva, zaposlenih, kupaca, dobavljača, banaka, sinikata.

2. Tema: "Uloga nadzornog odbora"

- Zakonska ovlaštenja: imenovanje i razrješenje članova nadzornog odbora, ovlaštenja nadzornog odbora, skupština i njena funkcija,
- Broj i sastav nadzornog odbora: broj članova, ko ih bira, sastav nadzornog odbora, prava i obaveze članova,
- Čije interese zastupaju članovi: interesi vlasnika, radnika, menadžmenta, društvene zajednice,
- Organizacija rada: poslovnik o radu nadzornog odbora, diskusije, glasanje, sazivanje sjednica,
- Saradnja sa stekeholderima: sa vlasnicima, javnošću, zaposlenim, upravom i menadžmentom, sindikatom,
- Poželjne osobine članova nadzornog odbora; stručnost, poštenje, objektivnost, moralnost, neovisnost,
- Poželjne karakteristike članova uprave i menadžmenta: znanje, stručnost, komunikativnost, liderstvo, poštenje, sposobnost rukovođenja, liderstvo, zalaganje na poslu.

3. Tema: "Računovodstvo u funkciji upravljanja"

- Uvodno razmatranje: značaj i funkcija računovodstva, praćenje procesa, kontrola zakonitosti u poslovanju,
- Finansijsko izvještavanje: Oblasti izvještavanja (Bilans uspjeha, Bilans stanja, račun dobiti i gubitka, izvještaj o novčanim tokovima, izvještaj o promjeni kapitala, izvještaj o zaduženosti, izvještaji o rentabilnosti, ekonomičnosti i produktivnosti),
- Namjene izvještaja: od računovodstva ka upravi, od uprave ka nadzornom odboru i od nadzornog odbora ka vlasnicima,
- Kvalitativna obilježja izvještaja: jasnoća, razumljivost, važnost, tačnost, pouzdanost, uporedivost,
- Zakonitost poslovanja: interna i eksterna revizija, interna kontrola,
- Računovodstveni informacijski sistem: prikupljanje podataka, obradu, računovodstvene informacije upravi i nadzornom odboru,

- Računovodstavene prevare: obrada izvještaja, lažni podaci, prikrivanje činjenica, manipulacije u finansijskim izvještajima.

4. Tema: " Mikroekonomija"

- Sadržaj mikroekonomije,
- Odnos mikroekonomije i kompanije,
- Tržišno učešće kompanije,
- Ponuda i potražnja za proizvodima kompanije,
- Komparativne prednosti,
- Maksimizacija profita,
- Ciljevi poslovanja,
- Uloga uprave i nadzornog odbora sa aspekta mikroekonomije.

5. Tema: "Upravljanje marketingom kompanije"

- Značaj upravljanja marketingom,
- Povezivanje sa klijentima,
- Oblikovanje tržišne ponude,
- Širina i dubina asortimana ponude,
- Isporuca vrijednosti kupcima,
- Dugoročni rast kompanije,
- Povećanje tržišnog učešća,
- Marketing miks kompanije (asortiman, politika cijena, promocija i distribucija),

6. Tema: "Međunarodna trgovina" i "Savremena prodaja"

- Kompanija i međunarodna trgovina,
- Poslovi izvoza i uvoza,
- Trgovinski bilans kompanija,
- Otvorenost privrede,
- Funkcija carina i kontigenata,
- Podsticanje izvoza,
- Prednost i nedostaci ukidanja carina,
- Zaštita domaće proizvodnje,
- Značaj i uloga prodaje,
- Metode prodaje,
- Osobna prodaja,
- Proces prodaje,
- Ljudski potencijali prodaje,
- Prezentacije i ponude,
- Vođenje pregovaranja sa kupcima.

7. Tema: "Finansijska tržišta i institucije"

- Pojam i značaj kamatnih stopa,
- Centralna banka,
- Vođenje monetarne politike,
- Finansijska tržišta (tržište novca, kapitala, dionica, hipoteka i sl.),
- Komercijalne banke,
- Razvojne banke,
- Osiguravajuća društva.

8. Tema: "Vrednovanje marke i privrednog društva"

- Vrednovanje marke i trgovinski znak,
- Vrednovanje privrednog društva,
- Finansijsko vrednovanje marke,
- Finansijsko vrednovanje privrednog društva,
- Metodologija za finansijsko vrednovanje.

9. Tema: "Korporativne finansije"

- Investiranje u realnu imovinu,
- Uloga i značaj finansijske funkcije u kompaniji,
- Finansiranje kompanije,
- Politika duga i dividendi,
- Finansijsko planiranje,
- Finansijski menadžment,
- Krediti i anuiteti,
- Korištenje leasing usluga.

10. Tema: "Reinženjering kompanije"

- Pojam i značaj reinženjeringa u razvoju moderne proizvodnje,
- Radikalne promjene i redizajn proizvodnih privrednih društava,
- Krizno stanje i implementacija reinženjeringa,
- Temelji razvoja moderne i profitabilne proizvodnje,
- Savremeno tržište, globalizacija i razvoj proizvodnje,
- Kako modernizirati domaću proizvodnju primjenom reinženjeringa,

- Metodologija i algoritam izvedbe reinženjeringa proizvodnih privrednih društava.

11. Tema: "Pravni aspekt poslovanja kompanije"

- Pojmovi: kompanija, korporacija, firma, privredno društvo,
- Pravna osnova upravljanja kompanijom,
- Povezanost građanskog prava u kompanijama,
- Osnove privrednog prava i kompanije,
- Privredna društva, zakonski osnov,
- Pravni pojam privrednog društva,
- Vrste privrednih društava,
- Pravni aspekt obaveza i prava uprave
- Pravni aspekt obaveza i prava nadzornog odbora.

12. Tema: "Nadzorni odbori koji stvaraju vrijednost"

- Moderna uloga nadzornog odbora,
- Uloga izvršnih direktora,
- Odnos izvršnog direktora i ostalih članova uprave,
- Odnos direktora i nadzornog odbora,
- Odnos direktora i vlasnika kompanije
- Politika upravljanja i politika odnosa između rukovodnih struktura.

13. Tema: "Sistemi nagrađivanja u kompanijama"

- Značaj sistema nagrađivanja,
- Sistemi nagrađivanja i povezanost sa rezultatima rada,
- Vrste i oblici nagrađivanja,
- Novčani oblici nagrađivanja,
- Nenovčani oblici nagrađivanja
- Nagrađivanje uprave, menadžmenta i nadzornog odbora.

14. Tema: "Kompanija i makrookruženje"

- Uloga makrookruženja u poslovanju kompanije,
- Ekonomsko i političko okruženje,
- Monetarna i kreditna politika kao faktor okruženja,
- Ekonomska politika vlade,
- Proces globalizacije,
- Svjetska ekonomska kriza i njen uticaj na kompanije,
- Komorski mehanizam i odnos sa kompanijama,
- Mjesto i uloga sindikata
- Uloga i značaj ministarstava.

15. Tema: "Poslovna strategija, poslovna etika i društvena odgovornost kompanije"

- Pojam i značaj poslovne strategije,
- Pojam i značaj poslovne etike,
- Etičko poslovno ponašanje,
- Menadžerski moral i moral uprave,
- Upravljanje etičkim ponašanjem kompanije,
- Pojam i značaj društvene odgovornosti
- Društveno odgovorno ponašanje.

Raspored sati predavača utvrdit će Komora posebnim Rješenjem.

V.

(Završni pismeni ispit)

Komisija koja prati organizaciju usavršavanja sačinut će program za polaganje završnog pismenog ispita na način da se kandidatima pripreme teme za seminarski rad za svakog kandidata, čija odbrana će se obaviti pred komisijom sastavljenom od tri člana iz reda predavača, a koja će se obaviti interaktivno, po grupama.

Provjera znanja vrši se kroz:

- kvalitet seminarskog rada,
- kvalitet prezentacije seminarskog rada,
- znanje vezano za prezentirani materijal,
- odgovor na upite članova u grupi,
- odgovor na pitanje članova komisije, koji će i proširiti svoja pitanja izvan seminarskog rada, radi provjere rezultata usavršavanja.

VI.

(Uslovi za prijavu kandidata)

Usavršavanje će biti omogućeno licima čiji mandat je u toku ili su u toku izbora odnosno imenovanja u privrednim društvima sa državnim kapitalom, kao i drugim licima koja se prijave na

Mostara", broj 5/05), gradonačelnik Mostara, kao odgovorni javni službenik, donosi

RJEŠENJE

O KONAČNOM IMENOVANJU ČLANOVA ŠKOLSKOG ODBORA SREDNJE GRADEVINSKE ŠKOLE JURJA DALMATINCA MOSTAR

Članak 1.

U Školski odbor Srednje građevinske škole Jurja Dalmatinca Mostar imenuju se:

1. VESELKO CRNJAC, predsjednik iz reda osnivača,
2. GORDAN STOJIĆ, član iz reda osnivača,
3. ACO ŠKILJEVIĆ, član iz reda uposlenika,
4. DALIBORKA MARTINOVIĆ, član iz reda uposlenika,
5. DRAGAN ZOVKO, član iz reda roditelja i
6. MILAN GOLIJANIN, član iz reda roditelja.

Članak 2.

Ovo Rješenje stupa na snagu danom donošenja, a objavit će se u "Službenim novinama Federacije BiH" i "Službenom glasniku Grada Mostara".

Broj 06/2-40-2059/10
16. lipnja/juna 2010. godine
Mostar

Gradonačelnik
Ljubo Bešlić, v. r.

Na temelju članka 12. Zakona o ministarskim, vladinim i drugim imenovanjima Federacije Bosne i Hercegovine ("Službene novine Federacije BiH", broj 34/03), članka 61. Zakona o srednjoškolskom odgoju i obrazovanju ("Službene novine Hercegovačko-neretvanske županije", broj 8/00, 4/04, 5/04 i 8/06), članka 43. Statuta Grada Mostara ("Gradski službeni glasnik Grada Mostara", broj 4/04) i članka 14. Odluke o kriterijima i postupku za imenovanje upravnih odbora/upravnih vijeća javnih ustanova čiji osnivač je Grad Mostar, te njihovim pravima, obvezama i odgovornosti ("Službeni glasnik Grada Mostara", broj 5/05), gradonačelnik Mostara, kao odgovorni javni službenik, donosi

RJEŠENJE

O KONAČNOM IMENOVANJU ČLANOVA ŠKOLSKOG ODBORA GIMNAZIJE MOSTAR

Članak 1.

- U Školski odbor Gimnazije Mostar imenuju se:
1. NIVES VIDOVIĆ, predsjednik iz reda osnivača,
 2. JASMINKA BRATIĆ, član iz reda osnivača,
 3. MIRSADA ŠEHIĆ, član iz reda uposlenika,
 4. ROMELA ŠUNJIĆ, član iz reda uposlenika,
 5. VJEKOSLAV TOMIĆ, član iz reda roditelja i
 6. SENAD DROCE, član iz reda roditelja.

Članak 2.

Ovo Rješenje stupa na snagu danom donošenja, a objavit će se u "Službenim novinama Federacije BiH" i "Službenom glasniku Grada Mostara".

Broj 06-40-3912/10
16. lipnja/juna 2010. godine
Mostar

Gradonačelnik
Ljubo Bešlić, v. r.

Na temelju članka 12. Zakona o ministarskim, vladinim i drugim imenovanjima Federacije Bosne i Hercegovine ("Službene novine Federacije BiH", broj 34/03), članka 61. Zakona o srednjoškolskom odgoju i obrazovanju ("Službene novine Hercegovačko-neretvanske županije", broj 8/00, 4/04, 5/04 i 8/06), članka 43. Statuta Grada Mostara ("Gradski službeni glasnik Grada Mostara", broj 4/04) i članka 14. Odluke o kriterijima i postupku za imenovanje upravnih odbora/upravnih vijeća javnih ustanova čiji osnivač je Grad Mostar, te njihovim

pravima, obvezama i odgovornosti ("Službeni glasnik Grada Mostara", broj 5/05), gradonačelnik Mostara, kao odgovorni javni službenik, donosi

RJEŠENJE

O KONAČNOM IMENOVANJU ČLANOVA ŠKOLSKOG ODBORA MUZIČKE ŠKOLE I. I II. STUPNJA MOSTAR

Članak 1.

U Školski odbor Srednje muzičke škole I. i II. stupnja Mostar imenuju se:

1. ĆAMIL RAMIĆ, predsjednik iz reda osnivača,
2. ESAD HUSEJIĆ, član iz reda osnivača,
3. DAMIR BUNOZA, član iz reda uposlenika,
4. VESNA ARAPOVIĆ, član iz reda uposlenika,
5. AIDA DROCE, član iz reda roditelja i
6. EDIN PANDUR, član iz reda roditelja.

Članak 2.

Ovo Rješenje stupa na snagu danom donošenja, a objavit će se u "Službenim novinama Federacije BiH" i "Službenom glasniku Grada Mostara".

Broj 06/2-40-3218/10
16. lipnja/juna 2010. godine
Mostar

Gradonačelnik
Ljubo Bešlić, v. r.

Na temelju članka 12. Zakona o ministarskim, vladinim i drugim imenovanjima Federacije Bosne i Hercegovine ("Službene novine Federacije BiH", broj 34/03), članka 61. Zakona o srednjoškolskom odgoju i obrazovanju ("Službene novine Hercegovačko-neretvanske županije", broj 8/00, 4/04, 5/04 i 8/06), članka 43. Statuta Grada Mostara ("Gradski službeni glasnik Grada Mostara", broj 4/04) i članka 14. Odluke o kriterijima i postupku za imenovanje upravnih odbora/upravnih vijeća javnih ustanova čiji osnivač je Grad Mostar, te njihovim pravima, obvezama i odgovornosti ("Službeni glasnik Grada Mostara", broj 5/05), gradonačelnik Mostara, kao odgovorni javni službenik, donosi

RJEŠENJE

O KONAČNOM IMENOVANJU ČLANOVA ŠKOLSKOG ODBORA JAVNE USTANOVE SREDNJE TEKSTILNE I POLJOPRIVREDNE ŠKOLE MOSTAR

Članak 1.

U Školski odbor Javne ustanove Srednje tekstilne i poljoprivredne škole Mostar imenuju se:

1. ALMA SIRKO, predsjednik iz reda osnivača,
2. AHMET LIZDE, član iz reda osnivača,
3. NADŽA KURTOVIĆ, član iz reda uposlenika,
4. ĐENANA PECO, član iz reda uposlenika,
5. SEMIR DRLJEVIĆ, član iz reda roditelja i
6. SENADA BAKIJA, član iz reda roditelja.

Članak 2.

Ovo Rješenje stupa na snagu danom donošenja, a objavit će se u "Službenim novinama Federacije BiH" i "Službenom glasniku Grada Mostara".

Broj 06/2-40-4930/10
11. lipnja/juna 2010. godine
Mostar

Gradonačelnik
Ljubo Bešlić, v. r.

Na temelju članka 12. Zakona o ministarskim, vladinim i drugim imenovanjima Federacije Bosne i Hercegovine ("Službene novine Federacije BiH", broj 34/03), članka 61. Zakona o srednjoškolskom odgoju i obrazovanju ("Službene novine Hercegovačko-neretvanske županije", broj 8/00, 4/04, 5/04 i 8/06), članka 43. Statuta Grada Mostara ("Gradski službeni glasnik Grada Mostara", broj 4/04) i članka 14. Odluke o

kriterijima i postupku za imenovanje upravnih odbora/upravnih vijeća javnih ustanova čiji osnivač je Grad Mostar, te njihovim pravima, obvezama i odgovornosti ("Službeni glasnik Grada Mostara", broj 5/05), gradonačelnik Mostara, kao odgovorni javni službenik, donosi

RJEŠENJE

O KONAČNOM IMENOVANJU ČLANOVA ŠKOLSKOG ODBORA JAVNE USTANOVE SREDNJE MAŠINSKO-SAOBRAĆAJNE ŠKOLE MOSTAR

Članak 1.

U Školski odbor Javne ustanove Srednje mašinsko-saobraćajne škole Mostar imenuju se:

1. AHMED ŽUŠTRA, predsjednik iz reda osnivača,
2. ALMA SIRKO, član iz reda osnivača,
3. SEMIR HODŽIĆ, član iz reda uposlenika,
4. AMELA KASUMOVIĆ, član iz reda uposlenika,
5. ALIJA ŠATOR, član iz reda roditelja i
6. AMELA HODŽIĆ, član iz reda roditelja.

Članak 2.

Ovo Rješenje stupa na snagu danom donošenja, a objavit će se u "Službenim novinama Federacije BiH" i "Službenom glasniku Grada Mostara".

Broj 06/2-40-3523/10

11. lipnja/juna 2010. godine
Mostar

Gradonačelnik
Ljubo Bešlić, v. r.

Na temelju članka 12. Zakona o ministarskim, vladinim i drugim imenovanjima Federacije Bosne i Hercegovine ("Službene novine Federacije BiH", broj 34/03), članka 61. Zakona o srednjoškolskom odgoju i obrazovanju ("Službene novine Hercegovačko-neretvanske županije", broj 8/00, 4/04, 5/04 i 8/06), članka 43. Statuta Grada Mostara ("Gradski službeni glasnik Grada Mostara", broj 4/04) i članka 14. Odluke o kriterijima i postupku za imenovanje upravnih odbora/upravnih vijeća javnih ustanova čiji osnivač je Grad Mostar, te njihovim pravima, obvezama i odgovornosti ("Službeni glasnik Grada Mostara", broj 5/05), gradonačelnik Mostara, kao odgovorni javni službenik, donosi

RJEŠENJE

O KONAČNOM IMENOVANJU ČLANOVA ŠKOLSKOG ODBORA SREDNJE PROMETNE ŠKOLE MOSTAR

Članak 1.

U Školski odbor Srednje prometne škole Mostar imenuju se:

1. DRAŽENKO VRLJIĆ, predsjednik iz reda osnivača,
2. GORAN GLAVAŠ, član iz reda osnivača,
3. LJUBICA PULJIĆ-VLAHIĆ, član iz reda uposlenika,
4. MARIO BUBALO, član iz reda uposlenika,
5. MIRJANA ANIČIĆ, član iz reda roditelja i
6. MARINKO KNEZOVIĆ, član iz reda roditelja.

Članak 2.

Ovo Rješenje stupa na snagu danom donošenja, a objavit će se u "Službenim novinama Federacije BiH" i "Službenom glasniku Grada Mostara".

Broj 06/2-40-1994/10

16. lipnja/juna 2010. godine
Mostar

Gradonačelnik
Ljubo Bešlić, v. r.

Na temelju članka 12. Zakona o ministarskim, vladinim i drugim imenovanjima Federacije Bosne i Hercegovine ("Službene novine Federacije BiH", broj 34/03), članka 61. Zakona o srednjoškolskom odgoju i obrazovanju ("Službene novine Hercegovačko-neretvanske županije", broj 8/00, 4/04, 5/04 i 8/06), članka 43. Statuta Grada Mostara ("Gradski službeni

glasnik Grada Mostara", broj 4/04) i članka 14. Odluke o kriterijima i postupku za imenovanje upravnih odbora/upravnih vijeća javnih ustanova čiji osnivač je Grad Mostar, te njihovim pravima, obvezama i odgovornosti ("Službeni glasnik Grada Mostara", broj 5/05), gradonačelnik Mostara, kao odgovorni javni službenik, donosi

RJEŠENJE

O KONAČNOM IMENOVANJU ČLANOVA ŠKOLSKOG ODBORA SREDNJE ŠKOLE LIKOVNIH UMJETNOSTI GABRIJELA JURKIĆA MOSTAR

Članak 1.

U Školski odbor Srednje škole likovnih umjetnosti Gabrijele Jurkića Mostar imenuju se:

1. PREDRAG ŠUPLJEGLAV, predsjednik iz reda osnivača,
2. SLADANA MADUNA, član iz reda osnivača,
3. ILIJA KEGELJ, član iz reda uposlenika,
4. VLADIMIR LADAN, član iz reda uposlenika,
5. JASMINKA ZOVKO, član iz reda roditelja i
6. MARICA KREŠIĆ, član iz reda roditelja.

Članak 2.

Ovo Rješenje stupa na snagu danom donošenja, a objavit će se u "Službenim novinama Federacije BiH" i "Službenom glasniku Grada Mostara".

Broj 06/2-40-2163/10

16. lipnja/juna 2010. godine
Mostar

Gradonačelnik
Ljubo Bešlić, v. r.

Na temelju članka 12. Zakona o ministarskim, vladinim i drugim imenovanjima Federacije Bosne i Hercegovine ("Službene novine Federacije BiH", broj 34/03), članka 61. Zakona o srednjoškolskom odgoju i obrazovanju ("Službene novine Hercegovačko-neretvanske županije", broj 8/00, 4/04, 5/04 i 8/06), članka 43. Statuta Grada Mostara ("Gradski službeni glasnik Grada Mostara", broj 4/04) i članka 14. Odluke o kriterijima i postupku za imenovanje upravnih odbora/upravnih vijeća javnih ustanova čiji osnivač je Grad Mostar, te njihovim pravima, obvezama i odgovornosti ("Službeni glasnik Grada Mostara", broj 5/05), gradonačelnik Mostara, kao odgovorni javni službenik, donosi

RJEŠENJE

O KONAČNOM IMENOVANJU ČLANOVA ŠKOLSKOG ODBORA SREDNJE EKONOMSKE ŠKOLE JOZE MARTINOVIĆA MOSTAR

Članak 1.

U Školski odbor Srednje ekonomske škole Jozе Martinovića Mostar imenuju se:

1. LJUBICA MILETIĆ, predsjednik iz reda osnivača,
2. SREČKO GALIĆ, član iz reda osnivača,
3. JULIJA BELJO, član iz reda uposlenika,
4. DRAŽENKA KARAČIĆ, član iz reda uposlenika,
5. NINO KREŠIĆ, član iz reda roditelja i
6. ŽELJKO PREVIŠIĆ, član iz reda roditelja.

Članak 2.

Ovo Rješenje stupa na snagu danom donošenja, a objavit će se u "Službenim novinama Federacije BiH" i "Službenom glasniku Grada Mostara".

Broj 06/2-40-5853/10

16. lipnja/juna 2010. godine
Mostar

Gradonačelnik
Ljubo Bešlić, v. r.

Na temelju članka 12. Zakona o ministarskim, vladinim i drugim imenovanjima Federacije Bosne i Hercegovine

("Službene novine Federacije BiH", broj 34/03), članka 61. Zakona o srednjoškolskom odgoju i obrazovanju ("Službene novine Hercegovačko-neretvanske županije", broj 8/00, 4/04, 5/04 i 8/06), članka 43. Statuta Grada Mostara ("Gradski službeni glasnik Grada Mostara", broj 4/04) i članka 14. Odluke o kriterijima i postupku za imenovanje upravnih odbora/upravnih vijeća javnih ustanova čiji osnivač je Grad Mostar, te njihovim pravima, obvezama i odgovornosti ("Službeni glasnik Grada Mostara", broj 5/05), gradonačelnik Mostara, kao odgovorni javni službenik, donosi

RJEŠENJE

O KONAČNOM IMENOVANJU ČLANOVA ŠKOLSKOG ODBORA JAVNE USTANOVE SREDNJE GRAĐEVINSKE ŠKOLE MOSTAR

Članak 1.

U Školski odbor Javne ustanove Srednje građevinske škole Mostar imenuju se:

1. AMELA BEGOVIĆ, predsjednik iz reda osnivača,
2. ŠERIF ŠPAGO, član iz reda osnivača,
3. SANELA MESIHOVIĆ, član iz reda uposlenika,
4. ALMASA BEGANOVIĆ, član iz reda uposlenika,
5. AMER HALEBIĆ, član iz reda roditelja i
6. ELMA PEKUŠIĆ, član iz reda roditelja.

Članak 2.

Ovo Rješenje stupa na snagu danom donošenja, a objavit će se u "Službenim novinama Federacije BiH" i "Službenom glasniku Grada Mostara".

Broj 06/2-40-4512/10

11. lipnja/juna 2010. godine
Mostar

Gradonačelnik
Ljubo Bešlić, v. r.

Na temelju članka 12. Zakona o ministarskim, vladinim i drugim imenovanjima Federacije Bosne i Hercegovine ("Službene novine Federacije BiH", broj 34/03), članka 61. Zakona o srednjoškolskom odgoju i obrazovanju ("Službene novine Hercegovačko-neretvanske županije", broj 8/00, 4/04, 5/04 i 8/06), članka 43. Statuta Grada Mostara ("Gradski službeni glasnik Grada Mostara", broj 4/04) i članka 14. Odluke o kriterijima i postupku za imenovanje upravnih odbora/upravnih vijeća javnih ustanova čiji osnivač je Grad Mostar, te njihovim pravima, obvezama i odgovornosti ("Službeni glasnik Grada Mostara", broj 5/05), gradonačelnik Mostara, kao odgovorni javni službenik, donosi

RJEŠENJE

O KONAČNOM IMENOVANJU ČLANOVA ŠKOLSKOG ODBORA JAVNE USTANOVE SREDNJE EKONOMSKE I UGOSTITELJSKO-TURISTIČKE ŠKOLE MOSTAR

Članak 1.

U Školski odbor Javne ustanove Srednje ekonomske i ugostiteljsko-turističke škole Mostar imenuju se:

1. JASMINKA BRATIĆ, predsjednik iz reda osnivača,
2. EDIN VOJINOVIĆ, član iz reda osnivača,
3. SNJEŽANA KRPO, član iz reda uposlenika,
4. HIDAJETA KUDIN, član iz reda uposlenika,
5. EDINA BALALIĆ, član iz reda roditelja i
6. SAMIJA KAZAZIĆ, član iz reda roditelja.

Članak 2.

Ovo Rješenje stupa na snagu danom donošenja, a objavit će se u "Službenim novinama Federacije BiH" i "Službenom glasniku Grada Mostara".

Broj 06/2-40-4511/10

11. lipnja/juna 2010. godine
Mostar

Gradonačelnik
Ljubo Bešlić, v. r.

Na temelju članka 12. Zakona o ministarskim, vladinim i drugim imenovanjima Federacije Bosne i Hercegovine ("Službene novine Federacije BiH", broj 34/03), članka 61. Zakona o srednjoškolskom odgoju i obrazovanju ("Službene novine Hercegovačko-neretvanske županije", broj 8/00, 4/04, 5/04 i 8/06), članka 43. Statuta Grada Mostara ("Gradski službeni glasnik Grada Mostara", broj 4/04) i članka 14. Odluke o kriterijima i postupku za imenovanje upravnih odbora/upravnih vijeća javnih ustanova čiji osnivač je Grad Mostar, te njihovim pravima, obvezama i odgovornosti ("Službeni glasnik Grada Mostara", broj 5/05), gradonačelnik Mostara, kao odgovorni javni službenik, donosi

RJEŠENJE

O KONAČNOM IMENOVANJU ČLANOVA ŠKOLSKOG ODBORA SREDNJE TURISTIČKO - UGOSTITELJSKE ŠKOLE MOSTAR

Članak 1.

U Školski odbor Srednje turističko-ugostiteljske škole Mostar imenuju se:

1. MARIO ŠULENTA, predsjednik iz reda osnivača,
2. ANTONIO MATEŠKOVIĆ, član iz reda osnivača,
3. MARIJANA SOPTA, član iz reda uposlenika,
4. VLADO JURIĆ, član iz reda uposlenika,
5. MILKA VRLJIĆ, član iz reda roditelja i
6. ANDRIJA KIKAŠ, član iz reda roditelja.

Članak 2.

Ovo Rješenje stupa na snagu danom donošenja, a objavit će se u "Službenim novinama Federacije BiH" i "Službenom glasniku Grada Mostara".

Broj 06/2-40-2367/10

16. lipnja/juna 2010. godine
Mostar

Gradonačelnik
Ljubo Bešlić, v. r.

Na temelju članka 12. Zakona o ministarskim, vladinim i drugim imenovanjima Federacije Bosne i Hercegovine ("Službene novine Federacije BiH", broj 34/03), članka 61. Zakona o srednjoškolskom odgoju i obrazovanju ("Službene novine Hercegovačko-neretvanske županije", broj 8/00, 4/04, 5/04 i 8/06), članka 43. Statuta Grada Mostara ("Gradski službeni glasnik Grada Mostara", broj 4/04) i članka 14. Odluke o kriterijima i postupku za imenovanje upravnih odbora/upravnih vijeća javnih ustanova čiji osnivač je Grad Mostar, te njihovim pravima, obvezama i odgovornosti ("Službeni glasnik Grada Mostara", broj 5/05), gradonačelnik Mostara, kao odgovorni javni službenik, donosi

RJEŠENJE

O KONAČNOM IMENOVANJU ČLANOVA ŠKOLSKOG ODBORA SREDNJE MEDICINSKE ŠKOLE MOSTAR

Članak 1.

U Školski odbor Srednje medicinske škole Mostar imenuju se:

1. SEID TUČOVIĆ, predsjednik iz reda osnivača,
2. SELIM ISIĆ, član iz reda osnivača,
3. VESNA MILAVIĆ, član iz reda uposlenika,
4. ZULKA ČERKEZ, član iz reda uposlenika,
5. JASNA GRBIĆ, član iz reda roditelja i
6. BAJAZIT DUMPOR, član iz reda roditelja.

("Službene novine Federacije BiH", broj 34/03), članka 52. Zakona o socijalnoj skrbi ("Narodne novine Hercegovačko-neretvanske županije", broj 3/05), članka 14. Odluke o kriterijima i postupku za imenovanje upravnih odbora/upravnih vijeća javnih ustanova čiji osnivač je Grad Mostar, te njihovim pravima, obvezama i odgovornosti ("Službeni glasnik Grada Mostara", broj 5/05) i članka 43. Statuta Grada Mostara ("Službeni glasnik Grada Mostara", broj 4/04 i "Službeni glasnik Grada Mostara", broj 8/09), gradonačelnik Grada Mostara donosi

RJEŠENJE

O KONAČNOM IMENOVANJU PREDsjedNIKA I ČLANOVA UPRAVNOG VIJEĆA USTANOVE "CENTAR ZA STARA I IZNEMOGLA LICA-OSOBE" MOSTAR

Članak 1.

U Upravno vijeće Ustanove "CENTAR ZA STARA I IZNEMOGLA LICA-OSOBE" Mostar imenuju se:

1. ZORAN LANDEKA, predsjednik iz reda osnivača
2. SEVDA LJUBOVIĆ, član iz reda osnivača
3. SELIM ISIĆ, član iz reda osnivača
4. ANKA MIKULIĆ, član iz reda stručnih djelatnika ustanove
5. BLAGOJE DRAGOVIĆ, član iz reda Ministarstva

Članak 2.

Mandat predsjednika i članova Upravnog vijeća iz članka 1. ovog Rješenja traje 4 (četiri) godine od dana imenovanja.

Članak 3.

Ovo Rješenje stupa na snagu danom donošenja, a objavit će se u "Službenim novinama Federacije BiH" i "Službenom glasniku Grada Mostara".

Broj 02-05-7716/10

30. lipnja/juna 2010. godine
Mostar

Gradonačelnik
Ljubo Bešlić, v. r.

Na osnovu člana 12. Zakona o ministarskim, vladinim i drugim imenovanjima Federacije Bosne i Hercegovine ("Službene novine Federacije BiH", broj 34/03), člana 52. Zakona o socijalnoj zaštiti ("Narodne novine Hercegovačko-neretvanskog kantona", broj 3/05), člana 14. Odluke o kriterijima i postupku za imenovanje upravnih odbora/upravnih vijeća javnih ustanova čiji osnivač je Grad Mostar, te njihovim pravima, obavezama i odgovornosti ("Službeni glasnik Grada Mostara", broj 5/05) i člana 43. Statuta Grada Mostara ("Službeni glasnik Grada Mostara", broj 4/04 i "Službeni glasnik Grada Mostara", broj 8/09), gradonačelnik Grada Mostara donosi

RJEŠENJE

O KONAČNOM IMENOVANJU PREDsjedNIKA I ČLANOVA UPRAVNOG ODBORA JAVNE USTANOVE "DJEČIJI DOM" MOSTAR

Član 1.

U Upravni odbor Javne ustanove "DJEČIJI DOM" Mostar imenuju se:

1. DŽEMAL JUKLO, predsjednik iz reda osnivača
2. AZRA PENAVA, član iz reda osnivača
3. MEHMED BURIĆ, član iz reda osnivača
4. MELDIHA TOJAGA, član iz reda stručnih djelatnika ustanove
5. TOMISLAV PUPIĆ, član iz reda Ministarstva

Član 2.

Mandat predsjednika i članova Upravnog odbora iz člana 1. ovog Rješenja traje 4 (četiri) godine od dana imenovanja.

Član 3.

Ovo Rješenje stupa na snagu danom donošenja, a objavit će se u "Službenim novinama Federacije BiH" i "Službenom glasniku Grada Mostara".

Broj 02-05-7714/10

30. juna/lipnja 2010. godine
Mostar

Gradonačelnik
Ljubo Bešlić, s. r.

Na temelju članka 12. Zakona o ministarskim, vladinim i drugim imenovanjima Federacije Bosne i Hercegovine ("Službene novine Federacije BiH", broj 34/03), članka 52. Zakona o socijalnoj skrbi ("Narodne novine Hercegovačko-neretvanske županije", broj 3/05), članka 14. Odluke o kriterijima i postupku za imenovanje upravnih odbora/upravnih vijeća javnih ustanova čiji osnivač je Grad Mostar, te njihovim pravima, obvezama i odgovornosti ("Službeni glasnik Grada Mostara", broj 5/05) i članka 43. Statuta Grada Mostara ("Službeni glasnik Grada Mostara", broj 4/04 i "Službeni glasnik Grada Mostara", broj 8/09), gradonačelnik Grada Mostara donosi

RJEŠENJE

O KONAČNOM IMENOVANJU PREDsjedNIKA I ČLANOVA UPRAVNOG VIJEĆA USTANOVE "PUČKA KUHINJA" MOSTAR

Članak 1.

U Upravno vijeće Ustanove "PUČKA KUHINJA" Mostar imenuju se:

1. MIJO ANDELIĆ, predsjednik iz reda osnivača (Grad Mostar)
2. ŠIMUN GOLEMAC, član iz reda osnivača (Grad Mostar)
3. SUAD MUHAREMOVIĆ, član iz reda osnivača (Crveni križ)
4. MARA ZUBAC, član iz reda stručnih djelatnika ustanove
5. MARIJA HAJROVIĆ, član iz reda Ministarstva

Članak 2.

Mandat predsjednika i članova Upravnog vijeća iz članka 1. ovog Rješenja traje 4 (četiri) godine od dana imenovanja.

Članak 3.

Ovo Rješenje stupa na snagu narednog dana po objavljivanju u "Službenim novinama Federacije BiH" i "Službenom glasniku Grada Mostara".

Broj 02-05-7715/10

30. lipnja/juna 2010. godine
Mostar

Gradonačelnik
Ljubo Bešlić, v. r.

OPĆINA VISOKO

Na osnovu člana 12. Zakona o ministarskim, vladinim i drugim imenovanjima Federacije BiH ("Službene novine Federacije BiH", broj 12/03), člana 33. Statuta općine Visoko ("Službeni glasnik općine Visoko", broj 1/08 i 5/08) i člana 20. Odluke o organizovanju Javne ustanove "Zavičajni muzej Visoko i preuzimanju prava osnivača ("Službeni glasnik općine Visoko", broj 3/00), općinski načelnik Visoko donosi

RJEŠENJE

O KONAČNOM IMENOVANJU UPRAVNOG ODBORA JU "ZAVIČAJNI MUZEJ" VISOKO

I.

Imenuje se Upravni odbor JU "Zavičajni muzej" Visoko u sastavu:

1. HAMIDA ČATIĆ, predsjednik
2. LEJLA GREDA, član
3. ĐENANA GANIĆ, član

II.

Upravni odbor imenuje se na period od četiri godine.

III.

Ovlašćuje se direktor ustanove da s članovima Upravnog odbora zaključi ugovor o angažmanu kojim će se urediti međusobna prava i obaveze u skladu sa zakonom, Statutom ustanove i drugim podzakonskim aktima.

IV.

Za obavljanje poslova iz nadležnosti Upravnog odbora, predsjedniku i članovima Upravnog odbora pripada novčana naknada u skladu sa zaključkom općinskog načelnika i aktima ustanove.

V.

Ovo Rješenje objavit će se u "Službenom glasniku općine Visoko".

Broj 01/2-02-335/10

17. maja/svibnja 2010. godine Općinski načelnik Visoko
Visoko **Munib Alibegović, s. r.**

Na osnovu člana 12. Zakona o ministarskim, vladinim i drugim imenovanjima Federacije BiH ("Službene novine Federacije BiH", broj 12/03), člana 33. Statuta općine Visoko ("Službeni glasnik općine Visoko", broj 1/08 i 5/08) i člana 22. Odluke o organizovanju Javne ustanove "Zavičajni muzej" Visoko i preuzimanju prava osnivača ("Službeni glasnik općine Visoko", broj 3/00), općinski načelnik Visoko donosi

RJEŠENJE**O KONAČNOM IMENOVANJU NADZORNOG ODBORA JU "ZAVIČAJNI MUZEJ" VISOKO**

I.

Imenuje se Nadzorni odbor JU "Zavičajni muzej" Visoko u sastavu:

1. HASAN HADŽIOSMANOVIĆ, predsjednik
2. SUAD EFENDIRA, član
3. MUBERA PULO, član

II.

Nadzorni odbor imenuje se na period od četiri godine.

III.

Ovlašćuje se direktor ustanove da s članovima Nadzornog odbora zaključi ugovor o angažmanu kojim će se urediti međusobna prava i obaveze u skladu sa zakonom, Statutom ustanove i drugim podzakonskim aktima.

IV.

Za obavljanje poslova iz nadležnosti Nadzornog odbora, predsjedniku i članovima privremenog Nadzornog odbora pripada novčana naknada u skladu sa zaključkom općinskog načelnika i aktima ustanove.

V.

Ovo Rješenje objavit će se u "Službenom glasniku općine Visoko".

Broj 01/2-02-336/10

17. maja/svibnja 2010. godine Općinski načelnik Visoko
Visoko **Munib Alibegović, s. r.**

Na osnovu člana 12. Zakona o ministarskim, vladinim i drugim imenovanjima Federacije BiH ("Službene novine Federacije BiH", broj 12/03), člana 33. Statuta općine Visoko ("Službeni glasnik općine Visoko", broj 1/08 i 5/08) i člana 13. Odluke o organizovanju Javne ustanove za predškolski odgoj i obrazovanje Visoko ("Službeni glasnik općine Visoko", broj 1/96), općinski načelnik Visoko donosi

RJEŠENJE**O KONAČNOM IMENOVANJU UPRAVNOG ODBORA JU ZA PREDŠKOLSKI ODGOJ I OBRAZOVANJE VISOKO**

I.

Imenuje se Upravni odbor JU za predškolski odgoj i obrazovanje Visoko u sastavu:

1. AZRA KADIĆ, predsjednik
2. HARIS OMERAGIĆ, član
3. MIRHA BRKOVIĆ, član

II.

Upravni odbor imenuje se na period od četiri godine.

III.

Ovlašćuje se direktor ustanove da s članovima Upravnog odbora zaključi ugovor o angažmanu kojim će se urediti međusobna prava i obaveze u skladu sa zakonom, Statutom ustanove i drugim podzakonskim aktima.

IV.

Za obavljanje poslova iz nadležnosti Upravnog odbora, predsjedniku i članovima Upravnog odbora pripada novčana naknada u skladu sa zaključkom općinskog načelnika i aktima ustanove.

V.

Ovo Rješenje objavit će se u "Službenom glasniku općine Visoko".

Broj 01/2-02-337/10

17. maja/svibnja 2010. godine Općinski načelnik Visoko
Visoko **Munib Alibegović, s. r.**

Na osnovu člana 4. Zakona o ministarskim, vladinim i drugim imenovanjima Federacije BiH ("Službene novine Federacije BiH", broj 12/03), člana 33. Statuta općine Visoko ("Službeni glasnik općine Visoko", broj 1/08 i 5/08) i člana 15. Odluke o organizovanju Javne ustanove za predškolski odgoj i obrazovanje Visoko ("Službeni glasnik općine Visoko", broj 1/96), općinski načelnik Visoko donosi

RJEŠENJE**O KONAČNOM IMENOVANJU NADZORNOG ODBORA JU ZA PREDŠKOLSKI ODGOJ I OBRAZOVANJE VISOKO**

I.

Imenuje se Nadzorni odbor JU za predškolski odgoj i obrazovanje Visoko u sastavu:

1. ZIJAD HALILOVIĆ, predsjednik
2. JASMIN DLAKIĆ, član
3. JASMINA KAMARIĆ, član

II.

Nadzorni odbor imenuje se na period od četiri godine.

III.

Ovlašćuje se direktor ustanove da s članovima Nadzornog odbora zaključi ugovor o angažmanu kojim će se urediti međusobna prava i obaveze u skladu sa zakonom, Statutom ustanove i drugim podzakonskim aktima.

IV.

Za obavljanje poslova iz nadležnosti Nadzornog odbora, predsjedniku i članovima privremenog Nadzornog odbora pripada novčana naknada u skladu sa zaključkom općinskog načelnika i aktima ustanove.

V.

Ovo Rješenje objavit će se u "Službenom glasniku općine Visoko".

Broj 01/2-02-338/10

17. maja/svibnja 2010. godine Općinski načelnik Visoko
Visoko **Munib Alibegović, s. r.**

Na osnovu člana 12. Zakona o ministarskim, vladinim i drugim imenovanjima Federacije BiH ("Službene novine Federacije BiH", broj 12/03), člana 33. Statuta općine Visoko ("Službeni glasnik općine Visoko", broj 1/08 i 5/08) i člana 15. Odluke o organizovanju Javne ustanove Centar za socijalni rad Visoko ("Službeni glasnik općine Visoko", broj 2/95), općinski načelnik Visoko donosi

RJEŠENJE**O KONAČNOM IMENOVANJU UPRAVNOG ODBORA JU "CENTAR ZA SOCIJALNI RAD" VISOKO**

I.

Imenuje se Upravni odbor JU Centar za socijalni rad Visoko u sastavu:

1. NEZIR SIRČO, predsjednik
2. RASIM RIZVANOVIĆ, član
3. JASNA TODOROVIĆ, član

II.

Upravni odbor imenuje se na period od četiri godine.

III.

Ovlašćuje se direktor ustanove da s članovima Upravnog odbora zaključi ugovor o angažmanu kojim će se urediti međusobna prava i obaveze u skladu sa zakonom, Statutom ustanove i drugim podzakonskim aktima.

IV.

Za obavljanje poslova iz nadležnosti Upravnog odbora, predsjedniku i članovima Upravnog odbora pripada novčana naknada u skladu sa zaključkom općinskog načelnika i aktima ustanove.

V.

Ovo Rješenje objavit će se u "Službenom glasniku općine Visoko".

Broj 01/2-02-339/10

17. maja/svibnja 2010. godine Općinski načelnik Visoko
Visoko **Munib Alibegović, s. r.**

Na osnovu člana 4. Zakona o ministarskim, vladinim i drugim imenovanjima Federacije BiH ("Službene novine Federacije BiH", broj 12/03), člana 33. Statuta općine Visoko ("Službeni glasnik općine Visoko", broj 1/08 i 5/08) i člana 17. Odluke o organizovanju Javne ustanove Centar za socijalni rad Visoko ("Službeni glasnik općine Visoko", broj 2/95), općinski načelnik Visoko donosi

RJEŠENJE**O KONAČNOM IMENOVANJU NADZORNOG ODBORA JU "CENTAR ZA SOCIJALNI RAD" VISOKO**

I.

Imenuje se Nadzorni odbor JU Centar za socijalni rad Visoko u sastavu:

1. ZIJADA SMAILAGIĆ, predsjednik
2. BAJRO FEJZIĆ, član
3. AIDA OMANOVIĆ, član

II.

Nadzorni odbor imenuje se na period od četiri godine.

III.

Ovlašćuje se direktor ustanove da s članovima Nadzornog odbora zaključi ugovor o angažmanu kojim će se urediti međusobna prava i obaveze u skladu sa zakonom, Statutom ustanove i drugim podzakonskim aktima.

IV.

Za obavljanje poslova iz nadležnosti Nadzornog odbora, predsjedniku i članovima privremenog Nadzornog odbora pripada novčana naknada u skladu sa zaključkom općinskog načelnika i aktima ustanove.

V.

Ovo Rješenje objavit će se u "Službenom glasniku općine Visoko".

Broj 01/2-02-340/10

17. maja/svibnja 2010. godine Općinski načelnik Visoko
Visoko **Munib Alibegović, s. r.**

Na osnovu člana 12. Zakona o ministarskim, vladinim i drugim imenovanjima Federacije BiH ("Službene novine Federacije BiH", broj 12/03), člana 33. Statuta općine Visoko ("Službeni glasnik općine Visoko", broj 1/08 i 5/08) i člana 20. Odluke o organizovanju Javne ustanove "Gradska biblioteka" Visoko i preuzimanje prava osnivača ("Službeni glasnik općine Visoko", broj 3/00), općinski načelnik Visoko, donosi

RJEŠENJE**O KONAČNOM IMENOVANJU UPRAVNOG ODBORA JU "GRADSKA BIBLIOTEKA" VISOKO**

I.

Imenuje se Upravni odbor JU "Gradska biblioteka" Visoko u sastavu:

1. NERMINA PINJAGIĆ, predsjednik
2. ŠEVALA BEČAR, član
3. LIDIJA KLEPO, član

II.

Upravni odbor imenuje se na period od četiri godine.

III.

Ovlašćuje se direktor ustanove da s članovima Upravnog odbora zaključi ugovor o angažmanu kojim će se urediti međusobna prava i obaveze u skladu sa zakonom, Statutom ustanove i drugim podzakonskim aktima.

IV.

Za obavljanje poslova iz nadležnosti Upravnog odbora, predsjedniku i članovima Upravnog odbora pripada novčana naknada u skladu sa zaključkom općinskog načelnika i aktima ustanove.

V.

Ovo Rješenje objavit će se u "Službenom glasniku općine Visoko".

Broj 01/2-02-341/10

17. maja/svibnja 2010. godine Općinski načelnik Visoko
Visoko **Munib Alibegović, s. r.**

Na osnovu člana 4. Zakona o ministarskim, vladinim i drugim imenovanjima Federacije BiH ("Službene novine Federacije BiH", broj 12/03), člana 33. Statuta općine Visoko ("Službeni glasnik općine Visoko", broj 1/08 i 5/08) i člana 22. Odluke o organizovanju Javne ustanove "Gradska biblioteka" Visoko i preuzimanje prava osnivača ("Službeni glasnik općine Visoko", broj 3/00), općinski načelnik Visoko donosi

ograničenom odgovornošću u skladu sa Zakonom o privrednim društvima i Zakonom o javnim preduzećima ("Službeni glasnik općine Visoko", broj 8/06 i 5/09), predstavnik Općine Visoko u Skupštini JKP "Gradska groblja" Visoko donosi

RJEŠENJE

O KONAČNOM IMENOVANJU NADZORNOG ODBORA JKP "GRADSKA GROBLJA" VISOKO

I.

Imenuje se Nadzorni odbor JKP "Gradska groblja" Visoko u sastavu:

1. BLAGOJE DAMJANOVIĆ,
2. RAGIB VRANAC,
3. MEHMED ALIBEGOVIĆ.

II.

Nadzorni odbor imenuje se na period od četiri godine.

III.

Nadzorni odbor će na prvoj konstituirajućoj sjednici, jednog od svojih članova izabrati za predsjednika Nadzornog odbora.

IV.

Ovlašćuje se direktor društva da s članovima Nadzornog odbora zaključi ugovor o angažmanu kojim će se urediti međusobna prava i obaveze u skladu sa zakonom, Statutom preduzeća i drugim podzakonskim aktima.

V.

Za obavljanje poslova iz nadležnosti Nadzornog odbora, predsjedniku i članovima Nadzornog odbora pripada novčana naknada u skladu sa zaključkom općinskog načelnika i aktima preduzeća.

VI.

Ovo Rješenje objavit će se u "Službenom glasniku općine Visoko".

Broj 01/1-02-331/10
17. maja/svibnja 2010. godine
Visoko

Predstavnik
Općine Visoko u Skupštini
JKP "Gradska groblja"
Emir Bukurević, s. r.

Na osnovu člana 12. Zakona o ministarskim, vladinim i drugim imenovanjima Federacije BiH ("Službene novine Federacije BiH", broj 12/03) i člana 16. stav 2. alineja 8. Odluke o promjeni oblika JKP "Visočica" Visoko, p.o. i organizovanju javnog preduzeća u obliku društva sa ograničenom odgovornošću u skladu sa Zakonom o privrednim društvima i Zakonom o javnim preduzećima ("Službeni glasnik općine Visoko", broj 8/06 i 5/09), predstavnik Općine Visoko u Skupštini JKP "Visočica" Visoko donosi

RJEŠENJE

O KONAČNOM IMENOVANJU NADZORNOG ODBORA JKP "VISOČICA" VISOKO

I.

Imenuje se Nadzorni odbor JKP "Visočica" Visoko u sastavu:

1. ZIJAD BREŠČIĆ,
2. LEJLA SPAHO,
3. MIRSADA ZEČEVIĆ.

II.

Nadzorni odbor imenuje se na period od četiri godine.

III.

Nadzorni odbor će na prvoj konstituirajućoj sjednici, jednog od svojih članova izabrati za predsjednika Nadzornog odbora.

IV.

Ovlašćuje se direktor društva da s članovima Nadzornog odbora zaključi ugovor o angažmanu kojim će se urediti

međusobna prava i obaveze u skladu sa zakonom, Statutom preduzeća i drugim podzakonskim aktima.

V.

Za obavljanje poslova iz nadležnosti Nadzornog odbora, predsjedniku i članovima Nadzornog odbora pripada novčana naknada u skladu sa zaključkom općinskog načelnika i aktima preduzeća.

VI.

Ovo Rješenje objavit će se u "Službenom glasniku općine Visoko".

Broj 01/1-02-332/10
17. maja/svibnja 2010. godine
Visoko

Predstavnik
Općine Visoko u Skupštini
JKP "Visočica" Visoko
Edina Ahmetović, s. r.

Na osnovu člana 12. Zakona o ministarskim, vladinim i drugim imenovanjima Federacije BiH ("Službene novine Federacije BiH", broj 12/03), i člana 19. stav 2. alineja 8. Odluke o promjeni oblika Javnog preduzeća "Veterinarska stanica" Visoko, p.o. i organizovanju javnog preduzeća u obliku društva sa ograničenom odgovornošću u skladu sa Zakonom o privrednim društvima i Zakonom o javnim preduzećima ("Službeni glasnik općine Visoko", broj 8/06 i 5/09), predstavnik Općine Visoko u Skupštini JP "Veterinarska stanica" Visoko donosi

RJEŠENJE

O KONAČNOM IMENOVANJU NADZORNOG ODBORA JP "VETERINARSKA STANICA" VISOKO

I.

Imenuje se Nadzorni odbor JP "Veterinarska stanica" Visoko u sastavu:

1. NUSRET BEGANOVIĆ,
2. FAIK SALIHBEGOVIĆ,
3. SABRIJA GENJAC.

II.

Nadzorni odbor imenuje se na period od četiri godine.

III.

Nadzorni odbor će na prvoj konstituirajućoj sjednici, jednog od svojih članova izabrati za predsjednika Nadzornog odbora.

IV.

Ovlašćuje se direktor društva da s članovima Nadzornog odbora zaključi ugovor o angažmanu kojim će se urediti međusobna prava i obaveze u skladu sa zakonom, Statutom preduzeća i drugim podzakonskim aktima.

V.

Za obavljanje poslova iz nadležnosti Nadzornog odbora, predsjedniku i članovima Nadzornog odbora pripada novčana naknada u skladu sa zaključkom općinskog načelnika i aktima preduzeća.

VI.

Ovo Rješenje objavit će se u "Službenom glasniku općine Visoko".

Broj 01/1-02-333/10
17. maja/svibnja 2010. godine
Visoko

Predstavnik
Općine Visoko u Skupštini
JP "Veterinarska stanica" Visoko
Dragan Božicković, s. r.

Na osnovu člana 12. Zakona o ministarskim, vladinim i drugim imenovanjima Federacije BiH ("Službene novine Federacije BiH", broj 12/03) i člana 19. stav 1. Odluke o promjeni oblika Javnog preduzeća "RTV" Visoko, p.o. i organizovanju javnog preduzeća u obliku društva sa ograničenom odgovornošću u skladu sa Zakonom o privrednim društvima i Zakonom o javnim preduzećima ("Službeni glasnik

općine Visoko", broj 8/06 i 5/09), predstavnik Općine Visoko u Skupštini JP RTV Visoko, donosi

RJEŠENJE

O KONAČNOM IMENOVANJU NADZORNOG ODBORA JP "RADIO I TELEVIZIJA VISOKO"

I.

Imenuje se Nadzorni odbor JP "Radio i televizija" Visoko u sastavu:

1. NAJRUDIN ZILIĆ,
2. IZET FEJZOVIĆ,
3. EDIN BUKVA.

II.

Nadzorni odbor imenuje se na period od četiri godine.

III.

Nadzorni odbor će na prvoj konstituirajućoj sjednici, jednog od svojih članova izabrati za predsjednika Nadzornog odbora.

IV.

Ovlašćuje se direktor društva da s članovima Nadzornog odbora zaključi ugovor o angažmanu kojim će se urediti međusobna prava i obaveze u skladu sa zakonom, Statutom preduzeća i drugim podzakonskim aktima.

V.

Za obavljanje poslova iz nadležnosti Nadzornog odbora, predsjedniku i članovima Nadzornog odbora pripada novčana naknada u skladu sa zaključkom općinskog načelnika i aktima preduzeća.

VI.

Ovo Rješenje objavit će se u "Službenom glasniku općine Visoko".

Broj 01/1-02-334/10
17. maja/svibnja 2010. godine
Visoko

Predstavnik
Općine Visoko u Skupštini
JP RTV Visoko
Fehim Memić, s. r.

JU "II. SREDNJA ŠKOLA" CAZIN

Na osnovu člana 12. i 13. Zakona o ministarskim, vladinim i drugim imenovanjima Federacije Bosne i Hercegovine ("Službene novine Federacije BiH", broj 34/03), člana 134. i 136. Zakona o srednjoj školi ("Službeni glasnik USK-a", broj 3/97), a na prijedlog Komisije za izbor direktora broj 02-109/10. od 31.05.2010. godine, imenovane Odlukom ministra kantonalnog Ministarstva obrazovanja, nauke, kulture i sporta USK-a broj 10-05-3803-2/2010. od 07.05.2010. godine, Odluke Školskog odbora o izboru direktora, broj 02-110/10. od 31.05.2010. godine, te saglasnosti za imenovanje od strane ministra kantonalnog Ministarstva obrazovanja, nauke, kulture i sporta USK-a, broj 10-05-5566-2/2010. od 09.06.2010. godine, Školski odbor JU "II srednje škole" Cazin, na 21. sjednici održanoj 25. juna 2010. godine, donosi

RJEŠENJE

O KONAČNOM IMENOVANJU DIREKTORA JU "II. SREDNJE ŠKOLE" CAZIN

I.

Za direktora JU "II SREDNJE ŠKOLE" Cazin imenuje se JUSUF AJDINOVIĆ, dipl. ing. tehnologije iz Cazina.

II.

Direktor škole iz tačke I. ovog Rješenja imenuje se na vrijeme od 4 (četiri) godine, počevši od 05.07.2010. godine.

III.

Ovo Rješenje će se objaviti u "Službenim novinama Federacije BiH" i na oglasnoj ploči škole.

Broj 02-129/10
28. juna/lipnja 2010. godine
Cazin

Predsjednik
Školskog odbora
Čazim Kasić, s. r.

KJKP "VODOVOD I KANALIZACIJA"

D.O.O. SARAJEVO

Na osnovu člana 246. i 259., a u vezi sa članom 310. Zakona o privrednim društvima ("Službene novine Federacije BiH", broj 23/99, 45/00, 2/02, 6/02, 29/03, 68/05, 91/07 i 84/08), člana 8. Odluke o osnivanju Skupština javnih preduzeća čiji je osnivač Kanton Sarajevo ("Službene novine Kantona Sarajevo", broj 25/09), člana 28., 34. i 35. Statuta KJKP "Vodovod i kanalizacija" d.o.o. Sarajevo, Skupština preduzeća donijela je, na 5. sjednici održanoj 25. juna 2010. godine,

RJEŠENJE

O IMENOVANJU ČLANOVA NADZORNOG ODBORA KJKP "VODOVOD I KANALIZACIJA" D.O.O. SARAJEVO

I.

Za članove Nadzornog odbora KJKP "Vodovod i kanalizacija" d.o.o. Sarajevo imenuju se:

- ADNAN IŠERIĆ, dipl. ecc. član,
- HARIS RAŠIDAGIĆ, dipl. pravnik, član,
- MIRJANA MIRKOVIĆ, dipl. fizičar, član

II.

Nadležnosti Nadzornog odbora regulisane su zakonom i Statutom KJKP "Vodovod i kanalizacija" d.o.o. Sarajevo.

Predsjednika Nadzornog odbora biraju članovi Nadzornog odbora na prvoj konstituirajućoj sjednici koja se održava u roku od 15 dana od dana održavanja sjednice Skupštine preduzeća na kojoj je izvršeno imenovanje članova Nadzornog odbora.

IV.

Nadzorni odbor se imenuje na period od 4 (četiri) godine, s tim da po isteku perioda od dvije godine od dana imenovanja Skupština preduzeća glasa o povjerenju članovima Nadzornog odbora.

V.

Ovo Rješenju stupa na snagu danom donošenja, a objavit će se u "Službenim novinama Kantona Sarajevo" i u "Službenim novinama Federacije BiH".

Broj 04-05/10
25. juna/lipnja 2010. godine
Sarajevo

V.D. predsjednik Skupštine
Enver Jamak, s. r.

KAZALO

PARLAMENT FEDERACIJE BOSNE I HERCEGOVINE

- 728 Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o Poreznoj upravi Federacije Bosne i Hercegovine (hrvatski jezik) 1
 Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o Poreznoj upravi Federacije Bosne i Hercegovine (srpski jezik) 5
 Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o Poreznoj upravi Federacije Bosne i Hercegovine (bosanski jezik) 9
 729 Zakon o unutarnjoj trgovini (hrvatski jezik) 13
 Zakon o unutrašnjoj trgovini (srpski jezik) 21
 Zakon o unutrašnjoj trgovini (bosanski jezik) 29
 730 Zakon o pravima, obvezama i odgovornostima pacijenata (hrvatski jezik) 37
 Zakon o pravima, obavezama i odgovornostima pacijenata (srpski jezik) 46
 Zakon o pravima, obavezama i odgovornostima pacijenata (bosanski jezik) 56
 731 Zakon o ljekarničkoj djelatnosti (hrvatski jezik) 66
 Zakon o apotekarskoj djelatnosti (srpski jezik) 76
 Zakon o apotekarskoj djelatnosti (bosanski jezik) 86
 732 Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o igrama na sreću (hrvatski jezik) 95
 Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o igrama na sreću (srpski jezik) 97
 Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o igrama na sreću (bosanski jezik) 98
 733 Zaključak usvojen prilikom razmatranja Projekta "Razvoj industrijske politike u Federaciji Bosne i Hercegovine" (hrvatski jezik) 100
 Zaključak usvojen prilikom razmatranja Projekta "Razvoj industrijske politike u Federaciji Bosne i Hercegovine" (srpski jezik) 100
 Zaključak usvojen prilikom razmatranja Projekta "Razvoj industrijske politike u Federaciji Bosne i Hercegovine" (bosanski jezik) 100

VLADA FEDERACIJE BOSNE I HERCEGOVINE

- 734 Uredba o izmjenama i dopunama Uredbe o organiziranju službi zaštite i spašavanja Federacije Bosne i Hercegovine (hrvatski jezik) 100
 Uredba o izmjenama i dopunama Uredbe o organiziranju službi zaštite i spašavanja Federacije Bosne i Hercegovine (srpski jezik) 100
 Uredba o izmjenama i dopunama Uredbe o organiziranju službi zaštite i spašavanja Federacije Bosne i Hercegovine (bosanski jezik) 101
 735 Odluka o usvajanju Programa utroška sredstava sa kriterijima raspodjele sredstava "Grantovi pojedincima - potpora udruženjima potrošača" utvrđenog Proračunom Federacije Bosne i Hercegovine za 2010. godinu Federalnom ministarstvu trgovine (hrvatski jezik) 101
 Odluka o usvajanju Programa utroška sredstava sa kriterijima raspodjele sredstava "Grantovi pojedincima - potpora udruženjima potrošača" utvrđenog Budžetom Federacije Bosne i Hercegovine za 2010. godinu Federalnom ministarstvu trgovine (srpski jezik) 102
 Odluka o usvajanju Programa utroška sredstava sa kriterijima raspodjele sredstava "Grantovi pojedincima - potpora udruženjima potrošača" utvrđenog Budžetom Federacije Bosne i Hercegovine za 2010. godinu Federalnom ministarstvu trgovine (bosanski jezik) 103
 736 Odluka o usklađivanju naziva firme, djelatnosti, načina upravljanja i poslovanja i kapitala JP Direkcija cesta Federacije BiH društva sa ograničenom odgovornošću Sarajevo (hrvatski jezik) 104
 Odluka o usklađivanju naziva firme, djelatnosti, načina upravljanja i poslovanja i kapitala JP Direkcija cesta Federacije BiH društva sa ograničenom odgovornošću Sarajevo (srpski jezik) 106
 Odluka o usklađivanju naziva firme, djelatnosti, načina upravljanja i poslovanja i kapitala JP Direkcija ceste

- Federacije BiH društva sa ograničenom odgovornošću Sarajevo (bosanski jezik) 107
 737 Odluka o davanju suglasnosti za zaključivanje Ugovora o strateškom partnerstvu Vlade Federacije Bosne i Hercegovine sa kompanijom Microsoft BiH (hrvatski jezik) 108
 Odluka o davanju saglasnosti za zaključivanje Ugovora o strateškom partnerstvu Vlade Federacije Bosne i Hercegovine sa kompanijom Microsoft BiH (srpski jezik) 109
 Odluka o davanju saglasnosti za zaključivanje Ugovora o strateškom partnerstvu Vlade Federacije Bosne i Hercegovine sa kompanijom Microsoft BiH (bosanski jezik) 109
 738 Odluka o davanju suglasnosti za zaključivanje Ugovora o količinskom licenciranju sa kompanijom Microsoft BiH (hrvatski jezik) 109
 Odluka o davanju saglasnosti za zaključivanje Ugovora o količinskom licenciranju sa kompanijom Microsoft BiH (srpski jezik) 109
 Odluka o davanju saglasnosti za zaključivanje Ugovora o količinskom licenciranju sa kompanijom Microsoft BiH (bosanski jezik) 110
 739 Odluka o dodjeli Ugovora za usluge Microsoftove glavne podrške (hrvatski jezik) 110
 Odluka o dodjeli Ugovora za usluge Microsoftove glavne podrške (srpski jezik) 110
 Odluka o dodjeli ugovora za usluge Microsoftove glavne podrške (bosanski jezik) 111
 740 Odluka o dodjeli Ugovora za nabavu Software Assurance putem Enterprise Agreementa (hrvatski jezik) 111
 Odluka o dodjeli Ugovora za nabavu Software Assurance putem Enterprise Agreementa (srpski jezik) 111
 Odluka o dodjeli Ugovora za nabavu Software Assurance putem Enterprise Agreementa (bosanski jezik) 112
 741 Odluka o odobravanju utroška sredstava sa podračuna broj 338-690-22465695-85, pod nazivom FMF-CZ-CARDS 2001 evidentiranog na Jedinstvenom računu Riznice Federalnog ministarstva financija- Federalnog ministarstva finansija Federalnoj upravi civilne zaštite (hrvatski jezik) 112
 Odluka o odobravanju utroška sredstava sa podračuna broj 338-690-22465695-85, pod nazivom FMF-CZ-CARDS 2001 evidentiranog na Jedinstvenom računu Trezora Federalnog ministarstva financija- Federalnog ministarstva finansija Federalnoj upravi civilne zaštite (srpski jezik) 113
 742 Odluka o preraspodjeli sredstava iz Proračuna Federacije Bosne i Hercegovine za 2010. godinu sa Federalnog ministarstva unutarnjih poslova/Federalnog ministarstva unutarnjih poslova na Federalnu upravu policije (hrvatski jezik) 113
 Odluka o preraspodjeli sredstava iz Budžeta Federacije Bosne i Hercegovine za 2010. godinu sa Federalnog ministarstva unutarnjih poslova/Federalnog ministarstva unutarnjih poslova na Federalnu upravu policije (srpski jezik) 113
 Odluka o preraspodjeli sredstava iz Budžeta Federacije Bosne i Hercegovine za 2010. godinu sa Federalnog ministarstva unutarnjih poslova/Federalnog ministarstva unutarnjih poslova na Federalnu upravu policije (bosanski jezik) 114
 743 Odluka o davanju prethodne saglasnosti na Odluku Nadzornom odboru JP D.D. "Ceste" Mostar za privremeno imenovanje direktora JP D.D. "Ceste" Mostar 114
 744 Odluka o odobravanju izdvajanja sredstava utvrđenih Budžetom Federacije Bosne i Hercegovine za 2010. godinu za finansiranje Foruma parlamentaraca 114
 745 Odluka o davanju suglasnosti za produženje misije pripadniku bosanskohercegovačkog kontingenta civilne

policije s područja Federacije Bosne i Hercegovine u Mirovnoj misiji UN-a u Liberiji (hrvatski jezik)	115	"Catering objekti" i "Objekti jednostavnih usluga" (bosanski jezik)	139
Odluka o davanju saglasnosti za produženje misije pripadniku bosanskohercegovačkog kontingenta civilne policije s područja Federacije Bosne i Hercegovine u Mirovnoj misiji UN-a u Liberiji (srpski jezik)	115	756 Pravilnik o pružanju ugostiteljskih usluga u pokretnim objektima (hrvatski jezik)	157
Odluka o davanju saglasnosti za produženje misije pripadniku bosanskohercegovačkog kontingenta civilne policije s područja Federacije Bosne i Hercegovine u Mirovnoj misiji UN-a u Liberiji (bosanski jezik)	115	Pravilnik o pružanju ugostiteljskih usluga u pokretnim objektima (srpski jezik)	159
746 Rješenje o nominovanju za razrješenje člana Nadzornog odbora JP Željeznice Federacije BiH d.o.o. Sarajevo	115	Pravilnik o pružanju ugostiteljskih usluga u pokretnim objektima (bosanski jezik)	161
747 Rješenje o imenovanju članova Ekonomsko-socijalnog vijeća ispred Vlade Federacije Bosne i Hercegovine	116	757 Pravilnik o obliku, sadržaju i načinu vođenja knjige žalbi (hrvatski jezik)	163
748 Rješenje o imenovanju predsjednika i članova Komisije za rješavanje statusnih pitanja članova Vlade Federacije Bosne i Hercegovine i njihovih savjetnika	116	Pravilnik o obliku, sadržaju i načinu vođenja knjige žalbi (srpski jezik)	164
749 Rješenje o privremenom imenovanju člana Nadzornog odbora JP Željeznice Federacije BiH d.o.o. Sarajevo	116	Pravilnik o obliku, sadržaju i načinu vođenja knjige žalbi (bosanski jezik)	165
750 Rješenje o izmjenama Rješenja o imenovanju Pregovaračkog tima za utvrđivanje Anexa ugovora o učešću BH Stel Željezara Zenica d.o.o. Zenica putem uvećanja kapitala i prijenosa dijelova udjela Mittal Steel d.o.o. Zenica (hrvatski jezik)	116	758 Pravilnik o obliku, sadržaju i načinu vođenja knjige gostiju i popisa gostiju (hrvatski jezik)	166
Rješenje o izmjenama Rješenja o imenovanju Pregovaračkog tima za utvrđivanje Anexa ugovora o učešću BH Stel Željezara Zenica d.o.o. Zenica putem uvećanja kapitala i prijenosa dijelova udjela Mittal Steel d.o.o. Zenica (srpski jezik)	116	Pravilnik o obliku, sadržaju i načinu vođenja knjige gostiju i popisa gostiju (srpski jezik)	167
Rješenje o izmjenama Rješenja o imenovanju Pregovaračkog tima za utvrđivanje Anexa ugovora o učešću BH Stel Željezara Zenica d.o.o. Zenica putem uvećanja kapitala i prijenosa dijelova udjela Mittal Steel d.o.o. Zenica (bosanski jezik)	117	Pravilnik o obliku, sadržaju i načinu vođenja knjige gostiju i popisa gostiju (bosanski jezik)	168
751 Rješenje o imenovanju Povjerenstva za administrativna pitanja (hrvatski jezik)	117	759 Pravilnik o upisnicima ugostiteljskih objekata i o upisnicima o pružanju ugostiteljskih usluga u domaćinstvu i seljačkom domaćinstvu (hrvatski jezik)	168
Rješenje o imenovanju Komisije za administrativna pitanja (srpski jezik)	117	Pravilnik o upisnicima ugostiteljskih objekata i o upisnicima o pružanju ugostiteljskih usluga u domaćinstvu i seljačkom domaćinstvu (srpski jezik)	169
Rješenje o imenovanju Komisije za administrativna pitanja (bosanski jezik)	118	Pravilnik o upisnicima ugostiteljskih objekata i o upisnicima o pružanju ugostiteljskih usluga u domaćinstvu i seljačkom domaćinstvu (bosanski jezik)	170
FEDERALNO MINISTARSTVO FINACIJA/FINANSIJA		URED VLADE FEDERACIJE BOSNE I HERCEGOVINE	
752 Pravilnik o izmjenama i dopunama Pravilnika o načinu uplate javnih prihoda proračuna i vanproračunskih fondova na teritoriji Federacije Bosne i Hercegovine (hrvatski jezik)	118	Uredba o metodologiji za pripremu programa i izradu početne bilance poduzeća za privatizaciju (hrvatski jezik)	171
Pravilnik o izmjenama i dopunama Pravilnika o načinu uplate javnih prihoda budžeta i vanbudžetskih fondova na teritoriji Federacije Bosne i Hercegovine (srpski jezik)	118	Uredba o metodologiji za pripremu programa i izradu početnog bilansa preduzeća za privatizaciju (srpski jezik)	175
Pravilnik o izmjenama i dopunama Pravilnika o načinu uplate javnih prihoda budžeta i vanbudžetskih fondova na teritoriji Federacije Bosne i Hercegovine (bosanski jezik)	119	Uredba o metodologiji za pripremu programa i izradu početnog bilansa preduzeća za privatizaciju (bosanski jezik)	179
FEDERALNO MINISTARSTVO POLJOPRIVREDE, VODOPRIVREDE I ŠUMARSTVA		USTAVNI SUD FEDERACIJE BOSNE I HERCEGOVINE	
753 Rješenje o izmjeni Rješenja o imenovanju Komisije	120	Poslovnik Ustavnog suda Federacije Bosne i Hercegovine (hrvatski jezik)	183
FEDERALNO MINISTARSTVO ZA PITANJA BRANITELJA/BORACA I INVALIDA DOMOVINSKOG/ ODBRAMBENO-OSLOBODILAČKOG RATA		Poslovnik Ustavnog suda Federacije Bosne i Hercegovine (srpski jezik)	189
754 Uputstvo o izmjenama i dopunama Uputstva o utvrđivanju prihodovnog cenzusa i prihodovnog praga za korisnike prava po osnovu ratnih priznanja i odlikovanja	120	Poslovnik Ustavnog suda Federacije Bosne i Hercegovine (bosanski jezik)	194
FEDERALNO MINISTARSTVO OKOLIŠA I TURIZMA		FEDERALNA UPRAVA POLICIJE	
755 Pravilnik o razvrstavanju i minimalnim uvjetima ugostiteljskih objekata iz skupina "Restorani", "Barovi", "Catering objekti" i "Objekti jednostavnih usluga" (hrvatski jezik)	120	Rješenje o imenovanju Prvostepene disciplinske komisije za vođenje disciplinskog postupka zbog povrede službene dužnosti namještenika Federalne uprave policije	200
Pravilnik o razvrstavanju i minimalnim uvjetima ugostiteljskih objekata iz skupina "Restorani", "Barovi", "Catering objekti" i "Objekti jednostavnih usluga" (srpski jezik)	130	FEDERALNI ZAVOD ZA STATISTIKU	
Pravilnik o razvrstavanju i minimalnim uvjetima ugostiteljskih objekata iz skupina "Restorani", "Barovi",		Koeficijenti rasta cijena u Federaciji BiH u junu/lipnju 2010. godine	200
		Saopćenje o prosječnoj isplaćenoj mjesečnoj neto plaći zaposlenih u Federaciji Bosne i Hercegovine za maj/svibanj 2010. godine	201
		Saopćenje o prosječnoj isplaćenoj mjesečnoj bruto plaći zaposlenih u Federaciji Bosne i Hercegovine za maj/svibanj 2010. godine	201
		FEDERALNA DIREKCIJA ZA CIVILNO ZRAKOPLOVSTVO/AVIJACIJU	
		Rješenje o imenovanju Komisije za javne nabavke	201
		Rješenje o imenovanju Komisije za javne nabavke	201
		Rješenje o imenovanju Komisije za javne nabavke	202
		Rješenje o imenovanju Komisije za javne nabavke	202
		GOSPODARSKA/PRIVREDNA KOMORA FEDERACIJE BOSNE I HERCEGOVINE	
		Program usavršavanja predsjednika i članova nadzornih odbora i uprava privrednih društava sa učešćem državnog kapitala	203

GRAD MOSTAR

Rješenje o konačnom imenovanju članova Školskog odbora Gimnazije Fra Grge Martića Mostar	205
Rješenje o konačnom imenovanju članova Školskog odbora Javne ustanove Srednje elektrotehničke škole Mostar	205
Rješenje o konačnom imenovanju članova Školskog odbora Srednje građevinske škole Jurja Dalmatinca Mostar	205
Rješenje o konačnom imenovanju članova Školskog odbora Gimnazije Mostar	206
Rješenje o konačnom imenovanju članova Školskog odbora Muzičke škole I. i II. stupnja Mostar	206
Rješenje o konačnom imenovanju članova Školskog odbora Javne ustanove Srednje tekstilne i poljoprivredne škole Mostar	206
Rješenje o konačnom imenovanju članova Školskog odbora Javne ustanove Srednje mašinsko-saobraćajne škole Mostar	206
Rješenje o konačnom imenovanju članova Školskog odbora Srednje prometne škole Mostar	207
Rješenje o konačnom imenovanju članova Školskog odbora Srednje škole likovnih umjetnosti Gabrijela Jurkića Mostar	207
Rješenje o konačnom imenovanju članova Školskog odbora Srednje ekonomske škole Jozice Martinovića Mostar	207
Rješenje o konačnom imenovanju članova Školskog odbora Javne ustanove Srednje građevinske škole Mostar	207
Rješenje o konačnom imenovanju članova Školskog odbora Javne ustanove Srednje ekonomske i ugostiteljsko-turističke škole Mostar	208
Rješenje o konačnom imenovanju članova Školskog odbora Srednje turističko-ugostiteljske škole Mostar	208
Rješenje o konačnom imenovanju članova Školskog odbora Srednje medicinske škole Mostar	208
Rješenje o konačnom imenovanju članova Školskog odbora Glazbene škole Ivana plemenitog Zajca Mostar	209
Rješenje o konačnom imenovanju članova Školskog odbora Srednje strojarske škole Fausta Vrančića Mostar	209
Rješenje o konačnom imenovanju članova Školskog odbora Srednje elektrotehničke škole Rudera Boškovića Mostar	209
Rješenje o konačnom imenovanju članova Školskog odbora Javne ustanove Druge gimnazije Mostar	209
Rješenje o konačnom imenovanju članova Školskog odbora Srednje medicinske škole sestara milosrdnica Mostar	210
Rješenje o konačnom imenovanju članova Upravnog odbora Centra za djecu i omladinu sa posebnim potrebama "Los Rosales" Mostar	210
Rješenje o konačnom imenovanju predsjednika i članova Upravnog odbora Ustanove "Centar za socijalni rad Grada Mostara" Mostar	210

Rješenje o konačnom imenovanju predsjednika i članova Upravnog vijeća Ustanove "Centar za stara i iznemogla lica-osobe" Mostar	210
Rješenje o konačnom imenovanju predsjednika i članova Upravnog odbora Javne ustanove "Dječiji dom" Mostar	211
Rješenje o konačnom imenovanju predsjednika i članova Upravnog vijeća ustanove "Pučka kuhinja" Mostar	211

OPĆINA VISOKO

Rješenje o konačnom imenovanju Upravnog odbora JU "Zavičajni muzej" Visoko	211
Rješenje o konačnom imenovanju Nadzornog odbora JU "Zavičajni muzej" Visoko	212
Rješenje o konačnom imenovanju Upravnog odbora JU za predškolski odgoj i obrazovanje Visoko	212
Rješenje o konačnom imenovanju Nadzornog odbora JU za predškolski odgoj i obrazovanje Visoko	212
Rješenje o konačnom imenovanju Upravnog odbora JU "Centar za socijalni rad" Visoko	213
Rješenje o konačnom imenovanju Nadzornog odbora JU "Centar za socijalni rad" Visoko	213
Rješenje o konačnom imenovanju Upravnog odbora JU "Gradska biblioteka" Visoko	213
Rješenje o konačnom imenovanju Nadzornog odbora JU "Gradska biblioteka" Visoko	213
Rješenje o konačnom imenovanju Upravnog odbora KSC "Mladost" Visoko	214
Rješenje o konačnom imenovanju Nadzornog odbora KSC "Mladost" Visoko	214
Rješenje o konačnom imenovanju Upravnog odbora JU "Centar za kulturu i edukaciju" Visoko	214
Rješenje o konačnom imenovanju Nadzornog odbora JU "Centar za kulturu i edukaciju" Visoko	215
Rješenje o konačnom imenovanju Upravnog odbora JU Dom zdravlja sa poliklinikom Visoko	215
Rješenje o konačnom imenovanju Nadzornog odbora JU Dom zdravlja sa poliklinikom Visoko	215
Rješenje o konačnom imenovanju Nadzornog odbora JKP "Gradska groblja" Visoko	215
Rješenje o konačnom imenovanju Nadzornog odbora JKP "Visočica" Visoko	216
Rješenje o konačnom imenovanju Nadzornog odbora JP "Veterinarska stanica" Visoko	216
Rješenje o konačnom imenovanju Nadzornog odbora JP "Radio i televizija Visoko"	216
JU "II. SREDNJA ŠKOLA" CAZIN	
Rješenje o konačnom imenovanju direktora JU "II. Srednje škole" Cazin	217
KJKP "VODOVOD I KANALIZACIJA" D.O.O. SARAJEVO	
Rješenje o imenovanju članova Nadzornog odbora KJKP "Vodovod i kanalizacija" d.o.o. Sarajevo	217

Nakladnik: Javno poduzeće Novinsko-izdavačka organizacija Službeni list BiH - Sarajevo, ulica Magribija 3 - Poštanski fah 3 - Ravnatelj i odgovorni urednik: Dragan Prusina - Telefon - Ravnatelj: 554-150 - Pretplata: 554-570, fax: 554-571 - Oglasni odjel: 554-111, fax: 554-110 - Pravna služba: 554-151 - Računovodstvo: 558-440, 558-441 - Centrala: 554-160, 554-161 - Pretplata se utvrđuje polugodišnje, a uplata se vrši UNAPRIJED u korist računa: UNICREDIT BANK DD 338 320 22000052 11 - VAKUFСКА BANKA d.d. Sarajevo 160 200 00005746 51 - HYPO-ALPE-ADRIA-BANK A.D. Banja Luka filijala Brčko 552-000-00000017-12 - RAIFFEISEN BANK dd BiH Sarajevo 161-000- 00071700-57 - Grafička priprema: JP NIO Službeni list BiH Sarajevo - Tisak: GIK "OKO" d. d. Sarajevo - Za tiskaru: Fehim Škaljić - Reklamacije za neprimljene brojeve primaju se 20 dana od izlaska lista. "Službene novine Federacije BiH", su upisane u evidenciju javnih glasila pod rednim brojem 414. Upis u sudski registar kod Kantonalnog suda u Sarajevu, broj UF 2168/97 od 10.07.1997. godine. - Identifikacijski broj 4200226120002. - Porezni broj 01071019. - PDV broj 200226120002. Molimo pretplatnike da obavezno dostave svoj PDV broj radi izdavanja poreske fakture.

Izdanje na hrvatskom, srpskom i bosanskom jeziku. Pretplata za II polugodište 2010. godine na "Službene novine Federacije BiH" 110,00 KM. Pretplata za II polugodište 2010. godine na "Službeni glasnik BiH" i "Međunarodne ugovore" 120,00 KM, Web izdanje: <http://www.sluzbenilist.ba> - godišnja pretplata 200,00 KM po korisniku